MDK

Képiró Sámuel,
Bányai

Tiheméry Képiró Szekér Mihály /és Orbán Katalin/ fia.
1709-ben emliti egy nagybányai jkv. atyja ősi boltjával kapcsolatban("mely néhai Orbán Istvánné öreg annyokrol devenialtt.)
570.o. v.ö. 11. jegyz.

Szánz Károly: Adatok a nagybányai képirók, kő- és fafaragók történetéhez.
Kolozsvárt. 566-576.o.

M.O.K.

KÉPIRÓ SEBESTYÉN

nem török iratokból ismeretes. (1550.)
/Szegeden dolgozott valaha ?)

Képíró Zoltán, éremművész

A gyászoló család és az Állami Pénzverő vállalatvezetősége és pártszervezete megrendüléssel tudatják, hogy **Képíró Zoltán** műteremvezető, éremművész, életének 37. évében, rövid, súlyos betegség után, váratlanul elhunyt. 1981. okt. 14-én, 1/4 10 órakor a Kispesti új temetőben temetjük. A gyászoló család.

– Halálozás

23

Népszabadság, Bp. 1981. okt. 11.

FOTÓK • PICTURES • HAJDÚ JÓZSEF

Bán Dávid

Kultur(ált) központ

Dél-Budai Kulturális Központ

A nemrégiben átadott Dél-Budafoki Kulturális Központ paradox módon a kereskedelmi tevékenységek bővülésének köszönheti létét. A Campona fejlesztésének gátat szabott a korai és igen rossz állapotban levő művelődési ház. Az északi oldalon azonban a bevásárlóközpont már nem kívánt terjeszkedni, így az ott lévő, kellő méretű telek adhatott terepet az új művelődési ház létrehozásához. A voltaképpeni telekcserével tehát megoldódott a fejlesztés és a kulturális tevékenység kérdése is.

A KÉTSZINTES, rendkívül nagy alapterületű kulturális központ tömegével, téglaburkolatával jól illeszkedik a környezet egyéb létesítményeihez. A három fő funkcióval bíró épület központi elemét maga a művelődési ház képezi, színházteremmel, kamara- és klubtermekkel, kiállítótérrel, közösségi helyiségekkel. A kulturális központot két oldalról az uszoda és a művészeti iskola tömege határolja. A három funkcionális szárny kellemes, kiegyensúlyozott arányban alkot egységet. Az uszoda, döntött tetejével egyfajta lezárást is ad a keleti szárnynak. A többtengelyű és aszimmetrikus épület összképében a kétosztatú bejárat a legdominánsabb.

A belső elrendezés az ilyen funkciójú épületekre jellemzően klasszikusnak mondható. Az előcsarnokból nyílik a földszint központi helyisége, a színházterem

és a kamaraterem, mellettük a technikai- és kiszolgálóhelyiségeket alakították ki. A hátsó fronton egy gondosan kiképezett táncterem, mellette kisebb klubhelyiségek sora helyezkedik el. Az emelet kétosztatú, az első és hátsó traktust a két szintet elfoglaló színházterem választja el. Itt kisebb termek, balett-terem, irodák és a folyosó kiszélesítésében egy kiállítóhelyiség kapott helyet.

Míg az épület küllemében a sötétebb, vöröses téglatónusok az általánosak, a belső térben már a világos, fehér falak jellemzőek. Az emeleti helyiségek kapják a legtöbb fényt: itt több tetővilágító is közvetlen napfénnyel látja el a folyosókat, a kiállítótereket. A földszint is sok természetes fényhez jut, a zártabb belső udvar felől nagy üvegfelületek határolják az előcsarnokot. Ez melegebb hónapokban részben ténylegesen is nyitottá válik az udvar felé, melyet az épület félkörívben határol.

A belsőépítészeti kialakítás során a tervezők láthatóan a lehető legnagyobb egység megteremtésére törekedtek. Az előcsarnokban a félköríves központi pultot kell kiemelnünk, de a tér a maga egészében is gondosan tervezett, a szemetesektől a ruhatári fogasokig mindent egységes vonalvezetés jellemez. Mégis itt éri az első sokkhatás a szemlélőt. Az épület használatába vételénél, úgy látszik néhány funkcionális kérdés még nem dőlt el, így – bár egy ilyen feladatú épületnél alapvetőnek gondolható – a büfé beillesztése sem. Míg az épület számos elemében a világosra kezelt fafelületek, vékony, szürke fémtárgyak jellemző-

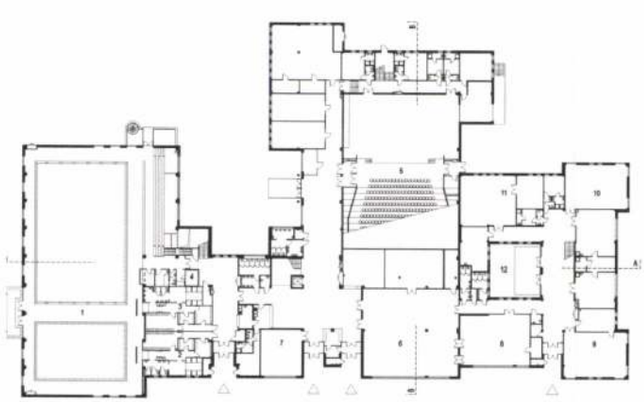

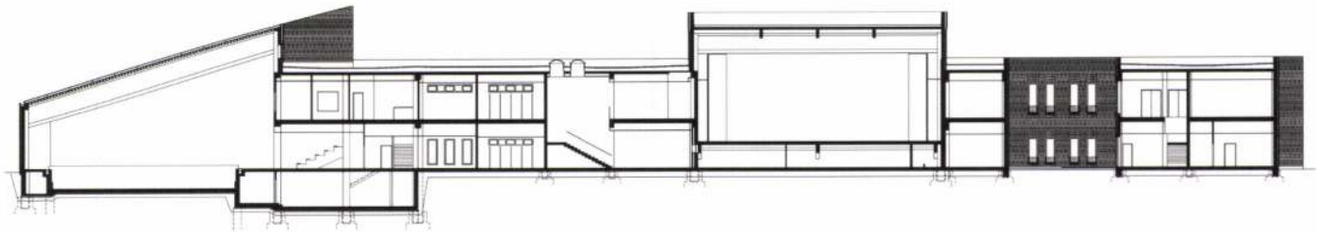

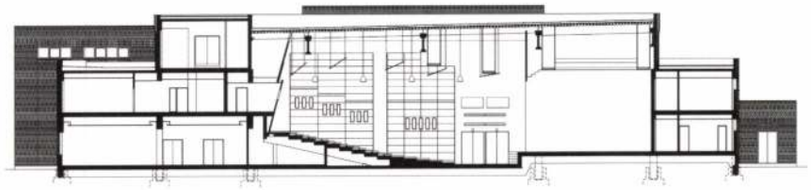

ek, addig maga a büfé – feltételezhetően a bérlő elvárását követve – megjelenésében nehézkesebb, organikus fapultot és cégért kapott. Összképében rendezetlenség, végiggondolatlanság mutatkozik, amely csak fokozódik a büfé előterében elhelyezett igen egyszerű, bordó, ormótlan fémszékekkel és asztalokkal. Nagy kár az épület kellemes összhatása szempontjából, hogy a belsőépítész keze idáig már nem terjedt, illetve bizonyos szintig nem szabályozták a belső terek használatát. Ugyanígy követhetetlen az amúgy eredetileg jól megtervezett, decens, modern vonalú fémtáblákon alapuló információs jelrendszer. Hamar megjelentek ugyanis a falakon a színes nyomtatóval varázsolt, házilag barkácsolt szivárványos betűkkel készített tájékoztató papírok. Ezek láthatóan nem alkalmiak, hanem egyes eredeti táblák hiányát is pótolni kívánják.

Az előcsarnok tehát egyszerre mutatta be a ház szerencsésen tervezett és „barkács" elemekkel továbbélő oldalát. Ez a kettősség számos helyen visszaköszön, de szerencsére kevésbé sokkhatás-szerűen, mint a büfénél.

Az uszoda medenceterét számtalan nagy üvegfelület teszi világossá, mellette egy kisebb napozókert is helyet kapott. Mindhárom egység külön bejárattal is bír, elkülöníthetőek egymástól, a beltérben azonban a terek átjárhatóak.

A tervezés során a belsőépítész kitért számos olyan apró részletre, berendezési elemre, mint például az információs rendszer egységességére, bizonyos alapvető berendezési tárgyakra, akár a szóróanyag-tartó kosárra, de ugyanitt említhetnénk az ezekkel harmonizáló kültéri utcabútorokat is.

Az épület mindenképpen megfelel központ-szerepének, jól egyesíti a kultúra, a kikapcsolódás, a sport és az oktatás funkcióit, ám se több, se kevesebb nem akar lenni ennél. Mindezekhez megfelelő, mondhatni kellemes környezetet tud nyújtani. Remélhetőleg nem jut a művelődési házak gyakran hanyatló sorsára.

TERVEZÉS / GENERAL DESIGN
HUNGARO-AUSTRO PLAN

ÉPÍTÉSZ, BELSŐÉPÍTÉSZ TERVEZŐK / ARCHITECTS, INTERIOR DESIGN
KÉZDY KATALIN, JANESCH LÁSZLÓ

SZERKEZETTERVEZÉS / STRUCTURE
SZEGEDI ANDRÁS, VARGA KRISZTIÁN

GÉPÉSZET / PLUMBING
KÉRY TAMÁS

ELEKTROMOS TERVEZÉS / ELECTRICAL PLANNING
KÓSA LÁSZLÓ, ULRICH NORBERT

KÖRNYEZETRENDEZÉS / LANDSCAPE
ANDOR ANIKÓ ,
DANHAUSER REZSŐ – LAND-A

AKUSZTIKA / ACOUSTICS
KARSAY ELEKNÉ

IRÁNYÍTÓ RENDSZER, FELIRATOK / COMMUNICATION
HALÁSZ GYÖRGY

SZÍNHÁZTECHNIKA / STAGE TECHNOLOGY
STRACK LŐRINC –
SZÍNHÁZTECHNIKA KFT.

ARCHITECTS
László Janesch, Katalin Kézdy

Dávid Bán

A Cultured Centre

Culture Centre in the South of Budafok

Recently inaugurated, the Culture Centre in the South of Budafok has, in a paradoxical way, been born out of the necessities of the extension of commercial acitivities. The very development of Campona was disadvantegously limited by the culture centre which was in bad condition rather too early. Yet the shopping centre on the northern side did not wish to extend, and the existing and suitably spatious lot provided enough space for the foundation of the culture centre. By actually exchanging construction sites also the issue of development and cultural activity was solved.

THE TWO-STOREY culture centre with an extraordinarily large area of its central block and its brick pavement fits well into other institutions of the neighbourhood. Housing three functions, the central section of the complex is the building of the culture house, with a theatre, chamber- and club-rooms, an exhibition area, communal rooms. The culture centre is flanked by the swimming-pool and the art school. The three functional wings with their well-proportioned scales come to create a pleasant unity. Topped with a slanting roof, the swimming-pool is also a kind of close-down of the eastern wing. The twofold entrance is a most dominant component of the multi-axial and asymmetrical building in its overall view.

The interior arrangement is sort of classical and typical of buildings with the same function. The central room of the ground-floor, as well as the theatre and the chamber room open from the foyer. Next to them there are rooms housing technical and service facilities. The back section comprises a carefully devised dance-hall with smaller club-rooms positioned in rows next to it. The upper-floor is divided into two, the first and the back part includes the two-storey theatre which also borders them. There are smaller rooms, a ballet-room, offices, and a corridor, whilst their extension is used as an exhibition area.

Whilst the exterior of the building is darker and dominated by reddish tones of brick, the interior is fairly light with its white walls. The upstairs rooms receive the most of the shunshine; here several of the skylights provide direct access of sunshine into the corridors and the exhibition areas. The ground-floor also abounds in natural light, from the direction of the more closed courtile the foyer is bordered by large glass expanses. In the warmer seasons it turns into a partly open-air one toward the courtile, which is bordered by the semi-circle of the building. Whilst preparing interior designs, the architects apparently wished for the largest unit possible. In the foyer the semi-circular central counter had to be removed, yet the entirety of the space is carefully designed: a kind of unified tracery features everything, ranging from the garbage cans to the racks in the cloakroom. However, this is the very spot where the viewer is shocked for the first time.

It seems as if some functional issues had not been solved by the time the building was taken over for utilization. This concerns also the insertion of the buffet, although one should think it belongs to the basic functions within a building of this type anyway. Whilst the building reveals wooden surfaces treated light in many of its details, it is thin and grey metal objects that rule here, whilst the buffet – probably in order to meet the client's ecpectations – is more bulky in its appearance, it also a weighty organic wooden counter and a sign-board as well. Its overall impression speaks of disorderliness and carelessness, which is further intensified by the highly simple and clumsy claret metal chairs and tables. The fact that the interior designer had no scope reaching beyond here is a shame regarding the otherwise pleasant overall appearance of the building, and the usage of the interior spaces have been left uncontrolled to some extent. Similarly, the informational system of signs is impossible to grasp even though originally well-devised and are based on decent modern-lined metal boards. Rather too soon home-mady clumsy printed information sheets appeared with letters in all colours of the rainbow right on the wall. They do not even look temporary ones, but are probably intended to replace the missing original boards. Thus the foyer reveals simultaneously the luckily designed side of the house surviving and also „do-it-yourself" components. This kind of duality returns and is repeated in several other details, yet it has an effect luckily less shocking than the refreshment room.

The swimming-pool section is lit by a range of vast expanses of glass joined by a smaller garden suited for sunbathing. Each of the three units have a separate entrance, and can be divided from one another, yet the interior spaces are traversable. Whilst planning, the interior designer tackled many tiny details, items of furnishing, such as the unification of the informational system, certain pieces of basic furniture, concerning even the basket for storing leaflets, including street furniture keeping in harmony with it. All in all, the building as such perfectly meets its central functions, unifying those of culture, recreation, sports and education without the ambition to become either more or less than that. It has the facilities to offer a pleasant environment to host all of them. Hopefully it shall not share the tragic destiny of decay so typical of culture centres.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

NAPLÓ /VESZPRÉM/

1977 OKT 22

Képíró Zoltán, szobrász
1921

ÉREMGYŰJTÉS

Éremsorozat Keszthely nagyjairól

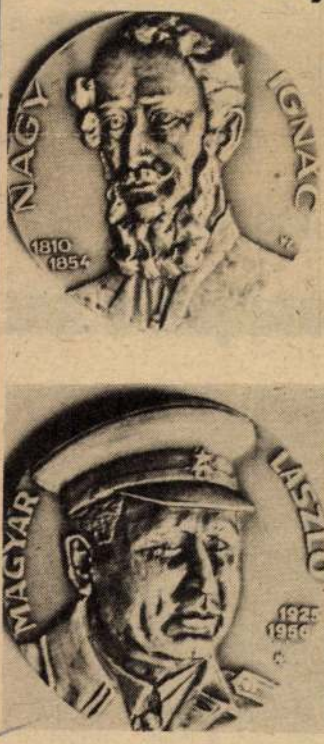

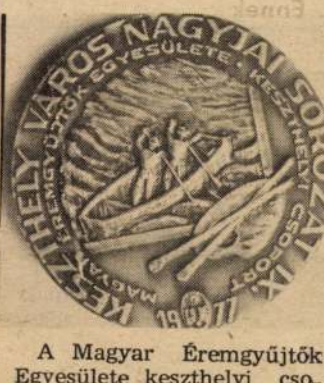

A Magyar Éremgyűjtők Egyesülete keszthelyi csoportja sorozatot indított Keszthely város nagyjairól. Eddig kilenc különleges érem jelent meg Képiró Zoltán tervei alapján. Az érmek máris nagyon keresettek a gyűjtők körében, ugyanis csupán száz darabos sorozatokat készítettek az előfizetők részére. A sorozat megjelent érmei: Goldmark Károly zeneszerző, Petőfiné Szendrey Júlia, Schuarcz Dávid feltaláló a Zeppelin megalkotója, Nagy Ignác a modern magyar újságírás megteremtője, Asbóth Sándor 48-as tábornok, Fejér György történettudós, Lippay Gáspár orvos, Magyar László, aki 1956-ban elsőként esett el a rádió védelmében és Egry József festőművész. A sorozatból ezúttal négyet mutatunk be olvasóinknak. Az érmeket Cséby Géza bocsátotta rendelkezésünkre.

kotó Ifjús

cept
hemax módra"

gy felmérés szerint a KM pápai Elekthermax irában dolgozó fiatalok úl ötszázan dolgoznak szoista brigádmozgalomban ifjúsági munkaverseny-zgalom részeként. A fia- műszakiak és közgazdák tanácsa helyi kiváló mérnök, technikus, közdász mozgalmában mint- 75-en tevékenykednek. A kma ifjú mestere és a Ki nek mestere vetélkedősoatnak 20—25 részvevője t az utóbbi években. Az kotó Ifjúság pályázatra utóbb 20-an neveztek, kkhogy — és itt a bökkenő *a húszból mindössze kettő) nevezett műszaki jellegű nkával*, olyannal, amely amilyen formában kapcsoban áll a termeléssel. rpedig ez így nincs jól, szűrték le a nem túl bolult következtetést és mez húzásra szánták el makat az üzemi KISZ-bizottion.

Miután kiderült, hogy az kotó Ifjúság pályázati mozomtól egyáltalán nem idenkednek a gyári fiatalok, pán a régebbi, jól bevált ista" mozgalmat részesítik nyben, a KISZ-esek úgy ntöttek, *az Alkotó Ifjúság zgalom hatáskörébe von- az egyéni munkaversenyrmákat.* Az alapszervezeti gyűléseken és a helyi hírón a „Szócső"-n keresztül ékoztatták a fiatalokat, ik az első hallásra nem tették a dolog lényegét, azt rték, tegyék világosabbá a tételeket. Ez is megtörtént, készült az az alapos és minnt magába foglaló tájékozó amely a feltételeken túl talmazza az egész versenyzgalom egységes rendszevilágosan, érthetően. Egyn felhívja a fiatalok fielmét arra, hogy a jövőn az egyéni vállalások gtételekor az alapszervenek végezzék el az újfajta zdeményezés szervezési tedőit is. Ugyanakkor ott áll is, hogy *a felajánlások letőleg a gazdasági feladatok, vek, célkitűzések megvalólását szolgálják.*

A „hogyan"-ra is kaptak nutatást. A KISZ-bizottság kérte a vállalatok gazdagi vezetőit, az egyes osztákat, *adjanak témákat, öteket.* Pillanatok alatt összállt egy ötven pontos lista. feladatok többsége — értően — a tűzhely- és csőtőtest gyártásához kapcsolik valamilyen formában, található köztük a víz, vily és hőenergia takarékossal kapcsolatos feladat is. t egy bürokrácia-ellenes et is szerepel a listán. izsgálja meg milyen món lehet a csőfűtőtest mű-

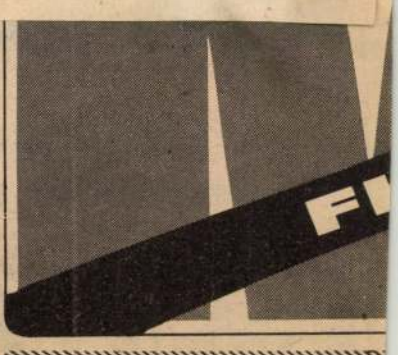

AJKAI PÉLDA

Tanítják a közö

A múlt években, elsősorban az ifjúsági törvény és a tanácstörvény végrehajtása, a demográfiai életünk valamennyi területére való behatolása következtében nőtt a közeletbe bekerülő fiatalok száma. Különösen szembetűnő volt a fejlődés szocialista városunkban. Ajkán, ahol például *a városi tanácsban 18 százalék, a városi pártbizottságban 13 százalék, ennek végrehajtó bizottságában 27 százalék a 30 éven aluli fiatalok aránya.* Ugyancsak jelentős a részvételük a Hazafias Népfrontban is, ahol a városi elnökségben ugyancsak 18 százalék az arányuk.

Tehát ott vannak mindenütt, képviseltetik magukat az ajkai fiatalok. Csakhogy nem elég beülni a testületekbe és a jelenléti évekre feliratkozni! Márpedig a választottak egyrésze csak a létszámot töltötte ki, a hangját csak igen ritkán, vagy egyáltalán nem hallatta. Fé-

Húszéves díjny

Gyakran mondunk elhamarkodott véleményt, már ami a hosszú hajú fiatalemberek megítélését illeti. Nem ismerjük „belső" értékeiket, tehetségüket, vagy jóravaló jellemüket, de látjuk a lobogó sörényt, s máris kész a fitymáló ítélet...

Valószínűen *Pósa Károlyt*, a fűzfői Nitrokémia villanyszerelőjét is megszólták már néhányan, s bizonyosan oktalanul, elhamarkodottan. Mert a haja a háta közepéig is leér. De ne ítéljünk, míg nem ismerünk valakit: ezért hát szeretném bemutatni önöknek ezt a 20 éves fiatalembert...

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Képíró Zoltán, szobrász

KELETMAGYARORSZÁG

77 x. 30.

1021

A
GYÜ
keszt
érem
Kesz
Eddi
meg,
A kü
növe
rabo
tek.
sorre
Káro
Szen
Dávi
nác,
ságír
bóth
Fejé
Lipp
gyar
dió v
ry J
Fotó

MAGYAR ÉR
TŐK EGYESÜL
helyi csoportja
sorozatot ind
hely város nagyja
kilenc érem j
Képiró Zoltán mu
lönleges érmek ér
i, hogy csupán szá
sorozatokat készítet-
Az érmek a megjelenés
ndjében: Goldmark
ly zeneszerző, Petőfiné
lrey Júlia, Schwarcz
l feltaláló, Nagy Ig-
a modern magyar új-
ás megteremtője, As-
Sándor 48-as tábornok,
György történettudós,
ay Gáspár orvos, Ma-
László, 1956-ban a Rá-
édelmében esett el, Eg-
zsef festőművész. (MTI
— Vida András)

éri szobor formái összefogottak.

Kép: Elek

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 NOV 28

HÉTFŐI HÍREK

Képíró Goldmark szobrászművész

1021

Művészi éremsorozat

Keszthely nagyjairól művészi éremsorozatot indított a Magyar Éremgyűjtők Egyesülete. Eddig kilenc érem jelent meg (mindegyikből csak 100—100 darabot készítettek) — Képíró Zoltán alkotásai: Goldmark Károly zeneszerző, Petőfiné Szendrey Júlia, Schwarz Dávid feltaláló, Nagy Ignác, a modern magyar hírlapírás megteremtője, Asbóth Sándor 48-as tábornok, Fejér György történész, Lippay Gáspár orvos, Magyar László felfedező és Egry József festőművész (képünkön) emlékére

(MTI Vida A. felv.)

felesége társaságában ülő férfit *hátulról leszúrta.* Áldozata életét csak a gyors orvosi beavatkozás mentette meg. Oláh József emberölési kísérlete ügyében *dr. Halász Pál* tanácsa előreláthatólag december 7-én hoz ítéletet.

★

Bach László több alkalommal is visszaélt 83 éves édesanyja nagyfokú jóindulatával és hiszékenységével. Miután élettársát *hamis bejelentővel* jelentette be édesanyja lakásába, mindketten mértéktelen *italozásba* kezdtek, és rendszeresen *lopkodták* az idős asszony összespórolt pénzét. Néhány hét alatt *8 ezer* forintot vertek el. Július 17-én ismét részegen mentek haza. Bach pénz után kezdett kutatni a lakásban, majd amikor egy fillért sem talált, *romhalmazzá zúzta a lakás berendezését* (több mint 10 ezer forint kár keletkezett!) A szomszédok értesítették a rendőrséget. A nyomozás során fény derült a hamis bejelentőre is.

(p.)

Képíró Zoltán, éremművész

A Magyar Éremgyűjtők Egyesülete keszthelyi csoportja társadalmi összefogással elkészítette azt az éremsorozatot, akiknek közük van Keszthely szellemi életéhez, múltjához. – Az érmeket Képíró Zoltán, az Állami Pénzverő éremművésze tervezi.

Napló (Veszprém), 1978. máj. 26.

KÉPIRÓ ZOLTÁN, éremművész

A Keszthelyi Agrártud.Egy.fennállása 175.fordulójára Képiróval érmet készittetett.Képiró a Heibrich Karl által 1817-ben készitett érmet vette alapul.A Herendi Porcelángyár külön az érem elő-és külön a hátlapjáról 135 drb.125 mm.átmérőjü porcelánnagyitást készitett.Ezeket oklevél nélkül ajándékozza az egyetem kapcsolatainak ápolására. 39.old. Kép.

DR.TÓTH ANDRÁS: Georgikon emlékérem 38.old

AZ ÉREM,XXXII.évf. 1975.-1.szám. BP. 1975

KÉPIRÓ ZOLTÁN, éremművész

A Keszthelyi Agrartud.Egy.fennallasa 175.fordulójara Képiró érmet készitett a Heinrich Karl által 1817-ben alkotott érem alapjan.Bronz,75 mm.103.példány.-Hátúl: körülfutó szegélyben:FELIS QUI POTUIT RERUM COGNOSCERE CAUSAS.Lent két stilizált búzakalász.közt:NUMISMA OECONOMICA./sic!/.-Karl eredetije után tervezte Képiró. 38.old. Kép.

DR.TÓTH ANDRÁS: Georgikon emlékérem 38.old

AZ ÉREM,XXXII.évf. 1975.-1.szám. BP. 1975

KÉPIRÓ ZOLTÁN, éremművész

A Keszthelyi Agrártud.Egy.175.fennállásának fordulójára Képiró érmet készitett.AHeinrich Karl által 1817-ben alkotott érmet vette alapul.Bronz,75 mm.103.példány. Hátúl:Körülfutó szegélyben:FELIX QUi POTUIT RERUM COG NOSCERE CAUSAS.Lent két stilizált búzakalász közt:NUMISMA OECONOMICA /sic!/.Karl eredetije után tervezte képirő. 38.old. Fekete repr.

DR.TÓTH ANDRÁS: Georgikon emlékérem 38.old

AZ ÉREM,XXXII.évf. 1975.-1.szám. BP. 1975

KÉPIRÓ ZOLTÁN, éremművész

A Keszthelyi Agrártud.Egy.fennállása 175.fordulójára Képiró érmet készitett.A Heinrich Karl által 1817-ben alkotott érmet vette alapul.Bronz,75.mm.103 példány. Hátúl:Antik római öltözékben József nádor szánt két ökö ökör által vont ekével.Ökrön szárnyar anygalka a hirnév harsonáját fujva.Körben:SER.ARCHID.C.R.IOSEPHO PAL.R.H. SULCUM DUCENTE DIES NOBIS MELIORES NITENT.Szelvényben: AUSPICATA DIES XXIII AUGUSTI MDCCCI.38.old.Fekete repr

DR.TÓTH ANDRÁS: Georgikon emlékérem 38.old

AZ ÉREM,XXXII.évf. 1975.-1.szám. BP. 1975

KÉPIRÓ ZOLTÁN, éremművész

A Keszthelyi Agrártud.Egy.fennállása 175.fordulójára Képiró érmet készitett.A Heinrich Karl által 1817-ben alkotott érmet vette alapul.Bronz,75.m.103.példány.-Elől:Balról Festetich cimer-GEORGICOn.Körirat:VIVE MEMOmor NOSTRI RIGIDI SERVATOR HONESTI.Szelvényben:ADIUD. C.G.F.-Képiró 7 mm.szegélyt csinalt.Ezen:UNIVERSITAS SCIENTIARUM AGRARIARUM-OLIM GEORGICON-KESZTHELYIENSIS 1797.-38.old. Fekete repr.

DR.TÓTH ANDRÁS: Georgikon emlékérem 38.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975-1.szám. Bp. 1975

KÉPIRÓ ZOLTÁN, éremművész

A Keszthelyi Agrártud.Egy.fennállása 175.fordulójára Képiró érmet készitett.A Heinrich Karl által 1817-ben alkotott érmet vette alapul.Bronz,75 mm.103.példány. Elől balról Festetich cimer-GEORGICON.Körirat:VIVE MEMOR NOSTRI RIGIDI SERVATOR HONESTI.Szelvényben:ADIUD.C. G.F.Képiró 7 mm.szegélyt csinált.Ezen:UNIVERSITAS SCIENTIARUM AGRARIARUM-OLIM GEORGICON-KESZTHELYIENSIS 1797.

38.old. Kép

DR.TÓTH ANDRÁS: Georgikon emlékérem 38.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975-1.szám. Bp. 1975

KÉPIRÓ ZOLTÁN, éremművész

A Keszthelyi Agrártud.Egy. fennállása 175. fordulójára Képiró érmet készitett. Ő a Heibrich Karl által 1817-ben alkotott érmet vette alapul. Bronz, 75 mm. 103. példány.- Elől az eredeti /Karl/ "Numisma oeconomicum" 5 mm-el kisebbitett átm. hü másolatát látjuk középen Ceres álló alakjával, jobbjában koszorú, baljában kéve. Jobbra szaruból kertészetei termékek hullanak, oldalt szőlőtövek, távol hegyek. 38.old

DR. TÓTH ANDRAS: Georgikon emlékérem 38.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975-1.szám. Bp. 1975

KÉPIRÓ ZOLTÁN, éremművész

A Keszthelyi Agrártud.Egy.fennállása 175.évfordulójára Képiróval érmet készittetett.Ő a Heinrich Karl által 1817-ben alkotott érmet vette alapúl.Bronz,75 mm.103 példány.-Elől az eredeti/Karl/"Numisma oeconomicum"5 mm el kisebbitett átm.hü másolatát látjuk.a középen Ceres álló alakjával jobbjában koszorú,baljában kéve.Jobbra bőségszaruból kertészeti termékek hullanak,oldalt szőlő tövek,távol hegyek. 38.old fekete repr.

DR.TÓTH ANDRAS: Georgikon emlékérem 38.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975-1.szám. Bp. 1975

KÉPIRÓ ZOLTÁN, éremművész

A Keszthelyi Agrártud.Egy,fennállása 175.fordulójára Képiró érmet készitett.A Heinrich Karl által 1817-ben alkotott érmet vet e alapul-Bronz,75 mm.603.példány. Hátúl:Antik római öltözékben József nádor szánt két ök ökör által vont ekével.Ökrön szárnyas angyalka a hirnév harsonáját fujja.Körben:SER.ARCHID.C.R.JOSEPHO PAL R.H.SULCUM DUCENTE.DIES NOBIS MELIORES NITENT.Szelvény ben:AUSPICATA DIES XXIII AUGUSTI MDCCCI.38.old.

DR.TÓTH ANDRÁS: Georgikon emlékérem 38.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975-1.szám. Bp. 1975

Keplinger Géráné
festő
Esztergomban

Bék Kom Eszt
72. l.

Keplingerné Bach G.

160 Csendélet olajf. 300.—

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

Klein Pál, lyceumi tanár hagyatéka

VII. 144.

Kaplingerné

Lánd: Bach Gizella

Ferképzomfoiskèvk
99. l.

Bach Gizella

(Keplingerné)

1921/22 - 1923/24

Felképzőtanfolyamért

63. l

ják. 1510—20 közötti munkái Leonardo befolyása alatt állanak, majd azután nagyobb önállóságra tesz szert.

Legkiválóbb függőképei: a bájos Madonna a rózsalugasban (mindkettő Brera), Szt. Katalin eljegyzése. A keresztet vivő Krisztus (mindkettő Milano, Poldi—Pezzoli-képt.), A fiatal Tóbiás az arkangyallal (Milano, Ambrosiana), melyekhez egész sor kép csatlakozik: az erősen leonardeszk Krisztus az írástudók között (London, National Gall.), továbbá kedvelt témája, Salome Ker. János fejével Uffizi, Louvre, Bécs), Mária a gyermekkel, Szt. Katalin és Borbálával, Mária a gyermekkel, Szt. Erzsébettel és a kis Ker. Jánossal (1510—20, mindkettő Budapest, Szépm. Műz.), Pásztorok és királyok imádása (Como, dóm).

L. munkásságának egyik súlypontja freskói voltak. A korábbiakhoz tartoznak a freskók Mária életéből, valaha a S. M. della Paceban, a méltóságteljes Trónoló Madonna Szt. Antallal és Borbálával (1521, egyik főmunkája, valamennyi Brera), Krisztus ostoroztatása (1522, Ambrosiana), egyes szentek és történetük, köztük Hippolita Sforza, Szt. Ágnes, Skolasztika és Katalinnal (Milano, Monastero Maggiore), továbbá főmunkái a saronnói búcsújáró templomban (1525): Mária eljegyzése, Krisztus az írástudók közt, Királyok imádása és Bemutatás a templomban; egyik legterjedelmesebb freskója Krisztus a kereszten, számos epizóddal (1529, Lugano, S. Maria degli Angeli), az egyszerű, komoly Madonna a gyermekekkel (Certosa di Pavia). — Fia, *Aurelio L.*, † 1593, manirista követője volt atyjának. — Irodalom: *Williamson* (London, 1898), *Beltrami* (Milano, 1911), *Mason* (New-York), *Nicodemi* (Firenze, 1929).

Fónagy

Kepp Farkas

kismartoni asztalosmester
1752-ben irathozott be.

básd
Fleischer Béx. 57. l.

Tervrajz.

E lapon a faelárusitó el
épitendő lakás alaprajzát és
hez mértékegység is van adva.

Grundriss u
Von den zu Restaulire
in den König Caal:
den Controlor

Szines rajz, mé

M. D. K.

KEPP György asztalos

Kismartonból

1752-ben irathozott be a bécsi Kép-Zőművészeti Akadémiára

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1859.

J. 223. e.

Kepp György

önöntő 1774

l.

Árv. Csarnok III. ankc

Gal

bev. és lajstr.

Harmath: Jorda

Kepp György
épitész
kismartoni festő fia, 1758-
ban irathozott be.

lásd
Fleischer Bécs. 57. l.

Tervrajz.

E lapon az épitendő kor
tét, valamint a hozzá tartozó
jük. Felirata:

Plan eines neu zuer
hauses mit Einem

középütt a hivatalos pecsét a

Szines rajz, mér. a

Keppes Jánosné M.D.K.

Az egri ráctemplom berendezéséenk , az ikonosztázion állagmegovó munkáiban résztvett.

Müemlékvédelem 1967/2. 125.1.

Keppes Károlyné Jánosné M.D.K.

Közreműködött a felsőörsi volt prépostsági templom berendezésének restaurálásában .

Müemlékvédelem 1966/4. 249.1.

Keppl István
épitész

sül Kolozsvár 1897
okl. nyert 1924

Névjegyz. Müegyetem 10 l.

10578.

suth und Louis Napoleon feliratú
itution of Hungary-t mutatja föl, a nép
leon fejéről, kit a francziák el-
ám csapja le a koronát. Felirata

estiny of Louis Kossuth and Louis
ossuth having.... his Liberated
poleon.... injured People.

m.

-903
-1.

Keppl István épitész

Magyar Müvészet 1925.169-171.o.
Y.E.:A Müegyetem épitészhallgatóinak kiállitása.

Rottmann Stella festő.

Népszava,XXXVIII.évf.191o.szept.11.
216.sz.5.l.

B-t. /Bálint Aladár/:
A Müvészház kiállitása.

MDK

408. Keppl István, ép.

Szül.: Kolozsvár, 1897 Okl. kelte: 1924 Sz.: 8396

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet, absolutoriumot vagy oklevélhez hasonlót nyert épitészek névjegyzéke 1873-1928-ig.

EP-IP - EP-MÜV. 1931. márc. 1. 41. l.

Keprevára

Szentkl Krassó

157. l.

BERNATH ERNONE
könyv-, folyóirat és lapterjesztés
MAROSVÁSÁRHELY

T.

Europa

Film- könyv.- lapterjesztő és könyvkiadó R.t.

Budapest.

V. Rothermere u. 12.

Képszely János

hegedűkészítő

Er begründete 1864 sein noch bestehendes Geschäft in Neusohl und stellte 1885 in Budapest Geigen aus.

Lütgendorff

324. l

kg

yv.

utiványi Gyula
urnak

Bjp. VI.

rgymányosi -u 16.

Ny.

Képzőművészek Új

Társasága.

Hozyni, lecsva:

Ernst 68 katalogusa.

ba.

Krisztus siratása

138. Lucas Müller-Cranach.

Képzőművészek Uj Társasága.

• (Kaposvár szobrot állit Rippl-Rónai Józsefnek.) A Képzőművészek Uj Társasága még az év közepén ajánlotta Kaposvár városi tanácsának, hogy a város nagy szülöttjének, *Rippl-Rónai* József festőművésznek szobrát a város valamelyik terén állittassa föl. A KUT ugyanekkor meg is küldte *Medgyesi* Ferenc szobrászművész alkotásának modelljét, amely padon ülve, vázlatkönyvvel a kezében ábrázolja Rippl-Rónait. Medgyesi Ferenc a szobrot dunaharaszti kőből készitené ötezer pengőért. *Vétek* György, Kaposvár polgármestere azt a választ adta, hogy az ajánlatot pártolólag terjeszti elő a városi tanácshoz, amely ha a költségvetésbe a kérdéses összeget be tudja állitani, akkor a szobrot felállit-

Képrőművészeti Tanács,

Orsz. Magy. 1871. kiráfi elhatározással alakított tanács a képrőművészetek felvirágoztatására. F Az ~~utóbbi~~ ~~években~~ ~~rúlókben~~ újja szervezték. években

F Művészekből s a kultusz-minister által kineveztt tagokból áll.

KÉPZŐMŰVÉSZETI TANÁCS, Orsz. Magyar, királyi elhatározással 1871. a képzőművészetek felvirágoztatására létesítették. A kultuszminiszter által kinevezett tagokból és művészekből áll. Ismételten újjászervezték, míg 1934-ben az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács létesítésével működése megszűnt.

R. Gy. I. 542 l

Pálffi János Károly.

Mellig, balra fo
körülvett tojásdad me
sisakokat, kardokat é
nak fürtjei vállaira
Vérthe van öltözve s coo
lelógnak. Feliratta a
sorban:

„Der Hoch und N
HANN CARL PALPHI,
Freÿherr auf Biberst
Woÿnitz, alt ů Kene
maÿst: Würcklichen
nambt, ů. Obri

Rézmetszet, méretei
35

Boethius: Triumf
Lochner 1688.

A Képzőművések Uj Társasága. (KUT)

Rippl-Rónai József – a Társaság elnökének elhunyta alkalmával elnöki tanácsülést tartott és elhatározta, hogy elnökének temetésén küldöttség útján vesz részt.

Magyarság, 1927. Nov. 26.

Képzőművészeti főiskola Budapesten 1871–

tól ~~[illegible]~~. Orsz. Magy. Kir. Mintarajz-iskola és Rajztanárképző néven működott. 1908. ~~[illegible]~~ kapta a K. címet, 1921. a főiskolák mintájára átszervezték. Festészeti, szobrászati, grafikai és rajztanárképző szakosztályai vannak. A miskolci és kecskeméti műveszetelepek 1922 óta a K. hoz tartoznak.

1022. P. Pauwels I

A mester sz Siegenben 1577. ben

A szent család.

~~A mester endetjének ...~~

donna és ölében ~~...~~ az a
telő szent Jánossal, ~~...~~ balról
~~...~~ és fejét jobbjával megtamasztva néz
Előtök a földön bárány és
na ~~fejét~~ fátyol (omlik)
Kék. Erzsébet fejét kendő
lepelt visel. Jézus és kér.
haja, bajusza és szakálla
penyt hord. A háttérben

Fa, méretei s
Pyrker János

↳ melyen ez a pó olvasható: „ECCE."

106

KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA. Magyarország egyetlen felsőfokú képzőművészeti tanintézete Budapesten. Alapjait 1871. vetette meg br. Eötvös József s a főiskola akkor (1908-ig) Orsz. Magy. Kir. Mintarajziskola és Rajztanárképző nevet viselte, azóta pedig Orsz. Magy. Kir. Képzőművészeti Főiskola. Első igazgatója Kelety Gusztáv volt; 1921. teljesen átszervezték s most igazgató helyett magaválasztotta, két-kétévenkint váltakozó rektor áll az élén. Van festészeti, szobrászati, grafikai és rajztanárképző szakosztálya, mindegyiken 4 évből áll a tanfolyam. Az utóbbi szakosztályon a középiskolai és ipariskolai rajz oktatására szerezhető meg képesítés. A főiskolára csak felvételi vizsga kiállása után lehet beiratkozni. 1922 óta a főiskolához tartozik a miskolci és kecskeméti művésztelep is.

K. G. I 5421

3575

dulva, de kissé visszanézve, pátmától
daillonban, mely mellett a párkányon
pisztolyokat látunk. Gondor parókájá-
omlanak, bajuszt és szakált nem visel.
korra kötött nyakkendőjének csipke végei elöl
kép alatt czimertől megszakitott hat

Wohlgebohr ... ne Graff u. Herr Herr TO-
von Er= ... död, Grafen von u. zu Plasenstein
urg und ... Stampfen, Herr der Herrschafften
n Lembach, Dür ... renbach und Rust Dero Röm: Kais:
Cammerern ... General Feld Marschall Leute=
ster über ein ... Regiment Courassierer".

a vonalkeretnek 17.7 : 14.2 cm.

75.

ohleuchtender Kriegs Helm. Nürnberg. J. Chr.
II. pag. 264.

Képzőművészeti Főiskola Újmága

1922 (ápr. és okt.), 1923 (okt.), 1924. (okt.), 1925 (okt.-nov.), 1926 (okt.)

Halm Sarah

268-269.l.

Gerevich: Ugrás 1916 jul. 20, 3. lap.

tanár- és rajztanítójelöltek és művésznövendékek teljesen külön tantervet és órarendet kaptak (20.929. V. K. M. sz. r.), 1898-ban, amikor esti szabadiskola létesült (94.318/1898. V. K. M. sz. r.), 1903-ban (12.952. V. K. M. sz. r.). Több pótlás történik a 75.069/1907. és 61.071/1913. V. K. M. sz. rendeletek alapján, végül 1921-ben a 159.000/1921. V. K. M. sz. r. folyományakép történt alapvető változás, amely a Főiskola szervezetét is gyökeresen átformálta. E rendelettel nyerte intézetünk főiskolai jellegét s autonomiáját. Az új rend megszüntette az igazgatói tisztséget és a vezetést a rektor és a Rektori Tanács kezébe adta át az újjászervezett Főiskola felett, amelybe ilykép beolvadtak az 1908. óta Orsz. M. Kir. Képzőművészeti Főiskola címen együtt igazgatott Rajztanárképző és Szépművészeti Akadémia, valamint az alábbi, szintén az 1908. évtől fogva közös adminisztráció alá vont mesteriskolák és női festőiskola. Ezek : az 1882-ben önállóan megnyílt Benczur-féle, az 1897-ben önállóvá lett Lotz-féle festészeti és az ugyanakkor felállított Strobl-féle szobrászati mesteriskola s az 1891-ig önálló, az 1891—1897-ig beolvasztva volt, majd újból önállósított, Deák-Ébner-féle Női festőiskola.

Az intézet igazgatója: 1871—1902-ig Keleti Gusztáv; majd művészeti igazgatók: Székely Bertalan 1902—1904-ig és Szinyei Merse Pál 1905—1920-ig. Mint adminisztrativ igazgató működött mellettük Várdai Szilárd 1902—1920-ig.

Az 1921. évben életbelépett szervezeti és tanulmányi szabályzat azóta az 1930. évi november hó 11-én kelt magas kormányzói elhatározással jóváhagyott új szabályzattal módosult. Ez az új szabályzat a Főiskolának a 10 év előtti reformjában nyert új szervezetét és tanulmányi rendjét — melyeket a lefolyt idő tapasztalatai igazoltak, — alapelveiben nem érinti, csupán több gyakorlati irányú módosítást, illetve pótlást tartalmaz, amelyek a szervezetben a tanári kari ülések hatáskörének szélesbítésére a tanulmányi részben pedig a művész- és a középiskolai rajztanárképzés idejének öt évre való felemelésére vonatkoznak.

Az 1920. év közepén Lyka Károly mint megbizott igazgató veszi kezébe a Főiskola reformjának ügyét s a következő 1921. évben, e tisztéről lemondva, a 159.000/1921. V. K. M. sz. r. hatálybalépésével rektora lesz a főiskolai jellegűvé emelt intézetnek egészen 1923-ig. A következő rektorok: Csók István 1923—1925-ig, Glatz Oszkár 1925—1927-ig, Réti István 1927—1931-ig, Andreetti Károly 1931. okt 1—1932. februárig, Réti István 1932. februártól 1935. októberig, Benkhard Ágost 1935—37-ig.

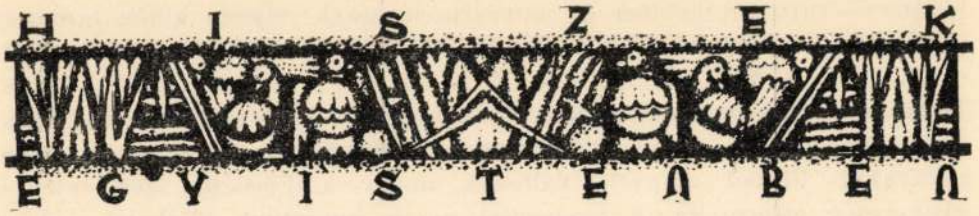

FŐISKOLÁNK ALAPÍTÁSÁNAK ÉS FEJLŐDÉSÉNEK FŐBB MOZZANATAI.

A Főiskolát törvényhozási felhatalmazás alapján az 1871. évben Pauler Tivadar, akkori közoktatásügyi miniszter alapította. Felállításának eszméje még Eötvös József bárótól, a nagy magyar állambölcselőtől és közoktatásügyi minisztertől eredt, azonban a kivitelben közbejött halála megakadályozta. A Magyar Királyi Országos Mintarajztanoda és Rajztanárképezde címen létrejött, majd pár évvel később már Magyar Királyi Országos Mintarajziskola és Rajztanárképző nevet nyert intézmény első igazgatója Keleti Gusztáv „akadémiai képíró" lett.

Az intézmény 1871—1876-ig a Rombach-utcában bérelt helyiségekben folytatta működését, majd 1876-ban Trefort Ágost közoktatásügyi miniszter gondoskodásából a Rauscher Lajos tervei szerint felépült jelenlegi Andrássy-uti épületbe került át.

A Főiskola 1871. évi eredeti tanterve az 1877/78. tanévben felsőbb helyen jóváhagyatott új tantervi és új rajztanárvizsgálati szabályzattal módosíttatott (32.195/1877. V. K. M. sz. r.). E szerint a rajztanárképzés ideje még három éves, azonban e képzési idő tartama az 1886. tanévtől kezdve a 23.569/1886. és 26.391/1886. V. K. M. sz. rendeletek alapján már négy évre emeltetett fel s négyféle képesítési nem íratott elő.

A Főiskola tanulmányi szabályzata és evvel kapcsolatban az 1878. évben felállított Orsz. M. Kir. Rajztanárvizsgáló Bizottság szabályzata azóta is többízben gyökeres változáson ment át. Így 1893-ban (41.200. V. K. M. sz. r.), 1894-ben (1146. V. K. M. sz. r.), majd 1897-ben, amikor is a rajz

Képzőművészek Vidéki Szövetsége.

A Nemzeti Szalon közgyűlésén a falyó
év művészeti programjában szerepel
a Szövetség kiállítása.

Magyarság, 1924. jún. 1.

Képzőművészek Uj Társasága.
KUT.

* **A KUT tavaszi kiállitása.** A Képzőművészek Uj Társasága *(KUT)* ezévi tavaszi kiállitásának ünnepélyes megnyitása április hó 17-én, husvét vasárnapján délelőtt 11 órakor lesz a Nemzeti Szalon (Erzsébet-tér) helyiségeiben.

— M. IV. 15

Magyarság. 1927. ápr. 15.

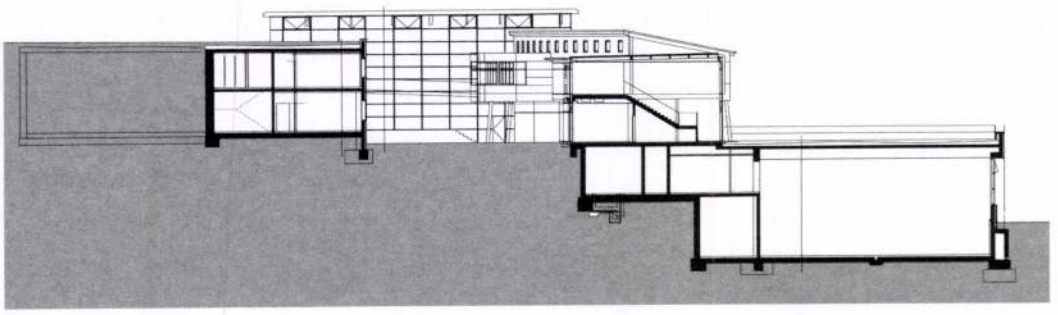

1

2

1. Színháztömb, előcsarnok, tornaterem. Az aula a lejtésnek megfelelően alábukott tömegsort egyesíti, a kapcsolatrendszer a betolt fiókok gesztusára lejtőirányú átlóval rímel

2. Hátsó udvar. A szaktanterem tárgyként történő értelmezését segíti, hogy az aula metszve, fedett-nyitott átmeneti terek nélkül mossa el a kinn és benn határát

3. Falamella, fémredőny, fa függönyfal, fatábla, vászonroló. Intuitív eklektika, meggyőző összkép

megállított könyvtársziget.
Öt pontos, körkörös kompozíció: a régi épület az ív virtuális indítópontjában áll, az ívbe vízszintesen fadobozokat csúsztattak, a fadobozok az előcsarnokba tolódtak, az előcsarnokba függőlegesen könyvtárat ejtettek, a könyvtár fala a régi épületet az új tömegéhez rántja, a régi épület az ív virtuális indítópontjában áll..., és ez így megy szépen körbe-körbe. Akár egy minden ötödik fordításra kijövő Rubik-kocka. Briliáns szerkesztés, rafinált alapképlet. Túlmutat az additív tömegképzésen, mivel az egymásba metszett dobozok a belső térben is tárgyként jelentkeznek, ugyanakkor az e tárgyakat szabályzó, alapvetően esztétizáló szerkesztés már idegen a dekonstruktivizmus káoszelméletétől. A régi épület eklektikájára az iskola intuitív eklektikája válaszol. Ez nem más, mint az értelem szigorát ellenpontozó öncél, a szemnek tetsző „szép" felett elpuhuló esztétizálás. Szükségtelen e szavak tompítása, mivel a körkörös kompozíció „hozza" az okosságot, így az épület az üres dekorativitás vagy a spekulatív köldöknézés csapdáját egyaránt elkerüli. A „kérlelhetetlen modernség" szempontjából viszont hibázik. Ez a hiba ugyanakkor rendkívül értékes kritikai eltérést fogalmaz meg. Kritikai eltérést, de nem a két világháború közötti „eredetitől", hanem a szellemiség szigorát hazudó harmadgenerációs daraboktól.
„Az apjának gyűlöletében, a nagyapja ölében pihenő unoka" önálló gesztusa, ekként tehát feltétlenül lelkesítő és értékes.

Wesselényi-Garay Andor

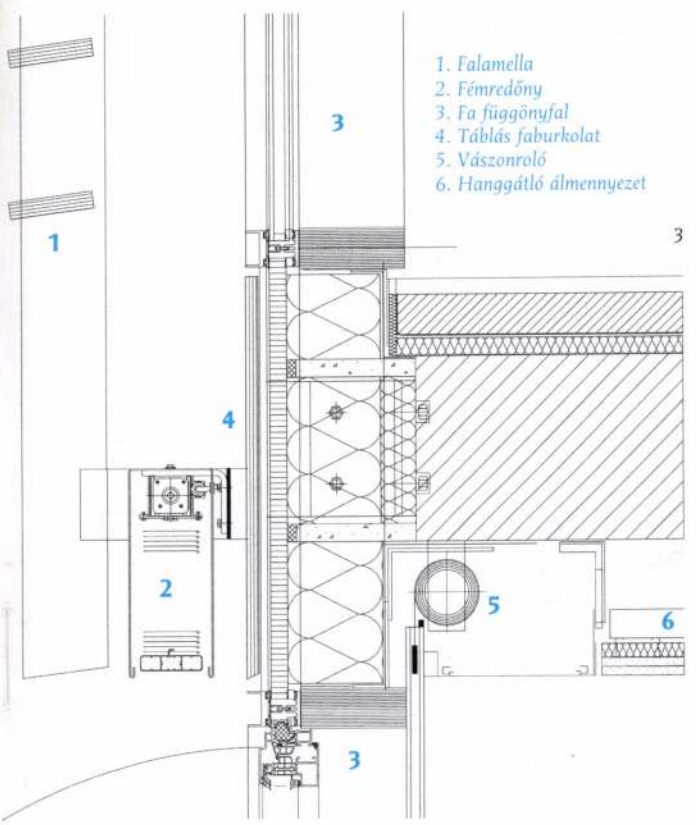

Mesteri kontúrok

Kapy Jenő dömsödi tornateremről

1

„Jómagam még nem találkoztam olyan műkritikussal, akit ne csupán a ház formái érdekeltek volna (kalibrálható, összehasonlítható, elemezhető módon), hanem például az az életminőség is, amely az általa mérendő objektumba belekerült."

(Finta József: Mesterséges terek természetes élete, Országépítő, 2001/3.)

2

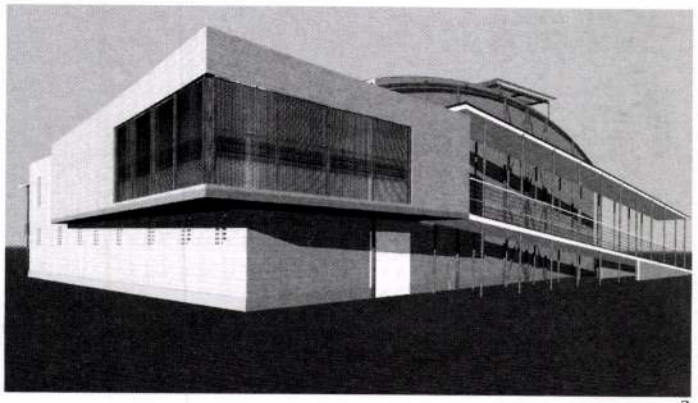

3

1. A bejárati híd és az előcsarnok „doboza" additív módon kapcsolódik a tornaterem tömbjéhez

2. A tornaterem bejárata vizuálisan rendkívül expresszív („kapyjenős") gesztusokkal köti össze az utca túloldalán lévő hatvanas években épült iskolát az előcsarnokkal

3. Látványterv a híddal és a „dobozzal"

4. Alaprajz

5. Az anyagszerűséget és az árnyékhatásokat kiaknázó esztétikum jelenik meg a bejáratnál is

Ugyanolyan bizsergető érzés ragadott magával Kapy Jenőnek – szerencsés emberként mondhatom: mesteremnek – az orosz konstruktivistákat bemutató előadásán, amit azelőtt utoljára akkor éreztem, amikor annak idején a rajzfilmek figuráinak gyerekszemmel titokzatos kontúrjait csodáltam (a bábfilmek helyett). Lenyűgöztek az erőteljes vonalak, az egyértelmű határok, a biztonságérzet – tudni lehetett: mi, honnan, meddig tart. A dömsödi tornaterem előtt állva újra átjárt ez a jóleső bizsergés... Fokozatosan tárultak fel előttem a rég hallott tanítási módszer programpontjai – immár tárgyiasult formában.

„A környezet alapos tanulmányozása"

A falusias utcasoron érkező látogató előtt csak a legutolsó pillanatban tűnik fel a tornaterem amúgy tekintélyes tömege. Bár az épület koránt sincs a földbe nyomva, mégis beleillik az utcaképbe: jó értelemben véve falusias és Magyarországra való. Ennek megvalósulásában – a formai megfogalmazáson túl – nagy szerep jut a pszichikai kapcsolatoknak (látás, tapintás, hőszínérzékelés), illetve a magas fokú szociális érzékenységnek is. A tornaterem bejárata vizuálisan rendkívül expresszív („kapyjenős") gesztusokkal köti össze az utca túloldalán lévő hatvanas években épült iskolát az előcsarnokkal, szinte „átszipkázva" a túloldalról a jó minőségű korabeli iskolaépítészet hangulati elemeit.

Ebben az épített és társadalmi környezetben Kapy Jenő elképzelhetetlennek tartotta, hogy az épület az – úgymond – „korszerű" anyagok repertoárjában jelenjen meg. Olcsó és egyszerű, de épp ezért gesztus értékkel is

1. Játszótér
2. Szertár
3. Öltöző
4. Zuhanyozó
5. Lépcsőház

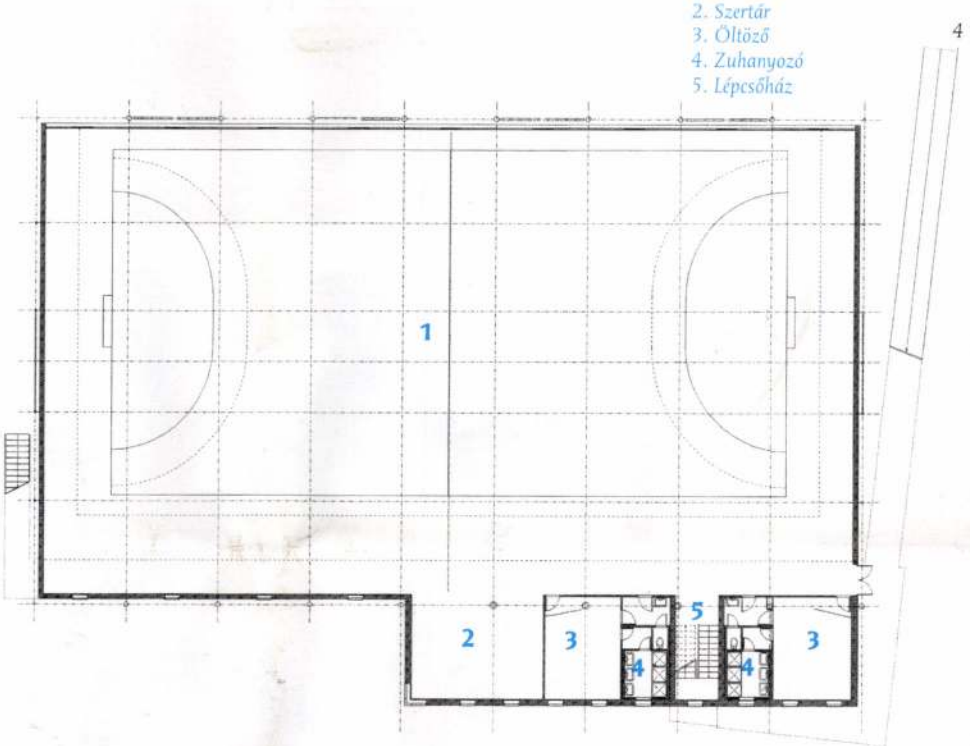

4

5

Építész: Kapy Jenő
(Dóm Építész Műterem Kft.)
Építész munkatársak:
Tolnai Zsolt, Tóth Tamás
Statikus tervező:
Dr. Ivits Iván
Megrendelő:
Dömsödi Önkormányzat

Fotó: Bábel László

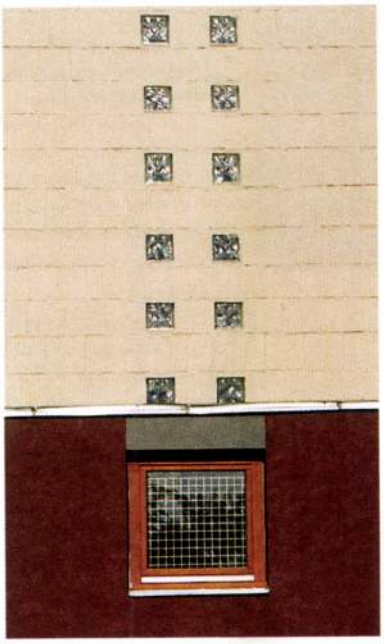

1

2

3

bíró megoldásokat használt e helyütt a divatba jött, (az ő szavaival élve) „irritáló exkluzív építészet" ellenében. Drága faburkolat helyett „szőrös deszkát" tervezett, késztermék helyett egyedi polikarbonát-üveg falat, strukturális üvegszerkezet helyett kamracső szerkezetet, dísztégla burkolat helyett meszelt téglát, tartószerkezetként pedig – jobb híján – maradékcső-konstrukciót. Az anyagszerűség – a jótékonykodó, álságos megoldásokat megelőzendő – egyébként is indokolt egy javarészt gyerekeknek készülő építmény esetében: ők jó, ha legalább e fogékony életkorban találkoznak a „valóságos" megtapasztalásával. A szociális érzékenység a kompromisszumkészségben is megnyilvánult: az Építészetről a tervezők többször „lecserélték a nagybetűt", annak érdekében, hogy az épület létrehozásával mindenekelőtt segíteni tudjanak.

„A kreativitás és a kommunikáció korszakát éljük"

A Kapy-féle módszerben az egyik legfontosabb szabály a sztereotípiák kerülése. A faluba helyezett ház esetében például ingert érez az ember a „tornácelem" beemelésére, de a léptékváltás miatt bőven elég, ha az oszlopok helyett csak az ereszt tartó szerkezet lesz (kezeletlen!) fából. A barna lábazat vagy az épület előtt húzódó árok – ami jól bevált egyszerűségével tartja távol a vizet az épülettől – viszont akár egy az egyben is átvehető. Az „iparterves" években beidegződött egyedi szerkezeti megoldások keresése a tornaterem részleteiben is tetten érhető. A – karatéka módjára – újra és újra átrajzolt csomópontoknál a működés, és lehetőleg a feszes szerkezetiség megmutatása a lényeges.

4

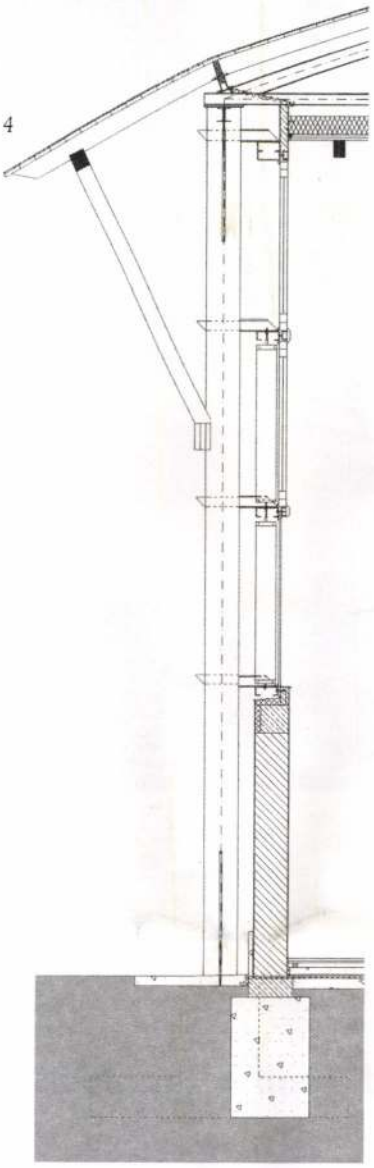

A tervező és kivitelező munkatársaknak sem kellett (Janesch Péter szavaival élve) a „választóművész" bőrébe bújni: az építész nyitott volt mindenféle új ötletre. Az egyik legmarkánsabb megoldást a statikus hulladék gázcsövek felhasználásával tervezett szerkezete jelentette, amely esztétikus összetevőjévé vált az építész által kikísérletezett „zárt doboz" elvnek. Ennek lényege: a legkisebb üzemeltetési költséggel működő, százszázalékosan kihasznált kubatúra, melyen – értelemszerűen – kívülre kerül a tartószerkezet. Továbbá a faluban építő mesterek számára sokkal inkább befogadható volt a sokszögű, egyenes elemekből hegeszthető tetőszerkezet a csak gyárilag hajlítható dongánál, a Mátratherm látszótégla pedig gondosabb falazásra inspirálta őket. A belső kialakításában is terük nyílt a kivitelezőknek, akik a függesztett szerkezetű, látszógerendás mennyezetű ház hangulatát átvéve önállóan készítették az odaillő öltözői fabútorokat. A megrendelőt pedig nem kényszerítették bele erőszakos tervezői koncepciókba: pénzének megfelelően könnyen (például egyszerű meszeléssel) karbantartható, bővíthető házat kapott.

„A legfontosabb: a helyes légzés"

A dömsödi kisgyerekek állítólag az épület elkészülte óta egyfolytában esőért imádkoznak – mert abban az esetben a tornateremben lehetnek a testnevelésórák. A dömsödi ház és környezetének kölcsönhatása sokrétű, a formai határok tágasak, de egyértelműen kirajzolódik belőlük a lényeg (Plesz Antal szavaival élve): „Az építészet nem kirakatrendezés..."

Csontos Györgyi

1. A tömör falszakaszok díszévé váltak a pontszerű üvegtégla betétek (Kár, hogy a tornateremben pontszerű fényfoltokat okoz a déli homlokzat ilyen csekély megnyitása is.)

2. Az északi oldal kontúros homlokzatszerkesztése következetesen megjelenik a túloldalon is

3. A falusias házakra is utalva látszógerendás famennyezetet kapott a tornaterem

4. Részletrajz

5. A határolófalakon kívülre került a maradék-csövekből álló tartószerkezet

5

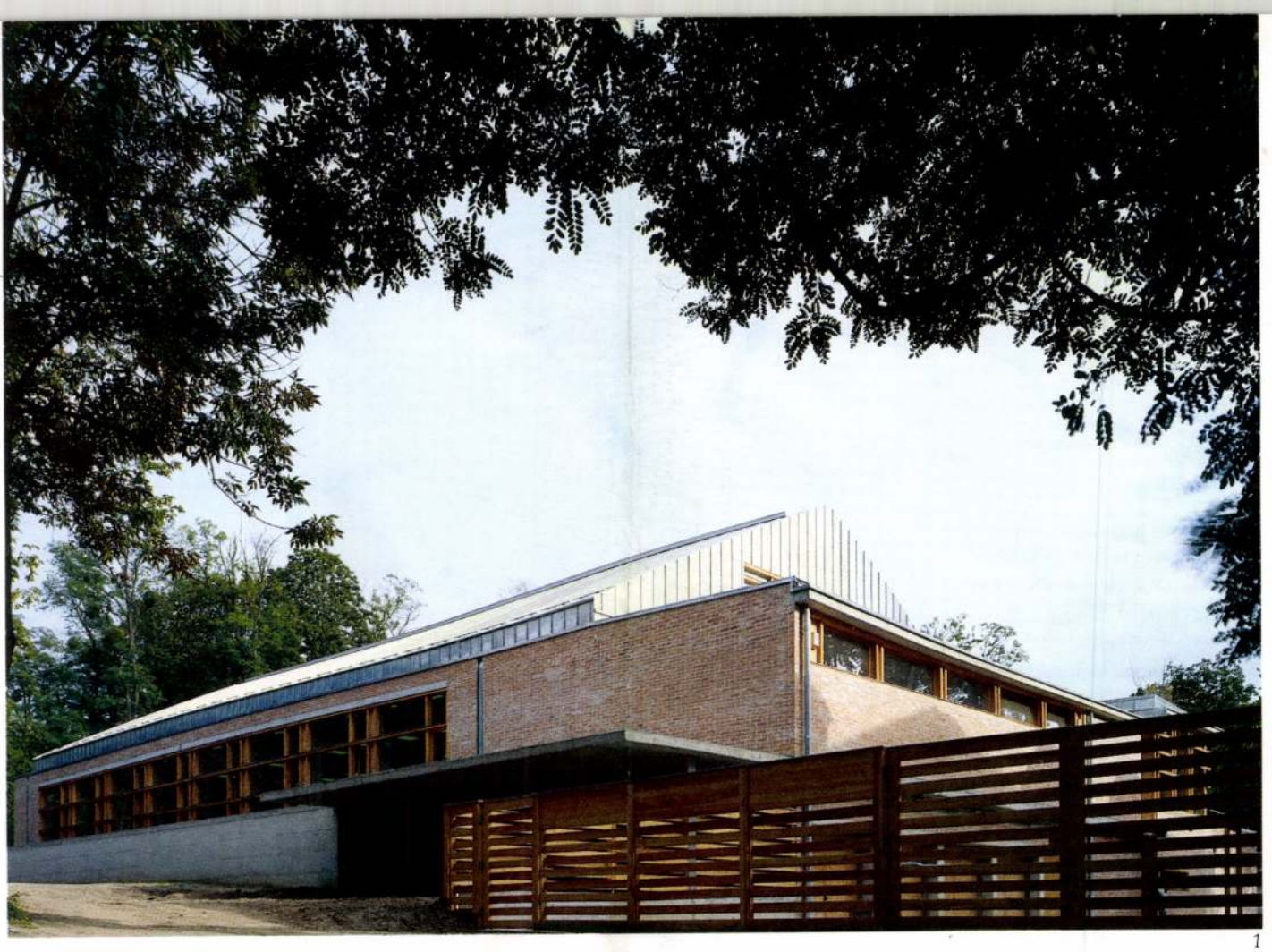

1

Rend terem

A premontrei rend gimnáziumi tornacsarnoka, Gödöllő

2

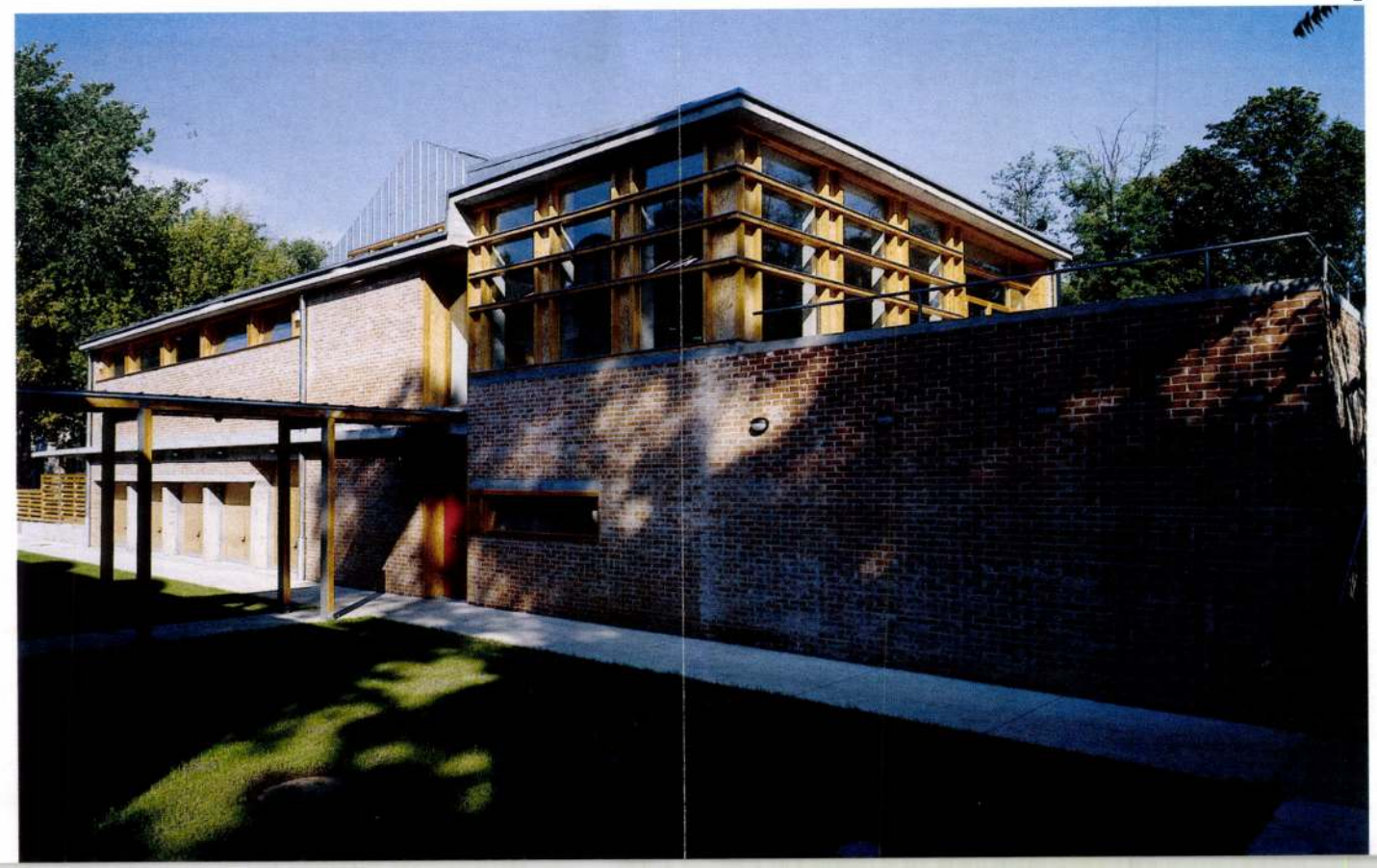

Képzőművészeti
Társulat kiállításai

Magyar művészeti
kiállítás a városligeti
műcsarnokban.

Petrik 1886-1900

helyettes országos főfelügyelőből, az országos felügyelőkből és három rendes állami tisztviselőből; az Orsz. Főfelügyelőségnek ezenkívül egy hivatalszolgája is van.

A kinevezett rendes állami tisztviselők:

a) az előadó,
b) a titkár,
c) a tollnok.

B) **Alkalmazottak.**

A Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelőségének alkalmazottai a következő három csoportba tartoznak:

1. Évidijas alkalmazottak:

a) a népkönyvtári szakmegbizott,
b) a régészeti szakmegbizott,
c) a természetrajzi szakmegbizott,
d) a pénztáros.

A szakmegbizottakra a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége Szabályzatának 19. §-a, a pénztárosra annak 17. és a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsa Szabályzatának 15. §-a vonat-

KÉPZŐMŰVÉSZEK VIDÉKI SZÖVETSÉGE. A Nemzeti Szalón vezetésével 1927. országos szervezetté tömörültek a vidéki művésztársaságok és vidéken élő művészek. A K. elhatározta, hogy háromévenkint a fővárosban és évenkint egyszer mindig más vidéki nagyobb városban beszámolót tart művészi munkásságáról. Az első fővárosi kiállítás 1928 januárjában volt a Nemzeti Szalónban. A K. célja a főváros és a vidék közötti művészeti kapcsolatok erősítése.

K. Gy. I. 5421

Pálffy János gr. nádor

Mellig, kissé jobbra, to
nak fürtjei vállaira omlanak
öltözve, mely felett szalagon az
palástja ~~menteje~~ prémes. Felirata a r

„Johann Graf Pa
Palatin" von Ung
a kép alatt hat sorban:

„Musa!
Palffia, Palffia
Tegens reposcit dig
Gens cithara, (et

Car

salól balra: „50."

Rézkarcz, méretei a re

Ltha

Képzőművészek Vidéki

Szövetsége. A Neumann halom vezetésével országos nevezetté tömörültek a vidéki művesztársaságok és vidéken élő művészek 1927. ben s elhatározták, hogy 3 évenként a főhárosban és évenként egyszer mindig más vidéki napolt városban tartanak beszámolot művészi munkásságutról. Az első fővárosi kiállítás 1928. januárjában volt a Neumann-Zoli halomban. Célja a fővárosi és vidéki kvíötts művészeti kapcsolatok erősítése.

Déleurópa X. 50.

KÉR turne graf

~~Ferenczy~~ Munkácsy Mihály - díj 1995

ttal megvilágítjuk a Blaskovich is-
pontosan vezették a kiadásokat és
oni ménesnek 8 lova volt idomításban
a Monarchián kívül Németországban,
is utaztak, tartózkodtak, futottak
8 forint. A nyeremények összege
ön /a Monarchiában/, Németországban,
: 65.415 forint. Tehát a tiszta be-
egjobb versenyévében 30.107 forint

réningben

redményei és kifogástalan egészségi
nfelek kifáradása és letörése egy-

MDK.

Kerac Milan

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1967 jan.31.

Műveseti szimpozionok eredményei. Bp. Mikos. '85.

textil, kerámia

ism. Losonci Miklós: Műveseti szimpozionok eredményei.
= Új T. 85. aug. 11. 4. ll.

Mai szovjet kerámia és textilművészet

Debrecen, Bartók Terem, 1985. okt. 11.–nov. 10.

Bev. L.J. ~~Livanska~~ Livanskaja; T. Sztirsenova.

Bp. Népi Iparmüv. Tanács, 1985 [32] p. ill

3717.
Kerámia, textil : Műcsarnok, 1985. július 12. - augusztus 18. / [a kiállítást rend. és a katalógust szerk. Feuer Gábor] = Ceramics, textile / [selection installation and catalogue by Gábor Feuer]. – [Bp.] : [Műcsarnok], [1985]. – 46 p. : ill. ; 29 cm. – (Művészeti szimpozionok eredményei, ISSN 0231 – 3774 ; 3.)
ISBN 963 7161 96 1* fűzött : 50,- Ft
738:061.28(439Siklós)
738:061.28(439Kecskemét)
745.52:061.28(439Velem)
061.4(439)„1985"

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT ANGOL-MAGYAR KIÁLLÍTÁSA

Mikor a materialista történetírás korát éltük, a népek sorsát, életük folyását külső viszonyaikból igyekeztek levezetni. Anglia nagyságának zálogát is szigeti fekvésében találták. Megfeledkeztek arról, hogy a nemzeteket igazán naggyá erkölcsi tulajdonságaik teszik. Az angol népnek talán legnemesebb ilyen erkölcsi jellemvonása az, hogy kiváló fiai őszintén keresik az igazságot, rokon- vagy ellenszenv nem homályosítja el éleslátásukat. A világháború során magyar és angol katona nem kereszteztek pengét, csapataink nem találkoztak a harcmezőkön, de mégis két más oldalon küzdöttünk. Ez azonban nem akadályozta meg a kiváló angol férfiak egész sorát abban, hogy a magyar nemzeten ejtett óriási igazságtalanságot világosan fel ne ismerjék, mint Newton lord is, aki mellettünk ismételten fölemelte igazságos és súlyos szavát.

Ezzel csak hagyományos rokonszenv újult ki és erősödött meg.

Széchenyi István, aki József nádorral együtt a reformkorban az új Magyarország alapjait lerakta, Angliát állította oda mintaképül a megújhodó Magyarország elé. A Lánchíd építésére is Clark személyében angol szakembert hívott meg. A lóversenyek meghonosításánál szintén az akkori angol sport lebegett szemei előtt. Különféle részvénytársulataival és klubjaival az angol társadalmi és gazdasági alakulatokat igyekezett hozzánk átültetni.

Nem csoda tehát, ha mindenkor rokonszenvvel néztük az angol művészet alkotásait is, különösen az angol nagy portraitisták, tájfestőik, egy Constable, egy Crome, egy Turner, egy Bonington alkotásait s hogy közönségünk a bennünket elválasztó nagy földrajzi távolság ellenére is szívesen vásárolt angol képeket, melyeknek egy részét most az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat, híven nemes tradítióihoz, buzgalommal csoportosította a ma élő angol művészek egy kisebb társaságának műveivel együtt tanulságos, szép kiállítássá. Az ezen alkalmi gyüjtemény iránt megnyilatkozott nagy érdeklődés is mutatja, mily őszinte a rokonszenv Anglia iránt egész Magyarországon.

GRÓF KLEBELSBERG KÚNÓ.

Magyar Művészet

1926. 4. sz.

LELY, PETER SIR (1618—1680.): FRANCES STEWART RICHMONDI ÉS LENNOXI HERCEGNŐ KÉPE.

KNELLER, GODFREY SIR (1646—1723.): FÉRFIKÉPMÁS.

Szépművészeti Múzeum.

REYNOLDS, JOSHUA SIR P. R. A.: HUGHES TENGERNAGY ARCKÉPE.
Olajfestmény.

HOPPNER, JOHN R. A.: NŐI KÉPMÁS.
Olajfestmény.

Szépművészeti Múzeum.

ANGOL MESTEREK MAGYAR GYÜJTEMÉNYEKBEN

Az angol festészetről sokáig nagyon elvető ítéletet hallatott a kontinentális kritika. Nincs igazi angol festészet, nincs nagy, korszakalkotó angol mester, — mondották, — Angliában részben bevándorolt kiválóságokkal találkozunk, részben az európai művészet sekélyes utánzásával. Anglia csak visszhangja az európai, főleg a francia művészet különböző irányainak, önálló művészi látású művésze sohasem volt. Ilyen szemszögből nézték sokáig az angol művészetet s mialatt Angliában egyes mesterek bámulatos erkölcsi és anyagi elismertetésre tettek szert, a kontinens csendes mosollyal szemlélte a szigetország elfogultnak tartott kritikáját. Ehhez járult az a körülmény, hogy az angol művészet is szinte elzárkózott a kontinenstől, az angol mesterek életükben igen ritkán jelentkeztek az európai központokban s az otthon elismert és fölkapott mesterek műveit az angol urak szinte kivétel nélkül otthon tartották és nem engedték a kontinensre. Az európai képtárak igen sokáig nélkülözték tehát az angol mesterek képeit. Még ma is maguk a nagy angol képtárak a nagy mestereknek nem a legjava alkotásaival dicsekedhetnek. Az angol arisztokracia kastélyaiból csak lassan szivárognak ki a nyilvános gyüjteményekbe, főleg Amerikába az angol mesterek művei, kivéve azokat, melyeket szerzőik egyenesen a képtáraknak hagytak örökségül, amint Turner cselekedett, vagy pedig mint Watts, ki java műveiből még életében egy egész képtárat állított össze. Mindkét esetben az európai közvéleménynek nem volt módjában őket megismerni s a hit az angol művészet sekélyes voltáról mindjobban megerősödhetett és elterjedhetett.

A legenda, mely ilykép kiformálódott, a tények ösmeretének hiányában akként hangzott: Angliába idegen mesterek vándoroltak be, kik ott századokon át kielégítették a közszükségletet. Az angol puritanizmus művészi szükséglete nem volt nagy. Idegenkedett a bibliai tárgyú képektől, kerülte a maga környezetének hívságos földíszítését, a falfestészetnek, de a genreképnek sem volt ott hát tere, egyedül az arcképfestészet fejlődhetett, mint családi emlék, mint ős-kultusz, mint az egyéni öntudat hagyományos megnyilatkozása. Holbein, Rubens, Van Dyck, Lely, Kneller századokon át uralkodtak az ízlések felett. Az angol festőkre rádiktálták modorukat. De ezek hatása alatt fejlődött ki azután a XVIII. században néhány jelesebb arcképfestő, Reynolds, Gainsborough, még Hogarth is arcképfestészetből élt meg, szatirikus genreképeivel feleannyi sikere sem volt. Azután jött néhány tájképfestő, azok a hollandokat utánozták vagy Claude Lorrain-t, néhányan visszamentek a kora-renaissance mestereihez, de mindez nem számít.

Az angol festészet utánzásban élte ki magát...

Így hangzott a legenda, melyet a hosszú elzárkózottság és az autopsziának nagy nehézségei csak tápláltak. Magában Angliában is sokáig élt e legenda. Az angol festészetnek ott nem volt nagy becsülete. Csak egyes kiválasztottak örvendeztek nagy, szinte túlbecsülő elismertetésben. Hogarth festészetének értékelése csak a legújabb időkben erősbödött meg. Míg Turner-t Ruskinnek lelkesedése már a XIX. század közepe táján nagy sikerekhez juttatta, ezalatt Constable-nek talán Turnert is fölülmúló fontossága és az európai fejlődés folyamatában való nagy szerepe szinte csak a mi korunk felösmerése. A prerafaelista mozgalomnak helyes értékelésében sokáig ingadoztak az angolok is. Vagy az égig emelték, vagy teljesen lebecsülték.

Az angol művészeti kritika is lassan alakult ki. Hazlitt tanulmányai vezetik be, Ruskin szónoki ereje és ethikai páthosza fejleszti ki s ezekkel az értékekkel évtizedeken át szinte uralkodott az angol közvélemény ízlésén, mely egyoldalúságait éppen azért csak későn s igen nehezen

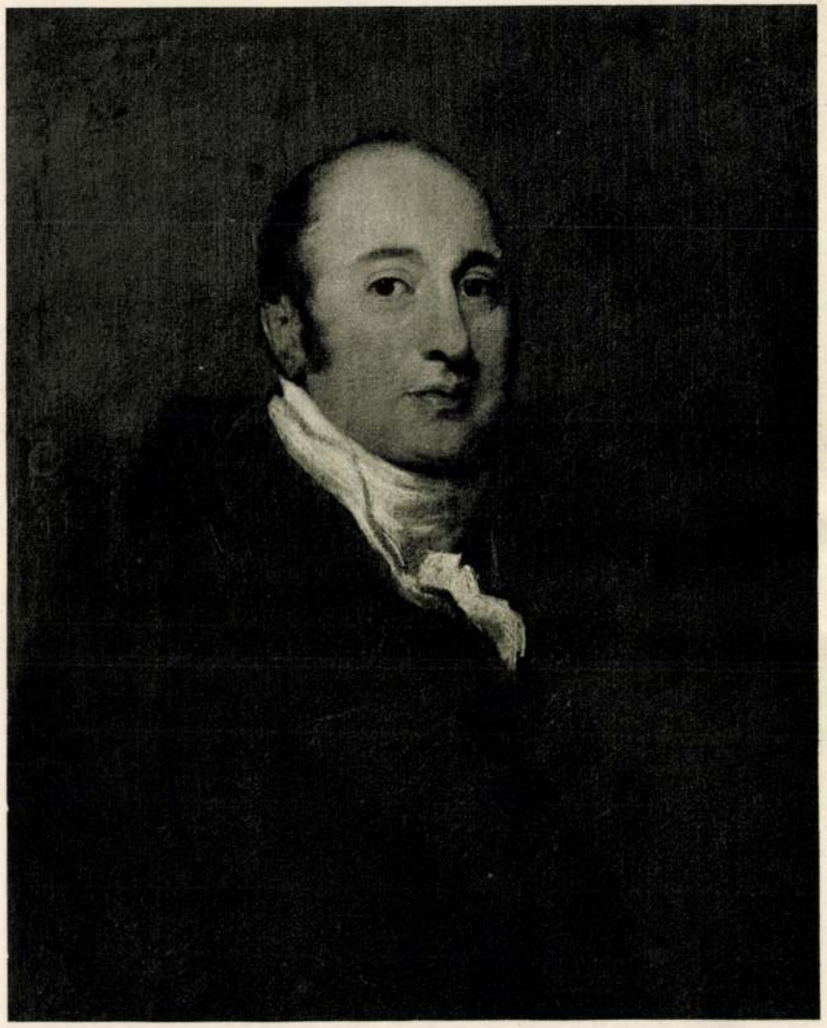

LAWRENCE, THOMAS SIR P. R. A.: ÖNARCKÉP. Olajfestmény.
Gróf Károlyi Imre úr tulajdona.

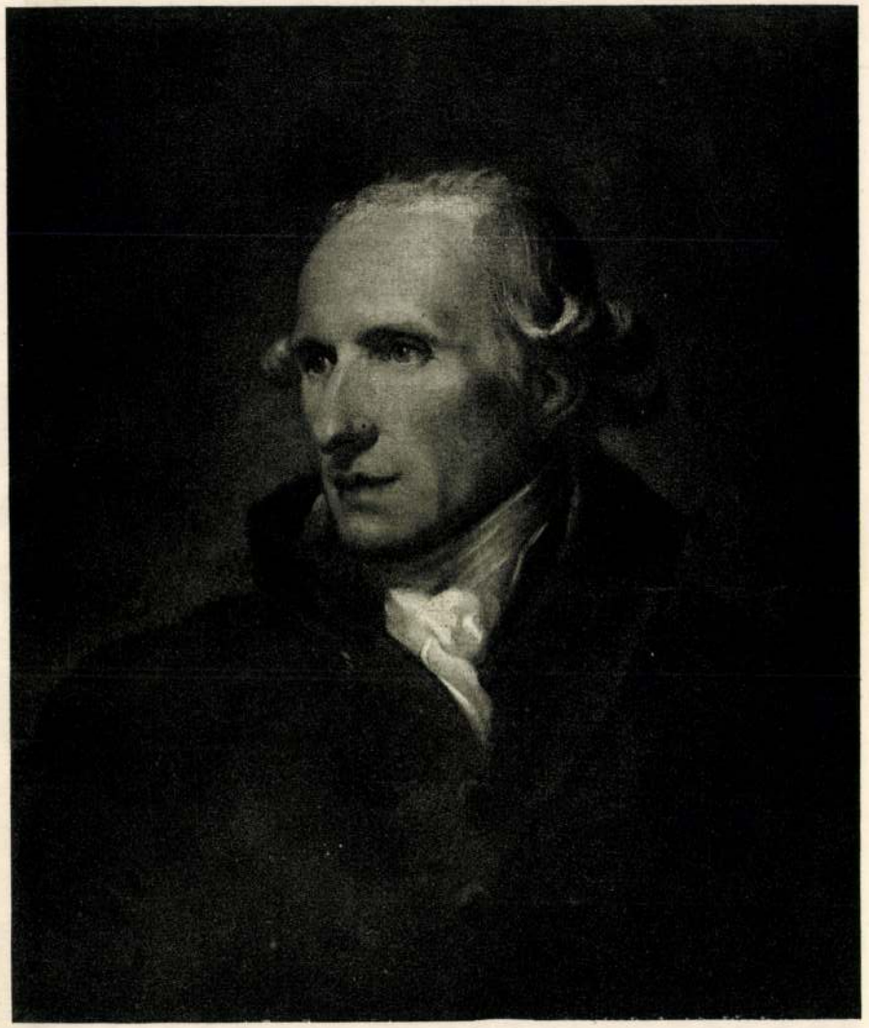

NORTHCOTE, JAMES R. A.: ÖNARCKÉP. Olajfestmény.
Biehn János úr tulajdona.

ösmerte fel. Csak ő utána — s talán éppen az ő hatása alatt — jött az átértékelés, akkor, mikor a kontinens kritikája a nagy angol művészettörténeti kiállítások után az angol festészet fejlődésének kutatásában részt kezdett venni, ami lassanként mind nagyobb és meglepőbb megállapításokhoz vezetett.[1]

Elsőben is ahhoz, hogy az angol festészet sokkal gazdagabb nagy értékekben, melyek autochton törvények alapján fejlődtek, hogy Angliában a bevándorolt mesterekkel egyidőben éltek és alkottak angol mesterek, ha nagy küzdelmet kellett is folytatniok a külföldiek által képviselt irányokkal, hogy megmentsék a maguk ízlését. Ez a belső fejlődés vezetett az angol arcképfestészetnek XVIII. századi virágzási korához, melyet nemcsak a két vezető mester, Reynolds és Gainsborough, hanem egész sora a nagy tehetségeknek, Romney, Hoppner, Opie, Ramsay, Raeburn, Lawrence, stb. stb. idézett elő. Hogarth festői jelentősége új megvilágításba került. Copley történeti genreképein felösmerték a nagy festői kultúrát.

Mindeddig az angol festészet hatása a szigetországra szorítkozott, a XIX. század első évtizedeiben azonban a tájképfestészetben nagyjelentőségű fejlődés indult meg, elsősorban a vízfestészet terén, melynek eredményeit az olajfestészet is átvette s Francia, Girtin, Bonington, Turner és Constable — a nagy holland mesterek tanulmányozásából kiindulva — nagyszerű megösmerésekhez jutottak. 1824 döntő fontosságú év az európai festészetben, mert ekkor jelenik meg Párisban Constable és hat Delacroixra, később a barbizoni mesterekre s 1870 egy újabb döntő év, mert akkor ismerkedik meg Monet és Pissaro Londonban Turnerrel s impresszionista látásuk nagy lökést kap e hatás alatt.

[1] A kontinensen három alkalommal volt az utolsó huszonöt év alatt nagy történeti angol kiállítás. Először 1900-ban Párisban a világkiállításon, másodszor 1908-ban Berlinben az Akadémiában és harmadszor 1911-ben Rómában a nemzetközi művészeti kiállításon. Az első francianyelvű angol művészettörténeti összefoglalást Ernest *Chesneau* írta: La Peinture anglaise (Bibliothèque de l'enseignement des Beaux-Art.), a prerafaelista mozgalomról *De La Sizeranne* írt: La Peinture anglaise contemporaine, németül *Muther* a Moderne Malereiban mutatott rá elsőben (1893) az angol festészet úttörő jelentőségére, míg angolul Sir Walther *Armstrong* foglalta össze az angol festészet történetét az Ars una vállalatban (németül Stuttgartban, Hoffmann kiadásában 1909-ben jelent meg). Magyarul *Lyka* Károly A képírás újabb irányaiban (1906). Constable szerepének jelentőségéről *Lázár* Béla a Paál László életrajzában (1903).

Azóta, hogy e felismerések révén az angol festészethez fordult a kritika érdeklődése, a kontinensen is megfordult az angol művészet értékelése. Amerikai gyüjtők jártak elől jó példával, kik hihetetlen összegeket fizettek az angol mesterek, elsősorban a XVIII. század nagy arcképfestőinek műveiért, később az újonnan átértékelt nagy angol festőkért is. Lassanként az európai képtárak is kezdték az angol mestereket gyüjteni, ami nagy nehézséggel járt, mert az angolok nemzeti büszkeségből nem könnyen eresztik szélnek mestereik jelentősebb alkotásait.

Annál érdekesebb az a jelenség, hogy magyar magántulajdonban, de elsősorban Szépművészeti Múzeumunkban az angol festészet máris jelentősen van képviselve. A múzeum katalógusának 5. kiadása szerint 13 angol mester olajfestményeivel dicsekedhetünk, találkozunk ott a bevándorolt nagy mesterek közül Lelyvel, Knellerrel, a nagy arcképfestők közül Reynolds, Gainsborough, Raeburn, Hoppner, Lawrence műveivel, Hogarth is arcképpel szerepel, Constable két tájképpel, George Morland (1763—1804) „Disznóól" című genreképpel, melynek koloritja oly nemes s egy német származású, Angliában dolgozó mestert, John Zoffanyt (1733—1810), egy érdekes világítású színpadi jelenet, a Rubens hatása alatt dolgozó festőt, T. Charles Alfred Stothardot (1755—1834), egy genrekép (Glück Frigyes ajándéka), Francis Wheatleyt (1747—1801) pedig egy színnyomatszerű genreképe, „A boldog család" képviseli (özv. Gerhardtné ajándéka).

E kis gyüjteményben kimagasló alkotások is vannak. Reynolds (1723—1792) Sir Edward Hughes tengernagyot ábrázoló képe tanulmánya lehet a mester greenwichi festményének és még az Eszterházy-gyüjteményből származik. Gainsboroughnak (1727—1788) Hotchkiss arcképe is csak közbülső korszakát képviseli, amikor egyénisége kezd teljesen kialakulni s festői könnyedségén s koloritjának gazdagságán már uralkodik. Azonban Hoppnert (1758—1810) két arcképe, főleg Mrs. Swete fehérruhás képe, képviseli kitünően, a pasztózus előadás mesteri erejű rajta. Mrs. Batt arcképén is a fehér játszva éreztetett valeurjei remekbe készültek. A múzeum Hogarthját (1697—

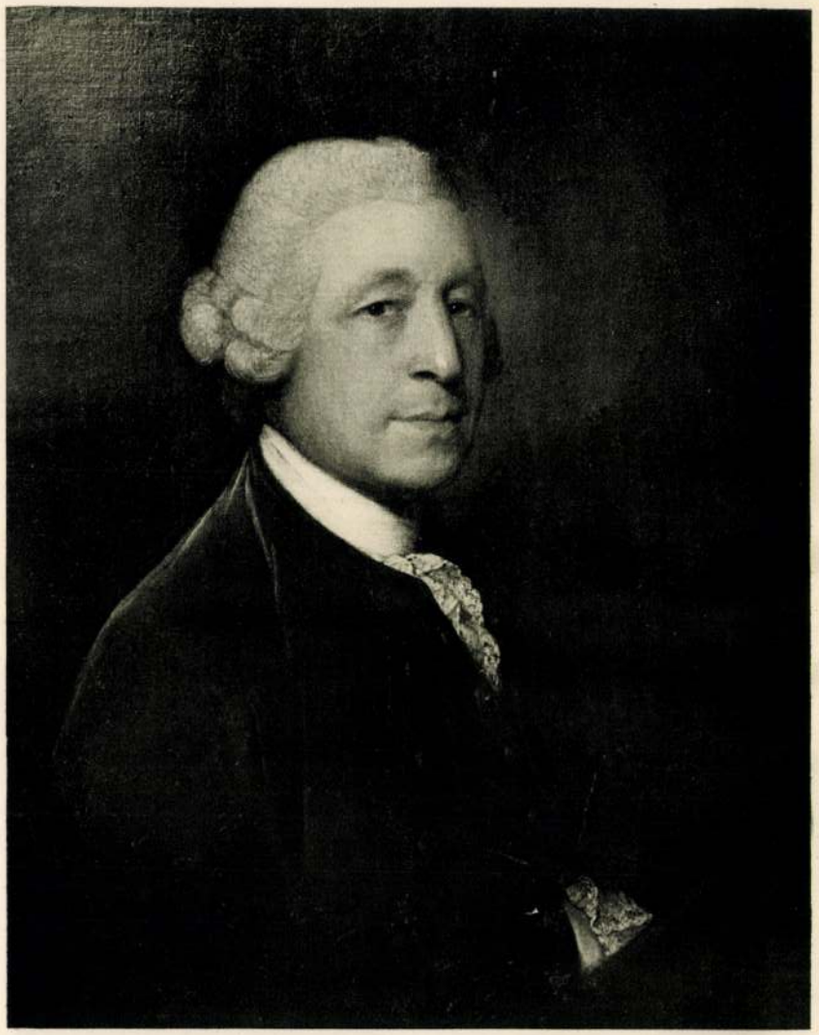

GAINSBOROUGH, THOMAS R. A.: CHARLES HOTCHKISS ARCKÉPE.
Olajfestmény. O. M. Szépművészeti Múzeum.

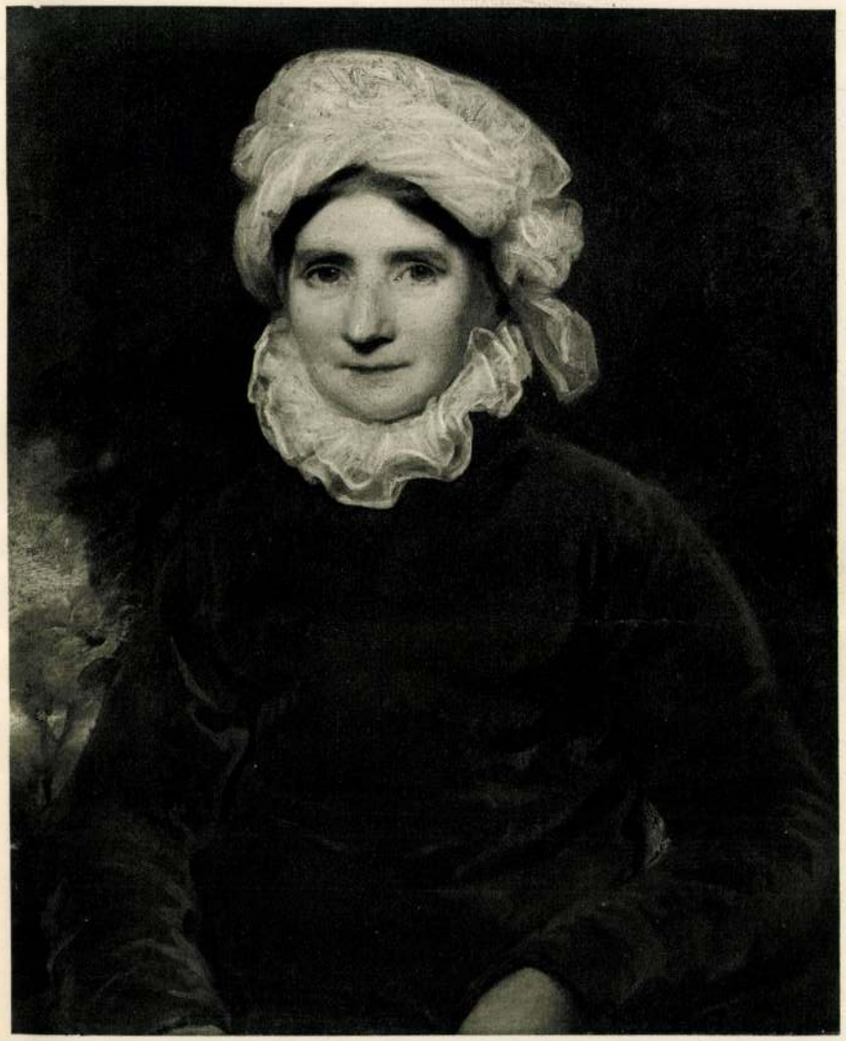

OPIE, JOHN R. A.: NŐI ARCKÉP.
Báró csetei Herzog Lipót Mór úr tulajdona.

Képzőművészeti Társulat
angol – magyar kiállítása 1926.

Angol
mesterek
magyar
gyűjteme-
nyekben

Magyar
Művészet
1926. 4. sz.

HOPPNER, JOHN R. A.: MRS. SWETE ARCKÉPE.
Olajfestmény.

RAEBURN, HENRY SIR R. A.: BARBARA MURCHISON KÉPMÁSA.
Olajfestmény.

Szépművészeti Múzeum.

VIGADÓ GALÉRIA

A VIGADÓ GALÉRIA
és a
MAGYAR KERAMIKUSOK TÁRSASÁGA
tisztelettel meghívja Önt

KERÁMIA AZ ÉPÍTÉSZETBEN

című kiállításának megnyitójára

2001. február 22-én, csütörtökön 18 órára
(Budapest, V. Vigadó tér 2.)

A kiállítást megnyitja:
Dr. VÁMOSSY FERENC
építész
BME Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
egyetemi tanára.

2001. március 8-án csütörtökön 11 órakor
kerekasztal beszélgetés
a kerámiaművészet és építészet kapcsolatáról

A kiállítás rendezője:
Bakonyvári M. Ágnes művészettörténész

Megtekinthető
2001. február 22-től március 11-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

MAGYAR KERAMIKUSOK TÁRSASÁGA

A kiállítás létrejöttét támogatták:
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége

MT Reklámiroda: 436-9119

MDK

Keramos

Magy. Iparművészet. 1926. 176. o.

PROGRAMAJÁNLAT

Békéscsaba

Diáktanya

Szeptember 6-án, 17.30 órakor *Golden Yacca*. A szervezet méregtelenítője címmel **tájékoztató előadást** tart a Yacca-csoport.

Vasutas Művelődési Ház

Szeptember 7-én, kedden **cipővásár!**

Szeptember 8-án 18 órakor: Testsúlycsökkentő életmód címmel tanfolyami tájékoztató lesz, vezeti: Bán Ildikó. A tanfolyamra jelentkezni a művelődési házban lehet vagy telefonon: (66) 322-240.

Rockbörze

Szeptember 18-án ismét megtartják a **megyei amatőr zenekarok seregszemléjét** az Ifjúsági Házban. Bővebb felvilágosítás az Ifiház információján, vagy a (66) 325-211-es telefonszámon adnak az érdeklődőknek.

II. Békéscsabai Narancsfesztivál

Szeptember 9-én, 17 órakor a Korzó téren szabadtéri műsor keretén belül fellép a **Békés Banda** és a **Kamuti Néptáncegyüttes.** Ezután 18.30 órakor a fesztivál hivatalos megnyitóját *dr. Fodor Gábor* országgyűlési képviselő tartja meg; 19 órakor pedig a Team-show nosztalgiabulijával fejeződik be a csütörtöki rendezvény. A Phaedra mozi kamaratermében 17 órakor *Szőke András: Európa Camping* **ingyenes filmvetítés!**

Narancs Klub

Szeptember 9-én, csütörtökön, 19 órakor **főiskolások játékos vetélkedője** lesz, majd 21 órától **Nosztalgia dizsi!**

Gyula

Erkel Ferenc Múzeum

Az átrendezett kiállítás anyaga hétfő kivételével naponta 9–17 óráig tekinthető meg.

Dürer Terem

Kiss György szobrászművész **Kálváriastációinak domborműveiből nyílt kiállítása tekinthető meg** hétfő kivételével naponta 9–17 óráig.

* * *

Programajánlatunk az intézmények által összeállított programtervezetek alapján készül, az időközben bekövetkezett és be nem jelentett változásokért felelősséget nem vállalunk.

Régvolt századok órái

A budavári Mária Magdolna templom tornyában már 1553-ban gépóra mutatta az időt. E nevezetes időmérőről a török leírások is megemlékeznek. Magyarországon hatszáz éves múltra tekint vissza a gépórakészítés. Éppen száz évvel azután, hogy Angol honban megkonstruálták az első gépórát, Besztercebánya is büszkélkedett saját készítésű toronyórával.

A pest-budai órásság a 16. században már nem elszigetelt jelenség. A török uralom után pedig valódi fellendülését élte ez a mesterség. A 17. században órás céhek szerveződnek Nyugat-Magyarországon és Budán. S ezt követően éli fénykorát a hazai óramívesség.

Hetven remekművű órát láthat a közönség a Kiscelli Múzeum Pest-budai órák és órások című kiállításán ezekben a napokban egészen szeptemtember végéig. Valamennyi tárgy a múzeum saját gyűjteményéből való, abból a kollekcióból, amelyet több mint száz éve gyűjt a fővárosi múzeum. Pest, Buda, Óbuda hetven órásának nevét, munkáját ismerhetjük meg. A kisebb-nagyobb szerkezetek látványa mellett egy listát is olvashatunk az ismert műhelyek nevével.

A 17. században, amikor az ingaóra megjelent, elegáns lakások, gazdag családok vásárolták az időmérés e fényűző kellékét. Nem múlt el száz év és az óra szinte közszükségeleti cikké vált Magyarországon is. Míg korábban aranyból, ezüstből formázták az óratokokat, most rátértek az olcsóbb, könnyebben megmunkálható fa alkalmazására. (Megjegyzendő, az óratok készítése külön szakma, az órás sohasem készített tokokat, csak szerkezeteket. A tok mesterei fémöntők, asztalosok, díszítőiparosok voltak.) A fa borítású óra pedig nemcsak elsődleges célját, az idő mérését hivatott szolgálni, hanem a lakás díszítését is. Ezért aztán széles lehetőséget kaptak az oszlopos, lábakon álló asztali és szekrényórák, a kép- és keretórák, a lábas órák. A legszebb ilyen saját lábon álló órák éppen a 18. század termékei.

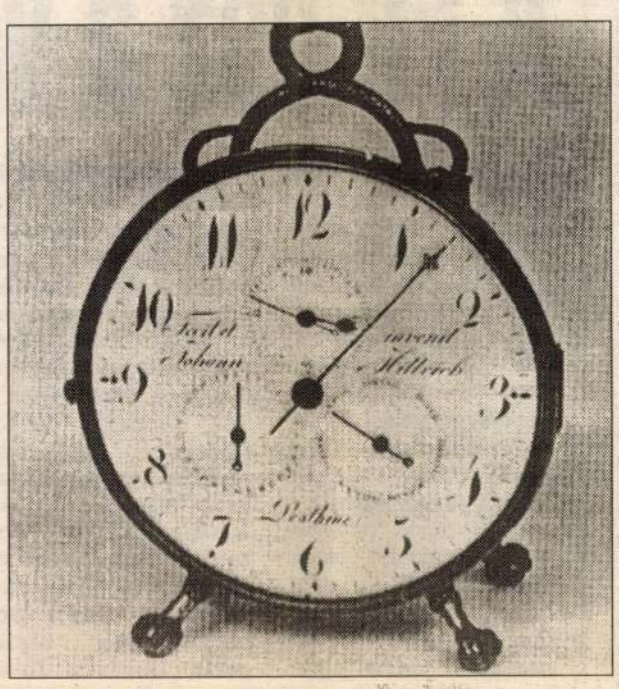

Zománcozott számlapú asztali óra dátum-, naptár- és másodpercmutatóval 1814-ből

Aranyozott, faragott talpazatú asztali óra 1780-ból

Megjelentek a kis órák zsebben, gyűrűként viselhető formában. S a zsebórák készítése külön műfajjá vált. Visszafogott mértéktartás, precíz, gondos munka, művészi hajlandóság jellemezte e korban a pest-budai órásokat, akik semmivel nem maradtak el Európa órásmestereitől. Nem is csoda, hiszen tanulóéveiket sokszor országról országra vándorolva töltötték a legények. S jó érzékkel megtanultak mindent, amit a kor technikában és művességben produkált. A szakma jeles alakja, Rauschman J., akinek kétoszlopos asztali óráját láthatjuk az egyik vitrinben, München leghíresebb műhelyében tanult.

Sorolhatnánk a művészileg megformált órákat és mestereiknek nevét. Andreas Bleyer budai órás copf stílusú asztali és falóráját, Anton Weber hosszúingás lábas óráját, az óbudai Johan Kerbacher oszlopos asztali óráját, Anton Säuffner pesti mester vízszintes számlapú ébresztő vekkerét, Lechner József asztali zenélő óráját. És különlegességként a budai városháza toronyórájának szerkezetét, vagy egy kályhacsempét, amelynek mintázata időmérőket ábrázol.

Elmélyedésre, emlékezésre késztet a kiállítás, s arra, hogy megfeledkezzünk az idő múlásáról.

(Kádár)

PÉNZRE VAN SZÜKSÉGE? BEFEKTETNI KÍVÁN?

Van megoldás!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy irodánk megkezdte tőke-, gépkocsi-, ingatlanközvetítő tevékenységét.
Ha tőkére van szüksége, vagy befektetni kíván, venni vagy eladni akar, keressen fel bennünket Békéscsabán, a Szabadság téren.

TÓTH ÉS TÁRSAI

Békéscsaba, Szabadság tér 11-17 .II. 17.
Telefon **(66) 447-247/153**

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A foglalkoztatás elősegítéséről, a munkanélküliek ellátásáról szóló, többször módosított 1991. évi IV. tv. 17. paragrafusa értelmében a

Békés Megyei Munkaügyi Központ 1993. II. félévére

pályázatot hirdet munkahelyteremtő beruházások megvalósításának támogatására.

A pályázat célja: a foglalkoztatás és a munkahelyteremtés elősegítése, a foglalkoztatási lehetőségek bővítése; a támogatás felhasználásával létrehozandó, hosszabb ideig fennálló, a munkaerőpiac szempontjából új munkahelyek számának növelése; a munkaerőpiacról tartósan kiszoruló rétegek foglalkoztatásának elősegítése céljából.

A pályázatra bel- és külföldi jogi és természetes személyek, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező társaságok jelentkezhetnek, amelyek vállalják a munkaügyi központtal való együttműködést.

A munkahelyteremtő beruházások támogatásának finanszírozása a Foglalkoztatási Alap decentralizált részéből történik.

A pályázatokat 1993. október 15-ig lehet benyújtani. Ezen időpontot követően a munkaügyi központ nem fogad el pályázatot. A pályázatok elbírálása a beérkezés sorrendjében folyamatosan, de legkésőbb 1993. október 30-ig megtörténik.

A pályázat részletes feltételeit tartalmazó pályázati kiírás a Békés Megyei Munkaügyi Központ munkaerőpiaci programok osztályán szerezhető be – Békéscsaba, Árpád sor 2/6., emelet 24. sz. iroda. Telefon: 444-211.

Békés Megyei Munkaügyi Központ

Kerbacher, Johann ÖVP

ÚTTÁBLÁK

Magyar gyakorlat

Magyarország a szülőföld, a lakóhely otthonossága szempontjából igen fontos tényezőnek tartja, hogy állampolgárai anyanyelvükön nevezhessék és jelölhessék meg városukat, községüket, szűkebb lakókörnyezetüket, s az erre vonatkozó közösségi jog érvényesülését az állam maradéktalanul biztosítani is kívánja. Egyebek mellett ezt szolgálja az a gyakorlat is, amelynek megfelelően Magyarországon immár csaknem egy évtizede saját anyanyelvükön is útjelzőtáblákat helyezhetnek el településük megjelölésével az ott élő nemzetiségek. A nemzetiségi nyelvű helységnév-táblákkal kapcsolatos magyar gyakorlatról tájékozódott az MTI külügyminisztériumi forrásból. Magyarország 3078 településéből ez év nyaráig 198 helyiségben kívánták az ott élő nemzetiségek, hogy lakóhelyük nevét anyanyelvükön is feltüntethessék. Ezt egyébként formailag egy 1984-ben kelt közlekedési minisztériumi rendelet teszi lehetővé.

Tíz esetben a magyar nyelvű elnevezés mellett egyszerre két nemzetiségi elnevezés is szerepel az utak menti táblákon. Így például a horvát nyelvű Aljmas és a német nyelvű Almasch felirat egyaránt ott található a magyar Bácsalmás mellett. Hasonlóképpen a helybeli románok Batania, illetőleg a szlovákok Batanja felirattal is találkozhatnak városuk határában, amelynek magyar neve Battonya.

Az útjelzőtáblákra kiírt helységnevek a községek és városok történelmileg kialakult nemzetiségű elnevezései, s a magyar megfelelőjüktől sok esetben jelentősen különböznek. Ez utóbbi példájaként említhető, hogy a magyar főváros melletti autópályaelágazásnál fekvő helység német és magyar elnevezése – Grossturnwall, illetőleg Törökbálint – a legkisebb mértékben sem emlékeztet egymásra.

A feltüntetett nemzetiségi elnevezések közül 118 német, 33 horvát, 21 szlovák, 9 szerb, 8 szlovén, 8 román és egy görög. A legtöbb, nemzetiségi nyelven is jelölt település Baranya, Pest és Vas megyében található, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében egyetlen ilyen település sincs.

A helységnév-táblák mellett, megfelelő arányú kisebbségi jelenlét esetén kétnyelvű utcanév-táblák és egyéb feliratok is helyet kapnak a magyarországi városokban és falvakban. A pontos tájékoztatás érdekében a hibás vagy kifakult táblák cseréje már tavaly megkezdődött és ez év július végéig végre is hajtották a feladatot a közúti igazgatóságok. Ez alatt 241 nemzetiségi nyelvű táblát cseréltek ki, több mint egymillió forintos költséggel.

Für Lajos Svédországba utazik

Für Lajos honvédelmi miniszter hétfőn háromnapos hivatalos látogatásra Svédországba utazik svéd kollégája, Anders Björck meghívására.

Az MTI érdeklődésére a Honvédelmi Minisztériumban elmondták, hogy a látogatás során Für Lajos előkészíti a kétoldalú katonai együttműködési megállapodást, és azt, hogy a két ország miként kooperálhat az ENSZ-erők kiképzésében. A tárgyalásokon szó lesz a közép-európai térség biztonsági kérdéseiről, a délszláv válságról, valamint a balti államok helyzetéről.

Magyar részről várhatóan érintik a honvédség technikai helyzetét, a fejlesztés közeli és távlati lehetőségét. Ezzel kapcsolatban figyelemre méltó, hogy a svéd vendéglátók légibemutatót szerveztek a magyar delegáció számára: a Hälsinge légitámaszponton a JA-37 Viggen típusú vadászgépet tekinthetik meg a magyar szakértők. Ezt követően pedig a Hägglund Gépjárműgyártó Vállalat CV-90 és 206 típusú terepjáróit mutatják be a svédek.

Für Lajos a közeljövőben egyébként élénk katonadiplomáciai program előtt áll. Szeptember közepén Rómába utazik, majd a hónap végén várhatóan Budapesten találkozik szlovák kollégájával, hogy aláírják a két ország honvédelmi minisztériuma közötti együttműködési megállapodást. Szeptember utolsó napján pedig Moszkvába látogat a magyar honvédelmi miniszter, majd Krasznodárban felkeresi az ott tanuló, a MIG-29-es típusú vadászgép kezelésével ismerkedő magyar katonákat.

A Fidesz a választásokról

A Fidesz nem ért egyet a jövő évi választások esetleges előrehozatalával és a fiataldemokraták megítélése szerint a politikai erők többségének – főként a koalíciós pártoknak – is az az érdeke, hogy májusban legyenek az országgyűlési képviselő-választások. Minderről Orbán Viktor, a Fidesz elnöke beszélt a párt országos tanácsának szombati ülését követő sajtótájékoztatón.

Orbán Viktor – más témákat érintve – kitért a napokban történt parlamenti átülésekre is. Mint hangsúlyozta: az országos tanács nem nyilvánított véleményt a két MDF-es képviselő – Elek István és Katona Kálmán – Fidesz-hez való csatlakozásáról, csupán tudomásul vette a parlamenti frakció döntését. A fiataldemokraták elnöke ugyanakkor úgy kommentálta a két képviselő átülését, hogy azok voltaképpen „hazatérések".

Az országos tanács ülésének napirendjén szereplő témákat ismertetve Wachsler Tamás, az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottságának elnöke a honvédelmi törvénnyel kapcsolatos pártálláspontot összegezte, Trombitás Zoltán országgyűlési képviselő pedig a választójogi törvénnyel összefüggésben kialakított véleményt tolmácsolta. Wachsler Tamás az őszi parlamenti ülésszak egyik kulcsfontosságú témájaként értékelte az immár hosszú hónapok óta hatpárti egyeztetés alatt lévő honvédelmi törvényt. A törvény sarkalatos pontjairól szólva a fiataldemokrata politikus elmondta: véleményük szerint helyesebb lenne, ha a határőrség – rendészeti jellegű tevékenysége okán – továbbra is a Belügyminisztériumhoz tartozna. Emellett úgy látják: hosszú távon kizárólag hivatásosokat kell alkalmazni a határőrség kötelékében, de átmenetileg – a teljes szervezeti átalakításig – elfogadják, hogy sorállományúak is teljesítsenek itt szolgálatot. A honvédség irányításával kapcsolatosan Wachsler Tamás kifejtette: a fiatal demokraták álláspontja szerint a fegyveres erők nem alkothatnak autonóm testületet egy parlamenti demokráciában, így a hadsereg feletti operatív irányítási jogkört kell biztosítani a mindenkori végrehajtó hatalom számára.

A választójogi törvényt értékelve Trombitás Zoltán rámutatott: a Fidesz egyetért azzal, hogy ötszázalékos küszöb legyen a törvényhozásba való bejutásnál. Emellett kívánatosnak tartanák, hogy a listás választás esetében 25 százalékos részvételi arány is elegendő legyen az érvényességhez.

SZUPERSZÁMÍTÓGÉP, BIONIKUS SZEM

Premier Budapesten

A világ első programozható analogikai szuperszámítógépét szombaton mutatták be a fejlesztők Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémián a nemzetközi sajtó képviselőinek.

A szuperszámítógép elvét Leon O. Chua a kaliforniai Berkeley Egyetem professzor és Roska Tamás professzor, a Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai és Automatizálási Tudományos Kutatóintézet munkatársa, a kaliforniai Berkeley Egyetemen dolgozó vendégkutatója közösen fejlesztette ki. A számítép lényege, hogy úgynevezett cellurális és neurális elven működik, és e két folyamatot kapcsolja össze, ezért is nevezik angolul Cellurál Neural Network-nek, azaz CNN-nek. Hasonlóan Neumann János sejtautomatájához teljesen új megközelítésben dolgozza fel a különféle információkat, ám itt nem logikai, hanem analóg módon történik az információ feldolgozás. Egy CNN elvre épülő chip mintegy tízezer számítóegységet – processzort – is tartalmazhat, műveleti sebessége pedig másodpercenként elérheti a tíz a tizenkettediken értéket, így teljesítménye tíz-százezerszer nagyobb lehet egy hagyományos számítógépénél. A CNN elvben működő számítógépek elsősorban a különböző tér-informatikai, valamint robotikai területeken használható jó eredménnyel. A tér-informatikához, azaz a képfeldolgozáshoz kapcsolódik a CNN számítógép első gyakorlati használata is, mivel ennek alapján alkották meg a kutatók – s ebben Hámori József akadémikus neurobiológus kutatócsoportjának is része van – az úgynevezett CNN bionikus szemet, amellyel különböző állatok retináját, lényegében látását lehet modellezni. Így néhány év múlva – e mostani találmány nyomán – reális esély lehet, hogy a vakokat látóvá tegyék.

A CNN univerzális számítógép a szakemberek szerint teljesen új távlatokat nyithat a számításelmélet – tágabb értelemben a tudományos szemlélet – területén. Az elemi cellák akár kaotikus áramkörök is lehetnek, és így egy sor eddig „titokzatosnak minősített" térbeli jelenség egyszerű modellel magyarázható lehet.

Tömeges árverések a KVSZ-nél

Feszített ütemben folyik a volt szovjet használatú ingatlanok új értékbecslése, hogy októberben megkezdődhessen a tömeges érétkesítés – tájékoztatta az MTI-t Németh László, a Kincstári Vagyonkezelő Szervezet vezetője.

Az értékesítés felgyorsításáról kormányhatározat született, de ehhez elengedhetetlen, hogy friss értékbecslések legyenek, mert az ingatlanok többségénél az előző értékelés már elavult vagy csupán az objektumok könyv szerinti értéke van nyilvántartva. Az eladások októberben és novemberben két szakaszban következnek, mégpedig az eddigi gyakorlattól eltérően nem folyamatosan egymás után, hanem egyszerre nagy számú árverés megtartásával. A második hullámban megismétlik majd a sikertelen árveréseket.

A vagyonkezelő szervezet vezetője szerint az idén – illetve az idei ügyletek elhúzódása esetén jövőre – az ingatlanok felét lehet majd értékesíteni. Ehhez segítségül szolgál a kormány mostani döntése, mely szerint Egzisztencia-hitelt lehet felvenni a volt szovjet használatú ingatlanok megvásárlásához. Remény van arra is, hogy kárpótlási jegyre lehet majd ingatlanokat venni a KVSZ-től.

Az eladó ingatlanok könyv szerinti értéke mintegy 25 milliárd forint, azonban a költségvetés ennél csak jóval kevesebbre számíthat, mert a piac értékítélete alapján az ár általában jóval ez alatt marad. Az ingatlanok egy része csak akkor lesz eladható, ha megváltoznak az értékesítés szabályai, bizonyos objektumok pedig eladhatatlanok. Ez utóbbi építmények ügyében a megoldás a költségvetést terheli, ha nem találnak módot annak elkerülésére, hogy az államnak kelljen fedeznie a bontás illetve a tájrehabilitáció költségeit.

GYULAI SZÜLETÉSŰ

Apagyilkost keres a rendőrség

Emberölés elkövetésének alapos gyanúja miatt folytat nyomozást a BRFK ifj. Bihari Károly ellen. A gyulai születésű, 34 éves férfi alaposan gyanúsítható ugyanis azzal, hogy szeptember 4-én Budapesten, a IV. kerület Szent László tér 8. szám alatti lakásban – szóváltás után – egy konyhakéssel többször megszúrta 63 éves édesapját. A szerencsétlen férfi sérüléseibe a helyszínen belehalt. Ifj. Bihari Károly tette elkövetése után elmenekült, s azóta ismeretlen helyen tartózkodik.

A rendőrség kéri mindazokat, akik bármilyen felvilágosítással szolgálhatnak a gyanúsítottról, hívják fel a rendőrséget a 07-es telefonszámon, vagy értesítsék bármely rendőri szervet.

A rendőrség eddigi tudomása szerint ifj. Bihari Károly igen agresszív személyiség. Célja, hogy fegyvert szerezzen és a volt Jugoszlávia felé készül venni a menekülés útját. Ezért a rendőrség megfelelő óvatosságra kéri a lakosságot vele szemben, közölte még a BRFK az MTI-vel.

HANZ KERBER Vasmetszeő

Emlitve:-35.-/Talán azonos Vasmetsző Jánossal/ 1636.Fizetések a pénzverő háznál:Hanz Kerber vasmetszeő 13 heti szolgálata f.39." 28.old.

SZÁSZ PÁL: Adatok a nagybányai pénzverő alkalmazottairól 1530.1660 25.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

HANZ KERNER

Kerbacher János
órás Óbuda

Pritz 33. l

Kerbacher János

ōrás

Óbuda

l.

Pritz 33. l.

A mi

I

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

A Műemlékek Országos B i z o

Kerámosz" Soc.An.Industria della Ceramica di
Nógrádverőce.
Statuetta di Lipola
Nudo di donna
Urna
Brocche
Vasi giaponesi
Vasi per fiori
Boraccia
Boccale
Vasetti
Figurine
Porta-cenere
Figura d uovo
Vasetti
Bomboniere piatte
Bomboniere convesse
Piatto
Calice
Figurine di contadini
Porta vasi
Esposizione Internazionale d Arte. Velence, 1926.
Katalógus.

(Antwerpeni festő.) — Gerevich PA, 243. l. (Antwerpeni festő.) — Benesch Belved, 70. l. (Ambrosius Benson.)

BALEN, HENDRIK VAN (flamand festő, 1575—1632)

A szabinnők elrablása (127. kép)

Maszlaghy II. 389. szám. (Ismeretlen.) — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 244. l. (Hendrik von Balen.) — Benesch Belved, 70. l. (Frans Francken) — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

BOSSCHE, BALTHASAR VAN DEN (flamand festő, 1681—1715)

Lakoma

Vászon, olaj, 68×83 cm.

Gerevich PA, 244. l. (Balthasar van den Bossche.) — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l.

BREDAEL, PIERRE VAN (flamand festő, 1629—1719)

Tájkép

Fa, olaj, 46×72·5 cm.

BROUWER, ADRIAEN (flamand festő, 1605—1638) **KÖVETŐJE**

Falusi konyhában

Falusi kocsmában

Kerbacher János

órás, Óbuda, XIX sz. eleje

lásd

Lay Bpestiparmuvkiáll

47. l.

Kerbacher, Johann, óbudai óráś

Muz. és Kvt. Ert. VII. 34.

Kerbacher Janos

Kerbacher János

Óbudaiórás

XVIII. n.

l.

Szent György Céh

XII. aukc. 638. n.

Kerbacher János

óbudai órán

XVIII sz. 2. fele

Szekrényórá,

Rill Imre tulajd.

Bpest.

Ml

DÉDES

Szentlélekí ramok

RMV 12, 101 l.

Kerbacher, János

őrás, Óbuda

XVIII. sz. vége

Lívod

Pritz

54. l.

Jk. 259

II
592

259. *Pethő László.* Mellig van ábrázolva, kissé jobbra fordult, de szembe néz, tojásdad medaillonban. Haja, szemöldöke, szeme, hegyesre pedrett bajusza és körszakálla sötétbarna. Atillája piros, fehérprémes mentéje szürke. Ez utóbbin három nagy gombot lehet megolvasni. Felirata alól: »*Constans et fidelis erga Caesarem et Patriam*« és a kép körül: »*Ladislaus Pethő de Gerse S. C. Rq(ue) M. Praes: Kis Komaroniensis Sup: Capitaneus. Aō 1651*«.

Vászon, méretei 17·5 : 14·8 cm. — Át. Képt. 148 (19). — Gróf Csáky László ajándéka 1824.

Kerbacher János

őrás Óbuda

XVIII. sz

l.

Csanyi őrák

87. sz.

Kerbacher János
óbuda

Az ugyancsak Rill Imre gyüjteményében levő „Johan Kerbacher in Alt Ofen" felíratú szekrényórán folyót, a partokon épületeket ábrázoló zománcérmet találunk. Mindkettő valószínűleg budai vagy óbudai részleteket örökítettek meg.

Pintz
33.1

Kerbl János, [ ]

2. Hofstädter Kristóf.

6.

-: Koncertek korsklya.

Esti Hirlap, Bp. 1978 jún. 8.

Kerbel János MDK

Pozsonyi festő, 1496-ban említik nevét.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország falképei.
Bp.1954.69.l.

M.D.K.

Kerbl János
asztalos

A keszthelyi kastély több szobájának berende-
zését Festetics György meghizásából ő készíti el.

412.

Péczely Piroska: A keszthelyi Festetics kastély és ekső berendeze

M.T.A.

Kerbl János
asztalos

M.D.K.

A szines parkettát, valamint a könyvtár butorzatát készítette. A nagy szalon faragott ajtaja is az ő műve.

Péczely Piroska: A keszthely, Festetics kastély és belső 36 l.
berendezése

M.D.K.

Kerbl János
asztalos

A Helikon könyvtár beépített butorzatát

csinálta

51 l.

Péczely Pirosla: A keszthely, Festetics kastély és
belső berendezése.

mdk

Kerbl készítette

a garde-robe szoba zöld-fehér
rácsos ajtóju szekrényeit is. Festetics
György rendelésére.

Magyar Műemlékek, Keszthely Műemlékei
1962. 105. l

Mdk

Kerbl János asztalos mester

Keszítette a kastély szinés mintás szép parkettjét is, bakoca, juhar, dió és tölgyfából.

Magyar Műemlékek: Keszthely Műemlékei
1962, 103. l.

Kerbl János keszthelyi asztalos-mester

készítette 1800 jan – 1801 apr. ig Festetics György megrendelésére tölgyfából a könyvtár beépített bútor zatát. Kerblnek 2488 forint 43 kr. munkadíjat fizettek ki.
A könyvtár egyemelet bel magassagu fdszinti reszén eszgás fejezetü. Akantuszlevéldiszes pilaszterek tagolják a könyvespolcokat 77 kép

Magyar Műemlékek. Keszthely Műemlékei 1962 98-99

Kerbl János MDK

keszthelyi asztalos 18o1. készitette az ottani Festetics-kastély könyvtárának berendezését 141.o.

Entz-Gerő: A Balaton-környék müemlékei Bp. 1958.

Kerbl János

MDK

keszthelyi asztalos

a keszthelyi Festetics György által alapitott Helikon könyvtár berendezéseit készitette 1801-ben.

141.o..

141.o.

Entz Géza - Gerő László: A Balaton környék müemlékei. bp. 1958.

Kerkl János

tervezte a keszthelyi Festetics kastély

Helikon könyvtárat. 82. sz. reprodukció.

Szalai Zoltán: Balatoni képes krónika, Budapest, 1969.

Kerbl János (kentreki antalon) 141. l

Kénitette 1801. a kentreki Fest. kastély
Körvtár termének berendezését

Orsatti, Antonio 117. l

stukkói a sümegi pusp. palotában
(1748-55) ép.

Riertz, Franz 117. l

1743. faragta sümegi tegl. főoltárát

Szterlo Gáo ép. 136. l (163-4) servei szer.

1896. rest. a kentheki pléb. tegl. + Heuer
Antal kentreki ép. mű veraléce alatt
1906 rest. körösbagi rk. tegl. +

Wittwer Marton 117. l

karmelite ipitén (1667-1732) körben
sümegi Ferences tegl. kápolnaét és
orsona karzatát

Herzog Fülöp

Művészet 1906

147

Kerbel János

festö

Pozsony 1496.

Ortvay II. I. 354. l.

Rakovszky 22. l

aronos Kribl Jánossal

l

Hoffmann Pozsony 44. l

Hoffmann Südost

Kerbel János

festő

Pozsony az 1496 évi számadás szerint Hans Kerbel Maler 12 frtot kapott, mert a Sz. Lőrinc-kapu gombját (és zászlaját) megaranyozta s a város címerét a zászlóra ráfestette.

Ortvay T. Pozsony város története Pozsony. 1895. II. K. I r. 132 l.

Rakovszky Presb. Zg. 1877. 22. sz.

Kerbel Lajos
festō

Pozsony 1496.

Rakovszky. Pressb. Zg. 1877. 22 z
Ortvay T. Pozsony város története.
Pozsony. 1895. II. K. I r. 354 l.

Korbl János antuln

(1860 k.)

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének
műemlékei. Bp. OMvH, 1993 60,169

Fekete György 1693, 1855, 1887, 2161
Fekete Ildikó 117
Fekete József 2162
Fekete Nagy Béla 2163
Felberová, Maria 541
Felcsúti László 2164
Feld István 852, 853, 854, 855, 1001
Feld Lajos 2165
Feledy Balázs 1640, 1923, 2385
Feledy Gyula 2166
Fellini, Federico 2167
Fellner és Helmer 248
Fellner Sándor 306
Felvidéki András 2168
Fémes Beck Vilmos 1499
Fenákel Judit 1406
Féner Tamás 667
Fényes Adolf 1393, 1500
Fényes Tamás 422
Fenyő István 1025
Fenyves Katalin 619
Fenyvesi Ottó 1821
Ferch Magda 2670
Ferdinandy György 2536
Ferenczi László 2045
Ferenczy Béni 2169
Ferenczy Károly 1501
Ferenczy Károly 206
Ferenczy Noémi 533, 2170
Ferjan, Jana Intihar 9, 935
Ferkai András 1286, 1504, 1708
Ferrari Dante 2340
Ferus, Viktor 832
Fery Antal 2171
Fesal Frigyes 1502

KERBLER
kőművespallér

Veszprémben a Nagyszeminárium épitésekor Fellner épitész segédje 1775- 1882-ig

Korompay György: Veszprém, Bpest, 1956. Müszaki kiadó; 165. lap

Kerbl János, keszthelyi asztalos,
---------- 1801. készitette az ottani Festetics-kastély könyvtárának berendezését. 141.l.

Orsatti, Antonio, stukkói az 1748-55.
---------- épült sümegi püspöki palotában. 117.l.

Richter, Franz faragta 1743. a sümegi
---------- rk. templ. főoltárát. 117.l.

Sztehlo Ottó, épitész a MOB szolg. Terve
---------- szerint restaur. 1896. a keszthelyi pléb. templomot és 1906. a kőröshegyi rk. templomot. 136, 163.

Wittwer Márton karmelita épitész /1667-
---------- 1732/ Győrben is működött terv. és épit. a sümegi Ferences templom kápolnáit és orgonakarzatát /1756-59/. 117.l.

Entz-Gerő: A Balaton-környék műemlékei. Bp. 1958.

Pap Gábor (ev. reformált püspök (aláírás). Felz.: Köre rajz. Herz D. ref. fő-tanodai rajztan. Pápán. Kő-nyomat, folio.

GEORG KERBLER, fazekas

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i me tereiről.Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. fazekas. 265.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA: M István Király Múzeum Évkönyve.VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Kerbler György

könnvespallér

l.

Luveszprüspvár

155. l.

KERBLER György Nothműves

(1770 k)

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének
műemlékei. Bp. OMvH, 1993 54

Galavics Géza 154, 1041, 1123
Gálfalvi Sándor 2663
Gálffy Lola 2200
Gáll Imre 1287
Gáll Tamás 533
Gallé, Emil 1505
Gallego, Julian 1818
Gallwitz Ferenc 2520
Ganczaugh Miklós 2201
Ganzer Katalin 2202
Gara Miklós 2518
Garabuczi Ágnes 2203
Garabuczy Ágnes 1946
Garami László 210, 211, 212, 1914, 2375, 2704
GaramvölgyiJózsef 2757
Garányi József 1915
Garas Klára 416, 375, 1034, 1042, 1124, 1142
Gárdonyi Géza 1253
Gáspár Dorottya 15
Gáspár Tibor 609, 1746
Gaul Emil 1704
Gazda Anikó 213
Gazda István 117
Gazda József 2162, 2556
Gazda Klára 702
Gazda László 349, 378, 2676
Gazdy Dénes 1008
Gazsó Rozália 2204
Gebauer, Walter 706
Gebhardt, Trosten 723
Gecse Árpád 2205
Gecse Lászlóné 1599
Géczy Csaba 167
Géczy János 2100
Gedai István 692

KERBT Boldizsár ács

Sümeg, Ferences templom és kolostor

Sümeg: Sír Mária Kiju Ferences Naptár 1996 52. p.

JELENTKI

A XIV. Fa- és X. Fém- és Tex

Sze

1996. augu

Név: .....

Múzeum, munkahely neve: .....

Címe, telefonszáma: .....

Előadás címe: .....

.....

153

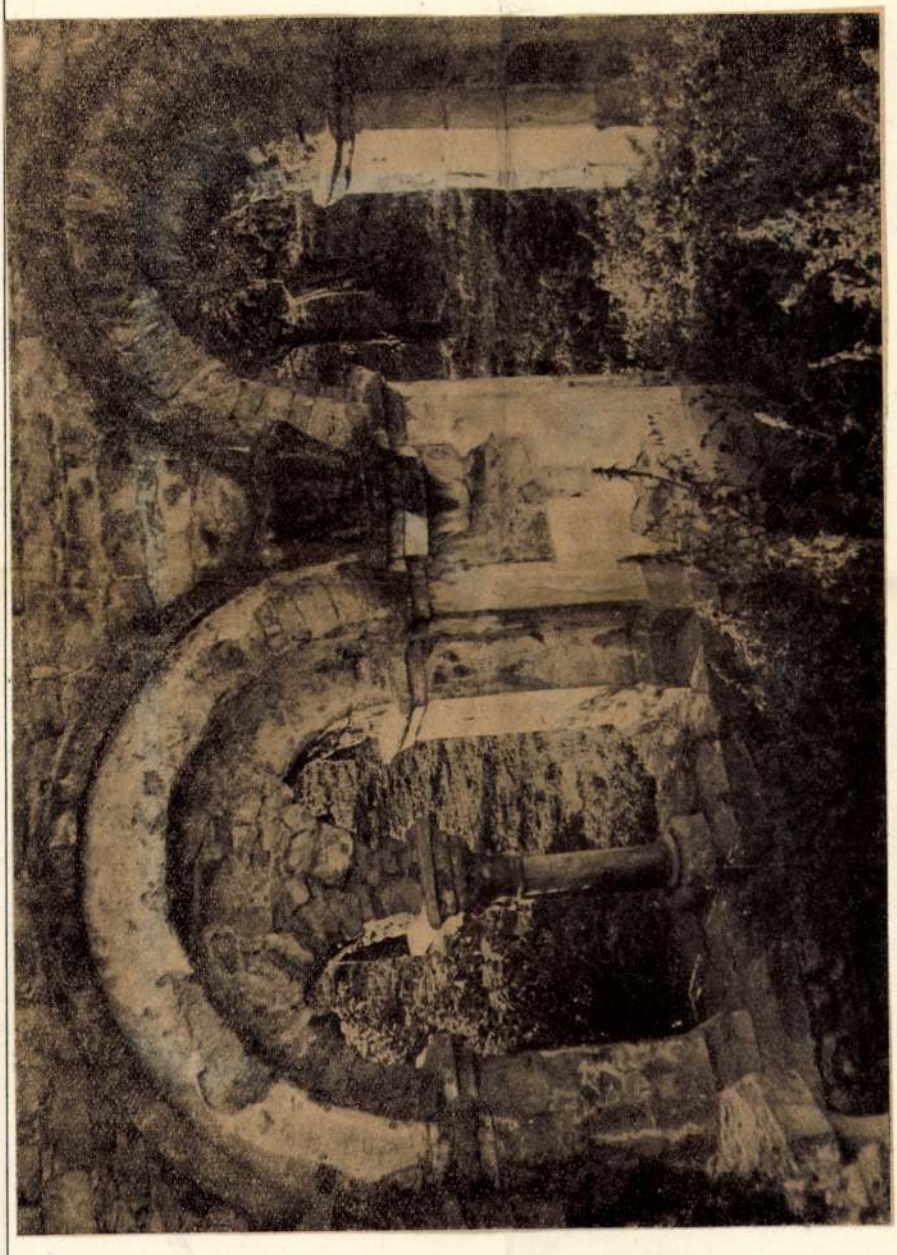

KERC

Gerevich. M. romáňkovi emb.

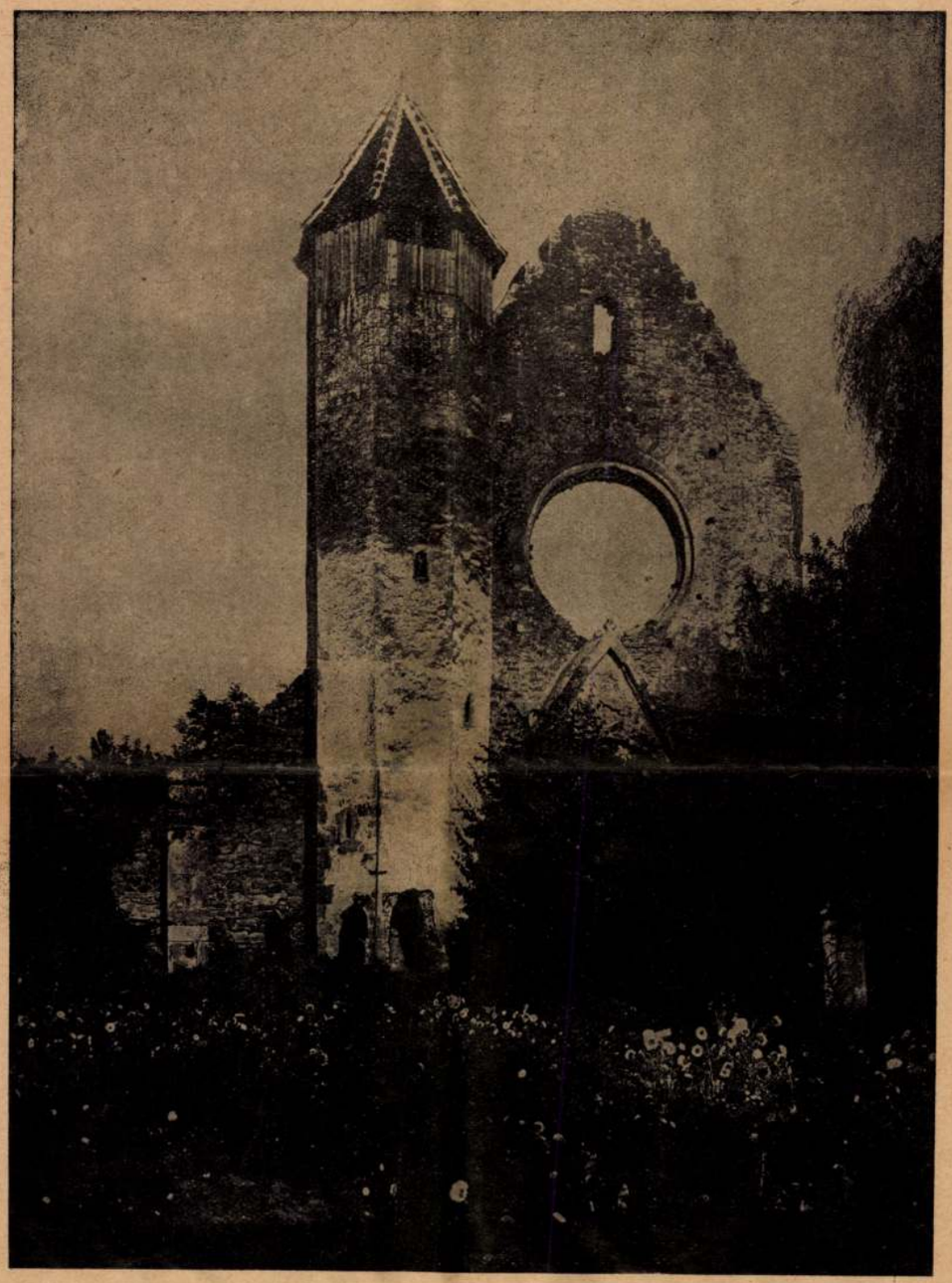

KERC

EGYKORI CISZTERCITA APÁTSÁGI TEMPLOM ROMJA. XIII. SZÁZAD

PA

ez a homlokzat
már XIII. sz. végi
inkább XIV. sz. eleji

Gerevich M. romankori
cikl.

Kerc

Kerzer apatkap

Reissenberger: Die Kerzer Abtei.

8°, 21 L, 59 L, Brassó, 1894.

Kerci apátság

Rómer Flóris: Kivándorlás a kerczi apát-
sághoz Erdélyben

°, K, L, Budapest, 1877.

Kerci apátság

Patek Ferenc:
Baumgartner Alán: A kerci apátság a középkorban. Századok 1915. 656.
Könyvism.

KERCA (Vas)

Ref. tpl, klasszicizáló

Genthon, 1941.

Kercai ref. templom

Kercai vk. templom

KERCA (Vas)

R. k. templomka, barokk

Genthon, 1941.

Kerci apátság

Ludwig Reissenberger

Die Kerzer Abten.

Königism. Bekefi

Reinig. Századok

1894. 636-641 l

TELEPY KÁROLY. ŐS-ERDŐ

Kerczi apátsági

templom

Reissenberger, Ludwig

Die Kerzer Abtei.

Hermannstadt, 1894-

ugyanitt a 6. ik lapon

lásd a templom fd.

irodalmát.

Köztük:

Knaus N. A fogarasföldi

kertzi apátság. Magyar

Sion VI. 401. és kv. ll.

Römer F. F. Kirándulása kertzi

apátsághoz Erdélyben Arch. Közl. IX. 1877

776.

776. Juan de Sevilla Romero y Escalante.

Sz. Granadában 1627-ben. † 1695-ben.

A szent család.

Balról egy fa tövében ül Mária s ölében tartja a bal karjára dőlt gyermek Jézust, ki anyjának emlőjét fogja. A Madonna visszatekint és a kezeit botjára támasztó és fekete köntöst meg sárga köpenyt viselő Józsefre néz. Fejéről fátyol omlik vállaira, kendőjét csomóra kötötte, bő ujjú piros ruhája magas, palástja pedig kék. A fára akasztott kendő felett két angyal köti le figyelmünket, kik közül az egyiknél liliomcsokor van és a kikhez a jobbról lebegő angyalka csatlakozik. A bal sarokban egy kosárban kenyér és szőlőfürt van. A háttér hegyes vidék tengerrel és várossal.

Vászon, méretei 195 : 163 cm. — Mündler: XIV. 10.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Kártár[illegible] 1835: VIII. 8. [illegible]

I

367.

Kerci ciszterci
apátság romjai

Háry Gyula rajza
repr.

Békcisztemlk.
5. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Kerci ciszterci
apátsági templom

Fogarasvm.

l.

Divald 1927

36, 37. l.

Kerci apátság

az egresi ciszterci szerzetesek monostora alapította 1202-ben.

Bódz Egyed: Az egresi ciszterci apátság története. Bp. 1911. 18 l.

Praga h.n. VII. 211

Kerci apátsági

templom

Képes repr.

Pór Antal

Nagy Lajos 1326–

1382. I. felc. M.

Tört. Élctr. Bp.

1892.

56,57 l.

Gubitza Kálmán 1910-ben találta ezt a
ban mutathatunk be. Monostorszeg /Bá
ten pálos monostor állott, romjainak
ket. Történeti adatok szólnak arról, h
egy kis román templom, amit a tatárjá
ujra felhasználtak./25/

Gubitza azzá emléket válkőnek
ként is felhasználást nyerhetett, ez
alakban hajlik a felső lapról az alsó
lagból font fonadék, melynek bal oldal
levelek emelkednek ki. A baloldali l
lefelé pedig szőlőlevél hajlik. A sz
csai visszahajlanak s egy szarvszerü
sát hárma szallag köti át, emylből az
emelkedik ki. A kő anyaga mészkő, hár

Kerci apátság

Baumgartner Alán

A kerci apátság
a középkorban.
Bp. 1915

Reissenberger Sajos
Die Kerzer Abtei

Jakab Elek = Tört. Tár
XIII. ér

Knauz Nándor =
Magyar Sion 1868.

Kőrösi: Erdély nejiseges
Pest, 1852. 238. f

VI.	fotelné	no
IX.	spánov. fanáros	nö
	Egalcorrect	ho
	dignok	
	spolkalli spt	nö

Kerci apátság temploma

Baumgartner Alán

A kerci apátság a középkorban.
Bp. 1915.

Könyvtáramban

E műben felsorolva az apátság régibb irodalma

T. 5295.

egyház romjai vannak ábrázolva, me-
eg. Fölül balra madarak röpködnek.

ai a Margitszigeten
özt a 19 k századb:
glise de Sainte Marie, au 19me
de Marguéritte, entre Pest et Bude.
enkirche auf der Marga-
chen Pest u: Ofen, in 19t Jahrhundert.

ei a vk. 12 : 17.3 cm.

Kerci apátság

Reissenberger, L. =

Die Kerzer Abtei –

Nagyszeben 1894 –

4.Alrovat. Karbantartás.

Létszám

1938.év
tényleges: 162

Kevesebb: 228.125.78 Pvel.

A takarékosságot előiró re
munkálatokat a legszükségesebbekre kor
szüntetésénél, mind az egyéb munkáknál
ségesebb esetben cseréltük ki, a mult
réket nem folytattuk. A hálózat tiszt
pokra leállitottuk. A vállalatba adot
burkolat-javitási költségek az előirá
vel minden javitási munkát egy vállal

1859.

Jelezve (Bez.): Magyar-Mannheimer G.

1859.

ez.): Magyar-Mannheimer G.

1859.

nel). Jelezve (Bez.): Mannheimer G.

(L'enfant gaté). Greuze után (Nach).

n.

ez.): Josef Mansfeld, 1883.

ule des).

NÁTORRAL (Madonna mit Heiligen und Stifter). Foga-

Marne, Jean Louis de (1751—1829) után

308. A KUTNÁL (Am Brunnen).
Vászon (Leinwand). 20×15 cm.

Marr, Karl von, szül. (geb.) 1858.

309. AMORETTE. Jelezve (Bez.): Karl
Karton. 88×54 cm.

Mecon, Joseph (1773—1838), **Isabey utá**

310. MLLE HARMITTE ARCKÉPE (
(Kolorierter Farbenstich in Punktie

Mednyánszky László (1852—1919).

311. A VÁG VÖLGYE (Im Waagthal)
Vászon (Leinwand). 26×34 cm.

Mednyánszky László (1852—1919).

312. TÓ A HAVASOK KÖZT (See im
dem Besitz S. M. Franz Josef I.).
Vászon (Leinwand). 125×185 cm.

Mednyánszky László br. (Ladislaus) (185

313. A KÁRPÁTOKBAN (In den Kar
Vászon (Leinwand). 71×100 cm.

Kerci monostor

Kővári Erdélyemk.

262, 263. l.

Ismeretlen festő.
A XIX. századból.

713. Aulich Lajos.

(látható, kizzé fordul.

Mellig, balra ~~nézi~~ Keblét-
re fésült haja, szemöldöke és bajusza v
léros atillája fekete.

Vászon, méretei 68: 55.3
Az 1848/9-iki szabadságha
Átvétetett az 1896: IV. 8

904: V. 5.

Kerci ev. templom

gótikus padja

l.

Arch. Ért. 1915

257. l.

144. KEES VAN DONGEN: A rózsaszín ruha.

Kerci oltár

1751.

l. Arch. Ert. 1917

99. l.

Kerci ciszterciła

apátsági templom maradványa

Imre király alapitotta az apátságot a XIII. században.

Divald Magyarország.

49. l.

Entwurff der grossen und kleinen INSUL
mbher liegenden Christlichen und Türcki-
lévő vásoknak többnyire látképét adja; a vá-
a" – „RAAB" – „COMORRA" – „LEOPOLDSTADT" és
n feltüntetve. Fölül balra: „Prospect der Keyserl.
Östreich" szemlélhető, mely szerint a bástyákon
k közlekednek.

i a vonalkeretnek 28.9: 51.8 Cm.

oricorum. Hamburg, Th. Wiering 1688.
Kais. Leopold I. pag. 29.

Kerci ciszterci

templom

Szabó árpád.

262, 263. l.

Kerci cisztt. apáts

templom

l.

GerMRE

helynévm

495

1908.

857 február 2-án.

olykepén vannak ábrázolva, Körülök

vett gyepes téren, a hol egy
áraz galy fekszik, kettő vörös-
~~, a melyek közül egy szembe,~~
erités ajtajára ~~a jurnágra fel~~
ecske támaszkodik, ki jobbjá-
kendővel kötötte be és világos-
mbos fák foglalják el.

is 11-iki 43506 sz. leirat alap-

lius 5-én 1099 sz. alatt.

hogy egy szembe, kettő pedig
batra fordult.

AZ ELSŐ OKTÓBER HATODIKA

Irta GÁL ISTVÁN

Miklós cár és fővezére, Paskievics herceg, hiába kérlelték Bécset a világosi fegyverletétel után. Az ő segítségükkel kivívott döntő győzelem után azt óhajtották, hogy a férfimódra vitézül verekedett magyar vezérférfiaknak nagylelkűen amnesztiát adjanak és ezzel behegesszék a szerencsétlen sorsú ország vérző sebeit. Bécs azonban, mint háromszáz esztendő óta annyiszor, most is hajthatatlan maradt. A kamaszkorát még alig megért császár, aki gonosz tanácsadói szavára hallgatott, meg akarta fosztani az ezeréves államot önállóságától és a kiagyalt birodalomba kívánta azt kebelezni. Az ifjú Ferenc József az államélet vezetésére alkalmatlannak bizonyult, mikor kiengedte kezéből a hatalom gyeplőit és odavetette azokat két bosszú- és vérszomjas tanácsosának: Haynaunak és Schwarzenbergnek, a „vérivó dühös bolondnak" és a „hideg vámpirnak", ahogy őket a legnagyobb magyar, Széchenyi István gróf elnevezte.

A bécsi forradalom kitörésének évfordulóján kezdődtek azok a tömegmészárlások, melyek az emberiség történelmének legsötétebb lapjai közé fognak tartozni, míg józan elme és érző szív igyekszik fölfogni az emberi lény változékony és érthetetlen természetét. Arad és Pest volt kiszemelve az elrettentő példa színhelyéül, ahol a kötelességteljesítés és hősies hazafiasság mártirjai léptek át az örökkévalóságba. 1849. október 6-án Pesten Batthyány Lajos grófot, az első törvényes miniszterelnököt, végezték ki állati kegyetlenséggel, s ugyanaz nap Aradon tizenhárom katonai vezetőszemély felett hangzott el az aljas és szégyenletes ítélet hazug szava. Négyet közülük agyonlövetésre, kilencüket pedig kötél általi halálra ítéltek s az ítéletet okt. 6-án hajnalban végre is hajtották. Lázár, Schweidel, Dessewffy, Kiss, Pöltenberg, Török, Lahner, Knézics, Vécsey, Nagy Sándor, Aulich, Damjanich és Leiningen emléke örökre élni fog, míg a Duna-Kárpát-medencében magyar lélek él. Az ő névsoruk maga is élő bizonysága és örök záloga a 48-49-es magyar szabadságharc birodalmi értelmének: a magyar nemzet a duna-kárpáti kisnépek, valamennyi nemzetiség érdekében vívta a maga szabadságharcát. De a magyar szabadságharc világjelentőségének ékes tanubizonyságai azok az idegen hősök, akik vérüket áldozták a magyarságért, s akiknek élén német, lengyel, francia és más nemzetiségű kiemelkedő egyéniségeknek kellett ugyanarra a végre jutniok, mint október 6-a magyar vértanuinak. A 49 januárjában megindított oktalan és indokolatlan kivégzések az október 6-i crescendon át október 24-ig folytatódtak, s mintegy száz vértanuval ajándékozták meg a magyar történelmet. Elég sajnálatos, hogy közvéleményünk mindössze az aradi tizenhárom vértanu emlékét üli meg, s a sok többi magyar nemzeti hős emlékét nem fonja koszorúba.

A civilizált világ borzadva, megrökönyödve vette tudomásul a magyaországi eseményeket. A bestiális eljárás a lovagias nemzettel szemben még azokat is fölháborította, akik a magyar és osztrák érdekek összeegyeztetésének szükségességét hangoztatták a szabadságharc folyamata alatt s ezzel tértek ki a segítségkérés elől. A nyugati nagy nemzetek vezetői is belátták nézetük és javaslatuk tarthatatlanságát és képtelenségét. Nemhiába nevezte Ferenc Józsefet, a tapasztalatlan ifjút Széchenyi „apostoli

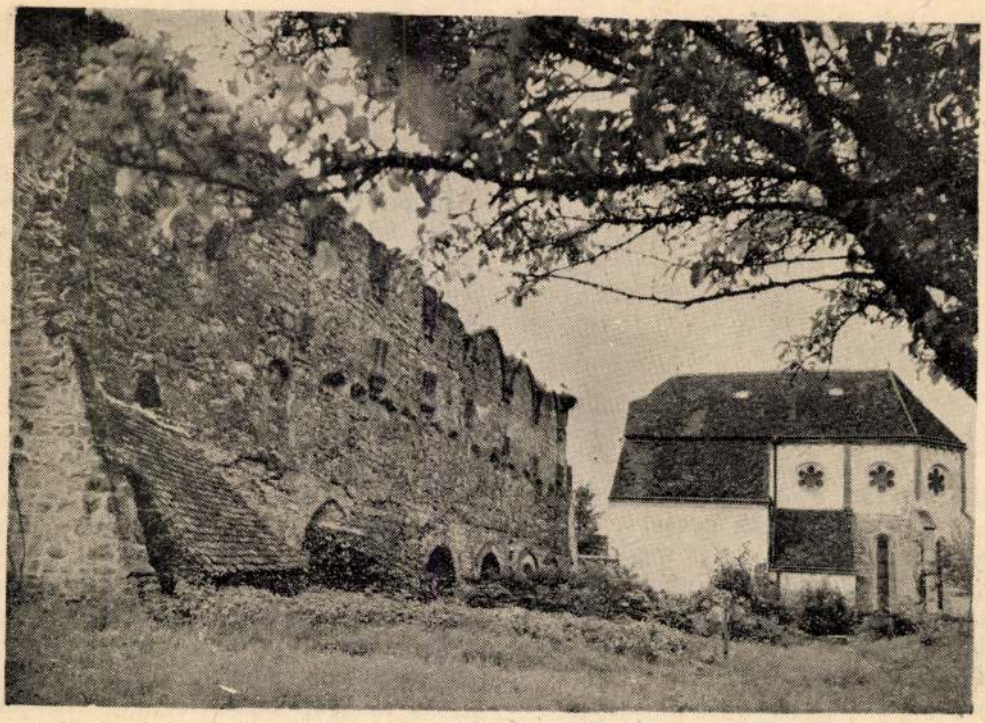

A kerci apátság maradványai; a templom jobb fele 1202-ből származó, eredeti alakjában, balra a hozzáépült zárdának ma már csak egyetlen hosszanti fala (Balogh Ernő felvétele)

rasi-havasok kilátópontjairól nézve már messziről fehérlik s már azért is feltűnő, mert vonulatának az iránya éppen merőlegesen áll a Fogarasi-havasokra. Úgy áll ott a Fogarasi-havasok végénél, mint az úton keresztbe állított szekér.

A Buzdugán-csúcs tájáról kiinduló másik hegyvonulat az Olt és a barcasági sík közé ékelődve, északkeleti irányban halad. Ez a Persányi-hegység.

Legszebb részlete az Olt szurdokvölgye, melyen a vasút is átfut. A sok különös sziklaalakulattal is gyönyörködtető festői szoros fölött mintegy őrködni látszik az ürmösi Törpe 755 m magas sziklakúpja, tetején régi erőd nyomaival. Valószínűleg hasonló biztonsági berendezés maradványa az ennek közelében levő Kakasbarázda is, egy hosszan elnyúló nagy sánc, melyről ma még jórészt csak annyit tudhatni, hogy azt az ördög csinálta egy tizenkét kakastól húzott ekével. Az Ürmösi Töpe környékén s a tőle délnyugatra eső vidéken több kisebb s nagyobbacska barlang is van. Nevezetes ezekről különösen Komána község vidéke, ahol egyszersmind a Persányi-hegység egyik legszebb kilátópontja is van, az 1000 m-es Girbován-csúcs. Róla nyugat felé a fogarasi lapálynak s az abból kimeredő Fogarasi-havasoknak szinte egész fenséges panorámája belátható, kelet felé pedig a brassói és háromszéki nagy síkság is óriás hegykoszorújával.

Sajátságos, hogy a tágabb értelemben vett Persányi-hegységben a legmagasabb fekvésű pont a hegységnek éppen a legszélére esik. Ez a brassói lapálynak közvetlen a határán levő Feketehalmi-hegy, mely itt szigetszerű helyzetével és majdnem 1300 m magasságával úgy hat, mintha a gyönyörű brassói vidék áttekintése céljából megrendelésre készített kilátótorony lenne. Tényleg használják is erre, sőt ezenkívül levelibékának is. Az egész tág környék hosszú tapasztalata szerint ugyanis az időjárás a Feketehalmi-hegy kedélyállapotához igazodik.

világos, hogy az embert is, mert az a szeleknek tökéletesen mindegy. Az emelkedés kezdetéről visszanézve a Negoj keleti talpára, szépen látszik a glecsertől teljesen símára csiszolt sziklafelület. A következő nevezetesebb csúcs a 2401 m-es Paltina, honnan az északra haladó völgyek egyikében, lent a sötét sziklakatlan vége felé, mint gyöngyszemek húzódnak meg a „Doamna" tengerszemei, másikában pedig a még félelmetesebb sziklafalak tövében a Fogarasi-havasok legnagyobb tengerszeme csillog, a Bulea-tó. Az ebből kifolyó patak lejjebb, az itt épült menedékház közelében gyönyörűen szétterülő vízeséssel hagyja el sziklás bölcsőjét.

Fűrész-, sőt szinte fésűfogszerűen kivagdalt sziklagerincen és irdatlan kőtornyok között kell kapaszkodnunk tovább a Vunetora 2508 m-es csúcsára, melynek nyugati oldala irtózatos mélységgel szakad le a Bulea-tóhoz, keleti lába előtt pedig roppant kőkoloszusok, csontvázzá lerágott éles gerincek szédületes összevisszasága terül el. Ezek között vezet az útvonal tovább igen kritikus helyeken a 2474 m-es Vertopon, majd az ezt megközelítő magasságú Konrádcsúcson és az Ucsán át a 2520 m magas Nagyvistára, közben elhaladva a kietlen nagy szirtkatlanok mélyén meghúzódó Kis- és Nagypodrág tengerszemek mellett. Mellesleg, a Nagyvista annyira nem szereti, hogy környékén két lábon járnak, hogy eszébe juttatja az embernek, még egy ötödik láb hiányát is. Azonban az alázatot nem kívánja ingyen, mert pompás kilátással fizet érte, éppen úgy, mint keleti szomszédja, a 2443 m-es Piatra-Rosia.

Ezután tovább a 2474 m magas Urlea következik. Légvonalban csak 4 km lenne, csakhogy ez az útvonal ismét aggasztóan ellenséges indulatú omlós sziklafalakkal, szakadékokkal, s éppen útbaálló otromba nagy őrtornyokkal van megrakva; hogy ezek mit őrizhetnek itt, azt voltaképpen nem tudhatni.

Az Urleától kezdve a gerinc hirtelen sokkal szelidebb lesz, sőt már lóval is járható, valódi ösvény vezet rajta. Amit ugyanis eddig „út"-nak mondottunk, az csak képletesen értendő, olyan értelemben, ahogy a ház tetőgerince is út a kéményseprőnek. Az Urlea cirkuszvölgyében levő Urlea-tóval búcsúzunk az utolsó tengerszemtől is. Innen tovább is kísérik ugyan a gerincet az északi oldalon glecsercirkuszvölgyek, de már nem folytonos sorban és mindinkább szerényedve is. Az utolsó a 2179 m-es Buzdugán-csúcs alatt van.

Pihenjünk meg itt egy kissé a hosszú, nyaktörő út után. Annyira lábunk alá kellett néznünk, hogy az általános kép rovására inkább csak részleteket láttunk. A Fogarasi-havasoknak egyetlen merev gerincet alkotó vonulatából az eddigi rész feltűnően felemás domborzati alkotású. Déli lejtője messze elnyúló hegyhátakkal lassan, szeliden ereszkedik le a Román-alföldre, ezzel szemben az északi, Erdély felé eső lejtő hirtelen esik le a fogarasi lapályra, mégpedig a gerincvonalnál egyenesen szédítő sziklafalakkal, óriási katlanszerű bemélyedésekkel. Az errefelé tartó mellékgerincek szinte szabályos távolságban úgy állanak egymással párhuzamosan, mintha egy óriási gereblye fogai lennének, s rendszerint valami kegyetlenül kicsorbított borotvaélhez hasonló sziklatarajokkal kezdődnek, melyeken még zerge se járhat. A közöttük levő vad völgyek mélyén tajtékzó patakok rohannak hanyatt-homlok lefelé, sellőkkel, zuhatagokkal, mert csak így fejeseket ugorva tudják rövid útjukban behozni az előttük álló nagy magasságkülönbözetet.

A fentebb említett Buzdugán-csúcs bizonyos határkőszerű szerepet játszik a Fogarasi havasokban. Igy ez az utolsó pont itt keleten, mely még 2000 m fölé emelkedik, s itt van az a hely is, amelynél ez a szép karcsú hegyvonulat, mintegy belefáradva eddigi délceg tartásába, kimerülten elterülve összeesik. Két hegyvonulatra szakad itt. Az egyik, mely tulajdonképpen a főgerinc egyenes folytatása, délkeletre kanyarodva húzódik tovább, mindjobban törpülve, míg az 1406 m-es Tamási-hágóval végződik is. Azon túl már a Királykő következik; óriás sziklavonulata a Foga-

hunyászkodó törpeségekre. Csak kelet felé zártabb a kilátás, hol az egymás mögül kikandikáló rideg szirtek félelmetes sora következik. Ez lesz az útvonal, mely légvonalban véve is kerek 45 km-t tesz ki. Természetesen légvonalban csak madár mehet, s az embernek a nagy, otromba sziklatömegek és hajmeresztő szakadékok kerülgetésével szinte kétszer akkora útjába kerül, míg végigvergődik rajta, s így is csak úgy, ha nem tartja méltóságán alólinak itt-ott visszafejlődni csúszómászóvá. Feje azonban mindenképpen rendben legyen, mert közben olyanokat is lát, amitől könnyen felfordulhat vele a világ.

A kezdet még megjárja. De mindjárt próbára teszik az idegeket a 2426 m-es Csortának helyenként szinte tűvé kihegyezett csodás sziklatornyai, melyek mögött egy óriási katlan mélysége tátong, fenekén a tekintélyes Feleki (Flecker) tengerszemmel. A katlan és a tengerszem név már jelzi, hogy ezek a régi nagy eljegesedés nyomai, s ezek a nyomok egész hosszú útvonalunkon végigkísérnek. A Fogarasi-havasok vonulata ugyanis legnagyobb eljegesedési területünk. A jégkorszakban gerincét egész hosszúságában jég borította, s róla lejtőjének szinte felemagasságáig nyúltak le a glecserek. Micsoda kép lehetett ez akkor! Messze elődeink, kik még kőszilánk-bicskával ették a barlangi medveszalonnát, gyönyörködhettek is benne, és megbocsáthatatlan bűnük, hogy nem fényképezték le.

A Csorta után mintegy biztató pihenésül kevésbbé vad, füves ormok következnek, kerülgetésük és megmászásuk után feltűnik a 2332 m-es Serbota meggyötört csúcsa, a róla észak felé nyíló hatalmas cirkusz-völggyel, melyben az összegyűlő víz lejjebb, de felülről nem láthatóan 35—40 m-es gyönyörű vízeséssel zuhan le. A Serbota után a gerincnek ugyancsak az erdélyi oldalán egy szinte 3 km-re húzódó irtózatos kőtenger terül el, anyagát kiadósan gyarapítják a széleken felmeredő rozoga sziklafalak, s az egész kis hegyeket kitevő omlások. Leszédültében némelyik kőszilánk úgy áll meg a kősivatagban, mint egy-egy idétlen obeliszk. Ezek a „Kleopátra-tűi". A kősivatag ebben a birodalomban nagy megtiszteltetést jelent, ha tehát itt, emellett még a Kleopátra neve is szóbajön, nyilvánvaló, hogy a közelben valami nagy úrnak kell lennie. Van is, mert előttünk az a komoly nagy szirttömeg 2544 m magasságával nem más, mint Erdély hegyeinek királya, a Negoj. A feljutás reá a legegyszerűbb éppen itt, a „Negoj" menedékház felől, a „Kleopátra-tűi" mellett.

A Negoj tetejét egy jókora szobanagyságú füves térség alkotja. Ha jó idő van, puha füvén jól megérdemelt heverés esik, mit még édesebbé tesz az a tudat, hogy Erdélyben magasabbra jutni már csak hazugsággal lehet. A csúcsból észak felé mintegy 3 km hosszú éles sziklagerinc nyúlik ki, haránt tollszerűen cifrázva hasonló hajmeresztő melléktarajokkal, s túl ezen a megkínzott sziklavilágon, ott lent a szelíd fogarasi lapály terül el alattunk úgy, mintha repülőgépről néznénk. A kilátást azonban ne részletezzük, mert egyrészt délkelet felől ezt úgyis elveszi egy másik kőmamut, a 2528 m-es Kalcun, másrészt pedig kelet felé olyan fenséges a kilátás, hogy abban már nincs is köszönet. Ez ugyanis további útirányunk, már pedig arrafelé olyan szakadékok tátonganak és olyan goromba sziklafalak állják el az utat, hogy azokkal tisztességes vásárt csinálni igen kemény alku lesz. Az előttünk tátongó, mintegy 400 m-es mélységbe azonban mégis csak le lehet jutni az „Ördögtorká"-n át, és csakis itt, persze az inunkba szállt bátorság olyan érzésével, amely ennek a majdnem járhatatlanul szűk és meredeken lejtő csúnya szakadéknak már barátságtalan nevéből is érthető.

Lent a mélyben a tündéri fekvésű Kalcun tengerszem fogad, innen természetesen ismét az ég felé kell kapaszkodni meredek lejtő csúszos, füves és köves oldalán, ahol már a szelek is megindíthatják a köveket a mélybe, s

AZ ERDÉLYI HEGYEK KIRÁLYA

Irta BALOGH ERNŐ

Nagyon unalmas lenne, ha a Déli-Kárpátok hosszú vonulata olyan szélesen elterpeszkedő hegytömegekkel folytatódnék tovább, mint ahogy ezt a Bánsági-hegyvidéktől kezdve a Vöröstoronyi-szorosig tette. Nem is illenék ez Erdélyhez, a változatosságok földjéhez, s nyilván Erdély is csak úgy adott engedélyt annak idejében a Déli-Kárpátoknak a betelepedésre, ha ígérik és be is tartják, hogy lomha álomszuszékságukkal nem rontják itt az erkölcsöket. Ha roppant nagy, kövér testtel akarnak eltespedni, azt megtehetik Ázsiában, vagy másutt akárhol, de Erdélyben nem. Itt erre sem mód, se hely, se engedély nincs.

Valami efféle oka lehet, hogy a Déli-Kárpátok jellegében a Vöröstornyi-szorostól kezdődőleg tovább hirtelen gyökeres változás áll be. Mintha valami ellentmondást nem tűrő parancs hangzott volna el a Vöröstoronyi-szorosnál, hogy eddig és ne tovább. Elég volt a teknősbékáskodásból! A parancsnak megfelelőleg az eddig hájasan szétterpeszkedő hegyvonulat hirtelen úgy maga alá rántotta lábait, hogy éppen csak törzse maradt meg. Magasságából azonban nem engedett, nagyon okosan, mert így olyan szép, karcsú formát nyert, hogy egész Erdély csodájára járhat, sőt akármelyik kényes idegennek is megakadhat rajta a szeme.

Fogarasi-havasoknak nevezik a Déli-Kárpátoknak ezt a sajátságos formájú szakaszát, mely a Vöröstoronyi-szorostól a Brassó felé eső Királykőig húzódik, mintegy 65 km. hosszúságban. Ez az egész hosszú vonulat teljesen áttekinthető — hogy könnyen hozzáférhető helyet mondjunk — a Fogaras melletti dombokról. Jól belátható innen a 12—14 km széles nagy fogarasi lapály is, mely az egész hegyvonulatnak az előterét alkotja. Teljesen sík hely ez, melyen lomhán kanyarog az Olt.

Ebből a nagy, tágas síkságból minden előhegy nélkül szökken fel a Fogarasi-havasok karcsú vonulata, hirtelen meredek, szirtes oldalokkal fel a felhők birodalmába, mint valami gigászi várfal. Döbbenetes az itt előtáruló ellentét. Lent a szelíd sík, dús szántóföldekkel tele élet, s hirtelen mellette fent élettelenség, ijesztő sziklavilág. Lent a békés teremtő munka, fent a vad rombolás, mely úgy kicsipkézte az egész gerincvonulatot, mintha valami szörnyű nagy szaggató fűrész lenne. Felséges kép ez késő tavasszal, mikor lent már javában virul az élet, s fent a hegyvonulatnak 2000 m-en alulra seholsem ereszkedő sziklagerince még hóbundában didereg, s egyenesen tündéri, ha ilyenkor még a lemenő nap alkonyibíborában is ég.

A Fogarasi havasok vonulatának sajátságos kiképződéséből, hogy tudniillik csak egyetlen megszakitás nélküli, keskeny gerincből áll, következik az a másik feltűnő vonás, hogy a róla lefutó patakok szép sorban, egymással párhuzamosan haladnak északra, bőven öntözve a széles fogarasi lapályt. Folyásuk rövid, de esésük rendkivül nagy, így sok törmelléket sodornak le, mellyel a szegény Oltot a széles lapálynak egészen a másik szélére szorították.

Maga ez a nagy síkság nem sok szórakozást nyujthat, de pár nevezetessége ennek is akad. Ott van mindjárt Fogaras város kellős-közepén a hatalmas sáncokkal körülvett fogarasi várkastély, — viszontagságokkal tele története a XIV. század elejére nyúlik vissza, mégis teljes épségben áll. Igaz, hogy közben toldozták-foldozták is. Kercen a híres kerci apátság nagyarányú maradványai láthatók. Ennek a nagy épülettömbnek egy része a hosszú viharos mult pusztításai után is még abban a régi eredeti épségében van

Pásztortűz 1940. 8-9

Kilátás a Negojtól keletre (Balogh Ernő felvétele)

meg, ahogy annak építését 1202-ben befejezték. Ez alkotja az ottani szász evangélikus templom nagyértékű szentélyét. Jóleső érzés látni, hogy a régi épületnek még meglevő többi falmaradványairól is történt valami gondoskodás, hogy legalább tovább ne pusztuljanak. A hegyek lábánál van még néhány épület- vagy erődrom, közöttük legregényesebb a Szombatfalvi patáknak a síkra való kilépésénél egy 1756-ból való kápolna, mely mellett egy csodatevő forrás is volt. Ezt a román-stílusú csinos kis épületet nem háborus dúlások tették tönkre, majdnem rommá tisztán csak az idő rágta szét. Egyszerűen elhagyták. Viselje gondját az Isten, úgyis az ő háza.

A Fogarasi-havasoknak kiharapdált szirtvonulata már alulról nézve is félelmetesen nagyszerű hatást tesz. Hát mi lehet ott a közvetlen közelség valósága, hiszen a távolság mindent enyhít és törpít. Micsoda rettentő szájak, körmök és fogak tartozhatnak ahhoz a szörnyhöz, mely messziről éppen csak gerincét mutogatja, s nyájasság tekintetében már ez sem biztató.

Nagy vállalkozás ugyan, nem is mindenkinek való, de ezen az ijesztő cápafogakkal megtüzdelt gerincen végig is lehet menni. Könnyebb ugyan — és van is mód rá elég — alulról legrövidebb úton felmenni a gerincre vagy valamelyik csúcsra, onnan azután hirtelen vissza le, nehogy valami baj történjék. Válasszuk azonban — legalább így papíron — az előbbi utat, mert így az egész hosszú vonalon jobbra-balra le lehet majd alaposan tekinteni a szörny torkába, a fogai közé, a májába, veséjébe.

Kezdjük a Vöröstoronyi-szorosnál. Ennek a bejáratától nem messze levő Felsősebesről kiindulva, aránylag könnyen és kényelmesen elérhető ennek a hosszú, roppant nagy várfalnak legnyugatabbra tolt sziklabástyája, a 2281 m magas Szurul. Nagy, koporsóalakú, füves teteje élesen kiemelkedik környezetéből, így gyönyörű kilátást nyújt messze, mindenfelé, a mélyen lent meg-

Kerczi cisteri

apátsági templom

Háry Gyula rajza

Repr.

Om VII. 51. l.

Kerzi apátság

Hegedüs István =

Reisenberger Lajos =

Die Kerzer Abtei.

Szakadok 1894. 636 l.

(Könyvtam)

TECHNIKA

TECHNIKA

szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, 112. XI., Műegyetem

Müemlékek Ors
Bp.IX. Rákos-

avatkozott szomszédai belügyeibe. Legfőbb magyar ügyészként mégis — vagy éppen emiatt — vizsgálatot indítanék, hogy igaz-e ez az állítás, és akkor egyedül vagyunk elátkozott szószegők, mások dolgába keveredő gyilkosok, vagy valamennyien — magyarok, románok, szlovákok, csehek — egyképpen áldozatai voltunk, mivel kiszolgálói lettünk egy világhatalom önző érdekeinek? Ez esetben egyszerűen nem értem, miért kellene egyedül nekünk vállalnunk az elmarasztalás ódiumát?

Mi olvasható ki a korabeli okmányokból, sajtóközleményekből? Lapozom a bukaresti *Előre* gyűjteményét 1956 őszének forró magyar napjairól. Köztudomásúlag akkor két drámai esemény tartotta lázban a nagyvilágot: a magyar forradalom és a szuezi válság. A romániai magyar közvélemény viszont sokszorosan bővebb tájékoztatást kap a csatorna államosítását követő nyugati intervencióról, mint a szomszédságban égő házról, országunk feltápászkodásáról és visszazuhanásáról. Olyan történelmi fordulatok, mint a Nagy Imre-kormány koalíciós kabinetté alakítása, Kádár János pártelnökké választása, továbbá a pártvezetők — Nagy Imre, Tildy Zoltán, Erdei Ferenc, Kádár János — rádióbeszédei néhány soros híradásra érdemesítettek a román hírügynökség tudósításaiban. Ezzel szemben az *Előre* külpolitikai oldalát uralják a szuezi jelentések, november elsején teljes oldalt kap a Biztonsági Tanács vitája a közel-keleti helyzetről. Ami a magyar forradalomról — összehasonlíthatatlanul kisebb terjedelemben — megjelenik, az fokozódó hangsúllyal azt sugallja, hogy Budapesten börtönből szabadult bűnözők gyilkolnak, a régi rendszer emberei átvették a hatalmat, a Nyugat pedig propagandával és segélynek álcázott fegyverekkel segíti az „ellenforradalmárokat". A lap saját kommentárjai nem illeszkednek ebbe a kórusba, amely — ma már nyilvánvalóan — a katonai intervenció lélektani feltételeit volt hivatott előkészíteni.

Közben „becsúsznak" árulkodó mozzanatok. Október 28-án jelenik meg a magyar honvédelmi minisztérium cáfolata a szovjet katonai hadműveletekről. Ugyanott washingtoni jelentés arról, hogy Zádor Tibor magyar követségi első titkár közölte az USA külügyminisztériumával: a szovjet erők katonai műveletei a lázadás elfojtásában „a Varsói Szerződés értelmében teljesen jogosak". Október 30-án a magyar olvasó megtudhatta, hogy a nyugati hatalmak indítványozták: a Biztonsági Tanács tűzze napirendjére a magyar kérdést. A tudósítások szerint a magyar kormány ez ellen azonnal erélyesen tiltakozik. Budapestről olyan hírek kerülnek a lapba, hogy „Nyugat-Németországból fasiszta elemek vezetésével ellenforradalmi csoportokat visznek Magyarországra". Hivatkozási alap — november elsején — a Német Demokratikus Köztársaság rádiója Drezdából. A másik Németországból sugárzó Szabad Európa Rádió megkapja az ezután gyakran ismétlődő minősítést: „ismert fasiszta adó". Találni megmosolyogtató „elírásokat". A november 2-i *Előre* jelenti, hogy Kéthly Anna Bécsbe utazott. Mivel a szociáldemokrata párt „kapcsolatban áll a külfölddel".

Egy valami kap mind nagyobb teret a lapban: a hazai közönség megnyugtatása. November 3-án az első oldalt tudósítások töltik meg a nép életszínvonalának emelésére hivatott kormányintézkedésekről. Munkaközösségek tucatjai köszönik meg táviratokban a párt és Gheorghiu-Dej főtitkár szerető gondoskodását. Marosvásárhelyről két távirat is érkezik. A Simó Gézáról elnevezett magyar „kirakatüzem", az ország legnagyobb bútorgyára gyűléseket tart. Előbb a köszönet jegyében a kormány gazdasági lépéseiért, utóbb tiltakozás a budapesti „fehérterror" ellen. Ezt a „terrort" igazolják a sűrűsödő híradások. November 4-e, a magyar történelem drámai vasárnapja. A lap fő helyen hozza a kínai központi pártlap cikkét: *Éljen a szocialista országok egysége!* Jeladás és követelés: „minden lehető módon" le kell számolni a „lázadással". Ez már alighanem beavatkozás a magyar belügyekbe, kínai beavatkozás, sürgetés. November 4-e értelmi szerzői színre lépnek.

Románia még látszólag „semleges". A bukaresti hatalmat csupán az aggasztja, hogy a forradalom tüze netán átcsaphat Romániába is. A pártvezetés „előrelátó". Már a huszadik szovjet pártkongresszus után eszükbe jut a román elvtársaknak, hogy lazítani kellene az erdélyi magyarság bilincsein. A párt küldötte Kolozsvárott megígéri, hogy újraindítják az utóbbi években

A kerci cisztercita apátság

Nagyszeben és Fogaras között, az Olt partján állnak a kerci (románul: Cirta, németül: Kerz) cisztercita apátság romjai. Imre király rendeletére 1202-ben alapították a Maros menti, azóta elenyészett egresi apátságról Erdélybe költöző szerzetesek. A puritán szokásairól ismert francia szerzetesrend a tizenharmadik században Európa-szerte ezernyolcszáz templomot, monostort emelt, számosat a korabeli Magyarországon is.

Az Olt menti hatalmas építmény kőfaragásai már a gótika beszüremkedését mutatják e távoli végvidékre. Újabb ásatások valószínűsítik egy, a tatárjárásban elpusztult kisebb épületegyüttes meglétét a mai mellett. A háromhajós, kereszthajós templomból napjainkra csak a szentély használható, a maradék szászok használták evangélikus templomként. A főhajóban második világháborús katonasírokat ölelnek a megmaradt oldalfalak, a nyugati gótikus, bélletes kapu fölött kitört bordájú rózsaablak figyelmeztet az időre. Megmaradt még az egykori kolostorépület északi falának egy darabja a kerengő részleteivel.

A kerci apátságnak szerencsétlen története van. A tizenötödik század első felében pusztította a török, majd földrengés rongálta. De nem volt szerencséje az apátokkal sem, így Mátyás 1474. február 24-én bezáratta a kolostort, s az a szebeni fennhatóság alá került. A templom mellett áll a legrégebbi erdélyi szász paplak — immáron lelkipásztor nélkül —: még 1495-ben építették a kolostor omladékaiból. A romlást a későbbi századokban sem sikerült megállítani, így az egykori Erdély-szerte építőműhelyeket alapító monostor csak szomorú látványosság, elgondolkoztató emlék. A maradék kőfaragások egy színbe hordva jobb korszakról adnak hírt.

Bodor Ferenc

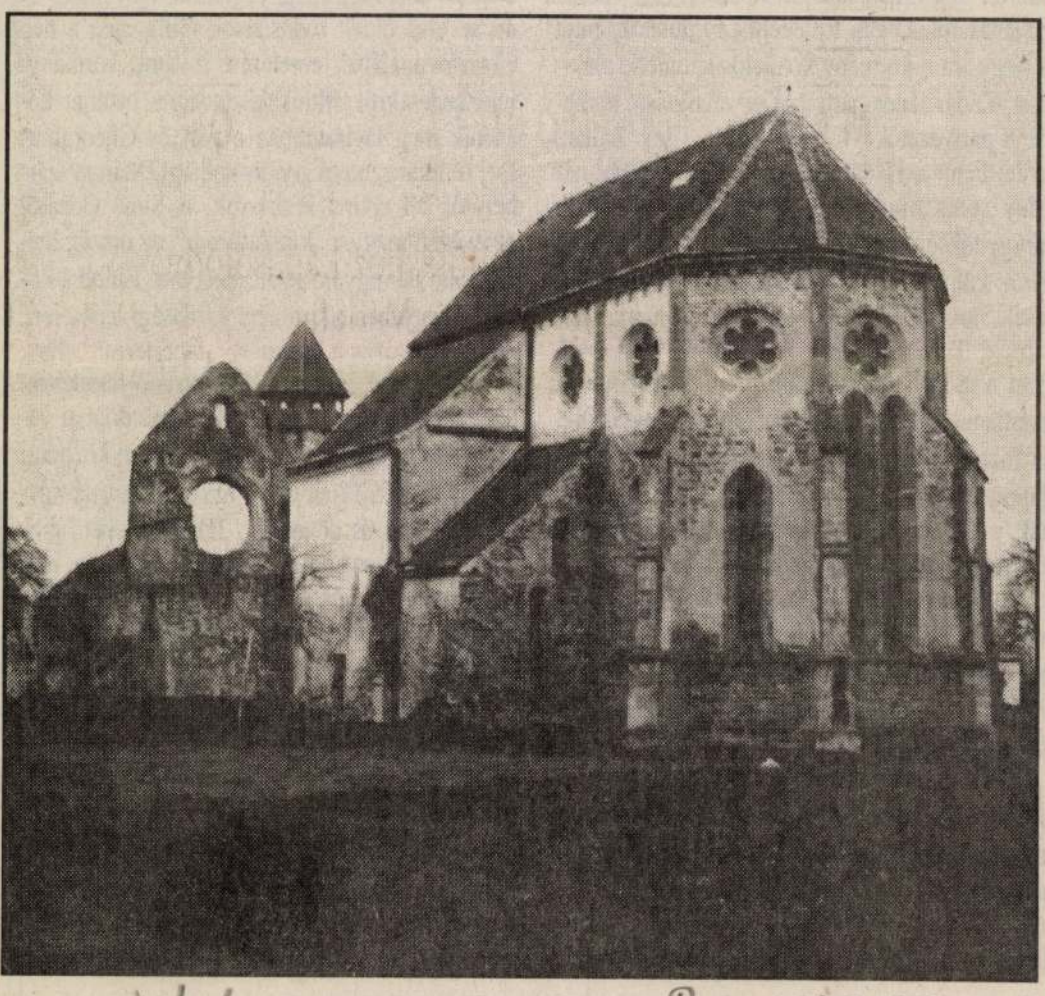

Világosság, Bp. 1992. '80.1.

ban, s orgonabokrok pompáznak a hajdani oltárok helyén. Csak a régi szentély került 1724-ben tető alá, azóta szász templom.

A bejárat mellett asztallap nagyságú kővirág. A szentély mennyezetén pedig ott találjuk a könyvekből jól ismert, koronás Mária-fejet — egyik legszebb középkori emlékünket. E két zárókő hét évszázaddal dacolva, három török ostromot átvészelve, ma is bámulatosan ép.

Számomra mégis a legizgalmasabb látvány a régi kolostori épület emeletnyi falmaradványa. Térdig érő füvön gázolunk át a földszinti ablaksorokig, hogy közelről szemügyre vehessük a román stílus, valamint a korai gótika e csodás kettősét.

Klaus Heinrich elmagyarázza, hol helyezkedtek el a nagy közös hálók, valamint a kódexmásoló műhely, mert a szerzetesek a földművelés mellett prédikációk másolásával is foglalkoztak. — Börtönfegyelem volt itt, robot — mondja —, nem csoda, hogy a szerzetesek átlagéletkora huszonöt év volt.

De ez a szigor csak a XV. századig tartott. Míg az 1272-ből származó okmányok Berthold kerci apát és Kézai Simon pilisi monostorban

Ötszáz évvel ezelőtt megszűnt az élet e falak közt

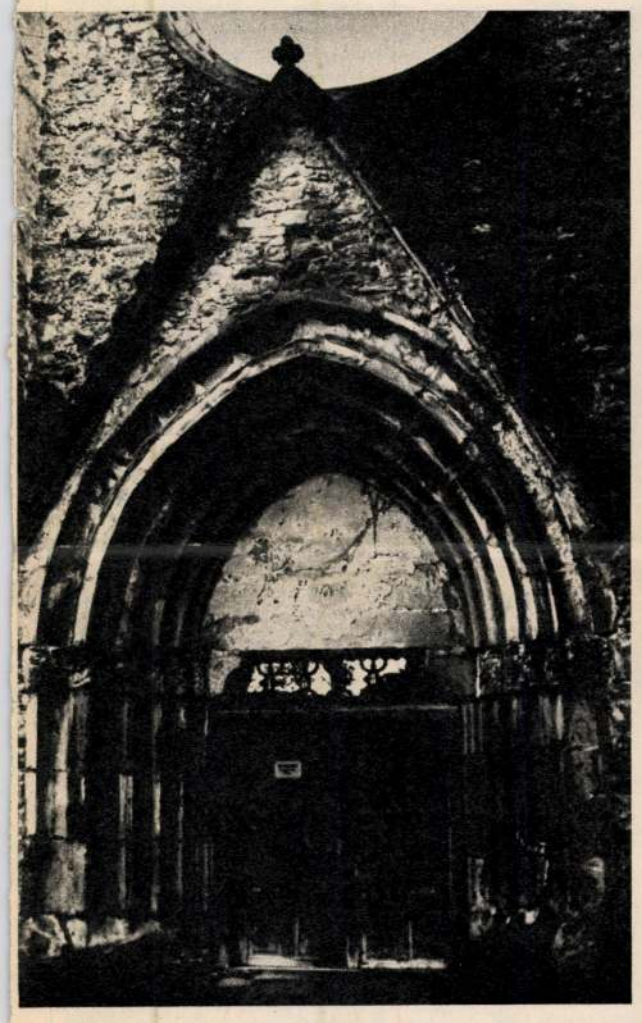

A gótikus főkapu

Marx József felvételei

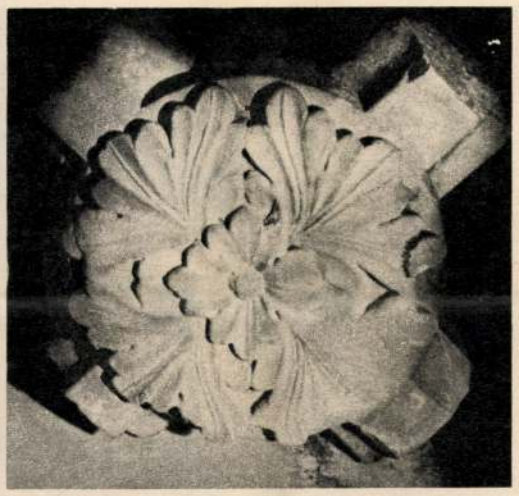

Az egyik eredeti zárókő

Kazettás ajtó a XVIII. századból

való találkozásáról tudósítanak (Berthold a székelységről szolgáltatott adatokat; ezeket Kézai a Krónikájába is beiktatta), addig az 1470-es évek írásos emlékei Raymund apát féktelen kicsapongásairól számolnak be. A kerci papok züllött életmódjának híre a budai udvarig eljutott. Mátyás király többször megdorgálta őket, s mivel ennek nem volt foganatja, 1477-ben eltörölte a rendet, jószágai kezelését a szebeni tanácsra ruházta. (Klaus Heinrich egy Mátyás-ellenes összeesküvésről is tudni vél.) A tizenötödik század végén a kolostor javítási költségeit már Szeben lajstromozza. Utoljára 1506-ban javították a tetőzetét.

★

Csak időtlenségbe merevedett romok, csak fű és virág. Semmi műviség, hivalkodó kellék. Szép és felemelő...

SZÉPRÉTI LILLA

SZÁZADOK ÜZENETE

Két pohárköszöntő

Amikor a Solferinóban elszenvedett vereség után a Bach-rendszer megbukott, románok és magyarok egyaránt keresték az alkalmat az összefogásra, ami már önmagában véve is tüntetés volt a népek közötti egyenetlenség szítására alapozott kormánypolitika ellen. Kolozsváron Reményi Ede vendégszereplése szolgáltatta az alkalmat. A világhírű hegedűművész, egykor Görgey tábori hegedűse, már fellépett Európa és Amerika nagy fővárosainak pódiumain, s Kolozsvárt külön megkérték, hogy román nemzeti dalokat is adjon elő. A közönség tapsorkánnal fogadta, az erkélyről röplapokat szórtak le egy verssel, amely így kezdődik:

Reményi Edének, Kolozsvár 1860. júl. 27.
Művész, kinek bűvös vonóján
Nagy érzések világa él,
Te két rokon nemzet szívében
Egy drága húrt megzendítél.

Koncert után bankett következett, a pohárköszöntők sorából kettőt érdemes megjegyezni. Papp Miklós hírlapíró, később a Magyar Polgár szerkesztője, ezeket mondotta:

„A magyar történet legfényesebb lapjára egy nagy hős neve van följegyezve, ki bár román anyától született, de kinek örök emlékű tettekben ragyogó pályája mindkét testvérnemzetnek egyaránt szolgált javára és dicsőségére. Mindenki érteni fogja, hogy az államférfiúi és hadvezéri nagyság fönséges példájáról, Hunyadi Jánosról szólok. Most itt az idő, hogy visszaemlékezzünk ama hajh! tündöklő és boldog napokra, midőn a két nagyratermett népfaj vére, melyeket a sors parancsa ezredév előtt a Maros, Szamos és Olt partján együvé vezetett, közös zászló alatt egyképp a közös honért folyt. Ha ily meggyőződéssel közelítünk egymáshoz, baráti kézszorítással: jöjjön bármi vihar, bátran nézhetünk szemébe."

Román részről egy fiatal ügyvéd, később a memorandumperből ismert Ioan Raţiu válaszolt:

„A testvériség és barátság nyilvánítását örömmel fogadjuk, meg lévén győződve, hogy a mi közös hazánk csak akkor fog virágozni és a boldogság tetőpontjára jutni, ha az abban lakó népek, különösen a román nemzet, szoros egyetértésben és őszinte barátságban lesz a magyarral. Kitartó barátság azonban, véleményem szerint, csak úgy lehet, ha egymás nyelvét, úgy nemzeti jogait és szokásait szentül megőrizzük és tekintetbe vesszük. A nyelv iránti szeretet és a nemzetiség érzete oly nagy ma, hogy nem hiszem, lehetnének oly erős bilincsek, melyek e drága kincsünk fejlődését gátolhatnák. Örömest emelek hát poharat őszinte barátságért a magyar testvérekkel, s óhajom, hogy e barátság tartós legyen!..."

Utána összefogózva, énekelve járták körül a piacteret — írja a Pesti Napló.

MIKÓ IMRE

BARLANGKUTATÓK NYOMÁBAN

1

2

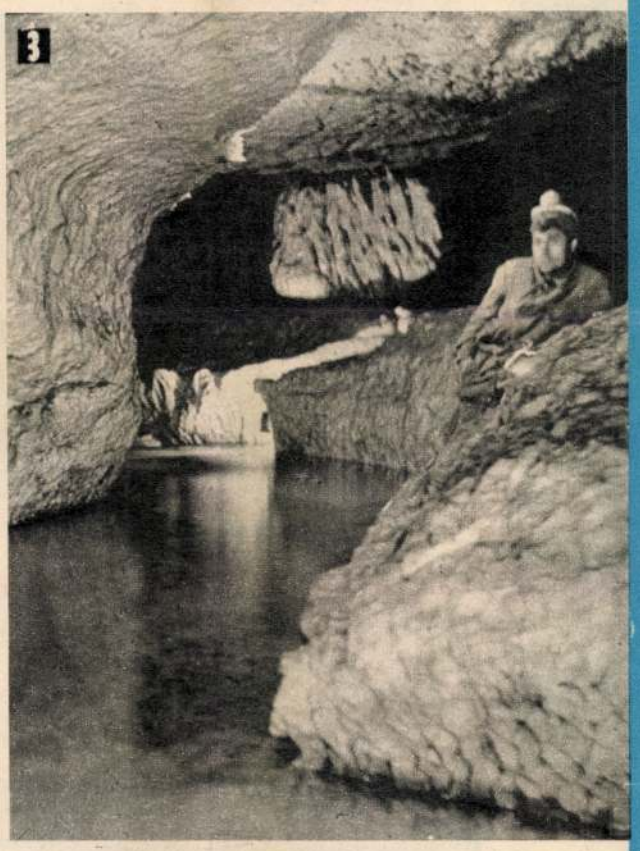
3

Kolozsvári amatőr barlangkutatókkal együtt csatangolva készítettük alábbi felvételeinket. Újonnan épült autóúton indultunk el a Vlegyásza lábánál meghúzódó Rekiceltől felfelé a „Stanciul" völgyén. Az erdők és sziklák mélye ezen a vidéken még sok titkot rejt. Olyan barlangokról van szó, amelyeket a tudósok még nem ismernek, melyekben ember még nem járt.

1. Nehéz zsákok alatt görnyedve bukdácsolunk az úton felfelé. Pár kilométer után kitágul a völgy. Szemközt a Vlegyásza széles háta tekint ránk, jobbra pedig két óriási mészkőszikla. Nevük egyszerű és találó: Pietrele Albe — Fehér Sziklák. Alattuk ütünk tábort.

2. Ki hitte volna, hogy itt, a mészkőzóna határán, több mint két kilométer hosszú barlang húzódik a föld alatt! Széles föld alatti patakkal, óriási termekkel, cseppkőképződményekkel, omlásokkal, szóval mindazzal, ami egy „igazi" barlangot jellemez. Nevét a hozzá legközelebb eső csúcsról kapta: Vîrfuraș. A barlang körbejárásának nehézségeiről a mellékelt kép alapján talán fogalmat alkothatnak olvasóink.

3. Rendkívül érdekes a Vîrfuraș barlangot alakító patak. Nagyon gyors folyású medrében a legtöbb helyen egyáltalán nincsenek kövek. Fekete és fehér, simára csiszolt falú sziklamartok közt rohan tova. Ki gondolná, hogy pár száz méterrel odább — miután felszínre bukkan — közönséges patakként csordogál lefelé a völgyön?

4. Bátran állíthatjuk, hogy az újonnan felfedezett „Vîrfuraș" a környék nemcsak legnagyobb, hanem legszebb barlangja is. Bár nem tipikus cseppkőbarlang, az óriási termek szélei s a termeket összekötő kanyargó járatok cseppkőképződményekben igen gazdagok. Ilyen a képen látható „Kugliterem".

5. Utolsó felvételünk az ország legnagyobb barlangjában, a Sonkolyos melletti Szelekben készült. Ebből a fantasztikus föld alatti labirintusból eddig mintegy 16 kilométernyit ismertünk. A tavaly novemberben azonban felfedezték, hogy a föld alatti patak folyosója felett, több tíz méter magasságban, másfél kilométer hosszú, eddig járatlan folyosó húzódik, amelyet a kolozsvári amatőr barlangkutatók térképeztek fel. A kutatás folytatódik: a folyosóknak még nem értek a végére.

EGRI LÁSZLÓ

A felvételeket Kerekes Károly, Kerekes Zoltán, Székely István és Gyurka Előd készítették.

4

5

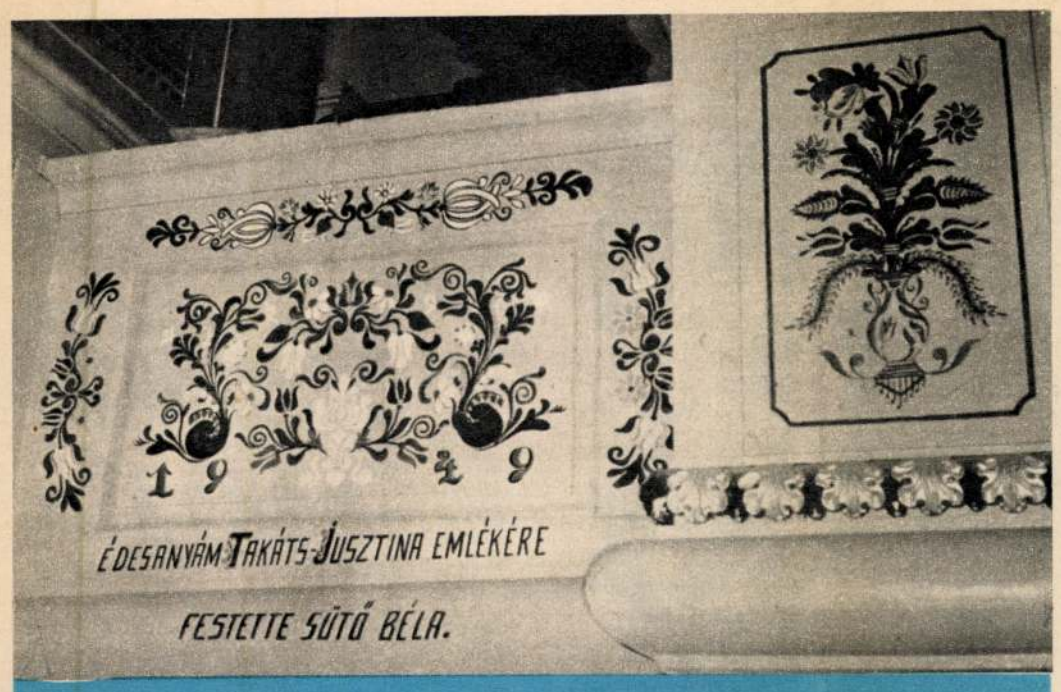

Id. Sütő Béla munkája

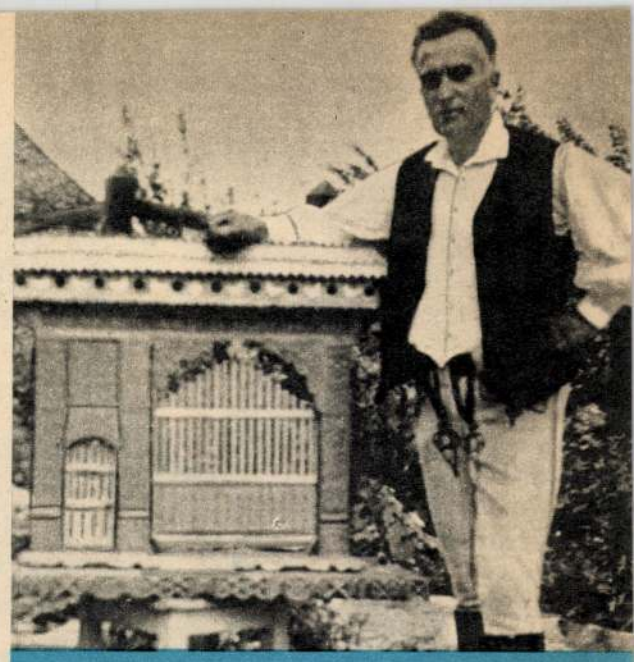

Ifj. Sütő Béla a maga faragta székely kapumodellel

A Sütő család XVIII. században épült háza, ahol ma ifj. Sütő Béla lakik és dolgozik

hanem mintegy 20 környékbeli falu lakóinak is, és természetesen elsősorban a vargyasiaknak. A vidék fokozottabban bekapcsolódott az ország vérkeringésébe, ha vasútja nincs is, a most befejezés előtt álló betonút nemcsak az ipari fellendülés számára jelent előrelépést, hanem bekapcsolja ezt a vidéket az idegenforgalomba is, melyre különben nagy adottságai vannak.

Vargyas kihasználatlan értékei

A községnek olyan népművészeti és művelődéstörténeti értékei vannak, melyeknek szakszerű összegyűjtése és kiállítása révén Vargyas Erdővidék egyik legérdekesebb idegenforgalmi látványosságává fejleszthető. Még ma is áll — sajnos, teljesen elhanyagolt állapotban — a Daniel-kastély, ez a XVII. században épült és a XVIII. században tovább alakított, az erdélyi késő reneszánsz és barokk egyik sajátos székelyföldi emléke, melyen a népies faragás formái kőben jelentkeznek a tornácoszlopokon és a bejárati pilléreken. A kastély és a park nemcsak műemlék-értékű, hanem történeti és irodalomtörténeti értéke is jelentős; különböző művelődéstörténeti korszakok ízlésének, egy Erdély történetében jelentős szerepet játszó család emelkedésének dokumentuma. Itt született az emlékiratíró Daniel István és a költő Daniel Polyxéna. Talán még összegyűjthető és megmenthető valami azokból a műértékekből, melyek ehhez a kastélyhoz tartoztak. Gazdag könyvtára, levéltára volt, és értékes portrégyűjteménye. (Néhány festményt, köztük egy 1888-ban keltezett Barabás Miklós-portrét és egy Bergmann Ferenc Antal XVIII. századi szebeni festő által készített portrét — akinek több műve a Brukenthal Múzeumban és a budapesti Szépművészeti Múzeumban van —, megrongált állapotban, de még restaurálható formában megtaláltak és őriznek a község múzeumnak szánt gyűjteményében.) A műemlékké nyilvánított épület azonban ma az állami gazdaság kezelésében nagyon megrongált állapotban, jóformán kihasználatlanul áll. Amíg lehetett, gabonaraktárnak használták, ma már arra a célra is alkalmatlan. Sürgősen restaurálni kellene. Tudomásunk szerint az illetékes megyei szervek tervbe is vették a kastély restaurálását. Reméljük, erre mielőbb sor kerül. A kastélyt, a parkkal együtt, Erdővidék nagyszabású tájmúzeumává lehetne fejleszteni, ahol meg lehetne őrizni Erdővidék ma még kallódó népművészeti és művelődéstörténeti értékeit.

A vargyasiak id. Sütő Béla népművész áldozatos gyűjtőmunkájából máris rendelkeznek több száz értékes, a község népművészeti hagyományait és néprajzi értékeit képviselő tárggyal, melyeket egyelőre a régi iskola egyik szobájában raktároztak el. A most szerveződő művelődési egyesületnek egyik fontos feladata lenne a múzeum megteremtése, mely egyúttal a község egyik fontos idegenforgalmi látványossága is lehetne.

Vargyas másik nagy értéke még ma is élő népművészete: az országhatáron túl is ismert vargyasi festett bútor (a XVI. század óta mintegy tizennégy nemzedéken át, napjainkban is dolgozó Sütő család munkásságáról dr. Kós Károly nemrég megjelent könyve tudósít).

A Sütő családnak ma két tagja foglalkozik tudatosan a székely bútorfestés hagyományainak továbbfolytatásával: id. Sütő Béla, aki összegyűjtötte, felújította, gazdagította a régi hagyományt, számos bútort, templom-mennyezeti kazettát alkotott, s megmentette a pusztulástól és elkallódástól a több évszázados szerszámokat, bútordarabokat, feljegyzéseket. Átadta mesterségbeli tudását fiának, ifj. Sütő Bélának, aki ezt a népművészeti ágat igyekszik az új körülményeknek és igényeknek megfelelően alkalmazni és továbbadni a község fiatalabb nemzedékének. Ifj. Sütő Béla a helyi nyolcosztályos iskola keretében mintegy 50—60 fiatalt oktat az iskolai műhelygyakorlati órán a faragás és bútorfestés szakmai titkainak elsajátítására. Fiát, Gábort, faipari szakiskolába íratta, hogy a modern faipar és bútorművesség szakmai ismereteit elsajátítsa. Lakásában külön szobát rendezett be a régi székely bútorokból (mindegyik tárgy muzeális értékű).

Vargyason különben újra virágzásnak indult a székely faragóművészet is. Máthé Ferenc az Erdővidék jellegzetes fafaragóstílusából kiindulva ma már díszítőszobrászati munkákat, nagy méretű faragott bútorokat készít, és felújította a hagyományos kopjafák faragását.

Szakszerű irányítással ma Vargyason olyan népművészeti központot lehetne létrehozni, mely nemcsak felújítaná az egykor híres vargyasi népművészetet, hanem idegenforgalmi vonzerőt is gyakorolna. A most alakult vargyasi művelődési egyesület a helyi erők összefogásával és a megye hathatós támogatásával jelentős kulturális és turisztikai feladatok megoldását teszi lehetővé.

KATONA SZABÓ ISTVÁN

Máthé Ferenc vargyasi fafaragó művész egyik elődjének a múlt század elején készített templomi perselyládájával. A háttérben a népművész mai munkái

Székely kopjafák; Máthé Ferenc munkája

KERC

Az épület nyugati oldala. A tornyot a XV. században építették hozzá

MŰEMLÉKEINK

A KERCI APÁTSÁG ROMJAI

Ömlött az eső, függönyt vont kocsink ablaka elé, szinte vakon hajtottunk a falu utcáján. Egy helyt, ahol sötétszürke kőtömeg emelkedett az ég felé, meredek sziklaszerű, megálltunk. Ez lehet az — gondoltuk kifelé hunyorogva —, ez az „odvas fog", közepén egy lyukkal.

Kis idő múlva elállt az eső, kiszálltunk, virágzó gesztenyefák vettek körül. Hallani lehetett, mint peregnek levélről levélre az esőcseppek.

Ott voltunk a romoknál.

Műemléknéző útjaim során talán sohasem éreztem ilyen megilletődést, mint akkor. Szemtől szemben álltam a hamisítatlan középkorral. Ötszáz évvel ezelőtt megszűnt az élet e falak közt, a „nagy halott" tetemét kikezdte az utána következő sok évszázad, feleméstette a növekvő település. Kerc (Cîrţa), a mai falu, ha nem is belőle épült fel, mindenesetre sok ház építésénél felhasználták a köveit. Mondják, hogy a valamikori apátság gyönyörű faragású oszlopaiból, párkányköveiből nem egyet ma is padként használnak a falusiak.

★

Amit az imént odvas foghoz mertünk hasonlítani, valójában a székesegyház nyugati oldala, a ma is álló, hegyes falcsonk, a rozetta helyével meg a főkapuval. A korai gótika első hazai remeklése. A műtörténészek burgundi jelzővel illetik, elárulván ezzel a francia eredetet: divatját a cisztercita apátok hozták el hazánkba. (A cisztercita rend a méhekéhez hasonló rajzással terjedt el Európában a XI-XIII. században.) Létrejöttét nálunk feltételezhetőleg III. Endre szorgalmazta, az első írásos emlékünk a kerci szerzetesekről 1202-ből való. Az apátság tagjai előbb franciák, majd németek, osztrákok, magyarok, románok. Egykori hivatásuk, a kereszténység terjesztésén kívül, a „fogarasi vadon" megművelése is volt. Főleg szőlészetre tanították a lakosságot, s állítólag ők honosították meg a cseresznyetermesztést. Az Árpád-házi királyok felkarolták az intézményt, falvakat adományoztak az apátságnak, egy időben Felektől Fogarasig terjedt a birtoka.

A tatárjárás elsöpörte a régi kolostori épületeket. Vătăşianu professzor feltételezése szerint jórészt fából lehettek, s a nagyméretű építkezéseket csak a „sárga vihar" elmúltával kezdték el.

A XIII. században Erdélyben még nem volt kialakulva a céhrendszer, ezért a pallérok, kőfaragók akkoriban úttörő munkát végeztek. Kercen 1242—66 között jól szervezett építőtelep működött (ma is vitatják, honnét verődtek össze a mesterek). Abban az időben készült el a háromhajós székesegyház meg a kolostor, anélkül, hogy változtatni kellett volna az alaprajzon. A híressé vált kerci „stílus" hatása később sok más erdélyi templomon is kimutatható.

Az egykori szentély ma különálló templom

★

Mielőtt benyitnánk a főkapun (csak nyitnánk, mert mindig zárva tartják), megcsodáljuk a XIII. századi gótika e remekét. Klaus Heinrich, az építészettörténésszé előlépett fiatal pap, máris jön a kapukulccsal. Lakásának erkélyéről (a papilak is a kolostor köveiből épült, „belterületen") könnyen észreveszi a vendéget. Nyaranta kivált sokan jönnek, főleg külföldiek, hogy a hajdani „nemzetközi kultúrkolónia" impozáns romjai előtt leróják tiszteletüket. Tíz évvel ezelőtt, amikor állami költségen tartósították a romokat, sok szakember megfordult itt, Vătăşianu professzor is több ízben.

A kapun belül négy puszta fal meredezik az ég felé. Ahol valamikor szerzetesek ájtatoskodtak, most nárcisz, jácint illatozik sűrű sorok-

MDK

Kerci cisztercita kolosztor

Az erdélyi stiluscsoport köfaragó mühelyében készülnek a kolostor faragványai,az apátsági templomot csak a tatárjárás után épitették fel tiszta gótikus stilusban.

A magyarprszági müvészet története I.
Bpest,1961.II.kiadás. 145.1.

Kercmayer Károly szakkörvezető

a munkás képzőművészeti körök II. országos kiállítását Ózdon rendezték. – a Vasutasok Szakszervezete Képzőművészeti Körének márvány kisplasztikái magasabb fokú mesterségbeli tudásról tanúskodik. Ez a szakkör-vezetője Kercmayer Károly – jelentkezett a legérettebb alkotásokkal, bár. kevesebb kísérletező kedvről árulkodnak munkái, mint más csoportok produktumai.

(gyarmati): Munkás körök kiállítása.

Déli Hírlap, 1978. nov. 5.

Keres

városi épitész Brassó-
ban-
vol bizarr alakú vil-
lája van

vrod

Vas. Ujs 1892, 568 l

Kercsedi ref. templom

különböző feliratok,
ácsjegyek a toronyból,
különböző jegyzetek és
feliratok a berendezésről.
Harang. Klenodiumok.

Debreczeni László
1931. 93-94a l.

INSTITUTUL DE S

CLUJ, STR. GEN. GH

Kercseligeti rk templom

Szt István király tiszteletére
(Somogy vm.)
1756-ban helyreállíttatta
Biró Márton püspök.

Az 1764. évi Can. Vis. je-
rint 1764-ben.

Pehm. 460. l.

MDK

Kerczinger József építész

Magánép. eng. Bp. Vállalkozók Közl. 1905. nov.1.
5. o.

MDK

Kerczinger József **építész**

Magánép. eng. Bp.en. Vállalk. Közl. 1907. okt. 9.

5. l.

KERCSELIGET

Maár kastély

BALÁZS Andor: Kastélyok völgye, Somogyország.
= Magyar Fórum, 1993. május 27. 20.

WÜRFEL THEATER WÜRFEL THEATER WÜRFEL T

Ezennel van szerencs

WÜRFEL T
TETŐTÉR
1062 Bp. P

felnőtt tagozata á
hagyományos farsang

1994. február 1

kerül megr

Az múlatság *estéli 7 órakor* ves

A dínom-dánom piknik alapon zajlik, hozz
pástétomokat, zamatos krémeket, ínycsik
bármilyen, a személyzet által könnyen sze

KÉRCSI ISTVÁN, kovászmester

---

gyógy

A patkoló iskolakon a kovácsok vizsgamunkákat készitettek. Kércsi 1830 körül /1. kép/ A vizsgadarab egy csukott gyógypatkó. A szépen lekovácsolt, patkó mindkét szárában 3-3 szöglyuk van és a szárak végébe csavaros patkószeg szerelhető. A patkó, elöl, középen felhajtott részéhez egy kovácsolt, lólábon van erősitve. Igy asztaldisz is lehet. 98. old

BOGDÁL FERENC: Kovácsremekek, kovácsmégérek 96. old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1971. 9. szám. Miskolc, 1971

KÉRCSI ISTVÁN, kovácsmester

1.számu kép: Vizsgaremek, készitette Kércsi István 1930 ban. fekete repr. 97.old

BOGDÁL FERENC: Kovácsremekek, kovácscégérek 96.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1971. 9.szám. Miskolc, 1971

KÉRCSI ISTVÁN, kovácsmester

JOZEPHUS KERCSMÁRK, puskaműves

A táblázatban nem szereplő mesterek adatai:
Jozephus Kercsmárk puskaműves 1768-ban
bérlő a Palánkban. 37.old

T. KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX. századi fémtárgyak és
mesteremberek 19.old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974

Kerdl István, pesti lakatosmester,
a Nemzeti Múzeum ~~vas~~ kertjének vas-
rácsozata 1865-ben készült el, melyet Kerdl
István lakatosmester készített 9865 forintért.
(említve)

Kincsek a nemzet múzeumában.

1977. V. 20. Petőfi 9.15 Ka.

Kerechényi

várépítő

l.

Takvajzok

II 47 l.

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M

1922 évi 1903. számv. sz.

III/a. ügyosztály

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos feljegyzése kéretik.

A tekintetes Müemlékek

F. évi február hó 10
szerencsém Nagrand Mihály mü
érvényesitve tisztelettel vi
Budapest, 1922. évi fe
A számvevőségi főigaz

Kerechényi

Tak rajzok.

II. k. 64. l.

k tek. Ország.
agának

B u d a p e s t.

VI. Állatkerti ut l. szám.

van szerencsém értesiteni, hogy a vi-
hegyoldalba vájt pincze üregeket
ándékozik istálló és kamara céljaira

évi február 10.

m. kir. főerdőtanácsos.

Kerechényi László

l.

Takrajzok

II. 93. l.

s.hív. igazgató.

A Műemlékek Országos B i z

MŰ[illegible]ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
363. /1927. szám
Érk.: 1927. év szept. hó 22. n.

Kerecheny László báró

várépítő – ?

Gyulai vár!

lásd

Hadtört. Közl

1937. 189. l.

a cikk, melynek itt
egyik olddala van
citálva, fentéről
ről a feldolge-
zardó.

Kerechény László br.

alföldi főkapitány
tervette a gyulai
várat.

lásd
az
Hadtört. Közl.
1937. 189. l.

Itt nagy cikk
fentiről.

NEMZETKÖZI SZÁLLITMÁNYOK
EISLER ALADÁR
BUDAPEST,
V., JÓZSEF-TÉR 9.

Nagyságos Dr. Szentiványi Gyula urnak,
muzeumi igazgatóőr.
Szondy utca 98/a.II.
Budapest.

Kerechényi László

magyar vasépítő

l.

Takrajzok

II. 12. l. 18. l.

19. l.

1

s .

lyreállitásának munkabér kifizetéséről-

őmüvés m. számlái.

..... P. 116.oo

..... " 112.80

..... " 40.50

..... " 118.80

..... " 178.50

..... " 77.40

Pengő: 644.oo

Keresányi Miklós

repr. Erdő
o. 60 x 50

Hortobágyi Alkotótábor
1992
Debrecen

Kerecsényi László

M.K

szigetvári parancsnok

pallérnélkül javitgatja és épitettet jobbágy-
munkával Szigetvár erősségét.

6 és 7.o.

Nolnár József : Szigetvár török műemlékei. Bp.1958.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kéreg Istvánné Bánó

HEVES MEGYEI NÉPUJSÁG

1963 NOV 27.

— KÉREG ISTVÁNNÉ Bánózi Adrienn egri rajztanár-festőművész képeiből nyílt kiállítás a TIT-klubban. Tájképei, csendéletei, portréi színben, megformálásban egyaránt karakterisztikusak, híven tükrözik a pedagógus alkotóművész tehetségét.

Kerecsényi Zsuzsa, belső építész

L: Jánossy György

- Diplomata lakóház - Bp. Kentháromság - tér 32-38

Magyar
Épit. művészet Bp. 1983

83/1

Kerecsényi Zsuzsa, belsőépítész

Csomay Zsófia Ybl-díjas építész és belsőépítész a Békéscsabai Könyvtár terveit Hegedűs Péterrel és Kerecsényi Zsuzsával együtt készítette.

Magyar Építőművészet, 1986. 4., 50-old.

Kerecsényi Zsuzsa, belsőépítész

Megyei könyvtár, Békéscsaba. Építészek: Hegedüs Péter és Csomay Zsófia (KÖZTI).

Belsőépítész tervező: Csomay Zsófia és Kerecsényi Zsuzsa

Statikus tervező: Tolkai Judit.

Magyar Építőművészet, 1986. 2., 34-old.

Kerdić Ivan, horvát szobrász. A zágrábi ipariskolán tanult. A bécsi műipariskolán 1907-ben első díját kapott.

Stossmayer Koledar za god 1908, 343 oldal

nyelve által tultesz a Bürgerén. — E két felolvasás után folyó ügyek következtek. Ezek közt volt az értesités, mely szerint az első hazai takarékpénztár 200 frtot szavazott meg társulatnak, miért köszönetet fognak mondani.

— **A földrajzi társulat** april 27-ki ülésén *Vámbéry* érdekesen ismertette Khokand földét, mely az oroszok ázsiai hóditásának szintén áldozatul esett. A khokandi khánságra vonatkozó legrégibb könyvet Baber szultán irta több száz év előtt; a 17-ik században egy tatár irt róla, a mult században Müller és Kuseleff orosz utazók; e században már több utazó megfordult e messze földön, s közülök nem egy vesztette életét is. Khokand népe vegyes, fő elemét a szárt és tadzsik képezi; az előbbi török eredetü, de már perzsául beszél, az utóbbi az őslakó és perzsa eredetü; ezeken kivül a bátrabb és vitézebb kara-kirgizek és kipcsakok képezik a lakosság 2—3 tizedét. Az összes népesség egy millió, s már a harminczas években érintkezésbe jöttek az oroszokkal, kik lassan, de fokozatosan haladtak beljebb a tartományba. A mult évben Kudaja khánt a lakosság elkergette, s ez alkalmat az orosz kormány megragadván, meghóditotta az országot s hogy neve se maradjon, Fergana név alatt kebelezte be. — Ez ismertetés után *Hunfalvy Pál*, mutatta be Delesse franczia tudósnak a tengerfenék földtani viszonyairól szóló művét, melyet a szerző a társulat könyvtárának ajándékozott.

— **A természettudományi társulat** legvirágzóbb és tevékenyebb egyleteink közé tartozik. Tagjainak száma jelenleg 4572; természettudományi könyvkiadó vállalatának pedig már eddig 1378 aláirója van. A társulat megbizásából ismét két nagyobb dolgozat készült el: Bartsch Samu bajai tanár műve a „rotatóriák"-ról (az ugynevezett sodró állatokról,) s a dr. Kossutányi Tamás dolgozata: százötven jelesb magyar dohányfaj alkatrészeinek vegytani megvizsgálása. Hantken Miksa „Magyarország geologiájá"-t készíti, mely vagy ötven ivre fog terjedni. Továbbá a Toldy Ferencz emlékére kiadandó s száz aranynyal jutalmazandó műnek: a magyar természettudományi és mathematikai irodalom teljes könyvészetének megirásával a két Szinnyei Józsefet bizták meg. Ez egy év alatt szintén elkészül s a társulat minden ivet még külön husz forinttal fog dijazni.

— **A képzőművészeti társulat** április 23-dikán tartotta évi közgyülését *Pulszky* Ferencz elnöklete alatt. A titkári jelentés azzal kezdődött, hogy valószinüleg ez az utolsó gyülés az akadémia épületében, mert a jövő évit már a sugáruti „műcsarnok"-ban tarthatják, s abba az iparmuzeumot már a jövő hó elején beköltöztethetik. A képzőművészeti társulat titkári hivatala is oda vihető lesz már novemberben. A műcsarnok, egész fölszerelésével együtt, nem kerül többe 270,000 frtnál. A társulat vagyona, a nyugdij-alappal 278,607 frt 80 kr, mig a mult évben még csak 176,662 frt 11 kr. volt. A vagyon összegében a műtárgyak értéke 11,177 frt 32 krral van fölvéve. A műkedvelők tavalyi előadása (élő képletek a redoutban) 3000 frtot jövedelmezett. A mult évben összesen 274 műtárgy (kép és szobor) volt kiállitva, s ezekből a kormány ötöt s magánosok is csak ötöt vettek meg. Az összes látogatások száma a mult évben 7944-re ment. Az évi deficit 1902 frt 89 kr. Segélyezésre tavaly 561 frtot adtak. A tagoknak öt műlapból álló albumot küldtek; jelenleg hat metszet van munkában s ezek metszéséért huszezer frtot fizetnek. Az idei költségvetésben a bevétel 15,300, a kiadás pedig 15,053 frtban van megállapitva. Fiók-kiállitás Szegeden az idén is lesz. A társulatnak jelenleg 128 alapitó- s 42 pártolótagja van. Az igazgató bizottság elnökévé ismét Ráth Györgyöt választották meg három évre.

— **A Szent-László-társulat** május 18-án tartja közgyülését Budapesten. Több vaspálya és a gőzhajózási társulat május 15-től 23-ig olcsóbb árakért szállitja a tagokat, kik az igazolványt a társulat titkári hivatalában (lövész-utcza 11. sz.) vehetik át.

— **Az orvosok és természetvizsgálók** idei nagy gyülése aug. 22-én fog kezdődni. A beiratások napjai Máramaros-Szigeten aug. 19, 20 és 21-dike. Ez utóbbinak estéjén rendezik az ismerkedési közvacsorát. A megyei „termék- és iparkiállitás" 23-án nyilik meg, s akkor lesz tüzoltói diszgyakorlat, a malomkertben népünnep és este a tűzoltók bálja. Kirándulások lesznek: aug. 24-én Akna-Szlatinára, 25-én Bocskóra, 27-én a viski fürdőre. A 28-ki zárülés után másnap három távolabbi kirándulást terveznek: a Suliguli-forráshoz, a Tisza eredetéhez s Sugatag aknáihoz és a brébi fürdőbe. A m.-szigeti rendező bizottság harmadfélszáz tagból áll s annak elnöke Purgberger József, alelnöke pedig Szaplonczay József. A nagygyülésre Szilágyi István vaskos kötetet ir a megye nevezetességeiről, melyet a tagok közt fognak kiosztani, kik igy a kirándulásokra szakavatott magyarázóval indulhatnak.

Egyház és iskola.

— **A bibornok-primás** a leányneveléssel foglalkozó *győrszigeti* apáczáknak alapitványképen 31,000 forintot adományozott; az általa Esztergomban alapitott s Sz.-Anna templománál lévő kisded óvoda s iskola számára pedig, mely az árviz alkalmával is magukat kitüntető Sz.-Vinczéről nevezett szerzetes hölgyek vezetése alatt áll, 4000 forintot letéteményezett. Tudvalevőleg mindkét közmüvelődési intézetet a bibornokherczegprimás alapitotta.

— **Pükpökök fölszentelése.** Tóth Miklós eperjesi püspököt mult vasárnap Rómában szentelték fel, Kubinszky Mihály tinnini püspököt és leendő kalocsai sufraganeust pedig most vasárnap szentelik fel Kalocsán. A szertartásban Kovács Zsigmond és Schlauch püspök is részt vesznek.

— **A magyarországi protestáns egyesület** idei közgyülését május 14—15. napjain Kecskeméten fogja tartani. Május 13-án d. u. 2 órakor a központi választmány tart előkészitő tanácskozást a református főiskola gyüléstermében, délután 4 órakor pedig az irodalmi, missiói és humanistikus czélu bizottságok. A közgyülés május 14-én délelőtt 8 órakor kezdődik a reform. templomban tartandó istenitisztelettel. Kik a leszállitott áron utazhatás kedvezményét igénybe akarják venni, sziveskedjenek Fehér Péter kecskeméti reform. főiskolai tanár urhoz fordulni, ki az e czélra szükséges igazolványokat ki fogja szolgáltatni.

Közlekedés.

— **A margitszigeti hid ünnepélyes megnyitása** április 30-án lesz, melyre az országgyülés, a hatóságok, a külföldi konzulok is meghivattak. A hid fölavatásának februárban kellett volna megtörténni, de az árviz miatt elmaradt; a közlekedés azonban több hét óta megnyilt rajta. Zászlókkal, lombfüzérekkel ékesitik, a mi 8—10,000 frtba kerül. A miniszterium teljes számmal jelen lesz s *Péchy* Tamás közlekedési miniszter tartja az első beszédet. Ezután a fővárosi képviselőtestület nevében Ráth Károly főpolgármester mond beszédet.

— **A tiszavidéki vaspályán** Kis-Ujszállás és Karczag közt az árviz miatt nehány napra megzavart vasuti közlekedés április 27-én ismét helyre állt. E naptól kezdve a személy- és teherforgalom a Nyiregyháza és Karczag, továbbá Sáp és Nagyvárad közt fekvő állomásokról Czegléden át ismét teljesen megindittatott és az ezen utirány számára fennálló hivatalos dijszabások ujból hatályba léptek.

— **A mértföld-pénzek**, melyek hivatalos eljárásban és fuvarozásban sűrün szerepelnek, az uj mérték behozatalának megfelelőleg „kilométerpénznek" neveztetnek, s az igazságügyi miniszter rendelete szerint a pénz is kilométerek után számittatik.

Balesetek, elemi csapások.

— **A kolozsvári tűzvész** Gazdagfalusi szabómester lakásán ütött ki, egy fából épült konyhából, hol a legények simitó vasat hevitettek. Öt percz alatt már lángban állt két ház s a szél gyorsan terjeszté a romboló elemet. Borzasztó zavar volt a kevésvizü szük utczákban, melyek Kolozsvár legnagyobb tűzfészkét képezték mindig. Egyszerre tizenegy utcza égett s oda lett az egész tüzoltó telep is. A Fröbel-intézet épülete megmaradt, de egy melléképületben s a fölszerelésekben mégis tetemes kárt szenvedt. A leégett épületek száma tul lehet a kétszázon. A nyomor, jajveszéklés elrémitő volt mindenütt; sokan egész vagyonukat látták megsemmisülve. A város azonnal 500 frtot osztott ki a sulyosan károsultak közt 600 frt pedig magánadakozásokból gyült be. Kolozsvár, mely ép aznap a marosvásárhelyiek javára akart szinelőadást rendezni, csakhamar rászorult maga is a segélyre. A vész után egy özvegyasszony elégett háza pinczéjében egy nő holttestét találtak meg. Máriánné nevü szegény bejáró asszony volt, kit menekülése helyén a füst fojtott meg.

— **Nagy tűz** pusztitott e hó 18-án Gödöllőn is, s 22 ház hamvadt el a melléképületekkel együtt, melyet közül csak 9 volt biztositva. A tüzet egy hat éves gyermek vigyázatlansága okozta, a ki a nagy szélben a kertben levő sertés-ól mögött burgonyasütés végett tüzet rakott.

Mi ujság?

— **Az itthon maradt miniszterek** a miniszterelnöktől Bécsből táviratot kaptak, hogy közülök három rögtön menjen fel s csak egy maradjon itthon. Ennek következtében Trefort, Péchy és Szende miniszterek az április 28-iki reggeli gyorsvonattal felmentek. Csak Perczel miniszter maradt itt, hogy Budapesten a kormányt képviselje.

— **Fáklyásmenet.** Falragaszok hirdették, hogy e hó 28-kán a szénatérről fáklyásmenet indul az országgyülés különböző pártjainak klubjaihoz. E fáklyásmenet tüntetést kivánt lenni az önálló vámterület és független magyar bank mellett s a falragaszok is e népszerü jelige alatt hivták részvételre a főváros közönségét. Az eszme a függetlenségi párt kebeléből indult és első megbeszélése a „Komlókertben" történt. A tüntetés az utczákon a szokásos zajjal és élénkséggel folyt le. A szabadelvü kör helyisége előtt a menetből ketten is szónokoltak, de a szabadelvü párt tagjai közül senki az ablakokban sem mutatkozott, senki sem válaszolt. Innen a muzeum-utczába a függetlenségi párt kör-helyisége elé vonultak, s itt már Mocsáry Lajos mint a kör elnöke válaszolt a szónoklatokra. A tömeg csak éjfél felé oszlott szét.

— **A király** két ezer frtot ajándékozott a *kolozsvári* leégettek segélyezésére, a *gödöllői* tűzkárosultaknak pedig négy százat. A *királyné* a gyergyócsomafalvi r. kath. templom épitésére adományozott 200 frtnyi segélyt.

— **József főherczegnek** legközelebb előkelő vendégei lesznek Alcsuthon: Ezsébet főherczegnő, a főherczeg nénje, és ennek leánya, Krisztina főherczegnő. A vendégek Budapesten csak két napot fognak tölteni, azután Alcsuthra mennek, a hova Erzsébet főherczegnőt ifjukori emlékek füzik.

— **A történelmi és műipari kiállitásra**, mely május elején nyilik meg, a rendező bizottság Bécs város hatóságától is kért magyar régiségeket. Ott aztán egész politikai vita fejlődött ebből. Némelyek nem akartak átengedni semmit, mert a magyarok — ugymond — most épen azon vannak, hogy szakitsanak Ausztriával, tehát nem érdemesek semmi szivességre. Egyik tüzes szónok szóba hozta Mátyás király pajzsát is, gyanakodólag emlitvén, hogy majd még vissza sem küldik a becses ereklyét. Ezt tehát semmi esetre sem kellene leküldeni. Soká folyt a keseredett vita, mignem a magyar születésü Hügel Eduárd bécsi nyomdász azt a meglepő felvilágositást adta, hogy voltaképen a pajzsot Bécs városa 30 év előtt a magyar muzeumnak ajándékozta, ott is van azóta, s épen szóló volt, ki azt 1848 április 15-én egy küldöttséggel lehozta Pestre, s a testvériség jeléül átadta. A küldöttség szónoka az ismert német költő Frankl volt, s az egész ünnepélyt le is irta 1872-ben a „N. freie Presse"-ben. Valóban itt van az a pajzs muzeumunkban; az egész három-négy láb magas és harmadfél széles, erős fából készült, pikkelyes lángnyelvekkel behintett szines vászonnal boritva; a paizs közepében áll egy „M" betü, fölötte a magyar korona a hajlott kereszttel. Könnyen forgatható torna-paizs, milyet a király minden csatájában viselt. Első látszatra tömörnek, nehéznek

frtjával; azontúl aztán a mű csakis nehány könyvárusnál lesz kapható 1 frt 30 krjával, kik közül többen vettek példányt a szerzőtől.

— **Lukács Béla** orsz. képviselőtől nagy érdekü munka jelent meg a következő czim alatt: „Ausztria és Magyarország pénzügyei és adórendszere.“ A munka tartalmáról tájékozást nyujt a szerző előszava, a mely következőleg hangzik: „Meg vagyok győződve, hogy nem végeztem fölösleges munkát, midőn Ausztria és Magyarország adórendszerét és pénzügyi viszonyait összehasonlitottam. Az ily tanulmány mindig bir bizonyos becscsel; de annál nagyobb értékkel birhat ma, midőn a két állam közt a legfontosabb közgazdasági és pénzügyi érdekek vita tárgyát képezik. Oly munka, melyből a két állam adórendszerét és pénzügyi viszonyait megismerhetnők, nincs sem a magyar, sem a német irodalomban. Pedig e viszonynak kölcsönös ismerete szükséges praktikus szempontból is. Ennyit e munka czéljára nézve. A mi tartalmát illeti, megtalálja abban az olvasó rövid ismertetését azon általános politikai, pénzügyi és közgazdasági viszonynak, melyben a két állam egymáshoz áll; ismertetem a két állam adórendszerét, s az adó mértékét, végül összehasonlitom az 1867—74-iki zárszámadási eredményeket s az 1876-iki előirányzatokat; mindezekben együttesen visszatükröződik a két állam közgazdasági és pénzügyi élete. Az adathalmazt, mely e munka megirásánál rendelkezésemre állott, igyekeztem lehetőleg megbirálni s kiegészitni, s legtöbbnyire hivatalosan közzétett adatokat használtam fel.“ A 304 lapra terjedő könyv Aigner Lajosnál kapható, s ára 2 frt.

— **„Abaujmegye XVI. századbeli müveltségtörténelméből“** czim alatt mint bölcsészet-szaktudori értekezés érdekes füzet jelent meg Tettey Nándornál. Irta dr. *Károly* Gy. Hugó premontrei rendü tanár, ki e műben önálló kutatások nyomán szól az első magyar nyomdák történetéről, s különösen a vizsolyi nyomdát, ennek kiadványait s a Károliféle hires bibliafordităst ismerteti. E biblia 1590 óta 71 különböző kiadást ért, mint az értekezés felsorolja. Irodalomtörténetünkhöz átalában több uj adat van itt vonzó módon előadva. A füzet ára 80 kr.

— **Az akadémia kiadásából**, az értekezések cyklusából, egyszerre 14 füzetet kaptunk. Minthogy felolvasásuk alkalmával egytől-egyig részletesen ismertettük őket, most egyszerüen feljegyezzük czimök és áruk szerint:

A nyelv és széptudományok köréből: „A Neo- és Palaeologia ügyében“ Brassai Sámueltől (ára 30 kr.); „A hangsulyról a magyar nyelvben“ Barna Ferdinándtól (ára 30 kr.); „Brassai és a nyelvujitás“ Ballagi Mórtól (15 kr.); „Emlékbeszéd Kriza János fölött“ Szász Károlytól (25 kr.); „Művészet és nemzetiség“ Bartalus Istvántól (20 kr.);

A történelmi tudományok köréből: „A szörényvármegyei hajdani oláh kerületek“ Pesty Frigyestől (40 kr.); „Nádasdy Tamás első követsége Erdélyben“ Szilágyi Sándortól (30 kr.); „Id. b. Wesselényi Miklós“ és „Ifj. b. Wesselényi Miklós“ élet- és korrajzok Szilágyi Ferencztől (50—50 kr.);

A természettudományok köréből: „A kőzetek tanulmányozásának módszerei“ Koch Antaltól (30 kr.); és ezenkivül egy másik füzet nyolcz, egy harmadik pedig öt közleménynyel, a m. kir. egyetem vegytani intézetéből (az előbbi 20, az utóbbi 30 kr.); — és

A társadalmi tudományok köréből: „Emlékbeszéd Csatskó Imre fölött“ Pauler Tivadartól (10 kr.); és „Visszapillantás közgazdaságunk egy negyed századára“ Keleti Károlytól (20 kr.)

— **Törvények kiadása.** Az Eggenberger-féle (Hoffmann és Molnár) könyvkereskedés kiadásában csinos kiállitásu füzetekben megjelentek: 1. *Az uj cseléd-törvény.* 1876: XIII. törvényczikk a cseléd és gazda közötti viszony szabályozásáról, a gazdasági munkásokról és napszámosokról. Ára 30 kr. — 2. *A községek rendezéséről* szóló törvény módositásáról szóló (1876: V. törvényczikk); *a közigazgatási bizottságról* (1876: VI. t. cz.) és a fegyelmi eljárás módositásáról szóló (1876: VII. t. cz.) törvényczikkek egy füzetben. Ára 30 kr. — 3. Törvényczikk *a közegészségügy rendezéséről*. A hivatalos kiadás hű lenyomása. Ára 50 kr.

— **Wodianer Fülöp kiadásában** megjelent: „Magyarországi Rendeletek tára.“ Kilenczedik folyam. 1875. Hivatalos kiadás. Ötödik és hatodik füzet. Ára 1 frt.

— **Dr. Emericzy Géza**, állami tanárképző intézeti igazgató, „Népiskolai tantervezetek“ czimü művet adott ki, melynek megirására a II. országos tanitógyülés alkalmával a tantárgyak részletes felosztásáról szóló előadásában vállalkozott. A munka első ilyféle kisérlet. A szerző tulajdona, s nála rendelhető meg Iglón. Ára 50 kr.

— **Vend-magyar nyelvtan.** *Augusztich* Imrétől vend-magyar nyelvtan jelent meg, melyet Szabó Imre szombathelyi püspök a hatósága alatt álló vendajku iskolákban használandó tankönyvül elfogadott. Vas- és Zalamegyében van 25 kath., 7 prot. felekezeti és 11 községi és állami vendajku iskola. A tanulók száma évenként 5200 lélekszámmal. Igy tehát e nyelvtan, mely első munka a maga nemében, valóban hézagot pótol. Kiegészitéseül legközelebb részletes példánytár fog megjelenni.

— **Kolozsvártt** megjelent *Szász* Gerő ref. esperes emlékbeszéde: „Deák Ferencz emlékezete“ czimmel, melyet Kolozsvártt e hó 2-án tartott; ára 30 kr; a tiszta jövedelem a Deák-szoborra fordittatik.

— **Kilian Frigyes** egyetemi könyvárusnál megjelent: „*Magyarország és Ausztria földrajza*, főtekintettel természeti viszonyaikra“, tanodai és magánhasználatra, irta Mihálfi József tanár; ára 80 kr. — „*A kisérleti természettan tankönyve*“, irta Kohn Gy. tanár; ára frt. 20 kr. — *Átszámitási táblázatok*“, a budapesti gabnacsarnok és a kereskedővilág használatára szerkesztette Kohn Fülöp; ára 1 frt.

— **A „Biblia iratása“** czimü munkára hirdet előfizetést Lenkey Ferencz. A munka, mely a biblia egyes könyveinek keletkezési koráról, szerzőjéről stb. szól, 10—12 ivnyi terjedelmű lesz. Előfizetési ár füzve 1 ft. Az előfizetési pénzek, junius 1-ig Aigner Lajos könyvárushoz küldendők.

— **A zsidó vallás jövendőjéről** s az életképessé tétele végett szükséges reformokról szól az a kis könyv, mely német nyelven „A jövő század vallása“ czim alatt Grünhut Hermantól Aigner Lajos bizományában megjelent. A mozaismus nemesbitésére és a mai korhoz idomitására nézve sok szépet elmond, s átalában ajánlható mindazok figyelmébe, kik ily kérdések iránt érdeklődnek. Német czime: „Die Religion des kommenden Jahrhunderts.“ A Franklin-társulatnál nyomatott, s mint halljuk, magyarul is meg fog jelenni.

— **Utazók kalauza.** „Utmutató utazók részére“ czimmel a „Vasuti és gőzhajózási kalauz“ kiadó-hivatala egy füzetet ad ki, mely az ország különféle részeiben való utazásoknál tájékozóul szolgál a választandó utak, a rendelkezésre álló alkalmak, szóval az utazásra vonatkozó adatok és eszközök megismerésében. A „Vasuti és gőzhajózási kalauz“-ra (vadász-utcza 9-dik szám) 4 forintjával lehet évenként előfizetni. A tájékozásra szolgáló füzet ebben fog megjelenni.

— **„Sopronvidéki lapok“** czim alatt Sopronban Moller Ede vegyes tartalmu hetilapot inditott meg. Előfizetési ára egész évre 6 frt.

— **Nemzeti szinház.** Donadio Bianca k. a. e hó 27-kén kezdte meg ujabb vendégszereplését a „Mártha“ operában, ugyanakkor énekelte utolsó szerepét *Perotti* tenorista, ki az utóbbi hetek rendes vendége volt. A szinház egészen megtelt; a széphangu és kitünő iskolázottsággal biró művésznőt zajosan fogadták s élvezet kisérte énekét. Perotti mint Lyonell osztozkodott a tetszésben, melyből a magunk közreműködői is tisztességes részt érdemeltek meg.

— **Uj dráma.** Szigligeti „Perényiné“ czim alatt történeti drámát irt, melynek meséje az ellenkirályok harczias idejéből van meritve. Őszszel fogiák előadni.

— **A népszinházban** folyton mozgalmas esték vannak. Mult szombaton lépett föl, mint szerződött tag *Tamássi* a „Csikós“-ban. Szorongásig megtelt az egész szinház, s nagy tapsok közt jelent meg a népszinművek e kedvencz szereplője. Soldosné azonban betegeskedése miatt nem léphetett föl, s helyette Rózsi szerepét *Horváthné* játszotta, a debreczeni szintársulat volt tagja, kinek szerepköre voltaképen nem a népszinművekben van, s a „Szép Galathea“ operetteben, mint Ganymed jobban is tetszett. Vasárnap a „Falu rosszában“ *Horváth* Vincze mutatta be magát a bakter szerepében. Jó közreműködőt nyert benne a népszinház. E hó 26-án *Erdélyi* Mariette k. a. föllépése gyüjtött nagy közönséget. A „Szép Galathea“ czimszerepét énekelte csinosan és izléssel. A játékban is van annyi mozgékonysága, hogy a szinpadi gyakorlat hamar elevenné és kifejezővé teheti. Ez estén még két kisebb forditott ujdonságot is adtak elő: „Pipogyi ur lakatját“-t, mely nem sokat ér, s a „Vénus átvonulása“ czimüt, mely mulattatott. A legközelebbi napokra „Nyomoruság a korsóban“ czimü eredeti bohózat van kitűzve, meg nem nevezett szerzőtől.

Közintézetek, egyletek.

— **A magyar tud. akadémia** apr. 24-én tartott összes ülése *Kovács* István emlékének volt szentelve, és *Szilágyi* Sándor elevenitette azt föl emlékbeszéd alakjában. Kovács levelező tagja volt az akadémiának, s 30 év előtt tartotta első értekezését kimutatván, hogy történetiróink mennyire elhanyagolták sokáig az erdélyi viszonyokat; ő maga aztán érdekesen adta elő a székely nemzet történetét. Kovács régi székely család sarja, Nagy-Ajtán a mult század végén született s 1823-ban az erdélyi főkormányszéknél közszolgálatba lépett, mint fizetéstelen irnok, s csak 10 évi szolgálat után kapott fizetést. E szerény állásban kezdte meg irodalmi működését, fő feladatául tüzvén ki a székely történeti emlékek gyüjtését, s hirlapokban és folyóiratokban csakhamar jónevet vivott ki; majd b. Kemény Józseffel együtt az erdélyi történeti források kiadására vállalkozott. A tud. akadémia a székelyek történetének megirását várta tőle, de közbejött az 1848—49-iki mozgalom. azután pedig alkalmasint a censura tartóztatta vissza. Mindössze nehány értekezést irt még. 1850 óta hivatala foglalta el (törvényszéki biró volt), 1874 január 14-én halt meg. Szilágyi végül bemutatta az elhunytnak „Az attilai hunnokról“ irt, még eddig kiadatlan munkáját, mely a történeti osztályhoz utasittatott. — A folyó ügyek közül megemlitendő, hogy b. Sina Simon fölött *Tóth* Lőrincz fog emlékbeszédet tartani. Bemutattatott az irói tulajdonjog tárgyában kiküldött bizottság jelentése, kapcsolatosan az irói tulajdonjogról készitett törvényjavaslattal. A javaslat *Pauler* Tivadar felszólalására, az igazságügyminiszteriumhoz küldetik át, de Tóth Lőrincz inditványára azon fentartással, hogy ha e javaslatot az igazságügyminiszterium „elrontaná“, az akadémia az eredeti javaslatot az országgyülésnek fogja beterjeszteni.

— **A magyar tud. akadémia nagygyülése** az idén junius 6-kától 11-éig fog tartani. Hatodikán este ötkor osztályértekezletek lesznek 7-én; a nagygyülés első napja; 8-kán a tagválasztások; 10-kén igazgatótanács ülése; 11-kén (vasárnap) pedig az ünnepélyes közülés, melyben többi közt Gyulai Pál tartja emlékbeszédét Toldy Ferencz fölött. Ez idén az igazgatótanácsba uj tagokat kell választani az elhunyt Deák Ferencz, b. Kemény Zsigmond és b. Sina Simon helyébe.

— **A Kisfaludy-társaság** ápril 25-iki ülésén *Balázs* Sándor egy humorisztikus elbeszélést olvasott föl „A legszerencsétlenebb ember“ czim alatt. Ezután *Greguss* Ágost értekezett Aranynak „Bor vitéz“ balladájáról s ezen értekezését mint Aranyról tartott egyetemi előadásainak egy részletét mutatta be. Greguss felolvasta Bürgernek „Leonóra“ balladáját is (Nagy Zsigmond forditása szerint) mint a melynek tárgya rokon Arany balladájával, a boldogtalan szerelem örök meséje. A versalakot Arany Chamissótól vette, de tökéletesebben használta, mint a német költő. A mű szerkezete egyszerü, az események természetes egymásutánjokban vannak előadva, egymásba szőve a külső természet szingazdag leirását s a leány rémlátományait. Rövidsége mellett is gazdag, változatos cselekvénye, képei és zengzetes

**

Képzőművészeti Társulat

Vas. Ujs. 1872. 9. l

** (*Az orsz. képzőművészeti társulat*) utolsó választmányi ülésében a vidéki kiállitások összes eredményét vette tudomásul. E szerint a vidéki tárlat látogatóinak száma volt: Aradon 710, Nagyváradon 838, Debreczenben 1177, összesen 2725. A társulat mindhárom városban számos uj tagot nyert, jelesen Aradon 35, Nagyváradon 40, Debreczenben 46, összesen 121 tagot. E siker hihetőleg föl fogja bátoritani a derék társulatot, hogy jövő évre ugyanezen irányban megujitsa kisérletét, mely ugy a vidéki közönségre, mint magára a társulat érdekeire nézve üdvösnek bizonyult.

Összesí

Képzőművészeti Tarsulat

Orsz. Magy. 1861 alakult ~~[illegible]~~ Pesten. A 70-a évek végén kezdett fellendülni, mikor fölejtette Andrássy uti ~~[illegible]~~ műcsarnokát. 1896. a városligeti új Műcsarnokba költözött. 1902-től Művészet elnen folyóiratot adott ki; tagjainak Szinai ekkor 7000 körül járt.

népszerűsé vált

s mikor művészi életünknek egyik legjelentékenyebb tengeréje volt

961. Giordani

Sz. Nápolyban 1632-ben. +

96

A bethlehemi g

Jobbról, az oszlop csarnokos
Tól a két esztendőn a
király parancsa szerint
gyermek ~~ek~~ tetemek fekszé
val, kiknek egyike ~~a~~
nál fogva tartott ki
pedig egy előkelő nő ~~hajá~~
nyilt felhők köz hár
ben, a kőfalon túl, a f
kupolás ~~kupolás~~ épület bontak

Vásson, m
Pyrker Ja

Képzőművészeti Társulat vidéki kiállításai

** (*A képzőművészeti társulat*) debreczeni tárlatát 1177-en látogatták s 22-en iratták be magukat tagokul. Elkelt két festmény 500 frtért. Az összes bevétel 1090 frt 40 kr. Mind az aradi, nagyváradi és debreczeni tárlat eredménye buzditásul szolgálhat a társulatnak, hogy minél több helyen igyekezzék ily módon figyelmet és érdekeltséget kelteni a magyar képzőművészet ügye iránt.

Vas. Ujs. 1871. 56. l

Képzőművészeti Társulat

+ (*A képzőművészeti társulat*) nyilvános kiállitásokat is akarván rendezni, e czélból fölkéri azon testületeket, egyes hazafiakat és müvészeket, szóval mindazokat, kik az épitészet, szobrászat és festészet ágához tartozó, s más, valósággal létesült épitészeti tervek, festmények stb. birtokában vannak, sziveskedjenek azokat hü másolatban vagy fényképezve a társulat gyüjteménye számára megküldeni.

Nat. Ujs 1862. 59. l.

Képíró Szekér Mihály

festő.

Kassai származású. 1693-ban
Nagybányán városi tanácsos.

Kemény Lajos: Műtörténeti adatok
Kassa múltjából. Arch. Ét. 1906. 591.

Képiró Tamás, MOK

Adókivetés. 1661. "Census annualis. Az pénzverő háznál, Domus altera altera Valentini Proszner, Ibidem Képiro Thamas D. 15."

(Nagybánya város levértára. Gazd. Iratok.)

568.o. 5. jegyz.

Szász Károly: Adatok a nagybányai képirók, kő- és fafaragók történetéhez.
KelemenEml. 566-576.o.

Keregin Márk, festő és
szobrász. l. Cheregin M.

Kerecsi György

Kerámiátkal

szerepel mistlicon

(s. A.: Ipakmintészet) a

könyv tekeniben

Északnapparaiszag 1970 VIII 1

KEREK Béla

Gallery by Night, 1992. 03. 26. Kicsiny Balázs, Gerber Pál és Kerek Béla installációja

színfoltjainak, geometriai idomainak metafizikai é
sabb kritikus. Némi túlzással azt mondhatnók rá,
neki, hogy a maga pillanatnyi érzésvilágáról szám
kevésbé függetlenül. Más lapra tartozik természe
gában és művészi írásmódjának megnyilatkozásáb
Minden kritikájában van valami erjesztő anyag, an

Egyenesen izgalmas nyomon kísérni, mivé alaku
vészete.

Mednyánszkyról elmondhatjuk, hogy egy időbe
volt. Mindenki ismerte hangulatos tájképeit, erdő
azt hisszük, lényegesen több volt és van ezekből fo
nyánszky festett. Nem mondható, hogy valakit is u
nak ez a mestere. Művészete alapjában véve gyen
cselő természetutánzás. Későbbi korszakában néh
ki egy-egy képéből, főleg háborús vásznaiból és vá
nagyobb tehetség volt, mint amennyi képeiben rá
legnagyobbjaink közé, magas művészi rangja elvita
világháború nagy festője válhatott volna, ha vázlata
a két végletből: meleg, bensőséges líra és mélysége
main fellázadt emberiesség, csak az első van meg hi
sodik alig egypár képén fejeződik ki tökéletesen, vá
komor és nagyszerű ígéretek, a beteljesülés öröme
ma is csak a lírikus Mednyánszkyt ismeri és szeret
mertek azok a mendemondák, amelyek életében ve
származása, nyughatatlan természete, bolyongásai,
foglalkoztatták az emberek képzeletét. Furcsa ba
tolsztojánus nimbuszt vontak fej köré, de ugyanakk
tek. Ismerték bohém életmódját, tudták, hogy min
maga gyakorta egy fillér nélkül maradt. Látták furc
alig különbözött ruházkodása azokétól a csavargó

KEREK Béla

(szegő) /SZEGŐ György/: Müvészet: nonstop. = Magyar Nemzet, LIV.évf. 66.sz. 1991. március 20. 1.p.

Bp., Studió Galéria, Éjszakai Kiállítások, 1991
Bp., Kőbánya,Szállás u.4. Art Expo, 1991

Kerék Elemér

Molnár: Fogpótlástan c. könyv tipográfiáját tervezte

I. díjat nyert

A szép magyar könyv, 1960, 15. old

Kerék Elemér

Tipográfus 3 munkáját ~~díjazta~~ dicsérettben részesült

A könyvkiadók 1964. évi díjazott és dicsérettben részesült kiadványainak értékelése

Magyar Grafika 1965 5 sz. 26. l.
27. l.

Kerék Elemér

Went: Élettan .. könyv
kötését és a tipográfiát
Serveste
Díjat kapott

A vég magyar könyv, 1962, 280.

Kerek Mátyás és Kiss Gyurka

Dolgoztak a nagykállói megyeházán

Korokmay Gyula: A nagykállói megyeházán
olasz építészeinek munkássága

Műemlékvédelem 1964. 2 sz. 8 6. l.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott: . . . . .

. . . . . .

Mikor és hol volt külföldi tanulmányut

. . . . . .

M.D.K.

Kerek Mátyás

Nagykállóban épitkezéseken dolgozott a XVIII. szban

Kuroknay Gyula: A nagykállói megyház olasz épitészeinek munkássága

Müemlékvédelem, 1964. 2.sz. 86. l.

.

M.D.K.

KERÉK Georgius
muvariorum magister

Földvár (Tolna m.)
1 sodol

1952)
Művért. Kapossy János: Epitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban 136. l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMondó
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD
Győr

Kerék Imre

1971 DEC 8

Költői örömök, költői tervek

1021

Kaposvártól nem messze, Háromfán született *Kerék Imre.* Ahogy írja, alig ötven ház, tenyérnyi település, ahol értelme nyiladozott, ahol felnőtté érlelődött apa nélkül, 18 évesen. Érettségi után újságíróként dolgozott a Somogy megyei Néplapnál, majd a Pécsi Tanárképző Főiskolára került, magyar—orosz—rajz szakra. Diplomával a kezében kis kóborlás után *Fertőszéplakon* telepedett le, családot alapított. Onnét nézi a világot, a városok lüktető zaját.

De néha a város is meghívja magához. Hétfőn este a TIT Győr-Sopron megyei Szervezetének művészeti szakosztálya rendezésében Győrben, a Technika Házában önálló esten mutatkozott be Kerék Imre mint költő. *Dohnál Tibor* győri festőművész — akivel együtt töltötték éveiket a pécsi főiskolán — beszélt eddigi életútjáról. A festő jó ismerője Kerék Imrének. A hajdani vitákban — a kollégiumban, az utcasarkokon, a sörszagú kocsmákban — tárulkozott előttük a világ. A város a mozgalmas életével, a barátokkal, a siker csillogó reményével hiába csábította Kerék Imrét, visszament falura tanítani, ahonnét indult, ahonnét rövid időre kiszakította az újságírás, majd a főiskola.

Kerék verseit a *Jelenkor*, a *Magyar Ifjúság*, a *Népszabadság*, az *Életünk* és a *Kisalföld* közölte. A hétfői esten versei közül néhányat a Győri Mayer Lajos Vízügyi Szakközépiskola diákjai mondtak el. Témái a táj szépsége, szerelmek, vágyódások, a soha-sem látott apa emléke. A hallgatókat leginkább *A lovak* című versének szürrealisztikus képzuhataga, a *Rózsák a vaskerítésen* című alkotásának életigenlése ragadta meg. És mindezek betetőzése az utolsóként hallott *Óda.* Hit társadalmunk igazságában, a tiszta törvényben, rendünkben, mely *„létünk értelmes geometriája"*.

A diákok után Kerék Imre olvasott fel néhányat újabb alkotásai közül, majd meleg szavakkal emlékezett meg mesteréről, a Kaposváron élő József Attila-díjas költőről, *Takács Gyuláról.* Egyik érdeklődőnek arra a kérdésére, hogy nem szándékozik-e kötetet összeállítani, Kerék Imre így válaszolt:

— *Egyelőre legfőbb gondom, hogy jó verseket írjak.*

—ács

isalföld sport

Kézilabda

Rába ETO — Bp. Spartacus 14:14 (7:6)

NB I. FÉRFIMÉRKŐZÉS.

BUDAPEST VEZETTE: FARKAS, TEKAUER.

RÁBA ETO: Horváth J. — Böröczky, Pelikán, Balogh, Horváth L., Samodai, Pálmai. Csere: Molnár, Békási, Dudás, Kunert, Varga.

Az NB I-es teremkupa négyes döntőjében újabb fordulóra került sor vasárnap délután a Játékcsarnokban. A Rába ETO nem a legjobb előjelek mellett készült a találkozóra, az A2 alaposan meggyöngítette az együttest. Csé-ka és Visi még mindig nem játszhatott. Horváth József és Pálmai szintén egész héten lázas beteg volt.

A szokott halogató, sok adogatásos taktikájával kezdett a Spartacus, játékosai csak biztos helyzetből vállalkoztak kapura lövésre. A győriek viszont meglehetősen gyorsan ellőtték a labdát. A 15. percben 3:4-re állt a találkozó, majd Horváth József két

A győztes csapat tagjai a kupával.

Megyei középiskolás kupa-döntő

KERÉK SÁNDOR, diák-festő

Vörös Ferenc a sárvári Entzbruder Dezső ÁLt.Iskola rajz tanára volt.Tanitványai sikerrel szerepeltek kiállitásokon is.-1966-ban a Vasmegyei ~~XX~~ OTP takarékossági plakát pályázatán dijat nyertek:Papp Judit,Horváth Csaba és Kerék Sándor VIII.osztálos tanitványai 602.old

VASI SZEMLE: Vasi művészportrék.- Bemutatjuk Vörös Ferencet / 600.old

VASI SZEMLE, XXIX. évf. 4.szám, 1968. Szombathely

Kerek Vilmos

MDK

„Busás"

Napló, 1965. ápr. 25. 11. lap

MDK.

Kerék Vilmos

Busók c. müvének reprója

Dunántuli Napló 1965 máj.25.lap -

Kerekegyházai ref.

templom

(Pest vm)

Emlitol

Chobotvác

296. l.

Kerekegyházai rk.

templom

(Pest vm)

Régi kőtemplomának romjai.

Jelenlegi temploma 1912. épült.

Chobotvac

296. l.

MDK

Kerekes, kolozsvári ötvös a XVII. században

Jakab Elek: Oklevéltár Kolozsvár története II. és III. kötetéhez. II.k. Bp. 1888. 730.l.

MDK.

Kerekes és Müller ép.m.

A nagyenyedi polg. leányiskola építőmunkáit nyerték el.

Versenytárgyalások eredménye:
Építőipar, 51 sz. 1912.dec.22. 524.lap.

MDK.

Kerekes és Müller ép.m.

A nagyenyedi polg. leányiskola épitőmunkáit nyerték el.

Versenytárgyalások eredménye:
Epitőipar, 51 sz. 1912.dec.22. 524.lap.

KEREKES Albert asztalos

VARGA Gyula: Adatok a debreceni asztalos céh és a népi butor történetéhez.=A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1988 (1990) 136.

1895

Kerekes András

rajza 1870-ből, mely a csengő és harangvásárt ábrázolja, az alábbi muzeumban.

Sőregi János:

Vezető a Hortobágyi Múzeumban. Debrecen, 1940. 16. l.

2.

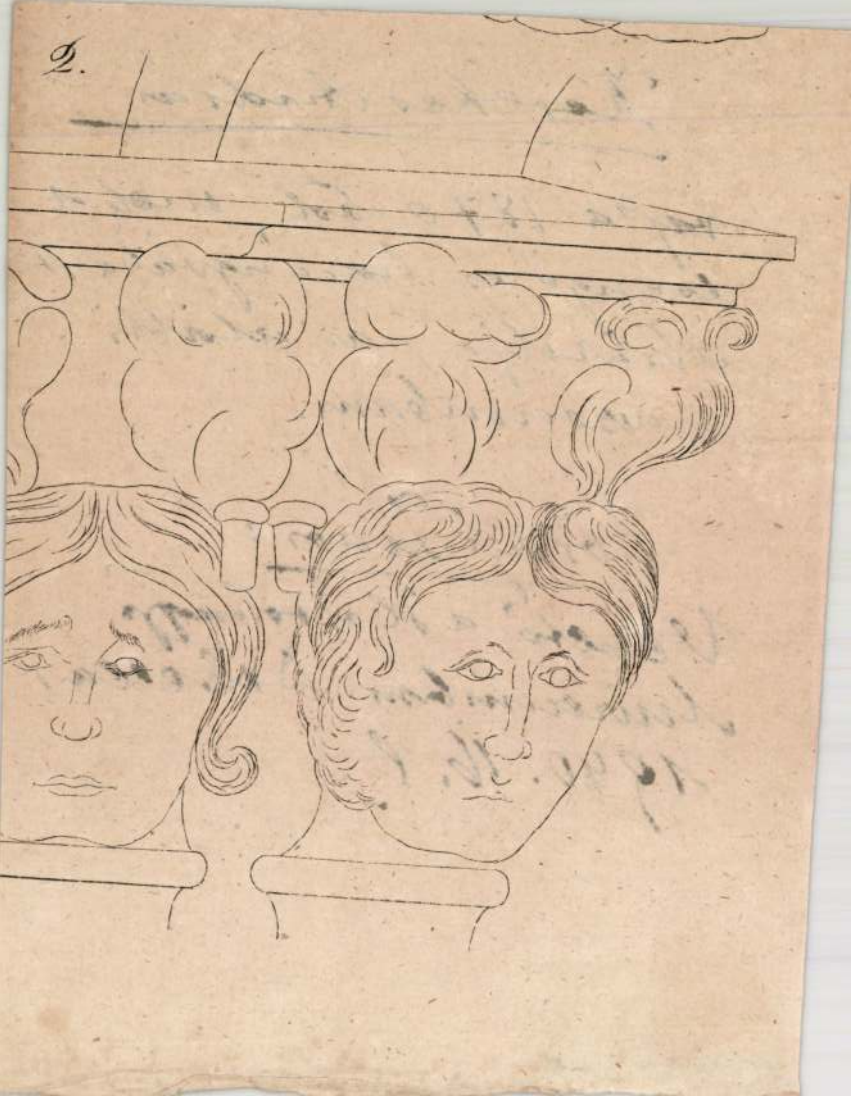

Kerekes András
épitéz
szül. Székesfehérvár 1897
okl. nyert 1922.

Névjegyz. államegyetem 10 l.

10579.

.evint és asztal mellett áll, a
'ollas kalapot, prémes kabátot,
Felirata

6-903-2
-903

Kerekes András

Kerekes András építészmérnök,
hites törvsz. szakértő. IV. Molnár-
u. 53. 183-601

Építész. 1940. márc.

Kerekes András

építészmérnök

a tatai uradalom megértő anyagi támogatásával több mint egy évtizede tartja karban és szorgos kutatások alapján állítja helyre az eredeti állapotnak megfelelően a legkülönbözőbb rendeltetésű végi tatai épületeket.

Hock István: A tatai tanulmányi kirándulás. MMÉ Közl. 1940. 152, 153, 154-l.

101/1945

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrnőnek

Budapest

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

Franklin-Társulat nyomdája

Kerekes András
budapesti építészmérnök

Magyar Építőművészet.
1943. 110. 111. l.
(Óvoda és napközi otthon
Tatán; képekkel és
alaprajzzal.)
Tervezte Fenti.

nek iránti vágyával magyarázták
részletesen kifejti, — hogy a zárai
lkészíttetésének politikai háttere
áborúval. Kétségtelen, hogy Zára
t Lajost, a magyar királyságból
ú kitörése különféle zavargásokra
hangulata fontos volt e helyzet-
, hogy a koporsó egyik főoldalán
, ugyanezt igazolja a két címeres
tüi és címere foglal helyet.
gy a koporsót díszítő reliefeken
mba való bemutatást, tehát szent

reliefek legnagyobb része a szent
csodákat mutatja be. A másik
ózül Lajos zárai bevonulását már
vagy amint a fogadalmi ajándékot
val és Hedviggel a szentnek fel-
et a padovai Capella dell'Arena
ből nyugodtan következtethetünk
adovához. Reliefjein is megérezni

életébe a Budára irányuló külföldi
ól nagy fontosságot kell tulajdoní-
ba. Velencébe, Prágába a nyugati

Kerekes András

Okl. építészmérnök

Magyar Építőművészet

1942. 288. l.

(Bérház a Krisztina-körúton, képekkel és alaprajzokkal.)

Tervezte fenti.

a többi hasonló pokoljárással.
beszélni a veszélyes útról. De
t levelével jelentkezik a sziget
k Szent Patrik purgatóriumába.
rgatóriumban szenvedő rokon-
ere emlékeztetne, — képében
arkangyal és a Paradicsomon

r az ország királyával az élén
ság megrohanja György vitézt
klyének szét ne darabolják.
későbbi pokoljárásokkal. Mala-
Nagy különbség van azonban a
ös lelke áhítja a penitenciát, a
, lelkiismerete hajtja a pokol-
tetlenségében bűnös, aki kétel-
gy vitéz még a középkor gyer-
cet a kíváncsiság és a kétkedés.
lt ránk, ez a lényeges különbség
XIV. század második felében

mDK

409. Kerekes András, ép.

Szül.: Székesfehérv. 1897 Okl.kelte: 1922 Sz.: 7173

A m.kir. József Műegyetemen oklevelet, abszolutóriumot vagy oklevélhez hasonlót nyert építészek névjegyzéke 1873-1928-ig.

MP-IP - MP-MÜV. 1931.márc.1. 41.1.

Kerekes András

építész

l.

Gerstmüeul

312. l.

V.

fölszámitása.

	Pénzösszeg					
	egyenkint				összesen	
	uti költség és készpénz-kiadások		napi dijak			
	korona	fill.	korona	fill.	korona	fill.
. . .						
. . .	—	—	16	00	16	00
à 40 fié	44	00	—	—	44	00

Kerekes András, Opesti építész M.D.K.

tervei szerint épülő szentesi téli gazdasági iskolára kiírtár a versenytárgyalást.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. LX. évf.

aug. 24. sz. 8. old.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1971 ÁPR 1-
NÉPÚJSÁG TOLNA MEGYE

102 t Kerekes Anna

Készülődés a harmadikra

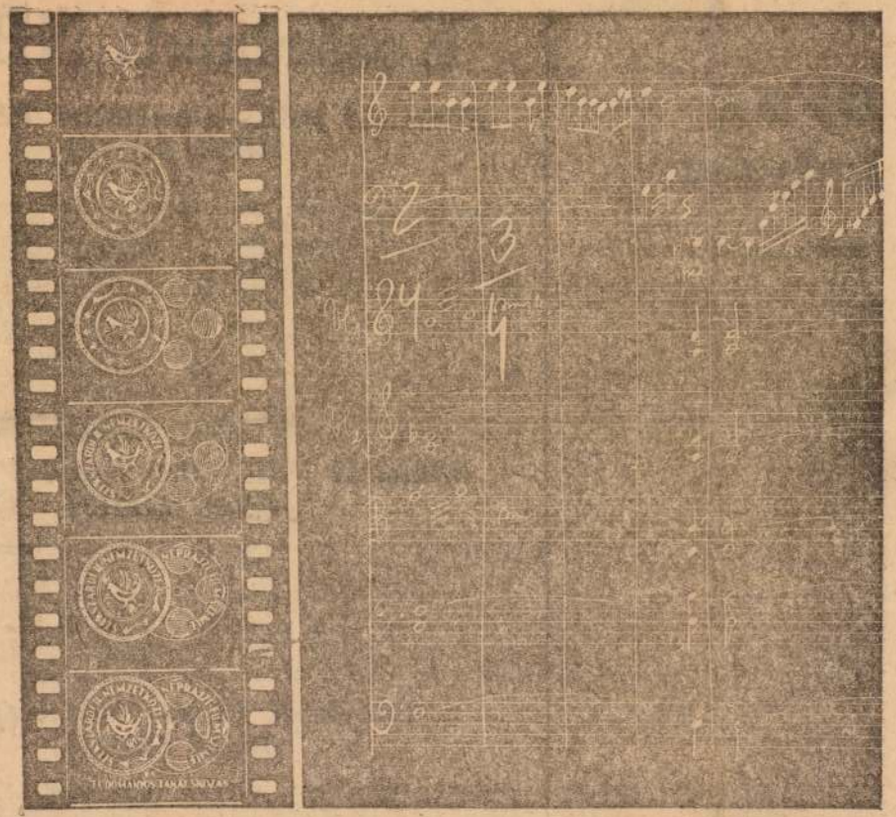

Megjelent a Szekszárdi II. Nemzetközi Néprajzi Filmszemle és Tudományos Tanácskozás 1970. évi évkönyve. Az évkönyv — a rendezvénysorozat méltó hírnevéhez — elegáns. A szép kivitelezés a Pécsi Szikra Nyomdát dicséri. A borítólapterv — amelyen dr. Sarosi Bálint zeneszerző szemleszignálja is látható — Kerekes Anna grafikus munkája.

A kiadvány ötnyelvű, — a fesztivál hivatalos nyelvein, a magyaron kívül, orosz, német, angol és francia nyelven íródott. A kétezer példányban megjelenő kiadvány nagyobb részét már külföldre szállította a posta a néprajzos és a filmes szakembereknek. Az évkönyv, a néprajzi filmezés jelentőségéről, s az 1970. évi rendezvénysorozatról tartalmaz írásokat, Czank Józsefnek, a Tolna megyei Moziüzemi Vállalat igazgatójának, dr. Dömötör Tekla professzornőnek, Kiss Istvánnak, a rendezvénysorozat főrendezőjének, dr. Ortutay Gyula akadémikusnak, Raffay Anna filmrendezőnek, Vadócz Kálmánnak, a Tolna megyei könyvtár igazgatójának és Vitéz Gábor stúdióvezető-helyettesnek a tollából. Felvételeket tartalmaz a fesztiválról és a tanácskozásról, szemléltetést ad néhány bemutatott filmből, a megnyitó és a díjkiosztó ünnepségekről. Tartalmazza az évkönyv az 1970-es fesztiválon bemutatott filmek jegyzékét, a zsűrik tagjainak névsorát.

Az évkönyv, amellett, hogy visszapillantást nyújt a II. szemlére és tanácskozásra, meghirdeti a harmadikat. A Gemenc Szálló makettjéhez dr. Bercsényi Vince, a Tolna megyei Idegenforgalmi Hivatal vezetője írt néhány sort:

„A III. fesztiválra érkező kedves vendégeinket már a most épülő reprezentatív Gemenc Szállóban fogadjuk..."

Dr. Vadas Ferenc, a Babits Mihály megyei művelődési központ igazgatója, aki a fesztivál és a tanácskozás igazgatója is, meghirdeti az évkönyvben az 1972-es programot a rendezőszervek, a Tolna megyei Tanács és a Magyar Néprajzi Társaság nevében.

„A szemle és a tanácskozás célja: a néprajz filmen való dokumentálása és publikálása, eredményeinek egyeztetése, megvitatása, a néprajzi szakemberek tapasztalatcseréje és a nemzetközi együttműködés előmozdítása, a néprajzi filmesek és a néprajzi tudományos szakemberek nemzetközi információcseréje, valamint a néprajzi filmarchívum gazdagítása és bővítése.

A szemlét három műfajban rendezzük meg. Megtartjuk a hivatásos filmrendezők versenyét, amelyben filmgyári és tv-filmek indulhatnak, és a nem hivatásos filmrendezők; amatőrök, valamint a néprajzi kutatók versenyét. Ezenkívül ismét sor kerül a tudományos tanácskozásra is.

Az 1970. augusztusa óta készült filmek vehetnek részt a szemlén. Kiterjesztjük a témakört az Európán kívüli népek folklórjára is, kivéve a televíziós filmeket, amelyek csak európai anyaggal pályázhatnak. A következő szemlét 1972. augusztusában tartjuk meg, melyre szerettel várjuk a hazai és a külföldi érdeklődőket: néprajzosokat, filmeseket, kutatókat, tudósokat, mindazokat, akik ápolói a népi kultúrának."

Tehát az 1970-es évkönyv kiadásával egyidőben megkezdődtek a Szekszárdi III. Nemzetközi Filmszemle és Tudományos Tanácskozás előkészületei is.

KISZ KUPA

Az Sz. Dózsa és a DVSE versenyfutása a 2. helyért

Szerdán három mérkőzést játszottak a KISZ Kupáért. Már kellemes volt az idő és jó talaju pályákon került sor a mérkőzésekre. Ezúttal Máza-Szászvár volt szabadnapos. A dombóvári találkozón a vasutascsapat csak szünet után támadott többet, de helyzeteit jobban használta ki és biztosan nyert. Nagymányokon Komló szekszárdi vendégjátéka miatt vegyes csapatot szerepeltetett a Dózsa, de ez is győzött a Brikettgyáriak ellen és így továbbra is nyílt maradt a küzdelem a második helyért az Sz. Dózsa és a DVSE között. A harmadik találkozón Pakson izgalmas küzdelmet vívott a két csapat az I. félidőben. Az Sz. Vasas már 3:1-re vezetett, de a hazaiak kiegyenlítettek. Szünet után ellaposodott a játék.

A KISZ KUPA ÁLLÁSA:

1. M.-Szászvár	11	7	4	—	22:7	18
2. Sz. Dózsa	11	6	2	3	26:14	14
3. Domb. VSE	11	4	6	1	16:13	14
4. Bonyh. VSE	11	2	5	4	20:24	9
5. Sz. Vasas	11	1	6	4	13:18	8
6. P. Kinizsi	10	2	3	5	13:20	7
7. N.mány. Br.	11	2	2	7	7:21	6

SZEKSZÁRDI DÓZSA—
NAGYMÁNYOKI BRIKETT
2:1 (1:0)

Nagymányok, 100 néző. A szekszárdi csapat Komló NB I-es csapatának szekszárdi szereplése miatt vegyes csapatot szerepeltetett, amely a következő összeállításban lépett pályára: Licker — Farkas, Kálmán, Lódri, Lelovics, Varga, Fonyódi, Vezsenyi, Vábró, Balázs, Ettig. A fiatalokból álló vendégegyüttes ragadta magához a

zett. Ügyesen tartották a labdát, nem hagyták a nagymányoki csatárokat kibontakozni. Nem sokkal a befejezés előtt Farkas lőtt gólt, így alakult ki a 2:1-es végeredmény, amivel a Szekszárdi Dózsa továbbra is versenyben maradt a 2. hely megszerzéséért vívott küzdelemben a Dombóvári VSE-vel.

DOMBÓVÁRI VSE—
BONYHÁDI VASAS 2:1 (2:0)

Dombóvár, vezette: Rózsa. DVSE: Bancsi — Bőzsöny, Tapaszti, Végvári, Szabó, Havasi, Sonkoly, Szőts, Beke, László, Barta, Csere: Potó, Horváth A., Molnár, Bonyhád: Jónás — Szabó, Ambrus, Wágner, Fazekas, Váncsa, Szegedi, Szász, Varga, Vajda, Barabás. Csere: Bareith, Gerendai. Bonyhád támadott többet az első 20 percben, mégis Dombóvár szerezte meg a vezetést. A 13. percben László az alapvonalról adott be és Beke a kimozduló Jónás felett a léc alá fejelt. 1:0. A 19. percben Szőts a jobboldalról adta be a labdát, amelyet László a bal alsó sarokba fejelt. 2:0. A mezőnyben Bonyhád játszott jobban, de csak a 16-osig. A 43. percben Barabás léc alá tartó lövését Bancsi szögletre ütötte.

A II. félidőben a Vasút támadott többet. A 12. percben Szőts az ötösről a pal kapufát találta el. A 15. percben Sonkoly lövését védte Gerendai. Majd Szőts lövése a felső kapufán csattant. A 20. percben Potó került helyzetbe, de a bonyhádi kapus védett. A 39. percben Beke hagyott ki nagy helyzetet. A 41. percben Fazekas beadását Varga közelről értékesítette. 2:1.

Sportszerű mérkőzésen az első

PAKSI KINIZSI—
SZEKSZÁRDI VASAS 3:3 (3:3)

Paks, 400 néző. Vezette: Kleiber. Paks: Márkus — Franczkó, Vilmányi, Németh, Váczi, Kővári, Keresztes, Bányai, Kródi, Csoma, Bagó. Csere: Haász, Sz. Vasas: Greilich — Hegyi II, Turgonyi, Huth, Tóth, Vesztergombi, Fiath II, Müller, Hegyi I, Fehér, Dobos. Csere: Molnár, Rostási, Bognár, Tam és Bacs. Szekszárd vezette az első támadást, de nyomban Paks vette át a játék irányítását. A 8. percben Keresztes elfutott a jobbszélen, begurított Kródinak, akinek lövésébe Bányai beletette a lábát. Az eredmény 1:0. A 9. percben egyenlített a Vasas, Hegyi I. átadásából Dobos volt eredményes. 1:1. A 14. percben Fehér a vezetést is megszerezte a vendégeknek. 1:2. A 22. percben Huth elfutott a balszélen, beadását Márkus elvétette és Müller 2 méterről nem hibázott. 1:3. A 27. percben Németh 16 méteres szabadrúgását Bányai 7 méterről fejelte a Vasas kapuiába. 2:3. A 41. percben Vesztergombi hazaadását Kródi elcsínte és az üres kapuba gurított. 3:3.

Szünet után az 54. percben Csoma tört ki de lövése a felső kapufáról kinattant. A 83. percben Keresztes játszotta magát tisztára, de lövését Hegyi II a gólvonalról mentette szögletre. Az I. félidő izgalmas, változatos küzdelmet hozott, míg a II. félidőben a játék ellaposodott. A mérkőzés végig sportszerű volt. A helyzetek alapján a hazai csapat közelebb állt a győzelemhez. Jók: Kővári, Bányai, Csoma, Keresztes, illetve Hegyi II, Fehér és Dobos.

Kosárl

Bátaszéki VSK
68:66 (41:34)

Bátaszék: Szabó (13), Zágonyi, Kovács (4), Horváth (22), Tiringer (13). Csere: Gyimesi (2), Farkas (4), Komáromi (8), Illyés (2). Dombóvár: Horváth (20), Gerecs (16), Barkóczi (6), Bogdán (4), Ruzicska (20).

A két Tolna megyei csapat találkozója nagy küzdelmet hozott. Az I. félidőben fej-fej mellett haladt a két együttes, s a 8. percben 18:18 volt a találkozó állása. Az I. félidő utolsó 5 perce a hazaiaknak sikerült jobban, és 7 pontos vezetéssel zárult a javukra.

Szünet után sem változott sokat a játék képe, feljött a DVSE és nemcsak kiegyenlített hanem a mérkőzés végéig vezetett is. A 19. percben egyenlített a hazai együttes, majd az utolsó percben a győzelmet jelentő kosarat is sikerült kiharcolnjuk és a maguk javára fordítani a már-már elveszettnek vélt találkozót. A hazai csapatból Horváth, Szabó és Tiringer, míg a dombóvári csapatból Ruzicska, Horváth és Gerecs nyújtott jó teljesítményt.

Bátaszéki VSK—Dombóvári VSE (női)
39:27 (15:13)

Bátaszék: Cser (8), Szőts (4), Kismódi (9), Scheuer (4), Gaál (5). Csere: Erős (4), Béres (3), Péter (2). Dombóvár: Tóth (8), Gyimesi (2), Herke (5), Sárosi (6), Kiss. Csere: Herczeg, Szücs, Kalóz (6).

A vendég dombóvári csapat kapott jobban lábra és a 9. percben 9:5-re vezetett. Ezután rákapcsolt a hazai együttes és vezetést szerzett. Szünet után egy ideig még szorossá tudta tenni a mérkőzést a dombóvári csapat (7. perc: 23:19 Bátaszék javára), ettől kezdve elhúzott Bátaszék és megérdemelten győzött. Kitűntek: Kismódi, Cser, Gaál, illetve Sárosi, Kalóz és Tóth.

Bonyhádi Cipő—Mohács (férfi)
66:65 (35:35)

Izgalmas mérkőzésen szerezte meg vidéki győzelmét a bonyhádi gárda. Az I. félidő elején zónavédekezést alkalmazott a bonyhádi csapat és biztos vezetést szerzett. Három perccel a befejezés előtt még 14 pont volt az előnye, ekkor emberfogásra tértek át és az I. félidő végéig a helyi csapat kiegyenlített. A II. félidőben inkább a helyiek vezettek, ekkor ismét zónára tért rá a bonyhádi csapat. Egy perccel a mérkőzés befejezése előtt 7 ponttal vezettek a hazaiak, ekkor Bonyhád egészpályás letámadást alkalmazott és hallatlan izgalmak között sikerült egypontos győzelmet szerezniük.

Sz. Vasas II—Bajai Vízgaz. Főisk. (női)
46:39 (23:23)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Textilélet

1982 AUG 17

1021

Kerekes Anna kiállítása

Emberek és a természet

Természet és néprajz címmel nyitotta meg kiállítását Kerekes Anna grafikusművész. Növények, állatok, a vidéki táj szépsége elevenedik meg grafikáin, és az emberközpontúság. Lírai alkotások, realista felfogás keveredik munkáin, s minden művén a szeretet érződik. Kerekes Anna tárlatát szeptember közepéig tartja nyitva a Szentendrei Művelődési Központ.

hiányzik az u
az ember.

— Visszah
mondja Nagy
nénk megmut
textilgyári mu
brigádtagokna
gül láttak mi

Az csak véletlenül került szóba, hogy a gyárlátogatáson két kubai kislány, Carmen Wert és Clara Olivera is részt vett.

— Most ott tartunk, hogy mindegyikünknek egy-két „patronáltja" van, akikkel a munkán kívül is tartjuk a kapcsolatot — magyarázza Lévai Józsefné. — Ismerik a családunkat, hozzám is jönnek ketten, Ibolya napra. De azon törtük a fejünket, hogyan lehetne őket bevonni a brigádmunkába. Közülük néhányan már annyira hozzánk tartoznak, hogy igazán szívesen felvennénk őket...

Az Aranyrokka „mamája", *Majoros Györgyné* most nem ér rá. Korábban kell végeznie, kezelésre jár, nem hagyhatja ott a gépeket. Így csak a többiektől hallottam, hogy nemrégen nála jártak halászlé vacsorán.

— Képzeld el, tízünkre főzött — mondja a brigádvezető.

Éppen egy éve, hogy a „mama" férje és kollégái kifestették Tóth Anna lakását. Tóth Anna a Keltex rokkant nyugdíjasa, akit az Aranyrokka patronál. Ezen a legutóbbi Anna-napon sem feledkeztek meg róla.

— Festeni most nem kellett, de vittünk egy kis pénzt,

Újvári Rezsőné Werner-fonó a a legnagyobb kánikulában sinc ny

Kerekes Anna, grafikus

Kerekes Anna rajzait Szentendrén, a Pest megyei Művelődési Központ aulájában tekinthettük meg július végéig.

Örvénylő változatosság

Az országos néprajzi filmszemle és tudományos tanácskozás keretében hívták meg Kerckes Annát, állítsa ki rajzait Szentendrén. A művész a természet örvénylő változatosságával hajt fejet a fák, növények, madarak szépsége előtt.

Kerekes Anna ezzel a szemlélettel örökíti meg a *gemenci öreg tölgyfákat, Alsónémedi határában a zsombékos részeket, a dömsödi kenyérfákat, a békési tanyákat, Cák pincesorát.* Érdemes lenne régi tervét megvalósítani: sorozatban átnyújtani a nézőknek az ország híres fáit.

Lasonci Miklós: Művészek, tájak vonzásában.

Pest Megyei Hírlap, 1982. aug. 3.

Kerekes Anna grafikus

KEREKES ANNA grafikusművész tárlata nyílt pénteken a szarvasi Tessedik Múzeumban. A Dunaharasztin élő grafikus és festő a természetből, az állat- és növényvilágból meríti témáinak zömét. Társaink a fák címmel megnyílt szarvasi tárlatán félszáz művét láthatják az érdeklődők.

KONFERENCIA Pénteken két-

Magyar Hirlap, 1985. XI. 2

M.D.K.

Kerekes Antal épitész

A VIII.Nap-u. 6822.hrsz. a. 2 em. ház épitésére eng.

Cikk: Magánépitési engedélyek Budapesten.

Vállalkozók Közlönye Bp. 1906 jun.27.5.1.

KEREKES Asztalos János

1658 ban általa kérvetett bezendeiési tárgyakról.

Herepei J.: Művelődési törekvések a század második felében. Bp.-Szeged, 1971. 4.p.

v 16–17–18–19. storoci na územ

Podľa publikovanych archivnych vysku
(P. Horváth, V. Luxová, M. Malikov
zostavil István Ba

MTA Művészettörténeti K

Budapest

410. Kerekes Barnabás, ép. MDK

Szül.: Sajósztpéter, 1894. Okl.kelte: 1919 Sz.: 6356

A m.kir. József Müegyetemen oklevelet, absoluteriumot vagy oklevélhonosítást nyert építészek névjegyzéke 1873-1928-ig.

EP-IP - ÉP-MÜV. 1931.márc.1. 41.1.

Kerekes Bálint

ötvös

Kolozsvárt 1654-1655 ben
első céhmester.

Zakab Elek. Kolozsvár története.
Bpest. 1888. II k. 658. l.

Kerekes Bálint

ötvös, Kolozsvár

1655-ben céhmester

Nekolotsch 40 d.

Kerekes Bálintné hódmezővásárhelyi
népi iparművész a x. Kis Jank Bori
himző emlékpályázaton Kis Jank Bori
díjat kapott himzéses kabátjáért.

(bm) A népművészet jubileumi ünnepe
Mezőkövesden

Észak-Magyarország 1972/190 2 old

Kerekes Bálintné népművész

Hódmező vásárhelyi.

Díjat nyert.

—: Kiosztották az idei kis Jankó Dori-díjakat :—

6.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 13.

Kerekes Barnabás

Budapest 1940. sept 1

Kerekes Barnabás okl. építész-mérnök és építőmester, a Fundamentum r.-t. ig., II. Bimbó-út 3.
154-215

Kerekes

~~Kerekes~~ Barnabás

építész

szül Sajószentpéter 1894

okl. nyert 1919

Névjegyz. Műegyetem 10 l.

10580.

collas kalappal és prémes felső

UTH
GARY

Doney from an Original Drawing
an.
y Bunnell & Price, 121 Fulton

to act of Congress in the year
ey & Gollmann in the clerks
e district court of the United
ne Southern district of New York.

0-903
3-3.

NYOMTATVÁNY

Kerekes Barnabás
Epitén

Mit. 1894.

laid

Ki-kicsoda?

412. l.

úrnak

Budapest

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^1/_2$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Egyleti közlemények

Halálozás. *Szilárd Emil* Temesvár város ny. főmérnöke, Egyletünknek 27 éven át rendes tagja, január hó 1-én 58 éves korában elhúnyt.

Nemességodi Szvetics Emil okl. gépészmérnök, a Telefon Hírmondó r.-t. volt műszaki igazgatója, Egyletünknek 31 éven át rendes tagja, január hó 18-án 63 éves korában Budapesten elhúnyt.

A közgazdasági szakosztály megalakulása. Egyletünk közgazdasági szakosztálya január hó 23-án tartott alakuló ülésén szakosztályi elnökké *Edvi Illés Aladár* h. államtitkárt, szakosztályi jegyzővé *Andreich Jenőt* választotta meg. A működő-bizottság tagjai lettek: Dorner Gyula, vitéz Dorner Zoltán, Hoepfner Guido, Imreh Béla, Koiss Géza, Kopeczek György, Pfisterer Lajos, Przyborsky Ottó, Ruzitska Lajos, Schilling Zoltán, Schmidt Dezső, dr. Varsányi Emil.

Jelölő-értekezlet. Az alapszabályok 30. §-ának *a)* pontja értelmében Egyletünk *február hó 4-én*, csütörtökön d. u. ½7 órakor a választmányi teremben *jelölő-értekezletet* tart. Az értekezlet feladata az 1926. évi rendes közgyűlésen lelépő Sándy Gyula alelnök helyére új alelnök jelölése.

Karcagi kultúrpalota tervpályázatának eredménye. A beérkezett 36 pályaterv közül az első díjat *Rerrich* Béla és *Menyhért* Miklós együttes terve, a második díjat *Francsek* Imre terve nyerte. Megvételre ajánlotta a bíráló-bizottság *Skultéty* János és *Szeghalmi* Bálint munkáit.

A szombathelyi közkórház tervpályázatán díjat nyert tagjaink a bírálati jegyzőkönyvet, a díjat nem nyertek pedig pályaterveiket az Egyletben átvehetik.

Felhívás. Felhívjuk az egyes *szakosztályok jegyzőit*, hogy a *napirendet* mindenkor a Közlöny megjelenése előtt *hétfő estig* juttassák el a titkári irodába.

Felhívjuk az egyes *szakosztályok jegyzőit*, hogy a *szakosztálynak* 1925. évi szeptember—december havi működéséről készített jelentéseiket a Közlöny részére minél előbb juttassák el a titkári irodába.

Felhívjuk a **vidéki osztályok titkárait**, hogy az osztály 1925. évi működéséről készített *jelentéseiket* a Közlöny részére mielőbb küldjék el a titkári irodába.

A Budapesti Mérnöki Kamara közleményei

A Kamara új tagjai. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya által felvett alábbi tagokra a törvényes határidő alatt fellebbezés nem adatván be, ezek felvétele jogerőre emelkedett. Új tagok tehát 1926 január 18-tól:

Rátori Oszkár gépészmérnök, Budapest IX, Ráday-u. 40. — *Benedict Gyula* építészmérnök, Budapest VI, Gyár-u. 12. — *Gosztonyi* Béla mérnök, Budapest II, Házmán-u. 9. — *Günsz* Gábor gépészmérnök, Szeged, Attila-u. 18. — *Kerekes* Barnabás építészmérnök, Budapest IX, Ráday-u. 22. — *Dr. László* Sándor építészmérnök, Budapest VII, Alsóerdősor 3. — *Dr. Liska* József gépészmérnök, Budapest VIII, Rökk Szilárd-u. 32. — *Luib* Kálmán gépészmérnök, Budapest I, Horthy M.-út 53. — *Prohászka* József mérnök, Pécs, Tábor-u. 4. — *Reiner* Ábrahám Ottó gépészmérnök, Budapest VI, Csengeri-u. 62/a. — Vitéz *Takács* László mérnök, Budapest VII, Ilka-u. 26. — *Tánczos* Jakab mérnök, Budapest VI, Dalnok-u. 26. — *Tildy* Árpád mérnök, Pestszentlőrinc, Kossuth Lajos-u. 125. — *Vadász* Artúr gépészmérnök, Rákospalota, Istvántelki-u. 28. — *Zachara* Lajos gépészmérnök, Budapest I, Krisztina-körút 73.

Hirdetmény.

Büntető járásbirósági ítélet.

A magyar állam nevében! A makói kir. járásbíróság, mint büntető-bíróság, az 1923. évi XVII. t.-c. 67. §-ának 1. és 4. pontjába ütköző kihágás miatt *Garzó* Lajos ellen indított bűnügyben a kir. ügyészségi megbízott vádja felett Makón 1925. évi október hó 8-án megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád és a védelem meghallgatása után meghozta a következő

ítéletet:

Garzó Lajos, 35 éves, dunaszerdahelyi születésű székesfehérvári lakos, ref. vall., nős, 1 gyermek atyja, kútfúró-vállalkozó, vagyontalan vádlottat bűnösnek mondja ki az 1923. évi XVII. t.-c. 67. §-ának 1. és 4. pontjába ütköző kihágásban azért, mert Makón 1925. évi február hó 16-án a gépészmérnöki címet jogtalanul használta s ezenkivül a Mérnöki Kamara tagjainak fenntartott azon mérnöki feladat teljesítését, amely szerint ártézi kút vízvezetéki berendezését jogosulatlanul elfogadta.

Ezért a kir. járásbíróság Garzó Lajos vádlottat az 1923: XVII. t.-c. 68. §-ának 1. bekezdése alapján a Kbtk. 21. §-ának alkalmazásával ötszázezer (500.000) korona pénzbüntetés és egymillió (1,000.000) korona fő- és ötszázer (500.000) korona mellékpénzbüntetésre ítéli.

A pénzbüntetést az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhével kell a kir. járásbíróság elnökénél az 1892. évi XXVII. t.-c. 3. §-ában megjelölt célokra megfizetni, s azt behajthatatlansága esetére a Kbtk. 22. §-a s az 5340/1924. MER. 8. §-a alapján öt (5), tíz (10) és öt (5) napi elzárással kell helyettesíteni.

A vádlott a Bp. 480. 8-a értelmében köteles a felmerülő bűnügyi költségeket megtéríteni, de ezeket a kir. járásbíróság az 1890. évi XLIII. t.-c. 4. §-a alapján egyelőre behajthatlanoknak nyilvánítja.

Makó, 1925 október hó 8-án.

Brommer Ödön s. k. kir., jb. alelnök.

A szegedi kir. törvényszék, mint felebbviteli büntetőbíróság, a kir. járásbíróság ítéletét a Bp. 554. §-ának második bekezdése alapján helybenhagyta azzal az indokolással, hogy a kir. járásbíróság ítéletével megállapított tényállást a felhozott bizonyítékok alapján valónak fogadta el, mert a kir. járásbíróság helyesen állapította meg vádlott bűnösségét, törvényszerűen minősítette a vád tárgyává tett bűncselekményt, kellően mérlegelte az enyhítő és súlyosbító körülményeket s így a büntetést vádlott bűnössége fokának megfelelő mértékben szabta ki.

A budapesti kir. büntető járásbíróság *Hebenstreich* Ferenc kőművesmester, budapesti (VIII, Baross-utca 6.) és *Gere* Antal kőművesmester, budapesti (VI, Nagymező-utca 45.) lakosokat, 1925 december hó 31-én megtartott nyilvános tárgyaláson a M. R. 67. §-ának 1. pontjába ütköző jogosulatlan címhasználat miatt 200.000, illetve 500.000 korona pénzbüntetésre ítélte, melyet behajthatatlanság esetén 3, illetve 5 napi elzárásra kell átváltoztatni.

Hirdetmény. A szófiai m. kir. követségtől a következő versenytárgyalási hirdetményt kaptuk: A szófiai városi tanács hivatalos helyiségeiben pályázatot hirdet a Rila-Szófiai vízvezetéki hálózat kiépítésére.

A munkálatok kb. értéke 230 millió léva. Óvadékként 1% helyezendő letétbe, amely munkával leendő megbízatás esetén 3%-ra egészítendő ki. Ajánlatok a fenti napig és óráig fogadtatnak el.

A munkálatok közelebbi feltételei (cahier des charges) az érdeklődőknek minden hétköznapon d. e. 10—12 és d. u. 2—4 óráig betekintésre rendelkezésre állanak, illetve ugyanottan 5000 léva díj ellenében beszerezhetők.

A milanói Nemzetközi Útkongresszus és Útkiállítás. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara az Olasz-Magyar Kereskedelmi Kamara értesítése alapján közli, hogy a milanói Harmadik Útkiállítás 1926. szeptemberében az ötödik Nemzetközi Útkongresszus alkalmával fog megtartatni s ajánlja, hogy aki a fenti útkiállítás iránt közelebbről érdeklődni kíván, közvetlenül az Olasz-Magyar Kereskedelmi Kamarához, V, Arany János-utca 6. forduljon.

A Kamara postatakarékpénztári cheque-számlájának száma: 28.844.

A Kamara telefonszáma: József 82—85.

A Mérnöki Tanács közleményei

Alakuló teljes ülés. A Mérnöki Tanács 1926 január 12-én tartotta alakuló teljes ülését. A teljes ülés dr. *Kandó* Kálmán elnöklésével ideiglenes ügyrendtervezetet tárgyalt le, *Kőrös* László kir. szabadalmi bíró személyében tanácsjegyzőt választott s ezzel biztosította azt, hogy az elintézésre váró fellebbezési ügyek letárgyalása kezdetét vehesse.

A teljes ülés tudomásul vette az Elnökségnek a Tanács működése rendjére vonatkozó következő intézkedéseit. Az elnökség a Tanács tagjait 5 felebbezési tanácsba osztotta. A tanácsok egymást kéthavonként felváltva akképen működnek, hogy három tanács tárgyal, két tanács tagjai pedig a működő tanácsokat szükség esetén kiegészíti. A működő tanácsok a két alelnök elnöklésével minden hét péntek délutánján tárgyalnak.

A tanácsi iroda fellebbezések beérkezéséről és iktatószámáról feleknek minden hétfőn és pénteken d. u. 5—7 óráig ad értesítést. A tanácsi iroda a Budapesti Mérnöki Kamara helyiségében a 6. sz. teremben van.

kal felszerelt autogarage-t nem szabad lakások alá helyezni, kivéve, ha egylakásos családi ház telkéről van szó. Egyébként a garage-okra nézve külön előírásokra utal.

Istállót lakóépületben nem szabad létesíteni.

Lényeges építési átalakításokra az engedély megadása attól tehető függővé, hogy az épületnek az átalakítási tervvel nem érintett részeit is, ha nem felelnek meg az új szabályzatnak, ezzel összhangba kell hozni.

Különös súlyt vet a szabályzat a szépészetre, a városképre, utcaképre, amiknek védelmére különben is külön törvény van, legújabban az 1923. évről, hatályban. Igy építési engedélyhez köti a lakóépületek, valamint utcáról, térről látható minden építmény színezését, újravakolását; az építési tervek közt csatolni kell az utcák, terek felől látható homlokzatok rajzát, a szomszéd épületekhez való csatlakozással együtt; az építési hatóság kívánságára távlati képet is kell bemutatni arról, hogy mikép illeszkedik bele a tervezett építmény a környezetbe s meg kell adni a homlokzatkiképzés módját anyag és szín tekintetében is. A szabályzat 24. §-ában külön is előírja azt, hogy az építmény külsejének (a tetővel együtt) a *jelleg, forma, anyag és szín tekintetében olyannak kell lennie, hogy ne zavarja az utcakép egységes kialakulását.* A tűzfalaknak egymást takarniok kell.

A szabályzat ellen vétők büntetése — amennyiben a cselekmény nem esik a büntetőtörvénykönyv alá — 150 márkáig terjedő pénzbüntetés, behajthatatlanság esetében megfelelő tartamú elzárás.

Az új szabályzat nem ölel fel kódexszerű teljességgel mindent, ami az építkezés terére, mint szabályzat vonatkozik, s egyes részletszabályzatok külön érvényben maradnak. Ilyenek például az építési és utcai vonalak szabályozására vonatkozó (Baufluchtliniengesetz és az azon alapuló szabályrendeletek), a csatornázásra és a vízellátásra, az elektromos erősáramú berendezésekre, villámhárítóra, a tűzveszélyes iparüzemekre, a reklámberendezésekre és általában a városkép megóvására (1923), a vasutak mentén való építkezésekre (1880, 1892), a színházakra és gyülekezőhelyekre (1909, 1923, 1925), az áruházakra (1907), a vasbetonépítkezésekre (1916), a garage-okra, a felvonókra (1913, 1917), a gáztüzelésre (1916), a kerítkezésekre (1914), az építési állványokra (1912), az anyaglerakásra (1917) stb. vonatkozó külön szabályzatok, nemkülönben az eredeti Berlin város számos útvonalára különleges rendeletekben megállapított építési korlátozások. *Dr. Zubriczky József.*

Szakirodalom.

Könyvismertetések, bírálatok.

Rovatvezető: LÓSY-SCHMIDT EDE egyleti könyvtárnok.

(Az ismertetésre szánt könyveket lehetőleg két példányban, úgyszintén az ismertető kéziratokat is szíveskedjenek a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Könyvtára, illetőleg a rovatvezető címére: IV, Reáltanoda-u. 13—15. sz. II. em. küldeni.)

Az „Építő Ipar — Építő Művészet" művészeti és műszaki hetilap félszázados jubileuma. Felelős szerkesztő: *dr. Fábián Gáspár* okl. építész, okl. közgazdasági mérnök. A budapesti építőipari szakmák ipartestületei, a Hadviselt Mérnökök, Építészek és Műszaki Tisztek Nemzeti Szövetsége, a Budapesti Ácsmesterek Ipartestülete, az Építőmesteri Képzettség megvizsgálására szervezett bizottság hivatalos lapja. Budapest, 1926. Ötvenedik évfolyam. Ívrét, 1—4. szám, 22 l. egy műmellékleten 20 ábrával. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I, Ménesi-út 7/c. Előfizetési ára egész évre 12 pengő = 150.000 korona.

Abból az alkalomból, hogy az *Építő Ipar — Építő Művészet* című művészeti és műszaki lap 50-ik évfolyamába lépett, 1926. évi első száma jubileumi számként jelent meg.

E 22 lapra, illetve 11 levélre terjedő jubileumi számban, melynek műmelléklete *Sándy Gyula* műegyetemi tanár budai postapalotatervét, valamint az Építő Ipar — Építő Művészet életben lévő alapítóinak és írógárdájának arcképeit is hozza, építészeink tollából több értékes cikk jelent meg. Mindjárt a lap élén annak lelkes szerkesztője, *dr. Fábián Gáspár* a műszaki irodalom fejlesztésének fontosságáról szól, mely nélkül valóban nincs és nem lehet a műszaki tudományok egyik területén sem haladást és fejlődést felmutatni.

Sándy Gyula műegyetemi tanár az 50 év előtti épületszerkezetek ismertetésével kapcsolatban a jól szerkesztett szaklap fontos hivatásáról szól s rámutat arra, hogy az építőművészettel párosult *Építő Ipar* e hivatásának mindenkor eleget tett, amennyiben egy félszázadon keresztül sok új épületszerkezettel és épületbeosztással ismertette meg olvasóit.

Palóczi Antal és *Rozinay István* Budapest székesfőváros félszázados építészeti fejlődését ismertetik, melynek szellemi vezetésében a jubiláló szaklap is tevékeny részt vett s a maga részét a legsúlyosabb viszonyok között is mindenkor kivette.

Schoditsch Lajos az építőmesteri képesítés és az építőipari oktatás történetét ismertetve, első cikke végén megemlíti, hogy az építőmesteri képzettség megvizsgálására 1884-ben alakított bizottság 41 évi működése alatt összesen 982 képesítő bizonyítványt adott ki; a legtöbbet 1919-ben, mikor a képesítettek száma 73-ra rúgott s a legkevesebbet 1885, 1889, 1891, 1893 és 1894-ben, mely években a bizottság csak 1—1 bizonyítványt adott ki.

Rövidebb cikkeket írtak még: *Rerrich Béla* a legutolsó félszázad magyar építőművészeiről, *K. Császár Ferenc* az 50 év előtti építőiparról, *Petrovácz Gyula* a gazdasági épületek szerkezeti újításairól, *Fridrich Géza* az építőipari törvény fejlődéséről, *Csécsy Andor* a bécsi lakásügyek tanulságairól és végül *Magyar Vilmos* az építőipari törvényjavaslat körüli harcról.

Amikor a lap ötvenéves fennállásához a magunk részéről is legjobb szerencsekívánatainkat tolmácsoljuk, felhívjuk olvasóközönségünk becses figyelmét a jubiláló építészeti szaklapra, mely minden támogatást megérdemel s melynek békebeli színvonalra való emelését hazai építőművészetünk és építőiparunk fejlődése szempontjából is a legmelegebben óhajtjuk.

Lósy-Schmidt Ede.

Verkehrsordnung und Strassenunfall. Von Oberingenieur K. A. *Tramm*, Sachverständiger der Berliner Strassenbahn und anderer Verkehrsunternehmungen. Berlin, 1925. Ivrét, 120 l. 51 rajzzal. Verlag Hobbing, Berlin, S. W. 61. Ára 12 márka.

A könyv nevezetessége az, hogy egy mérnök vette kezébe az utcai forgalmi rend megállapítását és az utcai balesetek elleni védekezést. A rajzok egy markáns egyéniségű, melegszívű ember alkotásai. Magyarul mondva, szinte ordítják a fülembe, mit ne tegyek, ha bajba nem akarok kerülni. A tanulságos, sokszor drasztikus rajzok fiatalnak, öregnek mulatságosan mutatják, hogy a modern nagyváros utcája tulajdonkép mennyi veszélyt rejt magában. Valóságos nevelőeszköz arra, hogy mindenki belássa, hogy az utca ma már még a kisvárosban sem sétálóhely. Az automobil nemcsak a nagyváros közlekedési eszköze, hanem az interurbán közlekedést is lebonyolítja és a nyilt országúton is bármely pillanatban elénk toppanhat és irgalmatlanul legázolhat. E sorok írója már évek óta sürgeti, hogy a gyerekeket már az iskolákban tanítsák ki az utca veszélyeire. E célt szolgálták a háború előtt a volt BKVT villamoskocsijain kiakasztott balesetellenes plakátok, melyeket most a BSzKRT igazgatósága a fővárosi iskolák között osztatott szét. *Tramm* munkájában Anglia, Hollandia, Dánia, Franciaország és Amerika közönségnevelő plakátjait is ismerteti. Meg kell állapítanunk, hogy Trammé jobban sikerültek, erőteljesebbek és logikusabbak. Célszerű és hasznos volna, ha erről az ügyes könyvről a mi iskolai és rendőrségi hatóságaink is tudomást vennének.

Balog Emil.

Magyar szerzők irodalmi munkássága 1925/26-ban a technikai és ipari irodalom, valamint az ezekkel rokon tudományágak területén.

Közli: LÓSY-SCHMIDT EDE, egyleti könyvtárnok.

I. közlemény. (LXII.)

A) KÖNYVÉSZET. (Bibliográfia.)

Művészeti Lexikon. Építészet, szobrászat, festészet, iparművészet. Barát Béla, Conrad Gyula, Csányi Károly, Divald Kornél, Elek Artúr, Fettich Nándor, Fleischer Gyula, Fónagy Béla, Gál László, Hevesy Iván, Jaschik Almos, Layer Károly, Lázár Béla, Lux Kálmán, Lyka Károly, Marton Lajos, Meller Simon, Möller Károly, Münnich Aladár, Nagy Lajos, Payrné Elefánt Olga, Petrovics Elek, Rerrich Béla, Roth Viktor, Rózsaffy Dezső, Supka Géza, Felvinci Takács Zoltán, Végh Gyula, Viski Károly, Weyde Gizella, Ybl Ervin közreműködésével szerkesztette: *Éber László.* Budapest, 1926. Kis Lex. 8°, 814 l. 394 szöveg közé nyomott ábrával, 64 műmellékleten 558 fekete színű autotipiával és 8 műmellékleten 8 színes ábrával, összesen tehát 960 ábrával. Győző Andor Vilmoscsászár-út 40. kiadása. Globus nyomdai műintézet r.-t. nyomása. Ára 375 000 korona = 30 pengő.

Dr. Mihalovits János, a soproni m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola rendes tanára: *A négyszázharmincéves magyar bányatársládai intézmény eredete és fejlődésének írott emlékei 1854-ig.* Sopron, 1925. 8°, 43 l. Székely és Társa könyvnyomdájának nyomása.

Beszédek, a m. kir. József-Műegyetem 1925/26. tanévének megnyitásakor 1925. évi október hó 18-án tartott — Budapest, 1926. 8°, 81 l. 1 képpel és 13 táblázattal. Pátria irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. nyomása.

Trájber István: Az Alföld mocsaras részein végzett elsőrendű szintezés eredményei és tanulságai. Különlenyomat a Geodéziai Közlöny 1925. évi 6—10. számából. Budapest, 1925. 8°, 14 l. 3 ábrával és 3 táblázattal. Németh József technikai könyvkereskedésének kiadása.

Heeger Árpád magy. kir. államvasuti főmérnök: *A világháborúban kitüntetett közlekedési alkalmazottak arcképcsarnoka. 1914—1918.* A rendelkezésre bocsátott adatok alapján sajtó alá rendezte: —. Budapest, 1925. Lex. 8°. XVI+171 l. 366 arcképpel. Thália—Kultúra kő- és könyvnyomdai műintézet r.-t. nyomása.

Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola Évkönyve. A magyar királyi —, az 1924/25. tanévről. (Az intézet fennállásának CLXII. éve.) Sopron, 1925. 8°, 97 l. 3 képpel és 15 táblázattal. Soproni Sajtóvállalat r.-t. könyvnyomdájának nyomása.

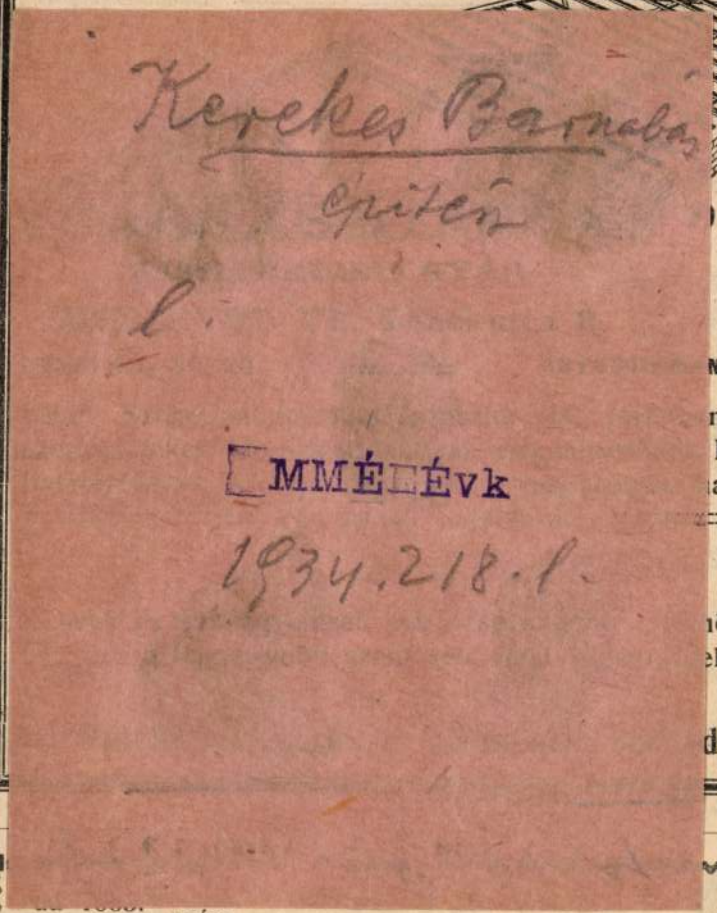

szám.
kig. 1909.

Versenytárgyalási hirdetmér

Karánsebes város képviselő testületének XVIII. 3907/9(
1774/908. szám alatt hozott a m. kir. belügyminister ur
100.940/908. sz. alatt jóváhagyott határozata alapján Karán
város belterületén furandó 1. a közlegelőn furandó 2. ön

ern lakberendezési vállalat Németh János
műbutorasztalos üzlete

POLD JÁNOS
műlakatos és csillárgyár
Budapest, IX.,
TELEFON 98—63.

TRICH ÉS KOMLÓS
OKL. MÉRNÖKÖK
BUDAPEST, V. NÁDOR-U. 2.
RIOS LÉGGÁZ, BRIKETT, ACETYLEN
KÖZPONTI TELEPEK ÉS ÖNÁLLÓ
VILÁGITÁSI BERENDEZÉSEK.
KÖLTSÉGVETÉS ÉS TERV DIJTALAN.

Steiner Árn
cs. és kir. udva
Budapesten, IX.,
:: Épület-bádog
Legujabb különlegess
sárgarézből, vörösrézbő
Utcai- és házs
Árjegyz

nüves és ácsmesteri vizs-
a biztos sikerrel készit
elő
CK JENŐ GYULA
épitész
BUDAPEST,
VII., Sajó-u. 2.

580/1909. kig.

Árlejtési

Rakitova község **közsé**
Krassó-Szörény vármegye
11161. alisp. 908. sz. határ
költségelőirányzattal enged
tositása céljából nyilvános
megtartására határidőül **19**
napjának d. e. 10 órá
kitüztük.

Árlejteni szándékozók
kezdése előtt bánatpén
10 százalékát készpénz va
elöljáróság kezeihez leten

Terv és költségvetés a
oravicán a körjegyzői hiv

Rakitova, 1909. juliu

Bogdán György
körjegyző.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977

SZABOLCS SZATMÁRI SZEMLE

Kerekes Elek

2021

Kerekes Elek: Pali olvas. (Őszi tárlat, 1976.)

Visszapillantottunk röviden a nem mindi
útra, hiszen egy társadalmilag teljesen megvált
delmei, intézményeinek megalapozása nem lehet
számára. Az elültetett kis csemete meggyökerez
le, melynek árnyékában megpihenhetünk, gyü
úgy, hogy derékba törik a fiatal hajtást.

A Szabolcsi Szimfonikus Zenekar történetéhez szolgáló anyag után kutatva a Megyei Levéltárban, érdekes adatra hívták fel a figyelmemet, amely azt mutatja, hogy városunk egykori vezetősége nem is volt mindig olyan közömbös, ha zenéről, zenekarról volt szó.

„Nyíregyháza szabad, kiváltságolt város története" című, 1886-ban megjelent műban Lukács Ödön tollából olvashatjuk az alábbiakat: „Azonban sokkal nevezetesebb ennél két fontos intézkedés, jelesül: *ez évben (1842-ben!) elhatároztatott, hogy a város méltóságának megfelelő zenekar tartassék,* minélfogva Redelhammer János, ki már előbb is oktatta a zenészeket, kéri díjazásának megállapítását, mire a város elöljárói kimondják, hogy miután óhajtandó, hogy a városi hangászok a világgal haladjanak, e mellett közöttük jobb rendtartás is létezzék, e tárgyban tervezet készítésével, a polgármester elnöklete alatt Inczédy György, Hatzel Antal, Pozsonyi János, Kobilicz Dániel és Takács János megbízattak."

Ebből megtudhatjuk, hogy egy város „méltóságához" hozzátartozik a zenekar létrehozása és fenntartása. Ez a követelmény sajnos időnként elhomályosult. A Szabolcsi Szimfonikusokat immár nemcsak a „méltóság" megtartásáért, hanem művészi értékéért is érdemes fenntartani.

Garancsi Borbála: Nyírségi táj. (Iskolagaléria, Nyíregyháza.)

KEREKES ELEK, festő

KEREKES ELEK:" Pali olvas",című műve.-Őszi Tarlat, 1976.-Fekete repr. 60.old

---

Szabolcs-Szatmári-Szemle, XII. 1977. 1.sz.

MSAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

KELET-MAGYARORSZÁG

1978 MÁJ 14

Kerekes Elek

1021

PIHENŐ LÁNY (Kerekes Elek rajza)

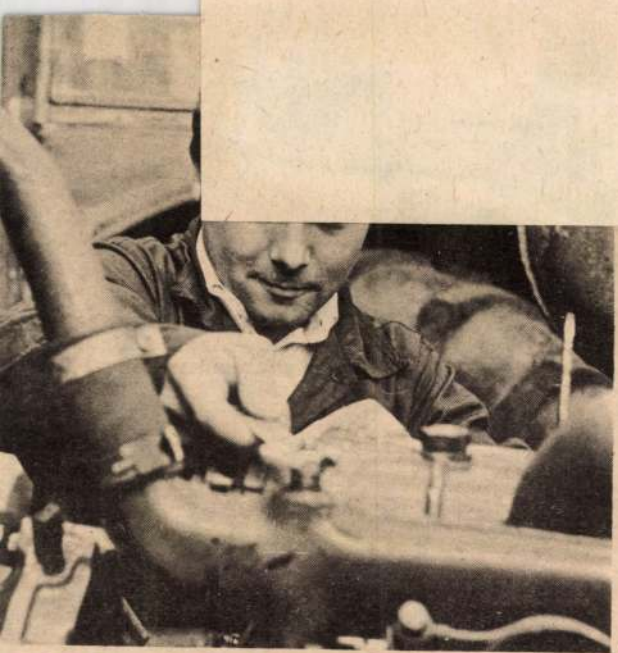

Rácz János: „... fegyelemre, rendre szoktattak."

zetben több hónapja rolom a szakmát. Egy dhoz tartozom, emberi sokat és többféle jó tip- kapok az építőktől. Az félévben több a gya- , mint az elmélet, így gy kis átmenet, az em- nem az iskolapadból a nagyvállalat „sodrá- Itt lakom Tiszavasvá- a falunkból sokan jár- műhelyében, az az igazság, hogy nincs valami jól felszerelve. De ígérik, hogy később hoznak újabb gépeket. Már épül az új műhely, príma szociális létesítmény is tartozik majd hozzá. Jó szakemberek dolgoznak a gépműhelyben, remélem, hogy a bátyám segítségével befogadnak maguk közé.

ggal, fiatalos vidámsággal készülnek az életre. Opti- akkal. Tenni akarnak a maguk javára, a közösség

Szöveg: **Nábrádi Lajos**
Fotók: **Mikita Viktor**

KERLEKES ELEK Kelet-Magyarország 1998. IX. 26.

Rangos tárlat. Tegnap délután adták át a közönségnek Kerekes Elek, nyíregyházi festőművész tárlatát a nyíregyházi Városi Galériában. A művész — mint megtudtuk — Berecz András, Tóth Sándor és Klimó Károly iskolájában került közel az alkotóművészet titkaihoz. Diplomáját tekintve restaurátor. A festészet különböző technikáit biztos kézzel alkalmazza. Alapvetően figuratív ábrázolásmódja ötvöződik az elvontabb megoldásokkal. A most közszemlére tett 32 kompozíciója között meghatározóak a mély tónusú színekben gazdag olajképek, de akad néhány, fára festett alkotás (Fekete angyal, Triptichon) is

Balázs Attila felvétele

Városunk zászlaja az „Aty

Ezer hegymászóból menet közben körülbelül négyszáz

KÁLLAI JÁNOS

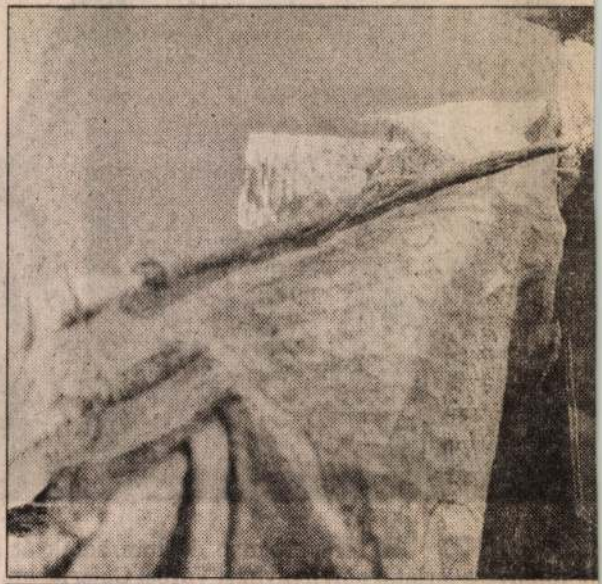

Ugyanazzal a lendülettel lép be a szobámba, mint amilyennel elhagyta valamikor május elején, így köszönvén el: Na, Mr. Janos! Megyek friss levegőt szívni, megyek sétálni „kicsi dombocskákra"! Viszontlátásra! Nos, ami az aprócska buckákat-halmocskákat illeti, azok nem mások, mint a világ tetejét képező hegylánc, a Himalája közel kilencezer kilométeres csúcsai, köztük a legmagasabbal, a Mount Everest-tel, vagy ahogyan az őslakos tibetiek és más ottani népek tisztelik: az „Atyával".

Oda, az égi magasságok még földben gyökerező elérhetőségeihez vette az irányt az immár majdnem „teljesen" magyarrá lett, litván származású fotóművész, Normantas Paulius, aki büszkén vallja magát nyíregyházinak (márcsak itteni állandó la-

KEREKES ELEK
KELET – MAGYARORSZÁG 1998. IX. 29.

Őszi tárlat előtt és után

Idén a Bessenyei György Tanárképző Főiskola lesz a helyszín

Nyíregyháza (KM — K. J.) — **A nyíregyházi Városi Galériában a napokban nyílt meg Kerekes Elek, nyíregyházi festőművész válogatott kiállítása.**

Ezzel tulajdonképpen kezdetét vette a bemutatóhely utolsó negyedévi eseménysorozata. Néhány nap múlva *Raimo Jaatinen* (Finnország) szobrászművész műveit tekintheti meg a közönség. Az ezer tó országából érkező alkotó tárlaltát október 2-án adják át a közönségnek. Az őszi évad legnagyobb eseménye kétség kívül az október 16-án kezdődő és november 15-ig tartó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Őszi tárlat. E nagyszabású seregszemlének az idén a Bessenyei György Tanárképző Főiskola ad helyet.

A galéria mindkét szintjén állít ki — október 20. és november 4. között — a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Területi Építész Kamara.

Az 1998. év utolsó kiállítását november 6-án, pénteken nyitják meg. A „ház" mindkét szintjén a Magyar Szobrász Társaság tagjainak válogatott anyagát láthatják az érdeklődik december 6-ig.

MTV 2

12.00 Déli harangszó Híróra **13.00** Tévémagiszter/repríz **14.00** Közvetítés a parlament üléséről **15.00** Bor és hatalom Katalán tévéfilmsorozat **15.55** Elrejtett tájak A Kuril-szigetek és Kamcsatka tűzhányói. Szalkai Zoltán filmje (ism.) **16.20** Repeta Benne: **17.00** Hírek **17.45** Christy Amerikai tévéfilms. A legdrágább ajándék, II/1. rész (ism.) **18.30** Magyarország ma Közélet, politika, kultúra, hitélet, A.K.T. **19.30** Mesetár **19.50** Magyarok cselekedetei Bombázások (ism.) **20.00** Híradó

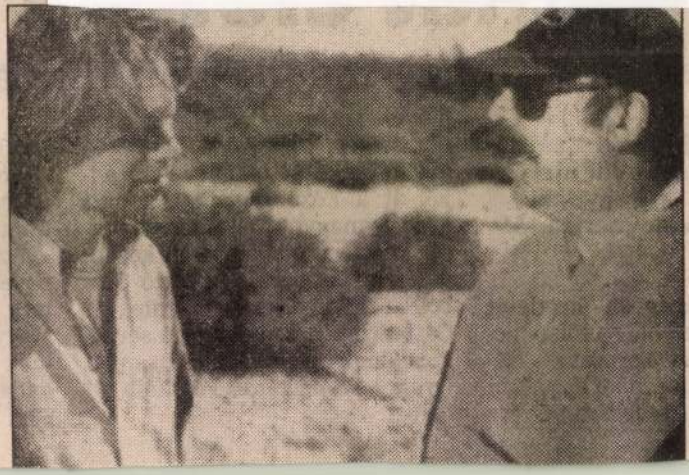

04.30 Reggeli K
Határok nélkül
07.00 Krónika 0
időjárás-jelentés
08.15 Műsorszer
dennapi tudom
08.37 Paragrafu
fénykép a kultú
Napközben (élő
morultak **11.35**
ja. Joseph Heller
Déli Krónika **12.**
12.50 Törvényk
dég a háznál. 1
és őrzőangyalok
te **13.30** Tanúim
Klasszikusok mi

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1979 MÁR – 6

KÖZALKALMAZOTT
Budapest

Kerekes Elek, grafikus

AZ ÖREG 1021

● (Kerekes Elek tusrajza)

sát tartalmazza.)
Tanácsköztársaság
Lenin: *Üdvözlet a*
kásoknak című mi
Az olvasószolgál
összefoglaló munk
nyok közül a köve
ja fontosnak: Csizs
la M.—Józsa Anta
ternacionalisták a
nácsköztársaságért.
Kossuth Kiadó. I
A magyarországi Tanácsköztársaság. Bp. 1969. Kossuth Kiadó. Ugyancsak e szerző *1919. március 21.* címmel óráról órára haladva dolgozta fel részletesen elemezve a Tanácsköztársaság kikiáltásának történetét. Liptai Ervin: *A Magyar Tanácsköztársaság.* Bp. 1973. Kossuth Kiadó. (Népszerű történelem sorozat 3. kiadás.) Liptai Ervin: *Vöröskatonák előre!* A magyar Vörös Hadsereg harcai. 1919. A Hadtörténeti Intézet és Múzeum kiadása. Bp. 1969. Münnich Ferenc: *A Magyar Tanácsköztársaságról.* Bp. 1969. Kossuth Kiadó. *A magyar szakszervezetek a Tanácsköztársaságban.* 1970. Táncsics Kiadó.

Az életrajzok közül említésre méltóak Borsányi György: *Kun Béla.* Bp. 1974. Akadémiai Kiadó. Gábor Sándorné: *Szamuely Tibor.* Bp. 1974. Akadémiai Kiadó. Erényi Tibor: *Kunfi Zsigmond.* Bp. 1974. Akadémiai Kiadó. Szabó Ágnes: *Landler Jenő.* Bp. 1974. Akadémiai Kiadó és Hetés Tibor: *Stromfeld Aurél.* Bp. 1978. Zrínyi Kiadó.

Műsorajánlata: ***A 133 nap.***

jelenkezik a belső el-

KEREKES FARKAS LÁSZLÓ

Mörk Leonóra: A sárga színű virágillat. =
Népszava, 119.-évf. 112.sz. 1991. május 15.
6.p. ill.

Bp., Pataky Galéria

a Pester Lloyd munkatársa volt.
lapokban jelentek meg cikkei.
odalmi, bölcseleti, történelmi
esti Tanárképző Intézet tanárává
tevékenységet folytaott, az Ellen
g c. napilapnak volt rendes mun-
tudósitott részben saját, részben
bats politikai tudósitója volt.
szerkesztője. Önálló müveit
észetben 189o.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Nógrád
1973 JUN 22

Kerekes László

Alkalmazott grafika

Műteremlátogatás

Forog az embléma, most az ODOT-embléma Salgótarján-ban. Táskára, meghívóra, programfüzetre, jelvényre került. Egyszerű formaelemekkel készült, konstrukciója szervezettséget sugall. Stilizált sátrakból egy tábor áll össze a természetben. Áttekinthető, egyszerű, könnyen megjegyezhető, Kerekes László munkája.

„Anonim" művészet

Az alkalmazott művészet, alkalmazott grafika bizonyos értelemben „anonim" megnyilatkozás. Egy-egy kellemes élményt nyújtó falragasz szerzője háttérbe vonul, elsődleges a gondolat jó képi megformálása.

— Számomra, persze, ugyanolyan élmény egy plakátomat megpillantani, mintha egy más grafikai lapomat látnám viszont egy tárlaton — jegyzi meg Kerekes László, aki nemrég lett tagja a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának, aki a jövőben a Magyar Képzőművészek Szövetsége Északmagyarországi Területi Szervezetének tagjaként kíván mindenekelőtt e műfajban tevékenykedni. Bizonyos kapcsolat jelenlegi munkaköre — Salgótarjánban, a megyei József Attila Művelődési Központ helyettes igazgatója —, s az alkalmazott grafika művelése között is van, közművelődési munkakörében is hasznosíthatja művészi elképzeléseit (például programfüzetek tervezése stb.). Műtermes háza pedig most épül.

Direktebb hatás

E műfajnak direktebb jelentősége van például az ízlésformálásban más képzőművészeti műfajoknál. Kapcsolata a befogadóval közvetlenebb. Például egy emblémát több milliószor nyomhatnak rá csomagolópapírra, kártyanaptárra stb, így tehát milliós példányban tud ízlést formálni, vagy deformálni. s Látszólag persze sokan tudnak alkalmazott grafikát csinálni. Így e műfajban a dilettantizmus nagyméretű. Bár grafikailag a legegyszerűbben megoldott lapon is érződik, hogy szakmailag tudatosan megformált műről van-e szó, vagy egy ügyetlen dilettáns munkájáról, még igen sok példát találunk magunk körül az utóbbira.

— Egyébként, önmagában is egész műfaj ez a képzőművészetben — mondja Kerekes László. — A képzőművészeti alkotáshoz szükséges alapkészségekkel az alkalmazott grafikusnak is rendelkeznie kell, akik közül sokan például képgrafikával is fogla[illegible]k. Magam is [illegible] ben több [illegible] nálni, [illegible] mazott [illegible] szüksé[illegible] gyel[illegible] me[illegible] eg[illegible] f[illegible]

[illegible]kozna [illegible] a jövő[illegible] képgrafikát is csi[illegible] kiállítani. Az alkal[illegible] grafika [illegible]

Hiába szórták ki idejében a növényvédő szereket, nem érvényesült hatóanyaguk. Erről panaszkodott berény határában, a háztáji kukoricaföldön. Lóka közül a gyomokat kiirtani. Tavaly rendkívül jó vol hazavihetnének több vontatónyi kukoricát. Járják társ, a ló húzta kapával lazítják a földet, irtjá

Mire mozgósít a versenyszabályzat?

Együtt és külön-külön

A munkaverseny demokratizmusa, a gazdasági és mozgalmi vezetők együttműködése a szocialista verseny jelenlegi új fejlődési szakaszában is ... követelmény. Hogyan sik... megvalósítani? ...kről be- ... László- ...llami ...szer- ...el.

...lok megvalósításában, mert rajtuk elsősorban a jó munkafeltételek biztosítása és a szervezettség múlik.

— Miben jelentkeznek az új vonások?

— A korábbi években nálunk is volt olyan szemlélet, hogy a szocialista munkaversennyel a szakszervezetnek kell foglalkozni. A gazdasági vezetők tőlünk várták, hogy szervezzük, irányítsuk, értéeljük a versenymozgalmat, folyamatosan gondoskodnk a legjobb eredmények pszerűsítéséről. Erre mi

— A termelésben egyéni, brigád, munkacsapat, részlegek kollektívái versenyeznek saját tervük mennyiségi és minőségi mutatóinak kedvező alakulásáért. Egyéni verseny néhány munkaterületen — traktorosok, gépjárművezetők, kombájnosok — van. Ők egy-egy kampányfeladat sikeres megoldásáért vetélkednek. Ezután értékeli a vezetőség az eredményeket, a legjobbakat pénz-, illetve tárgyjutalomban részesíti. A szocialista brigádmozgalomnál a következő a helyzet: az a kollektíva, amelyik szocialista brigádoklevelet, illetve -igazolványt

MDK

Kerekes Erzsébet

balmazujvárosi

gyermekrajz-anyaggal szerepelt a képzőművészeti körök VI. országos kiállitásán./Bp.Rózsa Ferenc Művelődési Ház. 1963 nov.7-21/

rti Katalin: A képzőművészeti körök legfőbb feladata az izlésnevelés.
Hajdubiharmegyei Népujság 1963 dec. 7.

D. Kerekes Emőke, grafikus

A Magyar Ifjúsági Templomok c. kötethez készített rajzokat.

5.

M. I.: Magyar Ifjúsági Templomok

Népszava, Bp. 1975. dec. 24.

JAROSLAW IWASZKIEWICZ

Ikarosz

KOVÁCS LÁSZLÓ RAJZA

Breughelnek van egy képe; Ikarosz a címe. A festményen magas tengerpartot látunk, földjét szántó parasztot, nyáját közömbösen legeltető pásztort, a vízből hálóját húzó halászt, nyugodt várost a távolban. A tengeren dagadt vitorlákkal suhan egy hajó, fedélzetén kalmárok beszélgetnek üzleteikről. Egyszóval a szokásos emberi foglalatosságok és gondok köznapját látjuk. De hol van Ikarosz? Aki a napba akart repülni? Csak ha jól megnézzük a képet, látunk a tenger egyik sarkában két vízből kiálló lábat és néhány levegőben szállongó tollat, ezeket az ügyesen készített szárnyakból téphette ki a zuhanás ereje. Ikarosz egy perccel ezelőtt zuhant le. A bátor férfi, ki szárnyakat öltött — a görög legenda szerint —, magasra emelkedett, olyan magasra, hogy a nap közelébe került. A napsugarak elolvasztották a viaszt, amellyel a szárnyakhoz erősítette a tollak sorait, s az ifjú lezuhant. Beteljesedett a tragédia — ime. Ikarosz éppen belemerül a tengerbe, de az emberek ezt észre sem vették. Sem a földet szántó paraszt, sem a messzire hajózó kalmár, sem az égre bámuló pásztor — senki sem vette észre Ikarosz halálát. Csak egy költő vagy festő, ő hagyta az utókorra.

Ez a festmény, ahányszor csak eszembe jut, mindig egyik élményemre emlékeztet. A dolog 1942 vagy 1943 júniusában történt. Gyönyörű nyári este szállt Varsóra, rózsaszín fények díszes árnyakat vetettek a romos falakra. Az emberek sebesen igyekeztek hazafelé, mert közeledett a kijárási tilalom kezdete; a villamosokon civil ruhák tömege takarta el az akkor már ritkábban látható egyenruhákat. Ha az ember az élénk és gyönyörű júniusi estében nézte Varsó utcáit, egy pillanatra úgy tűnhetett, a város kiszabadult a megszállók karmaiból. De csak egy pillanatra...

A Trebacka és a Krakowskie Przedmiescie utcák sarkán álltam, a villamosmegállóban. A villamosok lomha vörös testükkel, csilingelve sorjáztak végig az utcán. Az emberek csapatosan tolakodtak az ajtóknál, elöl és hátul lógtak a lépcsőkön, de még az ütközőkön is. Időnként elhúzott egy „nullás" villamos is, ezeken kizárólag németek utazhattak, így majdnem üresek voltak. Elég sokáig kellett várnom olyan kocsira, melyre valamivel könnyebben feljuthattam. De mikor végre jött ilyen, nem akarózott felszállni, hirtelen megizzeltem a tömeget önmagam körül; pedig ez a tömeg közömbösen fogadta tudatába létezésemet. Magas talpazatán ott állt előttem Mickiewicz, a szobor körül szerény virágok nyíltak és illatoztak, az autók csikorogva fordultak be a karmeliták temploma előtt, hangos kiáltásokkal kölykök árulták az újságokat. Cigaretta- és süteményárusok nyüzsögtek egy csillogó bolt előtt, zajosan zárták a boltok ajtajain és kirakatain a zsalukat és rácsokat. A kis parkban minden padot elfoglaltak az öregek és a fiatalok, csiripeltek a verebek, sűrűn ellepve a vékony kis fákat — mindez lassan a nyári est kékes homályába merült. Abban a percben hallottam Varsó szívverését és akaratlanul is ott téblábóltam az emberek között, hogy egy kicsit tovább lehessek velük és együtt érezhessük a nyári városi alkony hangulatát.

Egyszer csak észrevettem egy fiatal fiút, a Bednarska utca felől jött és eléggé figyelmetlenül lépett ki egy éppen induló villamos vörös teste mögül. Arccal az úttest felé, háttal a forgalomnak állt a kis aszfaltszigeten és nem is nézett fel a könyvből, mellyel együtt előbukkant a szürkületből. Tizenöt, legfeljebb tizenhat éves lehetett. Olvasás közben olykor-olykor megrázta a fejét, elhessegette homlokára hulló haját. Zakója zsebéből is kiállt egy könyv, a másikat nyitva tartotta maga előtt, nyilván nem tudott tőle elszakadni. Biztosan az előbb kapta egy barátjától vagy a titkos kölcsönzőből és nem várt, míg hazaért, azon melegében ott az utcán akart megismerkedni a tartalmával. Sajnáltam, hogy nem tudom, milyen könyv volt, távolról tankönyvnek látszott, de az aligha ébresztheteti a fiatalemberben ekkora érdeklődést. Talán versek voltak...? Vagy valamilyen gazdasági munka? Nem tudom.

A fiú egy percig a járdaszigeten állt, belemerülve az olvasásba. Úgyet sem vetett a lökdösődésre, a villamosokba zsúfolódó tömegre. Több vörös jármű haladt el mögötte, de nem emelte fel tekintetét a könyvből. Aztán a könyvvel az orra előtt — talán, mert elege volt a lökdösésből és kiáltozásból, vagy mert hirtelen eszébe jutott, hogy haza kell sietnie — lelépett a járdaszigetről, egyenesen egy közeledő autó elé.

Felsírtak a fékek és csikorogtak a gumik az aszfalton, a sofőr hirtelen félrerántotta a kormányt és az autó a Trebacka utca sarkán torpant meg. Rémülten vettem észre, hogy egy Gestapo-kocsi volt. A fiú a könyvvel próbálta megkerülni az autót, de a fedett rabszállító hátsó ajtaja hirtelen kinyílt és két férfi ugrott az úttestre, sapkájukon halálfejjel. Máris a fiú mellett álltak. Az egyik torokhangon kiabált rá, a másik gúnyos kézmozdulattal invitálta az autó belsejébe.

Még ma is látom az ifjút, amint ott áll a kocsi ajtajánál, zavarban van, sőt szégyelli magát... Naiv fejmozdulattal tiltakozik, mint egy gyerek, ígéri: soha többé nem teszi... Úgy tűnt, azt mondja: „Semmit sem tettem, én csak úgy mentem..." Mutatta a könyvet, figyelmetlenségének okozóját. Mintha azoknak bármit is meg lehetett volna magyarázni. Vesztett életének utolsó mozdulatával nem akart belépni az autóba.

A csendőr papírjait követelte, kikapta kezéből az igazolványt és meglökte a fiút. A másik német segített neki; a fiú fellépett, a gestapósok is beültek, csapódott az ajtó és az autó gyorsan, lendületesen indult a Gestapo-székház felé...

Aztán eltűnt a szemem elől. Körülnéztem, valaki tekintetében a történtek iránti megértést, együttérzést keresve. Hiszen a fiú a könyvvel — meghalt. Döbbenten jöttem rá, hogy senki sem vette észre az esetet. Amit itt leírtam, olyan gyorsan, olyan villámsebesen játszódott le, az embereket pedig annyira elfoglalta önnön sietségük, hogy a fiú elragadására nem figyeltek fel. A mellettem álló nők azon vitáztak, melyik villamossal mehetnek haza kényelmesebben; a megálló táblájánál két úriember cigarettára gyújtott, a fal tövében kosárral álldogáló asszony szüntelenül ismételgette: „citromot, citromot, szép citromot", akár egy buddhista imát. Más fiatal fiúk pedig az induló villamosok után futottak, keresztül az utcán, kockáztatva, hogy autók alá kerülnek... Mickiewicz nyugodtan állt, a virágok illatoztak, a szobor mellett a nyírfákat és berkenyebokrokat könnyű szellő mozgatta; a fiú eltűnése senkinek sem jelentett semmit. Csupán én vettem észre, hogy Ikarosz elmerült.

Még sokáig álltam ott, vártam, hogy a tömeg ritkuljon. Gondoltam, hogy „Michał" — így neveztem el — talán visszatér. Elképzeltem otthonát, a jöttét váró szüleit, vacsorát készítő anyját és nem tudtam elhinni: sohasem fogják megtudni, hogyan halt meg a fiuk. Ismerve a megszállók szokásait, nem tételeztem fel, hogy a fiú még kiszabadulhat karmaikból. És milyen ostoba módon bukott le! A dolog esztelen kegyetlensége mélyen megrázott és még ma is megráz.

Akik harcban estek el, tudták, miért halnak meg, talán annyi vigaszuk volt, hogy haláluknak van valami értelme. De hány ilyen volt, mint az én Ikaroszom, kik az esztelenül kegyetlen feledéstengerbe merültek.

Eljött az este, a város lázas, beteg álomba merült... Elindultam végre, megkerültem a Mickiewicz-szobrot, gyalog mentem haza... Gondolatban még mindig láttam „Michałt", amint fejét rázza és szinte így szól: „Nem én, a könyv volt a hibás. Ezután vigyázni fogok..."

Lengyelből fordította:
NEMERE ISTVÁN

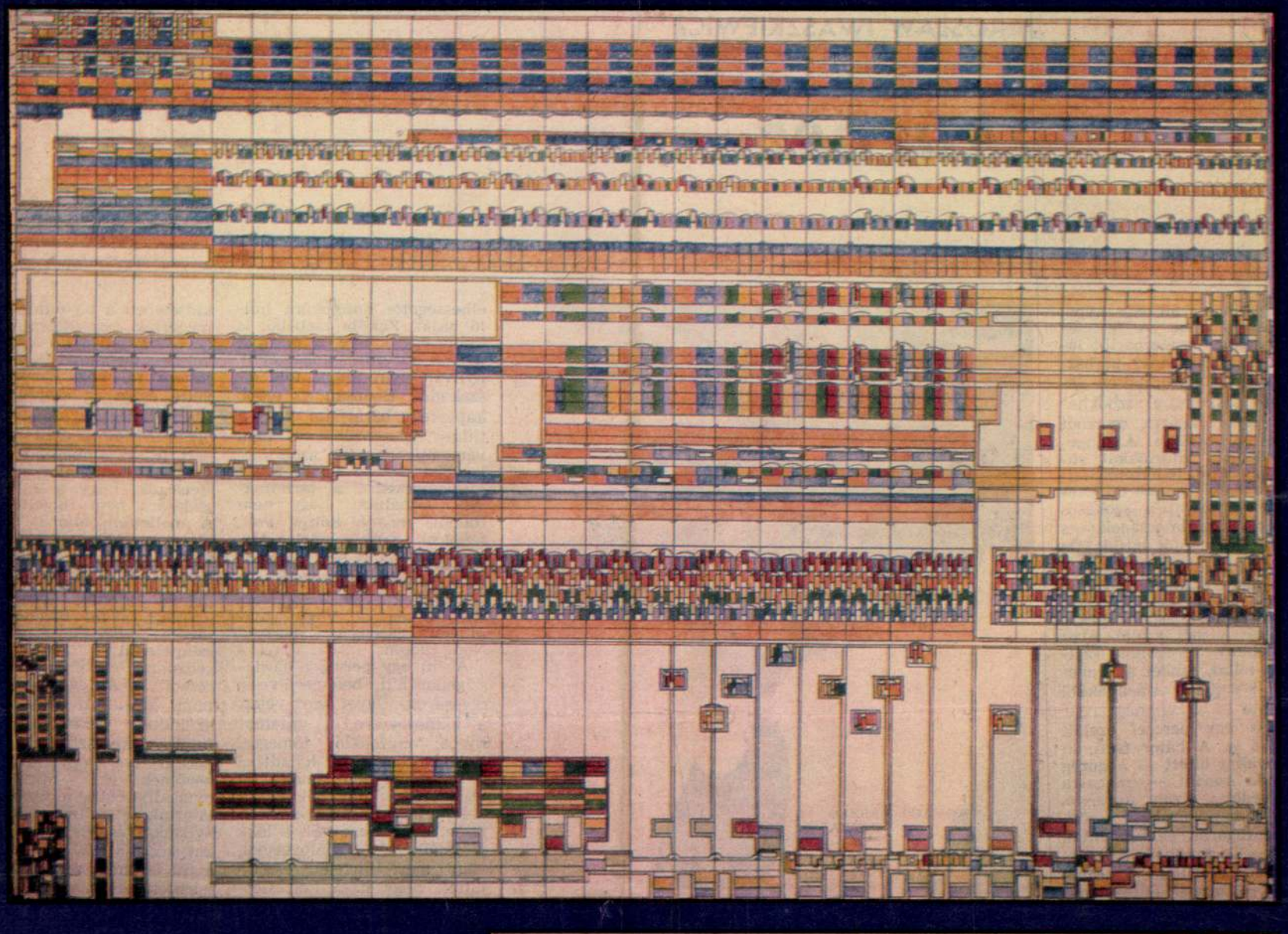

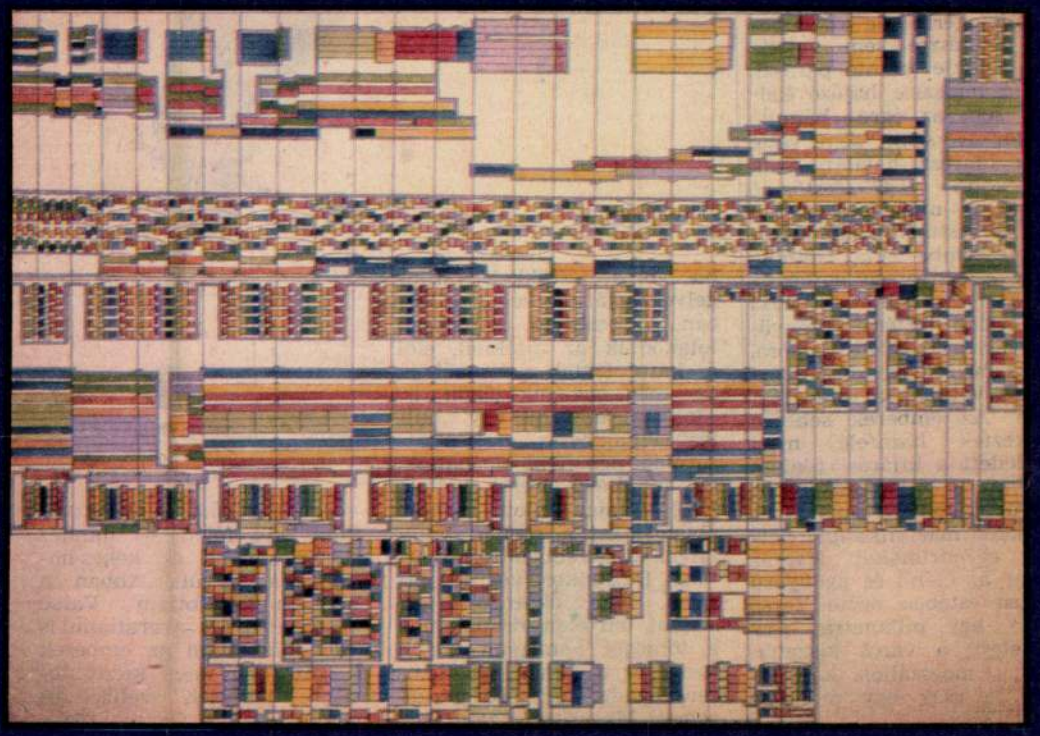

Kerekes Farkas László harminc éve festi a zenét. A kották hangjegyeit színekkel helyettesíti és így létrehozza a zeneművek színpartitúráját. Eddig 617 alkotást bontott színekre. A Bartók-centenárium alkalmából a Concertót festette meg. Ebből a színpartitúrából közlünk részleteket

A CONCERTO, KÉPBEN

Kerekes Ferenc, Japánról

L.: Bodor Miklós

—: Kiállítás . . . . 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. szept. 15.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 FEB

Forrás

Kerekes Ferenc

/1021

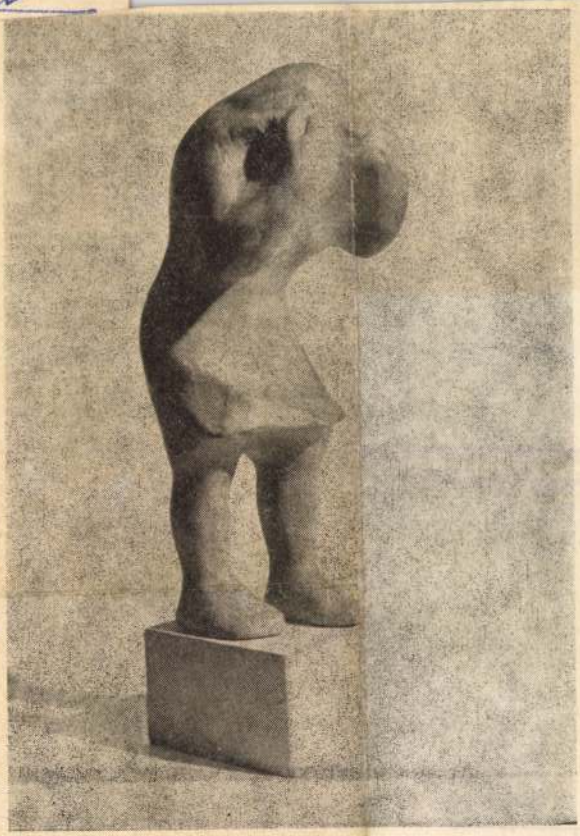

KEREKES
FERENC
(FASZOBOR)

ogy el kell adni a kertet.
nár pihenni fognak. Kevesebb lesz a munka.
isni, melegágyakat csinálni, nem kell pikérizn
em kell semmit sem csinálni ezentúl a kert

kor megjött az ura. Odament hozzá, megp
le a tésztát. Az apa föltette a szemüveget, a
hozták?
hozták volna! Most — mondta ingerülten az anyja.
m szólt, kinézett a konyhaablakon a kert felé. Az asztalon gőzölgött a leves

megyünk mindjárt a temetőbe?
mennénk, nem mehetünk vaksötétben?! — az anya az asztal közepére tette

azért kérdezem, hogy előtte vagy utána adjak a disznóknak.
dsz utána, megvárhatják, míg odavagyunk. Halottak napja van.
, na. Én csak kérdeztem.
g marhaságokat kérdezel.
n az apa ivott egy pohár vizet, s amikor visszatette a poharat a kredencre,
z arcát a párás tükörben.
orotválkozzam?
ár csak! Még jó, hogy nem a szaros csizmákban akarsz kijönni a temetőbe!
em szólt, bement a fürdőszobába borotválkozni. Az anya mosogatott. Néha

Kerekes Farkas László

dr. Gyöngyösi István: Kerekes Farkas László művészete /a színek és hangok összefüggésével foglalkozik/

63.l.

Magyar Építőművészet, 1971.6.sz.

Kerekes Farkas László

MDK

[iparművész ?]

Zenetanár. A zenét színekben akarja kifejezni: pl. „szőnyeget komponált Szörényi Leventéék Színes ceruzák dallamára."

(bende): Bartók-váza, beatszőnyeg 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. okt. 25.

Kerekes Ferenc

KEREKES FERENC (NÍVÓ DÍJAS): ÖREGEK

be: — Látjuk ezeket is, meg ezeket is, meg ezeket is... Ha maga olyan nagypucás kó, nem kellett volna kikezdeni annak a górénak a lányával!
Lecsuklott a fejem.
Hallgatott egy darabig, aztán térdemre tette a kezét:
— Látta azóta?
— Nem.
— Nem is fogja! Mert ha csak a tájára megy!... Ezt jobb, ha tőlem tudja.
Egyszerre pillantottunk az őrmesterre. Szolídan bóbiskolt.
Megmarkoltam az üveget. A tizedes a poharát:
— Így van ez, apám! A magunkfajtának nem ajánlatos olyanok közé menni.
Eltátottam a szám, elernyedt kezemből kiesett az üveg.
A hirtelen csattanásra az őrmester felriadt, fegyvere után kapott.

KEREKES FERENC művészetét két momentum határozza meg: a morális tisztesség és a szakmai felkészültség. Az első az életpályájából következik. Annyi mindent hallunk az utóbbi időben arról, hogy mi minden kell ahhoz, hogy valakiből művész legyen, s közben egyre inkább elsikkad az etikai tartás, a morális tartalom kérdése. Az Ő életútja a választott hivatáshoz való kötődés, illetve az önerőből való építkezés példája, amely meggyőzhet arról, hogy ha valaki ezt a hivatást választja, akkor választásával az önmagával szemben megkövetelhető következetesség morális tartalommá nemesedhet. Ez nem elvont tartalom, hanem művekben fejeződik ki, s Kerekes Ferenc esetében például az emberábrázolásban. Etikai szinten és a minőség jegyében lehet értékelni az Ő művészetében az emberi szépség iránti elkötelezettséget, ahogy témáját választja, és ahogy az ember nembeliséget meghatározó általános kérdéskörről és egyedi jelenségekről szól. A másik momentum, amely lehetne természetes is, de ez esetben kiemelendő a szakmai felkészültség színvonala, a mesterség tudása. Különösen az önerőből építkező alkotónak, aki mögött nem áll a tanári tekintély, a főiskola stb., nem lehet felkészületlenül műveket létrehozni, ha arra vállalkozik — különösen a plasztika terén —, hogy anyagból formákat álmodjon, méghozzá úgy, hogy a létrejött kompozíció másokban is visszhangot keltő esztétikai értékké váljon. Annak nem lehet gondja az anyaggal való bajlódás. Ismernie kell az anyag minden csínját-bínját. Kerekes Ferenc briliáns szinten ismeri mesterségét, s ez az alapfeltétele annak, hogy az elsőként említett tartás kifejezésének meg tudjon felelni.

Művészetében, kinőve az indulás nehézségeit, olyan szintre érkezett el, amikor a felület szépsége mögött megtalálja a törvényt is. Tematikájában kulturális örökségekhez, az átélt élmények értelmezéséhez fordul, s már messze van attól, hogy a mintákhoz való igazodásban próbáljon megfelelni. Személyében kortárs művészetünk jó felkészültségű, a világ dolgai iránt nyitott és az alkotás morális tartását is vállaló művészt becsülhetünk. Művészete része a mai magyar plasztikai emberábrázoló vonulatának.

Bereczky Lóránd

A CSEPEL GALÉRIA

szeretettel meghívja

KEREKES FERENC szobrászművész

kiállításának megnyitójára
1987. október 22-én (csütörtökön) 18 órára

A kiállítást megnyitja:

dr. Bereczky Lóránd, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója.

A kiállítást rendezte:

CSORBA MÁRIA újságíró

A kiállítás helye:

XXI., (Csepel), Tanácsház tér 3.
Telefon: 589-516

Megtekinthető:

1987. október 22-től november 12-ig,
keddtől vasárnapig, 10—18 óráig
hétfőn zárva

Megközelíthető:

A Boráros téri gyorsvasúton két megálló a Tanácsház térig.
Utazási idő a Boráros tértől öt perc.

A katalógust tervezte: Molnár József tanár

F. k.: Kratzl Béláné

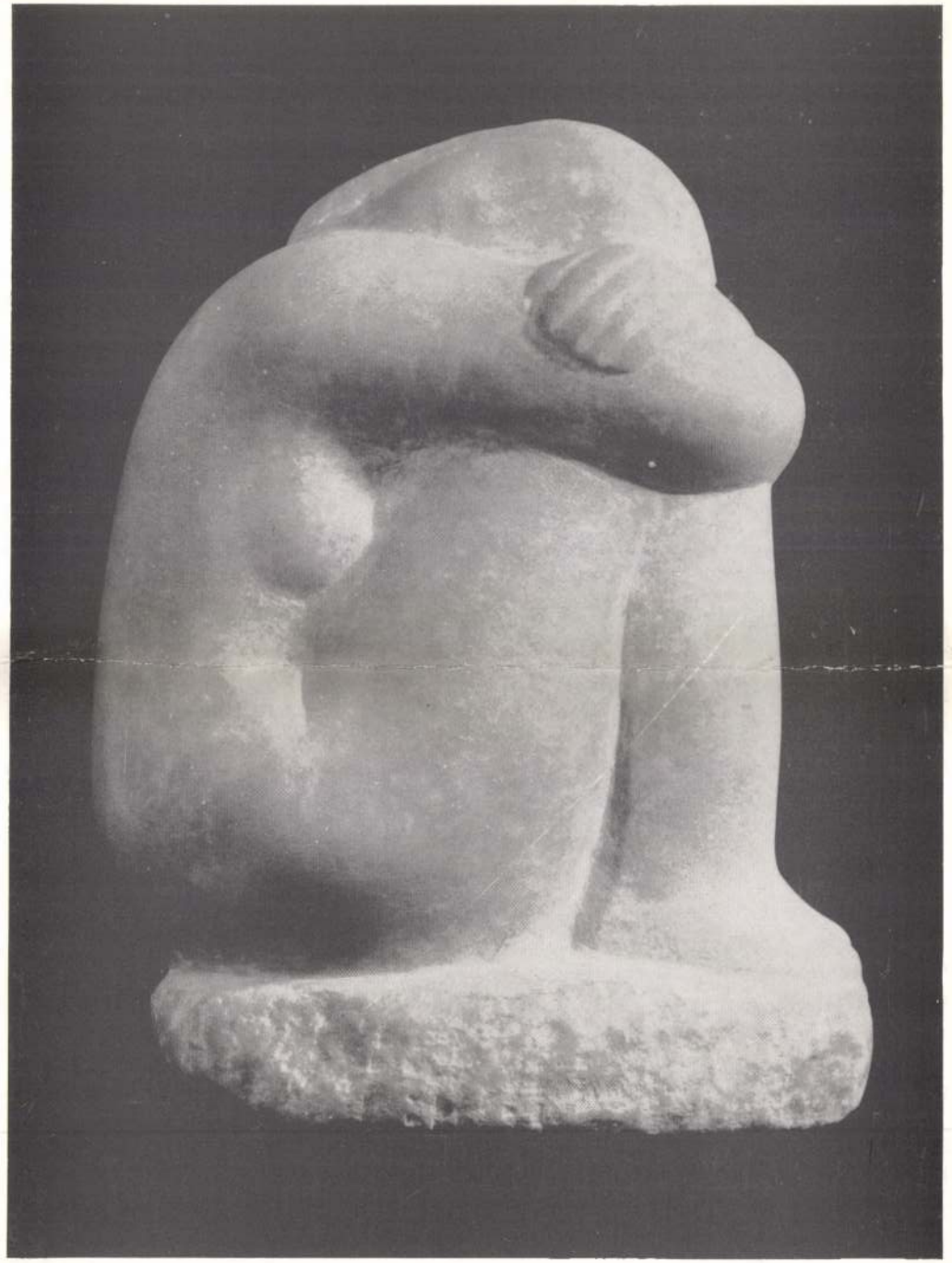

KEREKES FERENC

1021

1975.V.17.Kossuth 5.40 Gné

Falurádió

Az elmult héten meghivót kaptunk Kecskemétről. Vetélkedőre invitál bennünket, ahol a résztvevő szocialista brigádtagoknak müveltségükről kellett számotadniok. Kecskeméten dolgozik a Magyar Szovjet Barátság tsz-ben Kerekes Ferenc is, akinek foglalkozása tsz tag, szobrász. Mühelyébe Kósa Antal a termelőszövetkezet elnöke kalauzolt. Mióta dolgozik ebben a mühelyben?

- Másfél éve.

- Azelőtt ez mi volt itt?

- Raktár.

- Azt mondta a beszélgetésünk előtt még a termelőszövetkezetben dolgozó szobrászról, hogy még nem szóltak ellene.

- Na most a Feri egy fiatalember, paraszt gyerek ugy néz ki, hogy sokra viheti ezen a területen, mi büszkék leszünk ha hozzájárulhatunk ahhoz, hogy ezen az uton elinditjuk, és mindig örömmel fogunk visszaemlékezni arra, ha ő tényleg eredményesen fog tevékenykedni, de már pár évig mi is hozzájárulhattunk valamivel ahhoz, hogy az ország egy neves müvésszel lehet majd gazdagabb.

- Gondolom, hogy a termelőszövetkezet elnökén kivül már más is bejár ide, megnézni, hogy mit csinál.

- Igen hát elég sok dolgozó bejön és különböző véleményeket mondanak, ugyhogy ezekből is lehet tanulni.

- Tesznek megjegyzést, hogy valami tetszik, vagy nem tetszik?

- Természetesen,hát őket is ábrázolom és őket is érinti az,hogy milyen is legyen az a szobor, tulajdonképpen. Természetes dolog hogy minden véleményt meg kell hallgatni, abból csak jó származhat, és ami nem jó azt kiszürje az ember, ami meg jó azt igyekszik hasznositani. Elsősorban fa alapanyagból dolgozom, fába rejlő alakokat és hát ezen belül is a kisplasztikák, amit a fából lehet igazán megcsinálni,

- Tsz alkalmazottnak számit ugye rendes fizetést kap.

-

- Igen.

- És valahogy hogy is mondta az elnök, hogy amiket itt csinál az a tsz-é.

- Igen,

- Bonyolult viszony ez most itt, hogy patronálnak valakit, aki szobrokat csinál meg fafaragásokat, ugyanakkor ő tulajdonképpen saját magának dolgozhat.

- Nem mindennapos eset egyszerűen itt lehet és itt dolgozhatok még fizetést is kapok, tehát a jogfolytonosság mellett ez nekem pillanatnyilag többet ér, mintha esetleg az enyém lehetne a szobor, vagy egyéb dolog, amit csinálok. Csak nyereség, nekem mindenképpen jó.

- Tanulmányokat is folytat, azon kívül, hogy itt aktívan dolgozik?

- A tanulási lehetőség az biztosítva van, Pestre járok elsősorban ifj.Szabó István és Kalló Viktor szobrászművészekhez, ők patronálnak és segítik az előmenetelemet, és id.Szabó István Benczurfalvi szobrászhoz önálo szoktam heti, havi idő eltölteni és ezek nagy segítséget jelentenek a tanulásohoz.

- A Falurádió műsorát Vajda Zsuzsa szerkesztette.

Kerekes Ferenc (Kecskemét)
grafikus

A Bács-Kiskun megyei
amatőr képzőművészek közé tartozik.

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek a Barbariumból.
Művészet, 1975. junius - 7. oldal

Kerekes Ferenc

kecskeméti fafaragó dijat kpott a XI Bács Kiskun megyei Téli Tárlaton.

Forrás 1976/2/86

Kerekes Ferenc

hires tálas Hódmezővá-
sárhelyen / XIX. sz.

Kisshmotálas 199.l

/ (csúcsi)

BUDAPEST
934 MÁJ -2-2
Sa 70 Sa

Kerekes Ferenc szobrász

Petőfi Népe, 1975. július 20.

● **Kerekes Ferenc faszobra.**

csapágyak, parafalicitez,
permetező alkatrészek, parafaliszt,
ágymatracok, keramitlap,
vaságyak, olajtüzelésű kazán,
papírzsák, radiátor, stb.

Értékesítés helye:

Helvécia, Helvéciai Állami Gazdaság központja.

Érdeklődni lehet:

Helvécia, 4-es telefon, áruforgalmi osztály.

1131

Apróhirdetések, apróhir

Ingatlan

KÉTSZOBÁS lakóház, 296 négyszögöl kerttel, melléképületekkel, beköltözhetően eladó. Kiskunhalas, Malom sor 4. Érdeklődni Virág u. 19. 810

ELADÓ Balatongyörökön egész éven át használható nyaraló. Fok Ferenc 6320. Solt, Vörös Hadsereg u. 19. 39302

BEKÖLTÖZHETŐ komfortos családi ház eladó. Kecskemét, Csóka u. 28. 39309

ELADÓ szép fekvésű családi ház, beköltözhetően. Hetényegyháza, Jókai u. 28. 39329

KECSKEMÉT központjában beköltözhető, háromszobás családi ház, modernül berendezett húsfüstölővel, raktárnak és műhelynek alkalmas helyiségekkel, garázslehetőséggel eladó. Érdeklődés: dr. Horváth György, 9022 Győr, Árpád u. 55. 1170

128 NÉGYSZÖGÖL telek építési engedéllyel, 3 szoba összkomfortos alappal eladó. Érdeklődni: Kecskemét, Csongrádi u. 10. sz. Mezei Sándorné. 39369

ELADÓ két szoba, összkomfortos családi ház. Kecskemét, Alsószéktó 116. sz. 2494

Lakás

KÉT szoba, komfortos lakás eladó. Baja, Szabadság u. 71. sz. III. ép. II. em. 14. sz. Érdeklődni: du. 5 óra után. 530

EGY szoba, összkomfortos, kertes, tanácsi lakásomat elcserélem bérházi hasonlóért. Érdeklődni: Kecskemét, Otemető utca 1. 2472

SZÉCHENYIVÁROSI kétszobás, tanácsi lakásom nagyobbra cserélném „Differencia készpénzben" jeligére. Ajánlatokat a Kiadóhivatalba kérem. 39370

Gépek és alkatrészek

SZEMÉLYGÉPKOCSIT keresek megvételre 1000 köbcenti alatt, 20 000 Ft kp plusz 1000 Ft-os havi részletfizetéssel. Ágoston György 6034. Helvécia, II. ker. Matkó 64. (Halasi útban 12 kmkőnél.) 2478

4 HENGERES, R traktor billenőplató kolóval, fűkaszával, príma állapotban 6230 Soltvadkert. Ba u. 16.

3 ÉVES, műszaki vi NSU, MKP 250 k olcsón eladó. Érc mindennap 16 órától kemét, Irinyi út 32. 36.

Egyéb adás-

ELADÓ kétszemély mié, fotelek, szék tal. Kecskemét, Da u. 3. Bognár.

ELADÓ fekete an és törzskönyvezett, sárga méncsikó. J ma, Szamuely u. 20

KONYHABÚTOR é mié eladó. Kecskem thiász János utca nár.

40 NÉGYZETMÉTER vastag Hungarocell sen eladó. Érd Kecskemét, Bercsén sz. alatt, dr. Nagyé

ELADÓ nemes süld kan és egy ló. Érd Kecskemét, Benei jas-tanya.

A NYUGATNÉMET JEGREVU A KE
JÚLIUS 25-ÉN, 26-ÁN, 2

Hans Jürge

többszörös világ- és olimpiai bajnokkal, a Salto Morta közreműködésével, teljes előadásban, magyar szinkronszö

KALM

Jegyek válthatók
a kecskeméti Ujkollégium
előtti pavilonban
reggel 8-tól este 7-ig
és az üzemi közönségszervezőnél.

Csárdá

ope

Kerekes Ferenc

faszobra

Forrás 1975-2-37

Kerekes Ferenc

A Bács-Kiskun megyei művészek 10. téli tárlatán részt vett Kerekes Ferenc faszobraival, melyek mezőgazdasági jellegű életképpel, Gyór Imre hajóépítők festménnyel, B. Mikli Ferenc Finomposztó festődéje c művével, Klossy Kiskörei építkezéssel, Weintrager A. ipari tájjal, Túri Endre Életfac. alkotásával.

Forrás 1973-2-83

HGF: Jubileumi tárlat

Kerekes Ferenc fafaragó

a Bács-Kiskun m.-i Képzőművésznek Téli tárlatán, Kecskeméten szerepel a művész „Temetés" c. fafaragása. (említve és repr.) Kerekes Ferenc kapta az egyik művészeti díjat.

Halász Ferenc: Egy kiállítás leltára.
Petőfi Népe, 1975. dec. 21.

Kerekes Ferenc

nohránművén

A leltovátus közlemények az 1988-as
köztéri alkotásokról:

Miskolc – Tapolcán: Napozó nő.
plasztikai mérkő. avatása: 1989
tavasszán

Művészet 89/6

Kerekes Ferenc, szobrászművész

Közterületi alkotások. Összeállította: Hollósi Éva.

1988. augusztus.

Mélykút, Lenin Tsz.

„Búzakalász", kútplasztika, mészkő, 194 cm.

(említve).

Művészet, 1989., január, 64-old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 APR 25

PETŐFI NÉPE

Kerekes Ferenc

s egyedüllétével a csömörig lakik.

1021

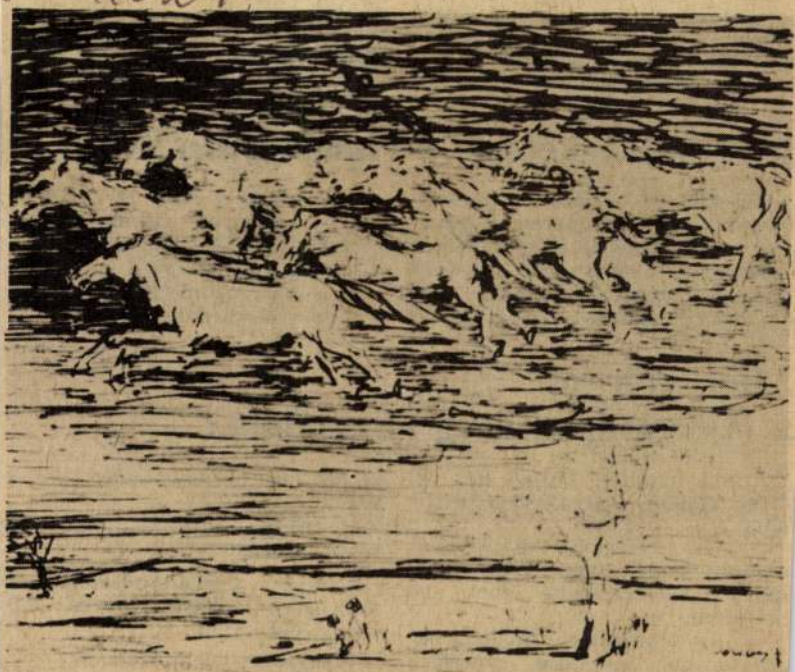

● Kerekes Ferenc: Lovak futása.

ben a nagy
rülnek közvetve va
nül többe.

Az Orosházi Üvegg
a Nicolaus Sorg
cégtől vásárolt lic
gyártja a nyugati
mopan néven ism

Mi tulajdonl

Két vagy több a
üvegtábla közé a
a kerület mentén fémforrasztásos módszerrel ólomlemezt építenek be. A két üvegtábla között — az ólomlemez vastagságától függően áramoltatnak át. Ily módon paramentes levegő kerül az üvegtáblák közé, amit végül is légmentesen lezárnak.

Miért előnyös a Hungaropan üveg használata?

A már említett kitűnő hő- és hangszigetelő tulajdonsága mellett:

— Az olcsóbb egyszárnyú szimpla (vagyis nem kettős) nyílászáró szerkezeteket lehet alkalmazni.

— Az egyszárnyú nyílászárók egyszerűbb beépítése szerelési költségmegtakarítást tesz lehetővé.

— Az üvegelemen belül a csapadék- és páramentesség biztosított.

— Csak a külső felületek igényelnek tisztítást.

— Az üvegszerkezetért az Orosházi Üveggyár ötéves szavatosságot vállal.

Magyarországon eddig az Orosházi Üveggyár csak megrendelésre készített a különböző beruházásokra Hungaropan üvegeket.

Kerekes Gábor

Délmagyarország (Szeged) 1945. aug. 10

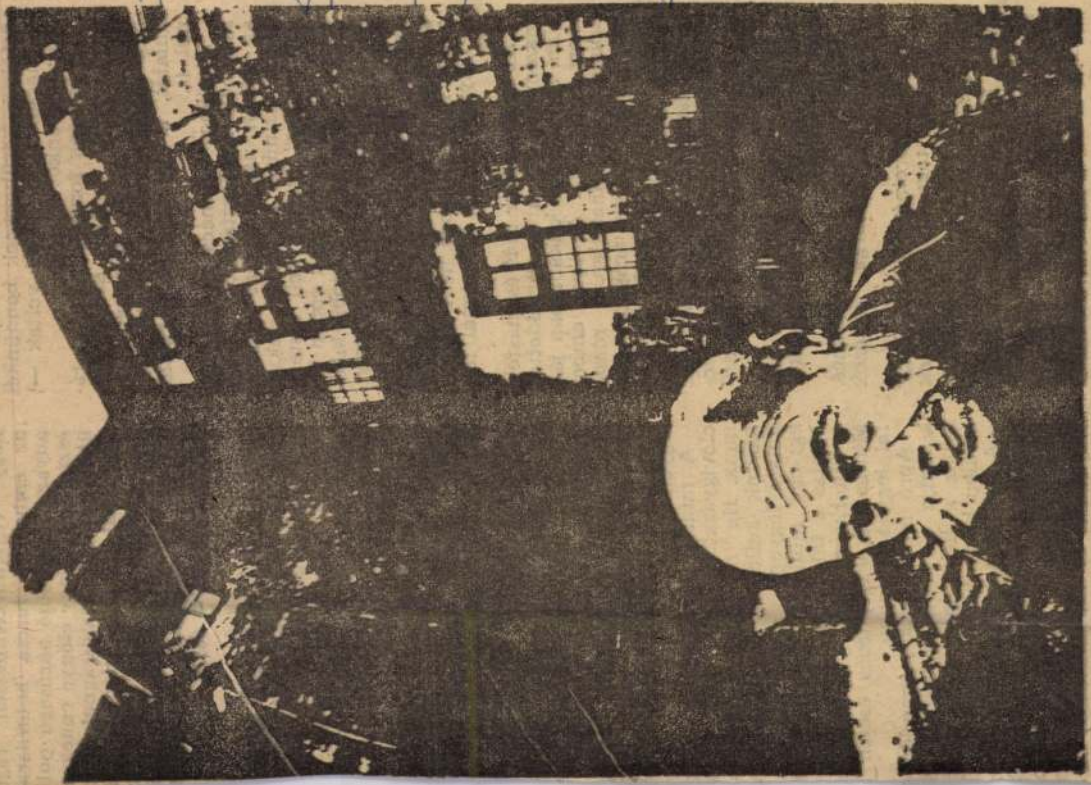

Bérház

Kerekes Gábor

fontosabb, hiszen a bútorok, amelyek körülvesznek bennünket — hacsak nem máséi voltak —, már ízlésünket tükrözik.

A bútorok formája, alakja „rákopírozódik" a falra, színük, súlyosságuk, vagy könnyedségük már meghatározza a szoba hangulatát, a fal színétől függetlenül is.

Általános tanács a falfestés színének kiválasztásakor, hogy az erősen napos szobát „hűvös, hideg" színűre, az északi fekvésűt „meleg" színűre kell festeni. Ez a tanács jogos, csak éppen kihagyja az embert, a szoba lakóját a számításból. És azt a tényt, hogy a szobát a dolgozók, az iskolába, óvodába, napközibe járó gyerekek az év nagy részében és a nap nagy részében nem nappali fénynél, hanem villanynál látják.

Az egyes ember más és másféle viszonyban áll a hőmérséklettel. Van, aki télen is kiskabátban jár, mert nem fázik. Az ilyen ember számára elviselhetetlen a rózsaszínű, vagy vöröses árnyalatú helyiség, akármelyik égtáj felé is nézzen. Az élet alkonyán az emberek fázósabbakká válnak. Az idős emberek már igénylik a szoba hangulatában is a meleg színű falakat.

Hideg színek: világoskék, kékeslila, szürke, zöld és ezek kevert árnyalatai.

Meleg színek: vörös, narancs, rózsaszín, vörösessárga és ezek árnyalatai.

Ha azt szeretnénk elérni, hogy a helyiség tágasnak, levegősnek hasson, válasszunk „levegőszíneket", azaz kékes árnyalatokat, világos, sok fehérrel kevert hideg színeket. A meghittséget, a zártságot a sötét, meleg tónusok hangsúlyozzák: barnás, vöröses színek. Ezek a tónusok összeszű-

hogy végigheveredhessen raj az ember. A furcsa bútordará anyaga különböző sűrűségű pol észter hab. Nagy előnye ennek ülő-fekvő alkalmatosságnak, hog rendkívül könnyű, hiszen egye len gramm fa vagy fém sin benne. Nappal a falon dekorat hatású, és állítólag kényelm fekvés esik rajta éjjel.

kítik a teret, alkalmasak arra i hogy egy túlságosan nagy, mag helyiségben szűkítő hatást képv seljenek. Ebben az esetben képzelhető egy falcsík sötét festése, vagy a mennyezet és egyik fal sötét színe.

Sötét bútorok megkívánják világos színű hátteret; öreg ba nára pácolt, vagy politúrozo bútor mögött legszebb a fehér.

Világos bútorok ugyancsak e viselik a fehéret (egyáltalán fehér az a szín, amely minde bútorral, minden felülettel ha monizál), de szép mögöttük sötét festés is. Mindkét esetbe ügyeljünk azonban arra, hog soha ne a bútorral azonos szín legyen a fal.

A mintás fal esetében nag elővigyázatossággal kell eljá nunk. Ha azt akarjuk, hogy la kásunk kellemes, egységes han gulatú legyen, a minták csa egy-egy felületen szerepeljenek Mintás a fal — egyszínű legye a bútorkárpitozás, a függöny Mintás bútorkárpitozás esetén fal legyen egyszínű.

Apró minta, sűrűn ismétlődv kitágítja a teret, optikailag na gyítja a helyiséget; nagy mint a falon kicsinyíti a helyiséget.

A csíkozást ugyancsak felhasz nálhatjuk — éppúgy, mint az öl tözködésben, a függőleges csíko ruha karcsúsít, a vízszintes csíko zás erősít. A fal csíkozása, víz-

Kerekes Ferenc, szobrász

Kecskeméten két hét óta látható a Téli tárlat, 1977. – a művész ~~en~~ két emléktárgyszerű plakettje szerepel a kiállításon.

Csáky L. György: Téli tárlat, 1977.
Petőfi Népe, 1977: dec. 18.

Kerekes Ferenc, szobrász

L: Nagy Kristóf

-: Új alkotóműhely Kecskeméten

Népszabadság, Bp. 1981. jan. 23. 7.

Kerekes Ferenc

részt vett a téli tárlat 76 kiállitáson

Kerekes Ferenc fából faragott szobrait nem elemezzük, mégis álljunk meg mellettük, noha a figyelmeztetés nemcsak neki szól. Fafaragón a szakirodalom a népi használati és dísztárgyak olykor igazán művészi rangú készítőit érti. Aki fából szobrokat készít: az szobrász. A legtöbb és legjobb szobrászaink általában több anyagból dolgoznak, mégsem nevezik őket esetenként agyagmintázóknak, gipszöntőknek, kőcsiszolóknak, fémdomborítóknak stb. A vészesen elharapódzó fafaragó kategória épp oly gyanús, mint a zománcművész. Persze lehet csak egyféle anyaggal — például fával, zománccal dolgozni, de a ,,monomatériás" alkotók sem mentesülhetnek a bármely szobrász- vagy festőművész megítélésében döntő kritériumoktól. (Természetesen anyaguk természetét figyelembe kell venni, mint bármely más anyagét.)

Kerekes Ferenc, keramikus

A miskolci porcelán és kőedénygyárban 1839-ben porcellán festő. 240.o.

Molnár László: Porcelán és kőedénygyártás Miskolcon a reformkorban. 239.o.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VI. 1966. Miskolc.
A Herman Ottó Múz. kiadása. Miskolc

Kerekes Ferenc

porcellángyártó legény

a miskolci Buly-kay-Bisztersz-ky-féle vereje és porcellángyárban 1839-ben.

Szendrei: Miskolc

város tört. Bp. 1911. IV. 733. l.

208271

Kerekes Gábor

Arckép

Népmüvelés 1975/11/39

Kerekes Gábor

Október 18-án nyilt meg az országos fotómű-
vészek kiállitása,melyen szerepelt Dallos
László/Szombathely/,Darkó István/Budapest/,
Koos Pál/ Salgótarján/,Balogh István Szilárd
/ Csongrád/,Kerekes Gábor/ Budapest/,Balogh Fe-
renc?Békéscsaba/.

Népművelés 1975/11/39

Kerekes Gábor

A művész 1979 februárban részt vett a veszprémi Műszaki Egyetemen rendezett fotókiállításon.

Beke László: Dátumok a magyar avantgarde...
Művészet, 1980. október – 20 lap.

Esztergomi Művészet Célja

KEREKES GÁBOR

Kerekes Gábor (1945 –) Balázs Béla díjas fotóművész

Békák (Fotó; 30x40 cm)

A hetvenes évek elejétől kiállító művész. Különös, egyéni látásmód és tematika jellemzi munkásságát, melyben fontos szerepet kapnak a természettudományos, a technikai, de a mágikus-misztikus elemek is

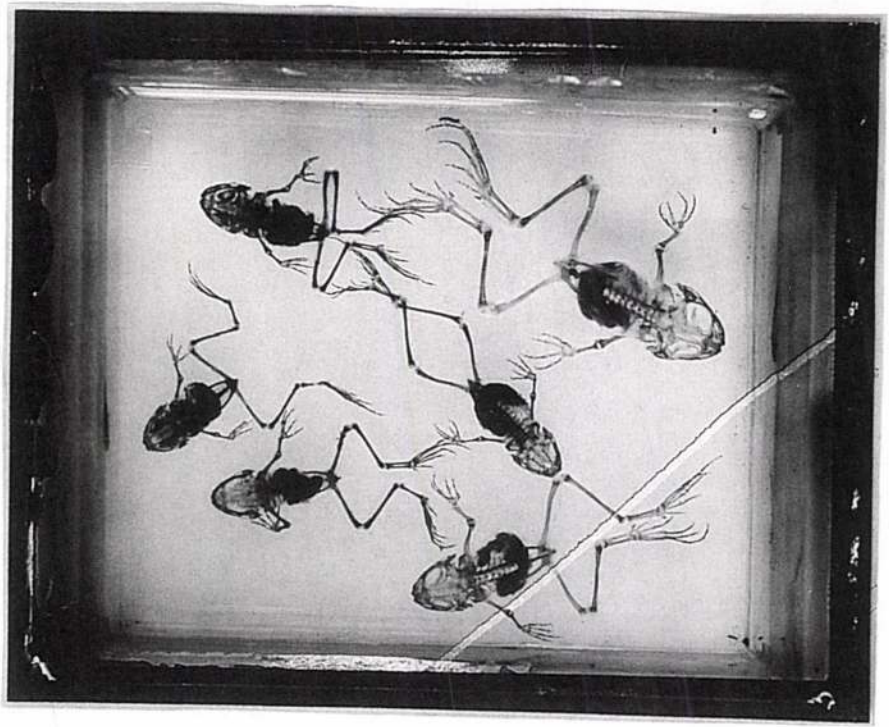

Rokonszenves, heroikus vállalkozás

KEREKES GÁBOR

Nagy Magyarország 1998 márc. 16. (11.)

XI. Esztergomi Fotográfiai Biennálé

Mióta világ a világ, az emberiségben olthatatlan vágy élt a kép, a láthatót és az elképzeltet a lehető legpontosabban kifejező, visszaadó kép iránt. Az antik festők vetélkedéséről szóló történetek, a Pygmalion-legenda, a reneszánsz nagyjaink tudásáról szóló példázatok mintha csak azt akarták volna sejtetni évszázadokkal, évezredekkel előre, hogy egyszer majd – ha a tudomány, a technika arra a bizonyos, korábban persze még csak meg sem sejtett magaslatra ér – megszületik az a kép, amely az emberi kéz kezelte ecsetnél, vésőnél és rajzceruzánál tökéletesebben adja vissza a látványt.

Százötven évvel a fotográfia megszületése után pedig ott tartunk, hogy a szakemberek az új képhordozó technikák megjelenése láttán a hagyományos értelemben vett fotográfia végét jósolják. Mintha csak a fotó megszületése óta eltelt százötven év alatt sokszorosára gyorsítva ugyanaz a folyamat játszódott volna le, ami a fényképre váró képzőművészet évezredeiben. A digitális fényképezőgép korában nincs szükség a fotós érzékenységére, tudására – fejezi ki aggodalmait a szakember, aki persze mintha elfeledkezni látszana arról, hogy jó hetven évvel ezelőtt is a fotóművészet végét jósolták egyesek, amikor megszületett az új Kodak-gép, s vele a szlogenné vált mondat: Nyomja meg a gombot, a többi a mi dolgunk. Az aggodalmak persze nem alaptalanok. Márcsak azért sem, mert százötven év a technikai fejlődésben óriási lehetőségeket tartogatott, ahhoz azonban valójában kevés volt, hogy a fotó mint művészi kifejezőeszköz helyzete egyértelművé váljon. A változások új kérdéseket tesznek fel, az alkotóknak új válaszokat kell találniuk.

Az Esztergomi Fotobiennálék több mint két évtizedes története amúgy is a válaszok és a kérdések, a párbeszéd, a közös kísérletezések története volt. A hetvenes években a fotó képzőművészetre gyakorolt hatását érzékelték elsősorban az ottani tárlatok, a nyolcvanasokban a tiszta képhez való visszatérés szándékát. A kilencvenes évek végén, a XI. Esztergomi Fotográfiai Biennálé meghirdetői elsősorban a legutóbbi évek technikai fejlődésére reagálva hirdették meg a Manu propria (Saját kézzel) jelszót, „akiket a nagyipari termelésből származó, készen kapható filmek, fotópapírok, vegyszerek használatával elérhető textúrák, faktúrák, felületek, színek és tónusok, kommersz képminőségek nem elégítenek ki" és ezért saját kezűleg előállított anyaggal dolgoznak, felhasználják az alternatív és a régi nemes eljárásokat.

Az eredmény? Az Esztergomi Vármúzeum Rondella Galériájában pénteken megnyílt bemutatóra mintegy negyven művész küldött – egyötödük a kiírásnak meg nem felelő – képeket. A falra került mintegy másfél száz alkotás viszont arról tanúskodik, hogy a szervezői elképzeléseket elértették a fotográfusok, annál is inkább, mivel a válogatásban kifejezetten erős összeállítások is láthatók: a Kiemelt alkotói díjat kapott *Kerekes Gábor*, a fődíjas *Vékás Magdolna*, *Balla András* mellett elsősorban a szintén díjazott *Kocsis Imre*, *Szamódy Zsolt*, *Galacanu Efstatia* és a további kilenc fotós alkotásai. A kutya ugat, a karaván megy tovább? Bizonyára nem lesz másként az itteni szép, izgalmas képek ellenére sem. De ezek a képek valóban szépek és izgalmasak maradnak akkor is. Egy rokonszenves, heroikus vállalkozás dokumentumai.

P. SZABÓ ERNŐ

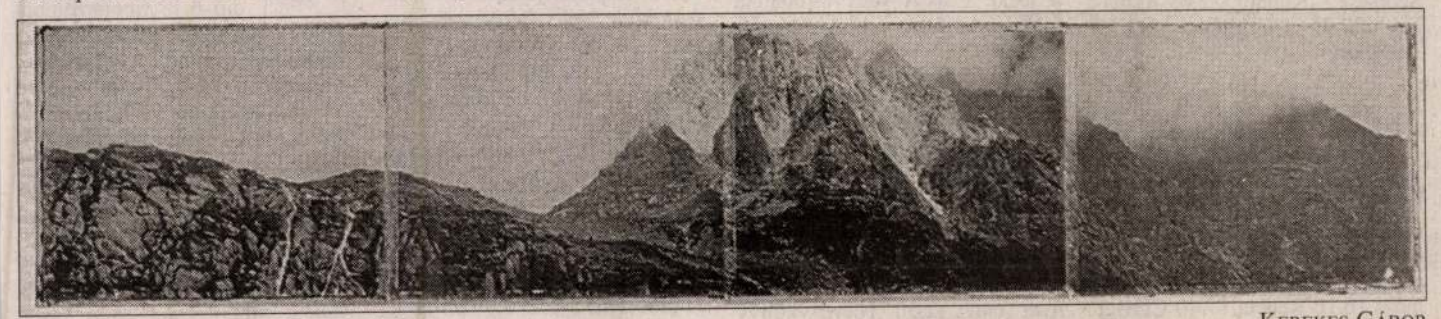

Magas-Tátra – panoráma (részlet)

KEREKES GÁBOR

MTV 1: 5.30 Nap-kelte 9.35 Bor és hatalom 10.10 Segítőtárs 10.25 A kaland bűvöletében 11.30 A szerelem jogán 12.00 Híróra 13.00 Derrick 14.05 Együtt 14.55 Ez tiszta Hawaii 15.25 Népzenei magazin 15.50 Sorstársak 16.05 A kakasdombi zsaru 17.05 Gondolatok a szabad időről 17.25 Gyerekeknek! 17.55 21. Nemzetközi Cirkuszfesztivál, Monte-Carlo 18.20 A bestia 18.45 Körzeti híradó 19.00 A bestia 19.30 Híradó, sporthírek 20.00 Tehetetlenül 21.45 Így készült: Martin Scorsese – Kundun 22.05 Aktuális 22.35 Világkép 23.10 Telesport

MTV 2: 6.00 Híradó 6.15 Aktuális 6.45 Határtól határig 7.00 Híradó 7.15 Provokatív 7.45 Határtól határig 8.00 Tudóra 9.00 Szomszédok 9.30 Kincsestár 11.00 Tanoda 12.00 Híróra 13.00 Tévémagiszter – Repríz 14.00 Délutáni mozi 16.10 Repeta 17.40 Christy 18.30 Magyarország ma 19.30 Mesetár 19.50 Magyarok cselekedetei 20.00 Híradó, sporthírek 20.30 Terra X 21.15 Twin Peaks 22.00 Mély víz 23.30 A. K. T. 23.45 Napbúcsúztató

DUNA TV: 5.30 Virradóra 9.05 Felelet az életnek 9.45 Régiók 10.20 Lepereg az év, közeleg a rév, közeleg az Úr 10.50 Trópusi hőség 11.40 Esti kérdés 11.55 Vers 12.05 Lapozó 12.20 Kalotaszeg nagyasszonya 12.40 Szlovákia műemlékei 12.50 Csodálatos természet 13.20 Irrawaldy, az aranyfolyó 14.05 Szerelem második 15.00 Szaraval 21.00 Az idő száműzöttje 22.45 A küzdelem törvénye 0.30 Napraforgó 0.50 Zenei összeállítás

HBO: 7.00 Bolondos dallamok 7.30 Bír-lak 8.05 Zenemánia 9.25 Nyomorultak 12.15 Még zöldebb a szomszéd nője 13.55 Dzsungelkirály 14.50 Lökött bagázs 16.25 Szerelmi bájital 18.05 Mozivarázs 19.00 Bolondos dallamok 19.30 Bír-lak 20.00 Féktelen Minnesota 21.40 Így készült 22.15 Melrose Place 23.05 Pokoli lecke 1.30 A vágy birodalma 3.10 Véres játék 4.40 A vágy villamosa

Szeptember 18., péntek

KOSSUTH: 4.30 Krónika 8.37 Zöld hírek 9.00 és minden órakor: hírek, időjárás 9.05 Napközben 11.05 Cigányfélóra 11.35 A 22-es csapdája 12.00 Krónika 12.40 Ki nyer ma? 12.50 Törvénykönyv 13.05 Vendég a háznál 13.20 Monteverdi: Beatus Vir 13.30 Az Evangéliumi Pünkösdi Közösség félórája 14.05 Klasszikusok mindenkinek 14.35 Most jelent meg 15.06 Szerintem 15.55 Kamatozó forintok 16.01 Krónika 16.25 Népzenei Napló 17.06 Magyarországról jövök... 18.00 Krónika 19.05 Sportvilág 19.30 Jó éjszakát, gyerekek! 19.39 A szerelemről és más démonokról 20.05 Magyar daloskert 20.30 Határok nélkül 21.05 Géczy Dorottya felvételeiből 21.25 Fórum 21.55 Szóló 22.00 Krónika 22.30 Szellemtörténetek 23.05 Hangversenymúzeum 0.10 Himnusz

Híradó, sporthírek 20.30 Magyar Ház 20.55 Minden, ami zene 21.00 Magyarország 2000 21.30 Marius és Jeanette 23.05 Mély víz 23.40 A. K. T. 23.55 Napbúcsúztató

DUNA TV: 5.30 Virradóra 9.05 Halljad, Izrael! 9.40 Váltó 10.15 Néptáncok 10.25 Tanuljunk egymásról, egymástól 10.45 Leptinotarsa 11.35 Lélekvesztő 11.55 Vers 12.05 Lapozó 12.20 Lóverseny 12.35 Esti kérdés 12.45 Talpalatnyi zöld 13.30 Az ózonlyuk 14.15 A körbezárt tenger 14.45 Hubertus 15.01 VirTUS 15.30 Pop-sa-rock 16.00 Miénk a tér 17.35 Mese 18.00 Híradó 18.20 Közép-európai Magazin 18.55 Hej, hej, helyesírás! 19.00 Összkép 19.30 Találkozások Leszek Kolakowskival 19.50 Kiadatás 20.45 Esti kérdés 21.00 Híradó 21.25 Sportpercek 21.40 Az aranykezű férfi 23.40 Híradó 23.55 Vers 0.00 Dillinger halott

RTL KLUB: 6.30 Jó reggelt! 9.00–12.57 Ismétlések 12.05 Acapulco akciócsoport 13.01 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Receptklub 13.30 Megveszem ezt a nőt! 14.20 Klipklub 14.40 Rajzfilmklub 15.55 Sweet Valley 162.0 Az első csók 16.45 A farm, ahol élünk 17.35 100-ból egy 18.10 Acapulco akciócsoport 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Szemérmetlen szerencse 21.50 X-látogatók 23.25 Híradó, időjárás 23.40 RTL Night Klub 1.05 Fókusz

időjárás 17.30 Népzenei portré 18.00 Krónika 18.20 Élő-futam 18.25 Szemle 19.06 Sportvilág 19.29 Az ötös lottó nyertes számai 19.30 Jó éjszakát, gyerekek! 19.40 Miska bácsi levelesládája 20.00 Hírek, időjárás 20.05 Rádiószínház – Portré 21.05 Rádiószínház: Vineta 21.51 Szimfonikus zene 22.00 Krónika 22.20 A 23. óra 23.00 Hírek, időjárás 23.05 Muzsikáló nagyvilág 0.00 Hírek, időjárás

PETŐFI: 4.33 Hajnali dallamok 6.03 Pax rádió 6.35 Sportszombat 6.40 Bringaötperc 8.03 Hazai slágerkívánságok 9.04 Kedvenceink kedvencei 10.00 Petőfi-kabaré 11.07 Slágerklub 12.00 Jó ebédhez szól a nóta 13.00 Hírpercek 13.15 Daráló 13.45 Hang-dominó 14.00 Szív küldi 15.00 Hírek, időjárás 16.00 Vállalkozásklinika 16.30 Kerengő 17.05 Operettparádé 18.01 Hogy tetszik lenni? 18.30 Segíthetünk? 19.03 Varázsnaptár 20.00 Sportkoktél 21.00 Hírek, időjárás 21.03 Énekszóval, muzsikával 21.50 Magyarán szólva 22.00 Rádiószínház – Hannibál 23.00 Hírpercek 23.15 Korzó 0.00 Éjfél után...

BARTÓK: 6.03 Muzsikáló reggel 7.30 Hírek, időjárás 7.45 Kulturális hírek 8.05 Pódium 8.58 Ének a búzamezőről 10.00 Hírek, időjárás 10.05 Hangfelvételek felsőfokon 11.04 Lemezbemutató 12.05 A Bartók rádió kívánságműsora 14.05 Kamaramuzsika 15.00 Opera-művészlemezek 16.00 Híre, időjárás 16.05 A Bartók rádió klubja 18.05 Hangraforgó 19.00

SAJTÓELŐZETES

Kerekes Gábor:
Tájékozódási érzék. Sense of orientation. Sens de l'orientacion

Budapest Galéria Kiállítóháza- III. Lajos u. 158.

2000. március 23. - április 23.

Megnyitja: Beke László művészettörténész
március 23-án 17 órakor
Kurátor: Török Tamás

Megtekinthető: hétfő kivételével naponta 10 -18 óráig.

„Legelső benyomásom az volt, hogy ezek a fényképek magának a fényképészetnek a célkitűzését teszik kétségessé - vagy legalábbis azét a fényképészetét, amelyet ma ismerünk, s amely elveszítette a mágiával való eredendő kapcsolatát. Mert mint minden művészet, meggyőződésem, hogy a fényképészet is eleve mágikus jellegű: elsősorban nem a világ „lefényképezésére", tárgyszerű rögzítésére, visszaadására hivatott, hanem a fényképezett és kiragadott elemek mögötti láthatatlan világ feltárására. Kerekes Gábor fényképei is a művészet ezen ősi célkitűzésének engedelmeskednek. Eleve nem a „világot" akarják bemutatni; nem bizonyos témák „művészi" feldolgozására törekednek; s amit megragadnak, azt nem próbálják „átalakítani". Nem akarják „manipulálni" a látványt, mivel nem a látható világ az elsődleges tárgyuk. Ezek a fényképek „befelé" irányulnak.
E látásmód, hadd ismételjem meg, nem kifelé irányul. Inkább víziónak nevezném, amely elképzelhetetlen a belső centrumra való rátalálás, vagy legalábbis vágyakozás nélkül. Kerekes Gábornak e középpont létébe vetett meggyőződése olyan erősnek mutatkozik e sorozatban, hogy bármit magához tud igazítani. A tárgyak a vízió fényében elvesztik önállóságukat, s bármivé át tudnak alakulni - le tudják vetkőzni saját különösségüket is, el tudják veszíteni egyediségüket.
Mint ahogyan biztos vagyok abban, hogy Kerekes Gábort is, miközben a camera obscurát vagy a fényképezőgépet a kezében tartja, végső soron már nem a fotóművészet izgatja."

Részlet, Földényi F. László: Kerekes Gábor fényképeiről. Fotóművészet.92/2 című cikkéből

Kerekes Gábor: ELSZÁLLÁS

Pixel-könyvek no. 7

„Kerekes Gábor munkálkodása először is azt a kérdést veti fel, hagyatkozhat-e a vérbeli fotós egyéb képi forrásokra is, mint amiket választott munkaeszközével, magas színvonalon teremthet. Kisajátíthatja-e azt a készen kapott, ready-made képanyagot, amelyhez a számítógépes programok segítik hozzá, úgy jutva értékes nyersanyaghoz, hogy alapállásból nem is kell kamerához nyúlnia? Élhet-e a műholdakon utazó »közösségi kamerák« nyújtotta lehetőségekkel, a sutba vágva hőn szeretett szerszámát, amellyel mára magasan értékelhető produkciót hozott létre, rangot vívott magának? Vagyis: hűtlen lehet-e képgyártó »dobozához«? [...]

Ez a képgöngyölítő lehetőség mozgatta meg Kerekes Gábor képzeletét is, amikor felfedezte az USA Photomap nevű számítógépes programot, amellyel fénykép minőségű műholdas felvételeket lehet letölteni az amerikai kontinens bármelyik területéről. [...]

A szerző az általa meglelt vizuális állagot félkész termékként, képi mátrixként értelmezi, és a legfinomabb, legszakszerűbb eszközökkel fejleszti végső minőséggé. Az optikai és vegyi műveletek teszik valódi, kanonizálható műtárggyá a világhálóról származó madárperspektívájú alapfelvételeket..." (Részlet az utószóból)

Kerekes Gábor 1945-ben született, autodidakta fotográfus. 30 éve fotografál. Kezdetben mint műszaki fényképész, majd hat évet mint riporter dolgozott. Az utóbbi tíz évben a „művészet és tudomány" kapcsolatának metaforikus megjelenítésén fáradozik. Technikai repertoárja a camera obscurától a történeti fotóeljárásokon át a nagyformátumú professzionális technikáig terjed. Balázs Béla-díjas fotóművész. Budapesten él.

106 oldal

Bolti ár: 1900 Ft

* * *

Az MMG támogatói:
Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága, Nemzeti Kulturális Alapprogram, RÁCIÓ KIADÓ

MMG
Magyar Műhely Galéria
1072 Budapest, Akácfa utca 20.
tel./fax: +36-1-321-4757
www.magyarmuhely.hu

Kerekes Gábor

Kerekes Gábor: Spirál. 1999. kimásoló papír

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

KEREKES GÁBOR

Tájékozódási érzék
Sense of orientation
Sens de l'orientation

című kiállításának megnyitójára
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(Budapest III., Lajos utca 158.)
2000. március 23-án 17 órakor.

A kiállítást megnyitja:

BEKE LÁSZLÓ

művészettörténész

A kiállítás 2000. április 23-ig tekinthető meg,
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

Támogatók:
Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága
FORTE Fotókémia Rt.

Budapest Galéria

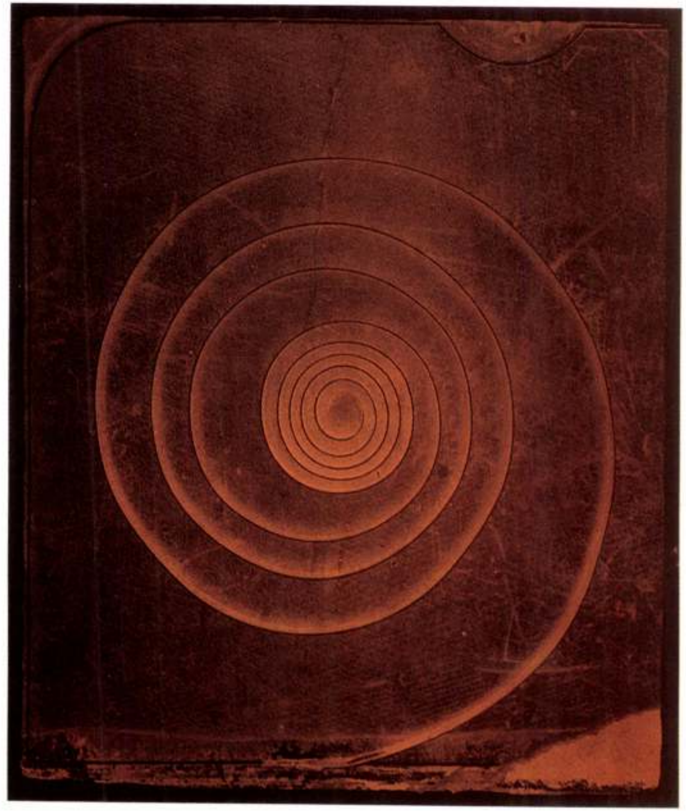

Tárgy: Kerekes Gábor kiállítása a Magyar Műhely Galériában - 2007.12.12.
Feladó: magyarmuhely@frugo.docca.hu
Dátum: Mon, 10 Dec 2007 10:06:10 +0100
Címzett: <magyarmuhely@frugo.docca.hu>

A **Magyar Műhely Galéria**
szeretettel meghívja

Kerekes Gábor

FELSZÁLLÁS

című kiállításának megnyitójára,
2007. december 12-én, szerdán 18 órára.

Megnyitja: **Szombathy Bálint**

A kiállítás megtekinthető: 2008. január 4-ig
munkanapokon 10–17 óráig (a két ünnep között zárva tartunk)

Kerekes Gábor (1945) autodidakta fotográfus. 30 éve fotografál. Kezdetben mint műszaki fényképész, majd hat évet mint riporter dolgozik. Az utóbbi tíz évben a "Művészet és Tudomány" kapcsolatának metaforikus megjelenítésén fáradozik. Technikai repertoárja a camera obscurától a történeti fotóeljárásokon át a nagyformátumú professzionális technikáig terjed.
Balázs Béla-díjas. Budapesten él.

Az MMG támogatói:
Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága, Nemzeti Kulturális Alapprogram, RÁCIÓ KIADÓ

MMG
Magyar Műhely Galéria
1072 Budapest, Akácfa utca 20.
tel./fax: +36-1-321-4757
www.magyarmuhely.hu

Magyarmuhely mailing list
Magyarmuhely@frugo.docca.hu
http://212.40.96.88/mailman/listinfo/magyarmuhely

1.2. rész	**Content-Type:**	text/plain
	Content-Encoding:	quoted-printable

Kerekes Gábor

Kerekes Gábor 1

Az Első kiállitás képei c. tárlaton szerepelt a Munkásmozgalmi Muzeumban.

Magyar Hirlap 1978-214-8

Kerekes Gábor 2

Igazán újat tud mondani *Kerekes Gábor* is. A külvárost, a gyárak világát fedezi fel *valóságfeltáró szenvedéllyel:* minden felvételén ott érződik a fotózás újraértelmezése is. A már említett Balla Andrással együtt talán nála ötvöződik legszerencsésebben a két, egymást éppen *nem kizáró* törekvés.

Magyar Hirlap 1978-214-8

Hegyi:Az Első kiállitás képei

Kerekes Gábor

A Helikon Galériában Bencze László festőművész kiállitását február 10.-én nyitják meg.
A Magyar Nemzeti Galériában két művész kiállitása szerepel: Demjén Attila festőművész emlékkiállitása február 25.-ig tart nyitva,
Klucsik István naiv művész kiállitását február 5.-én nyitják meg.
Kerekes Gábor fotóművész kiállitása megtekinthető február 16.-ig a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében, -közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. febr. 5. XXI. évf. 6. sz. 8. lap.

VALACHI ANNA

A mögöttes tartomány vonzásában

Beszélgetés Kunkovács Lászlóval

A túlzott termékenység a művészetben mindig gyanús: zsenit és dilettánst egyaránt jellemezhet. Perdöntő értékítéletet vitás esetekben a bizonytalan kortársak helyett gyakran csak az utókor hoz. Ezért a grandiózus életművüket zavarba ejtő bőséggel gyarapító művészek szakmai boldogulása nem éppen konfliktusmentes. Gyanakvás, előítélet, lekezelés, kiközösítési törekvések akadályozhatják pályafutásukat, mérgezhetik közérzetüket.

„A határesetek", akik nem gyömöszölhetők bele egyértelműen a hagyományos, könnyen kezelhető műfaji skatulyákba, fölfokozottan érzékelik a velük szemben lépten-nyomon megnyilvánuló negatív megkülönböztetést. Kunkovács László például — aki több mint két évtizede azon munkálkodik, hogy a fotográfiában rejlő komplex lehetőségeket kihasználva megörökítse a népi kultúra ősi, itt-ott még föllelhető rekvizitumait, élményszerűen idézve föl a civilizáció előtti paraszti múltnak tárgyakban, szokásokban továbbélő mindennapjait — valóságos Don Quijote-i harcot vív azért, hogy érdemeihez méltóan értékeljék s rangsorolják tevékenységét. Úgy érzi: sem fotóművészként, sem tudományos — noha autodidakta — felkészültségű néprajzi szakemberként nem kapja meg azt az elismerést, amelyet már régóta kiérdemelt.

Szélmalomharcairól a laikus néző mit sem sejthet, hiszen a kiállításokon, a vetített képes ismeretterjesztő előadásokon a fotóművész törekvéseinek eredményei körvonalazódnak. Az *Élő agrártörténet,* a *Hagyományos halászat,* a *Tiszai barangolások* című tárlatok például a legnemesebb hagyományőrző szándék, több évtizedes országjárás és módszeres gyűjtőmunka gyümölcsei. A népi architektúra jellegzetességeit tudatosító *Ősépítmények* című tárlaton látható különös formájú tyúkólak, kemencék, kukoricagórék, galambdúcok, a funkcionalitás szigorú törvényei szerint emelt sár- és kőépítmények egyetemes tanulságot hordoznak, a „magas" kultúra épületcsodáinak ősformáit fedezve föl a régi parasztgazdaságok udvarain. A *Pásztoremberek* című kiállítás — amelyet ez év nyarán a Budapesti Történeti Múzeumban mutattak be — a fotográfus-néprajzos szintetizáló szellemű életsumma-darabjaként értékelhető, mert az egymás alatt, párhuzamosan elhelyezett portrékon és életképeken egyszerre jelenítette meg a művész egy ősi foglalkozás élő és élettelen hírmondóit.

Ha küzdelmeire nem is, fanatizmusára mégis következtethet az, aki gyakran jár vidéken, s a falvakat, városokat elválasztó pusztákon, legelőkön is rajta felejti a szemét. Miután Magyarország legeldugottabb vidékein is végóráikat élik az évszázados népszokások, a modernizálódó mezőgazdaság pedig végérvényesen kiszorítja a használatból a matuzsálemi munkaeszközöket, Kunkovács László láthatóan a huszonnegyedik órában próbálja menteni a menthetőt: filmkockákra menekíti a múltról tudósító jelen valóságlenyomatait, hogy örökérvényű dokumentumpanorámát alkothasson belőlük a jövőnek.

Vállalkozása, a pusztuló hagyományok korában, a lehetetlent súrolja. Ezért űzi-hajtja magát, konok következetességgel, a rá jellemző elnyűhetetlen vehemenciával. Tudja azonban, hogy egymaga kevés az irdatlan feladathoz. Mecénásra éppolyan nagy szüksége lenne, mint fegyvertársra, mert úgy érzi, előbb-utóbb felőrlődik a magányos küzdelemben.

Az eddigi életutat összegezni igyekvő beszélgetésünk — szélsőséges érzelmi hullámzásaival nyomatékosítva az elhangzottakat — ugyanezt a fölfigyeltető tanulságot hordozza.

— Hogyan ismerkedett a szakmával, amikor még nem volt „a fényképezőgép hivatásos használója"?

— Jaj, ha lenne mesterem, de hálás lennék neki! Akkor elmondhatnám, hogy ő nyúlt a hónom alá. Sajnos, nincs ilyen. A gimnáziumban volt egy fotószakkör, de alig indult be, a tanár elkerült onnan. Kénytelen voltam időnként ellopni a fotószakköri helyiség kulcsát a tanáriból, hogy éjszakánként laborálhassak. Vártam, hogy balhé lesz belőle, észrevesszik, hogy fogy a vegyszer — de megúsztam. Később, a szegedi tanítóképzőben is volt egy teljesen elhagyatott szakköri helyiség, úgyhogy rendszeresen ott éjszakáztam. Akkoriban főleg expresszív stílusú fotókat, fölfokozott tájképeket csináltam. Volt egy ilyen önarcképem is, amit a mai napig vállalok.

— S a falvak népe iránti fogékonysága mikortól eredeztethető?

— Endrődi születésű vagyok, engem tehát az Alföld, a falu, a természet — tájaival, embereivel együtt — gyermekkorom óta vonzott. Elkülönülő életet éltem az osztálytársaimtól. Volt egy barátom, azzal minden áldott nap a Körös árterein bóklásztunk. Döbbenetes az a környezet: mindenütt holtág, ártéri erdők, madarak. Szegeden ornitológuskodtam is. Nagyon gazdag gyerekkorom volt, sokféleképpen tanulságos — és ez mind beépült. Épp ezért kezdettől fogva úgy éreztem, hogy egészen másképp alakulhatott volna az életem, ha kellőképpen kifuttatnak. Édesapámról azonban 1950-ben, amikor lecserélték az értelmiségi garnitúrát, kiderült, hogy az előző rendszerben is iskolaigazgató volt, úgyhogy az én továbbtanulási lehetőségeim képességeimtől függetlenül alakultak. Megmondták az apámnak, szó sem lehet arról, hogy egyetemre menjek; már az is nagy szó volt, hogy a tanítóképzőbe bekerülhettem. Kénytelen voltam kerülő utakon megszerezni a tudást: bejártam az egyetemre spec. kol.-ra meg az egyetemi könyvtárba — szóval olyan kis tudálékos voltam, mint Móra Ferenc kisdiákja, aki az ajtón kívül hallgatózva szívja magába a tudományt.

— Tulajdonképpen minek készült: tanárnak vagy fényképésznek?

— Ha ilyesmit kérdeznek, mindig zavart dadogásba kezdek, mert sok gyerek már tízéves korában tele van konkrét élettervekkel. Én viszont a mai napig nem tudom, mi szeretnék lenni. Az én világom globális; kezdettől fogva mindenestől akartam birtokolni, fogalmilag és képileg egyaránt. Nem tudok lemondani egyik rész kedvéért a másikról. Nyilván a kapkodásom is ide vezethető vissza. Mintha valami komplexus működne bennem: ezt a világot üldözöm — vagy menekülök előle? —, és ezerszeres, tízezerszeres fáradságot sem sajnálok, hogy a nyomára bukkanjak annak, ami elmúlt. A világ végére is elmegyek egy kis apróságért, hogy ezekből a valamicskékből a végén kirakjam azt a mozaikot, amiről el sem hiszik, hogy kiraktam. Úgy érzem, bennem valahogy genetikailag összegződött a racionális és az intuitív gondolkodásmód. Valamit végiggondolok a racionális felemmel, majd az ösztöneimmel ellenőrzöm. Fantasztikus megsejtéseim vannak. Úgy szoktam mondani, hogy a megérzéseimet tessék komolyan venni, mert profi vagyok az ilyesmiben! Ez talán családi örökség nálam: apám is, anyám is tizenvalahányadik gyereke volt egy-egy nagy parasztcsaládnak; én meg a hetedik vagyok, mint a mesében, és a legutolsónak született, sámánjeggyel megjelölve.

— Akkor másképp fogalmazok: mihez kezdett a diplomájával?

— A három szegedi év után — nagyon jó volt ott diáknak lenni! — egy évet tanítottam. Ez is jellemző: ugye ma mindenki a könnyebbik végét keresi a dolgoknak. Én fordítva. Félévkor ki volt téve a képző folyosójára a megpályázható iskolák listája.

Akarok még egy kavicsot mutatni. Nézd meg nagyítóval, milyen szépek rajta a részletek. Valahogyan teljesen amorffá válik az egész. És maga a tér is, azzal az apró kis koszosságával, karcaival. Mert hát miért csinálok ilyeneket? Még nem jövök rá, de csinálom. Elég ennyi. Ugye, hogy szép?

— Nagyon sokszor beletört már a bicskám. Miért is olyan hihetetlenül nehéz önarcképet csinálni? Abszurd dolog. Elhatározod magadat. Mert elhatározás kérdése önmagadról arcképet csinálni. Valamiért elhatározod magadat. Már az is nagy kérdés, miért vagy kíváncsi a saját arcodra? Leülsz a kamera elé. Nézegeted magad a tükörben, egyáltalán, hogyan is nézel ki? Milyen arcot kell vágnod? Kérdés, miért kellene pofát vágni? Hogy önmagadnak színészkedjél? Melyik az a kitüntetett felület, amelyik visszaadja az énedet? A szemed? Mert hát azt szokták mondani: a lélek tükre. Ez is hazugság. Legyen az ajkad? Mosolyogjál vagy sírjál? Gesztikulálj? És akkor rájössz: nem jó az egész. Aztán úgy érzed, a gondolataidat is vissza kellene adnod. Minden az eszedbe jut. Fantasztikusan sok dolog. Ahogy ülsz a kamera előtt és figyeled, hogyan is nézel ki. Aztán meg mindent elfelejtessz. Kiürülsz, üres vagy. Egyszerűen képtelen lefényképezni magát az ember. Mert mint a buddhisták mondják: ez csak a külső, a felszín. Meg egyáltalán, kinek akarsz megfelelni a kinézeted által? Mik azok az elvárások? Elég hazug dolog. A külsődet le lehet fényképezni. De hogy az abszolút te legyél…

„Sok igazat mondanak a világról, de az Igazságot, a nagy mindenség mester-alkotóját nem kutatják jámborul és így nem találnak rája."

— Jó korszakom az a harmincvalahány kép, amit most a magaménak vallok, és azt mondom, hogy nem köpöm le. Ezek által váltam ismertté. Most végül is a babérjaimon ülök. Meg ezeket szeretem is. És tudom: értéket jelentenek a számomra. Elindultam sétálni. Rajtam volt a görcs. Megvolt az ihlet. Kész volt az elgondolás. És akkor az ember sétál, megy-megy. Tudja már a helyszíneket is. Becserkészi magának előre. Meg egyre szomorúbb lesz, ahogy így látja a világot. Ahogy elgondolkodik a világon, számot vet világba vetettségével. Lehetnék filozófus is. Összes élményem, tapasztalatom, tudásom és velem hozott génjeim dolgoznak ilyenkor. Azért is említem gyakorta az egyéni látásmódot. Mert annak énrám kell jellemzőnek lennie. Csak így tudok olyan üzenetet közvetíteni másoknak is, ami csak így igaz. Én nem akarok divatos lenni. Közhelyszerű pedig abszolút nem. Ösztönösen nem akarok az lenni. Nem azért, mert elhatároztam, hogy nem leszek az. Nem. Én nem olyan ember vagyok. Állandóan a változtatást, az újdonságot, a másságot keresem. Ilyen hajtóerők dolgoznak bennem. Mondom, sétál az ember, és akkor olyan szomorú lesz. Megvan a véleménye a világról. Nagyon sok dolgot tud és egyben igen keveset. Valahogy eltávolodik mindentől. Piszok messzire el lehet távolodni. Majdhogynem egy másik planétára jut. Egy új világba. Teljesen elidegenedik ettől a világtól. Ugyanakkor érdekes módon mégis azért érzem jól magam benne, mert olyan kellemes érzetet ad, hogy én ezt fel tudom oldani. Azt a sok gátlást, szorongást, embertelenséget, ami körülöttünk létezik. Én úgy oldom fel, hogy megkeresem az én világom. Az én hiteles világom hiteles külső megfelelőjét. Mintegy önigazolásul fényképezek. Megmutatom: tőlem idegen is ez a világ, mégis elfogadom. Mert hát képtelen vagyok elfogadni. Kívülről szemlélem. Rendkívül kívülről. Valami idegen helyről jöve, mégis rendkívüli beleérzéssel. Hogy szomorú? Hát kérem, én is egy szomorú ember vagyok. Most ez nem azt jelenti, ha valaki szomorú, az mindig az… Ha nevetni kellene, mert más nevet, akkor én valami más, mélyebb szinten vagyok. Ami megkérdőjelezi az egészet. Szilveszter napján például borzasztó rosszul érzem magam. Amikor mindenki mosolyog, mindenki vidám, akkor az ember elgondolkodik. Valami kellemetlen érzése támad…

„Amilyen alakzatokra vetettem szokott módon a szemem, értelmem is olyan képek nyomába indult. Nem figyeltem arra, hogy e képeket alakító értelmi működésem nem ilyen valami bennem és e képeket bizony nem alakítaná, ha nem volna maga is nagyszerű dolog."

(Folytatás az 50. oldalon)

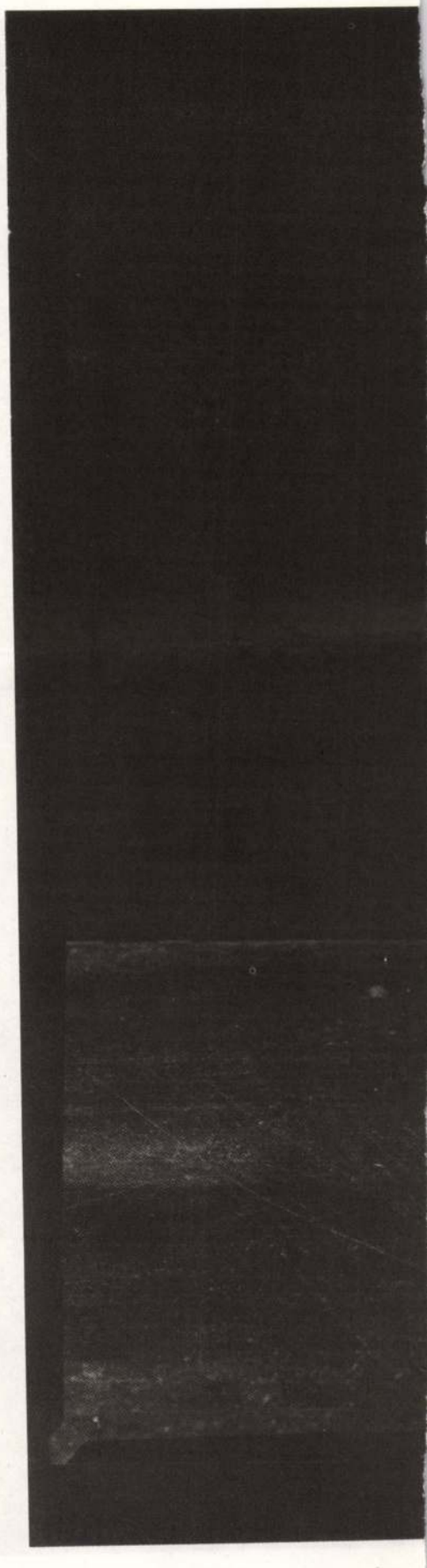

Most egyet csináltam. Az jó lenne. Még nem nagyítottam le. De piszok szép. Megmutatom. Ez is valamiféle csendélet. Ez is ilyen fekete a feketében dolog. Fekete cérnaköteg. A háttér maga is fekete, de abba bele van karcolva. Meg a bonyolult kuszaság. Csendéletnek szántam. Amúgy tűéles rajta minden. És borzasztó szép. Ez itt mind fekete.

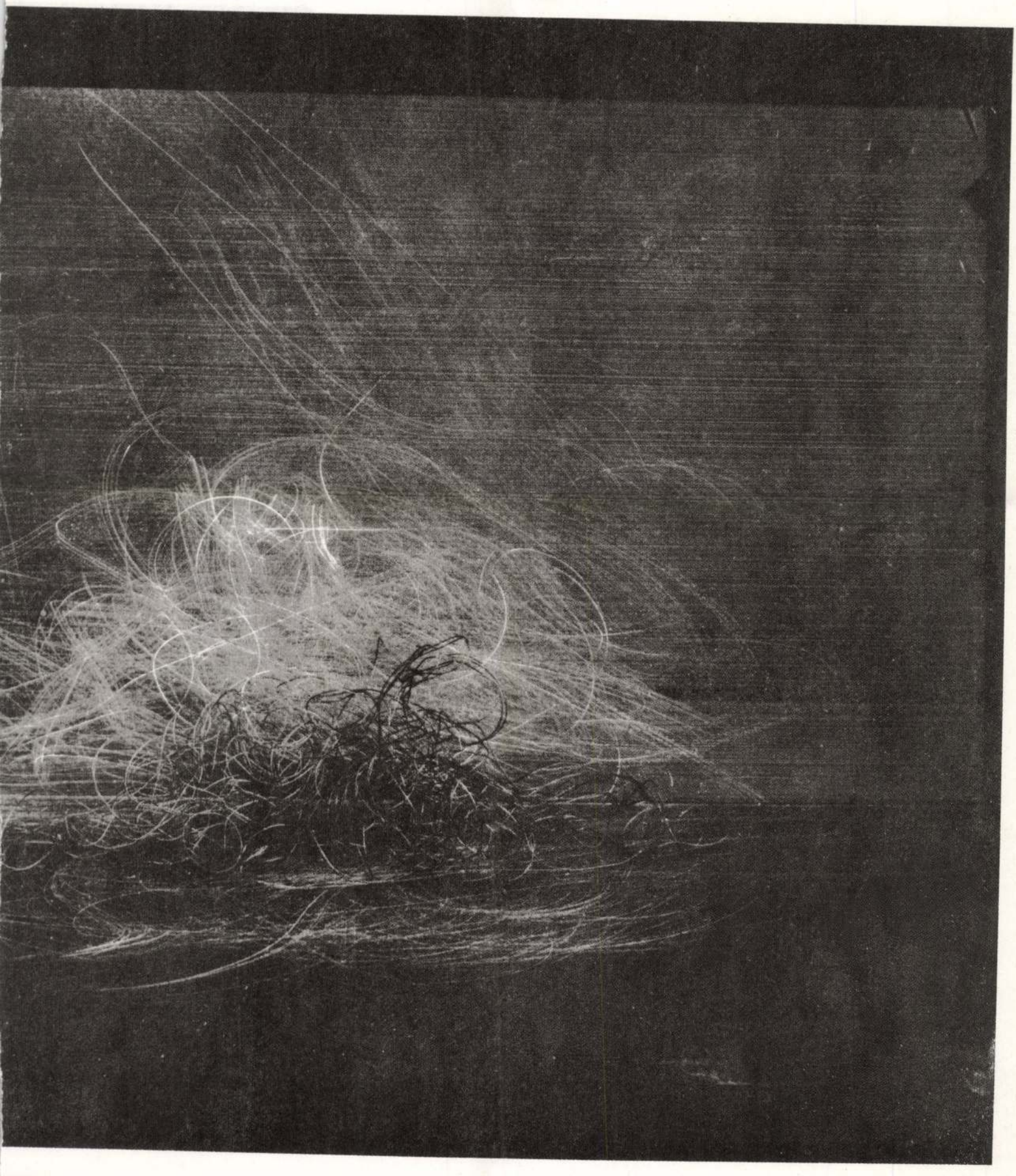

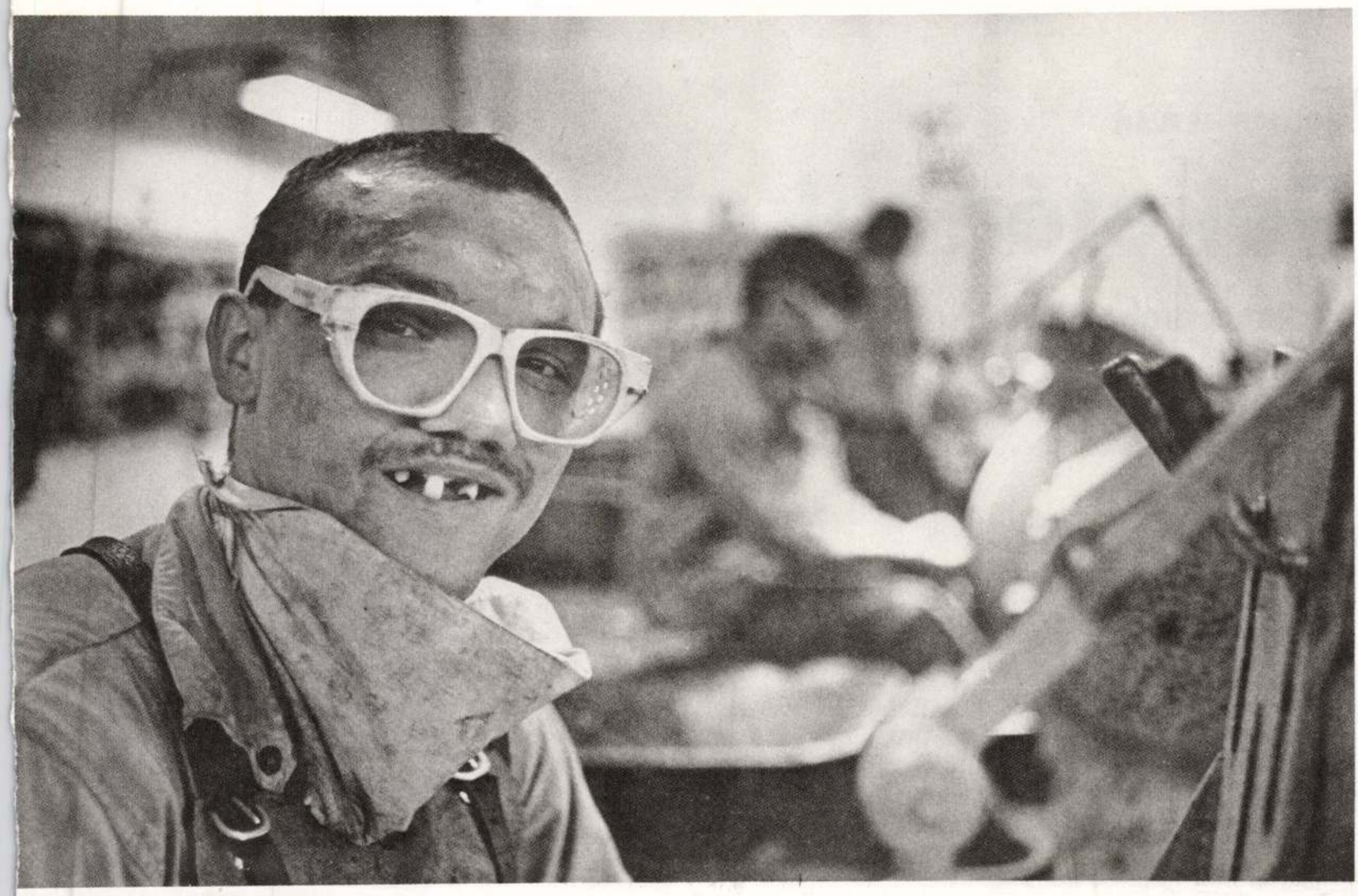

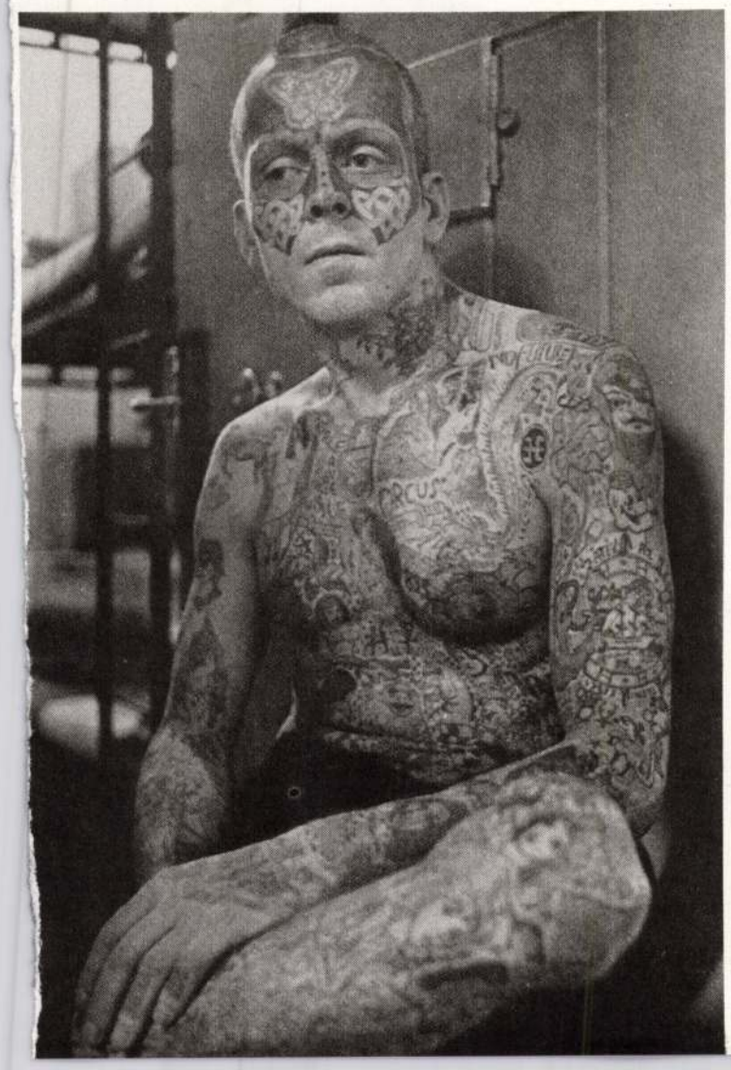

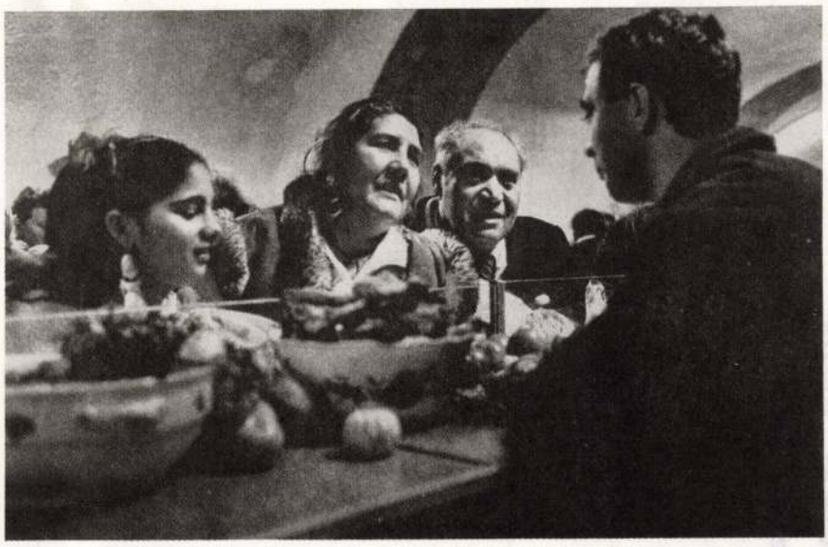

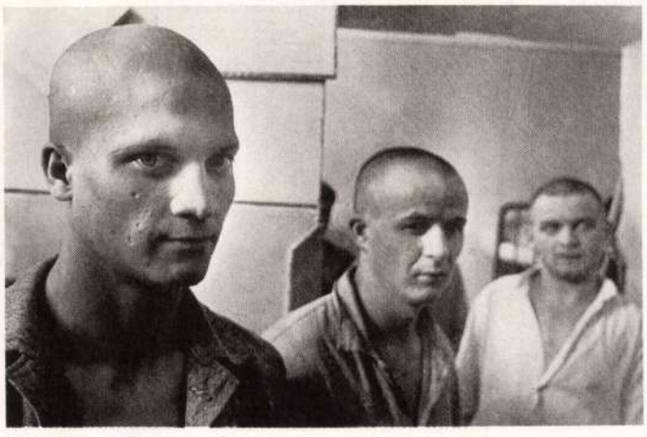

MOLNÁR ISTVÁN

Feketén fekete

Vázlatos arckép-önarckép Kerekes Gáborról

„Aki beszél, semmit se tud,
bölcsnek nem kell a szó se."
Ezt mondta a nagy hallgató,
mindentudó Lao-ce.
Ha azt hiszed, hogy ő a bölcs
s mindent tudott valóban,
miképpen lehet, hogy könyvet írt
s ott ötezernyi szó van?

PO CSÜ-JI (772-846): LAO-CE
(KOSZTOLÁNYI DEZSŐ fordítása)

„Ott tartok, hogy a bőrömön kívül lévő környezet,
az összes tárgy már idegen számomra.
A csupasz bőröm választ el a külvilágtól...
Már személyes tárgyaimat is unom, nincs
kedvenc tárgyam, hozzájuk nem fűz semmiféle
illúzió, már nem is gyönyörködtetnek.
Használatuk gépies, mechanikus,
ruhám az igazi funkcióján kívül, ami a melegítés,
takarás, a legtöbb esetben
a társadalmi elvárásokhoz szükséges
alantas célokat kell, hogy szolgálja.
E megfelezett világ, vagyis a külső
és a belső különválása, hasonlatos
a tudathasadásos szimptómához.
Hasonló vonzatokkal is jár; az utálatos
és idegen külső elviselhetetlensége,
ám ennek még szerencsére tudatos észlelése
a saját belső világom egyensúlyborulását,
önmagamba vetett hitem elvesztését,
magatehetetlenségemet és ennek tudatát
hozza magával. Ha tükörbe nézek,
egy kibírhatatlan ember áll velem szemben,
aki nem képes megoldani semmit;
hasznavehetetlen lettem saját magam számára;
vajon mit kezdhetek ezzel a tehetetlen testtel,
mit kezdhetek e tehetetlen gondolatokkal?"

(Kerekes Gábor: Kezdem a gyerekkornál.
Fotóművészet 1984/3.)

KEREKES Gábor

Fotóművészet, 1989/4.

...or (fotó)

SZÉKELY András: Tárlat Tatán és Tatabányán. =
Fotóművészet, 1985/4. 19.p.

Vécsy Attila : Róma

Kerekes Gábor: Spirál.1999. kimásoló papír

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

KEREKES GÁBOR

Tájékozódási érzék
Sense of orientation
Sens de l'orientation

című kiállításának megnyitójára
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(Budapest III., Lajos utca 158.)
2000. március 23-án 17 órakor.

A kiállítást megnyitja:

BEKE LÁSZLÓ
művészettörténész

A kiállítás 2000. április 23-ig tekinthető meg,
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

Támogatók:
Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága
FORTE Fotókémia Rt.

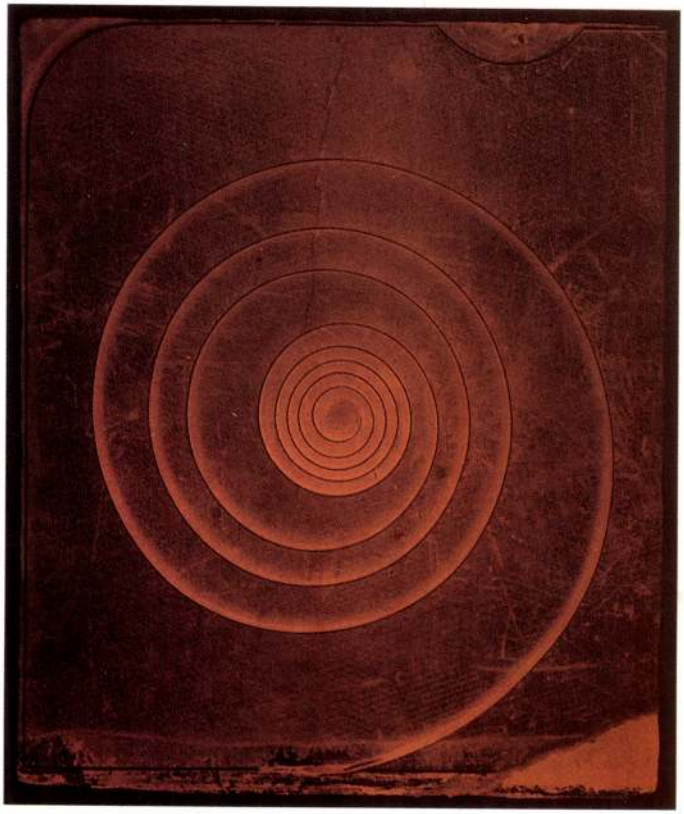

Budapest Galéria

KEREKES GÁBOR

repr- ld. Mészáros János

Székely András: Második.A Fiatalok Fotóművészeti Studiójá
-jának kiállitása
UJ TÜKÖR 1983.XX.évf. 20-21.o.

mely létrejött egyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csopor
u. 62.), másrészről

név:

főállásu munkahelye:

állandó lakcime:

szem.ig.száma:

megbizott között az alábbi feltételekkel:

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

2. A dijazás összege: Ft.
   A dijazásnál alapulvett munkaköri besorolás

Kerekes György, építész

Díjat nyert. (Kázhalom hatta.)

—: Közlemények 8.

Népszabadság, Bp. 1973. dec. 29.

Kerekes Gábor fotómüvész

A Veszprémi Vegyipari Egyetem aulájában "Dokumentum" cimmel három fotómüvész mutatja be müveit:

Jokesz Antal, Kerekes Gábor és Szerencsés János.

A kiállitás megtekinthető március 17.-ig,- közli a lap a kulturális eseményeket ismertető rovatában "Kiállitások" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. márc. 10.
XXIII. évf. 10. sz. 8. lap.

KEREKES Gábor

Arnóti András, Csaba Iván, Kerekes Gábor, Romvári János kiállitása nyilt És mégsem mozog a föld cimmel .szept. 30-áh zár. Margitsziget, Kilátó Galéria, 1992

Uj Magyarország, 1992. aug. 27

ltánylásra találtak, eszmei tartal-
id bemutató cikk keretében csak
li és kompozícionális sajátságok
volna jobban meg művészetének
vetője, műfaját maga keltette új
rópai művészetnek olyan külön-
ban bátran hihetünk.

YJA

gott rajta és az idő csak elsuhant
gú derűje a lélek jóravaló készsé-
ttal az állandó csodálatot is jelen-
ozni kell tudni: mai magyar festő-

A Bolt Galéria tisztelettel meghívja Önt

KEREKES GÁBOR

Albumen works című kiállításának megnyitójára

1997. március 6-án, csütörtök, 18 órára

A kiállítás megtekinthető: 1997. március 6-tól április 22-ig

keddtől - szombatig 14-18 óráig

BOLT
FOTOGALÉRIA

1085 Budapest, Leonardo u. 40. t: 324 7769 t/f: 312 1603

KEREKES Gábor

KESEKE2 ДОРОГ

KEREKES GÁBOR MAGYAR HIRLAP 2000. V. 18.

Művészi gesztusaival a lehetetlent kísérti

Kerekes Gábor fotókiállítása a Budapest Galériában

Egy fotókiállítást elmesélni nevetséges dolog. A kortárs fotóművészet némely irányzatáról pedig csak banális közhelyként szólhatunk, ha pusztán a témáját írjuk le. Kerekes Gábor páratlan művészetéről az eredeti, egyedi mű hiányában értekezni legalább olyan szánalmas dolog, mint a Rómeó és Júliát röviden összefoglalni, és úgy ajánlani az igényes műélvezőnek. Fiú és lány reménytelenül szeretik egymást, a szülők ellenzik, emiatt szörnyű tragédia lesz – elég szánalmas kis melodráma, ahogyan én megírom, na de ahogy Shakespeare...

Avítt tudományos segédeszközök, csillagképek fotói, furcsa formák, megborzongató tájpanorámák – Kerekes képei, elmondva, sőt az újságban reprodukcióként mutatva, szinte semmit nem képesek visszaadni abból a meghökkentő szellemi teljesítményből, amit a művész legutóbbi kiállításán elénk tárt. Kerekes attitűdjében egyszerre van jelen a múlt századi komplex módon látó és alkotó fotográfus gesztusa és a legmodernebb mediális művészé, aki egyidejűleg használja a fotóművészeti kifejezési módot, eszközöket, és folyton rá is kérdez azokra. Nála elválaszthatatlanul van együtt a fotográfiának a techné jellegű, a mesterséget érintő tisztelete, a benne rejlő autonóm művészi önkifejezés, és az eszköz

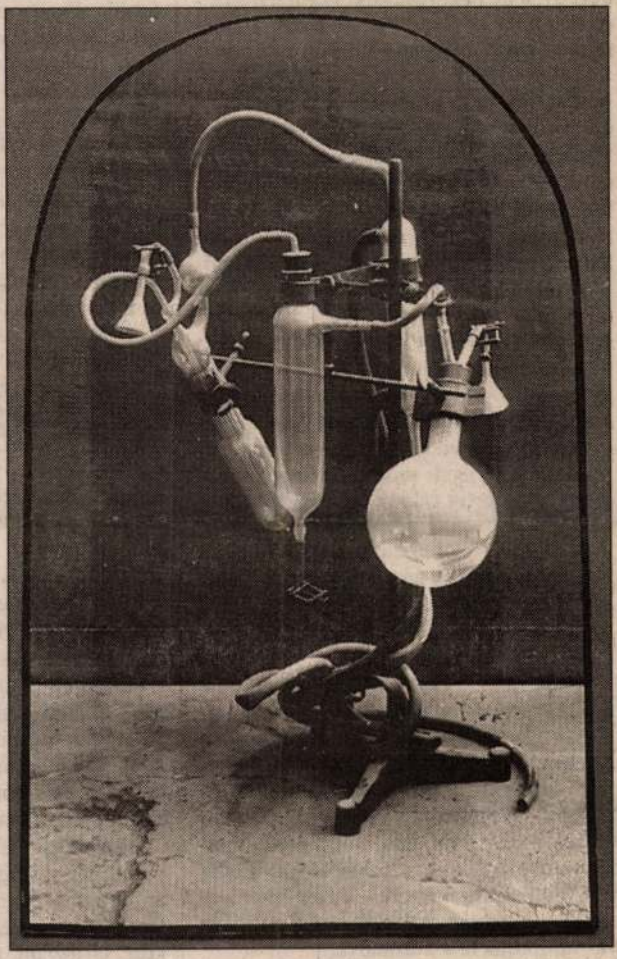

A teljességre tör egy széthullott korszakban

hetetlent kísérti minden művészi gesztusával. A teljességre tör egy állítólagosan széthullott korszakban, és ebből az alapállásból meglepően sokakat meg is tud szólítani.

Egyik fantasztikus felvételét látva

lárist rajzol a hullámokra a ladik lámpása – egyik cseppet sem elvont gondolkodású fotóriporterünk csak annyit nyögött ki lenyűgözve: ilyen nincs is!

dalára, hiszen akkor a kormánykoalíció megfordította volna az eredményt. Vagyis: nyugaton az MSZP még nagyobb tartalékot tudott mozgósítani, miközben változatlan részvétel mellett a MIÉP és a Békejobb szavazótábora nem erősítette tovább az FKGP–Fidesz-tengelyt.

Ha pedig patthelyzet alakul ki (miként e két választás tanúsága szerint ez jött létre) a kétpólusúvá erőltetett hazai politikai térben, akkor megnő a kisebbek jelentősége. Fehérvár és Fehérgyarmat esete azt bizonyította, hogy van, illetve lehet mérleg nyelve szerep. Ilyenbe küzdötte-küzdheti magát az MDF és az SZDSZ egyaránt. Ahhoz azonban hiteles, vonzó és népszerű helyi jelöltet kell találniuk (Viniczai, Sértő-Radics példája). Hosszabb távon persze nem egy, hanem százhetvenhat helyen, ami lássuk be, jóval nehezebb lecke lesz.

A patthelyzet ugyanakkor felértékeli a két nagy párt esetében is a jelöltállítás minőségét. Ha ugyanis néhány szavazaton múlik egy választókörzet sorsa, akkor a jelöltek tulajdonságai is jóval többet nyomhatnak majd a latban. Talán nem véletlenül jelentette be múlt pénteken Kövér László Fidesz-elnök, hogy 2002-es egyéni képviselőjelöltjeiket már ez év végén kiválasztják. (Vagyis másfél évvel a választás előtt ismertté válnak és dolgozni kezdhetnek helyben is a siker érdekében.)

Persze Kövér jelzése szólt a jobboldal többi pártjának is, amennyiben a Fidesz a 2002-es szövetségi politikát időben tető alá kívánja hozni. Mert nyilván érzik: minden szavazat számít majd.

Az MSZP részéről egyelőre nem látszik ugyanez a tudatos készülődés. Fehérgyarmaton két hete megbukott a munkáspárti együttműködés kísérlete, így marad a liberális alternatíva kipróbálása. MSZP és SZDSZ pillanatnyi viszonya azonban egyelőre nem utal arra, hogy komoly elszánások lennének e tekintetben. Pedig úgy tűnik: a szocialisták – a Fideszhez hasonlóan – szintén csak szövetségi politikával válthatják le a kormányt.

Végül a legfontosabbról: a pénzről. Amelyben a politika finoman szólva nem ... 2002-ben, 176 helyen ... majd kam-

he szankciót is. A küldöttek többsége hallgatott a külügyminisztériumok burkolt jó tanácsára vagy nyílt figyelmeztetésére, s tartotta magát ahhoz a tradicionális európai bölcsességhez, hogy a nagy keleti medvét őrültség elvont nyugati eszmékre hivatkozva piszkálni.

Az ismert angol anekdota szerint a moszkvai brit nagykövet Sztálin idején egy alkalommal azt jelentette haza, hogy van egy rossz és egy jó híre. A rossz hír az, hogy Oroszországban kitört a kannibalizmus, az emberek tömegesen falják fel egymást. De jó híre is van, az egy főre jutó húsfogyasztás máris látványosan emelkedett. A több éve ismétlődő csecsenföldi vita során számtalanszor elhangzott, hogy az orosz politikát objektív módon kell megítélni, s a csecsen civilek ellen elkövetett bűnök mellett figyelembe kell venni – mit is? Azt, hogy Jelcin beteg, jönnek a dumaválasztások, Jelcin éppen jobban van, de a dumában kommunista ellenfelei győztek, Jelcin lemondott, a duma pedig megosztott, Putyin egyelőre csak ügyvezető elnök, megint jönnek a választások. S egyáltalán, valami mindig történik Oroszországban, ami lehetetlenné teszi, hogy számon kérjük rajta a legalapvetőbb emberi jogi egyezmények betartását. (Amit Moszkva önként vállalt, amikor felvételét kérte a strasbourgi székhelyű Európa Tanácsba.)

Magam januárban még a szavazati jog felfüggesztése ellen, áprilisban pedig mellette szavaztam, így azon néhány képviselő közé tartoztam, akik megfordították az amúgy mindkétszer igen szoros eredményt. Mindkét szavazat – de különösképp az utóbbi – politikai pályám legnehezebb döntései közé tartozott, ... envolult történelmi, er- ... ...iai össze-

sággal. A régót
(sokszor az ottl
elől elmenekül
dig bármikor
legalapvetőbb
gaiktól, s a gyai
kai származás
rúnak vannak
(a NATO bor
Szerbiában), s
mussal együtt
szembeni hat
(Észak-Írorszá
tak ártatlan ka
tek). Az orosz
nak és befejeze
háborút követ
rocitások nem
nem durvulni
csen fegyveres
gyetlenül bánt
lyokkal, s a kó
zett terrortáma
példa a gerillar
netében. A
azonban nem p

A tárlat április 23-áig látható a Budapest Galéria Kiállítóházában a Lajos utcában.

• Szarka Klára

...az ejszakai kikötés ... címűt, ahol az éjfekete vízen, a még feketébb fakoronák között, lehelettinom fényka-

...desek érintő gondolati, tudományos megközelítés. A le-

MagyarRádió online

A fotográfia mostohagyerek

Elhangzott: 2004. május 16-án
2004. május 19., szerda 9:17

„Véget kellene vetni annak a félreértésnek, amely az amatőr és műkedvelő fényképezést, az idegenforgalmi látképeket, a pusztán erotikus vagy lágyan pornografikus női fényképeket, a kereskedelmi naptár-, reklám- és ételfotókat, a sekélyes sztárfotókat is fotóművészetnek tartja."

Ez az idézet egy megjelenés előtt álló írásból való, a szerzője Bartha Zsolt Péter fotóművész, akinek indulatos felcsattanását persze több tény is alátámasztja. Ezeket sorolta fel három, a helyzettel szintén elégedetlen fotóművész is, Kerekes Gábor, Stalter György és Bartha Zsolt Péter.

Kerekes Gábor a mai helyzetet úgy látja, hogy egy nagyon berögzült, egy nagyon konformista, mondhatni botrányos közélet van a fotográfiában.

Bartha Zsolt Péter szerint már az általános iskolától kezdve kellene oktatni a vizuális művészetet, többek között a fotográfiát. Két gyermekének könyveibe belenézve ugyanis azt látta, hogy nem nagyon szerepel benne fotográfia, és egyáltalán fotográfiával kapcsolatos dolgok. Úgy érezte, fel kell vállalnia, ezért bement az iskolába és megkérte a tanárokat, engedjék meg, hogy ő tarthasson fotográfiai oktatást a gyerekeknek.

Stalter György szerint a szakma legnagyobb problémája az, hogy nincsenek kurátorok, tehát nincsenek olyan szakemberek, akik segítenék például a magyar fotográfia kilépését a határokon túlra.

Az Iparművészeti Egyetemen ugyan oktatnak vizualitást, vizuális tanszék van, de kifejezetten fotóművész oktatás nem létezik, csak Németországban, ahol például ötvenhárom olyan egyetem van, ahol fakultásként oktatják a fotográfiát.

Nyugat-Európában kiforrott közgondolkodás alakult ki a fotográfiáról és egy nyelvezet, amit használnak azok, akik erről gondolkodnak, Magyarországon nem alakult ki ilyen nyelvezet – mondta Kerekes Gábor. A kortárs fotográfia mindenkinek mást jelent. A kortárs fotográfia valójában a legfrissebb, legnaprakészebb művészeti jelenségeket foglalja össze.

MR

MagyarRádió online

A fotográfia mostohagyerek – a beszélgetés teljes szövege

2004. május 19., szerda 11:07
128 olvasás

– Igazam van, ha feltételezem, hogy a magyar fotográfia aranykora után, amit körülbelül a két világháború közöttre szoktak elhelyezni, ma egy kicsit mint hogyha mostohagyereknek érezné vagy érezhetné magát az, aki fotóművészetet művel Magyarországon?

Kerekes Gábor:– Minthogy itthon nem tudott érvényesülni, öt olyan ember emigrált Magyarországról, mint Robert Capa, Brassai, Moholy Nagy vagy Munkácsy, akik világ első tizenöt legnagyobb fotográfusai között szerepelnek. Vajon miért ott tudták learatni, hogy úgy mondjam, a babérokat, illetve miért ott lettek nevesek, sőt referenciák a fotótörténetben? Hát ez ugyanígy történik ma is. Ma a helyzet az, hogy egy nagyon berögzült, egy nagyon konformista, mondhatnám botrányos közélet van a fotográfiában.

Bartha Zsolt Péter:– Bocsánat; kezdjük az intézményes rendszerrel, az általános iskoláktól kezdve kellene oktatni a vizuális művészetet. Többek között a fotográfiát. Hiszen hát azt mondják, hogy vizuális korban élünk. Én például... van két gyermekem: megnéztem a könyveiket, és láttam, hogy nem nagyon szerepel benne fotográfia, és egyáltalán fotográfiával kapcsolatos dolgok. Most annyit fölvállaltam, hogy az iskolába bementem, és megkértem a tanárokat, hogy engedjék meg, hogy tartsak ott fotográfiai oktatást a gyerekeknek. Természetesen teljesen ingyen. De hát sajnos az egyetemi oktatás színvonala is körülbelül ezen a szinten van, mint az általános iskoláé.

Stalter György:– Én úgy gondolom, a legnagyobb probléma egyébként a szakmában, tehát ami minket is érint, vagy a kortárs magyar fotográfiát, hogy nincsenek kurátorok. Tehát hogy nincsenek olyanfajta szakemberek, akik segítenék például a magyar fotográfiának kilépését a határokon túlra.

– Gondolom, ez megint az oktatással függ össze. Hiszen a kurátort is képzik valahol.

Kerekes Gábor:– Ugyan oktatnak az iparművészeti egyetemen és az intermédián vizualitást, vizuális tanszékek vannak. De kifejezetten fotóművész-oktatás nem létezik. Csak Németországban ötvenhárom olyan egyetem van, ahol fakultásként oktatják a fotográfiát. Svájcban tíz van. Ausztriában is.

Bartha Zsolt Péter: Nyugat-Európában hosszú diskurzusokkal kiforrott közgondolkodás alakult ki a fotográfiáról és egy nyelvezet, amit használnak azok, akik erről gondolkodnak. Magyarországon egyrészt nem alakult ki ilyen nyelvezet. Egy egyszerű szót mondok, hogy a kortárs fotográfia – az mindenkinek mást jelent. A kortárs fotográfia az valójában a legfrissebb, legnaprakészebb művészeti jelenségeket foglalja össze. Sokak szerint pedig az, hogy a kortársak, tehát itt Magyarországon, ugye, a kortársak egy időben élnek. És az a kortárs fotográfia. Ez is egy óriási nagy tévedés például.

Stalter György:– A fotóművészeti alkotások megítélésében Magyarországon ma egy hamis értékrend működik. A beszélgetésünk elejére visszakanyarodva: André Kertész végül is azért ment el Magyarországról, mert beadott egy kiállításra például képet, és azt mondták neki, hogyha nemes eljárásokkal egy kicsit öregíti, ami a korszellemnek akkor megfelelő volt – de egyébként a világ szempontjából elavult volt –, akkor kap díjat, de egyébként nem. Na most ma is zajlik ez. Tehát úgy gondolom, hogy egy hamis értékrend alapján ítéltetik meg a művészeti szakma.

– Mit tesznek azok, akik fotográfusok, azok akik fotóművészek Magyarországon azért, hogy ez a helyzet változzon?

Stalter György:– Az alapvető probléma, hogy valahogy a szakma nem szerveződött meg profin. Tehát mint ahogy a filmeseknél ezt érzékelhető; főleg mostanában, hogy megszületett a filmtörvény. Amin lehet, hogy egy évtizeden keresztül dolgoztak, és komoly emberek dolgoztak rajta; akik nem feltétlenül filmesek, hanem filmről gondolkodó emberek. És az apparátusokat is valahogy úgy tudták mozgatni, hogy ez létrejöhessen, egy komolyabb szerveződés. Ez a fotográfiában sajnos nagyon gyerekcipőben jár ma Magyarországon. Tehát a filmeseknél úgy gondolom, hogy ez profibban van megszervezve, mert tényleg tudnak kiutaztatni filmeket fesztiválokra. És hogyha ott sikeresek, akkor szinte kötelező módon most már segítenie kell a filmszakmának azokat az alkotókat, akik valóban jók.

Bartha Zsolt Péter:– Csak a filmszakmában nem keveredett össze mondjuk az amatőr film és a professzionális film. Miközben akik itt ülünk, mindnyájan tagjai vagyunk a Magyar Fotóművészek Szövetségének, amely még mindig teljesen vegyes felállású. A hobbifotográfustól jóformán az amatőrön át a teljesen szakirányú ipari, iparos fotográfusig megtalálhatók az emberek. Természetesen fotóművészek is. De hát ebből, ebből a csúnya szóval mondva katyvaszból nagyon nehezen lesz egységes gondolkodási rendszer, egységes irány, hogy merrefelé kéne menni egy ilyen szervezetnek.

– Nyilván vissza lehet elég könnyen dobni a labdát, hogy na de hát ez a szakma problémája, tessék, forrja ki magát, forrja ki a problémáira adható válaszokat.

Stalter György:– Sajnos úgy van, hogy a Fotóművész Szövetség tagságának nagy része azért azt kell mondani, hogy amatőr és hobbifotográfus. Nem is gondolom azt, hogy az amatőr fotográfiát nem kellene támogatni. Csak ez egy közművelődési feladat. Tehát itt keveredik össze a két dolog. El kellene különíteni azt a professzionális művészeti fotográfiát, ami valóban naprakész értéket képvisel, akár a világ szempontjából.

Kerekes Gábor:– A másik, a még rosszabb az, hogy a szövetségnek elég nagy százaléka inaktív, tehát egyszerűen nem dolgozik.

– Márhogy nem fényképez.

Stalter György:– Nem fényképez, így van. Egy kiállításra tíz-, húsz-, huszonöt, harmincéves munkákat adnak be. Tehát ez azért valahol kínos. És nem beszélve arról: attól, hogy nem dolgozik valaki, attól még lehetne szellemileg korszerűbb gondolkodással rendelkező. De nem azok, hanem valahol a szocializmus éveiben ragadtak le.

– Miért nem olyan vezetőséget választ magának ez a szakma, amelyik abba az irányba kormányozhatná, ahova mennie kell.

Stalter György:– Jó kérdés. Vezetőség, ez tényleg nem feltétlenül csak a szakma választja. Tehát a Nemzeti Kulturális Alap bizottságának is egy részét a szakma próbálja delegálni, a másik részét a minisztérium. Na most a Nemzeti Kulturális Alaphoz, ahová pályázhatunk, oda pályázik mindenki, irdatlan erővel. Olyan dolgok kapnak támogatást, amik végül is nem korszerűek, egy elmúlt világot tükröznek. Amik pedig kicsit előremutató, vagy kicsit olyanfajta szerveződés, akár egyéni munka, aminek értelme lenne, az valami módon háttérbe szorul és elsikkad.

– Mit lehet tenni?

Kerekes Gábor:– Ami a legfontosabb lenne állami szinten; nincs állami befolyás, nem értenek hozzá. Ahonnan szerzi a dotációt a fotográfus – ez a Nemzeti Kulturális Alap. Itt megjegyezném azt, hogy nem referencián belül. Nevetséges az, hogy egyetlen kiállítást se néznek meg – akkor hogyan hoznak döntést, ha nincs rálátásuk a dolgokra?

Bartha Zsolt Péter:– Itt fölmerült a Nemzeti Kulturális Alapn neve, mint pénzosztó szervezeté. Én úgy gondolom, hogy valójában ez a fiataloknak kellene hogy pénzt adjon a munkáikhoz. Azt hiszem, hogy az idősebb generáció tagjainak nem is kellene már talán pályázatokon részt venniük. Ehhez sajnos hozzátartozik az is, hogy Magyarországon a fotóműtárgyak kereskedelme teljesen elveszett; nincs ilyen. Tényleg azt lehet mondani, hogy nincsen. Nyugat-Európában nagyon sok idős és középkorú kollégánk él meg ebből a műfajból, illetve a műkereskedelemből. És így akkor nem kellene a pénzelosztó alapokhoz fordulniuk: hadd maradjon ez a fiataloké.

Stalter György:– A megmérettetés nem egy szűk perifériális helyzetben, hanem egy nemzetközi szinten működik. Szerintem itt a magyar fotográfusok kilencvenöt százaléka labdába se rúghatna. Ugyanis ott a léc nagyon magas. Néhány ember igyekszik megcsinálni magát, vagyis igyekszik ott érvényesülni, ahol nem tesznek neki keresztbe. Ahol valóban írnak róla.

Bartha Zsolt Péter:– Dolgozni kell szerintem. Tehát a középszer ellen egyetlen módszer van: hogy az ember folyamatosan dolgozik, a munkáit olyan múzeumokban és közgyűjteményekben elhelyezve külföldön, amik biztos referenciát jelentenek mindezzel szemben.

Bihari Ágnes

Kerekes Gábor

Kerekes Gábor, festő

Új Művészet 2003. 9. p. 4

SZERZŐDÉSBEN RÖGZÍTETT I
JÓVÁHAGYOTT OM-TÁ
szigorú számadási nyon

Kedvezményezett: ..... címe: .... Adóazonosító száma: ..... Pénzintézet: ..... Pénzforgalmi jelzőszáma:	
Teljesítés időpontja: év hó nap	Bizonylat kelte: év

A .....számú szerződé
javaslatában rögzített .....számú fel

Költségnemek	**OM-támogatás (Ft)**	**Saját r**
Működési költségek		
Személyi juttatások és járulékai		
dologi költségek		

KEREKES GÁBOR

MEGHIVÓ :BOLT GALÉRIA GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

1996 dec 19 - 1997 jan 1o

LÁSD : BARTA ZSOLT PÉTER

A PILLANGÓ-HATÁS / THE BUTTERFLY EFFECT
A FELFEDEZÉS ELŐTTI PILLANAT KOORDINÁTÁI
THE COORDINATES OF THE MOMENT BEFORE DISCOVERY

MAGYAR ÉS NEMZETKÖZI MÉDIAMŰVÉSZETI ÉS MÉDIATÖRTÉNETI KIÁLLÍTÁS
INTERNATIONAL AND HUNGARIAN MEDIA ART AND MEDIA ART HISTORY

1996. január 20 – február 25. / 20 January – 25 February, 1996

A káoszelmélet egyik fontos tétele a kaotikus folyamatoknak a kiinduló kondíciók iránti szokatlan érzékenysége, mely leginkább a „pillangó-hatás" néven vált ismertté. A jelen művészetét meghatározó technikai médiumok fejlődési iránya, használata, művészi lehetőségei éppoly beláthatatlanok, mint a múlt század film és távolbalátás, holográfia és számítógép előtti korszakának újításai voltak a maguk idejében. A két időszak ezáltal egymásra vonatkoztatható. Ha a jelenhez vezető utakat vizsgálva észrevesszük az „előzmény", az ötlet vagy találmány eredetiségét, azt, amelyet megjelenésekor jelent(het)ett, azon tulajdonságaival akár, melyek később feledésbe merültek, akkor a „jövőbe láthatunk". Alkalmazzuk e technikát, és vegyük észre a régiben az újat, a tradíció eredeti gazdagságát, és az újban a régit, múlékonyságát és divatosságának unalmát! A médiumok között élő ember könnyen elveszhet az információözönben, miközben minden a tájékozódását látszik szolgálni. A kommunikációs krízisből kivezető utat mutathat a médiatörténet újfajta áttekintése és a művészet megannyi minőségérzékeny iránytűje. A technikai médiumok archeológiájának kutatása csak mint művészeti tevékenység lehet elég érdekes ahhoz, hogy nyilvánosságot kapjon, és így segítse a jelen tudatos jövővé alakulását.

A Soros Alapítvány Kortárs Művészeti Központ a Műcsarnokkal együttműködve szervezi A pillangó-hatás című nemzetközi médiaművészeti és médiatörténeti rendezvénysorozatot, melyhez kapcsolódóan kétnyelvű katalógus és CD-Rom is kiadásra kerül.

Az eseménysorozat a következő programokból áll: *Jelkoordináták* – magyar, valamint Közép- és Kelet-Európával kapcsolatban álló nemzetközi médiaművészeti kiállítás; *Média-relikviák* – közép- és kelet-európai technológiai felfedezéseket és kísérleteket bemutató történeti kiállítás; *Mozgó horizontok* – retrospektív videó-, film- és kompjúteranimáció-bemutató; *A felfedezés előtti pillanat* – szimpózium az elfelejtett és előre nem látható médiatechnológiáról és médiaművészetről; *A technológia árnyékában* – magyar és külföldi előadások a média elméletéről és gyakorlatáról; *Színpad és kommunikáció* – multimédia-tánc-performance, happening, akció, koncert és kísérletek a Műcsarnokban és a Petőfi Csarnokban nemzetközi művészek közreműködésével.

Fundamental to chaos theory is the phenomenon of sensitive dependence on initial conditions, commonly referred as the Butterfly Effect. We have no way of knowing what effect technological media will have on the future contemporary art. Today's situation is just as unpredictable as that of the last century, prior to the new discovery film, television, holography and the computer. If, while examining the routes to our present we realize what the original idea or invention meant (or could have meant) at the time, keeping in mind even aspects which were later forgotten, then we may be able to "see into the future". Applying this method, we can perceive the new in the old recognizing the original richness of that which later became tradition. We can see the old in the new, too, with its transience and the boredom of its fashionability. Although the fertile media environment appears to provide orientation, anyone existing within it can easily become lost due to information overload. A new analysis of historic events can, however, lead us out of the communication crisis. Archaeological media research, in itself an artistic activity, could be effective in bringing this issue to the fore and making the transitional step within the public sphere, into a consciousness of the future.

The Butterfly Effect is a series of international events focussing on media art and media art history organized by the Soros Center for Contemporary Arts – Budapest, in collaboration with the Műcsarnok. The Butterfly Effect consists of the following components and is accompanied by CD-Rom and comprehensive bilingual catalogue.

Current Coordinates – an exhibition of media art works by Hungarian and international artists related the Central and Eastern Europe; *Media Relics* – an historical exhibition of inventions focussing on technological innovations produced by Central and Eastern Europeans; *Moving Horizons* – a retrospective video, film and computer animation program of work by international artists; *The Moment Before Discovery* – an international symposium devoted to the development of media technology and media art both forgotten and unforeseen; *In the Shadow of Technology* – a lecture program covering both practical and theoretical issues presented by international guests; *Staged Communications* – a series of multi-media dance performances, happenings, actions, concerts and experiments by international artists to be presented in the Műcsarnok and the Petőfi Csarnok.

Megnyitó: 1996. január 20-án, szombaton 17 órakor / Opening at 5 pm on Saturday, 20 January 1996
A kiállítás rendezője: Mészöly Suzanne és Peternák Miklós / Curators: Suzanne Mészöly and Miklós Peternák

ERNST MÚZEUM

BUDAPEST VI., NAGYMEZŐ UTCA 8.; TELEFON: 341-4355
NYITVA: NAPONTA 10-TŐL 18 ÓRÁIG, HÉTFŐN ZÁRVA / OPENING HOURS: 10 AM–6 PM, MONDAY CLOSED
Belépődíj: 50 Ft; diákoknak, katonáknak, nyugdíjasoknak: 25 Ft; ingyenes nap: kedd
Admission: 50 HUF; for students, soldiers, pensioners: 25 HUF. Free entrance: Tuesday

DANAIDÁK / DANAIDS

GRUNWALSKY FERENC FOTÓKIÁLLÍTÁSA / PHOTOS BY FERENC GRUNWALSKY

1995. december 7 – december 31. / 7 December – 31 December, 1995

Grunwalsky Ferenc Balázs Béla-díjas operatőr és filmrendező ezúttal mint fotográfus mutatkozik be. Különös hangulatú aktfotói témájául klasszikus mitológiai alakok „feltámasztását" választotta: a danaidák megjelenítését. „Órájuk közelít a kamera, az ő testüket ábrázolják a képek. A fényképezőgép szeme drámai erővel fedezheti fel az embert, a testét, és rajta keresztül a természetet: a fény–árnyék hatásait. A fekete-fehér nyersanyag ezer meglepetést tartogat – önmagunkról, az *egyedről*". (Grunwalsky Ferenc)

Cameraman and film director Ferenc Grunwalsky, recipient of the Béla Balázs prize, debuts as photographer. The theme of his unusual nudes is the "resurrection" of some figures of classical mythology: the Danaids. "The lens zooms in on them, the pictures represent their bodies. The eye of the camera can discover man, his body, and through him, nature – the effects of light and shade – with dramatic force. The black-and-white raw material has thousands of surprises in store about ourselves – about the individual specimen." (Ferenc Grunwalsky)

Megnyitó: 1995. december 7-én, csütörtökön 18 órakor / Opening at 6 pm on Thursday, 7 December 1995
Megnyitja: Szabó István filmrendező / Opening by film director István Szabó
A kiállítás rendezője: Megyesi Zsuzsa / Curator: Zsuzsa Megyesi

KEREKES GÁBOR FOTÓMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA
EXHIBITION OF PHOTOGRAPHS BY GÁBOR KEREKES

1995. december 8 – december 31. / 8 December – 31 December 1995

Kerekes Gábor fotóművész az utóbbi négy évben készült munkáival tudomány és művészet rég elfeledett kapcsolatát igyekszik feltámasztani. „E két megismerési forma minden megismerésnek az alapja, mindkettő a teljességre törekszik. Az érzeteink által a dolgok lényegét sejtető művészet és a reális rendszerező tudomány közötti legfontosabb kapcsolat az isteni intuíció jelenléte. Műveimen a tudomány, a megismerés «művészi» tárgyai láthatók. E tárgyak kiváló eszközök arra, hogy kipillanthassak a megismerhetetlen felé." (Kerekes Gábor)

Cím nélkül / Untitled

With his works of the last four years, photographer Gábor Kerekes has been trying to revive the long-forgotten relationship between science and art. "These two forms of cognition are the basis of all sorts of cognition, both aiming for perfection. The fundamental link between art suggesting the essence of things via our sensations and the realistic systematization of science is the presence of divine intuition. My works present «artistic» objects of science, of cognition. These objects are excellent tools for stealing glances at the unknowable." (Gábor Kerekes)

Megnyitó: 1995. december 8-án, pénteken 17 órakor
Opening at 5 pm on Friday, 8 December 1995
Megnyitja: D. Udvary Ildikó művészettörténész
Opening by art historian Ildikó D. Udvary
A kiállítás rendezője: Kozák Csaba / Curator: Csaba Kozák

A LÁTHATÓ JELEN / THE VISIBLE PRESENT

1996. január 12 – február 11. / 12 January – 11 February, 1996

A Magyar Fotóművészek Szövetségének nyílt pályázatára beérkezett közel 2400 fotóból válogatta a zsűri azt a mintegy ötszázat, amelyből a kiállítás megpróbál áttekintést adni a magyar fotográfia jelenkori helyzetéről, a technikák és tematikák továbbéléséről és változatairól, a nyelvezet és eszközhasználat kiterjesztéséről. A következő kategóriákban lehetett pályázni: 1. tényrögzítő (dokumentatív) fotográfia, fotóesszé, fotóriport, 2. személyiségábrázolás (arckép, társasági élet), 3. tájfénykép (természeti fotográfia, épített környezet, utcaképek, környezetvédelem), 4. alkalmazott fotográfia, 5. kísérleti fotográfia.

Herendi Péter: *Vega tánca III.*
Dance of Vega III, 1995

The jury selected some 500 of the nearly 2400 shots submitted to the open competition called by the Association of Hungarian Photographers to give an overview of the present-day situation of Hungarian photography, including the survival and variants of techniques and themes, the expansion of idiom and instruments. The optional categories included: 1. fact-finding (documentary) photography, photo essay, photo report, 2. representation of personality (portrait, social life), 3. landscape (nature photo, built environment, streetscape, environmental protection), 4. applied photography, 5. experimental photography.

Megnyitó: 1996. január 12-én, pénteken 17 órakor
Opening at 5 pm on Friday, 12 January
Megnyitja: Sümegi György művészettörténész, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium főosztályvezető-helyettese
Opening by art historian György Sümegi Deputy Head of Department of Fine Arts Ministry of Culture and Education
A kiállítás rendezője: Mayer Marianna
Curator: Marianna Mayer

ERNST MÚZEUM

BUDAPEST VI., NAGYMEZŐ UTCA 8.; TELEFON: 341-4355
NYITVA: NAPONTA 10-TŐL 18 ÓRÁIG, HÉTFŐN ZÁRVA / OPENING HOURS: 10 AM–6 PM, MONDAY CLOSED
Belépődíj: 50 Ft; diákoknak, katonáknak, nyugdíjasoknak: 25 Ft; ingyenes nap: kedd
Admission: 50 HUF; for students, soldiers, pensioners: 25 HUF. Free entrance: Tuesday

A LEGKEVESEBB / THE LEAST

A FIATAL KÉPZŐMŰVÉSZEK STÚDIÓJA EGYESÜLETÉNEK KIÁLLÍTÁSA
EXHIBIT BY THE YOUNG ARTISTS' ASSOCIATION

1996. február 22 – március 17. / 22 February – 17 March 1996

A kilencvenes években induló művésznemzedék formanyelvét sajátos visszafogottság jellemzi. Az általános érvényű üzenetek helyén személyes hangon „megszólaló" művek állnak. Miközben a művészetelmélet a komplexitást az elemi dolgok belső gazdagságában látja, a kontemplatív művek képkivágásába sokféle, kevés elemet felmutató látvány kerül. A Stúdió tematikus kiállításának megrendezésével az új generáció személyes hangú, redukált formanyelvű, gyakran szociális érzékenységet mutató munkáinak kíván teret biztosítani.

A Stúdió egyik műterme a Rottenbiller utcában
One of the studio of the Young Artists' Association in Rottenbiller utca
Fotó / Photo: Rosta József

The formal idiom of the generation of artists beginning their careers in the '90s is characterized by a peculiar reserve. In place of messages of universal validity, their works "address" the viewer in a personal tone. While art theory pinpoints complexity in the inner economy of elementary things, various glimpses of minimal elements are placed in the fields of comtemplative works. By this thematic show of the Studio, the new generation has been given a forum to present their works of a personal tone in a reduced formal language with frequent signs of sensitivity to social problems.

Megnyitó: 1995. február 22-én, csütörtökön 18 órakor
Opening at 6 pm on Thursday, 22 February
A kiállítás rendezője: Orosz Péter
Curator: Péter Orosz

DOROTTYA GALÉRIA

BUDAPEST V., DOROTTYA U. 8.; TELEFON: 118-3899
NYITVA: NAPONTA 10-TŐL 18 ÓRÁIG, SZOMBATON 10-TŐL 14 ÓRÁIG, VASÁRNAP ZÁRVA
OPEN: MONDAY – FRIDAY 10 AM – 6 PM, SATURDAY 10 AM – 2 PM, SUNDAY CLOSED
A belépés díjtalan / No Admission

KARÁCSONY '95 / CHRISTMAS '95

IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR / SHOW AND FAIR OF APPLIED ART WORKS

1995. december 7 – december 31. / 7 December – 31 December 1995

Budapest szívében, az Atrium Hyattet és a Vörösmarty teret összekötő kis utcában található a Műcsarnok egyik kiállítóterme, a Dorottya Galéria. A százéves évfordulójához közeledő kiállítási intézmény idén is szeretné felhívni figyelmüket a mai magyar iparművészet jeles alkotóira. Ezért hagyományunkhoz híven, a karácsonyi ünnepekre gondolva, eladással egybekötött iparművészeti kiállítást rendezünk. Az öltözködés, ajándék és játék témakörében egyedi és kisszériás darabokat kínálunk Önöknek.

Sárvári Katalin modellje
Fashion design by Katalin Sárvári

Dorottya Gallery, one of the exhibition spaces of the Palace of Art, is in a short street which connects the Atrium Hyatt with Vörösmarty Square in the heart of Budapest. The exhibition space, nearing its one hundredth anniversary, wishes to call attention once again to the prominent figures of today's Hungarian design. In keeping with tradition, a show and fair of applied art works is staged with a view to the Christmastide events. Unique and low-volume articles of dressing, gifts and toys will be offered for sale in the show.

Megnyitó: 1995. december 7-én, csütörtökön 17 órakor
Opening at 5 pm on Thursday, 7 December 1995
A kiállítás rendezője: Bárd Johanna
Curator: Johanna Bárd

GÁDOR MAGDA KIÁLLÍTÁSA
WORKS BY MAGDA GÁDOR

1996. január 5 – január 27. / 5 January – 27 January 1996

Gádor Magda szobrait a 70-es évektől kezdve egyedi technikával, betonból készíti. Formájukat ősi, kultikus tárgyakra emlékeztető festéssel hangsúlyozza. A csavarkulcs fejéhez hasonlító alapmotívumuk a nyitott száj. Különös szoborlények ezek, amelyek tele vannak érzelemmel, szenvedéllyel, mintha sárkányok volnának. A szobrok mellett bemutatunk néhányat a művész rajzaiból is.

Megkötözve / Fastened, 1993

Magda Gádor has been using a unique technology since the '70s to make her sculptures of concrete. Their forms are emphasized by painting reminiscent of ancient cultic objects. The basic motif is the open mouth reminding of the monkey-wrench. They are peculiar sculpture-creatures full of emotions and passion, as if they were dragons. In addition to the sculptures, some of the artist's drawings are shown.

Megnyitó: 1996. január 5-én, pénteken 17 órakor
Opening at 5 pm on Friday, 5 January 1996
Megnyitja: Baranyi Anna művészettörténész
Opening by art historian Anna Baranyi
A kiállítás rendezője: Bálványos Anna
Curator: Anna Bálványos

TÉVEDSZ / YOU'RE WRONG

CZEIZEL BALÁZS – KIFF DOSÓ KIÁLLÍTÁSA / EXHIBITION BY BALÁZS CZEIZEL AND DOSÓ KIFF

1996. február 2 – február 24. / 2 February – 24 February 1996

Czeizel Balázs 1989-ben végzett az Iparművészeti Főiskola fotó és tipográfia szakán, Kiff Dosó 1982-ben grafika szakon. Mára mindketten eltávolodtak a hagyományos műfajoktól, és elsősorban ironikus hangvételű, olykor frivol, mégis a legalapvetőbb kérdéseket felvető, kompjúterrel alkotott képeikkel hívták föl magukra a figyelmet. A szöveget képbe emelő, klipszerűen sűrű fotómontázsaik, a giccsel finoman kokettáló kompjúter-szőtteseik hamisítatlanul árasztják egy új generáció szellemiségét. Mostani kiállításukon 1995-ben készült munkáikkal mutatkoznak be.

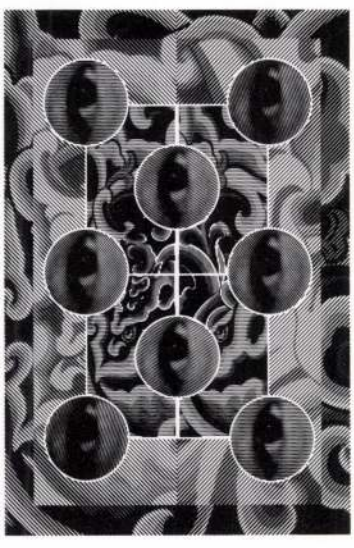

Czeizel Balázs:
Időminta / Time as Pattern

Balázs Czeizel graduated from the Academy of Applied Arts in photography and typography in 1989. Dosó Kiff majored in graphic arts at the Academy, graduating in 1982. Both have abandoned traditional art forms and gone on to produce chiefly ironic, at times frivolous, computer pictures which, nevertheless, always raise fundamental questions. Their clip-like thick photo montages involving texts as visual motifs, and their computer fabrics making subtle advances to kitsch unmistakably emanate the spirituality of a new generation. The present exhibition shows works made in 1995.

Megnyitó: 1996. február 2-án, pénteken 18.30 órakor
Opening at 6.30 pm on Friday, 2 February 1996
Megnyitja: Maurer Dóra / Opening by Dóra Maurer
A megnyitón közreműködik: Thomas Ernst
With the participation of Thomas Ernst
A kiállítás rendezője: Megyesi Zsuzsa
Curator: Zsuzsa Megyesi

ILLEBEKES GÁBOR

Megnyitó: 2002. április 9. 18 óra

Opening: 9. april 2002, 6 p.m.

Nyitva: 2002. április 9. / május 4.

Open:9. april / 4. may

vasárnap kivételével minden nap 14-18 óráig.

2-6 p.m.; except sundays.

Stúdió Galéria STÚDIÓ A/KSE

1053 Budapest, Képíró u. 6

Tel.: 267 2033

E-mail: studio@c3.hu

Kerekes Gábor
Markus Lerviks/FIN/
kiállítása

A kiállításhoz kapcsolódó matiné napok:

2002. április 14. vasárnap délután: Film matiné

14. april 2002; Sunday in the afternoon: Filmland

2002. április 27. szombat délutántól: Zumó deep dub zenés matiné

27. april 2002; Saturday: Zumó deep dub music

2002. május 4. szombat kora este: Fodor János konyhaművészete

4. may 2002; Saturday: the art of cooking - János Fodor.

PA-MŰ-FELD
HABSZIVACS-MUANYAG

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA
NKÖM

1000 TEA

HUNGART
BELVÁROSI BORKERESKEDÉS
1000 TEA

MEDI/T/ATION SPACE.

Koreai diadal a győri grafikai biennálén

Csang Szo Kim koreai képzőművésznek ítélték oda a Győrött ma kezdődő 9. Nemzetközi Rajz- és Grafikai Biennále fődíját. A kulturális tárca által felajánlott fődíjat a koreai művész a városi életet ábrázoló nagyméretű fotógrafikájával nyerte el.

A megyei önkormányzat díját Hanji Saeko japán alkotó kapta, a város elismerésében pedig Kerekes Gábor képzőművész részesült. A budapesti Godot Galéria díját, amelyet pályakezdő művészek patronálására alapítottak, Václavková Katerina szlovák alkotónak ítélte a zsűri. A biennálét rendező győri Városi Művészeti Múzeum kitüntetését Nagy Gábor György képzőművész veheti át a mai ünnepélyes megnyitón, amelynek a múzeum főépülete, az Esterházy-palota ad otthont.

A rendezvényen 17 ország, köztük Kanada, Észtország, Németország, Ausztria és az Egyesült Államok csaknem félszáz alkotója vonultatja fel munkáit.

A csoportos kiállításnak a Városi Művészeti Múzeum képtára, a Napóleon-ház ad helyet. Emellett négy alkotó, köztük az elmúlt évi biennále fődíjasa, Ingrid Ledent belga grafikusművész önálló kiállítással jelentkezik a városban.

N. Mészáros Júlia, a győri Városi Művészeti Múzeum igazgatója, a biennále főszervezője elmondta: a november közepéig tartó rendezvény fő célja, hogy szakmai fórumot teremtsen, ahol a művészeti ág legjobb képviselőinek munkáin keresztül lehet nyomon követni a rajz és a grafika területén végbemenő művészeti folyamatokat, technikai változásokat. Az idei biennále a fotográfia és a kortárs grafika kapcsolatát vizsgálja, valamint a digitális technika használatával együtt járó új sokszorosító grafikai technikákat tekinti át.

A főszervező kiemelte: „Nagyon érdekes, ahogy a kiállító művészek alkotásaikban ötvözik az új technikák használatát a régies megjelenítési móddal, vagy fordítva, régi módszereket alkalmaznak az újszerű megjelenéshez." *(mh/mti)*

M. Hírlap 2007. szept. 15. 19 oldal

A SZERZŐ FELVÉTELE

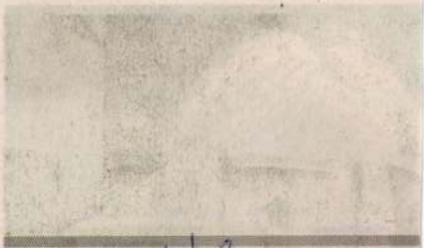

Magyar Hírlap
2008. június 23

HÍREK

BRÜSSZEL

Három magyar fotós tárlata

Három kortárs magyar fotográfus kiállítása nyílik meg csütörtökön a Brüsszeli Magyar Kulturális Intézetben. Kerekes Gábor, Szilágyi Lenke és Minyó Szert a kortárs magyar fotográfia emblematikus figurái. A szeptember 14-ig látható tárlat az utóbbi években készült alkotásaikat mutatja be. *(mti)*

Kerekes Gábor fotó

A Műcsarnok tisztelettel
meghívja Önt

1995. december 8-án,
pénteken 18 órára

Kerekes Gábor
Observations

című
kiállításának
megnyitójára

❦

a kiállítást megnyitja:

D. Udvary Ildikó

❦

Ernst Múzeum, Budapest, VI. Nagymező utca 8.
a kiállítás megtekinthető 1995. december 31-ig,
hétfő kivételével naponta 10-től 18-óráig.

A megnyitót támogatja a Törley

KEREKES Gábor

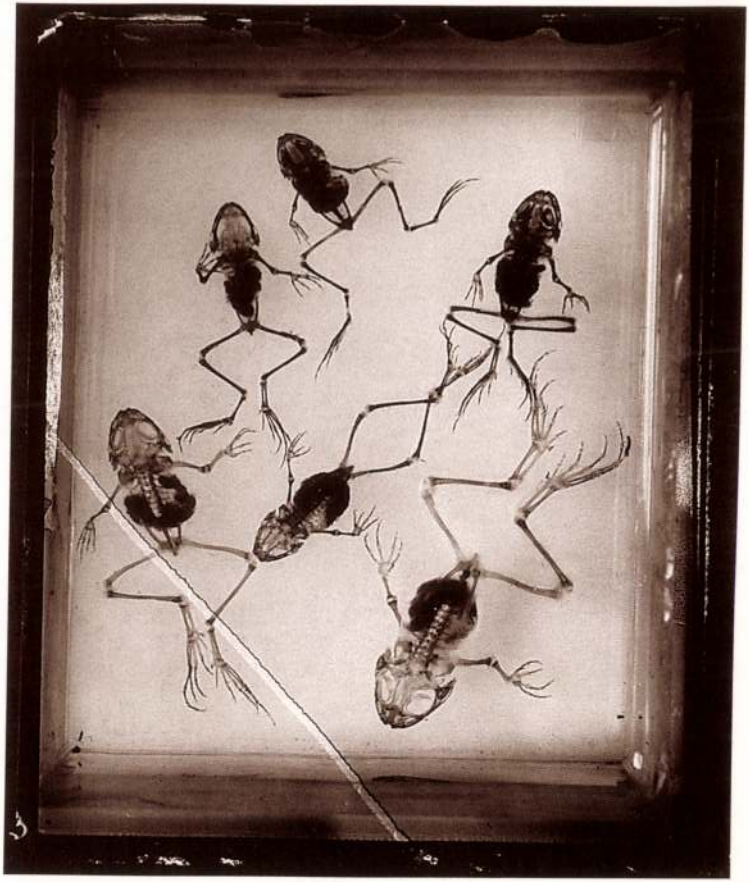

Observations

Kerekes Gábor kiállítása

Megnyitó: 1995. április 6.
(csütörtök) 20 óra

BOLT galéria

H–1085 Budapest, Leonardo da Vinci u. 40.
tel.: (36–1) 131 3641, 112 1603 • nyitva h–szo, 10–18 óráig

KEREKES GÁBOR

Kortárs Magyar Fotográfia '99

MAGYAR HÍRLAP: '99. Szept. 2.

Már harmadik alkalommal rendezik meg Pécsett a kortárs magyar fotóművészet seregszemléjét. Az idei biennálét szerényebb keretek között, kevesebb helyszínen és kísérőprogrammal, de a fotóművészet iránt érdeklődők számára mégis nagyon nívós kínálattal hozták tető alá a szervezők. A Pécsi Galériában szeptember harmadikától látható tárlat bemutatkozó mestere a magyar kortárs fotóművészet egyik legeredetibb tehetsége, a budapesti Kerekes Gábor. Az ő munkássága már méltán nevezhető nemzetközi hírűnek, azon kevesek közé tartozik, akinek a műveit Nyugat-Európában és az Amerikai Egyesült Államokban is vásárolják a műgyűjtők. A hazai kortárs fotóművészet egy másik érett alkotója, Halas István a Művészetek Házában mutatja be alkotásait, a Pécsi Kisgalériában pedig pécsi fotográfusok kollektív kiállítását láthatják az érdeklődők.

Szombattól a Parti Galériában a nemrég megszűnt budapesti Bolt Galéria két alkotójának, Drégely Imrének és Herendi Péternek a műveit állítják ki, este a Múzeum Galériában pedig a Nyíregyházi Fotóklub anyagából rendezett kiállítás nyílik.

A Fiatalok Fotóművészeti Stúdiója két tárlattal is szerepel a Kortárs Magyar Fotográfia '99 rendezvényen: a Pollack Mihály kollégium aulájában és a Nick-passzázsban állítják ki rendhagyó képeiket. Vasárnap a Mecseki Fotóklubban nyílik dokumentumkiállítás az elmúlt két biennáléról, és a tanulságok összegzése reményében kötetlen beszélgetésre várnak minden érdeklődőt délelőtt 11-kor ugyanott.

A kiállítások a kiállítótermek (eltérő) nyitvatartási rendjében október 3-áig láthatóak.

• Szarka Klára

a Fideszt, akkor igencsak ráncolhatjuk a homlokunkat: hogyan nézne ki a koalíciós háború, ha most béke van? (Az MDF elmesélhetné, saját tapasztalatból, hogyan nézne ki, de őket, úgy tűnik, senki sem kérdezi.)

Pláne akkor tűnne furcsának a békés együttélés, ha eszünkbe jutna Torgyán (József, miniszter) vélekedése, miszerint a kormány semmit sem valósított meg a beígért reformokból (a kisgazdákkal egyetértésben kormányzó Fidesz szerint: de, rengeteg dolog megvalósult).

Az is a legteljesebb egyetértés jele, hogy a koalíciós egyeztető fórum, az úgynevezett kiskabinet első ülésén nem jelent meg a földművelés, a vidékfejlesztés és a Ferencváros minisztere, a kormány szóvivője szerint azért, mert „[Torgyán] szerint nyilván nincsenek olyan koalíciós feszültségek", amelyekről

szintje felett azonban a tudatlanság és a meggondolatlanság már bűn. A Büntető Kódex fogalmazásában: foglalkozás körében elkövetett tömeges veszélyeztetés. Az emberi sorsok egyre tarthatatlanabbá és tűrhetetlenebbé alakulását szemlélve, persze, nem a kormányt, hanem a mindenkori hatalmat kárhoztatom, és ez a kárhoztatás csak annyiban szól az aktuális kormánynak, amennyiben most éppen ez gyakorolja a hatalmat. De ugyanezt elmondhattam volna négy, nyolc vagy tizenkét évvel ezelőtt is. El is mondtam, illetve le is írtam, első ízben 1971-ben a közgazdasági diplomamunkámban: az emberek nem abban mérik egy ország

let ára összeri elérheti a 3800 forintot. Magyarul: a minimum bérre kényszerült embereknek – legalábbis Budapesten – minden ötórai munkájukból egyet csak azért kell dolgozniuk, hogy egyáltalán el tudjanak menni a munkahelyükre. A BKV nyeresége fontos, emberi életek ellehetetlenülésére figyelni nem fontos. Nem szabad egyetérteni vele, de meg lehet érteni, ha ezek az emberek elmennek lopni, és okozzák a munkát azoknak a rendőröknek, akiknek a fizetése ugyancsak nem többszöröse a minimálbérnek. Nem folytatom. Mindnyájan szemtanúi vagyunk, hogyan rokkan bele az ország egy félreértett gazdasági növeke-

meg 1987-ben is csak egy számjegyű infláció 1988-ban 15,5 százalékra emelkedett. Jött az szja, ami az emberek azonos összegű fizetése mellett növelte a termelők költségeit. Ezt aztán érvényesíteni igyekezvén az áfával amúgy is emelt árakban, az infláció megemelkedett 17 százalékra. Következésképpen az 1989. évi átlagkereset 8,14 százalékos adóterhe mellett a nettó kereset vásárlóértéke 85,47 százalékra csökkent, és ennek a 80 százalékát éri el az 1998. évi nettó átlagkereset. A közszférában ez a szám 77 százalék, mivel a közszféra bruttó átlagkeresete a mindösszesen bruttó átlagkeresetnek csak 94 százaléka. Ezen a szinten fagyasztották

dokoltabb
luk képvis
tatottabba
A piaci
alap, hogy
annyi sze
kétszer ar
tergáltak.
nem tud k
utcasarkon
nem tud k
lítani, a m
tud kétsze
A szaks
sa tehát r
szakszerve
gyarország
nak érdek
vagyok tis
zetek eszk

KEREKES GÁBOR

NÉPSZABADSÁG : 2000. III. 23.

Fotótárlat Óbudán

Kerekes Gábor fotóművész kiállítását ma 17 órakor Beke László művészettörténész nyitja meg a Budapest Galéria Kiállítóházában (Bp. III., Lajos u. 158.).

KEREKES GÁBOR

TÁJÉKOZÓDÁSI ÉRZÉK címmel *Kerekes Gábor* kiállítását ma délután öt órakor nyitja meg *Beke László* művészettörténész. A tárlat a Budapest Galéria Kiállítóházában (III., Lajos utca 158.) április 23-ig, hétfő kivételével mindennap 10-től 18 óráig tekinthető meg.

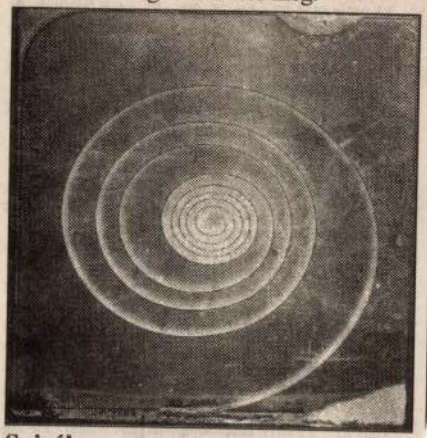

Spirál

NÉPSZABADSÁG 2000. III. 22.

foglalásomról fog ítélkezni Tanár

nya

KEREKES Gábor

MOLNÁR István: Feketén fekete.
Vázlatos arckép – önarckép
Kerekes Gáborról =
Fotóművészet, 1989/4. 24–27.
50–51. ill. rez. E.

XX. sz. 45. u / Mesterek

Kevekes György, [építész]

Díjnyertes. (Százhalombatta.)

—: Sikeres terepályázat 4.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. dec. 28.

KEREKES György antalos

VARGA Gyula: Adatok a debreceni asztalos céh és a népi butor történetéhez.=A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1988 (1990) 134.

Kerekes György

1928/29. középiskolai rajztanári oklevelet kapott.

Képzőm. főisk. évk. 1928/29. 22 l.

Kerekes György, Békéscsaba

Csabai utca, paszt.

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete I.kiáll. Ernst Múz. 1947. jul. 8 l.

MDK

Kerekes György, Békéscsaba

Tanya ősszel, of.

Rózsák az ablakban, of.

Szegedi, Képzőműv. Egyes. kiáll. Hungária-szálló

1943. okt. 6 l.

DEBRECEN (Hajdu)

Péterfia-utca 27. Ház, földszi
eleje.

(Debrecen V. é. M. Bp. 7951, 8.1)

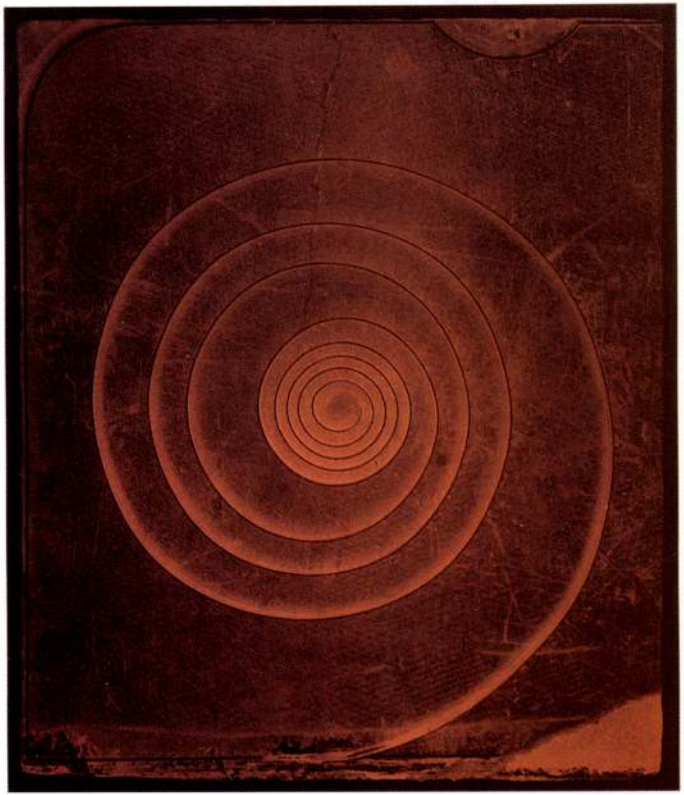

Budapest Galéria

Kerekes Gábor: Spirál. 1999. kimásoló papír

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

KEREKES GÁBOR

Tájékozódási érzék
Sense of orientation
Sens de l'orientation

című kiállításának megnyitójára
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(Budapest III., Lajos utca 158.)
2000. március 23-án 17 órakor.

A kiállítást megnyitja:

BEKE LÁSZLÓ

művészettörténész

A kiállítás 2000. április 23-ig tekinthető meg,
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

Támogatók:
Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága
FORTE Fotókémia Rt.

Kerekes György festő

Magyar Művészet, 1927

240.0.
kiállítások.

Karekes György

festő Békéscsaba -

lásd

Reged őrzi tárl. 1943

febr

1944. febr

Kerekes György

Pestó, vm. Zilah.

1903 febr. 19.

Rudnay

A Képzőművész. főiskola

Közlése.

BUDAPEST
1934 OKT 6-2
P 741

Kerekes György

1925/26 – 1930/31

Ferképzőmfoiskévk
99.l.

Kerekes György

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 240

1928. 648

Magya

Bethlen István Internatu
Vilmos császár út 55.

Kerekes György, festő,

Kerekes György

Magyar Müveszet
1927. 240
1928. 648

Koll. Eiszt
a Bethlen
Internátusban
1927

Főiskola növendéke
volt 1928 ban

~~Sajósy Alajos oltárképei.~~

Továbbításával

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZABADSZERVEZETE VIDÉKI CSOPORTJAINAK I. KIÁLLÍTÁSA

1947. JÚLIUS 6-tól—20-ig

a volt ERNST MUZEUM TERMEIBEN

VI. NAGYMEZŐ-UTCA 8.

(TELEFON: 421-968.)

ELŐSZÓ

1945. augusztusában a Magyar Képzőművészek Szabadszervezete nagy erélyel látott hozzá a vidéki szervezeti csoportok megszervezéséhez. A Szervezet ezzel hangsúlyozni kívánta, hogy működési körét az egész országra kiterjesztve minden művész érvényesülését egyformán segítse elő, bárhol lakjon is az illető és így lehetővé tegye a kölcsönhatást és az egységes magyar művészeti kultúra kialakulását.

Eleinte a kapcsolatok elmélyítésének rengeteg akadálya volt, ma azonban a pósta és közlekedés helyreállásával megvalósíthatjuk terveinket. Vidéki szervezeteinkkel a rendszeres levelezést már régen megkezdtük, ma pedig már havonta küldjük nekik folyóiratunkat, a SZABAD MŰVÉSZETET, az egyetlen mai képzőművészeti lapot. Pécsett megkezdtük a budapesti művészek bemutatását is, most pedig bemutatjuk a vidékiek Első Kiállítását, amelyen húsz város művésze szerepel.

Az a 170 mű, amelyet bemutatnak, meggyőzhet mindenkit arról, hogy megérdemlik a segítséget és támogatást.

Most már a Főváros közönségén múlik, hogy jószívvel fogadja ezt az első bemutatkozást és kellőképen méltányolja a Szabadszervezet és Vidéki csoportjainak munkáját.

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK
SZABADSZERVEZETE

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Azt, hogy: a Főváros ismerje meg a Vidék művészetét, a Vidék a Fővárosét és az önmagáét, mert csak így válhat a művészet közkinccsé.

Akarjuk, hogy a magyar képzőművészet megtalálja útját az ózdi, balmazujvárosi és nagykanizsai dolgozóhoz éppúgy mint bármely más község, vagy a főváros dolgozóihoz.

Első lépésünk ez a kiállítás, s ha ezt kicsinynek ítélik, akkor azt kell válaszolnunk: „De cselekedet." Cselekedet nélkül a legszebb igéretek vagy tervek sem jelentenek semmit. Elindultunk utunkon és céltudatosan haladunk tovább rajta a legnagyobb küzdelmek, erőfeszítések árán is, minden gáncsolás és közömbösség ellenére is, mert bízunk az új életforma jövőjében és dolgozunk annak felépítésében.

TOROCZKAI OSZVALD

A Vidéki Szervezetek Országos Központjának Vezetője

FESTMÉNYEK:

I. TEREM

1.	Tar Zoltán (Debrecen): Patak partján, vízfestm.	500.—
2.	Bánszki Tamás (Debrecen): Ősz, vízfestm.	1000.—
3.	Bánszki Tamás (Debrecen): Falusi vásár, vízfestm.	Mgt.
4.	Bánszki Tamás (Debrecen): Tavaszi fény, vízfestm.	1000.—
5.	Vincze István (Debrecen): Szobában, vízfestm.	400.—
6.	Vincze István (Debrecen): Májusi reggel, olajfestm.	400.—
7.	Zilahi Edith (Debrecen): Rajz	80.—
8.	Zilahi Edith (Debrecen): Rajz	Mgt.
9.	Zilahi Edith (Debrecen): Kéregető, tusrajz	Mgt.
10.	Kéglné Kalmár Anna (Sátoraljaujhely): Jolánka naranccsal, vízfestmény	1000.—
11.	Kéglné Kalmár Anna (Sátoraljaujhely): Alvó kislány, vízfestmény	800.—
12.	Sass Árpád (Békéscsaba): Domboldal, pasztell	400.—
13.	Balla László (Debrecen): Üldögélők, vízfestm.	400.—
14.	Balla László (Debrecen): Szegényasszony, vízfestm.	400.—
15.	Balla László (Debrecen): Napszámosok, vízfestm.	400.—
16.	Tamás Ervin (Debrecen): Holdfény, vízfestm.	500.—
17.	Kenesseyné Herz Anna (Szombathely): Pihenés, ceruzarajz	100.—
18.	Juhász Antal (Gyöngyös): Csendélet, vízfestm.	300.—
19.	Kenesseyné Herz Anna (Szombathely): Házcsoport Szentendrén, pasztell	250.—
20.	Dobroszláv Lajos (Tata): Cseke-tó Tatán, vízfestm.	400.—
21.	Diószegi Balázs (Nyíregyháza): Öregasszony a parkban, vízfestm.	800.—
22.	Diószegi Balázs (Nyíregyháza): Parkrészlet, vízfestm.	620.—
23.	Jakab István László (Tatabánya): Fenyők, vízfestm.	Mgt.
24.	Szalai Zoltán (Nyergesujfalu): Önarckép, tempera	600.—

25. Kánya István (Békéscsaba): Ócskapiac, vízfestm. 200.—
26. Szalai Zoltán (Nyergesujfalu): Zajló Duna, tempera 600.—
27. Patay Mihály (Szolnok): Toscanai táj, fametszet 600.—
28. Szalai Zoltán (Nyergesujfalu): Tájkép, vízfestm. 500.—
29. Patay Mihály (Szolnok): Ponte di Rialto, fametszet 500.—
30. Patay Mihály (Szolnok): Tengerparti sétány, fametszet 400.—
31. Csabai Wagner József (Mezőtur): Csendélet, pasztell 1000.—
32. Csabai Wagner József (Mezőtur): Templombamenők, pasztell Mgt.
33. Csabai Wagner József (Mezőtur): Hazatérés, pasztell 1000.—
34. Patay Mihály (Szolnok): Halászok, fametszet 400.—
35. Patay Mihály (Szolnok): Háztetők, fametszet 500.—
36. Sz. Aino Hakulinen (Szeged): Tisza, vízfestm. 650.—

II. TEREM

37. Kolozsváry Moldován István (Gyöngyös): Lovaskocsi, olajfestm. Mgt.
38. Kolozsváry Moldován István (Gyöngyös): Bivalyok, olajfestm. 800.—
39. Bottyánszky János (Békéscsaba): Mátrai táj, pasztell Mgt.
40. Vasas Mihály (Békéscsaba): Őszi reggel, olajfestm. 1800.—
41. Sass Árpád (Békéscsaba): Cirkusz, olajfestm. 1000.—
42. Jankai Tibor (Békéscsaba): Szobában, olajfestm. 900.—
43. Jankai Tibor (Békéscsaba): Révész, olajfestm. 1800.—
44. Jankai Tibor (Békéscsaba): Hajón, olajfestm. 700.—
45. Sass Árpád (Békéscsaba): Udvar, olajfestm. 1000.—
46. Halász Szabó Sándor (Szentes): Vihar, olajfestm. 500.—
47. Halász Szabó Sándor (Szentes): Horgász, olajfestm. 500.—
48. Bagossy Gábor (Csongrád): Csendélet, olajfestm. 800.—
49. Tóváry Tóth István (Győr): Művészfej, tempera 1500.—
50. Tóváry Tóth István (Győr): Szobrászszerszámok, tempera 800.—
51. Tóváry Tóth István (Győr): Fűrészbak, olajfestm. 2500.—
52. Bagossy Gábor (Csongrád): Játékok, olajfestm. 1000.—
53. Bagossy Gábor (Csongrád): Gabó, olajfestm. Mgt.
54. Bagossy Gábor (Csongrád): Zöld templom, olajfestm. Mgt.
55. Erdélyi Mihály (Szeged): Munka zenéje, olajfestm. 2000.—
56. Erdélyi Mihály (Szeged): Halászbárkák, olajfestm. 600.—
57. Dorogi Imre (Szeged): Pásztorok imádása, tempera 2500.—
58. Erdélyi Mihály (Szeged): Zöldséges kert, olajfestm. 600.—
59. Halász Szabó Sándor (Szentes): Tulipán csendélet, olajfestm. 600.—

III. TEREM

60.	Gyarmathy Tihamér (Pécs): Compositio, olajtempera	800.—
61.	Tury Nagy Sándor (Pécs): Konstantinápoly, tempera	2000.—
62.	Martinszky János (Pécs): Compositio, olajfestm.	800.—
63.	Kelle Sándor (Pécs): Mecsekvidék, olajfestm.	2000.—
64.	Cseh László (Pécs): Kora tavasz, olajfestm.	2200.—
65.	Kelle Sándor (Pécs): Baranyai falu, olajfestm.	1500.—
66.	Bizse János (Pécs): Gyár, olajfestm.	1600.—
67.	Cseh László (Pécs): Öreg házak, olajfestm.	1600.—
68.	Kolbe Mihály (Pécs): Lóitatás, olajfestm.	Mgt.
69.	Bizse János (Pécs): Harkályok, olajfestm.	2000.—
70.	Gábor Emil (Pécs): Párás fények, olajfestm.	2000.—
71.	Bolvári Alajos (Pécs): Pécsi Tabán, olajfestm.	Mgt.
72.	Gádor Emil (Pécs): Kora tavasz, olajfestm.	3000.—
73.	Johan Hugó (Pécs): Pécsi hegyek közt, olajfestm.	1000.—
74.	Martyn Ferenc (Pécs): Compositio, olajfestm.	Mgt.
75.	Kolbe Mihály (Pécs): Sokác leány, olajfestm.	300.—
76.	Martyn Ferenc (Pécs): Compositio, olajfestmény	Mgt.
77.	Tillai Ernő (Pécs): Jakab hegy, vízfestm.	Mgt.
78.	Krassó Dénes (Pécs): Interieur, tempera	Mgt.
79.	Nikelszky Géza (Pécs): Balatonszéplaki nyárfás, vízfestm.	1500.—
80.	Vigh László (Pécs): Erdei út, olajfestm.	400.—
81.	Krassó Dénes (Pécs): Havihegy, tempera	500.—
82.	Tury Nagy Sándor (Pécs): Szkóko, pasztell	600.—

IV. TEREM

83.	Boros Géza (Nyíregyháza): Felsőbányai táj, olajfestm.	3500.—
84.	Boros Géza (Nyíregyháza): Alkony, olajfestm.	3500.—
85.	Hrabéczy Ernő (Debrecen): Az ágyam, olajfestm.	4000.—
86.	Hrabéczy Ernő (Debrecen): Ház a fák között, olajfestm.	6000.—
87.	Dienes János (Debrecen): Csendélet, olajfestm.	850.—
88.	Dienes János (Debrecen): Önarckép, olajfestm.	1400.—
89.	Zilahi Edith (Debrecen): Kendős asszony, olajfestm.	Mgt.
90.	Boros Géza (Nyíregyháza): Udvarban, olajfestm.	3500.—
91.	Vincze István (Debrecen): Leányfej, pasztell	500.—
92.	Holló László (Debrecen): Öregasszony, olajfestm.	8000.—
93.	Holló László (Debrecen): Csendélet, olajfestm.	7000.—
94.	Menyhárt József (Debrecen): Szegényház udvarán, olajfestm.	1200.—
95.	Menyhárt József (Debrecen): Esti itatás, olajfestm.	1500.—

96. Kurucz Dezső István (Hódmezővásárhely): Gajdán szomszéd, tempera 2000.—
97. Tamás Ervin (Debrecen): Csendélet, olajfestm. 1000.—
98. Baranyó Sándor (Szolnok): Szülőházam, olajfestm. 1500.—
99. Benedek Jenő (Szolnok): Holt Tisza, olajfestm. 2000.—
100. Benedek Jenő (Szolnok): Arckép, olajfestm. 2500.—
101. Benedek Jenő (Szolnok): Tehenek, olajfestm. 2000.—
102. Benedek Jenő (Szolnok): Virágcsendélet, olajfestm. 2500.—
103. Miklós István (Békéscsaba): Üldögélők, olajfestm. 400.—
104. Gosztonyi Béláné (Debrecen): Festő és modellje, olajfestm. 2500.—
105. Félegyházi László (Debrecen): Önarckép, olajfestm. Mgt.
106. Baranyó Sándor (Szolnok): Zagyva két tanyával, olajfestm. 1800.—

V. TEREM

107. Dienes János (Debrecen): Férfi arckép, olajfestm. Mgt.
108. Tóváry Tóth István (Győr): Lovasok, tempera 1500.—
109. Tóth László (Debrecen): Tanulmányfej, olajfestm. 1500.—
110. Vinkler László (Szeged): Abstrakt portrait, kréta 1000.—
111. Woschinsky Kázmér (Sopron): Krisztus sírbatétele, vízfestm. 800.—
112. Bagossy Gábor (Csongrád): Falu, olajfestm. 600.—
113. Tar Zoltán (Debrecen): Hegyek között, olajfestm. 600.—
114. Kerekes György (Békéscsaba): Csabai utca, pasztell Mgt.
115. Lelkes István (Kőszeg): Asszonyok, olajfestm. 1500.—
116. Juhász Antal (Gyöngyös): Havas tetők, olajfestm. 600.—
117. Vasas Mihály (Békéscsaba): Őszi tarló, olajfestm. 1000.—
118. Tóváry Tóth István (Győr): Házi oltárnál, tempera 1500.—
119. Miklós István (Békéscsaba): Tanya árvízben, olajfestm. 700.—
120. Tokácsli Lajos (Szentes): Arckép, olajfestm. 500.—

VI. TEREM

121. Szalay Pál (Nyíregyháza): Echos szekér, vízfestm. 500.—
122. Horváth József (Sopron): Sugárzó fény, vízfestm. Mgt.
123. Szalay Pál (Nyíregyháza): Falu szélén, vízfestm. 500.—
124. Kéglné Kalmár Anna (Sátoraljaujhely): Gyümölcsszedők, tempera 1000.—
125. Ifj. Oldal Lajos (Cegléd): Udvarrészlet, pasztell 250.—
126. Gábor Jenő (Szeged): Homokos hajó, olajfestm. 1000.—
127. Erdélyi Mihály (Szeged): Béke, olajfestm. 1500.—
128. Boros Géza (Nyíregyháza): Csendélet, olajfestm. 3500.—

129. Ruisz György (Kaposvár): Gyümölcsszedők, olajfestm. 800.—
130. Ifj. Oldal Lajos (Cegléd): Nyári konyhán, pasztell 350.—
131. Horváth József (Sopron): Egyedül, vízfestm. 4500.—
132. Ifj. Oldal Lajos (Cegléd): Madonna, pasztell 250.—
133. Krisztik Béla (Cegléd): Csendélet, olajfestm. 350.—
134. Ifj. Oldal Lajos (Cegléd): Sárga virágok, pasztell 300.—
135. Kopasz Márta (Szeged): Füzes, tempera 800.—
136. Ifj. Oldal Lajos (Cegléd): Szomszéd házak, pasztell 250.—
137. Gárdos Miklós (Cegléd): Kovács, farelief 200.—
138. Gárdos Miklós (Cegléd): Menekülés Egyptomból, farelief 350.—
139. Gárdos Miklós (Cegléd): Az élet vize, farelief 480.—
140. Gárdos Miklós (Cegléd): Madonna a Gyermekkel, farelief 350.—

ELŐCSARNOK

141. Tar Zoltán (Debrecen): Tavaszi borulás, tempera 500.—
142. Görgényi István (Bánhida): Tanulmányfej, olajfestm. 500.—
143. Dinnyés Ferenc (Szeged): Arckép, olajfestm. Mgt.
144. Görgényi István (Bánhida): Tanya, olajfestm. 500.—
145. Tamás Ervin (Debrecen): Csónakok, vízfestm. 400.—
146. Udvary Dezső (Szolnok): Egy szürke ember, olajfestm. 2500.—
147. Jakab István László (Tatabánya): Angliai vár, vízfestm. 600.—
148. Vigh László (Pécs): Fák és házak, olajfestm. 200.—
149. Illencz Lipót (Cegléd): Napsütésben, olajfestm. 150.—
150. Görgényi István (Bánhida): Tanulmányfej, olajfestm. 500.—
151. Okos László (Cegléd): Munkások, olajfestm. 500.—
152. Vasas Mihály (Békéscsaba): Téli este, olajfestm. 1500.—
153. Király János (Pécs): Igy festek én, olajfestm. 500.—

SZOBROK:

154. Szabó István (Kisterenye): Bányász a lejtaknában, szilfa 2000.—
155. Szabó István (Kisterenye): Ivó bányász, vadalmafa 800.—
156. Szabó István (Kisterenye): Alsófúrás, vadalmafa 1000.—
157. Szabó István (Kisterenye): Bányászbúcsú, gipsz Mgt.
158. Zalányiné Ferenczy Éva (Debrecen): Várakozás, terrakotta 1000.—
159. Zalányiné Ferenczy Éva (Debrecen): Tanulmányfej, gipsz Mgt.
160. Goda Ede (Pécs): Férfifej, bronz Mgt.
161. Goda Ede (Pécs): Női fej, bronz Mgt.
162. Berky Nándor (Nyíregyháza): Dagasztás, gipsz 1500.—

Kiadásért felelős: Toroczkai Oszvald.
Légrády Testvérek rt. nyomdai műintézete, Budapest. — Igazgató: Agárdi Károly.

Hrabécy truò

Kerekes Kóra

1947 K

1947

jul

jul

Ut. képzem

Sz. Sz.

tovább!

duplum

előredobve

Kerekes György festő

Elek Artur magyarkabol

Bettlen István

internátus lági képkiállítása

1927 ápr

tovabbitással

K A T A L Ó G U S.

1.	Kerekes	Tanulmányfej		20
2.	"	"		20
3.	"	Akt tanulmány		10
4.	"	tanulmányfej		10
5.	Bordy	Szöszke	m.tulajd.	
6.	Sir	Barackfák	eladó	80.P.
7.	Bordy	Akt tanulmány	m.tulajd.	
8.	"	Fa alatt	eladó	50.P.
9.	"	Rózsi	m.tulajd.	
10.	Sir	Kék ruhás leányka	eladó	80.P.
11.	"	Fa alja virág	"	100.P.
12.	"	Major	"	100.P.
13.	Miklós	Magyar Angelus	"	2000.P.
14.	Sir	Váci ucca	"	100.P.
15.	"	Ut	"	100.P.
16.	Miklós	Márta	m.tulajd.	
17.	Bordy	Tabán	eladó	80.P.
18.	Miklós	Sokác lány	"	500.P.
19.	"	Pompás női szirom	eladó	250.P.
20.	"	Párizsi önarckép	"	500.P.
21.	Sir	Búzakeresztek	"	80.P.
22.	Miklós	Férfi arckép	m.tulajd.	
23.	Bordy	Székely leány	eladó	150.P.
24.	Miklós	Női képmás	m.tulajd.	
25.	Sir	Három kislány	eladó	50.P.
26.	Miklós	Szt.Ferenc	m.tulajd.	
27.	"	Mohácsi önarckép	eladó	250.P.
28.	Sir	Csendélet	"	50.P.
29.	Miklós	Bőbe	eladó	500.P.
30.	Bordy	Tyukász	"	100.P.
31.	"	Vén ember	"	100.P.
32.	"	Ön arckép	"	200.P.
33.	Miklós	Férfi képmás	m.tulajd.	
34.	Sir	Kálvária	eladó	50.P.
35.	"	Kató	"	100.P.
36.	Miklós	Női arckép	m.tulajd.	
37.	Kerekes	Tanulmányfej		15
38.	Miklós	Tátika	eladó	250.P.
39.	Sir	Templom benső	"	100.P.
40.	Miklós	Rézi	"	250.P.
41.	"	Zsoké fej	"	250.P.
42.	"	Férfi portré	m.tulajd.	
43.	Kerekes	Tanulmányfej		10
44.	"	"		10
45.	Velits	Kispolgári lakás (ebédlő) nappalija	Tervek rendelhetők	
46.	"	Székek		
47.	"	Kispolgári lakás		
48	"	pálózobája		
49.	"	Székek		
		Három ajtós zekrény		

Kevehes György, festő

Pásztortúr, 1927. 12 sz.
287. l.
Lay: Kéhely fiatalok kiállítása.

Kerekes György

Békéscsaba 128. sz.

Vízparton, of.

Szeged 1938/6.

Giuseppe Delogu

ITALIENISCHE MALEREI

Eine Anthologie
vom 14. bis 19. Jahrhundert
Mit 164 farbigen Bildern

Dieses neuartige Buch möchte allen Kunstfreunden zu einem niedrigen Preis eine grosse Reihe von Meisterwerken der italienischen Malerei in vollendeter farbiger Wiedergabe darbieten. Neben jeder Tafel findet der Beschauer kurze beschreibende und kritische Anmerkungen. Dem einzelnen Meister sind je nachdem eine oder mehrere Seiten gewidmet.

Giuseppe Delogu

ITALIENISCHE BILDHAUEREI

Eine Anthologie
vom 12. bis 19. Jahrhundert
Mit 180 Kupfertiefdruckbildern

Kerekes György

Művészet

Ujság, 1927 ápr. 22

e. a.

** **Négy fiatal festő kiállitása.** A Bethlen István Internátus első emeleti helyiségében (Vilmos császár-ut 55.), az intézet tágas társalgótermében mutatja be müveit négy fiatal festő: *Miklós* József, *Sir* Andor, *Bordy* András és *Kerekes* György. Legkészebb közülök Miklós József, kinek egyéb kiállitásokon is találkoztunk már sikerült munkáival. Miklós különösen az arcképfestésben mutat jó kvalitásokat. Finom tónusu előadásában modelljeinek a rejtett lelkisége is szépen megérzékül. Figyelmet érdemel nagy kompoziciója, noha az kevésbé érett alkotás, mint arcképei, de értékes ambiciónak biztató tanusága. *Bordy* András szintén az arcképben mutatkozik sokat igérőnek. Szénrajzain jól ki tudja már dolgozni az ábrázolt fejek karakterét. *Kerekes* György bár társainál kevésbé kész müvész, szintén sokat igér érzéssel megrajzolt arcképtanulmányain. *Sir* Andor a legszinesebbike a négy festőnek. Könnyü járásu keze alatt üdén éled meg a gyorsan megrögzitett impresszió. Négyük társaságá *Velits* Miklós belső épitész egészíti ki tetszetős butorterveivel és lakás-interieurjeivel. *(e. a.)*

KEREKES GYÖRGY

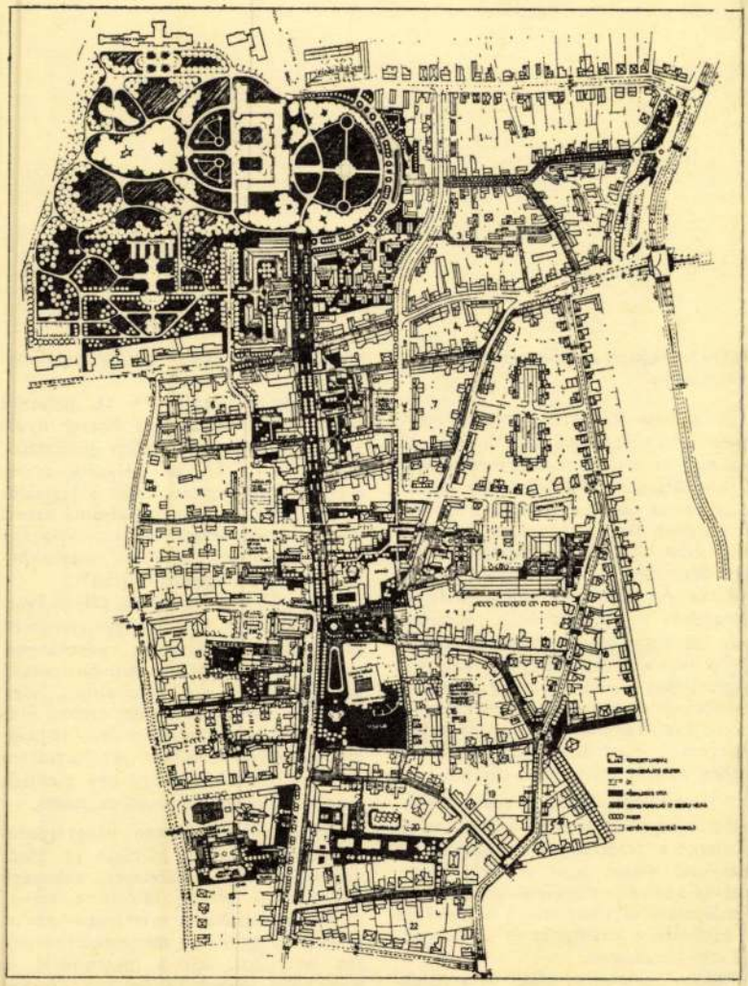

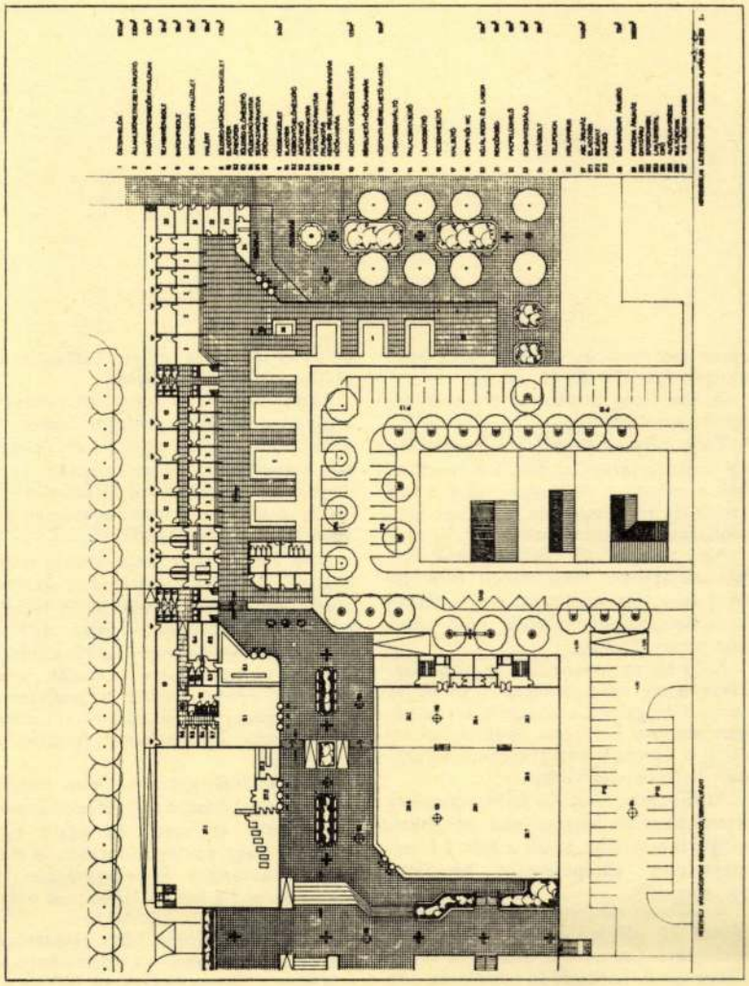

„Keszthely városközpont rehabilitációja 1981"
c. tervpályázat

II. díjban részesített 4. bírálati sorszámú pályamű szerzői:

Építész:	**Kerekes György** **Körmendi Judit** **Szenczi Ottó**
Közlekedés tervező:	**B. Pataky Etelka**
Zöldterületi tervező:	**Karádi Gábor**
Munkatársak:	**Mészáros Jánosné** **Kaló Hegedüs Elemérné**

Igényes régészeti, történeti vizsgálódásait, a helyszín alapos tanulmányozását jól tükrözik az írott anyagai és a beadott rajzai.

A tervezési terület közlekedési rendszerét jól ötvözi a városszerkezettel. A kettő együtt kedvező módon egészíti ki egymást.

A városszerkezet tiszteletben tartása mellett karakteresen hangsúlyozza a pályázat egyik fő célját képző sétálóutca és a hozzá csatlakozó területek funk-

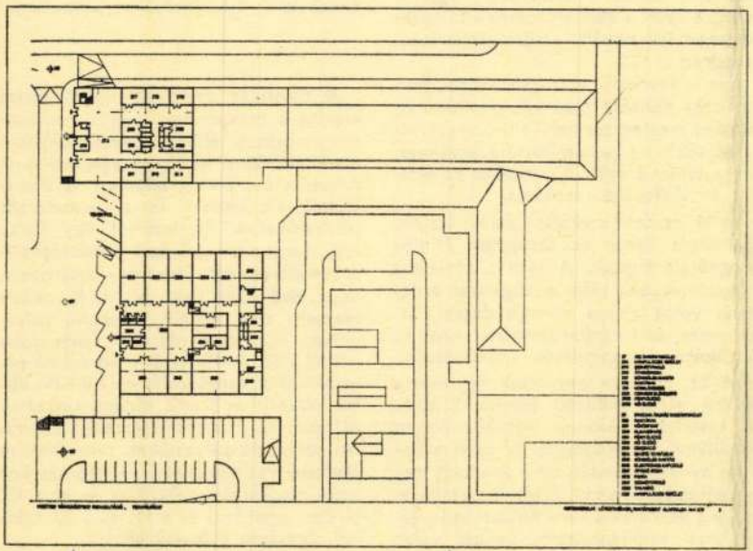

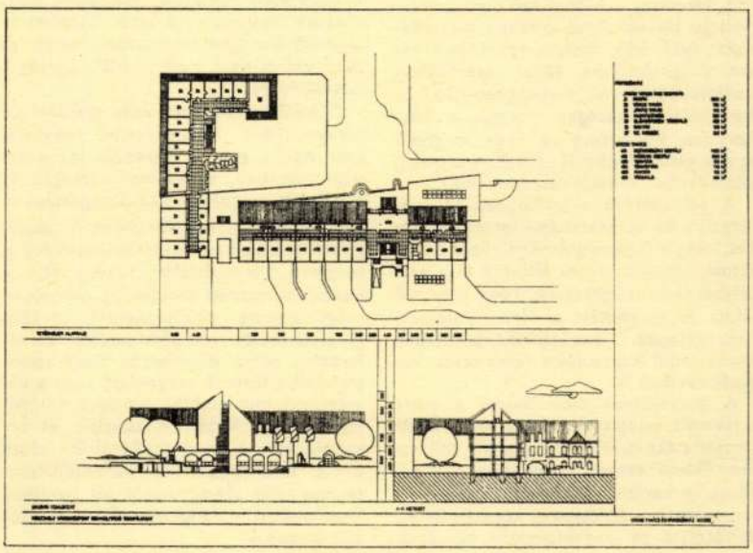

Magyar Építőművészet 1982/3

része sok értékes ötlettel, javaslattal szolgált (pl. 19., 4., 10. stb.).

A Szabadság utcában a meglevő beépítés fenntartható.

Több pályázó figyelemre, megvalósításra méltó javaslatot tett a művelődési ház, a színház, a Goldmark-ház és a volt zsinagóga tömbbelsőben való összekapcsolására és hasznosítására (pl. 5., 11.).

Az L alakú Fő tér téraránya inak, térfalainak igényes megoldására csak néhány terv tett kísérletet. A D-i részen levő önkiszolgáló étterem nem alkalmas a tér zárására.

A Fő tér szempontjából az a jó megoldás, mely megszüntetve a téren az átmenő forgalmat a kapcsolt terek végeit előbbre helyezett épületekkel lezárja, a Szentháromság szobrot az eredeti helyére visszaállítja.

Az É-i térbővület K-i falán a meglevő fszt-es beépítés helyett jobb arányokat, rangosabb térfalat adtak a fszt.+1 em. magastetős középületeket bemutató pályamunkák.

A párt- és tanácsház együttes telepítésére 20 pályázó alkalmasnak találta a meglevő Csányi-féle iskolát és ahhoz közvetlenül kapcsolódó területet. Az épületegyüttesnek ezen ajánlott helyen való elhelyezésére készített javaslatok azonban csak alaprajzilag és belső funkcionális kialakításuk szempontjából hoztak megfelelő megoldásokat.

Ezen pályamunkák közül a zsüri azokat találta sikeresebbeknek, amelyek a párt- és tanácsház munkaszobáit — az építmény jelentőségének megfelelően — egy a közösségi életnek keretet adó tér köré szervezték (pl. 2., 1., 4.). Ezek a javaslatok azonban nem tudták megfelelően megoldani egy ilyen kiemelt jelentőségű igazgatási épületegyüttes Fő téren történő méltó megjelenését.

Kereskedelem, vendéglátás, idegenforgalom

A bizottság a különböző területhasznosítási javaslatoknál azokat a megoldásokat értékelte, melyek igazodva a városrehabilitációhoz teljes mértékben beilleszkedtek a városközpontba és harmonikus egységet alkottak a központban kialakított új vagy meglevő egyéb városi funkciókkal (pl. igazgatási, közlekedési, művelődési funkciók).

A pályaművek a különböző idegenforgalmi és kereskedelmi létesítményeket főleg a főgyalogostengelyként kialakított Kossuth utcára felfűzve és a kastélytól D-re telepítették. Több pályamű adott jó megoldást a város kialakult, hagyományos bevásárlóközpontjához közvetlenül kapcsolódó telepítések vonatkozásában is.

A megoldások elbírálásánál a zsüri a javasolt telepítési változatokon kívül vizsgálta azt is, hogy a pályázók milyen mértékben vették figyelembe a megadott tervezési programot, hogyan differenciáltak a különböző kereskedelmi, vendéglátó és idegenforgalmi egységek elhelyezésénél, és milyen kapcsolatot alakítottak ki ezek között.

Azok voltak a jó javaslatok, melyek a gyalogos főutcára gazdagon fűzték rá a különböző profilú egységeket, ötletesen használták fel idegenforgalmi, vendéglátó és kereskedelmi létesítmények kialakítására a hangulatos, sajátos jellegű épületeket és tömbbelsőket (pl. 2., 20.).

Nem tekinthetők jónak azok a megoldások, amelyek ismétlődően azonos profilú egységeket egymás mellé telepítettek szakmai differenciálás nélkül, vagy a különböző kereskedelmi, vendéglátó és idegenforgalmi funkciók nem kerültek profil szerint szétválasztva egyértelműen meghatározásra. (Pl. több terven csak üzletfelírással jelezték a megoldást.)

A bevásárlóközpont — mint objektum — megépítésére alapvetően háromféle javaslat született. Az egyik egy tömbben vagy épületcsoportban, a másik két különálló épületegységben, a harmadik pedig három különböző helyre telepítve került kialakításra.

A tervekből kitűnt, hogy alapvetően két telepítési helyen — a piactér helyén, valamint a Georgikon kertészetben — tudtak kereskedelmi-technológiailag, belső szervezési szempontból helyes megoldások kialakulni.

A kereskedelem céljaira eddig még nem hasznosított tömbbelsők általában csak gazdaságtalan, több megalkuvást igénylő megoldások révén voltak igénybe vehetők. Ezeken a helyeken a kereskedelmi funkció korszerű kialakítására csak korlátozott mértékben volt mód.

A bevásárlóközpontnál azokat a megoldásokat tartották kedvezőbbnek, amelyeknél a létesítmény úgy került elhelyezésre, hogy annak árufeltöltése a többi forgalomtól elkülönülve volt biztosítható, a gyalogosan és személygépkocsival érkező vásárlók a bevásárlóközpont árufeltöltés funkcióját nem zavarják.

A különböző kereskedelmi egységek kapcsolásánál rosszak voltak azok a megoldások, melyek a kiírástól eltérően az iparcikk-áruházat kapcsolták össze az ABC-vel és nem a piac—ABC egységét hozták létre.

A bevásárlóközpont vagy szakáruházi tervjavaslatok minősítésénél figyelemmel volt a zsüri a tervezési program végrehajtására, az ütemezhetőségre és a javasolt megoldások gazdaságosságára.

A pályázat eredményeként összességében kitűnt, hogy Keszthely jelenleg is meglevő kereskedelmi főközpontja a bevásárlóközpont területileg előnyösen megválasztott elhelyezésével továbbfejleszthető és vonzáskörzetében kereskedelmi súlya növelhető. Ilyen szempontból a legjobb megoldást azok a pályaművek mutatták be, amelyek a jelenlegi piac területét felhasználva és továbbfejlesztve mind árufeltöltési, mind pedig funkcionális és kereskedelem-technológiai szempontból jól üzemelő létesítményt vagy létesítménycsoportot alakítottak ki.

Zalaváry Lajos opponensi véleménye

„Keszthely város szempontjából rendkívüli jelentőségű pályázat anyagát áttekintve az volt az első érzésem, hogy a rendelkezésre álló idő kevés ahhoz, hogy ezt az összetett feladatot minden részletében olyan alapossággal ismerjem meg, mint ahogyan a feladatot a program összeállítói, a pályázók és a zsüri ismerte. Az opponensi vélemény fogalmazásakor a pályázat még raktárban volt, úgyhogy egy olyan áttekinthetőségre nem volt lehetőségem, mely egy bemutatásra kiállított anyag esetében adódott volna. Az összes pályázatot áttanulmányoztam, de nem merek másra vállalkozni, mint arra, hogy általánosságban néhány észrevételt tegyek.

A kiírást végigolvasva az volt a benyomásom, hogy ezt az összetett, komplex feladatot a bizottság lelkiismeretes és elvárható alapossággal állította össze, kitérve a településfejlesztés és rendezés, a műemléki és történeti, a közlekedés és parkolás, a kiszolgálás és közművesítés stb. kérdéseire.

Külön kiemelésre méltó — a pályázatok esetén az egyik lehetséges változat — a bírálati szempontok előre való közzététele és alapos kiegészítő mellékletek készítése.

A bírálati jelentés kétarcú. A zárójelentés közel tíz oldalt kitevő összefoglaló értékelése körültekintő, elmélyült munkára vall, mely a megrendelőnek hathatós segítséget nyújt a későbbi feladatok végzésére. A tervek részletes ismertetése és bírálata megítélésem szerint általánosságokban van megfogalmazva.

Nem kifogásolható, hogy a zsüri döntésében nem adta ki az első díjat. A kiírásnak és az előre közölt bírálati szempontoknak legjobban megfelelő tervek hibátlanok voltak, de hiányzott belőlük egy rendező gondolat, mely az első díj odaítélésére serkentette volna a nagy létszámú zsürit. (Zárójelben megjegyzem: a zsüri a rendelkezésre álló teljes összeget felhasználta a díjazásra és megvételre.)

Ha a zsürinek a rangsorolással kapcsolatos döntése nem kifogásolható is, néhány megjegyzés helyénvaló és szeretném néhány tervre felhívni a figyelmet, mely fölött a zsüri döntésekor és bírálati értékelésében átsiklott.

A 11. sz. terv szerzői: Csomay Zsófia, Reimholz Péter és Sztojanov Miklós megvételt kaptak. A terv a részletes ismertetéseken több odafigyelést érdemelt volna alapos városrendezési, úttervezési és forgalmi javaslata miatt és a lakótelep hangulatos kialakításáért.

A 21. sz. terv ugyancsak figyelemre méltó városrendezési javaslatot tesz. A kastélyt a Balaton irányába ívesen körülvevő út beépítése itt ezen a helyen nyilván tévedés, de a gondolat más vonatkozásban annyi értéket tartalmaz, hogy a zsürinek a terv bírálatában a javaslattal mindenképpen kellett volna legalább egy mondat erejéig foglalkoznia.

Említésre méltó a 14. sz. pályamű azért, mert szakavatott kézzel nyúlt a feladathoz és sok értékes gondolatot vetett fel, a 13. sz. pályamű azért, mert a lakótelepítése talán a legszebb a mezőnyben, a 12. sz. pályamű azért, mert városrendezési javaslata racionális és a lakótelepi beépítése, macskakörmök között „legkeszthelyibb".

Külön kiemelem a 18. sz. pályaművet, mint a mezőny egyik legfigyelemreméltóbb pályázatát értékes, tudományos, terjedelmes előkészítő munkája miatt. Bár egyetértek a zsürivel abban, hogy az írásos munka és a rajzi munka nincsen minden tekintetben összhangban, de valamilyen formában érzékeltettem volna a bírálatban, hogy egy zseniális csoport pályázatával állunk szemben.

Befejezésül ismételten hangsúlyozni szeretném, hogy a pályázat jó eredménnyel zárult. A pályázatok többsége — mint az utóbbi időben a városrendezési pályázatok esetében — reális, óvatos, pragmatikus megoldásokra tettek javaslatot. Bár a megrendelő, a Keszthelyi Városi Tanács sok értékes gondolatot kapott a pályázóktól, mégis úgy érzem, hogy sok nyitott kérdés maradt, melyre a záróközlemény szellemében megfogalmazott kiírás alapján meghirdetett pályázat tudna választ adni. Különösen a „városházának" a főtéren való elhelyezése, a főtérnek a rendezése és beépítése olyan feladat, amely egy önálló pályázat témája lehet.

Egy megjegyzés: a pályázat eredményén érződik, hogy a MÉSZ a zsüribe két tagot delegálhatott és a pályázat elnöke az OMF igazgatója volt. Tanulságul szolgáljon ez a példa a jövőre vonatkozóan.

Végezetül: minthogy a bizottságban a MÉSZ delegáltjai a maguk területén érvényesítették a városrendezés és közlekedés, az építészet és műemlékvédelem, valamint a környezetvédelem érdekeit — felmentésüket javasolom."

*

A bizottság egyhangú megállapítása szerint a tervpályázati kiírás részletes programjában előírt követelményeket maradéktalanul kielégítő pályamű nem érkezett be. Ennek ellenére az összefoglaló értékelésre és a bennmaradt pályaművekre figyelemmel úgy ítélte meg, hogy a tervpályázat összességében eredményes volt. Ezért úgy határozott, hogy első díjat nem ad ki, II. díjban részesíti a 4. bírálati sorszámú pályaművet, III. díjban részesíti rangsorolás nélkül a 19. és 10. bírálati sorszámú pályaműveket, rangsorolás nélkül a IV. díjban részesíti az 1. és 2. bírálati sorszámú pályaművet, V. díjban részesíti a 8. bírálati sorszámú pályaművet, megvételben részesíti rangsorolással — egymás közötti rangsorolás nélkül az 5. és a 17. bírálati sorszámú és a 11. és a 20. bírálati sorszámú pályaművet.

Kerekes György, építén

L: Ellér István

– : közvetségi kirek

Magyar Építőművészet, Bp. 1983

10–12.

83/4

KEREKES GYÖRGY festőművész kiállítása tegnap nyílt meg Békéscsabán a Kner Nyomda kultúrtermében. A tárlat 36 képét november 28-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Kerekes György

Magyar Hirlap 1977275-8

Kerekes György

vajztanár

l. Erödi – Bodnár

157. l.

Kerekes György.

festő,

Három festővel közösen képkiállítást rendezett a Bethlen István Internátus társalgótermében.

Esti Kurír, 1927. ápr. 14.

Kerekes György.
erdélyi művész.

Három erdélyi művésszel közösen a Bethlen István internátus társalgó-termeiben kiállítást rendeztek, hol krétával készült tanulmányfejei szerepeltek.

Magyarság, 1927. ápr. 20.

Kerekes Grošny

délvidéki festő

Csabai – utca
Szalmakaral) of

Szeged 1946. okt –

DIDAL D
GRAFIKAI MŰINTÉZET.
FÉNYNYOMATOK, SZINNYOMATOK, MŰLAPOK
KÉPESLEVELEZŐLAPOK, KLISÉK, NAGYTTASOK
BUDAPEST, VIII. JÓZSEF UTCA 16-18.
TELEFON JÓZSEF 12-16
POSTA TAKARÉKPÉNZTÁR CLEARING 29287

Tekintetes

Mü

Van szere

kelt 61/1925. szamu

lékek Országos Bizo

tu " A Régi Budapest

gett átvesszük és u

tüz, viz és betörés

Az elszamolas és pén

Bizottságának Pénzta

Kultuszminisztérium

Kerekes György

festő

Békéscsaba

Irányi Dezső u. 5.

MKSz 1947

MDK

Kerekes György

Kiállitások. Magyar Müvészet 1927. 24o l.

Kerekes György, festő

L: Fajó János

Dömölör János: Egy képzőművész kakkül negyedszázada 123-127

Új Auróra, Békéscsaba, 1982-aug. 1982/2

Meghivó.

A Bethlen István Internátus ifjusága f. hó 14 és 25-ike között

házi képkiállitást

rendez.

(Vilmos császár-út 55 szám I. emelet) az intézet társalgó termeiben, melyre a cimzettet tisztelettel meghivja az Igazgatóság.

Megnyitás 14-én d. e. 11 órakor.

Kiállitók: Miklós József, Sir Andor, Bordi András, Kerekes György.

Kerekes György
festő

NYOMTATVÁNY.

Méltóságos
Nagyságos

.....*urnak*

.....

M.D.K.

Kerekes György, ifj

20 éves, s. gépész

1949-ben a Debreceni Képzőművészeti Szabadiskola hallgatója volt

Képzőművészeti élet a felszabadulás után

ARTVÁSZETTÖRTÉNETI DOK.KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.

Bp. 1965.

Kerekes György festő

A békéscsabai TIT klubban

kiállítása

nyílt

Kiállítási kalendárium

Szocialista hűvészetést 1971 VI.

M.D.K.

Kerekes György festő

Békéscsaba, a leánygimn. tanára

A Békéscsabán létesitendő Művészeti Szabadiskola előadójául javasolva, 1947.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 103.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI I
Bp. 1965

KEREKES GYÖRGY
ÉPITÉSZ

IV. H. E.: SZABADIDŐKÖZPONT...

Népszabadság 1900 II. 7.

11 ÉVES A

MŰVÉSZETEK HÁZA

7621 Pécs, Széchenyi tér 7-8. Pf. 403.
Telefon: (72) 315-388, 315-045, 315-229
Fax: (72) 336-128
Igazgató: Molnár G. Judit
A Művészeti Tanács elnöke: Bertók László József Attila-díjas költő
Háznagy: Brandstätter György
A Ház nyitvatartási ideje: hétfőtől - péntekig 8-19 óráig,
illetve a rendezvények végéig

1998. FEBRUÁR

TISZTELT TÁMOGATÓNK!
Köszönetünket ezúton szeretnénk eljuttatni mindazon általunk ismert és ismeretlen támogatónkhoz, akik az 1997. évi szja-juk 1%-át intézményünk részére felajánlották. Reméljük, hogy segítőkészségükre a jövőben is számíthatunk.
A Művészetek Háza adószáma: 15333502-2-02
Köszönettel a Művészetek Háza igazgatója és munkatársai

MARTYN FERENC TETŐRÉRI GALÉRIA
EZEREGYSZÁZÉVES HORVÁT-MAGYAR KAPCSOLATOK C. KIÁLLÍTÁS
Nyitva: 1998. február 2- 23-ig, naponta 12-17 óráig, szombat, vasárnap zárva.

JÁTÉKTEREM
KEREKES GYÖRGY LAPPFÖLDI FOTÓI
Látogatható a Ház nyitvatartási idejében február 3-17-ig.

KEMENESI ZSUZSANNA FOTÓI (Tehetségkutató Galéria)
Látogatható február 24-től március 14-ig naponta a Ház nyitvatartási idejében.

2. HÉTFŐ, 17 ÓRA, MARTYN FERENC TETŐTÉRI GALÉRIA

EZEREGYSZÁZÉVES HORVÁT-MAGYAR KAPCSOLATOK C. KIÁLLÍTÁS
Megnyitja: Romana Franulovic-Busic, a Horvát Köztársaság főkonzulátusának megbízott vezetője, dr. Tóth Sándor, a Baranya Megyei Közgyűlés elnöke és dr. Páva Zsolt Pécs polgármestere

3. KEDD, 17 ÓRA, JÁTÉKTEREM

KEREKES GYÖRGY LAPPFÖLDI FOTÓI
A kiállítást Major Árvácska újságíró nyitja meg.
A vendégeket köszönti Vétek Emmi, a Lenau Reisen igazgatója.
A kiállítás rendezői: Művészetek Háza, Magyar-Finn Baráti Társaság, Lenau Reisen

3. KEDD, 18 ÓRA, BREUER MARCEL TEREM

ÉGI ÉS FÖLDI...
CARLOS SAURA: CARMEN (Spanyol film)
Főszereplők: Antonio Gades és Laura del Sol. Bevezetőt mond: dr. Stark András pszichiáter. (A JPTE Pszichológia Tanszéke és a Művészetek Háza közös rendezvénye.)

3. KEDD, 18.30 ÓRA, FÜLEP LAJOS TEREM

A JELENKOR KIADÓ ÚJ KÖNYVEINEK BEMUTATÓJA
„Bencsik István"
„Vidovszky-Weber — Beszélgetések a zenéről"
Bemutató és beszélgetés a művészekkel

4. SZERDA, 18 ÓRA, BREUER MARCEL TEREM

HÁZIMOZI
ELEK JUDIT: MONDANI A MONDHATATLANT (Elie Wiesel üzenete)
(A film narrátor-szövegét Fodor Tamás mondja.)

4. SZERDA, 19 ÓRA, FÜLEP LAJOS TEREM

ZSIGMONDY DÉNES HEGEDŰMŰVÉSZ ÉS VÁRJON DÉNES ZONGORAMŰVÉSZ BARTÓK ESTJE
Műsor: II. Hegedű-zongoraszonáta, Szólószonáta hegedűre, Hegedű-zongoraszonáta
Zsigmondy Dénes a budapesti Zeneakadémián tanult Weiner Leó, Kresz Géza és Waldbauer Imre növendékeként. Bartók Bélával való személyes ismeretsége keltette fel érdeklődését a mester kelet-európai népzenével kapcsolatos látásmódja és kutató-munkássága iránt. Szólistaként fellépett a világ minden táján: olyan zenekarokkal mint a Bambergi, Bécsi és Berlini Szimfonikusok; a Bostoni, Budapesti, Müncheni és Tokiói Filharmonikusok. Több hegedűverseny ősbemutatója fűződik a nevéhez: Bialas, Ganzmer, Eder, Büchtger és más zeneszerzőktől. Zenei szemléletét tovább gazdagította Kodályhoz, Session-hoz, Dallapiccolahoz, Ligetihez és Kurtághoz fűződő személyes kapcsolata is. Professzor a Washingtoni, a Seattle-i és a Bostoni Egyetemen. 1997-ben a „Magyar Köztársaság Középkeresztjé"-vel tüntették ki.
Várjon Dénes 1991-ben diplomázott és 1994 óta tanít a Zeneakadémián. 1985-ben a Magyar Rádió Zongoraversenyén különdíjat kapott, a Weiner Leó Kamarazenei Versenyen pedig I. díjat. 1991-ben szintén első díjat kapott az Anda Géza Zongoraversenyen Zürichben. Mint szólista, neves zenekarokkal és kamaraegyüttesekkel lépett fel, így a Camerata Academica Salzburg (Végh Sándor), Wiener Kammerorchester, a Liszt Ferenc Kamarazenekar. A „Solti Celebrates Bartók" koncertsorozat keretében a londoni Barbican Centerben Bartók Béla: Szonáta két zongorára és ütőhangszerekre c. művét játszotta Schiff András társaságában Solti György vezényletével. 1997-ben Liszt-díjjal tüntették ki.
Belépődíj: 300 Ft

5. CSÜTÖRTÖK, 17 ÓRA, BREUER MARCEL TEREM

10 ÉVES A „BARANYA"
A Baranya Megyei Levéltár jubileumi könyvbemutatója.

5. CSÜTÖRTÖK. 19 ÓRA, FÜLEP LAJOS TEREM

„IMPROVIZÁCIÓK"
A Zenetanárok Társaságán belül működő komplex művészeti szekció (vezetője: Lantos Ferenc és Apagyi Mária) zenei bemutatója, melyen többek között a zenei és a vizuális improvizáció „egymásba-fordíthatóságáról" lesz szó. Közreműködik: Gonda János és a szekciótagok.
Belépődíj: 200 Ft

11. SZERDA, 10.30 ÓRA, BREUER MARCEL TEREM

„TÁJÉKOZTATÁS AZ 1998. ÉVI ADÓZÁS RENDJÉRŐL..."
Előadást és konzultációt tart Csonka István, a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete munkatársa, adótanácsadó.

11. SZERDA, 18 ÓRA, BREUER MARCEL TEREM

HÁZIMOZI: EMIR KUSTURICA: UNDERGROUND (1995)
(színes, feliratos, francia-magyar-német film, 169 perc)
Az Undergrund partizán családok története, akik Belgrád 1941-es német megszállásakor egy pincébe menekülnek. Barátjuk, a hadiszállító támogatásával fegyvereket gyártanak az ellenállásnak. Bár a háborúnak már vége, de folytatják a nemes munkát, mivel jótevőjük a maga költötte mesékben számol be a német győzelmekről. Valóságos kis város alakul a föld alatt, már 1961-et írunk, amikor néhány partizán kijut a földfelszínre...
A soha véget nem érő háború pokoli látomása, végig derűvel, a humor balzsamával, ami ugyan csillapítja a sebeket, de be nem gyógyítja azokat.

11. SZERDA, 19 ÓRA, FÜLEP LAJOS TEREM

A SIMPLY ENGLISH EGYÜTTES KONCERTJE VALENTIN NAPJA ALKALMÁBÓL
Az együttes tagjai: Andy Rouse — appalache-hegységi citera, ének
Fenyvesi Béla — gitár, furulya, ének
Belépődíj: 200 Ft

12. CSÜTÖRTÖK, 19.30 ÓRA, FÜLEP LAJOS TEREM

MEGLEPETÉSEINK, AVAGY A SORS JÁTÉKAI
A PÉCSI PLAYBACK SZÍNHÁZ ELŐADÁSA
Belépődíj: 150 Ft

16. HÉTFŐ, 19 ÓRA, FÜLEP LAJOS TEREM

KIRÁLY CSABA ZONGORAMŰVÉSZ KONCERTJE
Műsorán Chopin: 4 Scherzo és improvizációk a közönség által adott témákra
Belépődíj: 300 Ft

17. KEDD 18.00 FÜLEP LAJOS TEREM

TÖRZSASZTAL
VENDÉGÜNK ESTERHÁZY PÉTER Kossuth-díjas író
Házigazda: Csuhai István, a Jelenkor főszerkesztője

18. SZERDA, 18 ÓRA, BREUER MARCEL TEREM

HÁZIMOZI: WERNER HERZOG: WOYZECK (1978)
(színes, szinkronizált német film, 81 perc)
Szereplők: Klaus Kinski, Eva Mattes
1824-ben kivégeztek egy lipcsei borbélyt, mert féltékenységből leszúrta a szeretőjét. 150 évvel ezelőtt Georg Büchner a modern dráma egyik alapművét írta meg ebből a rövid hírből.
Woyzeck közkatona egy kisvárosi garnizonban szolgál, s vadházasságban él egy Marie nevű lánnyal. A legeseménytelenebb élet az övék. Woyzecket mindössze a „szokásos" napi megaláztatások érik. A dráma szövege izzik, sistereg.
Herzog látszólag hűségesen adaptálta a művet, ám állóképeivel, vontatott tempójával mégis teljesen áthangszerelte azt. Utána vagyunk már mindannak, amit Büchner váteszi szövege megjövendölt. A filmben csönd van, őrjítő csönd, ami mögött csak Woyzeck hallja az üvöltést.
Az őrült baka, Klaus Kinski színészi pályafutásának talán legnagyobb alakítása.

19. CSÜTÖRTÖK, 18 ÓRA, BREUER MARCEL TEREM

A MAGYAR SZÍNHÁZMŰVÉSZET REMEKEI VIDEOFILMEN
BEN JONSON: VOLPONE — tévéváltozat
Szereplők: Major Tamás, Helyey László. Rendező: Fehér György
Bevezetőt mond: P. Müller Péter irodalomtörténész

19. CSÜTÖRTÖK, 19 ÓRA, FÜLEP LAJOS TEREM

ANDALUZIANA
SÁRKÖZI GERGELY GITÁR- ÉS LANTMŰVÉSZ KONCERTJE
Belépődíj: 200 Ft

23. HÉTFŐ, 19 ÓRA, FÜLEP LAJOS TEREM

KARSAI MÁRK ZONGORAMŰVÉSZ KONCERTJE
„1981-ben születtem Nyíregyházán. Első tanárom Gabriella nővérem volt, aki 3 éves koromtól tanított. 11 éves voltam, amikor Mozart verseny győzteseként Németországban szerepeltem. 1992-ben a VI. Országos Zongoraversenyen kiemelt fődíjat és a Jeunesse Musicales különdíját kapta. 3 éve az Interkoncert Művészeti Alapítvány és a Cziffra Alapítvány ösztöndíjasa vagyok."
„Karsai Márk... elképesztő érettséggel zongorázott a régi Zeneakadémia kamaratermében... Nekem Schiff András jutott róla eszembe, aki egy országot hódított meg hasonló életkorban. Ez a Karsai művész úrfi hihetetlen biztonsággal közlekedik a billentyűkön; hangot technikai értelemben sem téveszt... Karsai Márk szabadon lélegzik, tiszteli a formát, billentése a szivárvány minden színében — sőt annál sokkal több tónusban — tündököl." (Breuer János, Népszabadság 1995. 11. 01.)
Belépődíj: 200 Ft

24. KEDD, 17 ÓRA, JÁTÉKTEREM

TEHETSÉGKUTATÓ GALÉRIA: KEMENESI ZSUZSANNA FOTÓI
Bevezetőt mond: Várkonyi György művészettörténész

24. KEDD, 18 ÓRA, BREUER MARCEL TEREM

ÉGI ÉS FÖLDI...
A SZERETET, A SZERELEM ÉS A SZENVEDÉLY ARCAI
Andrej Tarkovszkij: Nosztalgia. Bevezetőt mond: dr. Stark András pszichiáter
(A JPTE Pszichológia Tanszéke és a Művészetek Háza közös rendezvénye.)

24. KEDD, 19 ÓRA, MŰVÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLA

SÁNDOR FRIGYES KAMARAZENEKAR KONCERTJE
A Művészetek Háza és a Művészeti Szakközépiskola közös rendezvénye

25. SZERDA, 19 ÓRA, FÜLEP LAJOS TEREM

SZINDBÁD HAZAMEGY
Pálfy Margit színművész Márai Sándor estje
Belépődíj: 200 Ft

26. CSÜTÖRTÖK, 18 ÓRA, BREUER MARCEL TEREM

AZ IRODALOMTUDOMÁNY MŰHELYEI
Hanus Erzsébettel „La littérature Hongroise en France au dix-neuvieme siecle" (A magyar irodalom Franciaországban a XIX. században) című könyvéről Martonyi Éva irodalomtörténész beszélget magyar nyelven.
A Pécsi Akadémiai Bizottság Irodalmi Szakbizottsága és a Művészetek Háza közös rendezvénye.

11
ÉVES A

MŰVÉSZETEK HÁZA

7621 Pécs, Széchenyi tér 7-8. Pf. 403.
Telefon: (72) 315-388, 315-045, 315-229
Fax: (72) 336-128
Igazgató: Molnár G. Judit
A Művészeti Tanács elnöke: Bertók László József Attila-díjas költő
Háznagy: Brandstätter György
A Ház nyitvatartási ideje: hétfőtől - péntekig 8-19 óráig,
illetve a rendezvények végéig

HÁZIMOZI

1998. I-II. negyedévében három sorozat indul szerdánként 18 órai kezdettel:

Díjnyertes filmek sorozata:
Emir Kusturica: Underground (1995. Cannes Aranypálma fődíj)
Mike Leigh: Titkok és hazugságok (1996. Cannes Legjobb film, legjobb színésznő, 1996. Oscar-díj)
Ettore Scola: A bál (1984. Berlin Ezüst Medve-díj a rendezőnek)
Jean-Luc Godard: Keresztneve Carmen (1983. Velence Arany Oroszlán a rendezőnek)
Volker Schlöndorff: Az ifjú Törless (1966. Cannes Filmkritikusok-díja)

Híres magyar rendezők filmjeiből készült válogatás:
Elek Judit: Mondani a mondhatatlant
Gothár Péter: A részleg
Mészáros Márta: Napló gyermekeimnek
Mészáros Márta: Napló szerelmeimnek
Gothár Péter: Haggyállógva Vászka

Az irodalom és a film viszonyának kérdéseit felvázoló sorozat:
Werner Herzog: Woyzeck (Georg Büchner drámája nyomán)
Szász János: Woyzeck (Georg Büchner drámája nyomán)
Pier Paolo Pasolini: Médea (görög dráma nyomán)
Gary Sinise: Egerek és emberek (John Steinbeck regénye alapján)
Laurence Olivier: Három nővér (Csehov azonos c. drámája alapján)

és kéthetente keddenként 18 órai kezdettel:
Égi és földi...
A szeretet, a szerelem és a szenvedély arcai:
Carlos Saura: Carmen
Andrej Tarkovszkij: Nosztalgia
Wim Wenders: Az amerikai barát
Francois Truffaut: Jules és Jim
Ingmar Bergman: Úrvacsora
Jean Jaques Beineix: Betty Blue
Franco Zeffirelli: Egy apáca szerelme
Pier Paolo Pasolini: Teoréma

KÖZLEMÉNYEK
Zsűri
Tervek beadása: 1998. február 3., 17.
Bírálat: 1998. február 5., 18.

A CSORBA GYŐZŐ KÖNYVTÁR ÉS A HÍRLAPOLVASÓ NYITVATARTÁSI IDEJE:
hétfő-kedd: 15-17 óráig, szerda-csütörtök: 10-14 óráig
A könyvtárat és a hírlapolvasót csak klubtagok látogathatják.

Felelős kiadó: Molnár G. Judit
Készült a Tér Nyomdai és Grafikai Stúdió közreműködésével
Molnár Csaba nyomdájában.

A MŰVÉSZETEK HÁZA TÁMOGATÓI KÖRE

(1997 decemberétől 1998. január 16-ig)

Köszönjük a Művészetek Háza barátainak, klubtagjainak pártfogó támogatását.

Jelzések: ● Klubtagok és pártfogók
Ahol nincs városnév feltüntetve, azok a támogatók pécsiek.

- Apagyi Mária
- Barth István
- dr. Bachman Zoltán
- dr. Berki László
  Bíró János
- Csaba Zita
  Csíkszentmihályi Róbert – Szentendre
- Dani Sándor
- Deák Zsuzsa
- Dévényi Ildikó Éva
  prof. dr. Dóczi Tamás
- Erdős János
- Fertői Miklós
- Géber Sándor
- Győre Károly
- dr. Görcs Mária
- Gömöry János
- Hübner Mátyás
  Harnóczy Örs
- dr. Haraszti Ádám
- Horváth András
  prof. dr. István Lajos — Szombathely
  prof. dr. Pintér András
  prof. dr. Pytel József
- Koszits Attila
- Kertészfi Ágnes
- Kistelegdi István
- Kovács Judit
- Kis Gadó Imre
- Knoll Éva
- Lantos Miklós
- Lantos Ferenc
- Mánfai György
- Mendöl Zsuzsa
- Molnár Sándor
- Művészeti Szakközépiskola
- Polgár Marianna
- Peák Terézia
- P. Müller Péter
  dr. Rácz Sándor — Komló
- Rádóczy László
- Révész Mária
- Rónay Márta
  Simonné dr. Bárdy Zsuzsa
- dr. Sélley Elek
- Soltész László
- Surányi Anna
- prof. dr. Szabó István
- dr. Szirtes Gábor
- Szederkényi Ervinné
- Szoyka Pál
- N. Szabó Sándor
- dr. Török Andrea
- Unger Pálma
  Újházi Péter — Székesfehérvár
- Veres Lajos
- Vida Gyula
  dr. Veszprémi Béla
- Wunderlich Ilona

és a
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
PÉCSI VÍZMŰ RT.
PANNONMEDICINA GYÓGYSZERKERESKEDELMI RT.
SUSI BT.

Dr. Szentpéteri Kun Béla a debreceni református egyházmegye új gondnoka

Az elmult héten bontotta fel a debreceni egyházmegye küldöttsége a boldogemlékű Kulin Imre halálával megüresedett gondnoki tisztségre beérkezett szavazatokat. Isten Lelke vezérelte gyülekezeteinket, hogy teljesen egyetértve, mindnyájan dr. szentpéteri Kun Béla debreceni egyetemi professzorra szavaztak.

Lelkünkbe csendül a CXXXIII. zsoltár ünnepi szózata:

„Ímé, mily jó és mily nagy gyönyörűség,
Az atyafiak között az egyezség,
Ha békével együtt laknak,
Mint a balzsam, egymásra úgy hatnak;
Mint a harmat úgy éltetik egymást:
Csak oda küld az Úr áldást!"

Mindenekfelett Istené legyen a dicsőség ezért a választásért. Boldogan helyezzük oda ezt a választást a nemrég lefolyt püspökválasztáshoz és együtt örvendezünk felettük s szeretnénk ezekből Anyaszentegyházunk jobb jövőjére következtetni.

Dr. szentpéteri Kun Béla egyházkerületünknek régi hű szolgája. Különböző megtisztelő megbízások lépcsőjén haladt egyre feljebb, — nem a világ szerinti méltóságban, hanem a többrehivatás krisztusi őrállomásain.

Most elmondhatjuk róla, hogy h a z a é r k e z e t t. Ő a mi egyházmegyénk szülöttje. Még nagyon sokan emlékezünk a galambősz monostorpályi lelkipásztor pátriárkai alakjára, az ő drága, jó édesapjára, kitől az első indításokat nyerte s akire reágondol az új egyházmegyei gondnok is, amikor az egyházmegye elnöki székét elfoglalja.

Meg kell emlékeznünk az új gondnok elnöktársáról, Dr. Szász Imre esperesről, aki a választás eredményének megállapításakor mindnyájunk között a legjobban örvendezett. Közöttük oly régi kedves lelki kapcsolat áll fenn, amelyet mindnyájan a legnagyobb megnyugvással szemléltünk s amely éppen Lapunk szerkesztésében vált mindenekelőtt nyilvánvalóvá s gazdag gyümölcsöket termővé.

Nagy reménységgel, Isten előtti igaz reménykedéssel tekint egész egyházkerületünk az új gondnok működése elé, kiről tudjuk, hogy az alázatos és önfeláldozó szolgálat embere, kire Isten öt talentumot bízott s annak kamatait várja.

Sok szeretettel és áldáskívánással köszöntjük a debreceni egyházmegyét s annak lélekben, munkakedvben örökifjú új gondnokát. *U. S.*

Szegénysorsú tanyai magyar parasztfiúk ingyenes taníttatása Hódmezővásárhelyen

A hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor-gimnázium tanári testületében történt megbeszélésekből kiindulva, az egyház elnöksége a helybeli református tanárokat és tanítókat még a mult év elején nevelésügyi értekezletre hívta össze; az előadásokat beható és értékes hozzászólások követték.

Ez értekezlet egyik következménye az lett, hogy a presbitérium a Bethlen Gábor-gimnázium tanári testületének tervezete és javaslata értelmében 1938—39. tanév elejétől évenként 4—4 olyan tehetséges tanyai fiúnak ingyenes tanítását, tankönyvekkel való ellátását biztosította, akik különben szegénységük miatt az elemi iskolánál tovább nem tanulhatnának. Ellátásukra pedig fejenként és havonként az internátus pénztárába 20 pengőt fizet be. Egyéb kiadások fedezésére a gimnáziumi tanárok fizetésükből ajánlottak fel ez iskolai évre 700 pengőt, Márton Árpád elnök-lelkész, Dr. Csáky Lajos főgondnok 100—100 pengőt. Ez összeg a folyó iskolai év szükségleteire elegendő. A jövő évekre pedig az egyháznak ez emelkedő létszámhoz igazodó további támogatására és a híveink szélesebb körben is felhívandó áldozatkészsége szolgáltatja a reménybeli alapot.

A június végén megtartott tehetségkutató vizsgálatot négy helybeli tanyai fiú tette le sikerrel. De a hír túl ért határunkon és a békésmegyei Szentetornya községből és a csanádmegyei Református-kovácsházáról is jelentkezett egy-egy fiú, akik szintén sikeresen állották ki a próbát.

Ilyen módon a barázdákról indult el a magasabb kultúrába vezető úton hat tiszta fajú kis magyar s iratkozott be a gimnázium I. osztályába. Nevük: Csáki Ernő, Dezső Imre, Szőke Ferenc, Szűcs András, Szűrszabó József ev. és Tószegi Péter. (Öt református egy evangélikus.) Valamennyien a gimnázium internátusában kapnak a többiekével teljesen egyenlő ellátást.

Szellemi fejlődésük tekintetében jóslásokba bocsátkozni még korai lenne. Annyi azonban eddig megállapítható, hogy osztályukban a legélénkebb felfogásúak és a tanulásban vezetnek. További fejlődésük elé a tanári testület jó reménységgel tekint.

A felvételi vizsgálatra csak olyan tehetséges fiúk hívattak be, kiknek családi viszonyaik rendezettek, szüleik bár vagyontalanok, de becsületes munkáséletű és lelkiekben is megbízható emberek (a mostaniaké mind földműves).

E tanulók a fentírt kedvezményben csak addig részesülnek, ameddig a tehetségükhöz mért kívánalomnak megfelelnek. Aki később nem tud színvonalon maradni, azt a tanárok, a szülők beleegyezésével, végzettségének és hajlamának megfelelő ipari, vagy más szabadpályán segítenek elhelyezni.

Azokra pedig, akik a középiskola egész tartama alatt megfelelnek a hozzájuk fűzött várakozásnak, a mindenkori tanári testületnek lesz gondja rá, hogy a képességüknek megfelelő pályán elindulhassanak.

A hódmezővásárhelyi tanárok kicsiny és még erőtlennek látszó vállalkozása ez. A hasadó magyar hajnalnak egy kis fénysugara. De meg van a remény ahhoz, hogy mire napunk delelőre ér, a ma még gyenge sugár is egy lesz azok között, melyek melegükkel és fényükkel a magyar életet erősítik.

Varga Dezső,
igazgató.

Tivadari református templom

A XVII. század első felében már református volt *Tivadar* lakossága, de 1659-ig a nagyobb gulácsi egyháznak volt filiája. Ekkor adományozott az egyháznak templom-, torony-helyet és parókiális telket Albesi Zólyomi Miklós erdélyi fejedelmi tanácsos, tivadari földesúr. Ekkor választották az első papot, és készítették a papi díjlevelet. Hogy első temploma mikor épült fel, nem tudjuk, de azt igen, hogy a katedrája 1665-ben készült, Fejércsei nevű pap idejében. A régi (első) torony 1671-ben épült. A régi harang 1709-ben öntetett újonnan. Az anyakönyv 1754-ben kezdődik és ekkor épült a második torony. (Persze, ez is fából és 12 méter magas volt.) (Nem harangláb.)

Úrasztalához való óntányért 1638-ban kapott az egyház K. J.-tól. Aranycsipkés abroszokat pedig 1769-ben. Harangot öntet az egyház 1777-ben és1778-ban ismét.

Tivadari református templom.

A Tisza a régi templomot és lelkészlakot 1820 körül megrongálta, elhordta. Erdőbényei László úr telket adományozott az új (második) templom részére és ez a templom 1797-ben szenteltetett fel. A második tornyot fagörgőkön idehúzták a régi helyéről az új templom mellé. A református lelkészi állásától megfosztott és baptista prédikátorrá felcsapott Kirner A. Bertalan erről is azt állította pár éve, több szabolcs, és más megyei templommal, toronnyal együtt, hogy a baptistáké volt, amit természetesen hiteles adataink cáfolnak.

Ezt a második tornyot Bakos János papságában építtette az egyház Papp Mózes által, tehát mégcsak nem is idegen mesterek által és 1824 körül húzatott hengereken az új templom mellé. Kirner Baptista Krónikájának állításait különben Dr. Révész Imre is alaposan megcáfolta a *Református Élet*-ben, Görömbey Péter pedig élőszóval erélyesen visszautasította.

A templom ma is jókarban van és elég a híveknek. Barokstílusú, kórusa magyaros rokokó. A fatornyot 1938-ban, a nyár végén elbontottuk és egy huszonnyolc méter magas bádogtetős új kőtornyot építettünk, Isten kegyelméből, a legnehezebb időben, egy európai háborús vihar előszelének állandó zúgása s idehallatszó ágyúdörgések, ellenséges repülők betörései közben, a trianoni határszélen: Beregben. Ez a harmadik tornyunk a református testvériség jelképe, mert nagyobbrészt adományokból épült. Az adakozó egyházak lelkipásztorainak és kegyes híveinek, legelső renden Debrecennek meleg köszönetet mondok. Külön Péchy Szabolcs szatmárberegi főispán, egyházmegyei gondnok és Dr. Streicher Andor alispán uraknak, nagy jóakaróinknak; de minden hálánk a kegyelmes Istené.

A tornyot Kerekes Imre mátészalkai mérnök tervezte (Kerekes Gyula matolcsi lelkész fia) és Kozma Gyula kisvárdai református építőmester kivitelezte. Felszentelését 1939. év tavaszára tervezzük, ha Isten is úgy akarja és élünk.

A toronyhoz a hívek szállították a követ a tarpai bányából, meszet, cementet a fehérgyarmati, vásárosnaményi állomásról; fát, deszkát, bádogot stb. önként (egyházszeribe); homokot, kavicsot a Tiszáról... stb. és adókivetés nélkül lelkész buzdítására önkéntes ajánlatokat tettek. Az elmult évben hasonló módon szereztünk új harangot a hadbavitt helyett. A község lakossága alig 400. Nagyrészt reformátusok és szegények. Most tataroztattuk egyúttal a templomot is: kívül-belül. A belső berendezést is javítottuk, de bizony azt meg kellene újítani. Nagy hátránya a gyülekezeti munkának és kára a lelkiéletnek a régi időkbe nyúló templomszék-eladási rendszer és az ebből folyó pörpatvar. Jóllehet, mostanában szünetel, de kiküszöbölhetésének sikeréért állandóan imádkozunk és dolgozunk.

Soli Deo Gloria!...

Kósa Béla.

Amerikai Magyar Naptár. A ligonieri Bethlen-Otthon Naptára, 1939. Szerkesztette: *Dr. Nánássy Lajos* árvaatya (superintendent). A 224 oldalas, albumalakú Almanach gazdag és hű képet nyujt az amerikai magyar testvérek életéről. Első helyen a hazai eseményekkel foglalkozik; bőséges tudósítást és képeket közöl a mult évi budapesti világkongresszusról, amelyen a legimpozánsabb számban éppen az amerikai magyarok vettek részt. Nagyértékű tanulmányt közöl Kalassay Sándor nyug. árvaatya tollából „*A Magyar Bibliáról*". Az amerikai magyar lelkipásztori kar nesztorának e kitűnő tanulmánya hű bizonysága az ő nagy készültségének s szellemi frisseségének. Gazdag szépirodalmi rovat s rengeteg kép gazdagítja a Naptárt. Ára 50 cent. *(U. S.)*

Kerekes Gyula

a KISZ-klubban hallgatói kiállítás volt grafikákból, interiőrökből, dombormüvekből.
a kiállítók között szerepel müve.

Kapka Béla: Kiállítás Miskolcon.
Egyetemi Élet, 1943. febr. 4.

Kerekes Ilona

1922/23

Ferképzomfoiskévk

99.l.

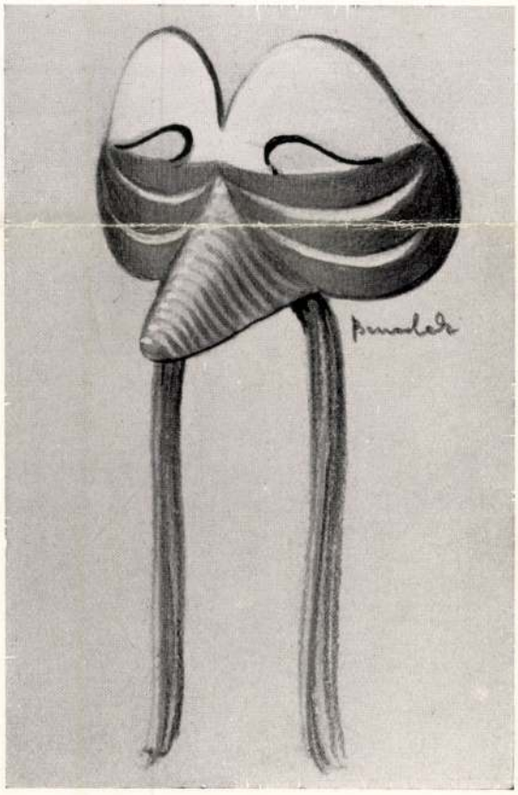

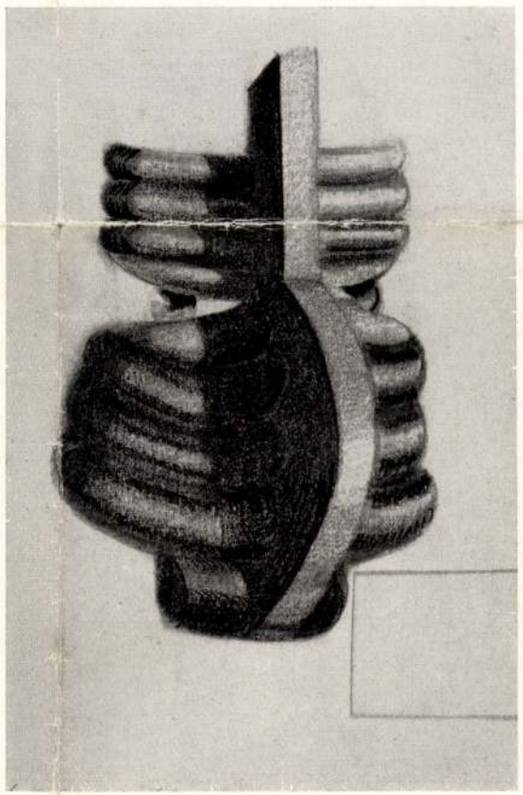

Modern álarcok.
Fent balról: Kerekes Ilona. Fent jobbról: Zsengeri Rózsi. Lent balról: Benedek Kata. Lent jobbról: Csillag Vera. — Moderne Masken. Oben links: I. Kerekes. Oben rechts: R. Zsengeri. Unten links: Kata Benedek. Unten rechts: V. Csillag. — Modern Masques. Above left: I. Kerekes. Above right: R. Zsengeri. Below left: K. Benedek. Below right: V. Csillag.

Fotomontázsok. Fent: Bortnyik Sándor. Lent: Benedek Kata munkái. —
Fotomontage. Oben: Sándor Bortnyik. Unten: Kata Benedek. — Fotomontage. Above: by S. Bortnyik. Below: by K. Benedek.

Kerekes István

ács

1670. Jegenye

Balhal 126. l.

57. l.

Európa"
"laptorjeszto

Budapest

V. Rotermere u. 1.
III. 2.

Kerekes István

ács

1670. Nagykapus

Bal Hol 126. l.

57. l.

Két helyen

is emlitve

Kerekes István

acs

1647. Kolozsvár

Baltel 125. C

Szimbatos

SZOMBATHELY
42 III. 78 17
2

„Európa"

Film-Könyv-Lapterjesztő és Könyvkiadó
Rt.

Budapest

V. Rothermere u. 12. III. 2.

Dr. Bohó Ferenc
SZOMBATHELY

Kerekes István

Hobrász

1941

— A Láthatár januári számában Csuka Zoltán szerkesztő „A kilencedik évfolyam küszöbén" címen rámutat a most kibontakozó feladatokra, amelyeket a nemzetkisebbségi kérdés terén a lapnak végeznie kell. Kerekes István szobrászművész a ruszin népművészetről, Molnár Endre a küszöbönálló népszámlálásról, Gramantik Margit pedig „A magyar egyetemi ifjúság és a kisebbségi kérdés" címen ír cikket. A folyóirat mellett a pécsi Egyetemi Kisebbségi Intézet kiadásában megjelenő Kisebbségi Körlevél a decemberi pécsi kisebbségi kultúrnap anyagát közli. Kiadóhivatal: Budapest, VII., Barosstér 15.

Esti Kurír 1941. jan. 5.

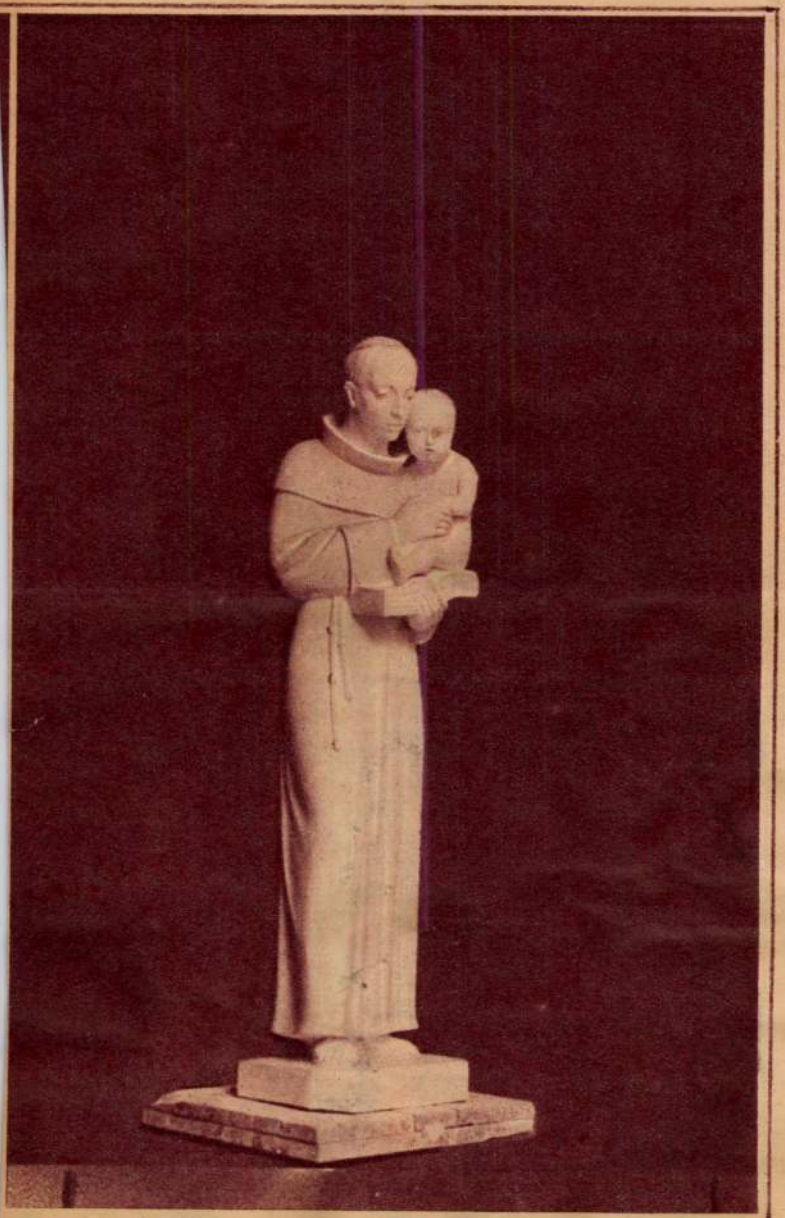

A decsi templom uj nagyméretü Szent Antal szobra. — Kerekes István szobrászmüvész tanár müve

Kerekes István
szobrász
Magyarország 1938. jul. 24
Képes rész

MA KEZDŐD

Külön jelentősége van az idei Bayreuthi játékoknak: 125 esztend

A JÖVŐ TITKA MINDENKIT ÉRDEKEL . . . . .

P. SERGIUS

a világhirü grafológus külföldi útjáról megérkezett.

Amerre jár csodákat beszélnek róla, a tudományos grafológia segitségével és telepatikus megérzésével helyes irányba tereli az Ön elhibázott életét is. A családi élet legrejtettebb titkáról is leveszi a fátylat; olyan megdöbbentő pontossággal állapitja meg a jellemét, multját, családi körülményeit, hogy egy-egy igazság kimondásánál szinte félelem fogja el az embert.

Tanácsadás házasulandók és pályaválasztók részére.

Fogad: Reggel 8 órától este 9 óráig (vasárnap és ünnepnap is).

Siessen felkeresni, mert csak rövid idő áll rendelkezésére.

IX. Vámház-körút 11. I. em 3.

F. k. P. Sergius.

„Arany" nyomda Ujpest

Karekes István

Nemzeti Újság képes mell
1938 jul. 24.

A JÖVŐ TITKA MINDENKIT ÉRDEKEL . . . . .

P. SERGIUS

gus külföldi útjáról megérkezett.

A decsi templom uj nagyméretü Szent Antal szobra. Kerekes István szobrászmüvész-tanár műve

ıkat beszélnek róla, a tudományos grafológia
lepatikus megérzésével helyes irányba tereli
életét is. A családi élet legrejtettebb titká-
fátylat; olyan megdöbbentő pontossággal
ellemét, multját, családi körülményeit, hogy
kimondásánál szinte félelem fogja el az

zasulandók és pályaválasztók részére.

ste 9 óráig (vasárnap és ünnepnap is).

ni, mert csak rövid idő áll rendelkezésére.

IX. Ferenc-körút 11. I. em 3.

F. k. P. Sergius.

„Arany" nyomd

Kerekes István

nobras

Szemérem (1933)

c. nobra repr.

Egyetemi Hiradó

1938. 1. sz.

Fenti tárlatkritikát is

irt u. ott. (Ver-

niszázsa Nemzete Szalon-

ban címen)

és A Magyar Jövő

Szövetség kiállítása

o

o

ROMA - ENTUSIASTICO SCAMBIO DI SALUTI

avore da parte della stampa e della po
so, la sera del 23 settembre, il sog=
guidati dal loro Capo Marcel Bucard,
i C.A.U.R., recando l'espressione del=
simpatia di tutti i patrioti francesi
oni della politica di Mussolini. I cin
oma hanno consentito alle Camicie Az=
ipare ad importanti cerimonie ed a ma
nificato politico. Basterà ricordare
loro accordato e lo scambio di saluti
a il Capo dei Francisti e il Capo del
gretario del P.N.F., il Governatore di
dell'Urbe hanno ricevuto con camerate
rivolgendo loro vibranti parole di sa
no ringraziati della adesione alla po=
fferta con questo viaggio. Tra le ceri
re segnalato l'omaggio reso al Milite
a e ai Caduti per la Causa Fascista, ro
Ara di Granito eretta sul Campidoglio
ppella Votiva del Palazzo del Littorio.
noltre nella Sede Centrale dei C.A.U.R.
triottiche ricevendo dovunque il più
ne di Roma ha accolto con viva cordia=

losan ének

tletikai szakosztályának t jelölik.
elyeséssel találkozik s is hoz a felzavart atlekább, mert a két jelölt ött megállapodott abban, k, visszalép a küzdelem-

a egyhangú megválasz-

est került lére

os és Hungária

em.
Az Ujpest végig fölényben ecs III. 11-es gólja után kor egy Zugló-játékost kien is csak egy újabb gólt líti Kelemen.
. A Hungária pontrablója sten, 6—8 góllal is kikapth, a válogatottak nagyon dr. Varga, Nemes és Déri

(3:4). Felváltva vezettek izonytalan védelmek.
Salgótarján nem volt n szünet után javult fel.

. Lukács visszatérése naközépcsatár egymaga négy

C—FTC 1:1. Tokod—Postás eszkár 5:3. Haladás—Alba 2:1. Törekvés—CsMOVE 4:1. -Debreceni VSC 4:3. SalBTC eces—Váci SE 3:1. Tata- Pénzügy—Pécsi DV 1:1. AVAG—SzAK 3:1.

birkozóbajnokai. A vasárjszi, Strozek, Mettner, Hor- Magyar,

nokságot nyert a MAC. A i versenyen *Ambrózi* a pe- *akos* a könnyűsúlyban 287.5 an 280 kg-mal nyert a griff- Félnehézsúlyban *Hunyadi* ban *Sós* DAC 317.5 kg-mal

Meghalt Malcsiner Gyula, az egykori 1000 m.-es futórekorder

A magyar atlétika előidőinek egyik nagy futója, *Malcsiner* Gyula tegnap meghalt. Malcsiner az MTK tagja volt s *1894-ben állította fel 2 p 43 mp-es 1000 m es rekordját*, amely az akkori időben kiváló eredmény volt s évekig állott fenn.

Malcsiner Gyulát ma, kedden délután 1 órakor temetik a rákoskeresztúri temetőbe. Temetésén az MTK tagjai is megjelennek.

Jó sportot hozott az ökölvívóbajnokság

Kisorsolták a második fordulót is

Vasárnap délelőtt indultak meg a fővárosi nagycirkusz kissé hűvös csarnokában *az ökölvívó egyéni bajnokság küzdelmei*. Az esti mérkőzésre a hangulat felmelegedett és a nézők tömege meleget teremtett a cirkuszban is.

A küzdelmek során *légsúlyban Zseni* kiütötte Artnert, *Horváth* erőfölénnyel győzött Baron II. ellen, *Varga* pedig meglepetésre pontozással verte Bogácsot. *Törpesúlyban Bondi* erőfölénnyel győzött Bakacsi ellen, *Bellus* ellenfél nélkül jutott tovább, *Lovas* pedig pontozással verte Glaubitsot. *Pehelysúlyban Maráczy* Vaczuleket, *Monfera* Barczot, *Csuth* Lovast egyaránt pontozással verte. *Könnyűsúlyban Mándi* Oláh ellen, *Herbály* Tatai ellen és *Kaltenecker* Modla ellen ugyancsak pontozással győzött. A *váltósúlyban* négy mérkőzés volt s ezek mind pontozásos győzelemmel végződtek. *Horváth* Delit, *Mitterer* Korányit, *Németh* Weiningert, *Bene* Szilágyit verte. A *középsúlyban Koncz* Belloni, *Csontos* Járai, *Jákics* Farkas ellen került ki győztesként pontozással. A *félnehézsúlyban* már volt kiütés is: *Ambrus* ütötte ki Bitterát. *Erdős* Kovaltsikot, *Szigeti* Vargát és *Győrffi* Utassyt verte pontozással. A nehézsúlyban *Nagy* és *Kovaltsik* II. ellenfeleik visszalépése folytán küzdelem nélkül jutottak tovább, *Homolya* kiütötte Urbánt, *Sárközi* pedig Jánosit.

Sorsolás március 15-ére

A bajnokság elődöntő mérkőzései során *szerdán este* a következő párok kerülnek szembe egymással: *légsúlyban* Podány—Zseni és Horváth—Varga, *törpesúlyban* Lovas—Bellus, *pehelysúlyban* Monfera—Csuth és Frigyes—Maráczi, *könnyűsúlyban* Mándi—Herbály és Kaltenecher—Kocsis, *váltósúlyban* Horváth—Mitterer és Németh—Bene, *középsúlyban* Koncz—Baron II és Csontos—Jákits, *kisnehézsúlyban* Győrffi—Szigeti és Ambrus—Erdős, *nehézsúlyban* pedig Nagy—Kovaltsik II. és Homolya—Sárközi.

× A Széchenyi gimázium nyerte a középiskolai tornászbajnokságot. A budapesti tankerület vasárnap rendezett tornászbajnoki csapatversenyéből a Széchenyi gimnázium került ki győztesként 214 ponttal.

Pesti Napló
1939. márc. 14

IPAROS ÉS KERESKEDŐ NAPLÓ

Az első országos magyar iparművészeti kongresszus

Irta: KEREKES ISTVÁN
szobrászművész-tanár

A magasabbrendű művészeti felfogásnak jegyében zajlott le az *Országos Magyar Iparművészeti Társulat* és a *Magyar Iparművészek Országos Egyesülete* közös előkészítése és rendezésében az első országos jellegű iparművész találkozó. 1928 óta ez az első ilyirányu nemzeti művészeti megmozdulás s mig 1928-ban formai szempontok és a népi kultúra számtalan formában jelentkező kérdései foglalkoztatták az összegyült iparművészeket, tiz év multán a most már jelentőség tekintetében is kongresszusnak nevezhető iparművész összejövetelen a hazai iparművészek tisztázták mindazokat a feladatokat, melyek a nemzeti magyar iparművészet sorsát formai, szellemi, szociális és szervezeti szempontokból eldöntik.

Uj munkaterülete az iparművészeknek az épitészeti tervezés, melyben máris igen jelentős eredményeket értek el és szép felfele ivelő grafikont mutat fel az iparművészet ez aránylag fiatal ága. Az épitőiparművészek ma már nemcsak belső berendezők, bútor- és interiőr tervezők vagy szaknyelven részlettervezők, hanem elgondolásaik az épület egységére, művészi formájára és konstruktivitásuk mellett architechtonikusabbá, stabillá és tökéletesebbé tételére is döntően hatnak.

Az iparművészkongresszus legérdekesebb felszólalásai közé tartozott az állami önállósitási mozgalmak iparművészeti vonatkozása, azaz hogyan válhat a végtelen művészből az önállóság magaslatára emelkedő védett alkotóművész. Ezzel kapcsolatban és szorosan függően sokan sürgették az iparművészet, illetve iparművészek állami támogatásának megvalósitását hasonlóan a képzőművészet terén bevált eljáráshoz.

A művészi reálpolitika szükséges voltáról sem feledkeztek meg az előadók. A művészeti siker együttjárója kell [illegible] országi textilművészettel kapcsolatban a reprezentatív magyar ruhák kérdésével többen kihangsúlyozottan foglalkoztak. Beállítják egy szélesebb réteg öltözködési irányába a régi magyar viseletet úgy, hogy a modern-nyugati idők multával nemzetivé alakulhasson. És itt arra a közös megállapodásra jutottak, amelyre illetékes körök és tényezők figyelmét fokozottabban fel kell hivnunk, nevezetesen:

»Nemcsak a reprezentációs díszmagyar öltözeteknek, hanem a dolgozó és középosztálybeli nő és férfi polgári, korszerű és magyar divatjának a megteremtéséről is gondoskodni kell, mégpedig egy rendszeres és évenként legalább kétszer megismétlődő ruhatervpályázat megszervezésével (illetőleg ezek állandósítása mellett szélesebb rétegek belekapcsolódhatásával). Mindezeket természetesen csak hivatott iparművészekkel végezhetnék.«

Az eddig felsorakozatott sérelmek, panaszok a szétszórtan, szervezetlen káoszban élők közös eszmei mederbe jutását jelentik. Remények és kilátások vannak arra nézve, hogy a hangoztatott kérdések eredményesek is lesznek.

A lezajlott Első Országos Iparművész Kongresszus a magyar iparművészet reneszánszának előhírnöke. A jogait védő, kötelességeit ismerő, művészi feladatait meghatározó iparművészek eljutottak a legfiatalabb magyar művészet férfikorához. Nem kétséges, hogy a világviszonylatban is elsőrendű alkotásaik utat találnak ahhoz az elismeréshez, amely eddigi önzetlen munkájuk legméltóbb eredménye lesz.

A reprezentatív külföldi kiállítások, legutóbb a párizsi és newyorki világkiállítások, minden kommentárnál ékesebben igazolják a magyar iparművészet közeli kivirágzását!

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

1971 MÁR. 23

Ajándékszobor-átadás Szentesen

A Mezőgazdasági Erdészeti és Vízügyi Dolgozók Szakszervezetének szentesi csoportja a Magyar Tanácsköztársaság évfordulója alkalmából március 21-én délelőtt ünnepi taggyűlést rendezett a szakszervezet székházában. Ünnepélyesen átadták a szentesi MEDOSZ-klubnak — Bocskai utca 13. sz. —, az MSZMP városi párt-végrehajtóbizottságának ajándékát, egy terrakotta szobrot, mely egy 19-es vöröskatonát ábrázol. Ezzel az alkotással készítője — Kerekes István szentesi szobrászművész — a felszabadulási emlékpályázaton a képzőművészeti szekcióban harmadik díjat nyert. Az ünnepség műsorában közreműködött a szentesi Petőfi Sándor Ének-Zene Tagozatú Általános Iskola zenekara és szavalókórusa.

lóan — részünkről is különös érdeklődésre tartanak számot. A terv újszerűsége pedig — amely szerint a közszükségleti, tömegfogyasztási cikkeket előállító iparágak fejlesztési üteme 6,4 százalékkal előzi meg a nehézipar növekedési tempóját — már most érezteti hatását. *A Komplex például a hosszú lejáratú megállapodás alapján az elkövetkezendő öt évben 55 millió rubel értékben 1300, a Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Gépgyárban készült tojóházi berendezést szállít, ami végsősoron több mil-*

Kerekes István

A decsi római katolikus templom új Szent Antal szobra, amelyet Kerekes István szobrász-tanár készített

Pesti Napló képes melléklete 1938 június 31.

NAGYKOVÁCSY MILENKÓ
KERESKEDELMI FŐTANÁCSOS

Kedves Vevőm!

Szívbéli kötelességemnek teszek eleget akkor, amikor a szezon végére érve ezúton mondok hálás köszönetet szíves pártfogásáért, magam és 580 fönyi személyzetem nevében.

Nagyon hálás köszönetet mondok egyrészt azért, hogy vásárlásaival kitüntette üzletházunkat, de külön meg kell köszönnöm azt

Kerekes István

A decsi róm. kat. templom uj, nagyméretü Szent Antal szobra, Kerekes István szobrászművész-tanár alkotása.

Képes Pesti Hírlap 1938 jul. 13

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ORSZÁG VILÁG
Budapest
1974. VII. 28.

1021

VILLANÓFÉNYBEN a szobor és alkotója

A szentesi MEDOSZ klub homályos sarkában van egy vörös terrakottából formált, névtelen mellszobor: kemény vonású, harcos tekintetű.

Az Ady Endre utca egyik bokrok mögé bújt házában él Kerekes István szobrász: törékeny, lágy arcú ember.

Csalódtam. Nem ilyennek képzeltem a szobrot és alkotóját sem. A kettő közti azonosságot keresem, a fénynek és az árnyéknak azt a bizonyos törését, melyben előtűnnek azok a személyiséget formáló összetett hatások, melyeket határozott vonásokkal formált egyéniségbe a művészi kéz.

A szobrot nézem és alkotóját hallgatom. Hányatottság, tettrekészség, harcos élet.

— Mindig rongyos asztalos inas voltam, adományokból élő főiskolás, frontkatona és partizán. Éltem Csehszlovákiában, tanítottam, dolgoztam Ukrajnában és itthon. Közös munkában és harcban tanultam meg, hogy nincs határ és határvonal, mely olyan embereket, nemzeteket elválaszthat, akik s melyek azonos eszmékért, közös célért harcolnak. Én bensőmben, azt kifejező munkámban internacionalista vagyok. Ezt szerettem volna egyetlen arcba formálni.

Nem akarom sem Kerekes Istvánt, sem szobrát felfedezni, csupán a homály fedte vonásokra villantani a fényt.

(k)

Esztergály Keve felvételei

NYIRA KELETI

MONGÓLIAI ÚTIJEGYZETEK

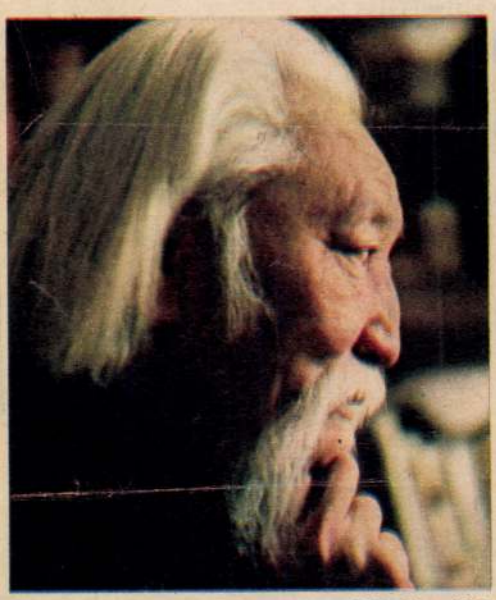

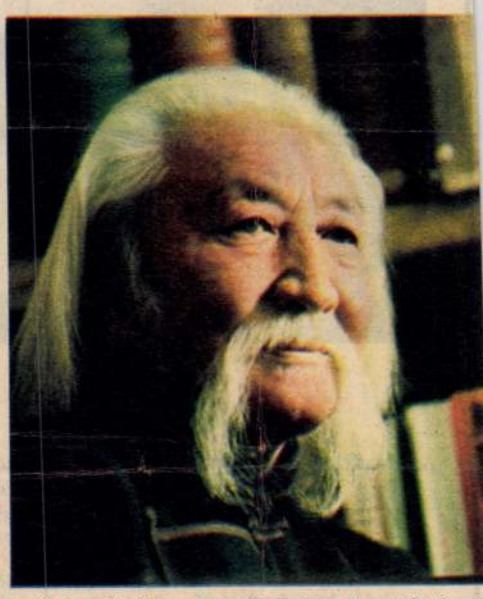

Rincsen professzor, akinek munkássága új korszakot nyitott a mongol tudomány történet

Amikor ismerőseink megtudták, hova készülünk másnap, őszinte irigykedéssel mondták:

— Szívesen elmennénk mi is, hogy személyesen találkozhassunk Rincsen professzorral.

Azt már korábban is észrevettük, hogy a professzor rendkívül ismert és népszerű Mongóliában.

Ha szóba került a neve beszélgetéseink során, csaknem áhítattal emlegették. Nagy tudós, kitűnő író és igazi mongol — mondták. A hagyományok ápolásának szinte fanatikus híve. „Ő az egyetlen ember az országban, aki még a hagyományos, ezüstszegekkel kivert bőrövet hordja" — tette hozzá valaki, nyilvánvalóan enyhe költői túlzással. (Egyébként tényleg nem találkoztunk senkivel, aki a mongol „del"-hez ne selyemövet kötött volna a derekára.)

Mindezek után égtünk a vágytól, hogy a már-már mitikus személlyé vált professzorral találkozhassunk. Első lépésünk az volt, hogy a legközelebbi könyvesboltban sürgősen megvásároltuk egyik éppen kapható könyvét, amely „Kulturális örökségünk" címen jelent meg, és orosz nyelvű cikkeit tartalmazza.

Könyv elolvasva, találkozás megbeszélve, és máris ott állunk az ajtaja előtt, bebocsátásra várva.

Tudtuk már, mi az illem, és harsány „szajnbajnú"-val köszöntünk. (Az orientalisták bocsássák meg, ha a mongol szavakat nem úgy adom vissza, ahogy a nagy könyvben meg vannak írva.) Rincsen professzor maga nyitott ajtót, és mosolyogva — mellén összefogva a kezét — csak annyit mondott magyarul, hogy „jó napot".

Könyvnyomtatás ezer évvel ezelőtt

— Könyvét olvasva, az volt a legmeglepőbb, hogy milyen sokféle témával foglalkozik. Tulajdonképpen melyik tudományágat műveli professzor elvtárs „főfoglalkozásként"? — kérdeztem, amikor betessékelt bennünket könyvekkel, régiségekkel telezsúfolt dolgozószobájába.

— Mongolisztikával. Pontosabban, mindennel, ami a mongol kultúrával, annak múltjával, jelenével, jövőjével kapcsolatos. Tehát: irodalomtörténettel, nyelvészettel, néprajzzal, történelemmel és még sok más egyébbel. Olykor magam is írok szépirodalmi műveket, sőt, írtam már filmforgatókönyvet is. Népünk kultúrája kimeríthetetlen kincsesbánya. Azoknak, akik a mongolok teljes műveletlenségéről, tudatlanságáról szóló elméleteket gyártották, sőt, olykor gyártják ma is, elég, ha csak egyetlen adattal válaszolok: a könyvnyomtatás nálunk a 10. században kezdődött. Az írásjeleket fadúcokra vésték, és úgy sokszorosították a legkülönbözőbb műveket. A Nemzeti Könyvtárban vagy az ulánbátori kolostor könyvtárában tízezerszámra sorakoznak a polcokon a régi nyomtatványok és kéziratok, mongolul, tibetiül, kínaiul, szanszkritul. Irodalomtörténészeink még jó néhány generáción keresztül megélnek belőlük. De a nyelvészek is. A forradalom utáni gyors fejlődés a mongol nyelv alapos megújítását is szükségessé tette. Nyelvészeink az új fogalmak felbukkanásakor gyakran a könnyebb utat választják — új szavakat képeznek, vagy idegen nyelvekből kölcsönöznek, holott – a régi mongol—tibeti, mongol—mandzsu, mongol—kínai szótárak tanúsítják — nagyon jó eredeti kifejezések vannak nyelvünkben, csak éppen feledésbe merültek. Miért ne ezeket újítsuk fel inkább? Ne de ezek a mi belső problémáink, éppen elég vitázunk erről különböző fórumokon. Beszéljünk inkább másról.

— Hogyan indult el a tudóspályán?

Kereres...

Festő Magybányán

– neve említve

Képzőművészet

Vigilia 1969 augusztus
562. old.

Kerekes István

mérnök tervei alapján az Általános Épülettervező Vállalat műtermében elkészült a Kecskeméti városközpont új objektumainak dokumentációja.

Elkészültek Kecskemét új városközpontjának tervei.

(Szerei közlés)

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 25. 4. l.

Kerekes István

K(erekes) I(stván): Főiskolai konyhaétterem Budapest (Kerekes István építész). – Magyar Építőművészet, 1967. 16. évf. 5. sz. 37-39. l.

K(erekes) I(stván): A Pécsi Orvostudományi Egyetem központi konyha- és kazánház épülete (Kerekes István építész) – Magyar Építőművészet, 1967. 16. évf. 2. sz. 22-23. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l./

74. l.

Kerekes István 1.

Szentesi MEDOSZ klub homályos sarkában van egy vörös terakottából formált, névtelen mellszobor: kemény vonású harcos tekintetű. Az Ady Endre utca egyik bokrok mögé bújt házában él Kerekes István szobrász: törékeny, lágy arcu ember. Csalodtam. Nem ilyennek képzeltem a szobrot és alkotóját sem.

(k) Villanófenyben a szobor és alkotója.

Ország-Világ 1971/30 4 old.

Kerekes István 2.

A kettő közti azonosságot keresem, a fény-
nek és az árnyéknak azt a bizonyos törését,
melyben előtünnek azok a szemilyiséget for-
máló összetett hatások, melyeket határozott
vonásokkal formált egyéniségbe a művészi
kéz. A szobrot nézem és alkotóját hallgatom.
Hányatottság, tettrekészség, harcos élet.

(k.) Villanó fényben a szobor és alkotója

Ország-Világ 1971/30 4 old.

Kerekes István 3

Mindig pongyos asztalos inas voltam, adomá-
nyokból élő főiskolás, front katona és partizán
éltem Csehszlovákiában, tanítottam, dolgoz-
tam Ukrajnában és itt hon. Közös munkában
és harcban tanultam meg, hogy nincs határ és
határvonal, mely olyan embereket, nemzeteket el-
választhat akik s melyek azonos eszmékért,
közös célért harcolnak.

(k) Villanófényben a szobor és alkotója.

Ország-Világ 1971/30 4 old.

Kerekes István

Mezőgazdasági Technikum, Gyöngyös. - Építész Kerekes István, belsőépítész Garajszky József, statikusok Csák Tibor, Botos István, dr.Brauer György. - Ism.

Magyar Ép.Ip. 1972.1.sz.

23.l.

Kerekes István 4

Én bensőmben, azt kifejező munkámban internacionalista vagyok. Ezt szerettem volna egyetlen arcba formálni. Nem akarom sem Kerekes Istvánt, sem szobrát felfedezni, csupán a homály fedte vonásokra villantani a fényt.

(k) Villanófényben a szobor és alkotója

Ország-Világ 1971/30 4old

Kerekes István

Villanófényben a szobor és alkotója

(fotó)

Ország-Világ 1971/30 4 old.

Kerekes István
építész

Kecskeméten a „Munkás-Paraszt Szövetséget" szimbolizáló emlékmű tervezésére kiírt pályádíjat Vasas Károly szobász és Kerekes István építész nyerték.

---------: Képzőművészeti pályázatok és megbízások.
Művészet, 1975. október - 44.oldal

Kerekes István
építész

Vasas Károly - Kerekes István
részt vesz a Kecskemeten felállí-
tandó emlékmű pályázatán.

----:Pályázatok és megbizások.

Müvészet,1975.április - 45.oldal

Kerekes István, építész

A kecskeméti új művelődési központ tervezője.

Kékesdi Gyula: Mai építének 4-5.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 21.

Kerekes István

Bp.II.Fillér u. 13-15. lakóépület /Kerekes István épitész./ - Ism: Szende László, Müszaki Tervezés, 1968. 8.sz. 33-34. l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája - Művtört.Ért. 1971.2.sz. 149-182. l.
154. l.

Kerekes István
az Általánoa Épülettervező Váll .ir davezetője

1978 évben Ybl Miklós dijat kapott.

Magyar Hirlap 1978-76-9

Kerekes István
építész

YBL-díj 1978

Magyar Építőművészet
1978/5

Kerekes István
(Általános Épülettervező Vállalat)

Az MSZMP balatonföldvári üdülője építészeti tervezéséért

Kerekes Zoltán

festő

M. ücs. kiáll. 1937 től

Pipics 115. l.

kesegyházi Kincstár.

Domschatz.

XV. sz. közepe.

59—98.

1559—98.

atak. Mitte d. XVI. Jh.

32. Kolozsvár, Museum.

Prágában. 1373. Hátsó nézet.

rg. 1373. Prag. Rückansicht.

szobra Prágában. 1733.

org. 1373. Prag.

Kerekes István

erdélyi művész

cikke a Művészet

1939. 23. számában

Kisebbségi művészet

címen.

667.

issé balra fordulva. Jobb kezében csákóját
lógó kard markolatán nyugtatja Haja,
kála fekete, szeme sárga. Dolmánya s vállaira
és nadrágja szürke. A hátterben vörösbarna
dba nyerünk kilátást, hol egy közhuszár

a, méretei 44.8: 35.8 c/m.
ekkyemuzeumból. 107/95. № 170.

107/95: 170.

Kerekes István

1937/38. tanév végen
iparostanonciskolai
rajztanitói oklevelet
kapott

Ferképzőmfoiskèvk
1937/39

182. l

Kerekes István

l. Gereczerajztár

401. G.

Magyar Építőművészet 1977/2

Művelődési Központ, Kecskemét

Építész: Kerekes István (ÁÉTV)

KEREKES ISTVÁN

Statikus:	Csák Tibor
Belsőépítész:	Garajszky József
Gépészet:	Horváth István Páter József Korábnyik Lajos
Kivitelező:	Bács megyei Állami Építőipari Vállalat
Beépített alapterület:	2350 m²
Beépített szintterület:	7600 m²
Beépített térfogat:	25 000 lm³
Befogadóképesség:	900 fő

Építési költség:	
tervezett	45 millió Ft
tényleges	52 millió Ft
Tervezési évek	
Alapkoncepció:	1964
Beruházási program:	1968
Kiviteli terv:	1969
Kivitelezés éve:	1970—1974

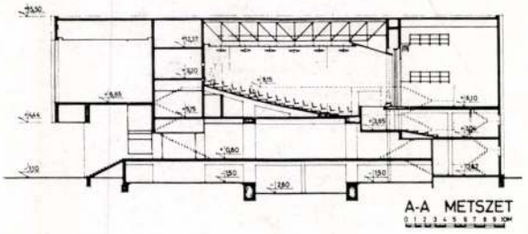

1

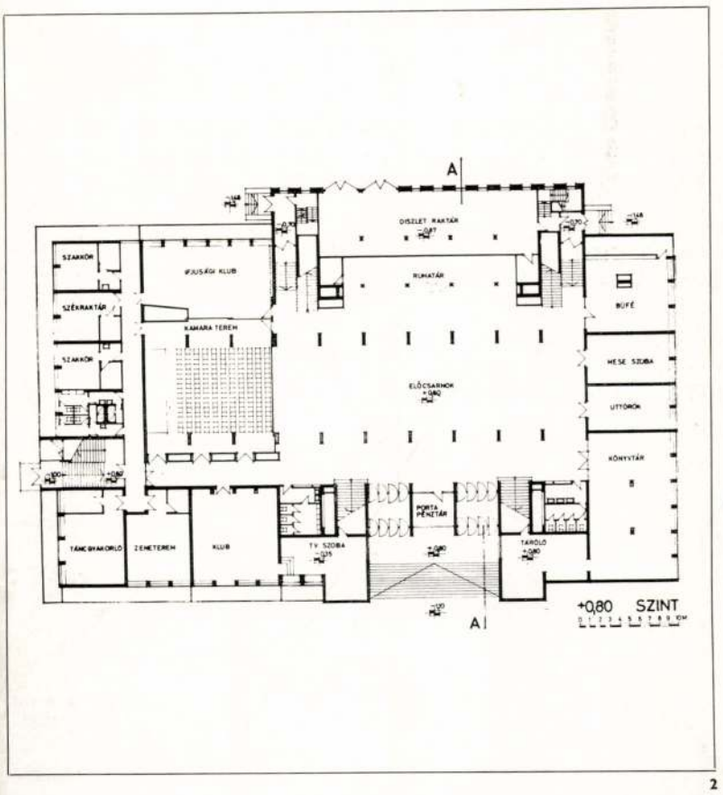

2

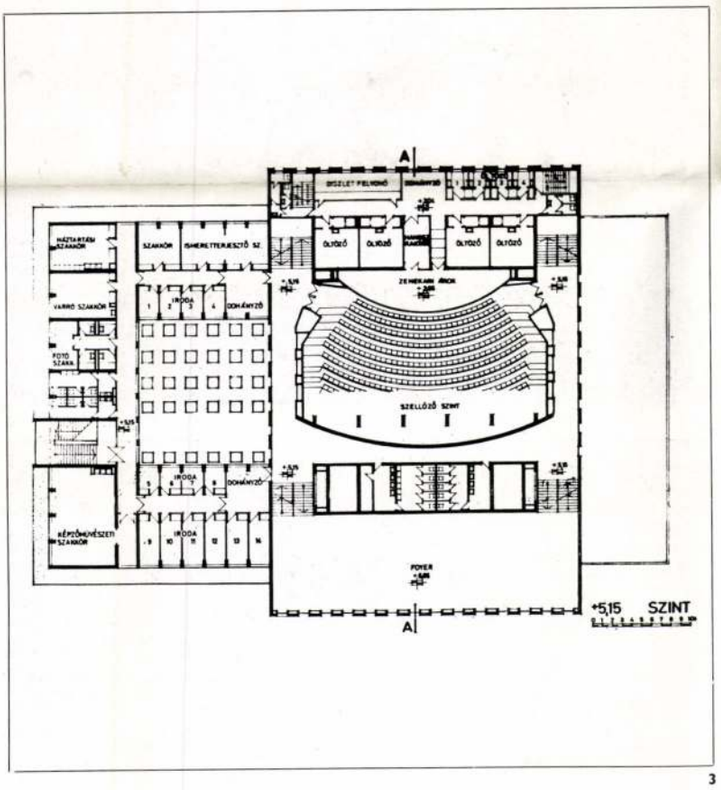

3

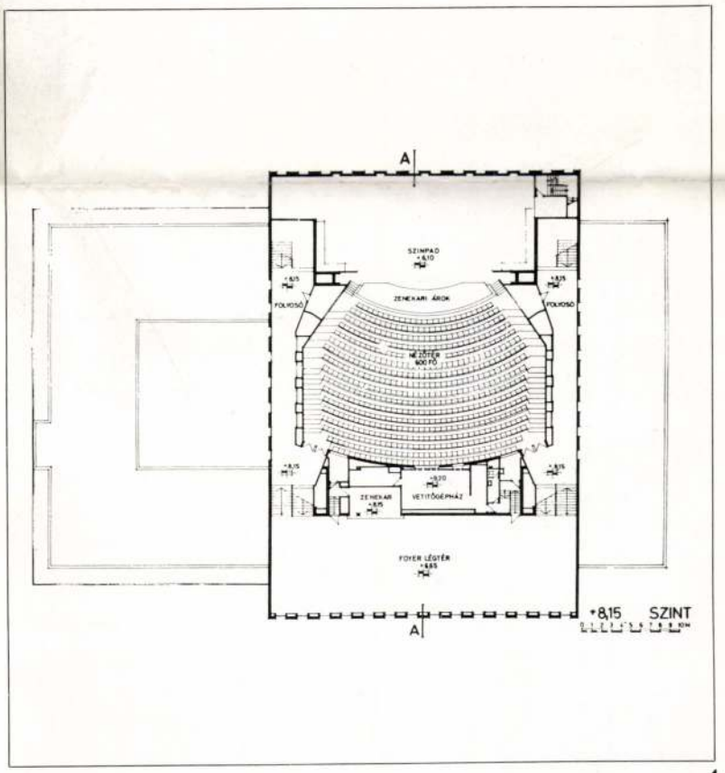

4

1. Metszet, M=1 : 700
2. Földszinti alaprajz (0,8 m-es szint), M=1 : 700
3. A +5,15 m-es szint alaprajza, M=1 : 700
4. A +8,15 m-es szint alaprajza, M=1 : 700
5. A Nagytemplom felőli kép
6. A főbejárat

A Kecskeméti Művelődési Ház alapkoncepcióját a tervezők lényegében a Párt- és a Tanácsszékház beruházási programjavaslatával egyidőben alakították ki. Ez időszakban a művelődési ház kettős feladatot látott volna el, egyrészt a Párt- és Tanácsszékház gyűlésterem igényét, másrészt Kecskemét kultúrház-igényét elégítette volna ki. E szempontok alapján készültek el a kiviteli tervek és kezdődött el a kivitelezés.

A létesítmény három fő szintre tagozódik.

— Az első szinten helyezkedik el

a pitvar előtti, elbontott előteret helyreállítottuk. A kiállítási helyiségekben keményfa hajópadló készült, gondoskodtunk a képek felfüggesztéséről, változtatható megvilágításáról. (A „világítótesteket", kapható jobb hiányában, rajzasztali lámpából alakítottuk.) Az épület telkén csak a szükséges tereprendezést (talajcsere miatt), gyepesítést, téglajárda építését rendeltük el. Az eredeti kialakításhoz hasonlóan épült újjá a kapu.

A helyreállított Bánó ház és a ház eredeti építészeti szellemével, hangulatával rokon naiv művészek kiállításának egysége az épülő kecskeméti városközpont sajátos és pótolhatatlan része.

K. J.

1. Az előtér és a volt konyha (a faragott szék Nagy Kristóf műve)
2. Kiállítás a volt konyha területén
3. A helyreállított konyha részlete
4. Előtérben Szőrös József: Borcsa néni, háttérben Borbély János: Könyörgés című művei
5. A kiállítási térsorozat
6. A „nagyszoba" a helyreállítás után. Hátul Gajdos János: Pléh Krisztus című műve
7. A „nagyterem"
8. A volt fűtőfülke Gyovai Pál: Madonna című szobrával

7

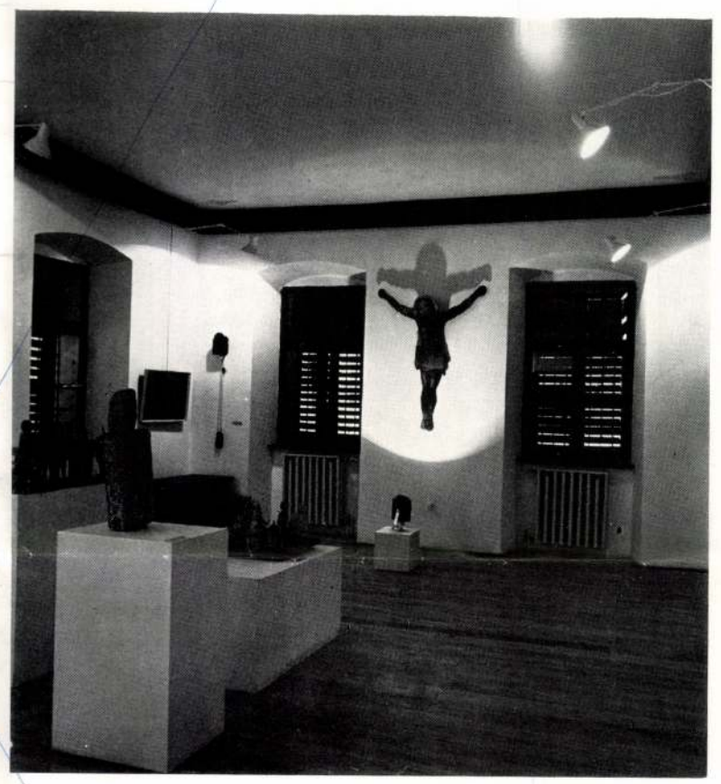

8

5

6

5

6

a központi előcsarnok, a központi ruhatárral, a kamaraterem, a könyvtár, a büfé, a klub és a szakköri övezet.

— A második szinten a színházteremhez tartozó öltözőhelyiségek, a színháztermi alsó töltő folyosók, a szakköri övezet és az igen minimális mértékű igazgatás irodahelyiségei kerültek.

— A harmadik szint a 600 fő befogadóképességű színháztermet, a felső töltő folyosókat, a színpadteret, a társalgó előteret foglalja magában.

A kivitelezés során a művelődési házból megyei szintű Művelődési Központ lett. A szervezés következtében igénynövekedés következett be, melynek kielégítését részben irodai, részben színpadtechnikai vonatkozásokban nehéz volt követni. Az irodai igények kielégítésére módosított terv készült, mely részben már megvalósult. Az elmondott hatások következtében a tervezett képzőművészeti alkotások nem készültek el, ill. azokat a tanácsi tervek öntevékeny módon pótolták, ill. pótolják.

K. I.

1. Előcsarnok
2. A kamaraterem
3. Az előcsarnok
4. A színpad és a nézőtér
5. A nézőtér részlete

1

3

2

Kerekes István

Hazánk felszabadulásának 33. évfordulója alkalmából a Minisztertanács az itt felsorolt művészeket az Ybl Miklós-díjjal jutalmazta eredményes munkájukért: Hofer Miklós a budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezető docense, Pintér Béla a Középülettervező Vállalat főépitésze, Kerekes István az Általános Épülettervező Váll. épitésze, Kiss András a Könnyüipari Tervező Váll. épitésze, Koppány Tibor az Országos Müemléki Felügyelőség müteremvezetője, Kovách István a Szövetkezeti Tervező Kivitelező és Üzemszervezési Váll. épitésze, Láng János a Győri Tervező Váll. épitésze, P. Mueller Éva a Középülettervező Váll. épitésze, Péchy Imre a Mélyépitési Tervező Váll. épitésze, Szabó István nyugdijas épitész

Élet és Irodalom, Bp. 1978. ápr. 8. XXII. évf. 14.sz. 8. lap.

Kerekes István, építész

L. Hofer Miklós

:- Átadták az idei Ybl-díjakat 6.

Népszabadság, Bp. 1978. márc. 31.

7

Munkatárs:	Dr. Balogh Jánoné
Belsőépítész:	Garajszky József
Statikusok:	Zirci Csaba (ber. program)
	Csák Tibor (kiviteli terv)
Központi fűtés, szellőzés tervezői:	Márton Tamás
	Nagy Imre (művezető)
Víz-, csatorna-, gáztervező:	Péter József
Elektromos tervezők:	Kristóf Lajos
	Horváth István (művezető)
Mélyépítési tervező:	Siket József
Parktervező:	Buday Béláné
Közmű tervezők:	Galkó Endre
	Balogh Andrásné
Beépített légm³:	40 736 m³
Férőhely:	317 ágy
Beruházás teljes költsége:	173 000 000 Ft
Tervezés időpontja:	1974
Kivitelezés befejezése:	1977
Kivitelező Vállalat:	Fejér megyei Állami Építőipari Vállalat

1. Helyszínrajz
2. Alagsori alaprajz
   1; 2 ágyas szoba gépkocsivezetők és tolmácsok részére; 2. Orvosi szoba; 3. Játékterem; 4. Italraktár; 5. Szellőzőgépház; 6. Kazán; 7. Kertibútor-tárolló ,kölcsönző; 8. Vasaló; 9. Szárító; 10. Mosókonyha; 11. Raktár; 12. Tisztaruha; 13. Hűtő; 14. Felvonógépház; 15. Férfi zuhany; 16. Női zuhany; 17. Női W. C.; 18. Férfi W. C.; 19. Hűtő; 20. Agregát; 21—22. Raktár; 23. Klímagépház; 24. Hőközpont; 25. Raktár; 26. Szennyesruha-raktár; 27. Női fodrász; 28. Akkumulátor; 29. Férfi fodrász; 30. Asztalos, elektromos, csőszerelő műhely; 31. Öltöző; 32. Gyümölcsraktár; 33. Zöldségraktár; 34. Földes raktár; 35. Göngyölegraktár; 36. Személyzeti szoba
3. Földszinti alaprajz
   1. Előcsarnok-recepció; 2. Telefonközpont; 3. Iroda; 4. Raktár; 5. Ruharaktár; 6. Férfi W. C.; 7. Női W. C.; 8. Játékterem; 9. Tv-szoba; 10. Játékszoba; 11. Udvar; 12. Konyha; 13. Fehér mosogató; 14. Fekete mosogató; 15. Cukrászat; 16. Fagylalt; 17. Hidegkonyha; 18. Előkészítő; 19. Hűtő; 20. Pincérfolyosó; 21. Személyzeti étterem; 22. Külön terem; 23. Étterem; 24. Szélfogó; 25. Társalgó, eszpresszó; 26. Büfé; 27. 2 ágyas szoba; 28. 4 ágyas szoba; 29. 5 ágyas szoba; 30. Takarító
4. Szerelőszint alaprajza
   1. Szerelőszint; 2. Takarítókamra; 3. 2 ágyas szobák; 4. 4 ágyas szobák; 5. 5 ágyas szobák; 6. Szoba; 7. Hálófülke; 8. Fürdő, W. C.
5. Általános szint alaprajza
   1; 4 ágyas szobák; 2; 5 ágyas szobák
6. Metszetek
7. Strand felőli homlokzat
8. Főbejárat
9. Homlokzatrészlet

8

9

1. Plan de situation
2. Plan du souterrain
3. Plan du rez-de-chaussée
4. Plan du niveau de montage (de la plate-forme)
5. Plan d'un niveau général
6. Coupes
7. Façade du côté de la plage
8. Entrée principale
9. Détail de façade

Az építési terület Balatonföldvár vasútállomástól északra, a Somogyi Béla út és a Balaton között helyezkedik el. Keleti oldalát a földvári strand, a nyugatit a móló és a vízmű határolja. A terület korábban is üdülőterületként volt használatban és gondosan kezelt szép faállománnyal rendelkezik.

A beépítés kialakításánál a tervezőnek két kedvezőtlen adottsággal kellett számolnia. A Somogyi Béla út túlsó oldalán közvetlenül húzódik a vasútvonal, melynek forgalma kedvezőtlen zajhatást eredményez, ugyanakkor a víz felőli oldal teljesen északi tájolású. A tervező végül is amellett döntött, hogy az üdülőszobákat teljes egészében a víz felőli oldalra nyitja. A főként nyári időszakban üzemelő épületnél az északi tájolás kellemetlen hatása jelentéktelen, ugyanakkor a napvédelem megoldása és a zajhatások kiküszöbölése tökéletesen megoldott. A szobáknak a víz felőli oldalra való helyezése lehetővé tette az épületnek a Somogyi Béla út melletti közvetlen elhelyezését, így a part menti faállományt nem kellett kiirtani. A közúti forgalommal való kapcsolat mind a főbejárat, mind a gazdasági forgalom irányából közvetlen, és ez utóbbi az üdülést egyáltalán nem zavarja.

Az épület tömege alapvetően két egységből áll, melyek közül az egyik egy kétszintes lapos tömeg, mely a közösségi és a gazdasági helyiségeket foglalja magába, míg a másik a szállodaépület 6 szintes tömege.

Az épület alaprajza jól szervezett. A lapos épületszárny mértani középpontjában helyezkedik el az előcsarnok, melyből az épület minden egysége rövid úton elérhető.

A Balatonra néző oldalon helyezkednek el az étterem, a társalgó-eszpresszó, míg az utcai oldalon a különtermet, a játék- és a tv-szobákat találjuk. Ugyancsak az előcsarnokból lehet elérni az üdülővezetőség hivatali helyiségeit, valamint a szolgálati lakásokat is.

A gazdasági helyiségcsoportok közül a konyhaüzem egy része helyezkedik el a földszinten, míg a többi része a földszinti szárny alatti alagsorba került. A magas talajvízszint miatt pincét nem terveztek.

Az alagsort az épületgépészeti helyiségek, a raktárak, a személyzeti öltözők, valamint a strandterülettel kapcsolatos helyiségcsoportok foglalják el.

A szállodai szárnnyal két lépcsőházi és felvonóblokk biztosít közvetlen kapcsolatot, melyek az előcsarnok Balaton felőli oldalán helyezkednek el. A szobaszintek szélső folyosós elrendezésűek, a már előbb említett vasútvonal zavaró hatása miatt. A szobaegységek mind a Balaton felé tájoltak, elrendezésük többféle, így lehetőség van 2—5 főig különböző nagyságú üdülőcsoportok elhelyezésére. Minden szobához, ill. szobaegységhez fürdőszoba tartozik, valamint használható mélységű loggiasor.

A szállodaszárny és a kétszintes épületszárny közé a tervező szerelőszintet helyezett el, ami nemcsak épületgépészeti célokat szolgál, de egyben a zajos közösségi helyiségeket is szeparálja az üdülőszobáktól.

Szerkezeti vonatkozásban meg kell említeni az épület alapozását, mivel az altalaji adottságokból eredően 8—12 m mélységű kútalapokat kellett létesíteni a szállodaszárny alatt. Az előcsarnokot és a kiszolgáló közösségi helyiségeket magába foglaló épületrész alatt vasbeton lemezalap készült. A felmenő szerkezet a szállodaszárny esetében alagútzsalus rendszerű, míg a lapos épületszárny monolit vasbeton vázas acélszerkezetű főtartók közt előregyártott vasbeton födémekkel.

Az egyéb épületszerkezetek közül jól megválasztottak a padló- és falburkolatok. A szállodaszobákban úsztatott aljzat készült, ami lehetővé tette a szőnyegpadlónál sokkal tartósabb parketta alkalmazását. A földszinti helyiségek padlóburkolatai a rendeltetésnek megfelelően részben kő-, részben PVC-, részben parkettaburkolat. Az oldalfalakon a földszinti helyiségcsoportban egységesen faburkolat készült, ugyanitt mindenütt az álmennyezet gipszkazettás. Az álmennyezet adta lehetőséget a tervező a világítótestek és szellőzőrácsok esztétikailag rendezett formában történő elhelyezésére jól használta fel.

A nyílászáró szerkezetek szállodaszintek esetében faszerkezetű szakipari falak, míg az alsó szinteken a külső és a belső nyílások esetében bronz eloxált alumínium nyílászárókat alkalmazott a tervező.

Eredetileg a bútorok teljes egészében egyed tervezéssel készültek. A kivitel folyamán üdülőszobákban ezt a kereskedelmi ban kapható bútorokkal kellett helyet

Az előcsarnok, az étterem, az eszpres játékszobák egyedi tervezésű bútorai jól n formáltak és szervesen kapcsolódnak a bels építészeti kiképzéshez.

Az épület homlokzata egységesen süttői mészkő burkolattal készült, amit sajnos később takarékossági okokból egyes felületeken vakolattal kellett helyettesíteni.

Az új épülettel kapcsolatban az épület körüli parkosítás és gépkocsiparkoló is készült, azonban az eredetileg tervezett megoldást az építtető később előnytelenül módosította.

A tervezett három képzőművészeti alkotás nem készült el az épület átadásáig. Mivel ez több épület esetében is mutatkozó jelenség, meg kellene vizsgálni, mi az oka annak, hogy a képzőművészeti alkotások kivitelezése az amúgy is hosszú építési időhöz képest is elmarad.

Végeredményben jóleső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy a Balaton melletti üdülők száma egy újabb jelentős létesítménnyel gyarapodott. Az épület tervezőjét az itt kifejtett magas színvonalú munkájáért 1978-ban Ybl-díjjal tüntették ki.

Dul Dezső

1

1. A különterem
2. Az eszpresszó
3. Az előcsarnok
4. Eszpresszórészlet

1. La salle particulère
2. Le bar
3. Le vestibule
4. Détail du bar

Kerekes István

A harcai Felszabadulási emlékmű építésze Kerekes István volt.

---------:Köztéri munkák.
MŰVÉSZET, 1979. december - 47. lap

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1971 APR 7

1021

Kerekes György képei a csabai TIT-ben

Hétfőn este Kovács György bevezető szavaival nyílt a TIT békéscsabai Értelmiségi Klubjában Kerekes György képeinek kamarabemutatója. A tárlat első látogatói hosszan beszélgettek az alkotóval életpályájáról, művészi eszményéről, a bemutatott művekről. Képünkön: Kerekes György Önarcképéről beszél az est egyik vendégének.

dalcsokor. 13.50 Válaszolunk
gatóinknak! 14.05 Bartók-mű
Ifjúsági hangverseny. 14.30 Nő
nőknek. 15.10 Bella Ahmadul
versek. 15.25 Az osztályfőnök
helyében. 16.05 Kóruspódium.
Atlasz. 16.34 Mozart: A-dúr szim
nia. K. 301. 17.05 Külpolitikai
gyelő. 17.20 Schumann: A kép
könyvből. 17.26 A bányában
szélik. 17.40 Do — Re — Mi. Zen
játék bemutatása. 20.30 Stúdiónk
vendége: Lendvay Kamilló. 21.09
Mezőgazdaságunk nagy öregjei:
Westsik Vilmos akadémikus. 21.39
Lamberto Gardelli hangverseny.

...ban, április 7-én, szerdán este 7 órakor:

FÁKLYALÁNG

Nagymágocson, április 7-én, szerdán este 8 órakor:

FIÚK, LÁNYOK, KUTYÁK

kártyán — se több, se kevesebb bélyeget

HOVÁ		
BELFÖLD	BULGÁRIA CSEHSZLOVÁKIA LENGYELORSZÁG NÉMET DEM. KÖZT. SZOVJETUNIÓ VIETNAMI DK JUGOSZLÁVIA	EGYÉB KÜLFÖLD
—,40 Ft	—,60 Ft	

1021 dr. Lajos Kerekes

VEB
ZEITUNGSAUSSCHNITTDIENST GLOBUS

Nationalzeitung Berlin

Berlin 16 Jan. 1980

Ungarn in Spreeathen

Über einen regen und weiter gewachsenen Interessentenkreis konnte dieser Tage der Direktor des Ungarischen Kulturzentrums in Berlin, Dr. Lajos Kerekes, die 79er Bilanz ziehen. Dabei bestimmten im wesentlichen drei Schwerpunkte die Arbeit des Hauses im vergangenen Jahr: 1. im März der 60. Jahrestag der Ausrufung der Ungarischen Räterepublik, 2. das Nationale Jugendfestival der DDR sowie 3. der 30. Jahrestag der DDR. Mit einer wissenschaftlichen Konferenz unter Anwesenheit von DDR-Kollegen, Vorträgen, Ausstellungen und Freundschaftstreffen wurden diese Anlässe würdig begangen. Als bemerkenswert unterstrich der Direktor die noch festere Zusammenarbeit sowohl mit dem Kulturbund der DDR als auch anderen gesellschaftlichen und wissenschaftlichen Einrichtungen und Institutionen der DDR. So konnte unter anderem auch erreicht werden, daß das Haus eine noch größere Ausstrahlung in die Bezirke erzielte. 165 Veranstaltungen im Hause stehen 250 in den Bezirken gegenüber.

Mit der insgesamt zufriedenstellenden Bilanz, in die sich auch das Ergebnis der Verkaufsabteilung des Hauses einreiht, wandte Dr. Lajos Kerekes den Blick voraus auf diesjährige Vorhaben. Schwerpunkte bilden dabei der 35. Jahrestag der Befreiung sowie der 12. Parteitag der Ungarischen Sozialistischen Arbeiterpartei.

Auf Ausstellungen wird im März ungarische Keramik gezeigt, im Juni ist das Haus Gastgeber für das „Beste Plakat der DDR", im Juli und August lernen wir an der Spree die Pußta kennen, im September folgt die „Darstellung des Arbeiters in der ungarischen Malerei", und im Oktober/November stellen sich Absolventen ungarischer Kunsthochschulen vor. Den Abschluß bildet im Dezember eine Kunstgewerbeausstellung. Erstmalig sollen einige dieser Ausstellungen zugleich Verkaufsausstellungen sein.

Bei Vorträgen reicht die Palette von der „Lage der Frau in Ungarn" am 21. Januar über frühmittelalterliche Altarbilder bis zur Kunstkritik in Ungarn. Auf dem Gebiet des Films findet im März eine einwöchige Filmschau statt. Zusätzlich, wie auch bei anderen Filmvorführungen, werden dazu Regisseure und Filmjournalisten vorgestellt. In den Schulferien im Februar wartet das Haus der Ungarischen Kultur seinen kleinen Freunden mit einer besonderen Flimmerei auf.

Bei Konzerten hat in diesem Jahr die zeitgenössische Musik den Vorrang. Ein interessanter Versuch ist beispielsweise die Vertonung von Wolfgang Borcherts „Draußen vor der Tür", die am 24. Januar in Anwesenheit des Komponisten zur Aufführung gelangt. Ganz in die Moderne geht es dann am 21. April, wo man sich in elektronische Musik hineinhören kann. Bekannte Künstler und junge Talente runden, was auch für recht zahlreiche Literaturabende gilt, das 80er Angebot ab.

j. m.

...und in der nächsten WOCHE

Schicksale von Opfern des faschistischen Rassenterrors gestaltet der Fernsehfilm „Die Vorladung", der damit auch Gründe und Hintergründe der seit 1975 in Düsseldorf währenden Hauptverhandlung im Majdanek-Prozeß beleuchtet. Eine Vorladung vom Landgericht Düsseldorf wird der in Tel Aviv lebenden Rahel Leibowicz überbracht. Sie soll als Zeugin aussagen gegen fünf weibliche und zwölf männliche SS-Angehörige der Bewachung des Vernichtungslagers Majdanek, die wegen 250 000-fachen Mordes an Kindern, Frauen und Männern angeklagt sind. Frau Leibowicz wurde 1942 mit ihrer Mutter aus dem Warschauer Ghetto in das KZ Majdanek transportiert. Sie zögert, nach Düsseldorf zu fahren... (27. Januar, 20.00 Uhr, 1. Programm).

iel „Liebling, du irrst" manchem ng ist, schrieb den Schwank „Das Jena aufgezeichnet wurde und am mm zu sehen ist. Er berichtet von rs Egon Knabe mit hübschen und er Foto: Heinz Behrens und Ilka

Fotos: DDR-Fernsehen

, 22.00, 24.00, 1.00, 3.00, Berliner ündl., 8.30, 10.30, 12.30, 13.30, 15.30, 5.30—8.30 halbstündl., 10.30, 13.30,

sind Stereosendungen

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-058, 387-748, 340-726

Kerekes Nándor

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1976 JUL 11

1021

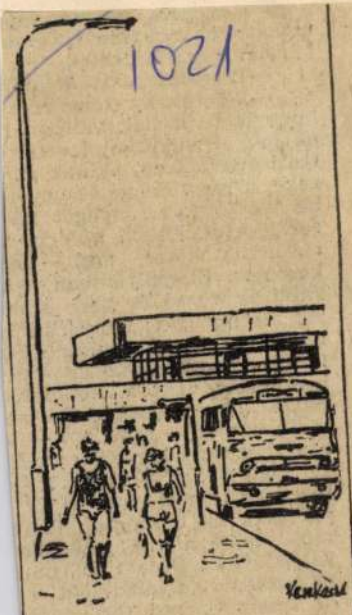

BALATONFÜRED

Kerekes Nándor rajza

...ebbe. Életpályámban nem
kább az utolsó években alak
zik, de így igaz: nyugdíjba n
következő évek programja, ú
is mint levéltárosnak. Azt m
levéltárosa vagyok. Ebből kö
írtam meg, dolgoztam fel, sz
ből azonban — remélem — k
rásokhoz való korrekt ragasz

Helytörténész volnék? Ar
merőnek is, nyelvünk új, de
jelenését kis egységben tudt
mindegyike a h e l y hez kö
kat sohasem tártam föl, nin
az országos folyamatokat a
és benne Szeged történetéb
kább életművem, akár hely
szakmai dolgozatokról van
nekem és az életemhez tart
Szegedhez, Makóhoz, az egy

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Csongrád m. Hírlap

Kerekes Nándor

1976 JAN 17

1021

Kerekes N.

KEREKES NÁNDOR RAJZALBUMÁBÓL SIKÁTOR

SAJTÓFIGYELŐ

szavaktól —
a szűkebb p
felelősség, a
sadalmi célok
— Mindszent
is. S az én e
— Száma
a nők még

Fedett termálfürdők

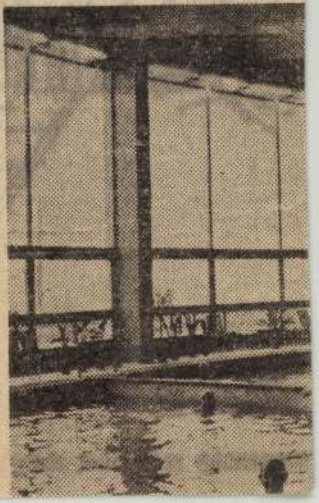

Zalakaros Európa-szerte ismert a néhány éve feltárt gyógyhatású termálvízről. Az ízületi bántalmakban szenvedők ez ideig csak nyáridőben élvezhették a gyógyvizet. Most elkészült és átadták rendeltetésének az új, 200 négyzetméteres fedett

Kerékgyártó András, bőrös

L.: Gáts Tibor

5.

– Meghezdődtek ....

Népszabadság, Bp. 1976. aug. 18.

Kerékgyártó István, művészettörténész

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

MEGHÍVJA ÖNT

Bene Géza

(1900–1960)

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

1980. JÚLIUS 22-ÉN

DU. 16 ÓRAKOR A „C" ÉPÜLET FÖLDSZINTJÉN

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:

KERÉKGYÁRTÓ ISTVÁN

SKV–80–5330–0

Kerékgyártó István, művészettörténész

Klub

11. kedd

17.30 Organikus formák. Vendégünk Gutoros Sándor szobrász

Előadó: Kerékgyártó István.

Magyar Nemzeti Galéria rendezvénynaptár 1982. május

M. D. K.

KEREKES János

„a T. Bányai* porcelán gyár vezetője"

1839

*[= Telki bányai]

Mikreg. 124. 125, 129,

M.D.K.

Kerekes István építész

ÁÉTV

Pécsi Orvostudományi Egyetem központi konyha és kazá
kazánházépülete,

Tervezés 1 60, építés : 1961-1965

Magyar Építőművészet 1 67/1. 22-23.1.

M.D.K.

Kerekes István épitész

/ÁÉTV/

Főiskolai konyha-étterem, Budapest / 1965/ repr.
Épitésvezető: Engels Miklós,

az étteremben Masznyik Iván festő sgraffitója

Magyar Építőművészet 1967/5. 37-39.l.

Kerekes István

„Öcsi" c. szabra nézepel a „Mütterem" V. csoport-kiállításán (emlitve)

Magyarság 1937 VIII. 11

Kerekes István, szobrász MDh

Szentesen felavatták művét:
Árvai Bálint mellszobrát.

—: Megemlékezések országszerte 4

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. nov. 9.

Kerekes István MDK

tervezte a négyemeletes modern épületet.

--:Megnyilt az uj-mecsekaljai posta.
Esti Pécsi Napló, 1962. nov. 6.

MDK

Kerekes István

Öcsi, bronz imit.

Müterem 5. csop.kiáll. 1937. jul.

KEREKES ISTVÁN

Kutya. Patinázott gipsz

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

MDK

Kerekes István, disz.szobr.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

le. D. K.

KEREKES István építész

Postahivatal - épületek

(Res. Terv)

Szende László: Pécs nyugati városrész
építészeti elrendezése
Magyar Építőművészet 1959. 3/4. sz. 105.
122. l

K. D.V.

KEREKES István építész, (ÁÉTV)

Mártírok útja 35-37 (Repr.)

Bene László: Lakásépítkezés ez Budapesten

Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 163 l.

le.D.K.

KEREKES István építész,
(ÁÉTV.)

Hungária krt. és Thököly út keresztezési
pontjának beépítési tanulmánya 1958.
Rest.

Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 150. l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRSZÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1976 OKT 9

Kerekes Nándor

1021

Kerekes Nándor rajzalbumából: Prágai látkép

Például Nagymágocson, a Viharsarok

Hogyan dolgozik a szövetkezet ellenőrző bizottsága?

Tények — a vélemények tükrében

A kérdés kézenfekvő: mit is ellenőriz tulajdonképpen egy termelőszövetkezeti ellenőrző bizottság? Választ a nagymágocsi Viharsarok Tszben kértünk és kaptunk. Íme...

*

Kovács Béla, a szövetkezet ellenőrző bizottságának elnöke mondja:

— Ütemtervünk szerint júniusban a gépműhelyt és annak közvetlen környékét, valamint a közös tulajdonban levő tanyák, épületek, rakt[illegible] állagát el-

vetkezet vezetőségi ülésére készített beszámolókban mindezt részletesen felsoroltam. Elfogultság nékül igyekeztem rámutatni a hibákra. Tettem olyan javaslatokat is az ellenőrző bizottság nevében, melyek megszüntetik a hiányosságokat.

*

Hajdú István főkönyvelő:

— Sokat változott az ellenőrző bizottság munkája. Talán túl aprólékosan is vizsgálnak, és sokszor olyan részfeladatok megoldását is sürgetik, amelyre jelenleg még nincs pénz. Igazuk van már semmire nem használható anyagokat vigyük csak a MÉH-be. Mindenki tudja hogy az idén is felhasználtuk a régi szállítójárművek alvázait műtrágyaszóró kocsik készítésére.

*

Lenti János tsz-vezetőségi tag:

— Tény, hogy sokat javult a vagyonmegőrzés. Van azonban még probléma. A határ járó itt is, ott is találhat gesztenyefák alatt tárcsákat elromlott boronákat. Az ud

Kerekes István

Ő rendezte a szentesi művelődési házban Koncz Antal szobránművén kiállítási anyagát.

Csongrád megyei Hírlap 1966. jún. 18.

Kerekes István, építész

MDK

A Könnyűipari Műszaki Főiskola új otthonának tervei készültek el irányításával.

—: Főiskolát kap Gödöllő 3

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. dec. 14.

Kerekes István

MDK

Kutya, gipsz

Műcsarnok 1937 Téli kiállitás

Zemkopības Latvijā

Kultūra, rūpes

M. D. K.

KEREKES István építész

Bp. Mártírok útja 35-37. sz. lakó-épület Repr.

Magyar Építőművészet 1960. 3. sz. 10. l.

Kerekes István
festő

1.

Tavaszi Szalon

XIII.

kedden délelőtt 9 órától az egyházkerület bírósága fo
ülésezni, délután ¼4 órától esperes-gondnoki érte
kezlet lesz.

A közgyülést előkészítő bizottságok közül a közép
iskolai tanügyi bizottság november 10-én, hétfő

Pályázati hirdetmények

Minden pályázati hirdetményt a Debreceni Protestáns apban, mint egyházkerületünk hivatalos lapjában közzé kell enni és az elsején közlendő pályázatokat az előző hó 25-ig, 15-én közlendő hirdetményeket pedig a hó 10. napjáig ell *a Kiadóhivatal címére* (Debrecen, Kálvin-tér 17. Püspöki Hivatal) beküldeni.

A hódmezővásárhelyi református Bethlen Gábor-gimnázium fenntartótestülete pályázatot hirdet egy *rendes tanári* tanszékre. Pályázhatnak latin-magyar vagy latin-görög szakcsoportú középiskolai oklevéllel rendelkező református tanárok. A tanszéket a megválasztandó tanár szolgálati idejéhez képest rendes vagy helyettes tanárral töltik be. Magyar-latin-görög szakcsoportú tanár vagy cserkészt-pályázó előnyben részesül. Közszolgálatban nem álló pályázóknak igazolniok kell, hogy nem esnek a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1939 : IV. tc. 1. és 5. §-aiban meghatározott korlátozás alá. A javadalmazás a nemállami tanárok illetményeivel azonos. Az igazgatótanácshoz címzett és kellően felszerelt folyamodványok 1941 szeptember hó 10-én délig küldendők be.

A szatmárnémeti református gimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet a következő *rendes tanári* tanszékekre : magyar-latin, latin-történelem, latin-német (esetleg latin-görög), természetrajz-földrajz.

A szükséges okmányokkal felszerelt kérvényeket 1941 szeptember 5-ig kell beküldeni a gimnázium igazgatóságához. Az állásokat esetleg helyettes tanárokkal is betöltjük.

Szatmárnémeti református leányközépiskolák igazgatótanácsa pályázatot hirdet a következő *tanári állásokra :* A gimnáziumnál : német-francia, történelem-földrajz, magyar-latin, mennyiségtan-fizika, magyar-történet, testnevelés, rajz-szépírás, ének-zene. A kereskedelmi iskolánál : könyvvitel-levelezés-gyorsírás-gépírás, magyar-német tanszékekre. A tanítónőképzőnél : egy tanítónőképzőintézetre képesített bármilyen szakos tanszékre. Pályázati kérvények okmányokkal felszerelve folyó évi szeptember 7-ig kül-

ügyes	rendetlen	rossz*

eti osztályzatot a bizonyítványban meg kell okolni.

Kerekes István

ács

1670. Nagyfajus

P.

Szabó Kalotaneg

1933. P.

Gyakorló iroda . . . . . .

német nyelv és levelezés . .

francia nyelv és levelezés . .

Gyorsírás . . . . . .

——— gyorsírás . . . . .

Gépírás . . . . . .

Testnevelés { Testgyakorlás . . . . .
Egészségtan . . . . . .

Munkadélután: Szépírás

Irásbeli dolgozatok külső-alakja . . .

A félévben elmulasztott órák száma: 23 igaz

Magaviselet: .....

Budapest, 1927 január 31.

Dr. Orel Géza

igazgató.

Ezt az értesitőt látta a tanuló atyja vagy

Budapest 1927 febru

Kerekes István
ács

1670. Jegenyén

Szabó Katalinnal

192. l.

Az érdemjegy

Szám	Előmenetel	Magavisel
1	Jeles	Példás

SÍTŐ

...yi Gyula

...téri ... *utcai községi polgári fiúiskola*

...ába járó tanulóról.

Első félév	
k	Észrevétel

Kerekes István

Szobrász

1932-34

Iparm Isk Évk.
1930-34. 45. l

tönkrement klisch

L

M
F

L

C
V
Si

L

MDK

Kerekes J. 2o. sz.

Vihar

Ernst Muz. 34. aukc. 1927.

22.1.

MDK

Kerekes János, Székesfehérvár, festőm.

Vidéki centrumok. Képzőművészet, 1929, 19.sz.
[illegible]-102 l.

MDK

Kerekes János, Székesfehérvár

oklevelet kapott

Képzőművészet 1929. 19. sz. 103.l.

Kerekes János keramikus MDK

a regéczi gyárban 1839-40

Mihalik S: Adatok a regéci porcelángyárt.tört.hez.
Művtört tanulmányok. Művtört.Dokument.Közp.Évk.
1954-55. Bp. 1957, 109-152.l.

Kerekes János

Hüttner Mátyás, keramikus
a regőci porc. gyár vezetője
1829-től mh. 1838.

116-
120
124

Hüttner József 124
u. ott 1835-től dolg. 118-
1838-tól igazgató, u. ez
év őszén elmegy, Miskolcon
"gyárat" alapit, titkokat
odaviszi

Kerekes János, keramikus 124
a regőci gyárban, 1839-

Mayer János, keramikus, 1849-től
a regéci gyárat vezeti, 138.

Mihalik S.: Adatok a regéczi por-
celángyártás tört.-hez. MÜVTÖRT TA-
NULMÁNYOK. MÜVTÖRT. DOKUMENT. KÖZP.
ÉVK. 1954-55. Bp. 1957. 109-152.l.

Gerhardt Alajosné

festő

Műcs. Kiáll. 1893 tól
Pipics 113. l.

Kerekes János

építőmester
† Kolozsvárott 63 évi
korában

Vas. Lap. 1913. 176. l.

Kerekes János

angyári ötvös
Rákóczi fejedelemkori pénzének formáját készítette, melynek felhasználásával Lakatos Péter verte a hamis részpénzt.[1])
1705-ben Lakatost az ecsedi várban börtönbe zárták, 1706-ban pedig onnan Egerbe vitték.

Esze Tamás: A hamis pénz-verés II. Rákóczi Ferenc korában. Numizm. Közl. 1945-46. 22. l.

BUDAPEST
41 XII. 10. -2
Ta 62 Ta

Kerekes János

ungvári ötvös

1705

rézpénzhamisító

l.

Numism. Közl

1945-46. 22. l.

Kerekes János

ötvös

1651 ben második cehmester Kolozsváts. 1653-ban első cehm.

Jakab Eder. Kolozsvár története. Bpest. 1888. II K.
498 l. 686 l

Kerekes János

Kolozsvári ötvös

1642

Vass Miklós dr.

Kolozsvári ötvös-mű-
történeti adatok.

Erdélyi Museum

-1899. z. 34. l.

Nagyságos

Dr. Dercsényi Dezső tanár Urnak,

Budapest IX.,

Hőgyes Endre-u.10.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kerekes István

ORSZÁG VILÁG

1966 NOV 23.

1021

ÁRVAI BÁLINT EMLÉKÉRE

»A szentesi honvédség KISZ-szervezete, november 7-én avatta fel Árvai Bálint (1875—1919), a mártírhalált halt kommunista, 19-es forradalmár, a kommunista párt kiváló szervezőjének emlékművét. Az avatáson megjelentek az MSZMP, a Honvédelmi Minisztérium, a Munkásőrség és más állami szervek képviselői. A szobrot, amelyet a honvédség szentesi klubjában állítottak fel, Kerekes István szobrászművész alkotta« — erről tudósít az alakulat Árvai Bálint KISZ-bizottsága.

...k utjaro...

...DÓSÍTÓNKTÓL —

Koós János

...en a győztesé. Nagy, ...gyar sikerrel kezdődött ...ek moszkvai tartózko... ...on hirdették ki a zsú... ...nyiki Téli Stadionban ...ok táncdal-fesztiváljá... ...férfiak közül Koós Já... ...a legjobban előadott ...A tízezer főnyi közön... ...lte a magyar művészt. ...a is másképp végzett ..., ha a férfi előadóra ...em „alakítják át" szá... ...őre gondolhattuk vol... ...zönség nem örül majd ...ékezetükben férfi elő... ...smert és kedves dalt ...ik".

...l számoltam be, hogy ...legre felkészült győz... ...pihentek a bőröndök ...ában! — ezzel ijeszt... ...oszkvában — az már

lépten-nyom... lálkozunk. ... daráló gépet... sokkal mos... gyarországon... két éve volt... állandóan m... merősök ne...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296; 188-307

Kerekes
Szentes

1968 APR 28

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

NÉGY HÍR — SZENTESRŐL

Nagysikerű műsoros délutánt rendeznek a napokban a szentesi Köztársaság téri iskola tanulói. Irodalmi feldolgozás keretében bemutatták hazánk történelmét a honfoglalástól napjainkig.

Úttörők KRESZ-vetélkedője lesz Szentesen a ligetben ma, április 28-án. A vetélkedőt a városi úttörő elnökség, a közúti balesetelhárítási tanács és az autóklub rendezi.

Bemutató kiállítást tart szobormunkáiból Kerekes István Szentesen. Május elsején az Ady Endre utca 40. szám alatt a megnyitó alkalmával Gáspár Mihály, a népfrontbizottság elnöke mond beszédet.

Sörkert nyílik Szentesen, az Ady Endre utca 2. szám alatti klubépület udvarán. Az április 30-i megnyitón orosházi beat-zenekar vendégszerepel.

Mai n

Asztalitenisz:
NB I: Sz. Kender—Bp. Vörös Meteor, férfi, Dugonics utcai iskola, 9.30.
Birkózás:
Területi felnőtt szabadfogású bajnokság, SZVSE tornaterme, 10.
Kerékpár:
Megyei vaskerekes bajnokság, Szegeden, sándorfalvi országút; rajt és cél a Csongrádi úti általános iskola előtt, 8.
Kosárlabda:
NB I: SZEAC—Csepel, férfi,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kerekes István

1966 DEC 17

KÉPES UJSÁG

a vonatokon is a gyermek... kocsikat, hogy a gyermek... ülők is helyhez juthassanak.

Varga Imréné
Szeged

1021

A szentesi HM 7257 Árvai Bálint KISZ honvédei klubjukban felavatták névadójuk két és félszeres életnagyságú mellszobrát, melyet Kerekes István szentesi szobrászművész-tanár mintázott. Árvai Bálint 1919-ben a direktórium alelnöke volt és 1919. július 27-én mártírhalált halt a Magyar Tanácsköztársaságért, egy szentesi órásmesternő árulása folytán. Hat gyermeke maradt. Árvai a közeli ...bb mezőgazdasági váro... éves korától bátor ...anyszájú« szó... mozgalom-

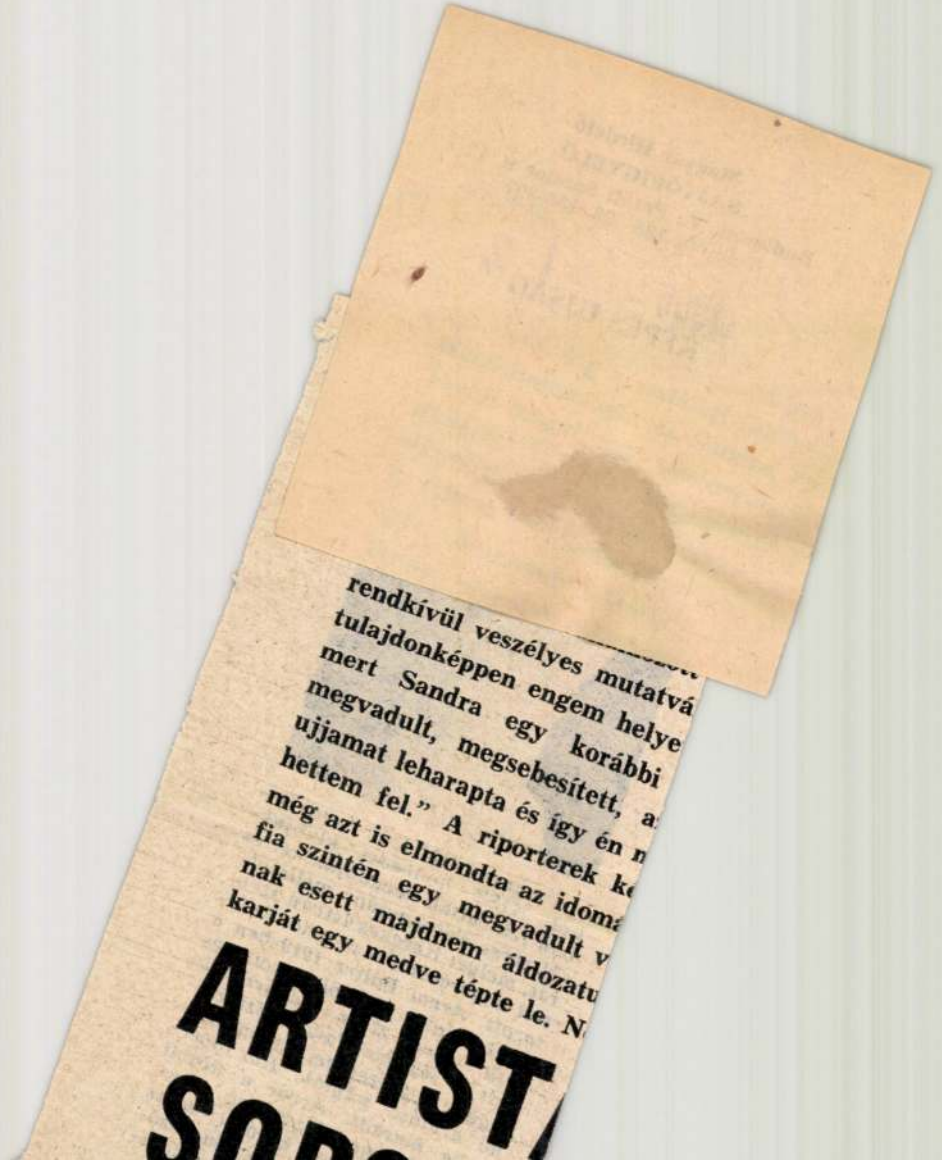

rendkívül veszélyes mutatvá
tulajdonképpen engem helye
mert Sandra egy korábbi
megvadult, megsebesített, a
ujjamat leharapta és így én n
hettem fel." A riporterek k
még azt is elmondta az idom
fia szintén egy megvadult v
nak esett majdnem áldozatu
karját egy medve tépte le. N

ARTIST

KEREKES ISTVÁN (Rimaszombat, 1912. febr. 28.) — ny. tanár, szobrász

S2 KK

T: 1929—1932 Gépipari Technikum, Bp. (fafaragó tagozat), 1932—1936 Iparművészeti Főisk., Bp. (nagyplasztikai szobrász), 1936—1938 M. Képzőművészeti Főisk., Bp. (rajztanár szak), 1962—1966 ML Esti Egyetem. **Mh:** 1938—1942 Női Ipari Iskola, Ungvár (tanár), 1942—1944 Ipari Iskola, Szabadka (megbízott igazgató), 1945—1948 Moszkvai Magyar Nagykövetség, Ungvár (külső instruktor), 1948—1956 Nagygejőcz-Badalovó (tanító), A Tövis c. faliújság felelős szerkesztője, 1956—1968 Petőfi Ált. Isk. (tanár), 1969—1970 Budapesti Építőipari Vállalat (betanított munkás), 1970— leszázalékolt. **Et:** 1948—1956 a Szovjet Kommunista Párt tagja, a Magyar Partizán Szövetség, majd a Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetségének tagja. **Fm:** 1937 — kiállítóművész, művei csoportos kiállításokon (pl. Nápoly, Budapest, Szentes) vettek részt, főként megbízások alapján dolgozott — számos plakett, emlékmű, portré (Lenin, Petőfi, Dózsa, Árvai Bálint) köztereken, 1980— Szentesen állandó kiállítása van. **M:** Egy felderítő partizán naplója (Visszaemlékezések Országos Pályázat 3. díj, 1974). **K:** Partizán Emlékérem (1973), Jubileumi Emléklap (50 éves szobrászművészi tevékenységért, 1987). **C:** 6600 Szentes, Somogyi B. u. 2.

DR. KICSKA ZOLTÁN (Turricse, 1943. jan. 18.) — ügyvéd

T: 1957—1961 Vasvári Pál Gimn., Nyíregyháza, 1961—1966 JATE Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged (jogász). **Mh:** 1966— Szentesi Ügyvédi Munkaközösség: 1966—1968 (ügyvédjelölt), 1969—1973 (ügyvéd), 1973— (munkaközösség-vez.) **Et:** 1973— az igazságügyi pártalapsz. vezetőségi tagja, a CsM-i Ügyvédi Kamara Elnökségének póttagja, a HNF Közjogi Biz. tagja. **C:** 6600 Szentes, Ifjúsági sétány 5. Tel.: 948.

KIRÁLY ISTVÁN (Nagybaracska, 1909. dec. 18.) — ny. MÁV-alkalmazott

T: 1948—1951 Közgazdasági Technikum, Szentes, 1953—1969 MÁV előmunkás, pályakocsi, vágánygépkocsi-vezetői, számviteli, segédtiszti, tiszti tanfolyam. Mh: 1929—1969 MÁV Szentes (pályaőr, irodai segédtiszt, intéző, főintéző). Et: 1953—1957 MÁV Építési Főnökség Szentes Üzemi Biz. elnöke, 1967—1969 uo. a Társadalombiztosítási Tanács elnöke, 1970— a Szentesi Kertbarát Kör elnöke (alapító tag). Fm: mezőgazdasági, kertészeti, közművelődési előadások tartása és szervezése, irányításával a szentesi kertbarátok 17 országos és helyi termény- és virágkiállításon vettek részt. K: MÁV Kiváló Dolgozó (1965, 1967), Porpáczi Emlékplakett (a magyar kertészet fejlesztéséért, 1973), Szentes Város Fejlesztéséért (1975), „Szentesért" arany fokozat (1976, 1985), a Mezőgazdaság Kiváló Dolgozója (1977), Kiváló Munkáért (1978), Kiváló Társadalmi Munkás (1980), Szövetkezeti Kiváló Munkáért (1985). C: 6600 Szentes, Árvai Bálint u. 19.

KIS LÁSZLÓ Lásd DR. Katona Kis László

HEYER ARTHUR KIÁLLITÁSA

A régebbi generáció egyik tekintélyes tagja gyűjtötte össze élete munkásságát a Nemzeti Szalon termeiben. Aki *Heyer* Arthúrban csak az állatok ügyes festőjét ismerte, annak különösen kellemes meglepetés ez a kiállítás. Szimbolikus képei nagy számban dominálják a tárlatot s ezek közül kétségkívül legerőteljesebb az „Erlkönig" című, mely a Goethe-vers szuggesztív hatású illusztrációja. Egy életnagyságú aktja színben is, rajzban is jól megoldott. Hollandi korcsmajelenetei erőteljes vásznak, melyeken a megfigyelés ereje és a színfoltok összhatása mesteri qualitásokat reprezentálnak. Állatképeit nem kell külön ismertetni, hiszen éppen ezek azok a képei, melyekkel a közönség leggyakrabban találkozott tárlatainkon. Ezek azok a képei, melyek után a könnyen általánosítók szeretik úgy beállítani a Heyer Arthúr művészetét, mintha kimerülne a macskák és kutyák ábrázolásában. Már ebből a szempontból is nagy szolgálatot tett művészetének Heyer mester, mikor széles skálájú pikturáját hosszú hallgatás után bemutatta. Fel kell hívnunk a figyelmet még azokra a szellemes rajzokra, melyekkel a Nemzeti Szalon egy melléktermét megtöltötte. Mese illusztrációinak közvetlensége, de különösen állatrajzainak bravúros biztonsága mindenkit meggyőzhet Heyer Arthúr művészi törekvéseinek tisztaságáról és pikturájának magas színtjéről.

Kevés piktor van, akinek érdeklődési skálája oly széles és annyira komoly, mély meggyőződéssel szenteli munkásságát a művészetnek, mint Heyer Arthúr.

BROCKY KÁROLY: ABLAKNÁL ÁLLÓ NŐ

Dános Géza gyüjteményéből

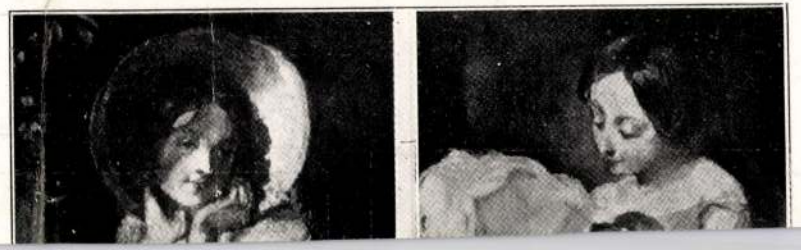

BENCZÚR GYULA: KAKASTOLVAJ KENTAUR

Dános Géza gyüjteményéből

VIDÉKI CENTRUMOK

KAPOSVÁR. *Dunántúli Tavaszi Tárlat.* A kaposvári *Berzsenyi Társaság* égisze alatti tömörült „Dunántúliak" tavaszi tárlatát *Klebersberg* Kunó kultuszminiszter fővédnöksége, dr. *Fischer* Ferenc főispán, *Stefaics* Pál alispán, dr. *Vétek* György polgármester védnökségével dr. *Kovács*

VASS FERENCNÉ: ÖNARCKÉP

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

Soma h. polgármester nyitotta meg húsvét vasárnapján óriási érdeklődés mellett. A nivós tárlaton, mely minden évben a legnagyobb művészeti eseménye Dunántúlnak, a legtehetségesebb dunántúli művészek, több mint 40-en vettek részt legjobb műveikkel. *Éber* Sándor férfi arcképe az ő biztos, erős ecsetkezelésével és „Csendes foglalkozás" című ivó magyar parasztja. *Bacskay* Béla „Női portréja" és „Önarcképe", melyek kiváló rajztudásról tanuskodnak. *Wagner* Gézának az impressióra felvetett finom tónusú balatoni tájai, melyeket teljes kiforrottság jellemez. *Kovács* Jenő József „Utolsó út" c. Krisztus kompositiója, a „Vadászó pogány magyarok" c. történelmi olajvázlata és a „Festő nő" c. lilaszíncsaládban tartott képe tesznek tanuságot kivételes művészi képességeiről. *Magasi Németh* Gábor (Esztergom) rézkarcai kiválóak. *Wallaher* László (Szekszárd) mesteri akvarelljeivel tűnik fel. *Sassné Farkas* Böske a színhatást keresi s egyéni felfogásán a merészség érvényesül. *Vass* Béla (Szombathely) komoly tárgyú kompoziciójában a thémák ügyes kidolgozása érvényesül. *Márton* Jakabnak (Székesfehérvár) különösen akvarelljeiben nyilatkozik meg tudás, lágy, áttört színeiben a természetesség elevenedik meg. *Szilvay* Gyulának (Kiskomárom) munkái a naturalista irányban mozognak, színhatásai a nyugalmat, csendet hűen adják vissza. *Dabasi Kováts* Gyula (Pécs) kiforrott mester, legkiválóbb alkotása „Krisztus siratása". Művészi magas színvonalon állanak: *Miertl* Gyula (Pécs) lágy tónusaival keltett figyelmet. *Soós* István (Kaposvár) pasztelljeivel vonja magára a figyelmet. *Hessky* Iván (Tata) és *Pazsitzky* Sándor (Kaposvár) igen szép akvarelljeikkel gyönyörködtetik a nézőt. *Kerekes* János (Székesfehérvár) az erős hangulatok mestere. Vitéz *Dobó* Sándor (Kaposvár) pasztelljeivel tűnik fel. *Lovrits* Kálmán (Kaposvár) tanúlmányai igen jók. *Szentes* Béla (Kaposvár) a „Patróna Hungária" olajával tűnik ki. *Farkas* Klára (Kaposvár) levegős, tiszta színhatásaival vonja magára a figyelmet. A szobrászok közül *Fetter* Károly (Dombóvár) a legkiválóbb. Feltűnnek *Hortobágyi* Ágostnak (Kaposvár) egyéni felfogású félre-

B. VAJDA KLÁRI: ALVÓ AKT

A Nemzeti Szalon Tárlatáról

A FÉSZEK KIÁLLITÁSAI. A *Fészek* művészklub intim kiállításai során most *Udvary* Pál és *Aradi Edvi* Illés kis tárlatai kaptak helyet. Mind a két fiatal művészt jól ismeri a tárlatlátogató közönség. A Fészekben rendezett kiállításuk hozzájárul annak a megbecsülésnek a növeléséhez, mellyel a közönség és a kritika eddig is méltányolta őket. Különösen Udvary Pál gyüjteménye az, mely meglepetésszámba megy. Ez a fiatal mester, aki szorgalmas kiállítója a tárlatoknak, egész uj anyaggal lepte meg művészetének tisztelőit. Az uj anyagban uj fejlődés jeleit konstatálhattuk és módunkban volt megállapitani, hogy az a termékenység, mellyel Udvary Pál alkot, nem megy a kvalitás rovására. Temperamentumából és lázas munkakedvéből fakad.

HEYER ARTHÚR: HOLLANDI KORCSMAJELENET

A Nemzeti Szalon kiállításáról

Udvary Pál mögött fiatal kora ellenére is már tekintélyes művészi mult áll és uj fejlődésének most tapasztalt iránya, mely a kompozició felé mutat, egész biztosan el fogja őt juttatni a magyar mesterek első vonalába.

ERDÉLYI MŰVÉSZEK A BUKARESTI SALONBAN Április 20-án nyilik meg a bukaresti Salon ezévi tavaszi kiállítása, melyre az erdélyi magyar művészeket is meghívták. Ezt a kiállítást maga a kultuszkormány rendezi és annak keretében több értékes díjat is kiosztanak a résztvevő művészek között. A kiállításon több, országos nevű magyar művész is résztvesz.

AZ ÁRVERÉSI CSARNOK AUKCIÓ-KIÁLLÍTÁSA. Húsvéti aukció kiállítását nyitotta meg az Árverési Csarnok 12-ikén. A 2000 műtárgyat tartalmazó kiállításnak fénypontja *Tornay* Gyulának a nemrég elhalálozott kitünő, orientalista piktornak hagyatéki kiállítása. A keleti képeivel nagy sikereket aratott mesternek legjobb képeit látjuk viszont ezen a tárlaton. Itt van például a *Gondolataim* c. híres vászna, melyet úgyszólván egész Európában ismernek. Különböző keleti tárgyú zsáner és akt képei valamennyi a mester java terméséből való. Kiegészíti a kép gyüjteményt az a nagybecsü iparművészeti anyag, melyet Tornay keleti útjáról hozott magával. A Tornay hagyaték megérdemli a legnagyobb érdeklődést. Az Árverési Csarnok húsvéti aukciója egyébként is nemcsak bőséges, de érdekes és nívós anyagot is sorakoztat fel. A kiállítás katalógusához felvinczi *Takács* Zoltán dr. irt tanulmány számban menő előszót, melyben Tornay Gyula művészetének méltatására talál különösen meleg szavakat.

HEYER ARTHÚR: A BOSZORKÁNY

A Nemzeti Szalon kiállításáról

KIÁLLÍTÁSI NAPTÁR. *Április 21.* Ernst-Múzeum Aukció kiállítása. *Április 21.* Nemzeti Szalon: Csoportkiállítás. *Május 2.* Nemzeti Szalon: Szinyey Társaság tavaszi tárlata. *Május 5.* Műcsarnok: Nemzetközi Vásár. *Május 26.* Ernst-Múzeum: *Lechner* Ödön emlékkiállítás.

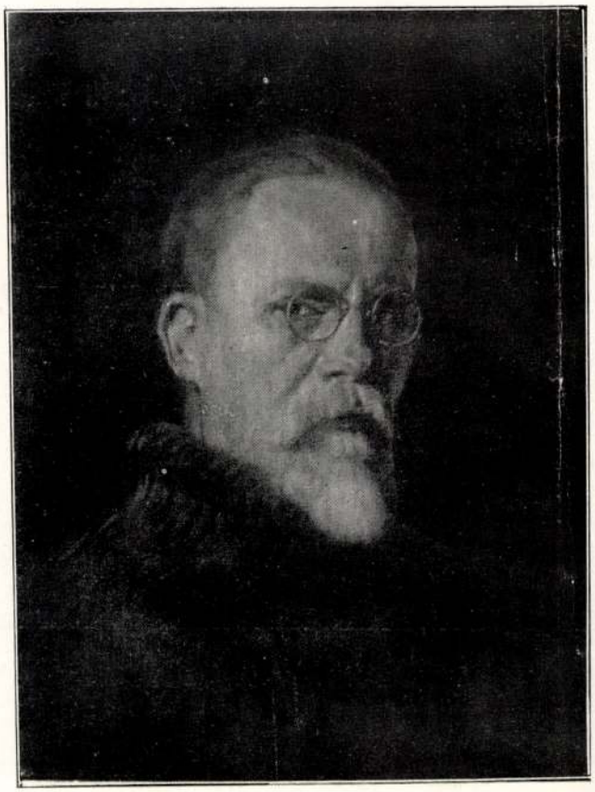

HEYER ARTHÚR: ÖNARCKÉP

A Nemzeti Szalon kiállításáról

A NEMZETI SZALON CSOPORTKIÁLLÍTÁSA. *Nagy* István gyüjteménye és két nőpiktor bemutatkozása ad ennek a tárlatnak különösebb érdekességet. B. *Vajda* Klári és *Bánd* Viktória nevével még alig találkoztunk a tárlatokon, annál nagyobb meglepetést jelentenek. Mindketten tehetségesek. Vajda Klári a kiforrottabb, aki szinte készen, mint egy kiteljesedett művész egyéniség áll előttünk, Bánd Viktória az originálisabb, szinte robosztus temperamentum, de aki még nem jutott el odáig, hogy képbe, egyénisége kiforrott eredményébe tudja magát kifejezni. Vajda Klári pikturájának viszont éppen legerősebb oldala képalkotó készsége. Gyermekportréi és egy öreg nevelőnő arcmása leleklátó ábrázolási képességét dicséri, viszont a mesterségbeli tndásának szép példája alvó akt képe. *Nagy* István temperamentumos művészete ezúttal a fekete-fehér pasztell érdekes hatásain épül fel. A kisérlet érdekes, de az eszközök nem elegendők arra, hogy a komor hangulatok impressziói túlnőjjenek a tanúlmány határán. Tehetséges kiállítója a tárlatnak Bokor Vilmos is, akit erős dekorativ érzés jellemez, színfoltjai artisztikus képet adnak, sőt némely képén, mint a *Hazatérők* illusztrálja, komponáló készségét az érzés poetikus melege érleli művészetté. *Molnár* Tibor még a kiforratlanság félreismerhetetlen jeleit produkálja. Ha mondanivalóihoz a formát is megtalálja — amikre *Önarcképe* biztos igéret — több elismeréssel szólhatunk róla. A kiállítás bemutatja még az elhúnyt *Pongrácz* Szigfrid kisebb méretű alkotásait, melyek az ő ismert, rendkivül hatásos mintázásának, az ábrázolás kellemes formalátásának reprezentáns darabjai.

B. VAJDA KLÁRI: KISFIAM

A Nemzeti Szalon Tárlatáról

WÁGNER GÉZA MŰTEREMKIÁLLÍTÁSA. *Wágner* Géza műteremkiállításán bemutatott kollekciójával jó szolgálatot tett a maga ügyének. Ez a gyüjtemény egy sokkal nagyvonalubb művészetet reveláll, mint a különböző tárlatokon itt ott előkerülő egyes képei nyomán feltételezni lehetne: balatoni képeinek, de különösen a Bükk erdőségeinek Lillafüred környékén készült pasztellsorozata meglepő impresszióját adja annak a mély természetérzésnek, a természettel való szerelmes összeolvadásnak, mellyel Wágner Géza a Balaton ezer változatát meglesi és a Bükk színes vizióit a pasztell kifejezési eszközeiben tolmácsolja. Azok a féltónusok, melyekkel a művész mindent kifejez, amit szavakba önteni nem lehet és a pozitiv ábrázolás számára szinte megfoghatatlan, az előadásnak az a végtelen egyszerűsége, mely a kevés eszközzel való sokatmondás klasszikus törvényét igazolja, a Wágner Géza művészetének legjellemzőbb, egyben legértékesebb sajátosságai. Zavartalan művészi élmény volt ez a műteremkiállitás, mely jelentőségében messe túlszárnyalta kereteit.

HEYER ARTHÚR: ERLKÖNIG

A Nemzeti Szalon kiállításáról.

ECY OLDAL MUNKÁCSY MIHÁLY NAPLÓJÁBÓL

Dános Géza gyüjteményéből

BENCZÚR GYULA: AMORETTEK MÁLYVÁK KÖZÖTT

Dános Géza gyüjteményéből

Képzőművészet

1929. 19. sz. Vidéki

VIDÉKI CENTRUMOK

KAPOSVÁR. *Dunántúli Tavaszi Tárlat.* A kaposvári *Berzsenyi Társaság* égisze alatt tömörült „Dunántúliak" tavaszi tárlatát *Klebersberg* Kunó kultuszminiszter fővédnöksége, dr. *Fischer* Ferenc főispán, *Stefaics* Pál alispán, dr. *Vétek* György polgármester védnökségével dr. *Kovács*

VASS FERENCNÉ: ÖNARCKÉP

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

Soma h. polgármester nyitotta meg húsvét vasárnapján óriási érdeklődés mellett. A nivós tárlaton, mely minden évben a legnagyobb művészeti eseménye Dunántúlnak, a legtehetségesebb dunántúli művészek, több mint 40-en vettek részt legjobb műveikkel. *Éber* Sándor férfi arcképe az ő biztos, erős ecsetkezelésével és „Csendes foglalkozás" című ivó magyar parasztja. *Baeskay* Béla „Női portréja" és „Önarcképe", melyek kiváló rajztudásról tanuskodnak. *Wagner* Gézának az impressióra felvetett finom tónusú balatoni tájai, melyeket teljes kiforrottság jellemez. *Kovács* Jenő József „Utolsó út" c. Krisztus kompositiója, a „Vadászó pogány magyarok" c. történelmi olajvázlata és a „Festő nő" c. lilaszínesaládban tartott képe tesznek tanuságot kivételes művészi képességeiről. *Magasi Németh* Gábor (Esztergom) rézkarcai kiválóak. *Wallaher* László (Szekszárd) mesteri akvarelljeivel tűnik fel. *Sassné Farkas* Böske a színhatást keresi s egyéni felfogásán a merészség érvényesül. *Vass* Béla (Szombathely) komoly tárgyú kompoziciójában a thémák ügyes kidolgozása érvényesül. *Márton* Jakabnak (Székesfehérvár) különösen akvarelljeiben nyilatkozik meg tudás, lágy, áttört színeiben a természetesség elevenedik meg. *Szilvay* Gyulának (Kiskomárom) munkái a naturalista irányban mozognak, színhatásai a nyugalmat, csendet hűen adják vissza. *Dabasi Kováts* Gyula (Pécs) kiforrott mester, legkiválóbb alkotása „Krisztus siratása". Művészi magas színvonalon állanak: *Miertl* Gyula (Pécs) lágy tónusaival keltett figyelmet. *Soós* István (Kaposvár) pasztelljeivel vonja magára a figyelmet. *Hessky* Iván (Tata) és *Pazsitzky* Sándor (Kaposvár) igen szép akvarelljeikkel gyönyörködtetik a nézőt. *Kerekes* János (Székesfehérvár) az erős hangulatok mestere. Vitéz *Dobó* Sándor (Kaposvár) pasztelljeivel tűnik fel. *Lovrits* Kálmán (Kaposvár) tanúlmányai igen jók. *Szentes* Béla (Kaposvár) a „Patróna Hungária" olajával tűnik ki. *Farkas* Klára (Kaposvár) levegős, tiszta színhatásaival vonja magára a figyelmet. A szobrászok közül *Fetter* Károly (Dombóvár) a legkiválóbb. Feltűnnek *Hortobágyi* Ágostnak (Kaposvár) egyéni felfogású félre-

B. VAJDA KLÁRI: ALVÓ AKT

A Nemzeti Szalon Tárlatáról

A FÉSZEK KIÁLLITÁSAI. A *Fészek* művészklub mum kiállitásai során most *Udvary* Pál és *Aradi Edvi* Illés kis tárlatai kaptak helyet. Mind a két fiatal művészt jól ismeri a tárlatlátogató közönség. A Fészekben rendezett kiállításuk hozzájárul annak a megbecsülésnek a növeléséhez, mellyel a közönség és a kritika eddig is méltányolta őket. Különösen Udvary Pál gyüjteménye az, mely meglepetésszámba megy. Ez a fiatal mester, aki szorgalmas kiállítója a tárlatoknak, egész uj anyaggal lepte meg művészetének tisztelőit. Az uj anyagban uj fejlődés jeleit konstatálhattuk és módunkban volt megállapitani, hogy az a termékenység, mellyel Udvary Pál alkot, nem megy a kvalitás rovására. Temperamentumából és lázas munkakedvéből fakad.

HEYER ARTHÚR: HOLLANDI KORCSMAJELENET

A Nemzeti Szalon kiállításáról

Udvary Pál mögött fiatal kora ellenére is már tekintélyes művészi mult áll és uj fejlődésének most tapasztalt iránya, mely a kompozició felé mutat, egész biztosan el fogja őt juttatni a magyar mesterek első vonalába.

ERDÉLYI MŰVÉSZEK A BUKARESTI SALONBAN Április 20-án nyilik meg a bukaresti Salon ezévi tavaszi kiállítása, melyre az erdélyi magyar művészeket is meghívták. Ezt a kiállitást maga a kultuszkormány rendezi és annak keretében több értékes dijat is kiosztanak a résztvevő művészek között. A kiállításon több, országos nevű magyar művész is résztvesz.

AZ ÁRVERÉSI CSARNOK AUKCIÓ-KIÁLLÍTÁSA. Húsvéti aukció kiállítását nyitotta meg az Árverési Csarnok 12-ikén. A 2000 műtárgyat tartalmazó kiállításnak fénypontja *Tornay* Gyulának a nemrég elhalálozott kitünő, orientalista piktornak hagyatéki kiállítása. A keleti képeivel nagy sikereket aratott mesternek legjobb képeit látjuk viszont ezen a tárlaton. Itt van például a *Gondolataim* c. híres vászna, melyet úgyszólván egész Európában ismernek. Különböző keleti tárgyú zsáner és akt képei valamennyi a mester java terméséből való. Kiegészíti a kép gyüjteményt az a nagybecsü iparművészeti anyag, melyet Tornay keleti útjáról hozott magával. A Tornay hagyaték megérdemli a legnagyobb érdeklődést. Az Árverési Csarnok húsvéti aukciója egyébként is nemcsak bőséges, de érdekes és nivós anyagot is sorakoztat fel. A kiállítás katalógusához felvinczi *Takács* Zoltán dr. irt tanúlmány számban menő először, melyben Tornay Gyula művészetének méltatására talál különösen meleg szavakat.

HEYER ARTHÚR: A BOSZORKÁNY

A Nemzeti Szalon kiállításáról

KIÁLLÍTÁSI NAPTÁR. *Április 21.* Ernst-Múzeum Aukció kiállítása. *Április 21.* Nemzeti Szalon: Csoportkiállítás. *Május 2.* Nemzeti Szalon: Szinyey Társaság tavaszi tárlata. *Május 5.* Műcsarnok: Nemzetközi Vásár. *Május 26.* Ernst-Múzeum: *Lechner* Ödön emlékkiállítás.

Képzőművészet
1929. 19. 7-

Kerekes Jenő

1917. Szent György lék 33-ik
ankcigán
Utcaverjtes Párisban. olaff.

A Gingyő 1917. 157 l.

~~Angyalkúti csata IX. 138.~~

MDK

Kerekes József

Áradás c.festménye. A székesfehérvári kiallitáson. Repr.

Uj Idők, 1926.II.félév. 601.l.

1) Kerekes József
festő
U. 4116.

ind
Magyarság. 1925.
nov. 12. (Szolgalegény ből
– festőművész. Kerekes
József képkiállítása.)

A nekes fehérvári vármegye-
házán koll. kiállítást ren-
dezett Balaton és a Sió
mellett festett tájképeiből,
60 drb. (Szekesfehérvárt, majd
Gyermekkorát Sárpentelen
töltötte mint kisbéres, ~~majd~~
is szolgalegény. 18 éves korában
rodaszolga lett Szekesfehér-
várt. Gazdája hálakor Pesre
jött s az iparművészeti szo-
lában tanult. Az első világ-
háborban honvéd lett, 2 évig
harcolt az orosz frontom s 1916-
ban sebesülten fogságba esett
fordítás

7) Moszkvába vittér, ahol volt alkalma a festészettel is foglalkozni. Majd földmüves munkára rendeltér a Volga mellé, az Ural aljába és 3 évig ismét gazdasági cseléd volt, de közben festegette a hangulatos orosz tájakat. 1919-ben Gyárapodás. Marakerült és (beállt Fehérváron csendőrnek két évre. Egy kis tőkét gyűjtve, visszavonult édesanya Székesfehérvár — marosheguy

szembe

van ábrázolva.)

ez, ~~tojásdad medaillonban. Rizsporos pa-~~
, ~~szemöldöke barna, szeme kék. Világoskék~~
~~odrok díszitik.~~

m.
zv. Szirmay Istvánnétól 100 koronán (13/92).
. 1-jén (189/92).
az 1893: I. 18-iki 1226 sz. leirat (29/93).

Kunyhójába és csupán festéssel foglalkozott. Itt festette Eső c. képét, melyet 1921-ben a

(23) bfesti Műcsarnok tavaszi tárlatán az állam vette meg a Szépmüvészeti Muzeum számára. A Képzőmüvészek nemzeti szövetségére beküldött két képét Prohászka Ottokár püspökés Andrássy Gyula gróf vette meg.

1924 — tavaszától 1925 őszéig a

3) Kerekes József festő

a Balaton mentén egy tanyai házba költözött s pásztori életet élve, festegette a magyar tenger és a Sió tájait. Itt festett képeiből rendezte 1925. én Nékesfehérvári kiállitásának képeit.

Lyka Károly cikke Kerekesről az Uj Időknek 1925. nov. 8. számában utána nézni, igaz-e?

438. Ismeretlen festő.
A XVII. századból

~~438~~. II. Solimán török szultán.

Mellig, balra fordul ~~és~~ a
~~sötétpiros kúp emelkedik ki.~~ Szeme é
őszbe vegyült. Palástja és sürü gomb
zöld függöny log.

Vászon, méretei 108.5: 85
Vétetett 1891: XII. 20-án
Elszámolt tott 1892: XII.
Az elszámolást elfogadta a

A fehér turbánjának közepéből kúp,

Jobbkezében irást tart.

904: V. 2.

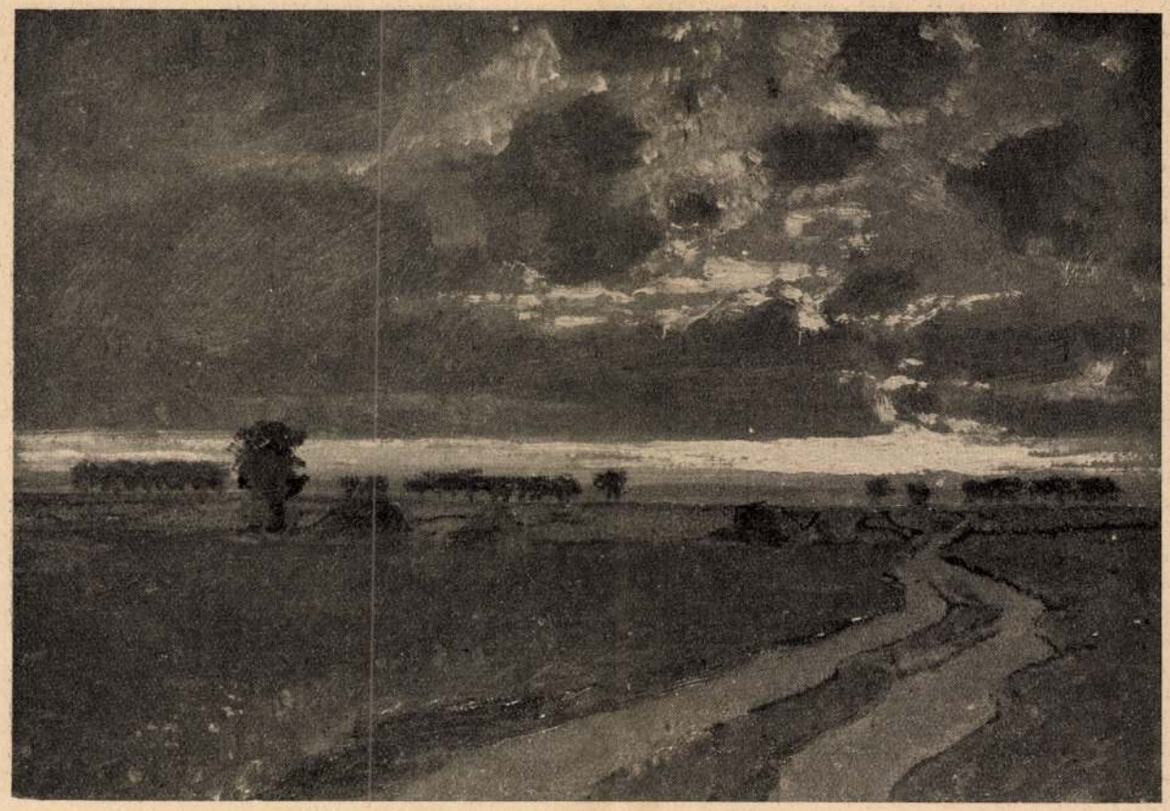

Alkonyat. Kerekes József festménye a székesfehérvári műtárlaton

— Lássa, — szólt anyáskodó hangon, — most csakugyan sajnálom magát. Én magát szeretem, maga pedig úgy nyafog itt nekem, mint egy hisztériás asszony. Szégyelje magát.

Az orvos ijedten nézett az asszony szemébe.

Mary mosolygott és csókra nyújtotta a száját.

Károly megdermedt és a szívéből égő gyűlölet lobbant ki. Ő itt vonaglik szerelemben, félelemben és kétségbeesésben, ez az asszony pedig csókolózni akar! Nála arról van szó, hogy mi lesz ebből a borzasztó erővel kirobbant lelki forradalomból: boldogság-e, vagy gyalázatos élettragédia, meglepetés-e, vagy tomboló téboly, felszabadulás-e vagy öngyilkosság? — és ez az asszony mosolyog, tréfál, kacérkodik és csókon jár az esze!

Valami átsuhant az agyán.

— Hátha tévedek? Hátha az asszonynak van igaza s nem nekem, szegény, beteg, kicsinyhitű, gyáva nyomoréknak? Mit tudom én, benne nem éppen oly nagy és szent szerelem imádkozik-e, mint az én lelkemben, csak az én stilusom egzaltált és tragikus, az ő lelke meg optimista s az igazság és ártatlanság derűsen egyszerű szavával fejezi ki magát! És ki tudja, nem gonosz és tisztátalan fantáziával megvert szadista vagyok-e, amikor minden szava alatt egy piszkos motívum után szimatolok?

De ez a gondolat csak átsuhant az agyán. Még valójában végig sem gondolta, már maga előtt látta Johny Field daliás alakját. És eszébe jutott Ristori grófnő cinikus szétrombolási elmélete. Felhördült. Hát így van? Mary is így szokta? És ebben a pillanatban borzasztó fájdalommal állapította meg, hogy ami neki halálos tragédia, az Marynak egy könnyű, vidám kis kaland, amellyel szétrombolja türhetetlen szerelmét, amely Johnyhoz láncolta.

— Asszonyom, bocsásson meg, nagyon gyenge vagyok — lihegte elkeseredett, bolond, önkínzó kegyetlenséggel.

Az asszony hirtelen talpra ugrott és vállára kapta fehér kasmirsálját.

— Elkerget? — kérdezte halálsápadtan és a szeme villámokat szórt. — Szerencsétlen, együgyű, durva lelkű ember!

És kirohant az ajtón.

XX.

Ahogy Mrs. Goulden elhagyta a szobát, Adonyi kiugrott az ágyból. Az íróasztalhoz futott és a fiókból előkotort egy papirdobozkát. Megnézte: veronal, 0.5 gr.

— Ez az, — mondta hangosan, majd keményen, türelmetlenül hozzátette: — Elég volt. Utálom magam. Most aludni fogok.

Másfél gram port bevett és lefeküdt. Tiz perc mulva aludt s mikor fölébredt, megnézte az órát. Az óra 5 óra 10 percet mutatott. Csengetett. Az inastól megkérdezte:

— Hány óra van, fiam?

— Öt óra tiz.

— Reggel?

— Délután. Excellenciádat nem birtam felkelteni.

Elküldte a fiút, felült az ágyban és gondolkodni kezdett.

— Nem volt igazam. Szeretem. Ő is szeret engem. Nincs jogom és nincs okom gyanusítani.

Nagy, édes, boldog nyugalom áradt a szivéből. Mintha tegnapról mára megváltozott volna a saját idegrendszere s vele együtt az egész élet. A Kosmos, a Nap és a csillagok, az emberiség, a természet, a lélek s a logika minden abszolut törvénye. Mintha Isten ujjáteremtette volna az egész világot. Most mindent másként látott. Most tudta, hogy Mary tiszta, ártatlan, őszinte és szerelmes. Most belátta, hogy az asszony multjához semmi köze nincs. A multjához? Ki mondja, hogy Marynak multja van? Mary gyermek volt még, amikor belekényszerítették egy olyan házasságba, amelyben nem volt sem szerelem, sem gyengédség,

Kerekes József

sem erény, sem bűn, csak üzlet, mint ahogy a fejedelmi házasságokban sincs más, csak politika és államok érdeke. És Mary, amikor asszonnyá érett, beleszeretett egy ifjúba... nos, beleszeretett John Field daliás és kedves ifjúságába is... hát igen, Mary nem Mrs. Goulden, hanem Johny Field felesége volt. Feleség volt, tiszta, hű, szerelmes, önfeláldozó feleség. Aztán elvált tőle. Mary a John Field elvált felesége és most Adonyi Károly orvos menyasszonya.

Az orvos eközben megfürdött és öltözködni kezdett.

— Pompás egészségben vagyok — állapította meg boldog elégedettséggel. — Zsákokat tudnék hordani a kikötőben s végig tudnám táncolni az alkirály bálját.

Aztán hirtelen a homlokára ütött:

— De Maryt tegnap nagyon megsértettem. Istenem, ha meggyűlölt volna a durvaságom miatt! Megyek és leborulok a lába elé és megkövetem őt. Ha szeret, meg fogja érteni az egzaltált szerelem végletes hánykolódásait és meg fog könyörülni rajtam. És ha nem? Akkor ott lövöm magam agyon a lábai előtt. Mert egy dolog bizonyos: hogy nélküle egy napig sem tudok és nem akarok élni. Nem bánom, ha kigunyol, ha megvet, ha akármilyen penitenciát ró rám, nem bánom, ha meg is tagadja tőlem önmagát, nem bánom, nem bánom, csak türjön meg a közelében, csak hallhassam hangját, csak nézhessem és imádhassam és levezekelhessem vele szemben elkövetett szörnyü büneimet.

Kapkodva és lihegve öltözködött és közben letelefonált a portáshoz, hogy autót rendeljenek neki. Gyalog is csak öt perc ugyan a Palace-szálloda, de ki birja ki ezt az ötpercnyi időveszteséget!

Már a nyakkendőjét kötötte, amikor megszólalt a telefon.

— Halló, ki beszél.

— Itt Palace-Hotel... Mrs. Goulden rendeletéből.

Adonyi arca megrándult.

— Kérem.

— Kapcsolom.

— Mr. Adonyi? Igen? Jó reggelt Károly! Hogy van? De sokáig aludt! Már aggódtam magáért.

Az orvos száraz, fuldokló hangon válaszolt.

— Köszönöm. Semmi baj.

Adonyi kezében remegett a kagyló. Mary orgánuma a telefonban valami siránkozó vagy turbékolva bugó színezetet kapott és a mélyhegedü legszebb hangjánál is édesebben zengett. Adonyi idegeit eufóriás izgalom rázta meg, de egy szót sem tudott kipréselni a torkán. Az asszony hangja tovább muzsikált.

— Tegnap nagyon sajnáltam ám magát. És most lelkiismeretfurdalásom van, hogy nem tudtam uralkodni a könnyen sértődő természetemen. Én voltam a hibás. Nem haragszik rám?

— Nincs jogom...

— De joga van. Akarom, hogy érezze a jogát.

— Én nem — felelte szárazon és kegyetlenül az orvos, de a saját hangját úgy hallotta, mintha egy idegen ember beszélne. Nem is tudta, mit mond, csak azt érezte, hogy vére az agyára tolul és forr és sistereg érthetetlen és akaratlan dühvel.

Mary hangja siránkozóvá lett.

— Hát még mindig? Károly, maga nagyon beteg!

— Egészségesebb vagyok, mint életemben valaha.

— Akkor nem szeret.

— Erről nem lehet telefonon szó...

Károly csak azt hallotta, hogy ott túlnan leteszik a kagylót. Ő is lecsapta és aztán leroskadt a székbe.

— Istenem, mit tettem? — sóhajtott rémült csodálkozással. — Miféle démon beszélt itt belőlem?

Magára kapta kabátját, fejébe kalapot csapott és kirohant a szobából. A szálloda előtt beugrott az autóba és zihálva ismételgette.

— A Palace-ba... a Palace-ba.

A soffőr nagyot bámult. Néhány másodperc mulva Adonyi már a Palace lépcsőin futott fölfelé.

— Istenem, mit tettem? Vajjon meg tud-e bocsátani nekem? — lihegte hangosan.

Az ajtó előtt megállt.

— Nem, nem megyek be hozzá.

Nem nyúlt a csengőhöz.

Valaki kinyitotta az appartement halljának ajtaját és kidugta a fejét.

— Ki az?

Adonyi nem szólt. Elindult, hogy visszamegy.

— Mister Adonyi! Herr Doctor!

Mary komornája volt. A leány lelkendezve szaladt a távozó után.

— Mister Adonyi, a missis sir... a missis nagyon beteg... jöjjön, az Istenért!

Adonyi szive felujongott. Hát szeret! Belépett a fogadó szobába. A komorna Maryért szaladt. Az asszony fehér pongyolában, kisirt szemmel, támolyogva lépett a szobába.

— Hát mégis eljött, Károly?

Az orvos érezte, hogy nyomban elborul és megcsókolja a fehér pongyola menyétprém szegélyét. Azt akarta mondani: imádom Mary és így akarok meghalni a maga lába előtt. De nem tudott szólni.

Mary az orvos mellére borult.

Károly hátra lépett és Maryt eltolta magától.

Az asszony rémülten visszatántorodott.

Károly szeretett volna valami olyan szót belesirni az asszony fülébe, amilyent még szerelmes ember a párjának, hívő a bálványnak, alattvaló a királyának, vadember a fetisének még soha ki nem mondott. Ránézett az asszonyra és látta, hogy az sir.

— Miért sir? — kérdezte hüvösen.

— Mert félek magától — nyögte keservesen Mary.

— Ne féljen. Nem erőszakoskodom.

Miért mondta ezt? Károly maga is megrendült. Nem ezt akarta mondani. Azt akarta mondani, hogy Mary, én elvesztettem az eszemet, bocsáss meg, tedd a kezedet a fejemre, üzd el az agyamról a dac és téboly rémét, gyere, gyógyíts meg. Emelj fel...

De nem mondta. Hanem megismételte.

— Nem erőszakoskodom. Nem akarok semmit.

— Károly! — sikoltott az asszony.

— Ne féljen. Nem élek vissza a gyengeségével.

— Károly!

Az orvos elhatározta, hogy elég volt ebből a perverz játékból. Szépen odaül a siró asszony mellé és megfogja a kezét. És kiengeszteli.

— Mary — suttogta elérzékenyedve — én... én.

E pillanatban elragadta a düh.

— ... Elmegyek — folytatta reszketve a fájdalomtól. — De ne feledje el, hogy maga volt az, aki szétrombolta az én...

— Mit? — lihegett az asszony.

— Az én szerelmemet. És a magáét is talán.

— Én?

— Maga.

— Mivel?

A férfi sokáig hallgatott. Megbánta, hogy elragadtatta magát. Most egész világosan érezte, hogy nem tud e nélkül az asszony nélkül élni. Érezte, hogy ezt legjobb bevallani s aztán a karjaiba kapni Maryt

Schaumburg-Lippe hercegi udv. pince Villány. Pezsgő, palackbor, V., Béla-u. 8

Kerekes József

festő

Aul. 1892. Ősiben

élet.

laid

Schne Juh Fejérom

319. l.

5 Szeptember

Kerekes József

XXVII. aukció

A lyjütő. 1916. 45. l

Női fej, szines rajz 100.-

Risorgeri, ref.

87

Kerekes József

írod

Lyka Károly:

Két fiatal festő.

Csabai Ékes Lajos és

Kerekes József.

Esti Kurir

1925. febr. 4.

Műemlékek Ország

B

IX., Hőgye

KEREKES JÓZSEF: VIHAR A MAROSHEGYEN. Olajfestmény
Dr. Kepes János úr gyüjteményében

503

Lyka Károly: A székesfehérvári Kepes-gyüjtemény. Magyar Művészet 1930. 499.l.

ben, szobrászatában, rajzaiban egyaránt. Művészete tisztán intuitiv, megérezte egy új világ keletkezését és megtalálta az ennek megfelelő új kifejezési eszközt, a modern stílust, melyet azután még nagyobb erővel fejlesztett tovább tanítványa Rodin, akiről csak kevesen tudják azt, hogy a hellenisztikus művészet, a gotikus kathedrálisokon kívül tanítómestere egy olasz kortársa Rosso, tőle tanulta az impresszionista szobrászat alapvető tanait és nála látta ennek első megfogalmazását.

Rosso számos kiállítást rendezett, Párisban, Londonban (Burne Jones és Rosettivel állított ki) Bécsben, Rómában, Velencében, *Pályája elején Munkácsy Mihály érdeklődött művészete iránt és segítette a fiatal művészt,* amikor a George Petit galleriában, és a „Les Independants"-ok kiállításán megismerkedett munkáival,

Ennek a kétségtelenül markáns és a művészettörténetben nyomot hagyó művészegyéniségnek szenteli könyvét a finom tollú művészeti író, Ardengo Soffici, aki Rossonak akkor is zászlóvivője volt, amidőn Itáliában egyáltalában nem ismerték és nem méltányolták művészetét, Könyve elejétől végig dithirambusa Rossonak és egyben kemény, sokszor igaztalan ostorcsapás a modern olasz művészetre és művészeti kritikára. Dicsérjük bátor nyiltságát, magával ragadó lelkesedését, amellyel síkra száll, hogy Rosso valóban jelentékeny művészetét megismertesse, de határozottan elítéljük azt, hogy olyan személyeskedő ízű támadásokba bocsájtkozik, melyek pld. megtagadják Ugo Ojetti

Nyomatott a Lorilleux Ch. és Tsa gyár festékével.

fari igazgató, gróf Capasso Torre olasz főkonzul, jánoshalmi Nemes Marcell, München társadalmi életének, művészköreinek vezetőegyéniségei jelenlétében nyitotta meg. A bajor sajtó sok rokonszenvvel méltatta a magyar művész alkotásait.

Július hó 11-én nyilt meg az *Orsz. M. Iparművészeti Társulat* kiállítása a Technológiai Múzeum helyiségében;

ugyanezen hó 13-án az *Orsz. M. Képzőművészeti Társulat Szent Imre emlékkiállítása* a városligeti műcsarnokban;

augusztus hó 15-én az *„Árpád-házi Szentek modern egyházművészeti kiállítás"* a Nemzeti Szalonban;

ugyanezen hó 31-én a *Szolnoki Művészeti Egyesület* őszi kiállítása az ottani művésztelepen;

szeptember hó 6-án a *XII. Nemzetközi építészkongresszus* alkalmából a *„Magyaros Építőstílus Törekvések"* kiállítása a Nemzeti Szalonban s másnap

szeptember hó 7-én a *Nemzetközi építészi tervkiállítás* a városligeti műcsarnokban.

Felelős szerkesztő: Dr. Majovszky Pál

Főmunkatárs: Dr. Lázár Béla

Kiadó: Ormos György

Magyar Művészet 1930. 7. szám

Szerkesztőség: VII., Erzsébet-körút 7. II.

Az Athenaeum r.-t. mély- és könyvnyomása.

Kerekes József

festő

(1893 – 1937)

1921-ben nevezte a Székes-
feh. muzeum Topolyfás tájké-
pét és egy kis, Székesfehérvár
ábrázoló lát képet. Ugyanak-
kor a muzeum kiállítás mik
Anarchiepes tür leteset ajánlé-
kozta a muzeum n.k. 1928-ban
das ott gi utjából hazatérve
Florenci tájkép i festmenyet
ajánlotta fel. Az 1932. évi kiál-
tásából Nádor és Korna c. lége
mint illami lesét. Evült a muze-
mune. Hagyatékából ajánlotta
kapta a muzeum Téli tájkép a sír-
ét üb. Tájkép nyelemenyeivel és
Anarchiepit s sehány emlékiarnyat.

Székesfeh. Szemle. 1938. 11. l.
(K. J. a muzeumban.)

Kerekes József

„festő"

1931. áprilisben koll. Kiállítása volt Szombathelyen.

Székesfehérvári Napló

1931. ápr. 16.

Székesfehérvári Szemle

1931. 4. z. 5. l.

Másd a Szombathelyi Lapokat

ACADEMIA TAGIA.

Kerekes József

tájkeprfestő

A Szombathelyi, Veszprémi Székesfehérvári és Sümegi Múzeumokban vannak képei

Erdő

Műveszet 1937. 16 o. l.

(K. b.: Dunántuli Műveszek.)

ülő és áldást osztó. Keresztről.
Német munka, XV. század.
Trébelt aranyozott réz, mag. 15 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.

EREKLYETARTÓ,

úrmutató alakú, reneszánsz díszű talppal és g
fiáles felső résszel.
Magyar, XVI. század eleje.
Aranyozott ezüst, mag. 12 cm.
Egyházműv. kiáll. 1930., 332. szám.

DÍSZPOHÁR,

címerrel, 1626-os évszámmal és későbbi feliratta
KOLYI ECCLESIAE EZ A POHÁR.
Magyar munka, 1520 körül.
Részben aranyozott ezüst, mag. 12·8 cm.

ÚRMUTATÓ,

felső része hengeres üveg, zománcos díssze
vésett talpán két zománcos püspöki címer. Torny
hiányzik.
Olasz munka, XVI. század.
Aranyozott réz, mag. 26·5 cm.
Az Ipolyi gyüjteményből.
Egyházi műrégiségeink az 1885. évi buda
pesti országos kiállításon. Egyházművésze
Lap, VI., 1885., 291—292. l.

KÖRMENETI KERESZT,

előoldalán középütt nielloban Sz András mell
képe, szárvégeken négy kámeó, hátoldalán dom

Kerekes József

45 Októberi szép idő. Olajf. 12.000.—

Nemzeti Szalon

Kiállítás.

1922. jan.

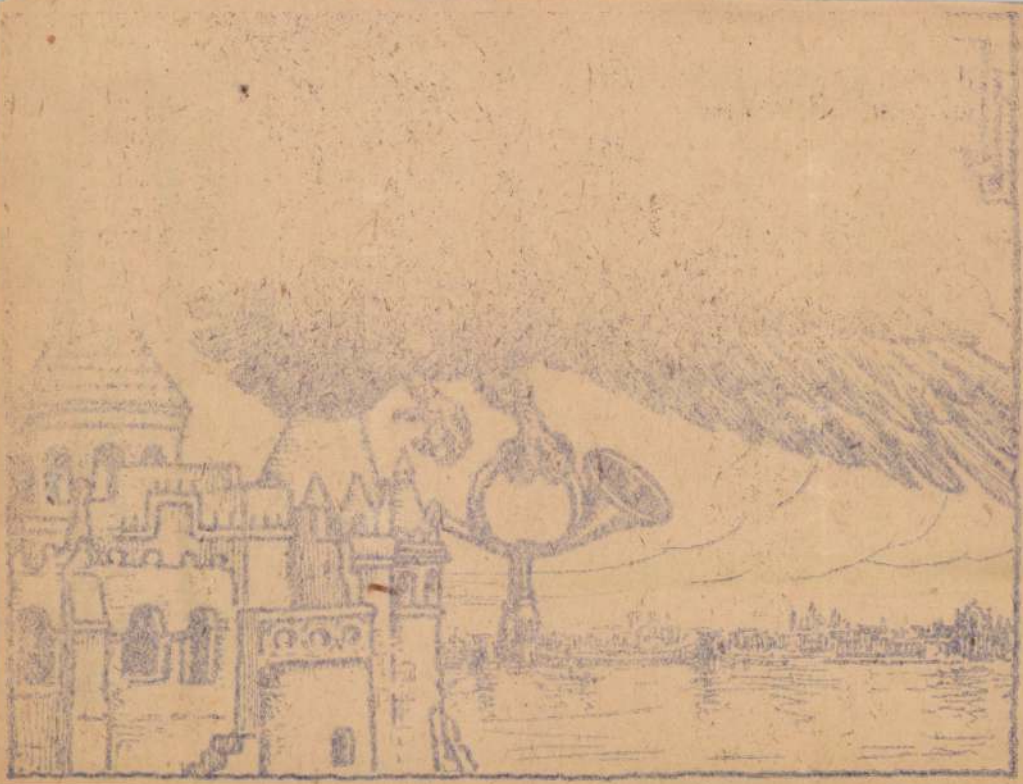

Kerekes József

festő

lásd vea vonatkozólag
Schmidl Ferenc mű-
vaki tanács közlését
az utóbbi levelében
és csomagjában.

1943. aug. 8.

3- msz.

Nagyságos

1943 AUG 19 - N 3

1

PEGSÉTJE * SZÉKESFEHÉR

Dr. SZENTIVÁNYI GYULA Urnak,

a Müemlékek Országos Bizottságának Főtitkára,

utáno Külve

~~Budapest IX.,~~

~~Hőgyes Endre u. 10.~~

Badacsonytomaj

Erzsébet pensió

Kerekes József
aukció
Árverési Csarnok Kft.

31. sz. 1926 febr.
32. sz. 1926. ápr.
33. sz. 1926 - jún -
34. sz. 1926. okt.
36. sz. 1927 febr.
37. sz. 1927 márc.
38 sz 1927 máj.

Pozsony.

Ezen megkeletelt és méret
várát szemléljük térrajzban fe

Plan des Schloss-Terr

Szines rajz, mér.

140-95.

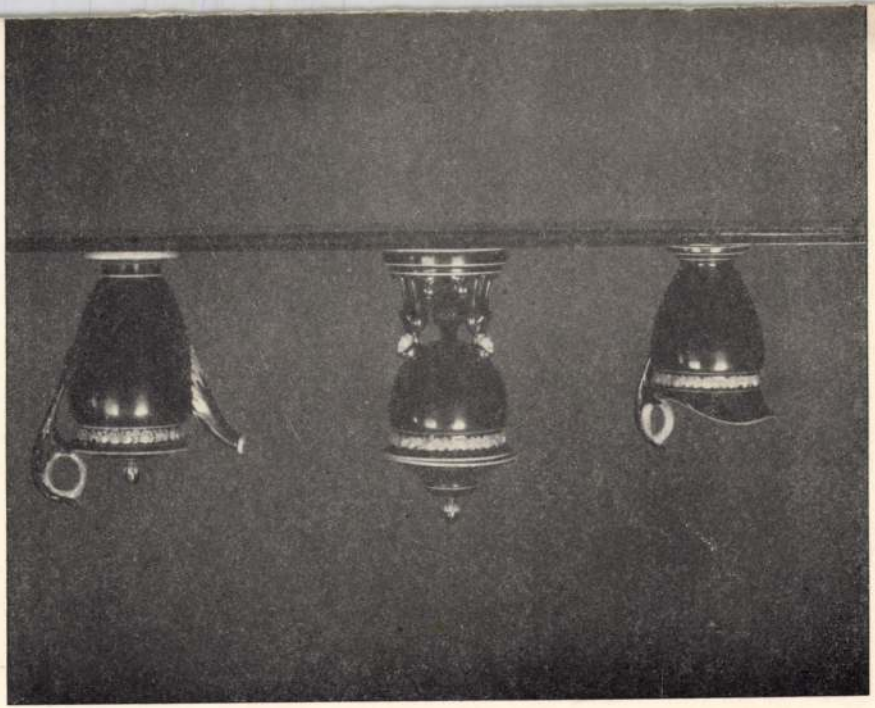

Kerekes ~~[illegible]~~ József

festő

a Vörösmarty Társaság
1932 dec. kiállításán fentiről
képett vett a kultuszmi-
nisztérium.

Székesfeh. Szemle
1932. 61. l.

— **A magyaróvári állami iskola** növendékeinek szinielőadásai a Tanítók Háza alapja javára szombaton és vasárnap, folyó hó 17. és 18-án 5 órai kezdettel lesznek a „Fekete sas"-ban. — A kis apróságok kedves produkciója bizonyára mindkét este nagy közönséget fog vonzani.

ISMÉT KAPHATÓ A VILÁGHIRŰ UNITED KINGDOM TEA CO. LTD. LONDON.

Az angol királyi ház szállítóinak

U. K. világmárka teái.

Kapható **ANTONI A.**

fűszer- és csemegekereskedő egyedárúsítónál Magyaróvár.

— **A Szociális Misszió-Társulat karácsonyi ünnepsége.** A Szociális Misszió-Társulat december 18-án, vasárnap délután $^1/_2$3 órakor a főgimnázium VI. osztályának termében karácsonyi gyermekfelruházási ünnepséget rendez, melyre úgy a tagokat, mint a társulat jótevőit és jóakaróit ezuton is tisztelettel meghívja.

— **Iparkamarai kültagok választása.** A soproni kereskedelmi és iparkamarába a tagválasztások a közel napokban megtörténnek. Értesülésünk szerint az illetékes tényezők és körök abban állapodtak meg, hogy rendes tagokul az iparosok közül *Selmeczi* János magyaróvári ipartestületi elnököt és *Csóka* Károly mosoni ipartestületi elnököt, a kereskedők közül pedig *Takáts* Konrád mosoni és ifj. *Antoni* Gusztáv magyaróvári kereskedőket fogják beküldeni. Póttagokul jelölték Magyaróvárról *Wallisch* Béla iparost és *Wenczel* Gusztáv bőrkereskedőt, Mosonból pedig *Stadler* Jakab gabonakereskedőt és *Tóth* Mihály iparost.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK huzása feltétlenül

december 30-án.

12.000 készpénz nyereményt sorsolnak ki.

A nyeremények számát és összegét lényegesen felemelték!

FŐNYEREMÉNY:

30.000 P

azután 10.000, 5000, 2500, 2000, 1000 pengő stb. melyek mind készpénzben fizettetnek ki. — A sorsjegyek ára:

1 drb 2 P, 5 drb 10 P, fél sorsjegy egy pengő.

A nyerési esély természetesen annál nagyobb, minél több sorsjeggyel veszünk részt a játékban.

Kapható minden dohánytőzsdében, bank és sorsjáték üzletben, postahivatalokban.

Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesít a Székesfővárosi M. Kir. Pénzügyigazgatóság, Budapest, V., Szalay-utca 10.

— **Rádió-akkumulátorját** szakszerüen és olcsón 24 óra alatt tölti Schusiczky Pál villanyszerelési vállalata Magyaróvárott.

— **Tavasszal megkezdik a Lajtaszabályozást.** A Lajta Vízrendező-Társulat szerdán délután 4 órakor gyülést tartott Hegyeshalomban *Szontagh* Jenő elnöklésével. A gyülésen jelen voltak majdnem teljes számban az összes érdekeltek, továbbá *Sárkány* Béla műszaki főtanácsos alelnök, *Szita* Gyula igazgató és *Reményik* Andor miniszteri osztálytanácsos. Az igazgatói bejelentések során elhangzott, hogy a Lajta szabályozási terve már készen van és azt felterjesztették az illetékes helyekre jóváhagyás végett. Az árvíz veszedelmének kitett terület terjedelme 5816 kat. hold. A szabályozást elsősorban a balparti csatornán kezdik meg töltések építésével és a meder kibővítésével. Erre azért van szükség, mert a Lajtát Bulgenlandban megfelelőleg kitisztították és kibővítették s ennek folytán a nálunk levő alsó szakaszon jóval nagyobb víztömegek gyorsuló levonulása várható. A balparti csatorna munkálatainak költsége 377.000 pengőt tesz ki, míg a Lajtameder kiépítésével kapcsolatban 750.000 pengőre rugnának a költségek. A Társulat a Lajta rendezését tavasszal szándékozik megkezdeni, mikorra reméli, hogy a szükséges összeget egyrészt államsegély, másrészt kölcsön útján az államtól megkapja. A munkálatok 3 évig fognak tartani.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és jóbarátaim tudomására hozni, hogy január 1-től vendéglőmbe bevezetem

a kifőzési rendszert.

Izletes házi koszt havi előfizetőknek jutányos áron!

A karácsonyi ünnepek alatt kitünő fajborok leszállított áron.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Szíves pártfogást kér

Benedek András
vendéglős Magyaróvár.

— **Németnyelvű kultúrelőadások a községekben.** A Magyarországi Német Népmüvelési Egyesület (Kulturbund) mult kedden, szerdán és csütörtökön előadásokat tartott. Kedden Mosonszentjánoson és Mosonszentpéteren, szerdán Mosonszolnokon és Levélen, csülörtökön pedig Rajkán, Oroszváron és Máriakálnokon. Vetítettképes előadások voltak és pedig Jeruzsálem és a Szentföldről, továbbá képeket mutattak be a nagyvilágból. *Basch* Antal titkár tartotta az ismeretterjesztő előadást, míg *Farkas* (Faul) János egyleti főtitkár ismeretterjesztő könyvtárak létesítésére hivta fel a hallgatóság figyelmét. Az előadásokon részint *Poliniczky* Lipót főszolgabiró, részint *Schmack* Leó szolgabiró voltak jelen a járás községeiben. Levélen *Pintér* László plébános, országgyülési képviselő is végighallgatott egy ilyen előadást.

— **Ritka vadászzsákmány.** *Bayer* Ottmár dr mosonszolnoki orvos vadászterületén egy szép 35 centiméter nagyságú fehér menyétet lőtt. — A ritka állatot a szerencsés vadász kitömette.

— **Műkedvelő-előadás Sérfenyőszigeten.** A sérfényőszigeti műkedvelők, kikról már több izben volt alkalmunk elismeréssel megemlékezni, folyó hó 25., 26. és 31-én ismét szindarabot játszanak. — Ez alkalommal Almási Tihamér „Tót leány" cimű 3 felvonásos népszinművét adják elő. *Novák* Miklós tanító fáradozik buzgó segítőtársaival a rendezés körül.

— **Ne gondolkozzon sokat,** ha illatszer- és piperecikkekre van szüksége, hanem keresse fel a *mosoni illatszertárat*, hol karácsonyi ajándékul a legolcsóbban beszerezhet mindent. Manikür-, fésülködő-, és férfi utikészletek, gilettekazetták és pengék, eredeti fradcia parfömök és elsőrangú drognista cikkek nagy választékban.

— **Hét ifjú lett katona.** Most folyt le a honvédségbe való időleges toborzás. Tíz ifjú jelentkezett Magyaróvárról katonának s ebből az orvosi vizsgálat hetet állapított meg katonai szolgálatra alkalmasnak.

— **Ujlaki István plébános** imádságos könyve: „Jézus Szentséges Szivének Országa" most jelent meg haradik kiadásban bővített és teljesen átdolgozott gazdag tartalommal. — A közkedvelt imádságos könyv 4, 5 és 6 pengős árban a szerzőnél (Győr, Káptalan domb, Papnövelde-u. 2.) rendelhető meg. Kitünőbb alkalmi ajándékot nem ajánlhatunk katholikus olvasóközönségünknek.

— **Szinielőadás Mosonszentjánoson.** Folyó hó 8., 10. és 11-én a mosonszentjánosi leánykongregáció helybeli műkedvelőkkel karöltve jól sikerült szinielőadást rendezett *Heintz* Mátyás lelkész mint a kongregáció elnökének vezetése alatt. Az előadáson egy háromfelvonásos dráma, rózsatánc és egy kétfelvonásos vígjáték került műsorra. Az előadás fénypontja a rózsatánc volt, mit elemisták és kongregánisták táncoltak. Befejező része a vígjáték, melyben a műkedvelők oly ügyesen és szépen szerepeltek, hogy a közönség elismerését teljesen kiérdemelték, A nagy drámában is jó igyekezetet fejtettek ki sikerrel. A jól sikerült előadás Heintz Mátyás lankadatlan buzgalmának és fáradságának volt szép eredménye.

„CORSO" DROGERIA

Egyedüli jól felszerelt szaküzlet. **Magyaróvár, Főutca 21.** Minden a szakmába tartozó ujabb cikket kivánatra beszerzünk.

Olcsó, kedves karácsonyi ajándékok!!

Dús választékban ajánlja az összes bel- és külföldi gyártmányokat, parfüm, puder, kölnivizek, arc- és kézkrémek, brillantin, hajvíz, borotvakrémek és szappanok, fogkrémek, fogkefék, parfümszórók, manikür- és fésűkazetták és azok alkatrészei. Gilette-borotvakészülékek, pengék, pamacsok. Természetes és gummiszivacsok. — Legfinomabb külföldi likőressenziák stb.

Iszapolt krétapor, „Futur" szénsavas takarmánymész, „Hizan" csontliszt, továbbá halliszt minden mennyiségben kapható

HOLZHAMMER KÁROLY

fűszerkereskedésében Magyaróvárott.

rendezi meg ugyancsak az óvóda helyiségében. Ez utóbbihoz a kegyes adományokat hálásan veszi a vezetőség. Mindkét ünnepségre ezúton is szívesen hivja meg a gyermekbarátokat és a közönséget — az *elnökség.*

— **A farsang első mulatságát a magyaróvári iparos- és kereskedőifjak rendezik.** A Magyaróvári Iparos- és Kereskedőkör ifjúsági osztálya tartja a bekövetkezendő farsangon 1928 január hó 7-én első táncestélyét, mely a jelekből itélve, magas szinvonalon álló bálnak készül. Az ifjúsági kör egyébként is szépen működő és életerős egyesületté fejlődött ki megalakulása óta rövid egy év alatt, tagjainak száma megháromszorosodott s nemrég tartott közgyülésén elnökké *Félix* Bélát, alelnökké *Selmeczi* Lászlót és *Hanniker* Jenőt, titkárrá *Mayer* Ferencet, jegyzőkké *Schlitt* Rudolfot és *Weisz* Frigyest, pénztárossá *Winkler* Lajost, háznaggyá *Horváth* Lászlót választották meg. A mulatságra serényen folynak az előkészületek s a rendezőség fővédnöki és védnöki felkéréseket bocsájtott ki, melyek közül már sok jóakaratú beleegyezéssel visszaérkezett, mit a törekvő fiatalság teljes mértékben meg is érdemel. A rendezőség ez úton is felkéri mindazokat, kik a választ még nem küldték be, hogy azokat mielőbb szíveskedjenek beküldeni.

Rumot, likőrt készítsen otthon,

mert az lényegesen jobb és olcsóbb lesz, mint a készen vett.

De csak akkor, ha azt a hollandi

TIP-TOP

essenciával készíti.

Egy próba bárkit meggyőz kiváló jó minőségéről. Utasítással ellátva 45 ízben, azonkívül a hozzávaló 96½°-os finom szesz kapható kizárólag a

DOBOS Drogériában Győr, Baross-u. 22. (Hungária kávéházzal szemben.)

— **A gazdászok szakülése.** A Gazdasági Akadémia hallgatóinak Gazdasági Egylete folyó hó 14-én este tartott szakgyülést a Kaszinó nagytermében, melyen mint vendégek jelen voltak *Sattler* János dr polgármester és *Pintér* Gyula plébános. *Világhy* Károly tanárelnökön kívül jelenvoltak: *Vutskits* György dr, *Révy* Ferenc és *Galgóczy* Miklós tanárok, illetve tanársegédek. *Brunner* L. II. é. h. felolvasást tartott a cukorrépatermelés nemzetgazdasági jelentőségéről. Érdekes és értékes leírást adott a cukorrépatermelés külföldi, különösen németországi kérdéseiről. Számos, figyelemreméltó hozzászólás történt a tárgyhoz élénk bizonyságául annak, hogy a szakülések komoly és tanulságos jelentőségével tisztában van. A kérdés körül zajló vitát *Világhy* Károly tanárelnök zárta le. Rámutatott a cukorrépatermelés általános gazdasági jelentőségére és hibáztatta, hogy a gazdák szervezetlenségét kihasználva mily alacsony árat fizetnek a répatermelőknek a gyárak: legalacsonynbbat Európában.. A szakülés második pontja *Kállay* Kornél III. é hallgató által felvetett vitakérdés volt: milyen erőgépeket használjunk a mezőgazdasági ipari telepeknél? E kérdés körül is számosan felszólaltak, azonban nem volt oly határozott és termékeny a vita, mint az előbbi tárgynál. Mintha kevésbbé lettek volna tisztában a géptan kérdéseivel. Különösen a szívógázmotorok használatának jelentőségéről vitatkoztak sokat, mondhatni meddő eredménnyel. Az a felfogás látszott előtérben lenni, hogy a gőzgépek a legalkalmasabb motorikus hajtóerők a mezőgazdasági ipartelepek részére.

— **Kerekes József képkiállítása.** *Kerekes* József székesfehérvári festőművész megnyitotta képkiállítását a vármegyeház nagytermében, mely keddig áll nyitva a közönség rendelkezésére. A művészettel, lágyan, levegősen és finoman megfestett tájképek egész sorozata tárul fel a zsemlélő előtt, melyek között a sajátságos meglátással érzékített balatoni képek, a székesfehérvárkörnyéki sárréti részletek és az olasz tájak váltakozó panorámája mellett is meglátszik a festőművész egyénisége, mi annyira elüt a gyakrabban látott és ismert festők produktumaitól. S az izmos, határozott művészet mellett ki kell emelnünk a képek rendkívül jutányos árjelzését, mi lehetővé teszi, hogy minden műbarát megragadja a beszerzési alkalmat.

— **Halálozás.** Hegyeshalom egyik köztiszteletben álló iparospolgára: *Ébner* Mihály kőmívesmester folyó hó 9-én hosszú betegeskedés után 57 éves korában elhányt. Temetése igen nagy részvét mellett ment végbe.

— **A megyebizottsági tagok pótválasztása.** Jeleztük, hogy folyó hó 29-én lesz dr *Marton* Andor elhalálozása folytán helyére Magyaróváron is a pótválasztás. A megüresedett helyre városunk közönsége valószinüleg egyhangulag *Pintér* Gyula plebánost fogja megválasztani ama tradició alapján, hogy a város plébánosa eddig is mindenkor tagja volt a törvényhatósági bizottságnak és egyénisége biztosíték arra, hogy mint minden közügy, úgy a vármegye ügyei iránt is érdeklődik és eljár a közgyülésekre. Választás lesz még dr *Neuberger* Ferenc helyére Mosonsztpéteren, *Wachtler* Ferenc helyére Mosonszentjánoson és *Lang* János helyére Mosonszolnokon. *Wenninger* Antal helyére, miután ő burgenlandi területen nyerte mandátumát, nem történik választás.

— **Iparosifjaink karácsonyi kabaréelőadása.** Az iparos- és kereskedőifjaink folyó hó 25-én és 26-án, karácsony mindkét napján esti 8 órai kezdettel a „Fekete sas“ szinpadán ismét műsoros előadást rendeznek, minek műsora megint époly jó mulatságot fog nyujtani a közönségnek, mint régebben. A műsoron *Pigner* Sándor a közkedvelt elsőrendű műkedvelő-színész ismét szerepel.

— **Utvizsgálat.** A moson—magyaróvári útszakasz kőburkolási munkájának műszaki felülvizsgálása kedden délelőtt történt meg. A vizsgálatot *Barna* Bertalan miniszteri tanácsos vezette s rajta kívül jelen voltak még: *Paulik* Miklós, *Kutassy* Ferenc és *Polniczky* Lipót a vármegye, *Sattler* János dr és *Kováts* István Magyaróvár, *Seybold* Károly pedig Moson részéről.

— **Férfi-, női és gyermekruhákat stb. fest és tisztít, plissérozást és gouvrirozást elvállal** MILUS, Magyaróvár Ujtelep 182.

Igyál

KATHREINER-féle

KNEIPP malátakávét

Gyermekeid nagyszerű itala, amelytől eröteljesen fejlődnek.

Karácsonyi ajándékúl

kizárólag férfi-, fiú- és gyermekruhát vásároljon

Székely, Győri és Morvainál

Győr, Baross-út 12.

Telepek:

Miskolc, Győr, Nyiregyháza.

9494

ban, lóháton, ülve és három kép-
özépső őfelsége arczképe. Fel-

isches Heer.
stab
atrichienne
-major.

éreteia papirosnak 14.5:35.9 cm.

Sz.n.179-912
189-912-105
Át.lelt.7680.

0.62

Kerekes József

koll. kiáll. székesfehérvár
balatoni és flórenci
sajtképeiből. 1929 jan.

Képzőművészet
1929. 16. sz.
(Két kiállítás.)

Kerekes József
Füzfák, olaj

Őszi Tárlat. Műcs. kiállitása. 1922. nov.
30 l.

Kerekes József

Elhagyott táj, olaj

Ősi Tárlat. Mücs. kiállítása. 1922. nov.

30 l.

M.D.K

Kerekes József
festő

256) Tájkép

257) Tájkép
(Siéhesfehérvári Mur.)

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke.
Budapest, 1952.

17l

MDK

Kerekes József

Októberi szép idő, olaj

N.Szal. és Bicskei Müv.telep kiáll. N. Szal.
1922. jan. 7 l.

Szépművészeti Múzeum VI. 12.

Kerekes József

Műcsarnok Szekesfehérvár

1914. tav. kiáll 691

1920-21. téli kiáll. 536.

1921. tav. kiáll. 260

1922. őszi kiáll. 415, 425.

Szentleányfalvi áll. el. isk. vándorkvt.

VI. 225

Karekes József

laid ohv -

~~[illegible]~~ U. 4116

Váczi asztalos czéh ládája és
okiratai V. 192.

Kerekes József

1920 jan. febr.

ki 11. Nemzeti Szalonban

Októberi reggel, olaff.
1000.–

Arany ungarak, olaff.
1000.–

Alkony, olaff. 2500.–

1921. szept. n. o.

Saláta kapások, olaff.
10.000.–

Lesenczetomaji lelet VI. 130.

Kereles József

Kepe a

Szépmův, Múzeumban

Kerekes József

4 /

MAGYAR MŰVÉSZET
1930. 499, 503

~~Bronzkés X. 50.~~

Kereles József

festő szül.
1892 aug 1.-én
Ősin (Veszprém m).
Autodidakta.
1912-ben a Bpesti
iparmüvészeti iskolában
~~tanult~~ képezte magát.
1914 – ~~191~~ bevonult
1916. ororszorságban
hadi fogságba került
honan 1919 jött haza
~~Ö~~ Székesfehérvárra; ahol
azóta él. 1920 ban kere-
pelt elönör a Bpesti mü-
csarnokban és 1921 szüllő
nott Eső e. képet az állam
vette meg vett. Arcképeket
de főleg tájképeket festt.
naturalista

Sajat Közlése ~~X~~ 1925. T. 28.

~~Hadvan, Kemi van holtan~~

Kerekes József
festő

1927. (?) koll. kiáll.
olaszországi tanulmány-
utján készült munkái-
ból a Székesfehérvári
Muzeumban.

5.	Dr Tolnainé dr. Berkovits Ilona VII. f. o. 1. fok	90	–			9
6.	Dr Pálinkás László VIII. f. o. 1. fok	150 75	– –			15 7
7.	Foglárné dr. Tombor Ilona VIII. f. o. 2. fok	75	–			7
8.	dr. Farkasné dr. Gangel Judit IX. f. o. 2. fok	64	50			6
9.	Dr Szabó Erzsébet IX. f. o. 2. fok	129 64	– 50			12 6
10	Saláth Ferenc	100 50	50 25	9 4	 50	10 5

M.D.K.

Kerekes József, füresabonyi asztalos

1836-ban a helyi megyei kvartélyházon, majd Merőtárkányban hatonló munkán dolgozik

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 348. old.

MDK

Kerekes József

Tájkép, o.

" "

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

KEREKES József füzesabonyi asztalos. 1836-ban a megyei katonai kvártélyházon dolgozik, majd Mezőtárkányban 1836-ban ugyanilyen munkát végez mint Füzesabonyban.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

MDK

Kerekes József

Eső, o.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

Karakas József

Bekzsenyi Társaság dunántuli őszi
turnéján Szombathelyen szerepelt.

PH-929.X.16.

Kerekes Ernst

Földmüves-festőművész. –

Képkiállítás – Székesfehérváros – képével szerepel. —

Nemzeti Úpság

1935 V.10

MDK

Kerekes József

A székesfehérvári kis művészkolónia tagja Kerekes József kiállitó művész.

-y.-r.:Művésztelepet Székesfehérvárra.

Uj Nemzedék 1923.okt.20.6.1.

M.D.K.

Kerekes József

A Mücsarnok tavászi nagy tárlatán, a kiállitott 443 kép és szobor között szerepel müve.

Képek, szobrok--festők, szobrászok c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.- juli. 2.
X. évf. 26. sz. 22. l.

MDK

Keresztes József, festőm.

Eső. Olf.

Műcs.-OMKT. 1921. Tavaszi Kiáll. Kat. 13.1.

Kerekes József MDK

Varró asszonyok, olf.

Műcsarnok 192o-21. Téli kiállitás

Kerekes József

MDK

Alkony, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

M.D.K.

Kerekes József /1892-

299. Eső. Olajf. 49.5 x 59.5, karton.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 34. l.

MDK.

Kerekes József, festö

kiállitásán balatoni és flórencei képeivel szerepelt./A Mücsarnokban kiállitott egyik képét a Szépmüvészeti Muzeum vásárolta meg/.

Két Kiállitás. - Székesfehérvár.
Képzömüvészet. 1929. 16. sz. 32.l.

M.D.K.

Kerekes József /1892-

256.Tájkép. Olajf. 150x150 vászon.
257.Tájkép.Zichy ligeț. Olajf. vászon.

Elvesztek. /Székesfehérvár város/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
17. l.
MUMOK. Bp. 1952.

MDK

Kerekes József

Saláta kapások, of.

N. Szal. őszi tárlat, 1921. szept.

11 l.

MDK

Kerekes József

Nádorcsatorna, of.

A Fejér vmi és Szfvi Muz. igazg. jel. 1933.évről.
Székesfehérvári Szemle, 1934. 3-4.sz.
108 l.

Kerekes József

MDK

Eső, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Kerekes József MDK

Alkony, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Kerekes József MDK

Elhagyott táj, olf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Kerekes József

MDK

Füzfák, olf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Kerekes József MDK

Varró asszonyok, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

M.D.K.

Kerches József, miskolci
városi építész
tervei szerint a miskolci
takaréhegyet fiókintézete
részére sérházat épittet
Mezőhövesden.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.

okt. 27. sz. 9. old.

Kerekes József MDK

Poharak, olf.

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Kerekes József festő

Pesti Hirlap. 1924. máj: 31. 7

képzőművészeti kiállítás Szikesfehérvárra

FELJEGYZÉSEK.

Ritka madártani jelenség. Nagy László, a muzeum ügybuzgó madártani munkatársa egy ritka kékvércse példánnyal gazdagította a muzeumot. A vércse hermaphrodita, amit tollazata árul el. A him tiszta tollazata sötét palaszürke, a nősténynél a szárnyak és farkok fehéren foltosak. Ennél a példánynál ez a két tulajdonság együtt van: szárnyában és farkában palaszürke és fehér foltos tollak váltakoznak egymással. A kir. Magy. Madártaniintézet megállapítása szerint ez az eset a legnagyobb ritkaság és a muzeum madárgyüjteményének ornithologiai szempontból igen becses szerzeménye. A madarat Nagy László Dinnyésen lőtte július 1-én.

Árpádkori éremlelet. Bossányi I. szfvári lakos egy kis ezüstérmet adott át a muzeumnak, melyet Attila u. 23. szám alatti háza kertjében talált. A fillér nagyságú kis ezüstérem felirata szerint Aba Sámuel korából való (C. N. H. I. 10). Ugyaninnen már egy V. László korabeli (C. N. H. II. 171) aranyforintosunk is van (Szfehérvári Szemle, 1933, 64. l). Az érmek lelőhelyén csontvázak is kerültek elő. Valószinű a kis ezüstérem a csontváz melléklete volt. Rajta ugyanis két lyuk van, ami azt mutatja, hogy felvarrva ruhadiszként szerepelt, lelőhelye pedig középkori temető volt

Néprajzi gyüjtőút Szabadbattyán községben. A céhemlékek rendezése közben arra a meggyőződésre jutottunk, hogy a fejérmegyei céhek irataiból még okvetlen kell be nem szolgáltatott anyagnak lennie a megye egyes községeiben. Lévén Szabadbattyán a sármelléki céhek középpontja, ide vezetett első utunk. F. é. aug. 24. én felkerestük *Harmati István* közs. főjegyzőt, kinek utánjárására *Makk Alajos* egykori takácsmesterhez látogattunk, akinél a sármelléki takács-céh ládáját meg is találtuk A láda maga erősen megviselt, egyszerű keményfaláda, tartalmát (céhpecsét, jegyzőkönyvek, artikulusok) azonban kiemeltük és a muzeumba el is hoztuk. Ugyanakkor a padláson megtaláltuk a sármelléki takácscéh zászlaját, három igen szép festett rokkát és egy szétszedett, de minden darabjában egész szövőszéket. Ezekből a zászlót behoztuk a muzeumba, egy rokkát kiválasztottunk szintén a muzeum részére, a szövőszékre pedig igéretet kaptunk, hogy alkalomadtán behozzák és idebenn összeállítják Ugyanonnan régi cserép-tésztasütőt hoztunk be, míg egy sajátszövésű len abroszt és régi cselédgatyát csere-vétel utján szereztünk meg a muzeumnak.

Hivatalos tudósítások.

A Muzeumegyesület közgyűlése 1934. jún. 3.

Titkári jelentés.

a Fejérvármegyei és Székesfehérvári Muzeumegyesület 1933. évéről.

Mélyen tisztelt Közgyülés!

Amikor egy idegen szemlélő körültekint egy városban és keresi azt a szellemet, mely annak multjából, mint örökké jelenvaló ott lebeg az ódon emlékek látszólag hideg kövei és az ősi kulturák maradványainak tárlókincsei között; ott lebeg csendben, néma a régi templomok szárnyaló bolt-

ivei alatt, ott a százados utcák hangulatos csöndjében, — mondom — keresi annak a városnak genius loci-ját és nálunk a Városház-tér, Szent István utca, Megyeház utca, festői silhouettjein keresztül magába szívta a XVIII. század levegőjét; Maulbertsch, Sambart, Fischer, Cymbal ecsetjén és Bebo vésőjén keresztül a jezsuita vallásos élet művészi emlékeivel betelt, s most a múzeum emlékei közt egy egykori kereskedő arcképe előtt megáll s abból kiindulva korszakok levegőjét érzi a négy fal között, melyért elismerését, köszönetét fejezi ki azoknak, akik azt létrehozták, — akkor ez a legszebb dicséret, amely intézményt érhet s büszkén jegyzi fel a krónikás is évi jelentésének homlokán. Az Új Idők jun. 3. számában Nyilas Jenő cikke az, amely büszke örömmel töltheti el az egyesületet, mert évtizedes munkásságának elismerését láthatja benne. Nem ver dobot, hangos reklámot, hanem ismeretlen szemlélődő őszinte megnyilatkozását veti papirra, amikor az egyesület rendezte várostörténeti kiállítás nyomán impresszióit írta meg.

Igen. Egyesületünk célkitüzése nem holt korok halott emlékeit elskatulyázni, hanem az örökké élő és változó kultura értékeit megőrizni, és a jelenben is továbbélő multat megszólaltatni, multat, melyben költészet a valósággal ölelkezik, multat, melynek szelleme ihletőerőként lebeg a jövő új kikezdéseiben, a jövő haladás útjaiban is. Ezt a célt szolgálta az egyesület a *Várostörténelmi és kulturális kiállítással,* melyet városunk agilis polgármestere és egyesületünk alelnöke *dr. Csitáry G. Emil* kérésére a Szent István ünnepi hét alkalmával 1933. aug. 11—27-ig rendezett. „Várostörténetünk sötét hátteréből ki kell emelnünk, újból fényessé téve magunkévá kell tennünk a fehérvári lelket, — mondotta megnyitó beszédében a polgármester — nemcsak azért, hogy a nagyon szomorú horizont dacára rendületlenül bizakodóbbá tegyen bennünket a magyar jövő és a város sorsa iránt, hanem, hogy multunk tökéletes ismeretében, az ezeréves szellem erejével felfegyverkezve, szilárd alapokra rakhassuk le életünk munkáját!" — A kiállítás fényes sikere bizonyította, hogy egészséges közszellem él e városban, mely a tudományos és kulturális értékeket ép oly szerető gonddal ápolja, mint az élet praktikus javait: a gazdasági és anyagi lét eszközeit. De nemcsak a város, hanem Fejér megye szelleme is itt élt ez ősi város falai között, hol a megyei élet keretén belül a szentistváni gondolat először talált biztos támpontot Árpád véreinek és a magyarrá vált idegeneknek ez első közjogi bástyája körül. — Szent István, a nagy országalapító lelke őrködik ősi alkotása mai intézményei fölött. Szent István izzó magyar lelkülete, rendíthetetlen vallásos géniusza lengi át e föld minden rögét, Szent István jövőbe látó erkölcsi megújhodást és ezerévet igérő újmagyarsága él ennek a városnak szívében, honnan új erőnek kell szétáradnia a mai csonka országtörzsbe is!

Ezt a gondolatot érezte meg a magyar mult tudós művelője, az új magyar történetírás megalapozója *dr. Hóman Bálint* vallás és közoktatásügyi miniszterünk is, amikor egyesületünknek 1933. április 30-án tartott választmányi gyülésén megjelenvén, belekapcsolódott az egyesületünk által megindított és 1938. évben tartandó **Szent István centenárium** gondolatkörébe, mely ünnepségek részére országos viszonylatban is az ősi Alba Regia van hivatva középpontul szolgálni. A centenárium gondolatát a két testvér törvényhatóság is magáévá tette ép úgy, mint az egyházi tényezők s most kultuszminiszterünk, mint városunk képviselője, vette kezébe és viszi megoldás felé az egész tervezetet.

A Muzeumegyesület azonban, nemcsak külső dekorativ szerepléssel vesz részt a város kulturéletében hanem helyet követel magának az irodalmi, művészeti és tudományos élet terén is. Irodalmi téren a „Székesfehérvári Szemlé"-ben immár harmadik esztendeje számol be városunk és megyénk történeti multjának egy-egy eseményéről, közöl adatokat tud. kutatásokról, ismerteti egy-egy év kulturális eseményeit, feldolgozza a helytörténet szempontjából a napilapok és tud. szakfolyóiratok idevonatkozó cikkeit, egyszóval felölel mindent, amivel szükebb hazánk ismeretét, annak sze-

retetét előmozdíthatja. Az elmult esztendőben ugyan sok nehézségbe ütközött a kiadvány megjelentetése, de sikerült áthidalnunk a paragrafusok támasztotta akadályokat s fennállása, mely a tagok áldozatkészsége folytán addig is biztosítva volt, immár teljesen megalapozva néz a jövő elébe. — Cikkeinek tndományos értékét illetőleg — szemben a kákán is csomót keresés kicsinyes aggályain — mutatja az az érdeklődés, mellyel szakfolyóiratok kezelik lapunkat és az a külföldi érdeklődés, mely egyes cikkek fordítását, kivonatát kéri tőlünk. Tudományos és művészeti téren sem maradt el az egyesület a mult nemes hagyományaitól. Közel huszonöt esztendeje rendezi a Múzeumegyesület fáradhatatlanul és töretlenül *őszi tudományos előadássorozatát.* Elmúlt esztendőben is folytak e hagyományos előadások nov. 7 és dec 17. között a reálgimn. dísztermében. Közönsége, ha az elmult egy-két évben számban talán kisebb is volt, de állandó, magas szellemi intelligenciájú, fegyelmezett közönség volt, mely ezévben ismét két, sőt háromszorosára nőtt. (1256). Első előadásában Volkmann Róbert emlékének hódolt az egyesület. E zenetörténeti előadást *Sonkoly István* a városi zeneiskola tanára tartotta. Két előadásban a modern épitészet és városrendezés problémáival foglalkoztak előadóink. *Molnár Tibor* építészmérnök Európa mai építészetét mutatta be, *Schmidl Ferenc* városi műszaki tanácsos: Városrendezés és a közönség címen tartott előadást, melynek kapcsán rámutatott Fehérvár mai városképének kialakulására. A modern festőművészeti irányokat *dr. Décsey Géza* műkritikus ismertette vetített képek kiséretében. A művészet kérdései iránti érdeklődés szülte a következő két előadást is: *Marosi Arnold* múz. igazgató a Bécsből visszakerült műkincseket ismertette hozzákapcsolva azok fehérvári vonatkozásait; *dr. Fejes György* a pécsi muz. igazgatója pedig Tuth-ank-amonról és az egyptomi művészetről tartott előadást. Előadássorozatunk utolsó előadásakép pedig *gróf Széchenyi Viktor* főispán, egyesületünk elnöke a Széchenyi nemzetség történetéből közölt érdekes adatokat lenyügöző közvetlen előadásában.

Egyesületünk ezirányú, mint átalános működését városunk közönsége meleg elismeréssel és pártolással fogadta. A sajtó is készséggel nyitotta meg hasábjait az egyesület kérésének. Napilapjaink részéről mégis mintha valamelyes antagoizmust éreznénk irányunkban, tudományos és kulturális tevékenységünkkel szemben. Nem minősitjük rosszakaratnak, inkább érdeklődéshiánynak, közönbösségnek, ami a mai kornak sajátja sok komoly tudományos törekvéssel szemben.

Az egyesületi élet keretein belül meg kell még emlékeznünk tagjaink számában történt változásról is. A súlyos gazdasági helyzet okozta anyagi nehézségek miatt többévi tagdíjtartozás miatt törölnünk kellett 42 vidéki tagunkat, mig 7 új tagot vettünk fel sorainkba. Az alapító tagok száma 59, a rendes tagoké: 263, helybeli és 122 vidéki: tehát 385 rendes tag: összesen 444 tag.

Rendes közgyülésünket 1933. jún. 11-én tartottuk, amikor a választmány körében megüresedett helyekre *dr. Korniss Elemér* árvaszéki-ülnök, tb. főszolgabirót, *Stréda Antal* a Nemz. Bank helyi igazgatóját és *Streit Ferenc* prelátus-kanonokot választotta a közgyülés. Választmányi ülésünk négy volt.

Egyesületünket ezévben is támogatták jótevőink adományaikkal: Székesfehérvár város 1800 P., Fejérvármegye 3000 P., Népműv. Bizotts. 50 P., Nemz. Bank 20 P. Fogadják e helyen is az egyesület köszönetét.

Mélyen tisztelt Közgyülés!

Száraz adatok, kikapott megmozdulások, apró mozaikok ezek az egyesület életéből, semmiesetre sem az élet maga, mely annyi színű, mint a természet a május-júniusi nap ragyogó sugárözöne alatt. Élet, elevenség sokszor kifelé; de élet: csendes erőgyüjtés, szorgalmas anyagfeldolgozás az év legnagyobb részében befelé. Amint a növény bimbózik, kihajt, virágba fesel, aztán termését érleli, úgy a tudományos egyesületek élete is hosszú, fáradságos, szorgalmas munka, melynek gyümölcse annak értékesebb, minél alaposabb munka előzte meg an-

nak napvilágra jöttét. Nem hálás munka a világ szempontjából, elismerem, mert annak ragyogás, pillanatnyi élvezet, sokszor blöff kell, de igazi érték annak szemében, annál részére, aki az isteni alkotó erő mélyihletü akkordjait érzi benne, azét az erőért, mely ott él a kis virágban ép úgy, mint a hatalmas sziklabérc energiájában, akár az emberi ész alkotta gépszerkezetben, akár a költői lélek lehelletszerű finomságában. Ez az amit a szemlélő mély megérzéssel átérzett Fehérvár utcáin, templomaiban, ott a múzeum levegőjében, ez az amit ápolnunk kell közös erővel mindnyájunknak, akik e város kulturájáért dolgozunk.

Dormuth Árpád.

A Fejérvármegyei és Székesfehérvári Muzeum igazgatói jelentése az 1933. évről.

Az anyagi helyzet.

Az élő szervezet igazi erőpróbája, mikor nehézségekkel kell megküzdenie, akadályok gördülnek utjába és azokat legyőzve élettevékenységében nem gyengül, sőt megerősödve halad a fejlődés utján. Hála az isteni gondviselésnek, hogy bár az elmult év sem gazdasági, sem kulturális szempontból nem volt kedvezőbb a megelőzőknél, a székesfehérvári muzeum le tudta küzdeni az akadályokat, és életképességének bizonyságaként eredményben nem maradt el a többitől, sőt fölülmulta. Fenntartói minden erejükkel igyekeztek neki a szükséges anyagi erőt megadni, munkatársai megszaporodtak és fokozott munkásságot fejtettek ki, hogy necsak szinvonalon maradjon, hanem fejlődjön is. A székesfehérvári muzeum a társadalom és a helyi törvényhatóságok közös gyermeke, mindkettő gazdasági válsággal küzd, de a muzeum érdekébe mindegyik igyekezett annyit tenni, amennyire képes volt, a munkatársak pedig ideális önzetlenséggel végezték el azt a munkát, amit magukra vállaltak. Hálás köszönet nekik is, jótevőinknek is.

Anyagi ellátóink között a legmélyebb tisztelet és köszönet illeti meg Dr. Hóman Bálint, vallás- és közoktatásügyi minisztert, szeretett országgyülési képviselőnket, mert kegyes jóindulata a 600 P-re előirányzott államsegélyt fölemelte 1300 P-re és ezen felül vagy 800 P. értéket képviselő képanyagot helyezett el állami letétként művészeti gyüjteményünkben. A város 2000 P. segélyt utalt ki, ezenkívül fedezte mintegy 800 P-vel a muzeumépület tatarozási költségeit. A várm. nemcsak a rendes évi 3000 P. segélyt folyósította, de az előző évekből hátralékos 5000 P-ből kifizetett 2500 P-t és a Székesfehérvári Szemle kiadásához is hozzájárult 200 P-vel. Az egyesületi tagdíjakból 1587 P. volt a bevétel. A muzeum céljait szolgáló összes kiadás 8357·08 P. Ezen összegben 2079·71 P. személyi illeték, a gyüjtemények fenntartása, gyarapítása biztosítása 1993·73 P., berendezés 2638·45 P-vel szerepel a kiadásokban.

A muzeum személyzete és munkatársai.

A muzeum igazgatója *Marosi Arnold*, ciszt. r. reálgimnáziumi tanár, m. kir. kormányfőtanácsos, az Orsz. Magy. Gyüjteményegyetem Tanácsának tagja, a Műemlékek Orsz. Bizottságának l. tagja. *Dormuth Árpád* áll. reáliskolai tanár, muzeumőr és muzeumegyesületi titkár, a könyvtári osztály vezetője. *Joachim József*, elemi iskolai tanító, tb. muzeumőr, az éremgyüjtemény kezelője. *Mayer Lipót* és *Radeczky Dezső*, elemiiskolai tanítók, tb. muzeumőrök a természetrajzi gyüjtemény kezelői. *Dr. Say Géza*, festőművész a képtár rendezésével, *Nádas József* reáliskolai tanár céhemlékeink tanulmányozásával, *Andor Lóránt*, reáliskolai tanár rajzkészségével, *Nagy László*, államrendőrségi

(8956), Obermayer-féle vendéglő régi korcsma cégére (8854).

Kegyeleti tárgyaink között szerepelnek III. Béla és neje sírjában talált mellékleteknek a muzeum által elkészített másolatai (8791—99), Gróf Batthyány Lajos letétjeként nagy atyjától, a 48-as szabadságharc vértanu miniszterétől származó ruhák (8956—63). Prohászka emlékek: Mozaikkövekel kirakott nyakkereszt, „Liederkranz" c. harmonium kiséréthez irt énekkönyv, Lendvai István „Ottokár virágai" c. verse díszirásban (8707—9). Városi letét Hindenburgnak a volt 69. gyalogezred hősi emlékére küldött koszorújának szallaga (8788). Egy kis szövetekből összeállított kép I. Ferenc József és Erzsébet koronázásának emlékét őrzi (8839), egy kis szövetrészlet Thököly Imre kismárki temetésének ravataláról való (8847) és babérlevelek nagy halottaink koszoruiból (8846).

Világháborúból és az utána következő forradalmi időkből való egy olasz golyószóró (8850) és négy pecsétlő (8653—54, 8700, 8816).

Az éremgyüjteménybe beosztottunk 14 darabot, törzsállománya 4802 db. A beosztásban szerepel V. László aranyforintosa, találták székesfehérvárott Attila-u. 23 sz. alatt, Rudolf ezüsttallérja 1593, I. Ferenc József arany forintosa 1869, millenium ezüst 1 koronás hozzátartozó tokkal. Emlékérmek: az 1867-iki koronázás ónérme, I. Ferenc József és Erzsébet királyné 25 éves házassági évfordulójának ón- és rézemlékérme 1879, József nádor 100 éves születési évfordulójának ón emlékérme 1876-ból. Négy darab székesfehérvári sportérem, Grecsek László fényező nevét viselő kitüntető bronzérem az 1896-iki évi kiállításból és a XII. kat. naggyülés jelvénye 1903-ból. Az éremtár értékes szerzeménye Pfinn Józsefnek 1366 db. féméremből és 209 papirpénzből álló gyüjteménye, mely feldolgozás után jelentős számmal fogja gyarapítani beosztott anyagunkat. Dr. Kepes János a Klautz György hagyatékából vásárolt arany és ezüst emlékérmekkel járult hozzá éremtárunk gazdagításához.

C.) A néprajzi gyüjtemény gyarapodása 32, a törzsállománya 1034. A gyarapodásban szerepel: barok támlásszék Mányról (8679), saráglyás villa fából Bakonsárkányból (8655), kosfejes juhászbot Sárkeszi-Alsómajorból (8656), ürgefogó Hercegfalváról (8657), palotai agyagkorsó (8698), berakásos tölgyfaszekrény (8699), keresztalakú fafaragvány Iszkaszentgyörgyről (8705), fésütartó, virágtartópolc, őzagancsos bot Sárkeresztes-Györgymajorból (1710—12), kancsóalakú mázas edényke Adonyból (8781), juhászfaragásos bot Holmi-Felsőcikoláról (8782), viztartó edény cserépből (8783), bábsütő minták (8789—90), kulacs üvegből (8829), remekbe készült kétfülü nagyfazék (8842), kaloda Csókakőről (8843), régi asztalterítő Bicskéről (8849), takácscsévélő Bicskéről (8850), szivalakú hamutartó zöld mázas cserépből (8853), kukoricafejből készült lószőrhurkos fácánfogó Székesfehérvárról (8854), kukoricalevélből készült baba Gárdonyból (8855), kutyát ábrázoló fapipa (8856), sóőrlő kő Székesfehérvárról (8857), patkóalakú kovácscégér Bicskéről (8859), szinezett pásztorfaragásos tükör és képkeret Polgárdiról (8862—63), képkeret zöldmázas cserépből (8939), szőlőmetsző kés Bicskéről (8244).

D.) Természetrajzi gyüjtemény gyarapodása 83, törzsállománya 6928. A gyüjtemény embertani részébe beosztottunk 4 db. csontvázleletet a bicskei kőkorszaki sirokból 633—635/1933), 14 csontvázat az Előszállás-bajcsihegyi és öreghegyi avar temetőből (207—208/1933). A madárgyüjtemény gyarapodása: sarkibuvár (190/1933), kercsensólyom (53/1633), havasi partfutó és széki lile (433—34/1933), kabasólyom (479/1933), egy velencei tavi madárbiologiai csoportot (655/1933) és 6 fészekaljból 27 db. tojás (656/1933). Gróf Merán Jánosné Csákberényből 25 rendellenes szarvas és 5 őzagancsot, 1—1 korcs őz és szarvaslábot (658-58/1933) ajándékozott.

E.) **Művészeti csoportba** beosztott tárgyak száma 18, törzsállománya 678. A gyarapodásban szerepel: a Vörösmarty-társaság kiállításán a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által megvásárolt és letétként átengedett következő képek: Heller András: Antibes főtere, olajfestmény; Fenyves Sándor:

Csendélet, tempera; Barla-Ikus Henrik: Hajósok, vízfestmény; Matusek István: Borulás, pasztell; Pallay Imre: Kompozíció, Nyomortanya, krétarajz; Bence (Binder) László, Öreg paraszt, krétarajz; Kerekes József: Nádorcsatorna olajfestmény (8659–8666). Államsegélyből vétel: Végh Gusztáv: Szent Imre emléklapja, színezett rézmetszet (8965). A »Kéve« tagilletménye: Boldizsár rézkarca, Tájkép (8815) Matusek István Vörösmarty Mihály édesatyja velencei szőlőjének hajlékáról egy pasztellképet (8860), gról Batthyány Lajos Polgárdiból a kép felirata szerint régi fejérmegyei népviseletet ábrázoló német metszetet (8740), Tóth Károly a székesfehérvári városház-térről készült bronzolaj-nyomatot (8706) adományoztak. Letétként került a muzeumba a Szent-Anna kápolnából egy régi olajfestmény (8964). Prónay Gyula Maucks Gyulának a világháború alkalmával készült gipsz-szoborcsoportját: A hazatérő katona családjában, ajánlotta fel a muzeumnak. (8945).

Berendezés. A berendezési tárgyak gyarapodása: 1 db. 1·20 m. és 3 db. 2 m. tölgyfatárló, 2 középvitrin tölgyfából, 1 db. középvitrin puhafából, 2 db. 1 m. és 4 db. 2 m. puhafatárló, 1 db. lépcsős állvány, 8 kisebb és 2, nagyobb tábla puhafából, 5 magas és 1 alacsony könyvtartó állvány, 10 fedeles fadoboz a raktárba, 2 rovargyüjtő doboz, 2 üvegezett fadoboz kisebb tárgyak kiállítására, 1 polirozott, három ajtós, díszes könyvszekrény, 11 képkeret üvegezve, 12 üveglap képkeretbe, 4 fedeles lemezpapir doboz nyomtatványok számára, 47 üvegezett felirat, 2 vitrinállvány behuzása szövettel és 2 vaskályha.

Összegezés:

A) Könyvtár	gyarapodás	2058,	törzsállomány	16301
B) Régiségtár	»	582,	»	18216
C) Néprajz	»	32,	»	1034
D) Természetrajz	»	83,	»	6928
E) Művészet	»	18,	»	678
	Összen	2763,	»	43157

Kelt Székesfehérvár, 1933 dec. 31.

Marosi Arnold
muz. igazgató.

A Fejérmegyei és Székesfehérvári Muzeum-egyesület Zárószámadása az 1933. évről.

A) Törzsvagyon.

Hadikölcsönkötvényekben: n. é. K. 18.000, Kényszerkölcsönkötvény: n. é. 250.000, Székesfehérvári és Fejérmegyei Tkpénztári részvény: 3 darab, E törzsvagyonhoz hozzájárultak: Fiáth István 1915-ben: K. 1.000, Wertheim Pál 1918: 1.233·48 Egyesületi Pénztár 1918-ban: 2.766·52, Dr. Polgár Iván 1924-ben: 3.000, Magdics István 1925-ben: 250.000, Muzeum-egyesület fenntartott alapja: 10.000, K. Wertheim Pál 1926-ban öt darab Székesfehérvári Takarékpénztári részvénnyel. A részvények 1927-ben 50 P. felülfizetéssel kicseréltettek két darab Székesfehérvári Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank 25 pengő névértékű

KEREKES JÓZSEF

szül. Ősin, 1892. A középiskolák elvégzése után az Iparművészeti iskola növendéke lett. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített és orosz fogságba került. Hazajövet, a Műcsarnokban kiállított képeivel tünt fel. Eső és Alkonyat csendje című festményeit a Szépművészeti múzeum vette meg. Több képe van a székesfehérvári, veszprémi és a sümegi múzeumban.

KEREKES GIUSEPPE

nato ad Ősi, nel 1892. Dopo di aver compiuti gli studi medi, divenne alunno della Scuola d'Arte Industriale. Durante la guerra ha prestato servizio militare al fronte e cadde prigioniero in Russia. Ritornato in patria, ebbe successo coi quadri esposti al Salone delle Esposizioni. Ha molte opere nei Musei di Belle Arti di Székesfehérvár, Veszprém e Sümeg.

S KÖNYVNYOMDA R.-T.
TÁTRA-UTCA 4. SZÁM
07—68 ÉS AUT. 224—07.
ZETŐ: WEBER GUSZTÁV

ELŐFIZETÉS

Október elsejével uj előfizetés

Felkérjük azon olvasóinkat,

nem jelentették be, hogy ezt már cs

különben nem tudjuk biztositani a s

számokból teljesen fogytán van má

egyáltalán nem, a továbbiakból cs

ujonnan belépő előfizetőinket ellátni.

igényt tart, az sziveskedjék ezt post

mára a példányokat félretehessük.

szives figyelmébe ajánlani, hogy az

a lapot, de bennünket is erősebbé t

a lap terjedelmét tovább növeljük és

Előfizetési dijak:	*1/4 évre*	*P 10.—*
	1/2 évre	*P 20.—*
	1/1 évre	*P 40.—*
A Vállalkozók Lap-	*1/4 évre*	*P 8.—*

Kerekes József

Koll. Kiáll., Béres-
fehérvárott
1929. öncü.

Képzőmüvészet

1929. 220. l.

der bisherigen Kongresse gemäß werden die gr
Ursprüngen und Ausstrahlungen, also die an da
beeinflußten Länder von der altorientalischen bi
Jede Anregung zu dem Programm des Kongresse
Kongreß eine Ausstellung antiker Kleinkunst zu
möchte, die in Deutschland zerstreuten Hinterlas
Als Abschluß des Kongresses wird eine Gemei
Besichtigung der Denkmäler, Ausgrabungen und
Nähere Mitteilungen über die Durchführung d
Veranstaltungen werden später in einem besonde
Das Archäologische Institut des Deutschen Reich
jetzt, möglichst unter Benutzung der angefügten
Kenntnis erhielte, mit welchen Fachgenossen und F
des Kongresses rechnen darf, und wer bereit wäre
oder über die von ihm durchgeführten Ausgrabu
überdies von Regierung zu Regierung.

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK LEXIKONA

SZERKESZTIK: Dr. SZENDREI JÁNOS, A M. TUD. AKADÉMIA TAGJA
ÉS SZENTIVÁNYI GYULA, LAPSZERKESZTŐ

Szerkesztőség: SZEGED, TISZA LAJOS-KÖRUT 23. sz. II. e. 6. a.

Ismeretlen.
Inconnu.

SZEGED
914 APR. 7. E. 6
1
3
FILLER

Magyságos IV/17 Br.
Kerekes József
festőművész úrnak
~~Budapest~~
~~VIII. Nagytemplom u. 18.~~
Nisona Szeged

14/8 [illegible]

Kerekes József

arck. repr.

Lex Mag Társ

38. tabl.

Neue Folge. I. Band.

Die Stadt Halle und der Saalkreis

bearbeitet von

Gustav Schönermark,
Architekt.

II. Lieferung. Preis 1,50 Mark.

Halle a. d. S.
Verlag von Otto Hendel.
1884.

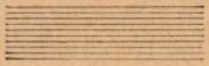 szám

a és a román uralom alól felszabadult keleti és
visszacsatolásáról és az országgal egyesítéséről

ni nyereménykölcsön

énykölcsön.)

'ILATKOZAT

ővárosi Községi
ztár R. T.

Budapest

nellett jegyz[ek] az 1941. évi november 1-i kelet

Kerekes József

irod

Képzőművészek

1933. 20. l. (Kéke-

fehérvári művészek

Kiállítása -)

Kerekes József

festő

l.

Lexikográfia

285. b. l.

Pálfy Miklós.

Derékon alól, kissé ba
zatul a gyüniölcsökkel s fegy
képe szolgál. Jobb kezében a
balját pedig a párkányzat
és szakállt hord. Vértet s k
markolata látszik. Felirat

NICOLAVS PALPHI

a két felső sarokban: „QVA g
LVCE ARCES IĀ NVTAVERE

alól balraadobon: „Dom̄icus C
s a „Schamboccae, et Cocara
imponet cinica serta tuo

Rézmetszet, méretei a v

3584.

KEREKES *József*, festő, • Ősi (Veszprém vm.) 1892 aug. 1. 1912. a bpesti Iparművészeti Iskolában tanult, 1916—19. orosz hadifogságban volt. Hazatérve, Székesfehérvárott telepedett meg. 1914. állított ki először a bpesti Műcsarnokban, hol 1921. Eső c. képét a Szépm. Múzeum vette meg. Arcképeket és naturalista tájképeket fest. 1929. Székesfehérvárott koll. kiállítást rendezett balatoni és firenzei tájképeiből.

Gy. gy. I 543 l

Klesel Menyhért

Derékig, jobbra, talapzat
részben a hermelines palást taka
körül égő gyertyák, meg egyházi
rata a kép alatt:

Melchior

és e felett jobbra: 149.

Rm., mér. a vk. 27.6 : 16

Szn. 14
332-90

Kerekes József

életrajz

irod

Csókássy 97. l.

Köeszközök, ösłoni IV. 128.

Kerekes Tódor

Pest

1912

Címtár 1930. 84. l.

Megkerestetik a tekintetes magyar kir. központi állampénztár, hogy a benti összeget, a számfejtési jegyzékek és ezekhez csatolt okmányok alapján, elszámolni szíveskedjék.

A magy. kir. vallás- és közoktatási minisztérium számvevőségének II. osztálya.

Budapesten, 190..... évi ..... hó .....n.

Kerekes I., 20. század (Jahrhundert).
256. VIHAR (Gewitter). Jelenve lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Kerekes J. 1921.
Vászon (Leinwand). 50×65 cm.

görög márványéhoz hasonló sárga fényfelületet mutatnak, és kitünő állapotban maradtak fenn. Más részt a carrarai márványból készült szobrok, különösen ha a szabadban állanak, aránylag gyorsan mutatják a pusztulás nyomait. Michel Angelo Dávidja, melyet néhány év előtt tető alá tettek, fényesen bizonyítja ezt. A berlini várhíd nyolcz csoportját (1853-ból) vízüveggel akarták a pusztulástól megóvni, kétes eredménynyel. A braunschweigi herczeg genfi emléke, szintén carrarai márványból van és az anyag állhatatlansága következtében összeomlással fenyegetett, úgy hogy a város az épületet elhordatni, és az anyagot részben más anyag által pótolni kénytelen.

*

Van Eyck testvérek a genti Szt-Bavon templomban lévő híres oltárképének, a németalföldi képirás ezen alapvető alkotásának állapotáról, kedvezőtlen hírt közöl a *Kunstchronik* f. é. 33. száma. A ki — úgymond — utóbbi időben látta e képet, az szomorúan

Kerekes József

festő

— Meghalt Kerekes József festőművész. *Székesfehérvárról* jelentik: *Kerekes* József festőművész a Szent György kórházban hosszú szenvedés után 45 éves korában meghalt. Az egyszerű földművesesaládból származó festőművész tehetsége még pásztorfiú korában tűnt fel s ennek alapján került a Képzőművészeti Főiskolára. Hosszabb ideig Olaszországban élt. Főleg balatoni és bakonyi tájképei találtak elismerésre. Ma délután temetik.

Pesti Napló

1938. febr. 9.

üspöksüveg, piros selyem alapon indás-
rajzú domború arany himzéssel, középsár-
ján és alsó peremén drágakövek, köztük
aranyrozetták. Csúcsán csavaros aranyozott
ezüst dísz. Indás szalagjai aranyrojtok-
kal. Mag. 36·5 cm. Magyar munka 1600 körül-
ről.

lószínűleg Forgách Ferenc primásé (1607–
1615) volt.

ankó 103–104 l. (XXXXV. tábla)

árvizkárosultak 1876, 45 l. 1502. szám.

gyhmüv. kiáll. 1930, 526. szám.

ernyánszky 85–86 l. (repr. 85 l.)

obor: Egyházi emlékek a történelmi
kiállítás [illegible] 1898, 97 l.

Kerekes József
festő

Kerekes József festőművész a székesfehérvári Szent György-kórházban hosszu szenvedés után 45 éves korában meghalt. Az egyszerü földmüvescsaládból származó festőművész tehetsége még pásztorfiu korában tünt fel s ennek alapján került a Festőművészeti Főiskolára. Hosszabb ideig Olaszországban élt. Főleg balatoni és bakonyi tájképei találtak elismerésre. Szerdán délután temetik.

Pesti Hirlap
1938 febr. 9.

SZERKESZTŐ TÁ

RADISICS J

1890

ÖTÖDIK ÉVFO

BUDAPES

KIADJA A MAGYAR IPARMŰVÉ

1890.

Kerekes József
festő

Meghalt Kerekes József festőművész

Székesfehérvár, február 8

Kerekes József festőművész a Szent György-kórházban hosszú szenvedés után 45 éves korában meghalt. Az egyszerű földművescsaládból származó festőművész tehetsége még pásztorfiú korában tünt fel s ennek alapján került a Festőművészeti Főiskolára. Szerdán délután temetik.

Az Est 1938. febr. 9.

Alkonyat. Kerekes József festménye a székesfehérvári műtárlaton

— Lássa, — szólt anyáskodó hangon, — most csakugyan sajnálom magát. Én magát szeretem, maga pedig úgy nyafog itt nekem, mint egy hisztériás asszony. Szégyelje magát.

Az orvos ijedten nézett az asszony szemébe.

Mary mosolygott és csókra nyújtotta a száját.

Károly megdermedt és a szívéből égő gyűlölet lobbant ki. Ő itt vonaglik szerelemben, félelemben és kétségbeesésben, ez az asszony pedig csókolózni akar! Nála arról van szó, hogy mi lesz ebből a borzasztó erővel kirobbant lelki forradalomból: boldogság-e, vagy gyalázatos élettragédia, meglepetés-e, vagy tomboló téboly, felszabadulás-e vagy öngyilkosság? — és ez az asszony mosolyog, tréfál, kacérkodik és csókon jár az esze!

Valami átsuhant az agyán.

— Hátha tévedek? Hátha az asszonynak van igaza s nem nekem, szegény, beteg, kicsinyhitű, gyáva nyomoréknak? Mit tudom én, benne nem éppen oly nagy és szent szerelem imádkozik-e, mint az én lelkemben, csak az én stilusom egzaltált és tragikus, az ő lelke meg optimista s az igazság és ártatlanság derűsen egyszerű szavával fejezi ki magát! És ki tudja, nem gonosz és tisztátalan fantáziával megvert szadista vagyok-e, amikor minden szava alatt egy piszkos motívum után szimatolok?

De ez a gondolat csak átsuhant az agyán. Még valójában végig sem gondolta, már maga előtt látta Johny Field daliás alakját. És eszébe jutott Ristori grófnő cinikus szétrombolási elmélete. Felhördült. Hát így van? Mary is így szokta? És ebben a pillanatban borzasztó fájdalommal állapította meg, hogy ami neki halálos tragédia, az Marynak egy könnyű, vidám kis kaland, amellyel szétrombolja türhetetlen szerelmét, amely Johnyhoz láncolta.

— Asszonyom, bocsásson meg, nagyon gyenge vagyok — lihegte elkeseredett, bolond, önkínzó kegyetlenséggel.

Az asszony hirtelen talpra ugrott és vállára kapta fehér kasmirsálját.

— Elkerget? — kérdezte halálsápadtan és a szeme villámokat szórt. — Szerencsétlen, együgyű, durva lelkű ember!

És kirohant az ajtón.

XX.

Ahogy Mrs. Goulden elhagyta a szobát, Adonyi kiugrott az ágyból. Az íróasztalhoz futott és a fiókból előkotort egy papirdobozkát. Megnézte: veronal, 0.5 gr.

— Ez az, — mondta hangosan, majd keményen, türelmetlenül hozzátette: — Elég volt. Utálom magam. Most aludni fogok.

Másfél gram port bevett és lefeküdt. Tiz perc mulva aludt s mikor fölébredt, megnézte az órát. Az óra 5 óra 10 percet mutatott. Csengetett. Az inastól megkérdezte:

— Hány óra van, fiam?

— Öt óra tiz.

— Reggel?

— Délután. Excellenciádat nem birtam felkelteni.

Elküldte a fiút, felült az ágyban és gondolkodni kezdett.

— Nem volt igazam. Szeretem. Ő is szeret engem. Nincs jogom és nincs okom gyanusítani.

Nagy, édes, boldog nyugalom áradt a szivéből. Mintha tegnapról mára megváltozott volna a saját idegrendszere s vele együtt az egész élet. A Kosmos, a Nap és a csillagok, az emberiség, a természet, a lélek s a logika minden abszolut törvénye. Mintha Isten ujjáteremtette volna az egész világot. Most mindent másként látott. Most tudta, hogy Mary tiszta, ártatlan, őszinte és szerelmes. Most belátta, hogy az asszony multjához semmi köze nincs. A multjához? Ki mondja, hogy Marynak multja van? Mary gyermek volt még, amikor belekényszerítették egy olyan házasságba, amelyben nem volt sem szerelem, sem gyengédség,

Uj idők 1925. 46-47.

sem erény, sem bűn, csak üzlet, mint ahogy a fejedelmi házasságokban sincs más, csak politika és államok érdeke. És Mary, amikor asszonnyá érett, beleszeretett egy ifjúba . . . nos, beleszeretett John Field daliás és kedves ifjúságába is . . . hát igen, Mary nem Mrs. Goulden, hanem Johny Field felesége volt. Feleség volt, tiszta, hű, szerelmes, önfeláldozó feleség. Aztán elvált tőle. Mary a John Field elvált felesége és most Adonyi Károly orvos menyasszonya.

Az orvos eközben megfürdött és öltözködni kezdett.

— Pompás egészségben vagyok — állapította meg boldog elégedettséggel. — Zsákokat tudnék hordani a kikötőben s végig tudnám táncolni az alkirály bálját.

Aztán hirtelen a homlokára ütött:

— De Maryt tegnap nagyon megsértettem. Istenem, ha meggyűlölt volna a durvaságom miatt! Megyek és leborulok a lába elé és megkövetem őt. Ha szeret, meg fogja érteni az egzaltált szerelem végletes hánykolódásait és meg fog könyörülni rajtam. És ha nem? Akkor ott lövöm magam agyon a lábai előtt. Mert egy dolog bizonyos: hogy nélküle egy napig sem tudok és nem akarok élni. Nem bánom, ha kigunyol, ha megvet, ha akármilyen penitenciát ró rám, nem bánom, ha meg is tagadja tőlem önmagát, nem bánom, nem bánom, csak türjön meg a közelében, csak hallhassam hangját, csak nézhessem és imádhassam és levezekelhessem vele szemben elkövetett szörnyű büneimet.

Kapkodva és lihegve öltözködött és közben letelefonált a portáshoz, hogy autót rendeljenek neki. Gyalog is csak öt perc ugyan a Palace-szálloda, de ki birja ki ezt az ötpercnyi időveszteséget!

Már a nyakkendőjét kötötte, amikor megszólalt a telefon.

— Halló, ki beszél.

— Itt Palace-Hotel . . . Mrs. Goulden rendeletéből.

Adonyi arca megrándult.

— Kérem.

— Kapcsolom.

— Mr. Adonyi? Igen? Jó reggelt Károly! Hogy van? De sokáig aludt! Már aggódtam magáért.

Az orvos száraz, fuldokló hangon válaszolt.

— Köszönöm. Semmi baj.

Adonyi kezében remegett a kagyló. Mary orgánuma a telefonban valami siránkozó vagy turbékolva bugó színezetet kapott és a mélyhegedü legszebb hangjánál is édesebben zengett. Adonyi idegeit eufóriás izgalom rázta meg, de egy szót sem tudott kipréselni a torkán. Az asszony hangja tovább muzsikált.

— Tegnap nagyon sajnáltam ám magát. És most lelkiismeretfurdalásom van, hogy nem tudtam uralkodni a könnyen sértődő természetemen. Én voltam a hibás. Nem haragszik rám?

— Nincs jogom . . .

— De joga van. Akarom, hogy érezze a jogát.

— Én nem — felelte szárazon és kegyetlenül az orvos, de a saját hangját úgy hallotta, mintha egy idegen ember beszélne. Nem is tudta, mit mond, csak azt érezte, hogy vére az agyára tolul és forr és sistereg érthetetlen és akaratlan dühvel.

Mary hangja siránkozóvá lett.

— Hát még mindig? Károly, maga nagyon beteg!

— Egészségesebb vagyok, mint életemben valaha.

— Akkor nem szeret.

— Erről nem lehet telefonon szó . . .

Károly csak azt hallotta, hogy ott túlnan leteszik a kagylót. Ő is lecsapta és aztán leroskadt a székbe.

— Istenem, mit tettem? — sóhajtott rémült csodálkozással. — Miféle démon beszélt itt belőlem?

Magára kapta kabátját, fejébe kalapot csapott és kirohant a szobából. A szálloda előtt beugrott az autóba és zihálva ismételgette.

— A Palace-ba . . . a Palace-ba.

A soffőr nagyot bámult. Néhány másodperc mulva Adonyi már a Palace lépcsőin futott fölfelé.

— Istenem, mit tettem? Vajjon meg tud-e bocsátani nekem? — lihegte hangosan.

Az ajtó előtt megállt.

— Nem, nem megyek be hozzá.

Nem nyúlt a csengőhöz.

Valaki kinyitotta az appartement halljának ajtaját és kidugta a fejét.

— Ki az?

Adonyi nem szólt. Elindult, hogy visszamegy.

— Mister Adonyi! Herr Doctor!

Mary komornája volt. A leány lelkendezve szaladt a távozó után.

— Mister Adonyi, a missis sir . . . a missis nagyon beteg . . . jöjjön, az Istenért!

Adonyi szive felujongott. Hát szeret! Belépett a fogadó szobába. A komorna Maryért szaladt. Az asszony fehér pongyolában, kisirt szemmel, támolyogva lépett a szobába.

— Hát mégis eljött, Károly?

Az orvos érezte, hogy nyomban elborul és megcsókolja a fehér pongyola menyétprém szegélyét. Azt akarta mondani: imádom Mary és így akarok meghalni a maga lába előtt. De nem tudott szólni.

Mary az orvos mellére borult.

Károly hátra lépett és Maryt eltolta magától.

Az asszony rémülten visszatántorodott.

Károly szeretett volna valami olyan szót belesirni az asszony fülébe, amilyent még szerelmes ember a párjának, hívő a bálványnak, alattvaló a királyának, vadember a fetisének még soha ki nem mondott. Ránézett az asszonyra és látta, hogy az sir.

— Miért sir? — kérdezte hüvösen.

— Mert félek magától — nyögte keservesen Mary.

— Ne féljen. Nem erőszakoskodom.

Miért mondta ezt? Károly maga is megrendült. Nem ezt akarta mondani. Azt akarta mondani, hogy Mary, én elvesztettem az eszemet, bocsáss meg, tedd a kezedet a fejemre, üzd el az agyamról a dac és téboly rémét, gyere, gyógyíts meg. Emelj fel . . .

De nem mondta. Hanem megismételte.

— Nem erőszakoskodom. Nem akarok semmit.

— Károly! — sikoltott az asszony.

— Ne féljen. Nem élek vissza a gyengeségével.

— Károly!

Az orvos elhatározta, hogy elég volt ebből a perverz játékból. Szépen odaül a siró asszony mellé és megfogja a kezét. És kiengeszteli.

— Mary — suttogta elérzékenyedve — én . . . én.

E pillanatban elragadta a düh.

— . . . Elmegyek — folytatta reszketve a fájdalomtól. — De ne feledje el, hogy maga volt az, aki szétrombolta az én . . .

— Mit? — lihegett az asszony.

— Az én szerelmemet. És a magáét is talán.

— Én?

— Maga.

— Mivel?

A férfi sokáig hallgatott. Megbánta, hogy elragadtatta magát. Most egész világosan érezte, hogy nem tud e nélkül az asszony nélkül élni. Érezte, hogy ezt legjobb bevallani s aztán a karjaiba kapni Maryt

Schaumburg-Lippe hercegi udv. pince Villány. Pezsgő, palackbor, V., Béla-u. 8

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1967 ÁPR 15

Kerekes László

nacs szervezte.

— **Arany- ezüst- és bronz** diplomát kapnak a salgótarjáni Könnyűzenei Fesztiválon legeredményesebben szereplő együttesek. A diplomák — Kerekes László grafikusművész tervei alapján — a Nógrád megyei Nyomdaipari Vállalatnál készülnek.

bajnokságot. A rajt április 23-án lesz. A két csoportban

Kerekes Lajos

műasztalos

lásd 65, 143,

Jesch 148. l.

Feleki László gr:

Mellig, kissé balr
Zöbfelől elválasztott haja, s
Kála leberetvált. Ingének ál
nye s kabátja sötétkék.

Olajfestés, vászonra,
Az 1848-diki ere

Kerekes Márton

Kolozsvári épitom.

1868-ban renoválta a Magyargyerővásárhelyi ref. templomot

A régi templomot 1831-ben lebontottak

Malmagyrépnüv. I.

83. l.

l.

Jankó János

Kalotaszeg magyar népe

3. §.

Az Intézet tagjai:
a) rendes,
b) rendkívüli,
c) alapító és
d) tiszteleti tagok.

4. §.

Rendes tag lehet mindenki, aki az Országos Magyar Sajtókamara ujságírói főosztálya első szakosztályának tagja, ha felvételét az Intézetnél ötvenötödik életévének betölése előtt kérte.

5. §.

(1) Rendkívüli tag lehet mindenki, aki a Sajtókamara ujságírói főosztálya második, harmadik vagy negyedik szakosztályának, vagy a lapkiadói főosztály bármelyik szakosztályának tagja, vagy aki a Sajtókamara alkalmazott tisztviselője.

(2) Rendkívüli tag lehet továbbá az is, aki a Sajtókamarának nem tagja ugyan, de a Sajtókamara megalakulása után 1939 július 1-én vagy pedig a sajtókamarai tagságának megszünésekor (23. §. [2] bekezdés) az Intézetnek már legalább tizenöt év óta tagja volt és tagsági joga fenntartását — az erre irányuló írásbeli felhívás kézhezvételétől számított tizenöt nap alatt — az Intézetnek bejelentette.

Áradás. Kerekes József festménye a székesfehérvári kiállításon

Meghalok érted!

— Regény — 21. folytatás

Irta: **Rudolf Stratz**

Felzengett az orgona. Zúgott, mint a szélvész, harsogott, mint a viharos ég és amikor lecsendesült, mint a szivárvány ívelt az ég felé a tiszti asszonyok csengő kórusa, sok friss, fiatal, tiszta hang, ekképpen:

A sors árja ide dobott
S megtépte szíveinket
A Megváltó kézen fogott
És hazahozott minket.

Gisbert és Vera egymásra néztek.

Ajkuk kétségbeesett mosolyra húzódott. A mosoly ezt fejezte ki:

— A sors árja a mi szíveinket tépte meg, bennünket sodort magával . . .

Suttogásukra lassankint figyelmes lett a közönség. A hívők szemrehányóan tekintgettek rájuk.

Az egyik padban egy nő rosszul lett és el akarta hagyni a templomot. Emberek siettek a segítségére. Az így keletkezett zűrzavarban Gisbert és Vera sietve eltávoztak a templomból.

Odakünn tündöklött a nyár.

Lassan sétáltak végig a Kurfürstendammon, amely szinte fürdött a nap perzselő sugarainak zuhatagában.

Még nem küzdötték le mély megindultságukat.

Úgy érezték, hogy a templomban szent fogadalmat tettek, amely ismét, örökre egybefűzte kettőjüket, akárcsak az az eskü, amellyel egykor örök hűséget fogadtak egymásnak az oltár előtt.

És mert így éreztek, épp ezért nem zavarta őket, hogy népes utcán haladtak végig, amelyen a vasárnap délelőtti sétálók beláthatatlan tömege nyüzsgött, az ünnepi díszbe öltözött csákós, atillás katonatisztek egész sora és igen sok tiszti asszony is. Nem zavarta őket semmi és senki, mert úgy érezték, hogy Isten és ember előtt is összetartoznak.

— Levelet kaptam apám ügyvédjétől — beszélte Vera, — Stendalból. Az ügyvéd arról értesít, hogy apám végrendeletében a köteles részre szorít engem. Arra, amelyet mi ketten már *akkor* elvertünk.

— Más szóval ez azt jelenti, hogy az apád kitagadott?

Vera bólintott. A tény szemmelláthatólag kevéssé érdekelte az asszonyt. Nyugodtan folytatta:

— Apám is írt. Azt írta, hogy nem akar többé látni. Vannak olyan gyermekei is, akikben öröme telik. Majd azokkal vígasztalódik. Hát csak vígasztalódjék. Én, úgylátszik, nem arra születtem, hogy örömet okozzak . . . Még sohasem sikerült . . .

— Te az enyém vagy és én a tied. A többi nem fontos.

— Georg . . .

— Igen . . .

— Mondd: úgy-e, mielőtt Muthardtéknál viszontláttuk egymást, megelégedett voltál?

Gisbert vállat vont és hallgatott.

— Mindened megvolt, amire általános fogalmak

Cipőkülönlegességek | GULIWER CIPŐHÁZ Budapest, VI I., Rákóczi-út 1 | HÓ- ÉS SÁRCIPŐK

Uj Idők 1926. II. félév

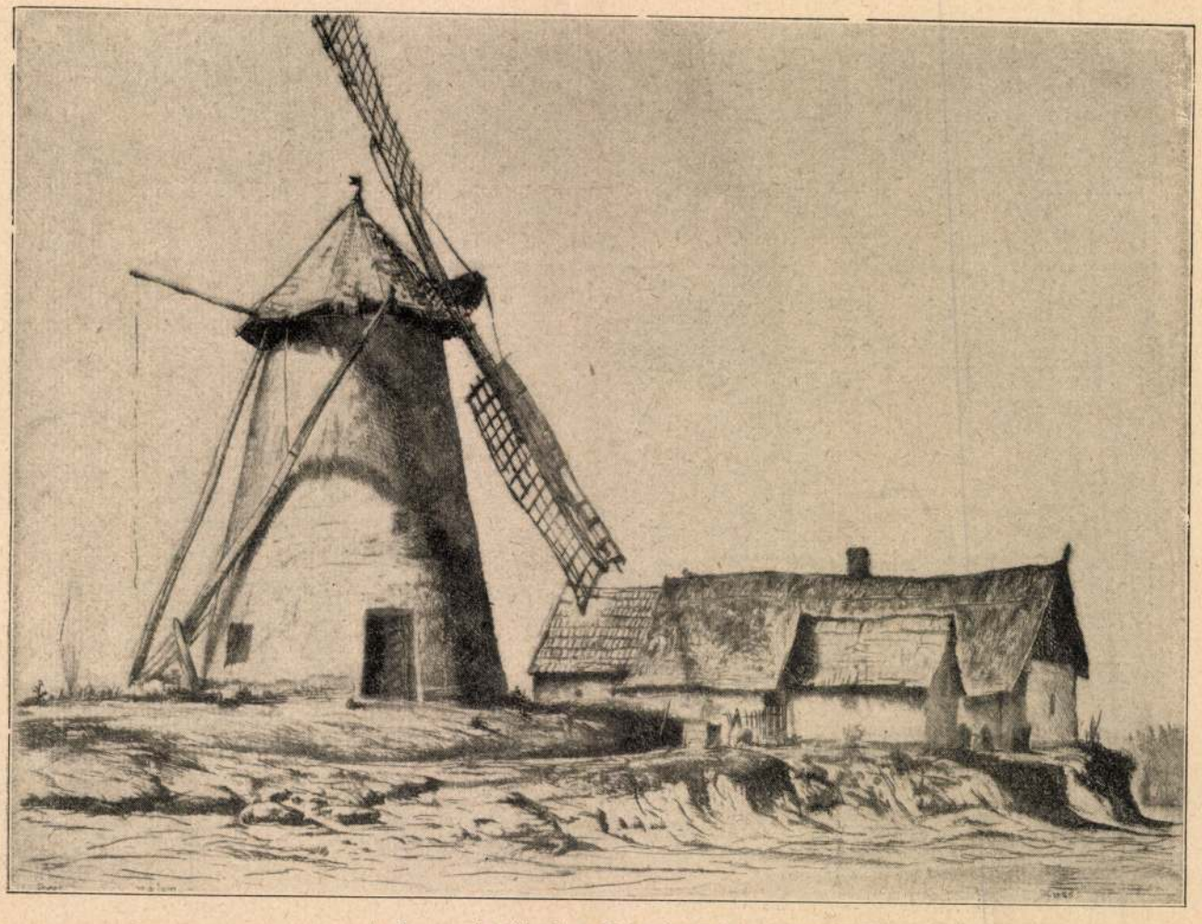

A dorozsmai szélmalom. Kaveczky Zoltán rézkarca

szerint egy embernek szüksége lehet. És ennek most vége ... miattam.

— Azt hiszed Vera, hogy a megelégedés a legfőbb jó? Hidd el: gyakran megesik, hogy az ember szinte szégyelli magát, mert olyan nagyon megelégedett ...

Vera megrázta szép szőke fejét.

— Apám levelének van egy érdekes részlete. Azt írja: „Végzetes balszerencse lebeg feletted. Mindenkit tönkreteszel, akihez közel jutsz ... Tönkretettél engem, apádat, tönkretetted a férjedet, a vőlegényedet, gyermekedet ... S most ismét férjeden van a sor ..." Az apámnak igaza van. Sokszor bánt a lelkiismeret ... különösen miattad, Georg ... S olyankor azt érzem, hogy a magamfajta átokverte teremtés nem is érdemli meg, hogy éljen.

— Hallgass! Elég volt az ostobaságokból — kiáltott Verára Gisbert, csaknem nyersen. — Ne légy gyáva. Tanulj meg bátornak lenni és felejtsd el, ami volt.

Vera alázatosan hajtotta le a fejét és hallgatott.

Amikor Gisbert az asszony szelíden lehajtott fejére nézett, úgy tűnt fel neki, hogy Vera arca az utóbbi hetekben egészen megváltozott. Fiatalosabb, leányosabb lett. A nagyvilági nő nyugodt, bátor biztonsága eltűnt lényéből. Azokra az időkre emlékeztette a férfit, amikor jegyben jártak és Vera: hófehér ruhás fiatal leány, holdvilágos estéken az oldala mellett haladt a tarlón ... egy szalmaszálat rágcsált és elgondolkozva, arcán boldog mosollyal, csillogó szemmel hallgatta az ifjú hadnagy szavait ...

Georg alig tudta elképzelni, hogy azóta tíz esztendő telt el. Ez a tíz esztendő csak álom volt. Nem váltak el egymástól egy percre sem azóta ...

— Ne gondoljunk a múlttal, Vera. Egész erőnket a jövőért való küzdelemre tartogassuk. Nem könnyű út vár reánk, Vera. Keserves.

Gisbert a tengerentúlról, fantasztikus terveiről kezdett beszélni és arról, hogy a történtek ellenére is Schefflenz ezredeshez fog fordulni. Az ezredes segíthet rajta. Régi, kipróbált afrikai harcos Schefflenz. Még Wissmann alatt küzdött Busiri ellen. Schefflenz segíteni fog. Csak okosan kell vele beszélni. Az, hogy tegnap kissé furcsállotta a helyzetet, szinte magától értetődik.

Gisbert lelkesen beszélt Afrikáról.

Vera hittel hallgatta.

Légvárakat építettek. A berlini aszfalt száraz forrósága, a trópusok ízzó hőségévé változott át képzelmünkben. A Tiergarten tikkadt, poros tölgyei pálmaerdővé. A járókelők arca egy szempillantás alatt barnára égett. Fejükön nem kalap setétlett, hanem turbán tarkállott és tollkorona lengett. A sétálók nem fekete zsakettet vagy szürke zakkót viseltek, de fehér köpenyt és párduc-bőröket.

Álmodozásukból csak akkor ébredtek fel, amikor a Potsdamer Platzra, a Wannseebahnhoz érkeztek.

Verának sietnie kellett, hogy ebédre hazaérjen.

Kezet fogtak.

Gisbert így szólt:

— Isten veled. Holnap látjuk egymást! Rám most keserves, nehéz órák várnak ...

A feleségével való beszélgetés!

Vera nem válaszolt.

A vasárnapi kirándulók tömege elsodorta őt Gisbert mellől, aki csak akkor látta meg ismét a fiatal

Schaumburg-Lippe hercegi udv. pince Villány. Pezsgő, palackborV., Béla-u. 8.

M.D.K

Keseles László

grafikus

A „Kiáltás" ainú plakat

egyik tervezője

—:—

Magyar Nemzet, 1969. okt. 12.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK.

Kerekes László

Kiállitási kritika

Nógrád 1967 febr.5.p.7.

MDK.

Kerekes László

Részvétele fotókiállitáson

Komárommegyei Dolgozók Lapja 1965 máj.12.lap -

.K9

Kereső lássló

Részvétele fotókiállításon

Kombinmegyei Dolgozók Lapja 1965 máj.12.lap -

Kerekes László

grafikát készített a Hazafias
Népfront Nógrád megyei elnöksége
által kiadott „Kéktáj" c. irodalmi
plakáthoz

Magyar Nemzet 1970 április 8.

Kerekes László

Grafikai munkákat készített a KMP jubileumára kiadott plakettsorozat részére

N.N.: Plakettsorozat a KMP tiszteletére

Nógrád 1968 XI. 19

(40.dd)

Kerekes László

festőművész

Külföldi magyarok

Repro.: „Felete-fehér" sorozat

cím nélkül. akril, karton

69x71cm

k.: 1986

Szombathy Bálint

cikke

Művészet

89/6

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD
Keresés László
1967 NOV 6

1021

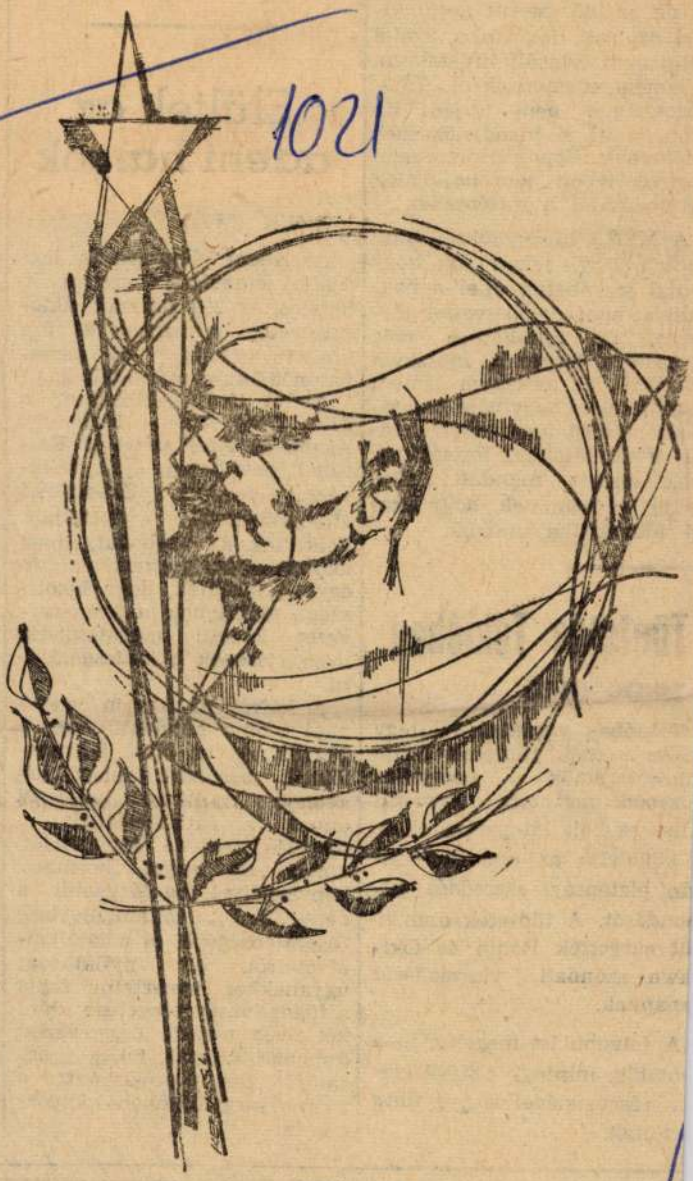

Kerekes László: Az eszme

, de ez idő szerint apját kí-ri az iraki fővárosba, Szalal élig nem értesült hivatalosan jemeni eseményekről. Tájé-ozottságuk nem terjedt túl zon, amit a hírügynökségek elentenek. Éppen ezért Szalal örnyezetében nem hajlandók ommentálni a történteket.

A MENA hírügynökség Bag-adból annyit jelent csak, hogy zalal szombaton éjjel a bag-adi szovjet nagykövettel tár-yalt, de feltehetően még hétfőre tervezett moszkvai tazásról. A moszkvai jemeni agykövetség szóvivője hivata-osan szintén nem tudott sem-it a történtekhez hozzáfűzni, sak annyit mondott: nem artja valószínűnek, hogy Sza-al Moszkvába utazzék.

Tüntetés Tokióban

TOKIÓ (MTI)

Tokióban vasárnap mintegy zázezer diák tüntetett Szato iniszterelnök november özepére tervezett Egyesült llamok-beli látogatása ellen, követelte az amerikai—ja-án biztonsági szerződés fel-ondását. A tüntetők ezen kí-ül sürgették Bonin és Oki-awa azonnali visszaadását apánnak.

A felvonulást megelőzően a ntetők, mintegy 140 000 em-er részvételével nagygyűlést rtottak.

ADEN (MTI)

Az adeni harcoknak leg-újabb jelentések szerint 59 halálos és 200 sebesült áldo-zata volt. A harcok 36 óra hosszat tartottak, de szom-baton délután már elültek.

Abdul Kavi Makkavi, a FLOSY és Katan Mohamed Asabi, az NLF vezetője Kai-róból szombaton éjjel felhí-vással fordult a dél-arábiai államszövetség lakosaihoz. Felkérték az arabokat, hogy ne harcoljanak egymással, és egyben közölték, hogy bizott-ságot alakítanak a két szer-vezet közötti megállapodás megsértésének a kivizsgálásá-ra.

A kairói Al Ahram vasár-napi száma bejelenti, hogy a FLOSY és az NLF képvise-lőinek záróértekezletéről ki-adandó nyiltkozat bejelenti annak a küldöttségnek a megalakítását és összetételét, amely az angol kormány képviselőivel fog tárgyalni a dél-arábiai államszövetség függetlenségéről és a hatalom-átvételről. A nyilatkozat ugyanakkor ismertetni fogja a függetlenség elnyerése utáni két évre terjedő úgynevezett átmeneti időszak teljes prog-ramját. Ezt a programot a kairói tárgyalásokon dolgoz-ták ki.

figyel
tására

Loui
be eg
elnök
adója
kijeler
hogy
Kongó
zetben

LON
Szo
nyol lé
utassz
spanyo
volt L
lás el
zött és
30 uta
zete é

HON
A
galmi

Jyikolaj Amoszov:

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
pest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD
Kerekes László
1967 OKT 19.

1021

Művészet - az utcán

Ezek az alkotások nem a tárlatlátogatóhoz, hanem az utca emberéhez szólnak, aki — persze — maga is tárlatlátogató az „utcai tárlatban". Mert az utcán, téren is fogad bennünket egyfajta mindennapi tárlat, amely a falakról, egyéb felületekről, különböző csatornákon át szól hozzánk.

A Művelődésügyi Minisztérium kiadásában „Népművelési propaganda és reklám" címmel nemsokára napvilágot lát egy kiadvány, amelyet Vitár Zoltán pszichológus és Kerekes László írt.

— Én az anyag pszichotechnikai kérdéseivel foglalkozom, ez a kiadvány egy része — mondja a Salgótarjánban élő, tevékenykedő fiatal grafikus, Kerekes László. — A reklámcélok megvalósításánál felhasznált reklámeszközök megválasztásával, amelyek magukba foglalják az akusztikai és a vizuális eszközöket. Szó van ezen belül a reklámakciók technikai lebonyolításáról (például a grafikai tervezésről stb.), s egyéb más kérdésről.

Kerekes László öt éve foglalkozik — egyéb képzőművészeti tevékenységen kívül — az alkalmazott grafikával, ennyi idő óta szól közvetlenül is az utcához. A salgótarjáni Állami Áruház, majd a Nógrád megyei Moziüzemi Vállalat grafikusaként, jelenleg a megyei József Attila Művelődési Ház helyettes igazgatójaként tevékenykedik a fejlődő városban. A ház népművelési tevékenységének egy részét képezi az alkalmazott grafika színvonalas, helyes felhasználása. E munkára a Népművelési Intézet is felfigyelt, elhangzott már olyan terv, hogy Salgótarjánban módszertani központ létesüljön az ezirányú tapasztalatok kicserélésére. A ház kiadványai, műsorfüzetek, a falragaszok, dekorációk, díszletek tehát nemcsak az utca, hanem a „szakma" elismerését is kivívták maguknak, s ez mindenekelőtt Kerekes László elképzeléseit dicséri.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója méltó megünneplésére készülve különösen fontos népművelési, sőt politikai feladat színvonalasan szólni — az utcához. Kerekes László például Nagybátony-Bányaváros számára rendkívül ízléses, elegáns műsorfüzetet tervezett, Salgótarjánnak is készíti az ünnepi program grafikai borítólapját négy színnyomásban, s már dolgozik a központi ünnepség díszlettervein.

Természetesen nemcsak falragaszok, műsorfüzetek, díszlettervek kerülnek ki a keze alól. Az év elejétől a Palócföld grafikai szerkesztését is végzi. Kitűnőnek találja többi között az Új Írás, illetve a Kass János által megadott folyóiratformát; terve, hogy a viszonylag szegényes megyei nyomdatechnikai lehetőségeket kihasználva, s figyelve a legkorszerűbb külföldi folyóiratok megoldásait is, minden szám vonzó formában kerülhessen az olvasó asztalára.

Jelenleg a Centrum Áruház reklámszövegén, illetve emblémáján dolgozik. A szöveg: áruház a város középpontjában, áruház az érdeklődés középpontjában, a vásárló a figyelem középpontjában. S az embléma? Nos, reméljük mielőbb megjelenik Salgótarjánban a Centrum (az új üzletház) csomagolópapírján.

Kerekes László alkalmazott grafikái az utcához szólnak, színvonalasan szolgálják a megrendelő által kitűzött célt, közvetlen hangúak, igényesek, éppen ezért művészi alkotások. A fiatal művész most végezte el a főiskolán a rajz-szakot, jelenleg egyéb tervein kívül az alap-tagság gondolatával foglalkozik.

Egyéni hangja, művészi igényessége és fegyelme bizonyára a tárlatlátogatót is megnyeri. Érdeklődéssel várjuk alkalmazott grafikáit követően egyéb képzőművészeti alkotásai is, az utca után a kiállítási csarnokokban.

(tóth)

Különféle el-
sek voltak.
sok tanácsko-
án *Nagy Osz-*
Kertész Ró-
ányamérnökök
ztak egy újí-
vaslatot a szál-
módosítására.
újítás lényege:
n-akna terme-
nagyteljesítmé-
nürítős gépko-
szállítani
jonnan létesí-
lejtős aknától
a módszerrel
ztelenné vá-
hosszú vasúti
pálya felújí-
eljesen felad-
visszarabol-
az ott levő
ezéseket, állón-
ket. A fenn-
igény csök-
mintegy 45
zám-megtaka-
eredményez.
ch-akna ter-
egyre inkább
területre kor-
k. Itt a lej-
na kihajtása

resztül a ki- és be-
szállási időt is rö-
vidítik. A veszteség-
idő 60 százalékos
csökkenésével szá-
molnak, ami termé-
szetesen termelé-
kenységnövekedést is
eredményez. Az új
lejtaknával január
közepére el is ké-
szül már *Berzák Jó-*
zsef aranyérmes szo-
cialista brigádja.

Teljesen megválto-
zik Forgách-akna ar-
culata. A sportpálya
melletti utat bővítik
és egy rakodóteret,
tároló helyiséget ép-
tenek.

A terv végleges
megvalósítása jövő-
re várható. Megszű-
nik tehát a szállító-
pályához tartozó ösz-
szes gépház. Felsza-
badul az új lejtős ak-
nára és meddőhá-
nyóra kerülő kivéte-
lével valamennyi je-
lenleg alkalmazott
gép. Feleslegessé vá-
lik 300 csille, amit

más bányákban le-
het hasznosítani. A
somlyói irodára és
műhelyépületekre
sem lesz tovább
szükség.

Az újítással kap-
csolatban pontos,
részletes kalkulációt
is készítettek. A na-
pi 30 vagonos ter-
melést alapul véve,
évente több mint 2
millió 200 ezer fo-
rint megtakarítás ér-
hető el. Ez azt je-
lenti, hogy az egy
tonna szénre eső ter-
melési költség 25 fo-
rinttal csökkenthető.

A Forgách-aknával
kapcsolatos újítás
már megvalósítás
alatt áll. A számok
tanúsága szerint igen
jelentős a gazda-
ságirányítás új
rendszerének a cél-
jával teljesen meg-
egyező előrelépés
várható a gazdaság
útján.

B. J.

Aktuális kommentárunk

A munkano

Olyan irányelveket dolgozott ki a
a SZOT a munkanormákkal kapcsola
gyénk üzemeiben is ennek a munkának a minél alaposabb, jobb el-
végzését. Abból indultak ki, hogy a Munka Törvénykönyve vég-
rehajtási utasítása nem írja elő részletesen a munkanormák
rendszerét, csupán keretet ad ahhoz, hogy vállalatok, gyárak sa-
játosságaiknak megfelelően rögzítsék a tennivalókat a rövidesen
megkötésre kerülő koliektiv szerződésekben.

Mire ügyeljenek megyénkben a norma kialakításakor?

Egyrészt arra, hogy a teljesítménybérezés egyik alapja, tükrö-
zi az állandó technikai, technológiai, munkahelyi fejlődést. Csak
ott célszerű meghatározni, ahol megbízhatóan mérhetőek a teljesít-
mények. Másrészt ismerni kell a termelőberendezések kapacitását,
kihasználásának leggazdaságosabb feltételeit. Ezért célszerű több
munkatanulmányt, munkanapfelvételt készíteni. A tárgyilagos meg-
ítélés céljából előnyös nemzetközi összehasonlító elemzéseket vé-
gezni a teljesítményekről, megismerni más gyárak, üzemek ezzel
kapcsolatos tevékenységét, de vizsgálni kell a szélsőséges teljesít-
ményeket is.

Változtatni csak ott indokolt, ahol új gépeket helyeznek üzem-
be, ahol megváltozik a munka jellege, a gyártás technológiája, ahol
újításokat alkalmaznak, ahol megváltoznak a munkakörülmények,
és ahol tévesen állapították meg a normákat. Nem szabad az elő-
írt követelményeket fokozni, ha az a dolgozó testi épségét, bizton-
ságát veszélyezteti, vagy ha annak túlteljesítésére csak különleges
adottságú dolgozó képes. Ha viszont valamelyik dolgozó önként
vállal magas teljesítményt, ennek tükröződni kell keresetében is,
sőt erről a gyár vezetősége megállapodást is köthet a dolgozóval.

Mivel ez a munka a tervgazdálkodásnak, a vállalati tervezésnek,
a korszerű üzemszervezésnek nélkülözhetetlen eleme, célszerű már
most gondoskodni a korszerű normák feltételeinek megteremtésé-
ről. Ebben segítenek az illetékes miniszterek, szakszervezetek, ami-
kor az ágazatok sajátosságait figyelembe véve állítják össze rész-
letes irányelveiket, útmutatásukat.

LÁSZLÓ KEREKES

1058 Berlin, Greifenhagener Str. 13. GERMANY

He was born in Moravica. He took his degree at the Academy of Fine Arts in Beograd at the section of instaurator. He is an artist of interdiscipline, the field of his activity are: painting, art of installation, xerography, graphic design, art of posters and illustrations, design of sceneries and costumes. Since 1988 he has lived in Berlin.

Individual exhibitions:

1982 Gallery of Students', Belgrad
1983 Gallery of Students', Zagreb
„Ivo Lola Ribar'' Gallery, Rijeka
Gallery Koprivnica, Koprivnica
The 25 May Youth Centre Gallery, Skopje
„Ribnjak'' Centre of Stud. Vacat. Association, Novi Sad
1984 The Gallery of the Culture Centre, Novi Sad
Etnographycal Museum, Ruma
„Nowa'' Gallery, Zagreb (with Mario Vlaca)
NISRO Forum, Novi Sad
1985 The „Likovni Susret'' Salon, Subotica
1986 Exhibition of Pictura Erupta, Novi Sad
1987 The Gallery of the Youth Centre, Osijek
1989 Town Library Gallery, Subotica
Galerie 88, Berlin
Galerie „Flesch & Lust'', Berlin
1990 Galerie Frankenstein, Berlin (with Christian Kelch)

Grouph exhibitions:

He took part in more than 100 group exhibitions in Yugoslavia, Hungary, Austria, Poland, Germany as well as in Moscow and Cairo. több mint 100 csoportos kiállításon vett részt Jugoszlávia, Magyarország, Ausztria, Lengyelország, Németország területén, valamint moszkvában és Cairóban.

Scenographies:

1985 Nobody's Garden, Novi Sad Television
1985 Hollywood by the Danube, The Novi Sad Television and Theatre Coproduction, Novi Sad
1987 27th Festival of the Yugoslav pop and rock music Omlidana '87'', Subotica
1988 Three men on one bench (by Aldo Nikolai), Novi Sad Theatre
1990 Das Wachsein unter Berücksichtigung der Schlafstörungen bei Menschen, Wind-Spiel-Freies Theateransemble Berlin
1991 Untergang, Berliner Obdachlosen Gmbh & CoKG-Wind-Spiel Berlin
1991 Tauchversuch Nr. 1., Tanztheater-Dragana Cukavac, Berlin

Awards:

The 12th Salon of Sremska Mitrovica Award, 1987
1987 Special Award of the 14th Youth Biennial, Rijeka
1990 Sonderpreis, Int. Exlibris-Kleingraphik-Künstler Wettbeweb der Stadt Lorch

Bibliography:

„László Kerekes PICTURA ERUPTA'' Uj Symposion-Forum, Novi Sad, 1986 - monography -; Art Lover: Túl „a'' mindenen - Beszélgetés Kerekes Lászlóval/Új Symposion, 1989/1-2., Újvidék; Art Lover: illustra'mix/Képes Ifjúság, Újvidék, 1989 máj. 24.; Art Lover: Bemutatjuk Kerekes László képmelanzsait/Élet és Irodalom, 1990. febr. 23.; Szombathy Bálint: Nyelvpoétikai sodródások - Kerekes László munkái mellé -/Magyar Műhely, 1990. szept.

Exhibited works:

Without title (From the serie called „Scepticism and memory'')
1990 xerox 560x800 mm
Cím nélkül (Lap a „Kétkedés és emlékezet'' című sorozatból)
1990 xerox 560x800 mm
Without title (From the serie called „Scepticism and memory'')
1990 xerox 575x795 mm
Cím nélkül (Lap a „Kétkedés és emlékezet'' című sorozatból)
1990 xerox 575x795 mm

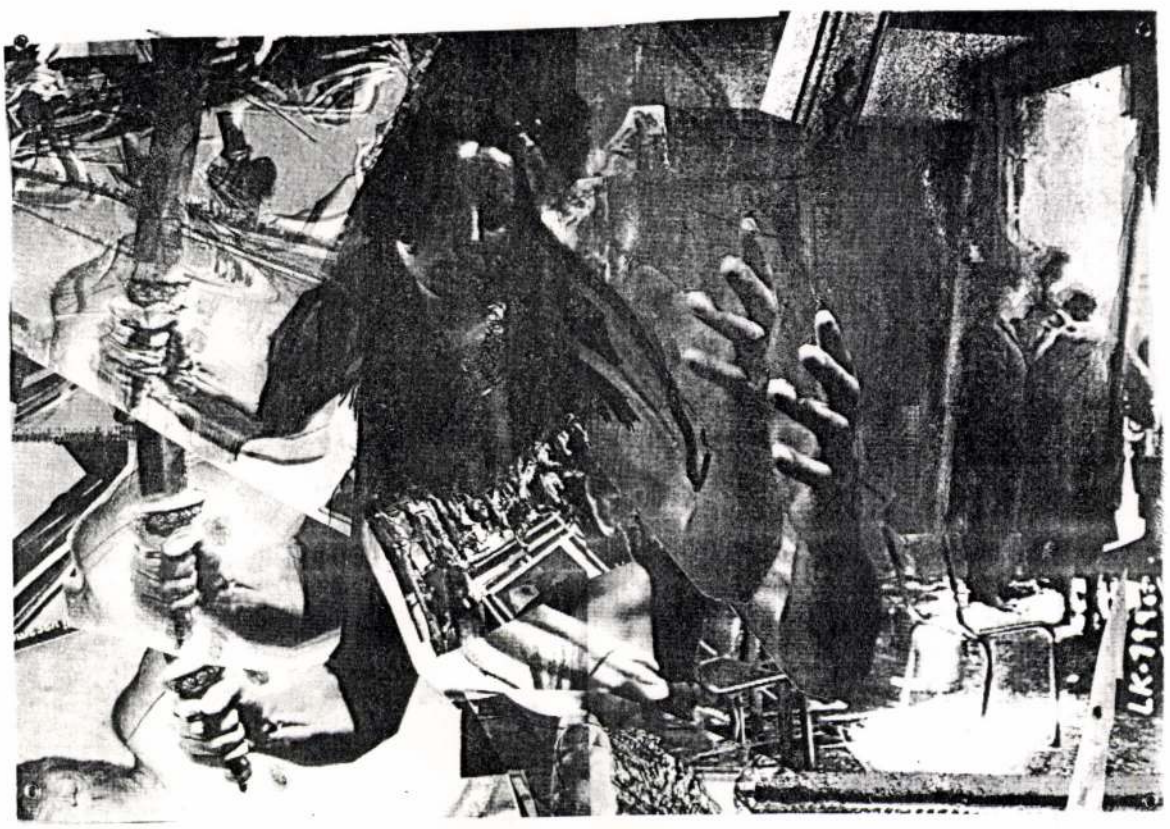

KEREKES László

1.N6B

(42 dd)

Kereles László

festőművész

Monográfiáját 1986-ban az Új Symposion című folyóirat adta ki különszámként.

Szombathy Bálint
ciNe

Műcsarnok
89/6

(42.dd)

Kerekes László

festőművén

Külföldi magyarok
Szombathy Bálint
cikke

Művészet 89/6

...ÜLDI MAGYAROK

Kerekes László: Szecessziós festmény, olaj, farost lemez, 54 × 77 cm, 1987–88

(41. old)

Vierelyes László

festőművék

Külföldi magyarok

Repro: A „Duna-festmények" sorozatból:
Vége a műveletnek a Ribnyalon.
olaj, farost, lemez.
kombinált technika

Műveket 5 x 85 x 106 cm
89/6 1: 1986

Szombathy Bálint
ajánl.

(40. old)

Kevelos Lánló

festőművész (született: 1954)

Másfél értizedes pályáját ismerteti 1972-1974 a Bosch+Bosch csoport tagja 1976-ban fordul a festészet Szombathy Báliat felé.

Művészet
89/6

(UL.dd)

Kereles László

festőművé.

Alkotásai a belgrádi Modern Művészet Múzeumában, az újvidéki Modern Képzőművészeti Galériában és a szabadkai Képzőművészeti Találkozó kiállításain látható

Szombathy Pálint
ciste

Művészet
89/6

(40. old.)

Kiere Tes László

festőművész

Külföldi magyaro?

Repro: A duna-adriai festészet antala,
installáció
kb. 120×90×80 cm
?: 1985

Szombathy Bálint
cizze

Műcsarnok 89/6

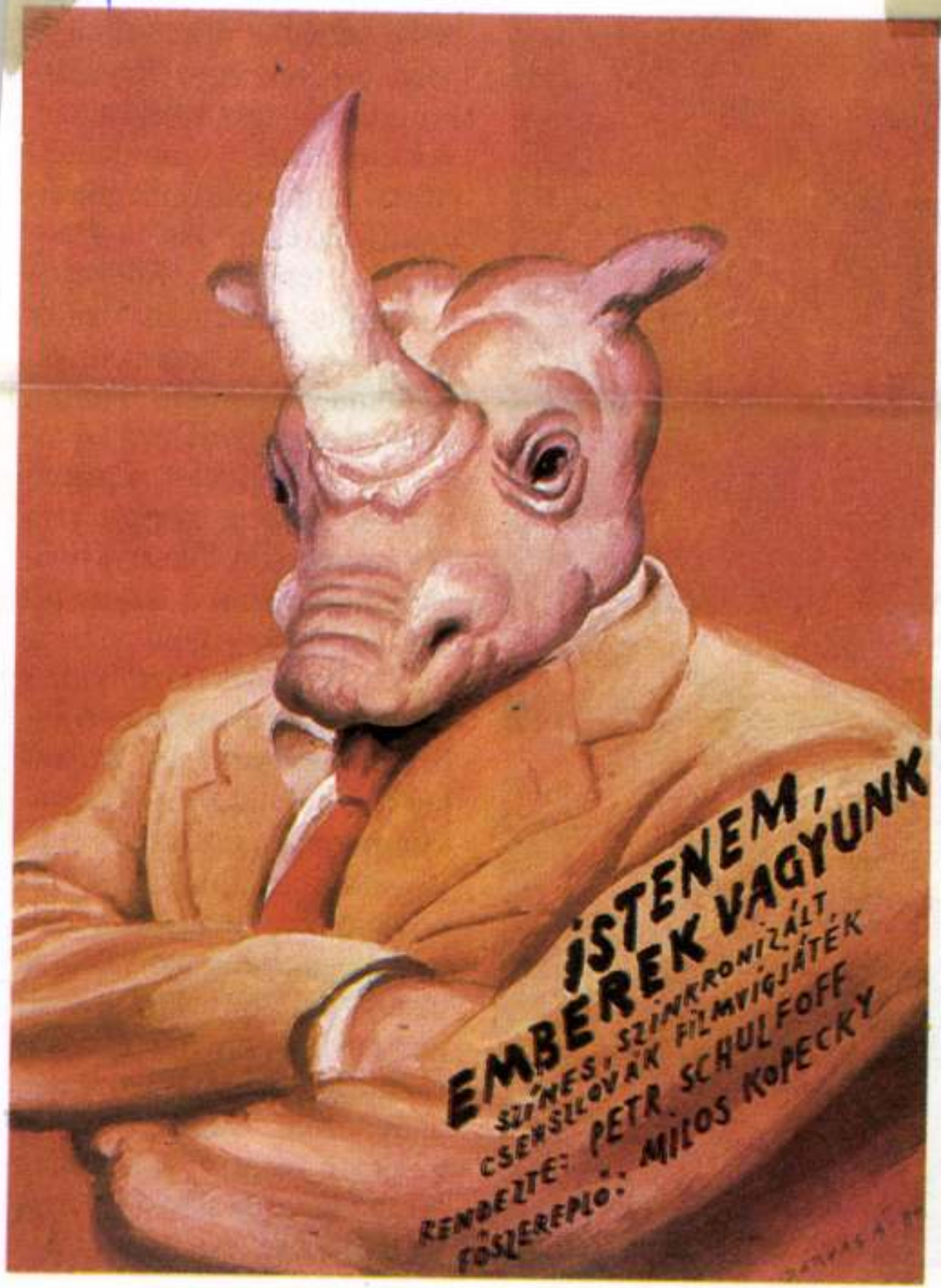
ISTENEM,
EMBEREK VAGYUNK
SZÍNES, SZINKRONIZÁLT
CSEHSZLOVÁK FILMVIGJÁTÉK
RENDEZTE: PETR SCHULHOFF
FŐSZEREPLŐ: MILOS KOPECKY

egy természetszerű prog-
ramváltást idéz elő: az újké-
piség ugyanis elsősorban a
helyi értékek egyetemes af-
firmálására tesz kísérletet.

Kerekesnél mindenek-
előtt a Duna-parti meghatá-
rozottság és az Adria–Pan-
nónia tengely földrajzi-
kulturális fesztáva válik
uralkodó létélménnyé.
A Duna szerémségi oldalán
található – Újvidékkel szem-
beni – ideiglenes albérleti
szállás, a maga cseppet sem
urbánus, inkább kertvárosi-
as hangulatával a lét- és tu-
datállapotok kitűnő vizsgá-
lódási helyének bizonyul, s
jellegzetes folyóparti zöld-
övezetével mintegy fizikai-
lag is oltalmazza a társada-
lom peremén egzisztáló mű-
vészt. Ez a léthelyzet, külö-
nös módon, nemcsak véde-
mi jellegű, hanem olyan ins-
piratív és éltető közeget je-
lent egyben, amelyben a fes-
tő megalkothatja filozófiai,
világnézeti rendszerét, s
megalapozhatja mindmáig
leggazdagabb alkotói perió-
dusát. Kerekest azonban a

vette körül, s meg kell hagyni, get hozta vissza. *Vaculik Tibor* a társulat felnőttségre ébredt.

BOHÁR ANDRÁS:

Képzőművészet

Kontaktus — kapcsolat

Április 25—26-án Budapesten a Dokuplast bemutatótermében valódi *kontaktus* megteremtésére tettek kísérletet vajdasági művészek. A Lakitelek Alapítvány támogatásával létrejött kétnapos program szimbolikus jelentőségét azt hiszem felesleges hangsúlyozni.

Ez a *nem politikai* kapcsolatteremtés olyan lényeges érintkezési pontokra hívta föl a figyelmünket, amelyek az univerzalisztikus megnyilatkozások felé mutatnak. Metapolitikai szinten érzékelteték a társadalmi és kulturális természetű konfliktusok feloldásának esélyeit. És ez mindig is a művészet kiváltsága marad, az az érzékenység, amellyel úgy tud megfogalmazni kérdéseket, hogy abba már beépíti a sokféle válasz lehetőségét.

A több mint húszéves kapcsolat a vajdasági progresszív művészek és a hazai alkotók között annak idején elsősorban a *Bosch + Bosch* csoport és az *Új Symposion* folyóirat révén valósult meg. *Akkor* a hazai alkotók kaptak támogatást, megerősítést a vajdaságiaktól...

A Kontaktus programjában szereplő vajdasági művészek a hetvenes évek elején megkezdett *multimediális* tradíció folytatói, a szó, a hang és a kép szintézisét célba vevők.

Az eseménysorozat *képzőművészeti* részében szerepelt *Dragomir Ugren*, aki különös archaikus jelrendszerével hívta föl magára a figyelmet. *Vera Zarić* abszurd, mitikus emberfigurákat jelenített meg plakátszerű festményein. *Bada Tibor* groteszk, energikus magatartásköltészetének képi megfogalmazásai hagytak nyomot. *Kerekes László* társadalmi-etikai indíttatású „alaksorozatot" jelentetett meg. *Milica Mrdja Kuzmanov* és *Predrag Sidjanin* videoperformance-okkal jelezte az ősi mítoszok és a konceptuális gondolkodásmód jelen lehetőségeit. *Slavko Matković* „ragasztószalag-szövegeinek" fénymásolattal előállított nagyításai a vizuális költészet új aspektusait tárták föl. *Szombathy Bálint* (Art Lover) — aki egyben a kiállítás művészeti szervezője is volt —, elektrografikai képeket mutatott be, amelyeknek alapjai „elrontott hírügynökségi fotók" voltak; ezekben a művészeti aktusokban elsősorban nem az önálló képalkotás kapott hangsúlyt, hanem a személyes rámutatás jelentősége került előtérbe.

A hazaiak közül *Csáji Attila* „lézer szuperpozícióival" és lézervideójával, valamint *Varga Vilmos* „új-orientalizmusával" mutatkozott be.

Fontos mozzanatai voltak a kétnapos programnak a különböző akciók, performance-ok. *Ladik Katalin* „Bukott angyalának" látványban, effektusokban és mozgásban megfogalmazott víziója, *Bada Tibor* mint „Bada Dada", valamint *Miroslav Mandić* nagyszabású művészet projektuma magyarországi szakaszának lehettünk részesei, aminek keretében a költő április 26-án *Jakov Ignjatović* szerb író szülőházától *Esterházy Péter* Emőd utcai házához gyalogolt a magyar aranycsapat tiszteletére. Az utóbbi esemény annak a tízéves, *Európa Rózsája* című vállalkozásnak a része, amely során a művész mindennap 25 kilométert tesz meg különböző országokban, hogy végre 2001-ben kirajzolhassa „Európa rózsáját".

Az akciók mintegy bemozdították a képeket és élővé tették — reméljük, nemcsak két napra — az olyannyira nélkülözhetetlen *kapcsolatot.*

Álomcsapat

Hamlet tudta, mit kell tennie. Ha egy őrült világban mint utolsó normális, meg akarja vetni a lábát, az egyetlen módszer az, hogy rálicitál. Elfogadja a játékszabályokat, őrültnek mutatja magát, s környezetében a békétlen lelkek megnyugszanak: minthogy vallatójuk eszelős, nem kényszerülnek a tükörbe nézni. Sőt, ki is adják magukat.

Howard Zieff rendező hasonló módszerrel él *Álomcsapat* című mozija ürügyén. Bolondokházába tömöríti a világ abszurditásával meg nem békülőket. A színhely pedig New York, minden városoknak alighanem legzavarosabbika. Ide viszik egy meccsre lábadozó ápoltjaikat egy diliház jóindulatú orvosai. A két világ — „őrült" és „normális", tetszés szerint felcserélhető — ütközéséből váratlan dolgok születnek. A sztori magja négy ápolt, az úgynevezett álomcsapat kalandjai köré sűrűsödik. Henry, akinek elviselhetetlen rendmániája azzal a kényszerképzettel párosult, hogy ő valójában elmeorvos; Jack, aki már tizenkét éve kizárólag a baseball iránt mutat érdeklődést, és csak a tévéközvetítések szókészletével hajlandó kommunikálni; Albert, aki Jézusnak hiszi magát és gyakorta tolja le nadrágját a hallgatására összegyűlt tömeg előtt; s végül Billy, aki nem is beteg, csak éppen agresszívabb a kelleténél. *Christopher Lloyd* (Spielberg utóbbi filmjeinek sztárja), *Peter Boyle, Stephen Furst* és *Michael Keaton* megható, gyerekesen komoly humánummal és a ripacsság határain innen alakítják ezeket a ziccerszerepeket. Olyannyira, hogy nyoma sincs a kloroformszagnak, amely az angolszász kórházi gagfilmek láttán számomra az émelygés legbiztosabb előjele. Egyensúlyozásuk a betegség minuciózus megjelenítése és a beteg világot józanul minősítő normális reakciók között igazi humor forrásává válik. A rendező pedig olyan tempót diktál, hogy a helyenként kabarébetétekre széteső sztori mégis gördülékeny és jól megkomponált marad.

Hamar megszeretjük a „betegeket", magunkra ismerünk bennük, és szorítunk, hogy sikerüljön megmenteniük a pszichodráma-terápia csoportvezetőjét, az igazi doktort, akit *Dennis Bousikares* alakít. Őt ugyanis hamar helyben hagyja egy rendőrmaffia, majd — mivel egy gyilkosság szemtanúja lett — meg is akarják ölni. A Hamlet korában kizökkent világ ma is ugyanúgy tótágast áll: a rendőrök gyilkosok, a bolondok pedig nyomoznak utánuk.

A feladat terhe alatt gyógyulni kezdenek az álomcsapat tagjai, az agresszív Billie-nek feltámad a felelősségtudata, a katatóniás Jack megszólal, a Jézus-tudat halványulni kezd Albertben, és Henry hazamegy meglátogatni a családját... Közben olyan örökzöldek hangzanak el, mint a Road Jack, és az egész mozi igen mulatságos, jóféle semmiség. *(Dunafilm)*

KERESES László

Kerekes Lánló

festőművén

Kerekes L. műrénete. – Külföldi magyar? –

Repro.: A duna-adriai festénet antala, installáció. 120 x 90 x 80 cm 1986

Szombathy Bálint
ciNe

Művénet
1989/6

Kerekes László

festőművén

Kerekes L. művénete.
Repro.: „Fekete-fehér" sorozat
cím nélkül 69x71 cm
1986

Szombathy Bálint
ciste

Művénet
1989/6

Kerekes László

Kerekes László népművelő-naptá-
rán. A megyei művelődési központ
vezetője a művészeti „Palócföld"
folyóirat művészeti szerkesztője is.

.....:Nógrád megye képzőművészei.
Művészet, 1976. május - 4. oldal.

Kerekes László

Balassagyarmaton 1939-ben szü-
letett Kerekes László. 1960- óta
foglalkozik alkalmazott grafiká-
val.

.....:Nógrád meye képzőművészei.
Művészet, 1976. május - 4. oldal.

Kerekes László

Salgótarjánban tegnap megnyílt a II. országos, románcművészeti biennále. A művész eddigi munkásságáért, a biennále plakátjának és katalógusának tervezéséért a Salgótarjáni városi Tanács nívódijában részesült.
(emlétve)

Nagrád, 1943. szept. 14.

Kerekes László

Erőmű repr.

I. Salgótarjáni Tavasi Tárlat

Kerekes László

A Magyar Képzőművészek Szövetsége Nógrad megyei csoportjának tagja, a Salgótarjánban élő művész – a zománcbiennálé plakátjának és katalógusának tervezéséért úvódíjban részesült.

T.E.: Vázlat képzőművészeti életünkről.

Nógrád, 1973. dec. 31.

Kerekes László

1. Erőmű fametszet 48x35

2. Stavas salakhegyek fametszet 48x36

I. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat 1971.

Kocsis László

Falusi ház fametszet

38x25

I. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat 1971.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Nógrád

1973 SEP 7-1

Kerekes László

1021

II. országos zománcművészeti biennále

Salgótarjánban, a megyei József Attila Művelődési Központ üvegcsarnokában szeptember 13-án nyitják meg a II. országos zománcművészeti biennálét. Az ünnepi megnyitón közreműködik majd a művelődési központ kamarakórusa. A megnyitóra ellátogat Salgótarjánba a Budapesten zajló nemzetközi zománcipari kongresszus 150 vendége is. A biennále anyaga szeptember 30-ig lesz látható.

Gyakran elhangzott már, hogy a zománcművészet, a képzőművészetnek ezen ősi műfaja napjainkban hazánkban is reneszánszát éli. A Salgótarjánban kétévenként megrendezett országos szemle szervesen illeszkedik — többi között — a miskolci grafikai, az egri akvarellbiennálék sorába, hogy csak az Észak-Magyarországon rendezett hazai vonatkozásban is ismert szemléket említsük. Salgótarján képzőművészeti kiállítási programjának pedig kétségkívül legrangosabb rendezvénye ez a biennále az évenként megrendezett salgótarjáni szabadtéri szoborkiállításon és a tavaszi tárlaton túl.

A II. országos zománcművészeti biennálén huszonnyolc művész hetvenhárom zománcképe és ékszere szerepel. A biennále plakátját és katalógusát Kerekes László tervezte. A rendező szervek: Salgótarján város Tanácsa, a Kiállítási Intézmények (Műcsarnok) és a megyei József Attila Művelődési Központ. A biennále díjait a városi és a Nógrád megyei Tanács, valamint az üzemek alapítják.

Már az időszámítás előtti második századtól maradtak ránk zománcok. A zománc követhető fejlődése — a Művészeti Lexikon szerint is — az első századokban kezdődött. A császárság időszakában a rómaiak kétféleképpen készítettek zománcot. A festett zománcot először a XV. század végén alkalmazták Siennában. A rekeszzománc továbbfejlődésének foghatjuk fel a lexikon szerint feltehetően magyar eredetű sodronyzománcot. Egyébként, a zománcművészeten belül számos irányzatot ismerünk napjainkban, s például igen gazdag irodalma van a zománcmozaiknak is. A mai hazai zománcművészet pedig már az első — ugyancsak Salgótarjánban — rendezett zománcművészeti biennále anyaga szerint is, igen változatos technikai kultúrával rendelkezik, számos művelőjének alkotásai értékes kincset jelentenek.

Kiknek az alkotásaival találkozhatunk az idei országos szemlén?

Többek között, Fabók Gyula, Fábián Gyöngyvér, Lőrinc Vitus, Mayer Berta, Stefánia Edit, Tury Mária neve nem ismeretlen a zománcművészet alkotások iránt érdeklődők számára. A biennáléra gazdag anyag gyűlt össze. A művek között tűzzománc szerepel a legnagyobb számban, de találunk huzalzománcot, s egyéb alkotásokat is szép számban. Az anyag tematikailag is változatosnak ígérkezik, s alkalmasnak tűnik arra, hogy a mai magyar zománcművészeti törekvésekről hű képet nyújtson az érdeklődő közvélemény számára. Számos témavariációval is találkozhatunk majd.

Nógrád megyében élő művészek évek óta szintén készítenek zománcot. E törekvésükben a Lampart ZIM salgótarjáni gyárának támogatását, s más ipari üzemek segítségét is élvezik. Az idei biennálén a Nógrádban élő művészek közül Radics István, Kisterenyén dolgozó művész Variációk című tűzzománcával lép a közönség elé. Szatmári Béla salgótarjáni művész pedig Materialista oltárkép I—II. című munkájával szerepel.

A II. országos zománcművészeti biennále e művészeti ágban valóban figyelmet érdemlő szemlének ígérkezik.

Tóth Elemér

SZANALAS UTÁN

Csitári kilátások

Kerekes László

az I. salgótarjáni tavaszi tárlaton fametszetei szerepelnek.

Papp Lajos: Egy új, tavaszi szeregszemléről.

Északmagyarország, 1971. ápr. 28.

Kerekes László

Szerepel Tatár a Nógrád megyei műveszd. táblatan

J. J.: Nógrádi képek

Dolgozók Lapja 1971 IX. 21

MDK

Kerekes László
a MOKÉP grafikusa
szerepelt a kiállításon.
és első dijat nyeet "Táborozáshoz" c. munkájával.

/tc/: Kereskedelmi grafika. Fiatal rajzolók
plakáttervei Salgótarjánban.
Nógrádi Népujság. 1964. jul. 1.

MDK

Kerekes László

szerepelt a tárlaton.

--: Igényes válogatás -értékes alkotások.
Megnyilt a megyei képzőművészek tabaszi tárlata..

Nógrádi Népujság 1964. jun. 9.

Kerekes László

A „Kiáltós" grafikáut készíti

Magyar Nemzet, Bp. 1970. ápr. 8.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1969 OKT 30

Nógrádi antológia

Napsütésben

Napsütésben címmel értékes antológia lát napvilágot jövő év első hónapjaiban, amely az évfordulókkal összefüggő jubileumi kiadványok sorába mind tartalmában, mind pedig formájában méltóan illeszkedik. Az antológia, Erdős István szerkesztésében, Nógrád megye irodalmának reprezentatív gyűjteménye lesz, bemutatja a felszabadulás óta a megyében élők vagy innen elszármazottak munkásságát, illetve a megyével kapcsolatos irodalmi alkotásokat. A költők között találkozhatunk Vihar Béla, Jobbágy Károly, Csanádi János, Polgár István, Szabó Károly, Tóth Elemér, Végh Miklós és mások alkotásaival. Gerelyes Endre, Kunszabó Ferenc, Lakos György s még többen, novellával szerepelnek az antológiában. A kötet műszaki és művészeti szerkesztője Kerekes László grafikus, számos értékes illusztráció egészíti ki az irodalmi anyagot.

s kárló

temberre tervezték be a természetjáró szövetség vezetői a Rákóczi-emlékverseny lebonyolítását, de megrendezésére csak október végén került sor. A versenyt a szécsényi országgyűlés 263. évfordulójának tiszteletére bonyolították le Szécsényben. Az általános iskolás fiúk versenyén az első és harmadik helyet a Rákóczi, a második helyet a Mikszáth

SBTC—SZMT

Másfél hónapi szünet után a hét végén folytatódik a labdarúgó-bajnokság az NB I-ben. Az SBTC a Tatabánya elleni vasárnapi találkozó előtt ma délután játssza utolsó előkészületi mérkőzését az NB I. B-ben szereplő Szolnoki MTE együttesével. Az SBTC-ben pályára lép a mexikói olimpián szerepelt Szalai és Básti is. Az SKSE-stadionban megrendezésre kerülő találkozót 14 órakor kezdik.

KEREKES László
Új Mű. 1992.9.

KONTAKTUS

— Vajdasági alkotók a budapesti Dokuplastban —

Szombathy Bálint

A progresszív művészet magyarországi és vajdasági élenjáróinak kapcsolata húsz esztendős múltra tekint vissza. Az együttműködést azok a jugoszláviai fiatal magyar alkotók kezdeményezték, akik a szabadkai *Bosch + Bosch* csoport köré tömörültek, és akiknek az Új Symposion című folyóirat adott közlési lehetőséget, olyan fokú nyilvánosságot, melyet magyarországi kortársaik nem mondhattak magukénak, mivel akkori tevékenységük a peremekre, a tiltás és a mellőzés korlátai közé szorult.

1972-ben az „új magyar avantgárd" képviselői — *Csáji Attila, Molnár V. József, Paizs László, Haraszty István* stb. — az újvidéki Katolikus portán, az Ifjúsági Tribün szűkösnek bizonyuló galériájában rendeztek tárlatot. Két évtized elteltével a jelenkori jugoszláv művészet progresszív vonulatának tíz vajdasági elkötelezettje mutatkozott be — egy röpke villanás erejéig — a magyar főváros közönségének.

A bemutatkozás szimbolikus jelentőségét nem kell külön hangsúlyozni. Húsz évvel ezelőtt az akkori magyar kultúrpolitika béklyói nehezítették a haladás kiteljesedését és az egészséges kapcsolatok létrejöttét, most pedig a jugoszláviai nacionalizmus összecsapásainak csatazaja nyomja el a civilizált világhoz kötődő alkotói teljesítmények életigenlését.

A Dokuplast bemutatótermében — Rákospatak utca 70. — a Lakitelek Alapítvány támogatásával rendezett kétnapos bemutató a jelenkori vajdasági művészet multimediális arculatát domborította ki. Az „északi tartomány" művészetének progresszív jellege nem új keletű; Ljubljana, Zágráb és Belgrád mellett a Vajdaság volt egykoron a konceptuális művészet fogalomkörével fémjelzett művészeti törekvések egyik legerősebb próbaterepe. Ez a kultúrközeg a mai napig megtartotta avantgárd hagyományait.

A különböző nyelvek, kultúrák, mentalitások és világfelfogások határmezsgyéjén található Vajdaság a jelenben is a vizuális és irodalmi műfajok egymásra találásának és egymásba fonódásának kimeríthetetlen táptalaja. Az olvasható, látható és hallható nyelv, az álló- és mozgókép, a táblakép emberi gesztusa és az élő megjelenítés individualista példái hűen tükrözik korunk többszólamú művészetfelfogását.

Dragomir Ugren festményeit a bensőségesség, a visszafojtott színhasználat és a lélek legfinomabb rezdülé-

Kerekes László: Fej-vadászat, 1992

seit oszcillográf módjára regisztráló vonal- és jelzésrendszer teszi egyedivé. A művész a képi időt igyekszik megragadni, benne próbálja megvalósítani tulajdon emberi létét. *Klee* maximájának szellemi térközeiben mozogva nem azt festi, ami van, hanem azt, amit lehetne. *Vera Zarić* nagyméretű kollázsai a plakát expresszivitásával jelenítik meg korunk néhány jellegzetes emberi figuráját. A lényegében lírai alkatú, költői lelkületű festőnő mintha ebben a viszonylag gyors, kombinatorikus műfajban élné ki a képi világ profán megnyilvánulásainak átértékelésére hivatott hajlamát. Az emberi testrészek „húsdarálójában" formálódott teremtmények groteszk látványa az apokaliptikus látomások nagyon is időszerű összegzésének előtanulmánya: „animus meminisse horret" — „lelkem borzad a visszaemlékezéstől".

Amit hiányoltam a kiállításról: Kőrösi életének, tevékenységének tisztességes képírói alázattal való végigkövetése. Pedig a hagyományos képírásnak igazán nagy hagyománya van Erdélyben, és a szűkös írott könyvtári anyag még jogos igényként fel is veti a helyi „biblia pauperumok" szükségességét.

Mindezzel együtt fantasztikusan nagy szervezőmunkát végzett a helyi művészházaspár, *Gazda József* és *Gazdáné Olosz Ella* a tárlat megvalósítása érdekében. (Gazdáné nagyon szép rusztikus gobelinnel emlékezett meg Kőrösiről. Munkásságának egy részletét néhány hónappal korábban a Dorottya utcában már volt alkalma a budapesti közönségnek is megtekinteni, a hagyományos gobelin iránt érdeklődők nagy örömére.)

Végezetül a kezdeti kérdésfeltevésünkre, hogy nem anakronizmus-e a kiírás maga, azt kell válaszolni: nem. Kissé archaikus ugyan, de a művészet funkciói között a megőrzés, megörökítés ott volt, s ott lesz a jövőben is, s ezért az ezzel kapcsolatos tematika-adást nem lehet teljes egészében korszerűtlennek ítélni. S a kiállítás azt is mutatja, hogy a művész alkotói alapállásától függ, hogy sikerül-e igazán aktuálisat és fontosat megfogalmaznia a felhívás, megszólítás után.

A tárlat aktualitásáról pedig csak annyit: a Kőrösi ünnepségek a legnagyobb természetességgel és a legkisebb feszültség nélkül teltek el Kovásznán úgy, hogy a megnyitón például Gheorghe Vida, a romániai Kulturális Minisztérium Főigazgatója románul, én pedig magyarul beszéltem — s egyik szöveghez sem alkalmaztak tolmácsot. A tárlat fontos mozzanata volt, hogy román kollégák és magyarországi művészek is részt vettek rajta. A kiállítás mint esemény — túl annak művészi, esztétikai értékein és élményén — mindezek következtében komoly, pozitív politikai tett is volt. S ez sem elhanyagolható érdeme.

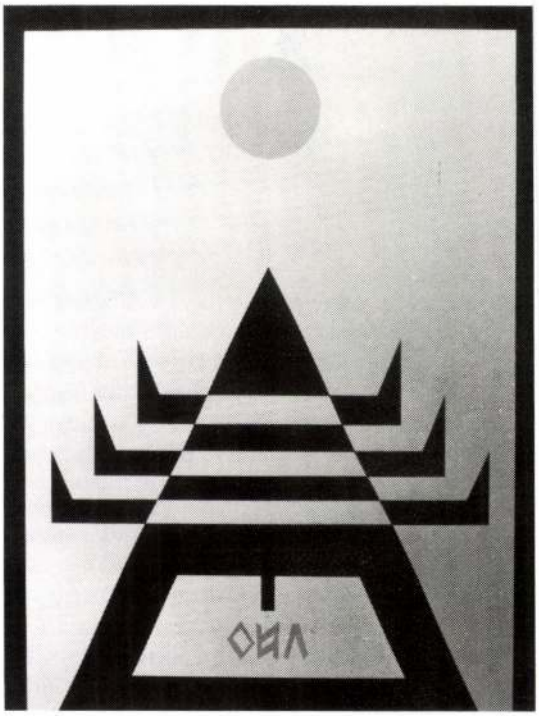

Plugor Sándor: Szimbólum, 1992, tus, 68 × 55 cm

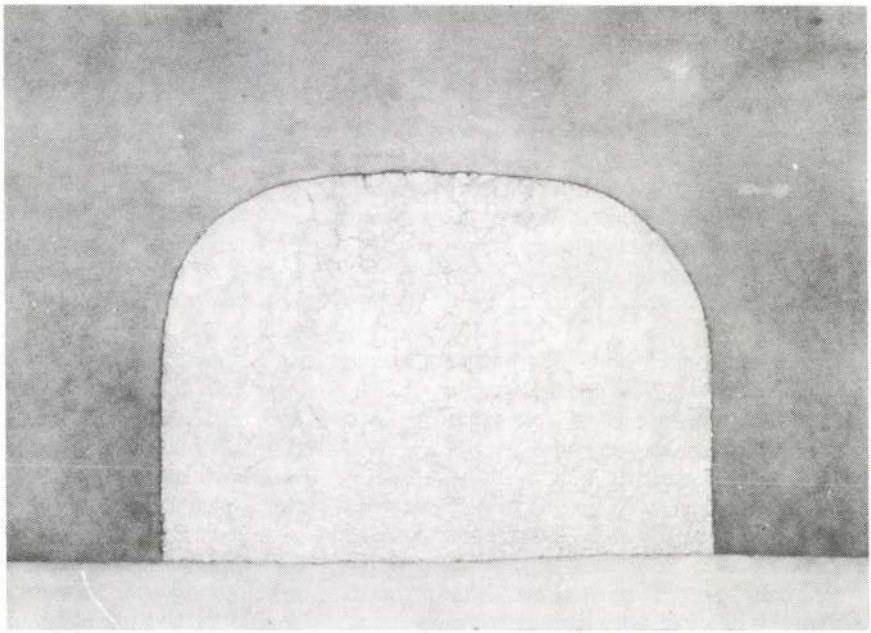

Jakobovits Miklós: Buddha köre, 1991, olaj, 60 × 78 cm

Kerekes László

MK

szerepelt a salgótarjáni József Attila Művelődési Otthonban rendezett kiállításon.

—: Nagy érdeklődés kísérte a megnyitót a megyei képzőművészek tavaszi tárlatán.

Nógrádi Népújság. 1963. jún. 5.

Kovács László

szerepelt a fiatal nőgrádi képzőművészek kiállításán.

Nőgrád 1966. jan. 7.

Fiatal nőgrádi képzőművészek. Tóth Elemér

Kerekes László

Az Új Symposion, az újvidéki kulturális folyóirat most megjelent, 249-250-es számot viselő füzete egy fiatal festő, Kerekes László művészetével foglalkozik. A neves Bosch+Bosch csoporttal indult művész évekig az Új Symposion egyik szerkesztője volt, jelenleg szabadúszó. A lap Kerekes több mint harminc művéről közöl reprodukciót: a művész a hetvenes évek elején konceptualista tájalakítással foglalkozott,

Magyar Nemzet
1987. I. 17.

Kassa

Kerekes Ötvös Pál, 1647

Arch.Közl.1899. XXI. 279

Kerekes C. P

Lindemann udvari tanácsos emléke Tharandt-ban. 1796-ban állitott ik. Jelzése C. P. Kerekes.

Beschreibende Darstellung der älteren Bau- und Kunstdenkmäler des Königreichs Sachsen. XXIV. köt. Drezda, 1904

134. l.

Kerekes Mihály

décsei asztalos

1796. készitette a szászmyíresi (Szolnok-Doboka vm) ref. templom papi székeit és a fa padozatot is ő készitette.

Kádár Szol Dob

V. k. 273. l.

tábla

Dvořák
Hornyánszky V., 1901

KERÉKES LÁSZLÓ

Art Lover: Túl „a" mindenen.
Beszélgetés Kerekes Lászlóval.
Új Symposion, 1989/1-2.
69-71. ill.

XX. 45. u / Merkely

l intette, a hagyománytörténeti beágyazottságra
és feltételének tekintve: „ki ecsettel vagy már-
nait, nem szégyell elődei vállán emelkedni: s a
enyhítésére: költői és kritikusi feladatok ellátá-
– kapott meghívást a Társaságba.[87] Az 1841-ben
költőideál ismertetőjegye, hogy az „aesthetikai
zője pedig a formai és tematikai újszerűség, egy-
A bevezető beszéd alapján ez a költőideál lehetne
válasza, amelyben a hazafias líra művelőjének
et afelől, hogy Társasági jogosítványa *kétféle*, és

OMPAY 1998. 44-52; általánosítva (és különösen az
1; és FENYŐ 1990, 47-61.
ész az eredetiben „széthúzással" kiemelve.

Kerekes Márton
Vas-Ujs. 1880. 142. l

Halálozások.

Kerekes Márton, Kolozsvár egyik derék iparos polgára, kimult hirtelen halállal, szélhűdés következtében. Saját buzgalmával emelkedett föl, jeles épitőmester lett, a ref. egyházközség egyik buzgó támasza. Gr. Teleki Sándor egyik kolozsvári lapban szép nekrologot irt róla, a többi közt ezeket is: «Ember az, ki megállja helyét, s ott hová a sors helyezé, kötelességét teljesiti. Betölti azt a helyet, melyre hivatása rendelé, s nem képez disszonancziát a társadalom nagy harmoniájában. Kerekes Márton ember volt! Szorgalma, kitartása, tanulása, becsületessége által egyszerü kőmiveslegényből épitész-mesterré emelte föl magát saját erejével. E városnak tekintélyes és — a mi sokkal több — mindenki

VASÁRNAPI UJSÁG

által szeretett polgára volt. Jókat téve, jókat cselekedve élt városának. Nem volt ő nagyralátó. Egyszerü, becsületes, munkás iparos, ki szorgalmával gyarapodott, ki családját jól fölnevelte s tisztességesen fentartotta. Jó hazafi, tetőtől-talpig magyar. Pártember szenvedélyesség nélkül, s jó barát teljes odaadással.»

infatti — secondo l'A. — di
storica, determinante la politi
l'Ungheria prima e dopo il suo
e alla quale neanche egli poteva
sottrarsi. Questa istintiva antipatia del popolo ungherese, è caratterizzata non dall'invidia e dall'odio, — che invece i popoli germanici hanno sempre provato per altre comunità statali più libere, o più liberali, — ma da una bonaria ironia e da una signorile degnazione. Gli ungheresi hanno sempre riconosciuto le buone qualità dei tedeschi: sistema ed ordine perfetto nelle loro azioni, preparate con immensa diligenza e costanza; il rispetto, talvolta anche esagerato, verso le autorità, ecc. I secolari cattivi rapporti con l'Impero germanico, tramandati da generazione in generazione sin dai primi re arpadiani, erano sempre dovuti a fattori schettamente politici o meglio statali, e non a cause di razza o individuali. Questo carattere non individualistico ma assoluto della politica ungherese informa i principii politici di grandi uomini

Kerekes Sándor

2 grafikája

Új Symposion, 31-32. szám,
30,45.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Kerekes Sándor M.D.K.

(felsőbányai) építést

bízták meg a felsőbányai közvágóhid építésével.

Vállalkozók Lapja. Bp.1896. XVII.évf.

aug. 4. sz. 2. old.

Kerekes Sándor.

Az 1962-63-ban alakult csurgói művésztelep tagja. Az elmúlt években sok kiállítást szerveztek, tavaly megkapták a Fórum-díjat.

Ács József: Csurgó.

Magyar Szó, 1971. ápr. 25.

Keresztes Sándor

A szabadkai művészek 1971. jún.-i szepsiszentgyörgyi kiállításon részt vett műveivel.

A Hét, 1971. jún. 11. 2. cf. 24 m. 9 p.

Kerekes Sándor

tollrajz

Forrás 1971/4/14

Kerekes Sándor

rajz

Forrás 1971/4/27

Kerekes Sándor

művei

Forrás 1969/5-6 13,39,73

Kerekes Sándor

zárórajz

Forrás 1971/4

MDK

Kerekes Sándor

13 éves tanuló

„Épületmunka" című képe szerepelt a Fővárosi Képtárban rendezett gyermekrajz-kiállításon. (repr.)

Gyermekrajzok a békéért. (képfelirat.)

Nők Lapja, Bp. 1951. február 1. [16. l.]

Kerekes S.

épitész Brünn

l.

Forum (német rész)

1936. 50-51. l.

Kerekes László

Szerepel a szabadkai művészek szegedi kiállításán.

D. Tehér Zsuzsa: Szabadkai művészek kiállítása Szegeden.

Tiszatáj, 1968. VIII. sz. 747. o.

M.D.K.

Dr. Kerekes Sándorné

Egy estélyi ruha-és egy Sevilla komplé ruha-rajzával a Filtex-Sevilla modell-pályázat második díját nyerte ezen a héten.

Wien-Budapest-Kiskunhalas c.
Szinházi Élet. Bp. 193o. ápr. 13-19. XX. évf.
16. sz. 1o4-1o5. lap

Keresztes Sándor

(a gyurgói művésztelepen dolgozik)

Rajzai (repr.)

Új Symposion. 1967. 31-32. sz. 30, 45. l.

MDK

Kerekes Sára, E_dély

Tájkép, akv.

Visszatért területek képzőmüv. főisk. ifjusága kiáll. 1942. dec.

Kerekes Sára

festő (Erdély)

Tájkép, vízf.

Kat F. E. D.

A kiválasztott fogalmak többnyire a mindennapi létezéshez szükséges kifejezési körből kerültek ki.

Kerekes Simonnak voltak „művészi" törekvései is: a maga módján „művelte" a képzőművészetet és a versírást. Lerajzolta a Dráva folyó partját 1863-ban, a tordai hasadékot 1868-ban, a smirnai öblöt egy vitorlás hajóval, honfoglalás kori applikált „vitézt" 1896-ban, a Dardanella-csatornát több hajóval és világítótoronnyal, a visegrádi várromot a Duna felől, egy „szent könyvet" (biblia) a reményt szimbolizáló horgonnyal,[30] rajzok dinoszauruszokról (?), három sajtó grafika Sztambulról. E rajzoknak természetesen nincs művészi értéke, ám alkotójuk számára életre szóló kedves emlékek maradtak.

A napló tartalmaz még értékes fotókat: Bem József tábornokról és Kerekes Simon testvéreiről: Kerekes Mari (1884, Császár fotóműhely Kolozsvár, Külmonostor u. 5.); Kerekes Péter (1869, Tauffer Gyula fényképész, Kolozsvár); „Két lelki jóbarát, Kerekes Simon és Lesztman Jani" (Nagyszeben, 1863); a 29 éves Kerekes Simon mohamedán fezben (1866, Hek János fényképész, Konstantinápoly). Bélyegek és nyomdailag készült rajzok, grafikák is megtalálhatók a naplóban.

„Művészeti" becsvágyát nemcsak rajzolással igazolta, hanem szavakban is kimutatta. A leírt sorok nem jelentenek esztétikai értéket, ám ezek a művek egy fokozottan érző személyiség empátiakészségének szellemi termékei. A bujdosik a vándor című vers[31] Kerekes Simon vándorlási gondolatvilágát érzékelteti. I. „Bujdosik a vándor e széles világon, úgy éli világát, mint kismadár az ágon. / Nincs nekije senkije, csak a sors a barátja / az vigasztalja, szomorítja és újra megvigasztalja. / Kérdi a sors: hová hová viszen téged vándor ifjú. / Megyek, de nem tudom hová, ki az úti társad, az jó Isten /, kezemben a vándorbotom, ő az hű barátom." II. „Ó, de régen volt az az idő, mikor ezt a földet, innen messze Nyugotot lábaimmal mértem és onnan le Délnyugotnak, osztán messze a keleti tengeren átmentem... És most azt kérdem a sorstól, hogy hol az a szép kor, hol vagytok sok jó barátok, akikkel vigadtam egykor."[32]

Dr. Tóth László

Kerekes Simon mohamedán fezben (1866)
(Hek János fényképész, Konstantinápoly)

Kerekes Simon Pera utcai szállásán elmerengett a látottakon, s a napi élmények elemzése közben elfogta a honvágy. „Ha a jó Isten megsegít szíp hazámba visszatérni és megtelepedni valahol..." – sóhajtott fel a kolozsvári csizmadialegény, s úgy tűnik, hogy elege volt a vándoréletből, nyugalmasabb életre vágyott. Hamarosan megköszönte a munkát Kefler mesternek és megváltotta a hajójegyet a Duna-deltában lévő Sulináig. Innét felhajózott Szilisztráig, majd Oltenita határvárostól szekéren Bukarestig utazott. A román fővárosból gyalog ballagott el egészen Brassóig, majd Nagyszebenen át hazaérkezett Kolozsvárra.

A napló egyéb bejegyzései

Kerekes Simon vallásos ember volt: külföldi utazásain többször is Istenhez fohászkodik – versben –, hogy szerencsésen hazaérjen. Vallásossága sajátos erkölcsiséggel párosul; „Tudnivalók" címmel 18 közmondást jegyzett fel, de egyéni erkölcsi felfogása szerint „átírja" a közmondásokat: „Boldog, ki mások bajain tanul! Élj istennek, akkor belső nyugalmát látod! Reggel korán lelik meg az aranyat! Jajgató ne légy, inkább tűrj és szenvedj büszkeséggel! Ne áss vermet másoknak, mert magad esel beléje! Pihenj meg, ha célodat elérted, ballagj tovább szerencsével! Fegyvert ragadj, ha fiú vagy és ne hagyd hazádat!"[28]

Korábban említettük, hogy Kerekes Simon vándorlásainak egyik célja lehetett az idegen nyelvek megismerésének igénye. Más népek nyelvének elsajátítását olyan minimális szinten végezte el, amely elegendő volt a tájékozódáshoz és egyszerű formában kifejezve aktív ismerkedési-közlési szándékait. Konstantinápolyi tartózkodását az is motiválta, hogy „törökül könnyen meg lehet tanulni", ráadásul megszerette az ország hangulatát és az ott élő embereket. Összesen 30 kifejezést és mondatot jegyzett le: a török kifejezéseket egyéni, sajátos módon rögzítette. Például: tüfeng (fegyver) „tüfék"-nek írta; sarab (bor) – „sáráp"; aszker (katona) – „áskir"; szu (víz) – „su"; et (hús) – „ett"; jurmuta (tojás) – „jármátá"; szaát (óra) – „sát"; dzsám (üveg) – „zsám"; allah (isten) – „álá"; kardas (fivér) – „kárdás"; haszta (beteg) – „hásta"; stb.[29]

[28] A közmondások egy része nem értelmezhető a papír sérülése miatt. (Napló 18. old.)

[29] Gyakorlati magyar–török szótár I. Brindsi Kiszim (Patinszky János magánkiadás, 1922.)

lású" (fekvésű) hatalmas kereskedő város volt a Fekete-tenger partján, „világhírű kikötővel". Itt bevárták a Sulináról érkező angol felségjelű tengerjáró hajót. A megérkezést követő napon „15 felszálló utas alatt elmerült a komp", ám az „ügyes matrózok gyorsan elhárintották a bajt". Midőn megmozdult a hajó, „én furcsán éreztem magamat, felfordult velem az egész világ, háborgott a belsőm", s a hajó meg csak „hasította a vizet, nem törődött a rajta nyögő emberekkel". Másnap már „nagy távolságra látszottak a Kis-ázsiai hegyek, s a hajó délnek fordulva bement a Boszporusz csatornába". Az öböl „három Duna" szélességű lehetett, hossza „ötórányira" volt a városban lévő kikötőtől.[24] A vámolás után egy francia vendéglőben rendeltek „egy húslevest, meg egy pohár finom görög bort". Óva intették őket, hogy „aki a tengeri betegséget megkapta, annak nem szabad jóllakni, mert még azon a napon meghal". Az intelem ellenére este elmentek egy másik vendéglőbe és jól megvacsoráztak. Közben azonnal munkába állt Kefler Alojz csizmadiamesternél, aki innsbrucki származású öreg, özvegyember volt. A „tiszta német születésű" mesternek Pera városrészben volt a műhelye, szállást is ő biztosított Kerekes Simon részére. Kilenc hónapos munkavégzés után „úgy jött nekem, hogy elmenjek a városból". Megköszönte a munkát a jólelkű mesternek és a „fehér márván tengeren" keresztül az Égei-tengerre érkeztek. Az utazás „három nap, három éjjel" tartott, amíg ki nem kötöttek a smirnai (ma Izmir) kikötőben. Itt is munkát vállalt, ám nem értette meg a görögök és az olaszok beszédét, sőt a „gorombáskodásukat is megtapasztaltam". Ezek után azonnal visszautazott Konstantinápolyba, újra folytatta a munkát Kefler mesternél.

Kerekes Simon a maga egyszerű módján bemutatta Konstantinápolyt, „meg kell tekinteni e várost jól": leírta a város egyes részeinek jellegét, érzékeltette a magas kereskedelmi forgalmat és kultúrát. Az európai féltekén Pera, Galata és Tophana helyezkednek el: Galatában meglátogatott egy zsinagógát, nagy hatást tett rá a „két sugár torony" (minaret), az 50 méter magas tűztorony karcsú látványa. Galatából jó kilátás volt az Arany Szarv öbölre és a Boszporusz-csatorna hatalmas hajóforgalmára. A csatornán lezajló „ezer meg ezer" vitorlás- és gőzhajó mozgalmas látványa lenyűgözte („az egyik hajó jön, a másik éppen megy"), melyet „a világ csudájának" nevezett, ám megjegyezte a nagy tengeri forgalom okozta „borzasztóan nagy zajt és füstöt".

Átkelt a „nagy hídon" (Karaküi híd), melyen „sok ember hemzseg" és igyekeznek átjutni Galatából a legnagyobb területű városrészbe, Sztambulba. Itt a hídfőnél „nagyon régi város" látható, még a „rómaiak építették", mellette van a „török császár palotája" (Szultán Szelim-palota), közel hozzá az Aja Szófia mecset díszeleg. Nagy érdeklődéssel figyelte a rengeteg különös épületet és a mecseteket, (amelyeket ő templomnak nevezett). A tereken látta a híres köztéri alkotásokat, megcsodálta a „magas kőoszlopot",[25] melynek négy szegélyét hieroglifák és latin–görög nyelvű feliratok díszítik. Drámai hatást váltott ki benne az 5,5 méter magas, bronzból készült „kígyóoszlop" látványa: „három borzasztó kígyó összecsavarodva" farkukon állva „egy kerek alakú talapzaton" fejüket nyitott szájjal az ég felé fordítják, kifejezve a perzsák elleni csatában elesett spártai harcosok tragédiáját és hősiességét.[26]

Kerekes Simon a kis-ázsiai Szkutari városrészből újból megcsodálta az óriási tengeri forgalmat, érdeklődve figyelte a szembeni európai parton lévő tophanai kikötőt, ahol „külföldi hadihajók" állomásoztak. Szimpátiával nézte a törökországi, keletiesen nyüzsgő forgatagot, a bazár életét és jellegzetes hangulatát. Felfigyelt a mindennapok apró jelenségeire is. Sztambulban „egy fa terebélyében", az ott keletkező árnyékban „kedves öreg török urak mulatoztak", hűsölve „csendesen kávéztak és dohányoztak". Megállapította, hogy itt „soha nincs tél, csupán december vége és január 15. között vannak hűvös éjjelek, s érdeklődéssel figyelte a tengeri halakat és rákokat halászó embereket, amint a hátukon kosárban vitték zsákmányukat. Kerekes Simon csaknem két évet töltött[27] Kis-Ázsiában „Napkeleten", „az oszmánok hazájában", s nagyon megtetszett neki a török életfelfogás és mentalitás, az állandó lüktető nyüzsgés, a mindennapok hangos zaja. Érdekes dolog azonban, hogy szakmájáról sem itt, sem a bécsi útja során nem jegyzett fel használható adatot.

---

[24] A Boszporusz-szoros 27 km hosszúságú, 550 m és 2,3 km szélességű, valamint 30–60 m mélységű csatorna. Pallas Nagy Lexikon (PNL) 10. kötet 573. old.

[25] Nagy Theodosius obeliszkje, melyet a császár 390-ben állítatott és anyagát (monolit) Egyiptomból hozatta. (PNL 10. 746. old.)

[26] A „kígyóoszlop" a 479. évi plateai csata emlékére állították görögök.

[27] Konstantinápolyban dolgozott 1865 elejétől 1866 őszéig. (Napló 24. old.)

fordul, ott elszegődik egy csizmadia- vagy szíjjártómesterhez, s az itt kapott bért használja barangolásainak fedezésére. Kolozsvárról Nagyváradra ment, ahol Árvai Mihálynál, majd Debrecenben Koláti Sámuel műhelyében dolgozott összesen egy évig. Budapesten azonnal beállt munkára Somogyi András csizmadiamesterhez, a Nagy Stáció u. 50. sz. házba. Egy évi munka után elhatározta, hogy dunai gőzössel Bécsbe utazik. Útközben lerajzolta a visegrádi várromot, megnézte a „nagy város" Komáromot és annak erős várát. Bécsben kikötött a Práterben lévő hajóállomáson és csodálkozva állapította meg: „Azt hittem a mennyországba értem, olyan tiszta és szép volt a város!" Öt hónapig dolgozott Johann Svanernél, a Jáger u. 2. szám alatt. Sétálva a bécsi belvárosban, s a Burgot szemlélve megállapította: „Bécs más város, nem Pest: sokkal csendesebb és műveltebb Pestnél". Salzburg és Linz után Prágába, majd a morva fővárosba, Brünnbe érkezett, ám az utóbbi két helyen nem talált munkát, ezért gyorsan visszatért Magyarországra. Meglepetéssel tapasztalta, hogy a határállomáson, a kitűzött magyar lobogó ellenére senki sem beszélt magyarul, „csak tót nyelven szóltak egészen Pozsonyig". Itt „nagy ritkán" magyar beszédet is hallott. Ezután hajóval „lejöttem" Komáromba, majd az öt hónapos budapesti munka után Mohácsra utazott. Innét „elgyalogoltam Pécsre", ahonnét hat hónapos munkavégzés után a szlavóniai Eszékre érkezett.[18] Egy év után továbbállt Vukovárra, ahol öt hónapig dolgozott „egy szíjgyártónál". Pétervárad és Újvidék után Zimonynál meglátta a Száva és a Duna „összecsatlakozását", a megállapította, hogy a Duna szélességében „nagy és hatalmas". Ezután betegen és gyalog a Bánátba ment, Pancsován „majdnem otthagytam a fogamat", mert egy alak „agyon akart ütni a pénzemért". 1864 márciusában, Temesvárban gyönyörködött: „ritka szépségű, tiszta város, különösen a vár környéke, még Bécsben sincsenek különb épületek". Felment a dévai várba, melyet 1848-ban „felröpítettek a levegőbe". 1864 nyarán hazaérkezett Kolozsvárra, s ezzel véget ért Kerekes Simon vándorútjának első szakasza.

Felvetődhet a kérdés: miért választotta hősünk vándorlásainak a nyugati, bécsi, cseh–morva irányt. Ebben az időben ugyanis Erdély legfontosabb ipari nyersanyaga a bőr és a bőrárú volt, melynek nagysága a birodalom kereskedelmi forgalmának 8 %-át tette ki. Az erdélyi nyersbőrt többnyire Bécsbe és Csehországba exportálták.[19] Kerekes Simon valószínűleg meg akarta tapasztalni a bőrfeldolgozás fejlett módját, látni akarta a termékek előállításának technikai színvonalát. Ez azonban csak részben sikerülhetett neki, hiszen a bécsi Johann Svanernél kapott csak munkát, Csehországban nem volt alkalma a csizmadiamesterség közelébe kerülni, ezért a kereset hiánya miatt sürgősen hazatért.

Otthon, Kolozsvárott két napig időzött, miközben elgondolkodott a vándorlás folytatásáról, illetve annak irányáról. Tudta, hogy sok erdélyi magyar és szász céhes legény kivándorolt a dunai fejedelemségekbe, miután a céhrendszer általános válsága következtében a mesterek igyekeztek gátolni segédjeik önállósulását.[20] A vándorlás déli irányát szakmai érv is erősítette: a cipő és lábbeli készítés középkori eredetű, török stílusjegyeinek újbóli divatja.[21] Vonzó és tanulságos lehetne a csizmakészítést eredeti török műhelyben megfigyelni – gondolta Kerekes Simon és Törökország felé vette az útirányt 1864 nyarán.

Némi tépelődés után tehát folytatódott a vándorút. Brassó után Bukarestben dolgozott, melyről megemlítette, hogy „civilizált, nagy kereskedő város és sok templom van benne". Ezután délnek fordult a bulgár határ felé és Rusze dunai határvárosban kötött ki. A bulgáriai város arról volt nevezetes, hogy itt „nem csónakkal járnak át a Dunán, hanem vitorlás kishajóval". Magyar sorstársaival[22] Sumen[23] városon át Várnába vették az útirányt, amely „ritka ál-

---

[18] Eszéken elfogta a honvágy, mint írta: „Dráva folyó szélin (partján) járok-kelek, szomorú dalokat énekelek. Távol vagyok hazámtól, mint Kolozsvár a Drávától. (Napló 17. old.)

[19] *Szász Zoltán:* Gazdaság és társadalom a kapitalista átalakulása korában. In: Erdély története 1830-tól napjainkig III. Szerk.: Szász Zoltán. Akadémiai Kiadó, Bp., 1986. 1250–1251. old.

[20] Uo. 1251. old.

[21] *Gáborján Alice:* Magyar bőr- és lábbelikészítés. Csizmadia. In: Magyar néprajz III. Kézművesség. Szerk.: *Domonkos Ottó.* 296–297. old.

[22] „Sorstársai": Penyő Sándor „kikindai születésű". Bálint István háromszéki, Kocsis Mihály aradi illetőségű személy. Velük Bukarestben dolgozott együtt. „Horváth Jóska, ki kanizsai születésű volt", vele Konstantinápolyban dolgoztak együtt, de ő egy idő után Ogyesszába (Oroszország) utazott.

[23] A városok azonosításában felhasználtuk *Kisari Balla György:* Kogutowicz Manó térképei című kiadványt. (1995)

kör alakú millenniumi emlékmű láttán hazafias érzés lett úrrá rajta, különösen imponált Árpád alakja, akinek applikált rajzát belehelyezte a naplóba.[10]

Ahogy közeledett a századvég a Kerekes-család tagjai lassanként „elfogytak". Az apa még 1867-ben, 63 éves korában elhalálozott, testvérei is mind „elhagyták". János kolerában halt meg Vajdahunyadon 1873-ban, Péter 1874 őszén, Anna fiatalon, mindössze 30 évesen hagyta el az „árnyékvilágot" 1875 februárjában, Mari húga túlélte a századfordulót, 1902-ben hunyt el. Zakariásról nem jegyzett fel értékelhető adatot, de már ő sem érte meg a XX. századot.[11]

1899 februárjában kapott egy hivatalos levelet, amely bank „kiszámítás" volt: „tíz év alatt kell, hogy fizessünk 99 forint és 75 krajczár összeget".[12] E banki felszólítás, mint jellegzetes dualizmuskori gazdasági tünet teljesen tönkretette a családot. 1901-ben már „lecsúszott munkásként" küzdött „az élet sivár tengerén" és arról panaszkodik, hogy „pár fillér keresetét elrabolja a kormány". Több betegségtől szenvedett és csendesen lázadt az adózással járó súlyos terhektől: „Azért fizessünk, ahová nem tartozunk, mert hát kicsikarják a filléreket a kezünkből, elviszik, mer kell a nagy uraknak a pinz".[13] Így a századfordulón már Kerekes Simon szociálisan elnyomorodott, megkeseredett és elszegényedett ember benyomását keltette. A Kerekes famíliából már csak egyedül ő élt, egészen 1914-es haláláig.

A vándorút két szakasza

Kerekes Simon felszabadulása után másfél év múlva, 1860 februárjában indult el a „hosszú útra". Vajon mi motiválta az utazási kalandra, miért fogott „hű barátként" vándorbotot a kezébe? E kérdésekről a krónikaíró nem jegyzett fel érdemesíthető adatokat, ám közvetetten utal utazásának céljaira.

Mindenekelőtt a mesterség alaposabb megismerése sarkalta, a szakmai tudás kiegészítése a külföldön szerzett tapasztalatokkal és technikai fogásokkal. A céhlegények vándorlása már a XVIII. században elkezdődött: Magyarország belső területeiről és Erdélyből vándoroltak Németországba[14] és a németalföldi országokba. A XIX. század közepén az ipari forradalom kibontakozásával, a szabad versenyes időszakban felértékelődött a mesterségbeli tudás, a külföldön szerzett korszerű technikai készség jelentősége.[15] A másik motiváló körülmény Kerekes Simon esetében a fiatalos kalandvágy, a világlátás igénye lehetett, mely ösztönözte az idegen országokba való utazásokat: „Ó, de sokszor visszaemlékszem régi időkre és a fiatalabb korra, mikor a remény és a vágy élt bennem a nagy világ megösmerésére!"[16] Megismerni más népek szokásait, életét, felfedezni „világrészeket és városokat", meglátni s tengert, a part menti világítótornyokat, gyönyörködni a csodás katedrálisokban, szép szobrokban és értékes köztéri alkotásokban. Végül jól érzékelhetően, határozott kívánsága volt a külföldi emberek megismerése, velük való beszélgetés napi életükről, gondjaikról. Ez az aktív beszélgetési és ismerkedési szándék ösztönözte az idegen nyelvek megismerésére is: „Én sem utaztam olyan sokat, hogy olyan legyek mind egy állat, nem tudja, hogyan élnek más városokban és más világrészeken, és mi szokások vannak, milyen nyelven beszélnek. Én abba ügyekeztem, hogy mindent megtanuljak, főképpen a nyelvet." Kétségtelenül nyelvi érdeklődésének és aktivitásának lehetett pozitív ösztönző szerepe a Boszporusz körüli utazásokban, a török világ megkedvelésében.[17]

1860. február 18-án „néhány krajczárral a zsebében" gyalogszerrel kezdte vándorútját. Azt tervezte, hogy utazásainak anyagi költségeit munkával keresi meg; amelyik városban meg-

[10] Szöveg: „Árpád idejébe való vitéz" kivágott rajza „teljes életnagyságban". A „vitézről" készült rajzot, mind emlékművet elhelyezte, egy önmaga által rajzolt tájba, ahol egy folyóparti, kiemelkedő sziklán valósággal uralkodik környezetén. (Napló 27. old.)

[11] Napló 44. és 45. old.

[12] A banki felszólítás rövid tartalma egy beragasztott papíron szerepel. Napló 40. old.

[13] Napló 36. old. Hiszek, bízom egy istenben... című vers részlete. Az elnyomorodásról kesereg A szegény munkás című 1901-ben írt versében is.

[14] *Katus László:* A tőkés gazdaság fejlődése a kiegyezés után. In: Magyarország története 1848–1890. 6/2. Bp., 1979. 1003–1013. old.

[15] Uo. 1010–1012. old.

[16] Napló 29. old.

[17] Saját bevallása szerint a magyar nyelv mellett megértette a német és a román, valamint a szlavóniai szerb nyelvet, tudott számolni olaszul, tanult franciául és kevés örmény szót is ismert. A napló 20. oldalán írta: „megtanultan németül Németországban". (Arról nem szólt, hogy mikor és hol tartózkodott Németországban.)

ban jegyezhette fel ifjúkori vándorlásairól.[3] A századforduló tájékán készült emlékiratot emiatt törvényszerűen az öregkori panaszos hangvétel, változó, dekadens állapot jellemzi, több időbeni pontatlansággal és gyakori ismétlődésekkel. A dokumentum hangulatát mindvégig áthatja egy erőteljes empatikus érzés és a fiatalkori évek iránti nosztalgia. Mindezeket még fokozta az anyagi csőd, a család elszegényedése, egzisztenciájának szétesése. Ennek bizonysága versének sorai: „A múltban nincs sok erőm / Már a jövőben sincs sok remény, / Mert gyönge öreg életem csak nyomorral élem én.[4]

Az emlékirat 47 oldalból áll, szerzője Kerekes Simon, kolozsvári születésű csizmadialegény, aki ifjúkori vándorlásait jegyezte fel nagy emocionális erővel. Az emlékiratban az útleírások dominálnak, ezen kívül 11 saját készítésű rajz, 5 db eredeti fotó, 5 vers szerepel a kötetben. E felsorolás is jelzi, hogy az emlékirat nem szakmai tapasztalatszerző írás, a vándorlegény az útja során, amit látott és megfigyelt azt lejegyezte, lerajzolta és érzéseit „megverselte", tehát útját „művészi" módon dokumentálta, természetesen a maga egyszerű kezdetleges módján.

Kerekes Simon Kolozsváron született 1837. július 24-én a Kőkert utca 64-es számú házban. Nagy volt a család, szüleinek hat gyermeke született. A családfő, Kerekes Tódor „ papírcsináló" segédként dolgozott egy kolozsvári manufaktúrában. Később, még 1848 előtt munkavezetőként is működött, és „papírkészítő gyárosnak" is tekinthető volt.[5] A Kerekes-család tehát a polgári középosztály alsó rétegéhez tartozott, megvolt az anyagi alapja arra, hogy 1869-ben megvásárolja Kolozsvárott a Felső-szén utcai telken lévő házat.[6] Így a család szerényen ugyan, de anyagi biztonságban élt egész az anya (Miklós Anna) 1852-es haláláig.

„Az apánkra maradtunk anya nélkül, nemsokára idegen kenyérre szorultunk" – emlékezett keserűen Kerekes Simon a történtekre.[7] Az apának hat gyermeket kellett felnevelnie, ellátnia, valamint élelmezésükről és taníttatásukról gondoskodni. A gyerekek születési sorrendben: János, Simon, Péter, Anna, Zakariás és Mária. A négy fiú mindegyike mesterséget tanult; Simon a csizmadia szakmát választotta, melyet Frank József csizmadiamesternél tanulta ki. Négy évet inasként és egy évet segédként töltött el Frank mester kolozsvári műhelyében. 1858. június 24-én felszabadult és másfél év múlva, 1860. február 11-én nyolc évi utazásra indult, mivel „az akkori időben vándorolni volt szokás" – írta naplójába.[8] A külföldi tapasztalatszerzést ugyanis előírta több szigorú céhszabályzat.[9]

Vándorlásait 1868 októberében fejezte be. Még ebben az évben megnősült, házastársa a nagyszebeni illetőségű Albert Judit, akivel négy évig élt Nagyszebenen, majd 1874. október 15-én Kolozsvárra költöztek. Hat gyermekük született, akik közül csak két lány maradt életben (Róza 1870, Zsuzsanna 1873). Közben Kerekes Simon csizmadiamester lett, műhelyt nyitott és három évig segédekkel dolgozott. 1868 után már nem vállalkozott nagyobb utazásokra, legfeljebb testvéreit látogatta meg az erdélyi városokban. Több évtizeden át szorgalmasan dolgozott, csendesen űzte a mesterségét és biztonságos életkörülményeket teremtett családja számára.

Egyszer hagyta el Erdélyt: 1896-ban részt vett a budapesti millenniumi ünnepségeken, meglátogatta többek között a millenáris kiállítást is. Itt vásárolta a díszes „Emlék-könyvet", amelybe vándorlásainak megfigyeléseit és utazási élményeit rögzítette. Feltűnt neki a kiállítás bejáratával szembeni emlékmű, rajta történelmi személyeket ábrázoló szoborcsoporttal. A fél-

---

[3] *Francsics Károly:* Kis Komáromba gyertyát gyújték. (Bp. Magvető, é. n. Vörös Károly bevezetője. 18. old.) Annyiban nem szabályos a Napló, mivel hiányzik a feltüntetett városoknál az odaérkezésének időpontja; csak az ott tartózkodás idejét közli.

[4] Napló 3. old.

[5] Kerekes Simon nevezte így apját a Napló 44. oldalán.

[6] Házvásárlási kötvény, melyet Kerekes Tódor részére állítottak ki 1839. március 1-jén. Szabó József kolozsvári szolgabíró és Gáll János esküdt aláírásukkal igazolták. (A ház eladója Miklós Tódor, valószínűleg Kerekes Tódor apósa.)

[7] Napló 44. old. és 4. old.

[8] Uo.

[9] *Richter M. István:* Mesterlegények a céhvilágban. Etnográfia-Népélet, 1930. 38. sz. 40. old. A céhes legényt, miután felszabadul idegen (külföldi) helyre kellett mennie szakmai tapasztalatot szerezni, amely három évig tartott.

nak, a nagyobb és nevezetesebb kár azonban a Tűz oltó Casszából igazíttasson helyre; – a'ki pedig az eltévedtt, és Tűz oltáshoz elhányt tűz oltó Eszközöket eltitkolja, és be nem adja, az az illető Birája által mint Tolvaj ugy büntettessen."

Ez a rendelkezés utolsó hosszú mondatában arról is rendelkezik, hogy a két külső városrésznek is legyen tűzoltó raktára, ahol az oltás céljára szolgáló eszközöket elhelyezik:

„Megkivántatik továbbá, hogy mind az Alsó, mind a Felső Majoroki Község a tűz oltó Eszközök számára egy különös épületet tetessen, mellybe hasonlóképpen számos Bőr Vedrek is szereztessenek bé."

Az intézkedés tovább folytatódik az egyes mesterségeket gyakorló céhek és iparosok feladatainak meghatározásával a következőképpen négy pontban:

„e.) A Lajtorjákkal, és Csáklákkal való munkálkodás a Mészárosoknak, Kőmivesekk, Ácsoknak, Molnároknak, Asztalosoknak, és Kerékjártóknak lészen kötelességek, kik e végre magokkal fejszét is vinni köteleztetnek Ugy szintén.

f.) Fejszékkel vizzel tele sajtárokkal, és vödrökkel, ugy vasvillákkal, és vas kapcsokkal tartoznak ki állani minden faragó emberek, és paraszt Gazdák.

g.) A Kutakhoz, és Tapolcza vizéhez viz merésre alkalmaztatnak a Kötéljártók, Kalaposok, Kapczások, Festők, Takátsok, és Fazekasok.

h.) Magok edényeikbe vizet hordanak, és a Tüzet öntözik a Kádárok. Magyar és Németh Szabók, Csapók, Szűr Szabók ugy szintén a Zsidók, és mindennemű fent megnem nevezett Lakosok."

A rendelkezések szerzői arra is gondoltak, hogy legyenek becsületes polgárok, akik tűzvész esetén az égő házakból kimentett holmikra vigyáznak. Erre a célra öt céhet jelöltek ki. Bizonyos tehát, hogy abban a korban is voltak tisztességtelen emberek, akik hasznot akartak húzni mások szerencsétlenségéből.

A továbbiakban arról történik intézkedés, hogy a három városrész lakói megkülönböztetés nélkül kötelesek a tűzkár elhárításában részt venni, és éjnek idején a munkához szükséges világításról a gyertyák ablakba helyezésével gondoskodni.

Az i.) pontban minderről részletes tájékoztatást kapunk:

„Az Uttzára ki hordott Jószágra a Kalmárok, Könyvkötők, Órások, Bábsütők, Kenyér sütők vagy is Pékek fognak vigyázni a feleletnek terhe alatt. – Mind ezen kötelességek tellyesitésére a Város vagy felső és Alsó Majorokbéli Lakosoknak megkülönböztetése és kivétele nélkül úgy értetődnek, hogy a veszedelem esetén eggyikből a másikba a lakosok a kiszabbott büntetés alatt tartoznak segitségre lenni. Meghatároztatott az is, hogy ilyen esetben éjjel minden Gazda és Lakos az uttzára szolgáló ablakaikba legalább eggy gyertyát gyujtson világitás végett; a vizhordó helyeken és az uttzák sarkainál és a jó rendre nézve eggy eggy lámpás állittasson fel, és annak meggyújtása azon ház gazdájának, vagy lakossának kötelessége lészen. – A Fő vigyázás és Kormányozás végezetre az itthon lévő Megye Tisztviselőire, Uraság Tisztségeire, és Városi Elöljárókra bizatik, és azoknak szivekre kötvén ajánltatik."

A hetedik paragrafus a tűz eloltása utáni teendőkről intézkedik. Ebből kiderül milyen fontos szerepe volt ebben a korban a tűzrendészet terén is a céhmestereknek, akik felelősséggel tartoztak azért, hogy a céh tagjai becsülettel helytálljanak a veszedelem idején. A vész elmúltával nemcsak az ígért jutalmakat osztották ki, hanem keményen büntettek is. A büntetésből befolyt összeget, nagyon helyesen, tűzoltó eszközök beszerzésére fordították.

„A Tűznek eloltása után a városi Elöljárók szoros számot vegyenek minden Czéh Mestertől az eránt, hogy a Czéhbéliek hogyan teljesitették az elükbe szabott kötelességeket, és a'ki helyes ok nélkül a tűz oltásra ki nem állott volna, azt 2. forintra fogják büntetni, melly büntetésnek 1/3 része a Feladóé lészen. Mihez képest a Czéhmestereknek szoros kötelességekbe légyen, a magok Czéhéből való Mester Emberekre, és Legényekre a Tűzoltásnál szemes vigyázattal lenni, és hathatós rendelésüket oda intézni, hogy kiki a maga kötelességét pontossan tellyesittse a' miért is, ha a Czéh Mester találna helyes ok nélkül a tűz oltástól elmaradni, 4. forintra fog büntetődni. A czéhben nem lévő Mester Emberek, és egyébb fellyebb meg nem nevezettek, kik a ki szabott kötelességeiket nem tellyesitették a Nemessek Járásbéli Fő Biró, vagy a nemtelenek a Város, vagy Majoroki Biró által hasonlóképpen 3. Ftra büntetődjenek, melly büntetés Pénzek ugy a fellyebbi esetekbe kiszabott büntetések is a tűz oltó Eszközök beszerzésére fordittassanak..."

A nyolcadik paragrafus a tűzoltó alapba befolyt pénzek nyilvántartásával, a számadás elkészítésével foglalkozik. Arról is rendelkezik, hogy tűzoltó eszközökről megfelelő nyilvántartás, inventárium készüljön.

„A most említett büntetés Pénzeknek, szinte ugy mint... a Ház vevők által fizetendő summáknak be vételére, a tűzoltó szerszámoknak beszerzésére, és ezekről teendő számadásnak elkészitésére nézve szükséges egy Perceptornak ki nevezése, melly a Városi Nemes Urak, és a Polgárság, és Városi Tanáts Közmegegyezésével történnyen meg, és ezen módon azon Perceptornak, kinek is Esztendei Jutalma a bejövő Summákhoz alkalmaztatva határoztasson meg, – a Nemesség büntetés pénze pedig az Esztendő végével a helybéli Fő Biro Urnak Assignatiója mellett adattasson által. – Kötelessége légyen pedig azon Perceptornak rendes Számadását esztendőnkét elkészitteni és azt mind a Földes Uraságnak, mint a Nemességnek vagy Nemes Birónak bemutatni. – Szükséges végezetre az is, hogy minden néműTűzoltó eszközökről mind a belső Városba, mind a Majorokba egy hiteles összeirás, vagy is Invertárium készittessen, melly a Nemességgel is közöltessen."

Az utolsó, a kilencedik paragrafus arról rendelkezik, hogy a tűzoltó rendszabályok mindenkinek tudomására jussanak. Ennek érdekében a szükséges számban kinyomtatásra kerülnek, így megfelelő áron hozzáférhetővé válnak, de szóbeli oktatásra is sor kerül a céhek negyedévenkénti gyűlésén. Ez a kitűnő dokumentum a következő mondatokkal zárul: *„Végtére, hogy ezen Rendelések minden Lakosoknál tudva legyenek és senki magát ne menthesse, mintha kötelességét nem tudta volna, a'végre ezen Rendelések ki nyomtattatván ezeket ki nyomtatva az igazságossan ki szabandó árron minden Házi Gazda, és minden Céhek tartoznak megvenni, és különösen minden Céhek kötelesek lesznek ezen Rendelkezéseket minden fertály Esztendőbéli Gyűléseikben mind a Mester Embereknek, mind a Legényeknek együttlétében fel olvastatni, sőtt minden idegen Legényeknek a'mikor itt munkára állanak, szükséges légyen tudtokra adni, hogy a Tűz oltásra nézve mitsoda kötelességek vagynak eleikbe szabva."* Ilyen nyomtatvány minden bizonnyal készült is, de érdekes módon mindeddig egyetlen példány sem került elő belőle.

Íme ilyen gazdag anyagot tartalmaz az 1822. február 16-án meghozott tűzoltó rendszabály, melyet 1823. június 25-én véglegesítettek, majd egy tekintélyes, művelt városi polgár, Eőri Szabó Gábor, a bizottság jegyzője írásba foglalt, hogy a következőkben évtizedeken keresztül szolgálja Pápán a tűzvédelem ügyét.

Az egyes paragrafusok tökéletesítése természetesen tovább folytatódott mindaddig, míg 1872-ben meg nem alakult a városi önkéntes tűzoltóság, mely új alapokra helyezte a tűzvédelmet. Ez nem is lehetett másként, hiszen akkor kezdődött a céhek felbomlása, így az ő szervezettségükre, mozgósító erejükre nem lehetett többé számítani. Szükség volt tehát egy új, hatékonyabb szervezeti formára, mely átmenetet jelentett a XX. században megszülető hivatásos tűzoltóság felé.

Huszár János

Kerekes Simon kolozsvári csizmadialegény vándorútja és megfigyelései

A Kerekes-család

Nemrégiben kezembe került egy kopottas, ám új korában szép kiállítású „Emlék-könyv",[1] melyet hajdani tulajdonosa valószínűleg az 1896-os budapesti millenniumi kiállításon vásárolhatott.[2] Lapozgatva a kötetet azt észleltem, hogy ez egy utazás dokumentuma. Az albumszerű könyvben a napló és az emlékirat műfaji jegyei keverednek: van olyan részlet, amit a szerző naplószerűen jegyzett fel a történés időpontjában, s van olyan is (ez a nagyobb terjedelmű rész), amit emlékiratnak tekinthetünk, mivel az írója utólag, emlékezetből, már idős korá-

[1] Az „Emlék-könyv" tulajdonosa Wölfer Lajos Győr, Zrínyi u. 53. sz. alatti lakos, aki rendelkezésemre bocsátotta az erdélyi családi gyökerekkel bíró, már elhunyt felesége iratai közül Kerekes Simon vándorlási naplóját. (Szívességét ezúttal is köszönöm.)

[2] Az „Emlék-könyv" (továbbiakban Napló) borítóján gazdag ornamentális díszítéssel készült stilizált kopjafa, kör alakú fejrészében lévő szöveg: Budapesti Milleneum Kiállítás 1896. A kopjafa szárára tekeredő szalagon az „Emlék-könyv" felírás olvasható. A bordó színű borítón a rajzolatok és szövegek arany színben készültek, jellegzetes ünnepélyes, a korra jellemző historizáló stílusban.

Honismeret 2002/1

Kovács

Kerekes Sára

ält. tanf.

Ferkipzomfoisk vk
1939-41. 147. l

KERÉKES TAMÁS

kecskeméti

épitész mester 1658-ban ujitotta meg a reformátusok fatemplomát, mely 1568-ban épült. Az általa hozzáépitett kőrészek lebontására az engedélyt 1678-ban adta ki a budai török kincstár.

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő: Kecskemét. 1961. Bp. Müszaki Könyvkiadó. /Városképek - Müemlékek sorozat./ - 33. l.

Kerekes (Ács) Tamás

A St. András templom harangtornya az erdélyi fatornyokhoz hasonló, 3 emeletes, karcsú, négy sarkán fiatornyokkal díszes, visszasó nyílásokkal ellátott, őrtorony jellegű építmény volt.

Balogh István: A debreceni Nagytemplom. Bp. 1962. Képzőmüv. Alapx k. 36 l., 2o kép. /Müemlékeink./

11. l.

5.

Kerekes /Ács/ Tamás

által épített templomot 1628 nov. 28-án neutelték fel „Szent András templom régi nevezet elhagyásával".

Balogh István: A debreceni Nagytemplom. Bp. 1962. Képzőmüv. Alapx k. 36 l., 2o kép. /Müemlékeink./

11. l.

H.D.K.

Kerekes Tamás architectus

ld. Ács Tamás

Balogh István: A debreceni nagytemplom. Dp.1962.
/Kézirat/

KEREKES, MÁSKÉNT ÁCS TAMÁS

architectus vezette a városi tanáccsal kötött szerződés szerint a debreceni Szt. András templom ujjáépitését. Az épitkezést 1626. aug. 4-én kezdték és folytatták a következő esztendőben is. Fizetését a munka idejére 300 frt-ban,,élelmezésben és öt évi adómentességben állapitották meg. Ezért maga is tartozott dolgozni és saját költségén két legényt tartani. /A templom épitésére a pártfogókon /Bethlen Gábor/ kivül a céhek részéről az egyházat illető birságok jövedelmét, az ispotályi két malom bevételét és a város sójövedelmének használt rendelték.

Balogh István: A debreceni nagytemplom. Bp. 1962. Képzőmüv. Alap kiadóváll. - 36 l. /Müemlékeink sorozat./ - 11. l.

KEREKES Tamás Kürüves

- Debreceni mester, 1658-ban végezte a Keszkeméti reformátusok régi fatemplomának reparálását

Julián István: Keszkemét vára építéstörténete. Keszkemét, 1998. 17)

126. Parisiana. Tervezte Lajta Béla.
127. A Magyar Mérnök és Építész Egyl
nagypályázata: könyvtár palota.
Sárkány István] 109-124.
128. Kosch Károly: Erdély népének ép
-132. és 133-144. ill.

Jegyzetek

129. A Parisiana Mulató. 145. >
130. Fővárosi könyvtár. 145. >
131. Dömötör István: Találkozás Hamu
novellái Kozma Lajos rajzaival)
132. Sz. J. [Szablya János]: Séták a
[Műcsarnok: Nemzetközi Grafikai
tavaszi kiállítás, Nemzeti Szal
Képzőművésznők Egyesületének el
133. A "Ház" Maróti-féle "Ex-libris"
150.

- *vegyes*

134. V.: Dekoratív munkák és rekord
-francia kiállításon. 150-151.
135. A "Kéve" művészegyesület közgy
136. A "Dekorative Kunst" a magyar
Fordította: Sz. [Ernst Schur c
137. Lejáró tervpályázatok. 151-152

- *tervpályázati eredmények*

138. A medgyesi ág. ev. főgymn. ter
139. A szombathelyi közvágóhíd terv

KEREKES, MÁSKÉNT ÁCS TAMÁS

által ujjáépitett debreceni Szt. András templomot tetőcserép hiányában fazsindellyel fedték be. A munka 1628. okt. 4-én ért véget. Ugyanakkor helyreállitották a templom nyugati végében, később fehér vakolásáról és cserépfedeléről fehér vagy cserepesnek nevezett tornyot is. Az ujjáépités a középkori templom falait is érintette. Az északi oldalon az 1571-ben épitett imaterem kedvéért a falak egyharmadát már amugy is elbontották, a bejárás miatt a falakat az északi oldalon egy, a délin két helyen áttörték, az ajtók elé porticust épitettek. A mennezetet hat-hat, egymástól 3,5 távolságra álló vaskos /1x1 öl/ négyzetes téglaoszlop tartotta, a két oszlopsor által alkotott három hajó egyenlően 2,2 öl szélességü lehetett.

Balogh István: A diósgyőri nagytemplom. Bp. 1962. Képzőmüv. Alap kiadóvall. – 36 l. (Műemlékeink sorozat) – 11. l. (20 hép)

Kerekes (Ács) Tamás

a Szt. András építése templom 1636-ban még nem volt befejezve. 1640-42 között építették Kerekes tervei szerint a négszeres alaprajzú templomtornyot (a templom délnyugati sarkától 15 ölnyire – nyers téglassineről a „vezestorony" nevet kapta).

Balogh István: A debreceni Nagytemplom. Bp. 1962. Képzőmüv. Alapx k. 36 l., 2o kép. /Müemlékeink./

11. l.

M.D.K.

Kerekes Teréz, keramikus

Dubravszky Sándornak, az Apátfalvi Keményceréppgyár bérlőjének a felesége/1867 után/. Férje halála után, 1884-ben továbbvezeti a gyárat és az egri Szeminárium 1886-88-közötti időre újabb szerződést kötött vele. 242.o. * 5.jegyz.

Molnár László: Az Apátfalvi keményceréppgyár a XIX. század utolsó harmadában./Kb.1867-1894 között./. 241.o.

Az Egri Múz.Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok közleményei. 1967. Eger, 1967

M.D.K.

Kerekes Teréz, keramikus

Dubravszky Sándornak, az Apátfalvi Keménycserépgyárnak bérlőjének a felesége, aki férja halála után átvette a bérletet, szintén dolgozott a gyárban 1867 után. 242.o.

Molnár László: Az Apátfalvi keménycserépgyár a XIX. század utolsó harmadában. /kb.1867-1894 között./.241.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

1992. május 18.

GT

Presser Gábor SZIGETVÁRY ZSOLT FELVÉTELEI

nozgatta a színpadot. (Az ifjabb évjáratú közönség
és boldogan üvöltözte a koncert után: Karesz...!)
voltak a háttérzenészek — többségükben Presser
ványai. A rockszakértő zenekritikusok hosszan ele-
najd a nagyszerű improvizációkat, azt a csodát,
égi dalok, megőrizve régi vonzerejüket, újjászület-
kar mind a négy tagja bebizonyította — ha lett vol-
n is kétség —, hogy virtuóz zenész és előadó. Egyi-
nyomakodott az előtérbe, ezen a búcsúkoncerten va-
ekar játszotta a főszerepet. Egy kicsit meghatott, jó-
élni imádó banda, amelyik nem magát, hanem a ze-
ni jött össze a közönséggel még egyszer, utoljára...
rt egyik zárószámával, a Ringasd el magaddal vé-
n maga a zenélés vált az est főszereplőjévé. A ti-
tömeg nemcsak együtt énekelt Presserékkel, hanem
dva az improvizációba, részt vett a dal újjászületésé-

ért is kapott lábra a hír, hogy az LGT búcsúkoncert-
zülettek minden idők magyar rockkoncertjei. A Lo-
T tegnappal megszűnt, de jobban jelen van, mint va-

• Virág F. Éva

nnek a balett az alapja

Gábor: nem kötelező
ni egy kamarába...

Kamara egy
gyűlését. A
áz balettka-
elte, aki ki-
lázi Gábor a
ldön volt, s
nulása után
balettkart.
ök nélkül is
iletek képvi-
an, hogy az
eldönti, be
etbe.
el a kérdést.
ık-e. Európa
se vagyunk.
ent Garden
balettegyüt-

egy titkár, egyet tudok érteni. Nagyon sajnálom, hogy hétfőn nem lehettem ott a közgyűlésen. Genovába kellett mennem. Úgy néz ki, hogy a Cristoforo megjelenik a szakvilágkiállításon.

— Elhangzott a közgyűlésen, hogy vannak más balettegyüttesek is, s hogy a kamarát az Opera balettkara nélkül is megalakítják.

— Magyarországon — bármit is mondanak mások — a balettet ez a színház képviseli. Illetőleg a Táncművészeti Főiskola, ahol a balettoktatás folyik. Semelyik táncszínház nem ad elő balettművet, csak mi. A többieket én inkább táncszínházaknak hívnám. Még akkor is, ha mindennek a balett az alapja. Nem kö-

Tárlatlátogató

Váctól Szegedig

A hatvanas évek egyik nagy kulturális utópiája volt az egységesülő képi világkultúra. A tömegkommunikáció, a műholdas televíziózás, a világot behálózó magazinkonszernek révén a hajdani ősművészethez hasonlóan egységes képi nyelv kialakulása várható. A gondolat a dinamikusan fejlődő Nyugat terméke volt, és nem vette észre (vagy csak nem törődött vele?), hogy Keleten olyan zsiliprendszere van még a képi információnak is, amelyet még a későbbi helsinki megállapodás sem tudott negligálni.

A szisztéma következtében a tőlünk keletebbre élők sokszor rajtunk keresztül igyekeztek tájékozódni a nyugati kultúráról. Mi magyarok viszont sokáig olyan intenzitással néztünk Nyugat felé, pontosabban Keletről annyira csak a loyalista szürkeséget mutogatták, hogy most bizony van mit megismernünk Északtól Délig és Keletig egyaránt.

Ebből a megismerésre váró művészeti anyagból legutóbb Vácott, a Görög templomban (és a Hinczgyűjteményben) láthattunk hat kitűnő nagyváradi alkotótól műveket. A Szegmentum című tárlatban nyomát sem találhattuk a bevezetőben említett utópiának. Hatuk közül Boné Rudolf földdel, búzával installációt készített. Műve beleillett volna a Georg Jappe által összeállított Ressource Kunst című kiállításba, amely a „csak ez az egy Földünk van" gondolatában fogant. A műhöz felfogásában, drámaiságában és narrativitásban a legközelebb Ujvárossy László Metamorfózis című installációja állt annak ellenére, hogy felhasznált tárgyi elemei (giccs szobrocska, fa, kő, bakelit cső, saját rajzok és papírmasé figurák, továbbá egy hintaló darabjai) alapvetően más konkrét tartalmak segítségével szembesítik az embert önmagával. Boné a mitológián keresztül, Ujvárossy a hétköznapiság és a személyes emlékek felidézésével a mi dolgunk a világon kérdést keresztezi a mi a sorsunk a világban problémájával.

Onucsán Miklós A voluta születése, illetve a Replika címmel három nagyméretű (háromszor két méteres) művet mutatott be. Mintha óriási fotókat látnánk, amelyeket barnára érlelt az idő, s amelyeken ősködtől örvénylő gesztussal rend születik. Misztikusak, többértelműek a munkák.

A három másik alkotó műveiben a dekorativitás közös mozzanat. Ezen túl semmi más. Hiszen Ioan Aurel Muresan tubusból nyomott festékcsíkokkal erotikus, keleties történetet mesél bimbókról, kígyókról, hercegekről, szüzekről, tehát képeinek szerves része az irodalmias mese. Ezzel szemben Gerendi Anikónál egyáltalában nincs a hagyományos értelemben vett ábrázolás. Ő préselt papírból készült körformákat ír és ragaszt tele szőrrel, növényekkel, szövegekkel, papírdarabokkal. A felidézés, a szimbolizáció a legfontosabb ezeknél a kompozícióknál, amelyeket az érzéki élményt nyújtó felületekből szerkesztett. És bár Kerekes U. Gyöngyi műveinek szintén fontos hatáseleme a természet, mégis gyökeresen másról van nála szó. A finom líraisággal ábrázolt leveleknél, virágoknál a természet szép ábrázolása elsődleges (árulkodó e tekintetben a liliomos paraván), s csak másodlagos a tükrözés, a ritmus, a negatív-pozitív fogalmainak képi prezentációja.

A kiállítást végignézve felmerülhet bennünk a kérdés: vajon miért nincs itt munkája Gaina Dorelnek? És vajon min dolgozik most Pop Zoe? Mi van a Vreme Sorin—Gina Hora házaspárral? És Perjovschi már annyira bukaresti lett, hogy őt már fővárosi művészként láthatnánk Magyarországon? Nem tudni. De ez a kiállítás így is sokszínű képet mutatott a Pece-parti Párizs művészetéről.

Alig pár kilométerre attól, ahol a Körös a Tiszába folyik, egy másik alföldi városunk, Szeged, saját képzőművészeivel ismerkedik. A képtárban a Szög Art művészegyesület kiállítása közel sem mutat olyan változatos arculatot, mint Vácott a nagyváradiaké. Persze ez érthető: ott a város összes művésze közül választódtak ki a bemutatkozók. Itt épp a szemléleti rokonságuk alapján egymást vállalók szövetkeztek össze. Mindenesetre Szegeden nagyon erősen élnek a hagyományok: a Szög Art-kiállításon kép csak keretben, plasztika csak nemes anyagban szerepel. Szemléletileg a szürrealisztikus mese tűnik a legmerészebbnek (Eszik Alajos), s inkább a lírai tájátiratok a jellemzőek. Egyetlen expresszívebb színkezelést látunk (Aranyi Sándor), s az emberi figura olyan kedves az alkotóknak, hogy a szobrászok meg sem tudnak lenni nélküle. Portréban a legérzékenyebb Szathmáry Gyöngyi, a női popsik mintázásában pedig Lapis András.

S míg a képtárban a szegediek láthatók, egy újonnan megnyílt magángalériában, Rácz I. Géza Kálvária Galériájában fővárosi „vendégcsapat" állít ki. A jobbára főiskolai tanárokból és hallgatókból álló társaságban a Nagy Gábor, Dienes Gábor, Kovács Péter nevével fémjelzett művészeti irány a legfontosabb. Nemes anyag a magán-erőfeszítések révén lassan-lassan kibontakozó hazai műkereskedelemben.

• Chikán Bálint

KEREKES U. Györgyi

KEREKES ÚJVÁROSSY Gyöngyi *147*
Marosvásárhely, 1958. augusztus 17.
IA Képz. Főisk. Kvár, festő

Banner Erdély

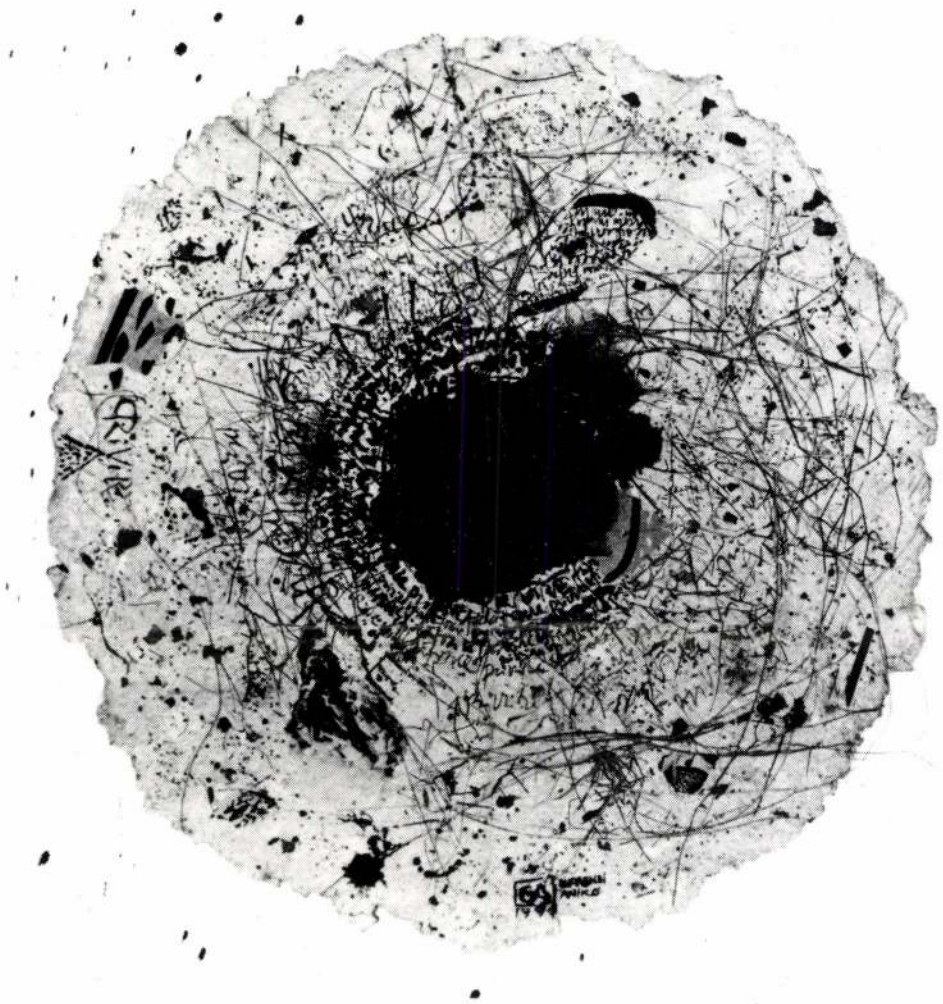

Gerendi Anikó: Tekintet I. (1991., egyedi technika, 100 x 100 cm)

KEREKES U. GYÖNGYI

ROMÁNIA, 3700 NAGYVÁRAD, str. Milcovului Nr. 8. B1.

Marosvásárhelyen születtem Romániában. 1983-ban végeztem el a Képzőművészeti Főiskola grafikai tagozatát Kolozsváron.

Önálló kiállításom 1983-ban Nagyváradon volt.

FONTOSABB KIÁLLÍTÁSOK:

1984. Fiatal Művészek Biennaléja, Gyulafehérvár
1986. Fiatal Művészek Biennaléja, Marosvásárhely
1986. Dallas Terem, Bukarest
1988. Fiatal Művészek Biennaléja, Nagybánya
1988. Stúdió 35, Bukarest
1991. Magyar és román vízfestők kiállítása, Nagyvárad, Bukarest

I was born Tirgu Mures in Roumania. I graduated from the Institute of Fine Arts at The Faculty of Graphic in 1983 in Cluj.

Individuel exhibition: 1983. Oradea

SELECTED GROUP EXHIBITION:

1984. Young Artists Biennal, Alba Iulia
1986. Young Artists Biennal, Tirgu Mures
1986. Dallas Gallery, Bucharest
1988. Young Artists Biennal, Biai Mare
1988. Studio 35, Bucharest
1991. Exhibition Watercolours Hungary – Roumania, Oradea, Buchurest

Szegmentum. Vác, Görög templom
1992

Kerekes U. Gyöngyi

ELJEGYZÉS A POZSONYI UDVARNÁL.

Frigyes főherczeg és *Izabella* főherczegnő pozsonyi palotájában ismét egy boldog mátkapár fogja szülei és testvérei körében ünnepelni karácsony estéjét. Tavaly, deczember 21-én volt a főherczegi pár legidősebb leányának, Mária Krisztina főherczegnőnek eljegyzése Salm-Salm herczeggel. Az idén ugyancsak deczember 21-én váltott jegyet a fenséges család másodszülött gyermeke, *Mária Anna* főherczegnő, pármai *Illés* herczeggel. Az eljegyzés a vőlegény szülei jelenlétében, szűk családi körben történt, a főherczegi család ujabb örömeből azonban kivette részét egész Pozsony városa, melynek lakossága húsz év óta minden örömükben, bánatukban őszinte szívvel osztozik; a szerencsekivánók egyik legelseje volt Pozsony polgármestere, ki a város hódoló üdvözletét tolmácsolta a fenséges szülőknek és a fiatal jegyespárnak.

Mária Anna főherczegnő, Frigyes főherczeg és Izabella főherczegnő kilencz gyermeke közül a második, 1882. január 6-án született Linzben. (Az utána következő hét gyermek mind pozsonyi születésü.) Néhány hónappal a kis főherczegnő születése után Frigyes főherczeget Ő Felsége kinevezte pozsonyi dandárparancsnokká és ő családjával együtt állandó tartózkodásra Pozsonyba költözött, a hol azóta folyton laknak. Valamennyi gyermek nevelésénél különös gondot fordítottak a magyar nyelv megtanulására, melyet mind teljesen jól és szép kiejtéssel beszélnek.

Mária Anna vőlegénye, *Illés* (Róbert Károly Mária Pius József) herczeg, menyasszonyánál két évvel idősebb. 1880 julius 23-án született Biarritzban (a pyrenaei hegyek közt), mint *Róbert* Károly Lajos pármai herczeg és szicziliai *Bourbon Mária Pia* herczegnő nyolczadik gyermeke. (Azóta Róbert herczeg másodszor nősült és még tíz gyermeke született. Mind a tizennyolcz életben van.)

Illés herczeget a *királyi fenség* czím illeti meg, mert a spanyol Bourbon-ház egyenes leszármazottja. A család ősapja *Fülöp* infáns, Parma, Piacenza és Guastalla herczege volt. Jelenleg a család az alsó-ausztriai Steinfelden levő *Schwarzau* kastélyban lakik. Illés herczeg a 7. számu cs. és kir. dragonyos-ezrednél mint hadnagy szolgál és az Elba melletti Brandeisben állomásozik.

Az esküvő ideje még nincs megállapítva, de valószinű, hogy jövő tavaszszal lesz. *K.*

MÁRIA ANNA FŐHERCZEGNŐ.

ILLÉS PÁRMAI HERCZEG, MÁRIA ANNA FŐHERCZEGNŐ VŐLEGÉNYE.

KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD.

1818—1902.

Kerékgyártó Árpádnak deczember 13-ikán történt halálával ismét megfogyott a száma azoknak a régi időből való tanároknak és iróknak, a kik évtizedek során buzgalommal és lelkesedéssel szolgálták művelődésünk ügyét. Kerékgyártó a múlt század harminczas és negyvenes éveiben töltötte ifjúságát, a nagy nemzeti reform-mozgalmak korában s e kor eszmekörében élt haláláig. Munkássága teréül a történettudományt választotta s teljes odaadással igyekezett nemzetünk történetének ismeretét terjeszteni irodalmi működéssel és a kathedráról egyaránt. Harminczhat évig volt egyetemi tanár, több mint negyven évig munkás tagja az Akadémiának.

Kerékgyártó Alajos Árpád 1818-ban született Jászberényben, de már kora ifjúkorában Pestre került s azóta itt töltötte egész életét. A közpályára Pest városa szolgálatában lépett a nagy árviz évében, 1838-ban mint a törvényszéknél alkalmazott irnok. A városi hivatalban fokonként emelkedve 1848-ban Pest város főjegyzője lett. Haynau azonban elmozdította állásától; az abszolutizmus alatt mint ügyvéd élt Pesten s e mellett ez időben kezdette irodalmi működését. Csak a jobb idők beköszöntésekor nyerte vissza hivatalát a fővárosnál 1860 végén, de a provizórium bekövetkeztével végkép megvált hivatalától s újra megnyitotta ügyvédi irodáját. Irodalmi működéseért a Magyar Tud. Akadémia 1860-ban levelező tagjává választotta. 1864-ben kinevezték a pesti egyetem tanárává. Az egyetem 1869-ben tiszteletbeli doktorává avatta, 1877—79-ben pedig a bölcsészeti kar dékánja volt.

Mint egyetemi tanár különösen a hazafias lelkesedés élesztésében volt hatással az ifjúságra s hallgatói mindig nagy számmal voltak. Legszivesebben s leggyakrabban az Árpád-kori magyar művelődés történetét és a XIX. század első felének reform-mozgalmait adta elő.

Irodalmi munkássága is hasonlóan hazafias irányú volt. Nem tartozott azok közé az irók közé, a kik új anyaggal gazdagítják a tudományt, de lelkiismeretesen tanúlmányozta s szeretettel tárgyalta azt, a mit a tudomány az ő korában kinyomozott. Legfontosabb munkája «A műveltség fejlődése Magyarországon» czímmel 1880-ban jelent meg. E könyv, bár módszerben és felfogásban ma már sok tekintetben elavult és hiányos, mégis egyetlen összefoglalása az Árpád-kori magyar művelődés történetének. Ezenkívül meg Magyarország történetének kézikönyvét hét kötetben a művelt közönség számára és számos más kisebb történeti dolgozata jelent meg, részben a lapokban is. Mind e munkái a maguk idejében jó szolgálatot tettek a magyar történetről szóló ismeretek szélesebb körben való elterjesztésére.

JÓKAY KÁROLY.

1814—1902.

Jókai Mór nagy költőnknek testvérbátyja, Károly, meghalt deczember 19-ikén Hathalmon 89 éves korában. Halála gyászba borította Hegedüs Sándor volt kereskedelmi miniszter családját is, a kinek neje, született Jókay Jolán, az elhunytnak leánya volt.

Jókay Károly igazi régi szabású, jószivű, nemes jellemű magyar ember volt. A forradalom előtt ügyvédkedett szülővárosában, Komáromban, a mozgalmas időkben beállt honvédnek s mint nemzetőr-tüzér küzdött a hazáért. A forradalom után felhagyott az ügyvédséggel és ekeli, csallóközi birtokára vonúlt gazdálkodni. Sok jót tett a környékbeli lakossággal, melynek ügyes-bajos dolgaiban tanácsadója volt. 1861-ben megválasztották a csallóközi járás szolgabirájának s e hivatalát 1871-ig viselte. Ekkor birtokát bérbe adta s Komáromba költözött, a hol csakhamar megválasztották árvagyámnak. Ő maga mindig csak «árvák atyjá»-nak nevezte magát s e név valóban meg is illette. Igazi apai módon viselte szivén a rábízott árvák sorsát, eljárt hozzájuk, utána nézett: jól el vannak-e látva; ha az árvák pénzt kértek, előbb meggyőződött, helyes czélra akarják-e fordítani — szóval mindenkép gondoskodott testi-lelki jóllétükről. Szép tisztjét 1882-ig viselte. 1882 májusában nagy csapás érte: véletlen szerencsétlenség folytán elvesztette nejét. Ez annyira lesujtotta, hogy nem volt többé nyugta Komáromban, családi házát, melyet ő hozott rendbe, bérbe adta. Rövid időre rá a házat egy pyromániában szenvedő cseléd-leány felgyujtotta, úgy hogy porig leégett. A ház felépült ugyan újra, de ő úgy érezte, hogy mégsem a régi már.

Nővére, Váli Ferenczné halála után Pápára költözött unokahugához, Peti Józsefné Váli Marihoz. Állandóan azonban nem lakott itt, váltakozva hol Budapesten időzött Hegedüs Sándor családjánál, hol Hathalmon másik leányánál, Ihász Lajosnénál. Gyermekei s unokái körében élte öregsége napjait. Mindvégig megőrizte testi-lelki épségét; széleskörü ismereteivel sohase kérkedett, — tipusa volt az egyszerü puritán, igaz magyar embernek. Rég elhunyt szülőiről mindig gyermeki kegyelettel emlékezett, gyermekei, unokái, dédunokái iránt benső szeretettel viseltetett. A telet, mint többnyire, az idén is Hathalmon, Etelka leányánál, Ihász Lajosnénál töltötte. Még halála előtt egy héttel Pestre akart utazni, hogy az új országházat megnézze, a benne folyó tanácskozásokat hallgassa. A közbejött rendkívüli hideg időben meghült, influenzát kapott, a mely kiragadta az élők sorából.

Meglepően hasonlított öcscséhez, a nagy költőhöz, kivel meleg testvéri szeretet fűzte össze. Még a hangja s szelid, jóságos természete is hasonló volt a két fivérnek. Ép oly örömét lelte a kertészkedésben, mint Jókai Mór; csallóközi birtokán, komáromi kertjében maga gondozta a növényeket s Hathalmon még hajlott korában is oltogatta, nyesegette a fákat. A kertben sétálgatva azt mondogatta gyermekeinek, unokáinak, oltványaira mutatva: «ezekről fogtok emlékezni rólam, ha majd nem leszek».

Derék, nemes ember szállott vele a sirba. Még életében azt kivánta, hogy temessék szülei és neje mellé Komáromban, a mit családja hiven teljesített is.

A kép, melyet közlünk, unokája, Hegedüs Rózsika amateur fényképe után készült.

SŰRŰSÍTETT TÁPLÁLÉKOK.

A létért való küzdelem egyre fokozódó hevessége megtanít mindenkit arra, hogy minél több időt és fáradságot igyekezzék megtakarítani. Ép ezért alighanem el fog jönni az az idő, a mikor nem csak a munka, hanem a szórakozás és a test fentartásához szükséges cselekvések is ebből a szempontból fognak átalakúlni. Az élet gyorsabb lesz, gyorsabb lesz tehát minden nyilvánúlása is.

A kényelmesség és gyorsaság elve a jövendő étkezési módjában is érvényesülni fog, a khémiai kutatások felhasználásával. A jövő étkezésének jellemét leginkább a táplálékkivonatok uralkodó szereplése fogja megadni. Ezek tudvalevőleg oly anyagok, melyek az illető ételek összes tápanyagát a vele természetes állapotában együtt járó mellék-anyagok nélkül tartalmazzák, minélfogva az ilyen kivonat úgy terjedelemben mint sulyban a vele egyenértékű étel-mennyiségnél sokkal csekélyebb. Így aztán

nem lesz boszorkányság, ha idők múltával a vendég elé egyetlen tányéron az egész bőséges ebédet föl fogja tálalni a pinczér; hisz az a néhány bonbon, pirula, apró lepényke s egy-két grammnyi por, a mi a mai ebéd levesét, húsételeit, tésztáit fogja helyettesíteni, valóban el fog ily kis helyen férni. Talán csodálatosnak tetszik, de részben már ma is lehetséges ez a csoda. Hisz 34 kiló hús ma már egy kiló súlyú kivonattá sűrűsíthető s a leves-, tej-, kenyér-kivonatok szintén ehhez hasonló arányban viszonylanak a nekik megfelelő tápszerekhez. Ezek után nyilvánvaló, hogy az étkezés ily anyagokkal mennyi idő és fáradság megkímélésével fog járni. Mert ezek az ételkivonatok lehetővé fogják tenni, hogy utazásokra, hadgyakorlatokra, háborúkba egész évre szóló táplálék-anyagot vigyen valaki minden nagyobb nehézség nélkül magával. A rendes napi étkezéseket, az ebédet, a vacsorát pedig olyan hamar és kényelmesen lehet majd elvégezni, mint manapság valami pilula vagy gyógyszer bevételét. Persze egyelőre a sűrűsített táplálékot vizben feloldva élvezzük, mivel ez megkönnyíti az emésztést. Hiszen a tápszerek sűrítésének a módja épen az, hogy kiválasztják belőlük a fölösleges vizet.

A jövő majd el fogja dönteni, hogy nem lehet-e a vizet s más, a kivonatok elfogyasztásakor használt pótszereket teljesen nélkülözni. Minden esetre az eszményi czél az, hogy az ember minél kevesebb olyan anyagot vegyen magához, mely haszontalanul vonúl át a testén, mivel ezek csak oktalanul megterhelik a szervezetet. Ma még a normális ember évenként körűlbelől hétszer akkora tömegű tápszert vesz magához, mint a mennyit teste sulya nyom. Vagyis, a ki 80 klgr. sulyú 560 klgr.-ot. Mindnyájan tehát évenként egy-egy testünkhöz viszonyítva óriási anyaghalmazt fogyasztunk el. A sűrűsített táplálékkal élő ember ellenben testének csak másfélszeresét tevő tápszert fogyaszt el s még így is bőven elég kiválasztandó anyagot fogad magába. Azt se szabad hinni, hogy ez a táplálkozási mód éhezéssel és egyhangúsággal járna. Ellenkezőleg: a legváltozatosabb étlapok kerűlhetnének ennek daczára az étkező elé. Hisz minden tápanyag: tojás, sonka, leves, sült, kakaó, süteméný, stb. sűrűsíthető. Remélhető továbbá, hogy idővel a szeszes italok is sűrűsíthetők lesznek. Teát és ásványvizeket már is lehet ily formában élvezni. Különösen fontos még a gyógyszerek sűrűsíthetősége, mivel ez lehetővé teszi, hogy szükséges zseb-gyógyszertárakat hordjunk magunkkal. Csinos csomagocskákban elhelyezett sűrűsített orvosságokból így egy medaillonnál nem nagyobb gyógyszertár állítható össze, melyet aztán ki-ki a zsebében vagy az óralánczára függesztve hordhat. Hogy utazók, katonák s különösen ember nem lakta tájakra hatoló felfedezők számára mily nagy haszna volna ennek a zsebben hordható kis gyógyszertárnak, azt nem kell sokáig magyarázni.

Mily gyorsasággal fog az ételkivonatok gyártása fejlődni, ezt ma még nem lehet megállapitani. Azonban bizonyos, hogy a kezdet meg. van s eddigelé sikerrel járt. A sűrűsített ételek egyre népszerűbbekké válnak, valószinű tehát, hogy a művelődés fejlődésében egykor fontos szerepük lesz.

DIVATLEVÉL.

A múlt évi téli divat mintha az idei nagy hideg jóslatát adta volna! Akkor is — bár csak negédes kedvtelésből — fülig burkolództunk a selymes, puha prémekbe, mit aztán nélkülözhetetlennek jelölt a dermesztővé vált hideg. Az utczákon tipegő nőknek csak a hidegtől kipirult orrocskájuk látszik a kabátok hatalmas gallérainak s a meleg nyakbavetők keretéből.

A prémek divatját meghatározni csaknem lehetetlen. Mert hiszen mindenkinek a saját viszonyaihoz mérten kell azokat megválasztania. Avagy talán törvénynyé igtassuk, hogy mindenkinek oly drága, 4—6 ezer koronát érő szibériai csikóbőr bundát kell viselnie, a minőt mai számunkban bemutatunk. Dehogy, hagyjuk ezt a költséges divatot a villámkerekű automobilon tova robogó amerikai misseknek, mi pedig elégedjünk meg a szerényebb prémfajokkal.

De okvetlen érdekesnek kell találnunk a «high life»-nak ezt a divatját, a mely egyszersmind szenzációs újdonság is. A kabát szabása félbő,

Hegedüs Rózsika amateur fényképe után.

JÓKAY KÁROLY.

watteau-ránczczal a hátán. A magas gallér, a hajtókák, valamint a pagode-újjak kézelői hosszúszőrű skungsból készültek. Elől három mozaikgombbal csukódik.

Második képünk egy bő, rövid kabátot mutat, fekete szőrméből szabva. Ezt a façont rendkivüli divatosnak jelölik a párizsi divatczégek s nálunk ezeknek képviselői, a Monaszterly és Kuzmik utódai. Ennek stuart-gallérja van, pagode újjai és széles hajtókái.

Az utczai ruhák szabása most kissé határozatlan. Ingadozik ama két véglet között, a melyet az uralmát makacsul fentartó uszályos alj és a rövid szoknya teremt. Nehéz e kérdésben elvállalni a döntő szerepet Mert míg a hosszú ruha mellett tagadhatlanúl és erősen érvel a benne kifejezett, méltóságteljes elegánczia, addig a rövid ruhát teljesen méltó vetélytársává emeli annak kecsessége és czélszerűsége. Mennyi baczillus maradna az utczák és termek porában, ha nem zavarná fel nyugalmát a selyemuszály!

Bemutatott divatképünk még az uszályos gárdából való. Szürke posztó a szövetje, fekete bársonysávokkal diszítve. A derék reversalakú gallérral, elől kettős hajtókákból alkotott betét, ugyancsak fekete bársonynyal szegve; a közepén hosszas bársonycsokor, a két csücskén pedig fekete selyemből bogozott csüngők. A derék különben bolero-szabású, s alóla sűrün leránczolt, fekete selyemöv látszik. Pagode-újjak bársony szegélyel, mely alól bőven kidudorodik a mintás bársonykézelő. Hozzá széles, szürke amazonkalap tartozik, a feje búbjára tűzött, hosszú tollal.

A második toilette szövetjét a most annyira kedvelt zibeline adja. Ez a selyemfényű és puhaságú szövet kiválóan alkalmas a mostani ruhákhoz, a mennyiben azok megkövetelik az antik tógákhoz hasonló redőzetet. Azok pedig csak selyempuha, vastag szövetből omolhatnak alá művésziesen. Ez a ruha különböző paszománnyal van diszitve s ennél fogva ránk nézve különösen érdekes.

Erdélyi fényképe után.

KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD.

A franczia divatlapok ugyanis most mint legnagyobb ujdonságot emlegetik a «magyar ruhákat». Mindenesetre nem kicsinylendő, a mikor a korlátlan hatalmú, párizsi divatmatadorok elismerik, hogy «divatképes» a magyar izlés. S ezt a mi kedves paszományunknak köszönhetjük, a melyet oly soká ott feledtünk szépanyáink levendula illatos pruszlikjain és mentéin. Hátha mi is viselnők ismét a vitézkötést, a melynek a divatos «magyar» ruhák a nevüket köszönhetik?

S. Bella.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A «Nagy Képes Világtörténet» új kötete. A Franklin-Társulat és a Révai-testvérek e nagyszabású vállalatának most jelent meg tizedik kötete «*A forradalom és Napoleon kora*» czímmel. (Ára 16 korona.) A kötet szerzője az egész vállalat szerkesztője: *Marczali* Henrik, a ki nagy szakavatottsággal s irói készséggel tárgyalja a történelemnek e ránk nézve kiváló érdekkel biró részét.

Könyvét négy részre osztotta. Az első részben a forradalom előzményeit adja elő: azokat a szellemi mozgalmakat, melyek az emberiség világfelfogását gyökeresen megváltoztatták, majd II. József császár uralkodását, s ennek a nemzetünk életére is nagy fontosságú intézkedéseit, melyek a nemes törekvésű s alapjában véve mégis elhibázott életű uralkodót a XVIII. század legérdekesebb történeti egyéniségeinek sorába emelték s végűl az európai tengeri hatalmak szervezkedését, az angol gyarmatbirodalom megalapítását s az éjszak-amerikai függetlenségi harczot. A második rész, miután Franczia országnak XVI. Lajos alatti állapotát vázolja, a forradalom kitörését, a forradalmi Franczia országnak a többi európai államokhoz való viszonyát s a rémuralmat írja le Robespierre bukásáig, közben Lengyelország bukását is kellően megvilágítva. A harmadik és negyedik rész Napoleonnak az egész újabbkori történetben páratlan pályafutását írja le, kezdve az olaszországi háboruval, melyben Bonaparte tábornok először tünik fel, mint a jövő embere s végezve Waterloón s a Szent-Ilona szigeti fogságon. Ilyen behatóan és részletesen ezt a korszakot magyar nyelven még egy munka sem tárgyalta. Az európai államok politikai és társadalmi állapotai ma is azokra az alapokra vannak fektetve, a melyeket az e könyvben előadott események vetettek meg s ez adja meg nekik a mai olvasóra nézve a nagy érdekességet. Marczali széleskörű tájékozottsággal, a tudomány magas színvonalán álló szempontok szerint dolgozta fel roppant bőségű anyagát s előadása is élénk, világos, áttekinthető, úgy, hogy könyve, a mily nyeresége történeti irodalmunknak, ép oly vonzó és tanulságos olvasmány a nagy közönség számára. Fokozzák a mű értékét az illusztrácziók, melyek nagy gonddal és ízléssel vannak megválogatva. A fontosabb események s nevezetesebb szereplőik képei híres egykorú művészek festményei, rajzai, metszetei után készültek s művészi szempontból is kiváló becscsel birnak; ezeken kívül még számos térkép, facsimile stb. is magyarázza a szöveget. A képek közül mai számunkban közlünk néhányat, melyek a franczia forradalom idejére vonatkoznak s egykorú jeles művészek művei: *Corday* Sarolta ritka szép kivitelű arczképét, *Mária Antoinette*, a szerencsétlen királyné egy kevéssé ismert képmását és egy megkapó képet *Nelson* haláláról.

Nelson. A vakmerő tengerész bátorságnak és a lángoló hazaszeretetnek legendás hőse minden időkben, a mig az emberiség becsülni fogja a férfias erényeket. Voltak válságos idők, a mikor ő rajta fordult meg Angolország sorsa. És Nelson a legnagyobb veszedelem óráiban, a mikor Napoleon szorongatta a szigetországot, valóságra tudta váltani a reménységet, a melyet honfitársai hozzáfűztek. Megsemmisítette a franczia imperátor hajóseregét és ezzel lehetetlenné tette, hogy a világhódító Albion földjén is meghordozza diadalmas lobogóit. A trafalgári tengeri csata volt az első lépés Napoleon bukása felé. De Nelson nemcsak mint tengeri vezér nagy; jelleme is magasan a közönséges emberek fölé emeli őt. A kötelességteljesítés egyik mintaképe ez a babérkoszorús admirális, a ki a trafalgári győzelmes csatában kapott sebébe belehalva, ezekkel a szavakkal lehelte ki lelkét: *Megtettem kötelességemet. Nelson* a «Victory» nevű tengernagyi hajóról intézte a csata sorsát. A «Victory» a «Redoutable» franczia hajót támadta meg, mely utóbbi heves ágyuzás után már épen meg akarta magát adni, midőn hátulsó árbocza kosarából egy lövés a fedélzeten fényes egyenruhájában rendelkező Nelsont eltalálta. A golyó vállrojtját érte s így haladt be testébe. A hős arczra bukott. De hidegvérét megtartotta s még parancsot adott, hogy a kormányrúd ellőtt köteleit állítsák helyre. Midőn levitték a fedélzetről, akkor is folyton a csata folyásáról kérdezősködött. És nemsokára már jelenthették neki a fényes

KEREKES U. Gyöngyi

1. 18.–19. p + ill.; Szegmentum c. Tüll. Vác, 1992

Új Mtüv. 1993

Kerékgyártó

iparművész
méreskalános

TDh

Debreceni méreskalános a méltóságteljes megjelenésű őszbajuszos Kerekgyártó bácsi. Eredeti méreskalánkénítményeit Brüsselben, Moszkvában, Berlinben is kiállítják.

Rózsa László: Debreceni képek

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 17.

9.

Kerámiák

Habán kép Hécén a XVIII. sz-ban

1665 - 1680 között

Román Jakab: A Habánok Sárospatakon
Sárospatak 1959

Kerékgyártó Adrienne
Leányközépiskolai rajztanári oklevelet kapott
Képzőm.Főisk.Evk. 1927. 28. 22. lap

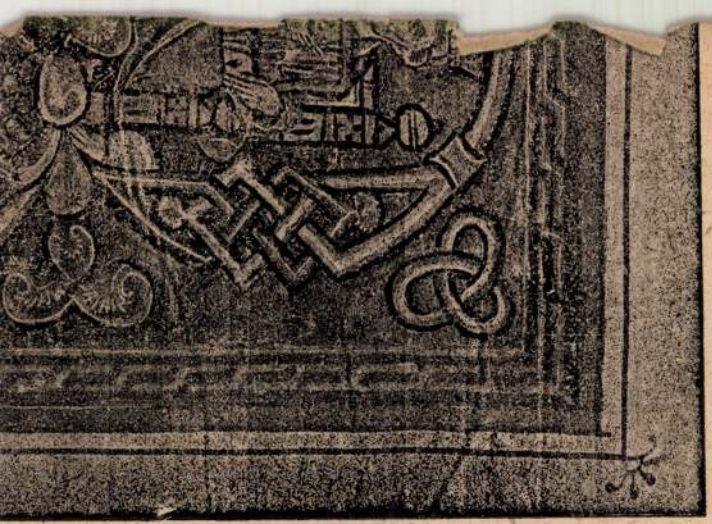

MDK

Sr. Kerékgyártó Adrienne

Estélyi ruhák. A himzés mintáját tervezte fenti. Repr.

Muskátli 1939. 2o.l.

MDK.

Kerékgyártó András

Kiállitási hir

Hevesmegyei Népujság 1967 juli.12.

M.D.K.

Kérékgyártó András
grafikus

Láng-fej

Élet és Irodalom, 1964. jelenés 25 – 1 kep

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kerékgyártó

ÉLET ÉS IRODALOM

András

1964 JUL 25.

1021

Kerékgyártó András: Lány-fej

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-298, 188-307
ÉLET ÉS IRODALOM

TEGNAP

INTELLIGENS KONYHA

Ezerkilencszázharmincháromban néhány hónapig én is az intelligenciához tartoztam: egy szociáldemokrata városatya segítségével ebédjegyet kaptam az intelligens konyhára. Igen, így nevezték a községelyesek ügyét intéző hivatalokban Budapest egyetlen olyan népkonyháját, ahova sorbanállás nélkül, észrevétlen lehetett besurranni, ahol a konyhaablakon kiadott ebédet linóleummal födött asztalnál lehetett elfogyasztani. Ha linóleum-abroszt látok, még most, harminc esztendő múltán is, lencselevest és grízesmetéltet képzelek az asztalra.

Nem akármilyen sorsok gyülekeztek délidőben a Sándor utcai intelligens konyha asztalainál. Legtöbbjük szellemi szükségmunkás, állástalan diplomás, de volt néhány idősebb hölgy és öregúr, akik „jobb napokat láttak" hajdan. Az ő rátartiságukat, választékos modorukat nem kezdte ki a nyomorúság. Mindegyikük közt legemlékezetesebb a tanácsos úr. Erdélyből földbajusszal, s keménygallérja is bajusza színét vette föl származott, cövektartású öregember, sose őszülő sárga az örökös tisztítástól. Egymással szemben ültünk az asztalnál s megérezhette rajtam, hogy nemcsak diplomám, de még négy középiskolám sincs, mert csak szótalan biccentéssel fogadta köszönésemet. Rejtelmes tanácsosi címe és szótlansága annyira kíváncsivá tett, hogy bevallom, néhány napig leselkedtem utána. Így aztán megtudtam, hogy ebéd után a közeli Múzeumkert egyik padján szívja el napi egyetlen szivarját. Csakhogy akkor fizetni kellett a múzeumkerti üldögélésért s az öregúr mindig kileste, mikor jár a kert túlsó felén a jegyárus. S ha az mégis közeledett, mielőtt ő elszívta szivarját, fölállt, körülnézett, mint aki azon tűnődik, leüljön-e vagy sétáljon-e inkább, aztán a séta mellett döntve, lassúdan körbejárta a kertet.

Egyik nap, mikor azt is meglestem, hogy már csak egy kormosvégű szivarcsonkot kotor elő a mellény-

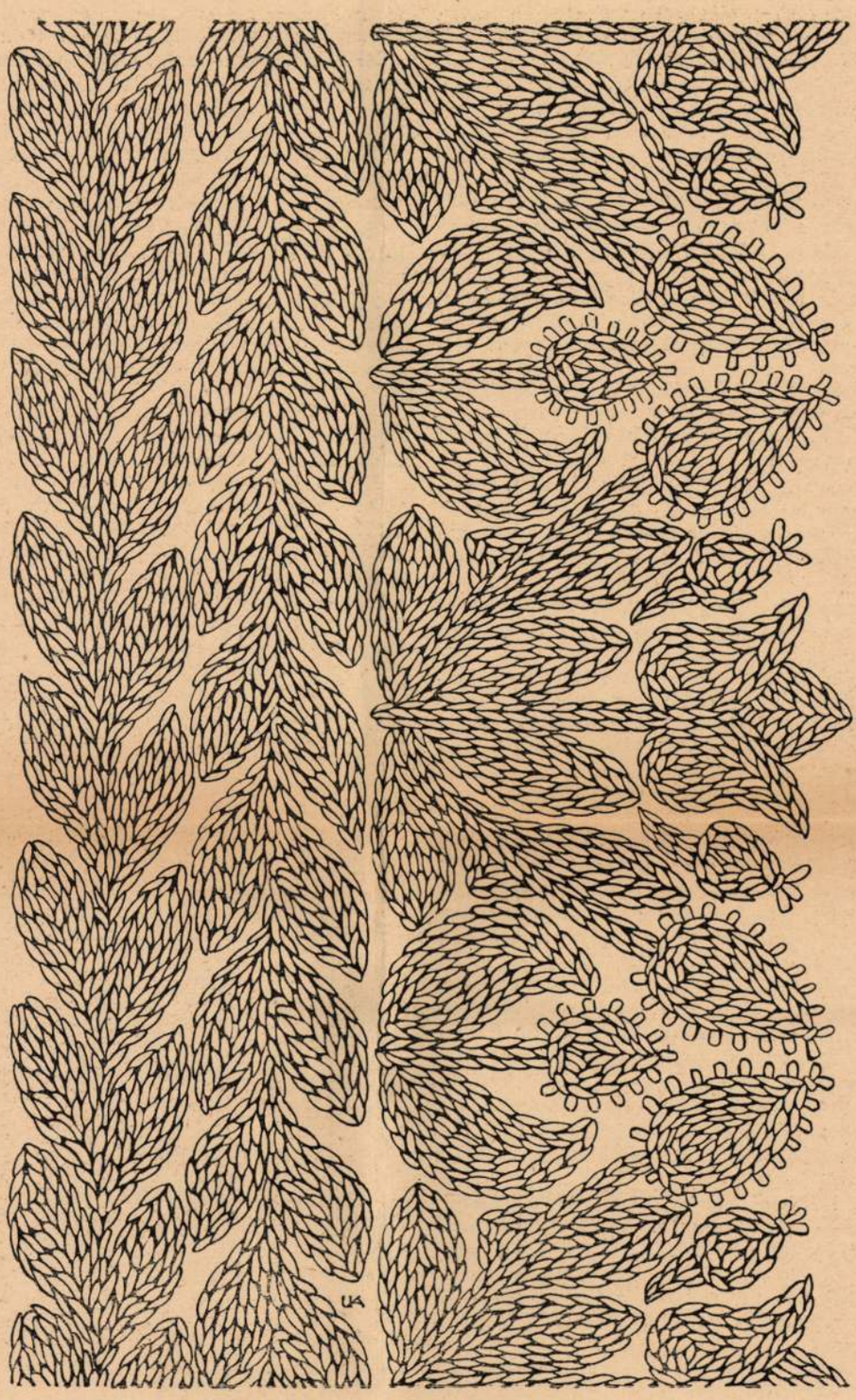

Mezőségi vőfélykendő széldísze. Készíthető vörös fejtővel vagy Mez-Volga-fonallal. U. Kerékgyártó Adrienne gyüjteménye és másolata.

Muskáti
1936. 3. 7-

„Nagy évfordulók, százados emlékezések korában élünk", mondja a tervezet, „dicső multunk nagy embereinek, eseményeinek megünneplése különösen fontos ma, — a trianoni Magyarország vérrel és átokkal kijelölt határai között élünk".

Ezt és hasonló ünnepségeket a magyar falu, a magyar nép kulturális emelése érdekében is ki kell használni.

Az 1937-re tervezett szoborleleplezési ünnepség az elgondolás szerint az év legkimagaslóbb eseménye lenne és szinte az 1896-os milleneumi ünnepségekhez volna hasonlatos.

A tervezet a falvakból zarándokló felvonulást tervez erre az alkalomra, amit a népművelési titkárok és a közigazgatási szervek kellőképen előkészítenének.

A tervszerűen előkészített és megszervezett felvonulásnak három fő célja van:

Az első, legnyilvánvalóbb cél az ünnepség fényének emelése.

A második cél a történeti távlatok megnyítása. A falu népe ugyanis az előkészítő oktatásban megismeri, a felvonulásban pedig minden oktatásnál eredményesebben megérzi a magyar mult igazi fényét.

A harmadik cél az, hogy az ilyen módon megrendezett ünnepség megteremti a falu és a város régóta emlegetett kapcsolatát.

Ami pedig nemzeti szempontból talán a legfontosabb, úgy az előkészületek, mint a felvonulás maga olyan hazafias munkára, lelkesedésre fogja buzdítani az ország minden társadalmi rétegét, hogy a Rákóczi-év, mint száz százalékig egységes nemzeti megmozdulás, a faji egység, a lelkesedés és a hazaszeretet dokumentálása lenne.

Bevallom, teljesen hatalmába kerített a mozgalom iránti lelkesedés és magam is vallom a tervező szerzőkkel, hogy ... „soha jobb és szebb alkalom nem kínálkozott az iskolánkívüli népművelés számára történelmi hivatása betöltésére, mint a Rákóczi-szobor leleplezése alkalmával".

A terv keresztülvitele egyet jelent a nemzeti eszme lelkes megerősítésével, mert a népet nagyjaink megbecsülésére, multjának szeretetére neveli.

Ha elgondolkodunk a somogyvármegyei vitézi szék ünnepén elhangzott miniszteri beszéden és a kettőt egy kicsit összehasonlítjuk, azt kell mondanunk, hogy igen nagy jelentőségű volna a főváros embereinek ruházatbeli magyarrá változása már erre az időre is.

A vidék felöltené népviseletét minden valószínűség szerint — nem közömbös, hogy a város népénél a saját ruhájához való közeledést megérzi-e vagy sem.

Nem közömbös pedig éppen a falunak és a fővárosnak egymáshoz való közeledése szempontjából.

Azt hiszem, hogy idegenforgalmunk is hallatlan emelkedést mutatna egy ilyen nagyszabású megmozdulás hírülvevésére.

A felvonulás tervezői azonban tovább mennek. A falu számára jól átgondolt szórakoztató oktatásról is akarnak gondoskodni. — Színház, mozi, múzeumok, ismeretterjesztő gazdasági előadások, mintavásárok, mind a falu lakosságának nevelési igényeit kellene, hogy szolgálják bizonyos időn keresztül.

Remélik és én is velük, hogy a vidéknek is olyan hasznára lesz ez a nagyszabású nemzetmegmozdulás, hogy az 1938. esztendőben, országépítő nagy Szent István királyunk halálának 900. esztendős évfordulóján hasonló felvonulásra szánná rá magát az ország.

A részvétel minimális anyagi megterhelést jelent. A falvak a járási székhelyekre, onnan együtt a megyeszékhelyekre történne a zarándoklás, hogy azután együtt, falu-i, járási és megyei zászlók alatt vonuljanak az ország fővárosába és tarka zászlóerdejükkel, pompás nemzeti viseletükkel felejthetetlen élményt szerezzenek maguknak és nekünk, valamint követendő kezdést, példaadást az unokáiknak.

A Szent István-évet egészségügyi és iparművészeti kiállítás tenné különösen vonzóvá, otthoni beszámolók rendkívül értékessé.

1941-ben gróf Széchenyi Istvánnak, a legnagyobb magyarnak 150 éves születési évfordulója lesz.

Mindezeknek az esztendőknek gazdag programmja sokkal nagyobb, hogy egy cikk keretén belül kimeríthetnénk.

Tudom, olvasóink között sok magyarul lelkesedni tudó vérünk van, aki örömmel veszi bejelentésünket, hogy a következő számokban kitérünk még úgy a Rákóczi-év, mint az 1938. és 1941. esztendő ünnepi beosztására.

A tervezetek Tóth Rezső m. kir. pénzügyi számellenőr és Bodnár György tanárjelölt készítették. Ez a hazafias elgondolás megérdemli nem csak elismerésünket, hanem hálás köszönetünket is.

SZELLAY

Ingelejéről való piros hímzett csíkok. (Diósjenő)

1924/25 – 1928/29.

Ferképzomfoiskèvk

100. l

ridbai
ık elvei
M. a le
lasszicizmu
törekvéseinek, amelyek az antik művészet mellett eklektikus módon a nagy olasz mesterekre is támaszkodnak. Valóságos megtestesítése ennek a törekvésnek M. ünnepelt képe, a római Villa Albani egyik termének mennyezetét díszítő híres Parnasszus (1761). A budapesti Szépműv. Múzeumban Madonna-képe és A kis Jézus imádása. Mint elméleti író a klasszicizmus elveit fejtegeti, de úttörő a régi spanyol festészet méltánylása tekintetében is és az elsők egyike, akik Velazquez nagyságát felismerték. Művei közül, amelyek német és olasz nyelven jelentek meg, a legfontosabb: Über die Schönheit und über den Geschmack in der Malerei (Zürich, 1765), magyarra ford. *Ruby Miroszláv:* Gondolatok a szépről és az ízlésről a festészetben (Győr, 1895).

MENHIR, faragatlan vagy durván kinagyolt kőtömbök, amelyeket az őskorban emlék gyanánt állítottak. Leggyakoriabbak Bretagneban, ahonnan nevük ered.

MENUKI, a japáni kard markolatának közepetáján kétoldalt alkalmazott disz, rendesen fémből (arany, ezüst, de leginkább vas és bronz), gyakran tausírozással. Kezdetben (a VIII. sz.-tól kezdve) a kardpengét a markolathoz kapcsoló csap feje. Később, ettől elválva, tisztán díszítő tag. Felülete kezdetben egyszerű, később dombormüves. (L. *Mitokoromono* és *Japáni művészet.*)

MENYASSZONYPOHÁR, Nőalakú serleg, aranyozott ezüstből, ahol nő felnyujtott karjaiban egy kisebb forgó (néha kagylóidomú) csészét tart. Lakodalmi pohárnak használták Németországban a XVI—XVII. sz.-ban.

MENZEL, *Adolf von*, német festő és grafikus, * Boroszló 1815, † Berlin

Kerékgyártó Árpád, építén

L: Harmos Zoltán

– Terv pályázat

Magyar Építőművészet, Bp. 1983

3-7.

83/4

MDK

Kerékgyártó György

Épitő Ipar - Épitő Művészet 1931.jul.1. 1o2.1.

Kerékgyártó István

hősi halál az
első világháborúban

Hadviselt művé-
szek kiáll
Műcsarnok 1919
Bevezetésben

1 láda kép

Kérem az átvételt
bélyegzővel is igazolni.

átvette.

Kerékgyártó István

debreceni orgonakészítő"

XVII – XX sz.

l. Gangel

66. l.

Kerékgyártó István

keresk. min. tól. 1200

K utazási ösztöndíj.

Értimisk 1910/11.

15 l.

Vaskori ökszerek VI. 179

Kerékgyártó István

hősi halált halt.

Éimisk 1915/16.

3. l.

Kerékgyártó István

végbiz. jó eredm.

Értimisk 1907/8. 22. l

Kerékgyártó István

a lipcsei iparmüvészeti iskola növendéke

Értimisk 1908/9. 15. l.

Budapesti Könyvtáregyesület

VI. 223

Kerékgyártó István

elesett a világháborúban.

Értesítő 1914–15. 75. l.

Kerékgyártó István

keresk. min-tól külföld.
tanulmányutra 1200 K
Értimisk 1909/10. 8. l.

Görgey Arthúr szobra.

Mellig, szem közt. Feje
kált hord. Szétálló ingének
szobor talapzatát tölgy-ga
lett jobbra: „Strobl" olvasható
be és pedig jobbról: „Visegra

Gypsz, eredetijét készí
Magassága 71·5 cm.
A művész ajándéka 18
1894: X 4-alk.
L. a 48320/94 a. leira
Öntési kelvése 24 fottal elm
tudomásul vétetett 1894: VII. 10-én

205/94.

Korékgyártó István

Jamehzö

1903 – 1907

Éimisk 1930-84. l.

Kőeszkőz, őskori IV. 125.

Kerékgyártó István zászlós

hősi halált halt.

Hadviselt műveszek
kiállításának tárgymu
tatója, Bpest 1919.

Falconet, Maurice Etienne, Hobrán

Tv. 236.

Kerékgyártó István

keresk. min. -tól 1200 K
külföldi öztöndíj

Éstimisk 1908/9. 14. l.

Vácz.

Az előtért L´ISOLA DI SA
ben LA CITTA DI VAIZEN és IL C
E: di Baviera és csapatainak e
pedig hegyek képezik. Felirata

L´ACCAMPAMEN-
TO DELLE GENTI
DEL SERmo ELETT
PIANTATO A DI 1
GIVGNO.

fölül jobbra: 6.

Rm., mér. a rl. 2

198-91-24

M.D.K.

Kerékgyártó József, fazekas

neve Eperben az 1845-évi összeírásban szerepel.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 349. old.

Kerékgyártó József

1945 tavasztól héső ősszig
Tiszaladányban volt mint
művészvendég.

Győri Sándor: Visszamelékezések.
Müvészet, 1977. szeptember - 26. oldal.

Kerékasártó [illegible] [illegible]olácsos mester

[illegible] a 7. ábra

[illegible]kodás iskolája

ROVATVEZETŐ BIZÁM GYÖRGY ÉS HERCZEG JÁNOS

gyobb. Könnyen találhatunk többféle megoldást is. A **7.** és a **8. ábrán** jól látható, nincs jelentősége annak, hogy hány pontos háromszögből indultunk ki.

a. Rajzoljunk egy olyan rácsháromszöget, amelynek oldalán $2n$ rácspont van. Ennek minden csúcsánál körülhatárolhatunk egy-egy olyan háromszöget, amelynek oldalán n rácspont van (7. *ábra*). Ezeknek természetesen nincs közös pontjuk. A teljes háromszög közepén marad még egy, a sarkoknál levágottaknál egygyel kisebb oldalú háromszög. Ez esetleg lehet csupán egyetlen pont is ha $n = 2$ (**9. ábra/a**), de ez nem baj, mert az 1-et is még háromszögszámnak tekinthetjük.

Ráduly Emil: Debreceni mezeskolácsos formák.

26.

Élet és Tudomány, Bp. 1978. jan. 6.

XXXIII/1.

Kerékgyártó Sándor

debreceni méreskalácsos mester fotója
Az 5 utolsó -"- -"- között van.

Béres András: Népi díszítőművészet Hajdú-Bihar
megében, Debrecen, 1955.
39.o-41.o.

Kerékgyártó Sándor debreceni mézeskalács mester

Mézeskalács sív
Mézestányér

Béres András: Népi díszítőművének Hajdú-Bihar megyében, Debrecen, 1955.

66.o, 68.o.

MDh

Kerékgyártó Sándor, népművész mézeskalácsos

A népművészet mestere a debreceni céhdinasztia (talán) „utolsó" tagja. Mi a népművészet a mézeskalácsos munkájában? A formakészítés: vadhörtezagy diófából. Kerékgyártó formáinak nagy részét már múzeum őrzi. Most kiállításra készül.

9.

Hazas Erzsi: A mézeskalácsos

Ny. 1967. márc. 15. [Vidéki]

NÉPSZABADSÁG

KERÉKGYÁRTÓ József fazekas. Egerben 1845-ben irják össze.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

KERÉKGYÁRTÓ JÁNOS

MAGYAR HIRLAP
2005. július 27.

Fotóritkaságok kicsiny boltja

TÁRLATOLGATÓ

Az Astoria egyik kapualjában található galériában a falon temérdek bekeretezett régi felvétel lóg témák szerint csoportosítva. Fellelhető itt a színházon és a táncon keresztül a vadászat, a sport és a politika képi lenyomata egyaránt, de a családi, táj- és aktfotók sem hiányoznak.

Színes felvételek viszont nem találhatók, talán mert az igazán művészi képek úgyis a mai napig fekete-fehér filmre készülnek.

Kerékgyártó Jánosnak, a galéria tulajdonosának városszerte több, főképp lakberendezési tárgyakat áruló antikvitása van, de a szintén a kapualjban található Afrika-bolt is hozzá tartozik. Mivel alapvetően a képzőművészethez vonzódik, és külföldi utazásai során sok fotós régiségüzlettel találkozott, elhatározta, hogy itthon is meghonosítja a műfajt.

A leghíresebb magyar fényképészek műveit lapozgatóba helyezte, hogy bárki megcsodálhassa a 19. században alkotó Doktor Albert, a századfordulós Mai Manó vagy a párizsi mulatókat kedvelő, keresztnevét tekintve ismeretlen Endrey világát.

Ha ideje engedi, a hasonló képekből kiállítást rendez, múlt héten például kétszázhetven Latinovits-portré és előadásfotó várta a színészkirály rajongóit.

Korok vizuális emlékei elevenednek meg Kerékgyártó János galériájában

fotó: Soós Milán

A fiókok rejtett zugából napvilágra kerül egy dagerrotípia 1840-ből, a fényképezés őskorából, és néhány stúdióban beállított, barna lakkozású ferrotípia is. Őriz képet Kossuthról, Munkácsyról és Blaha Lujzáról, de a kedvence mégis a Kozák Andor-hagyaték 1943-ból. Kozák Andor méltatlanul elfeledett amatőr fotós, aki Budapest és Erdély vidékét járta, és érzékien ragadta meg a tájak hangulatát.

Korok emlékei elevenednek meg: egy párbajt ábrázoló fotón a lövés éppen eldördül, egy tetvektől megtámadott kisgyermek haját lenyírja egy kegyelmet nem ismerő kéz, a Liszt Ferenc téren szimfonikus zenekar zenél. A hatvanas évek ma már ironikus fényképein egy kerék nélküli autó parkol a járdán, odébb egy Trabant hajt szembe a forgalommal. A múltidéző séta mindenképpen kielégíti nosztalgia utáni vágyunkat.

Selmeczi Bea

Paparazzi Fotógaléria
(V., Károly krt. 10.)

zött a pólós lányok

A fehér sapkás Drávucz Rita arcáról leolvasható, valami történt a víz alatt fotó: reuters – Christinne Muschi

ter vegyes, ahol az utolsó helyen végzett ugyan, ám a 16 esztendős

egy ilyen meccs is nehézzé tehető – mint a másodedző Petrovics

hazaiak innen álltak fel, s végül a hosszabbításban győztek 8:6-ra

Vác–Besztercebánya a női kézilabda KEK-ben

A Vác a Besztercebányával találkozik a 16 közé jutásért a női kézilabda KEK-ben. Az első mérkőzésnek október elsején vagy 2-án a Duna-partiak, míg az egy héttel később sorra kerülő visszavágónak a szlovákok adnak otthont. Hajdu János, a Vác vezetőedzője elmondta, legyőzhető és közeli riválist remélt, és csak az utóbbi kívánság teljesült. „Az utazással nincs baj, ellenfélnek viszont kicsit erős – mondta az edző. – Kaphattunk volna kedvezőbb csapatot is." *(mti)*

HÍREK. EREDMÉNYEK

Kerékpár. A vasárnap véget ért Tour de France-t ötödikként záró kazah Alekszandr Vinokurov korábbi bejelentésének megfelelően elhagyja a T-Mobile-t, és a következő szezonban már a Liberty Seguros kerékpáros csapatához szerződik. *(mti)*

Tenisz. Az 585 ezer dollár összdíjazású stanfordi női torna első fordulójában: Dechy (francia, 6.)–Sprem (horvát) 6:2, 6:3, Bartoli (francia)–Washington (amerikai) 6:1, 6:3, Szugijama (japán)–Stosur (ausztrál) 7:6, 6:2. *(mti)*

Már a nyitókörben kiesett a sérülés miatt visszalépő Rafael Nadalt pótló, ugyancsak spanyol Alberto Martin a 340 ezer euró összdíjazású horvátországi férfi tenisztornán. Az 1.

KERÉKGYÁRTÓ ISTVÁN (harangöntő)

Várady J * Dunántúl ref templ I

DIÓSGYŐR,

2000

165. o.

Triennálé, Madrid; 1971: *Vadászati Kiállítás,* Műcsarnok; 1973: *Nközi Falkárpit,* Párizs, La Demeures G.; 1975: *Tárgy és alkotója,* IM; 1980: *Magyar Textilművészet,* Damaszkusz; Bejrút; 1981: *Magyar hetek,* Sorrento; 1985: *Magyar Gobelin 1945–1985,* Műcsarnok; 1987: *Magyar Gobelin,* Riga.
Mk: IM; JPM, Pécs; Herman O. M., Miskolc.
Km: Tihany, Motel; Balatonarács, Annabella Szálló; SZOT Székház, Győr; Hatvani Városi Tanács; KGM; KGST palota, Moszkva; MSZMP tanácsterem, Salgótarján; Kultúrotthon, Szhely; Magyar Nagykövetség, Varsó; Vatikán; XIV. ker.-i Házasságkötő T.
Irod.: DOMANOVSZKY GY.: (kat., *Gaubek-Juris-~-Gorka-Szabó,* 1958); DOMANOVSZKY GY.: *~ iparművésznő kiállítása* (kat., 1966); KRATOCHWILL F.NÉ: *~,* Bp., 1978; URBACH ZS.: *Fiatal Iparművészek Stúdiója,* MŰV, 1961/7.; MIKES I.: *Textilek...,* MŰV, 1966/4.; VAYER L.: *Velencei B.,* MŰV, 1966/11.; WEINER I.NÉ: *~ kiállítás az IM-ben,* MŰV, 1968/2.; EGYED E.: *~ textiljeinek kiállítása,* MŰV, 1970/8. *(H. T.)*

Fiatalok Fotóművészeti Stúdiója (Bp.)
1977. július 9-én alakult, a Magyar Fotóművészek Szövetsége tagozataként működik azóta is. Alapító tagjainak nem volt felsőfokú fotográfusi diplomája, mivel akkoriban ezen a területen hiányzott a főiskolai vagy egyetemi szintű képzés. Ezt a stúdiót elsősorban e hiány pótlásának szándéka hozta létre. Ebben a helyzetben Magyarországon a Fiatalok Fotóművészeti Stúdiója keretében folyó képzés, továbbképzés – amely nem tölthette be az állami ok-

KERÉKGYÁRTÓ ISTVÁN (orgonaépítő)

Várady J * Dunántúl ref templ 2

Diósgyőr,

2000 I.

367.o.

Kerékgyártó Sándor, mézeskalácsos

MÚZEUMÉ A GYŰJTEMÉNY

ÉRTÉKES AJÁNDÉK

A debreceni Déri Múzeum szakemberei megkezdték a nemrég elhunyt *Kerékgyártó Sándor* mézeskalácsos hagyatékának számbavételét. Az ezerötszáz darabból álló ritka gyűjteményt *a mézeskalácsos végrendeletében a múzeumra hagyta.* Debrecenben a leghíresebb mézeskalácskészítő dinasztia volt a *Kerékgyártó* család; *Kerékgyártó Sándornak már a dédapja is ezt a mesterséget folytatta.* Több, mint kétszáz recept alapján készítette fél évszázadon át a hajdúsági különlegességeket a nagyhírű mester. Maga faragta a figurákhoz az úgynevezett ütőfákat.

— Értékes ajándék

12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jan. 24.

Kerékgyártó Sándor, népművész

Debreceni méreskalásos. Kiállít a fészek klubban.

Ladányi Mihály: Hajdú-Bihar megye
népművészete M-8.

Népszabadság, Bp 1973. máj. 13.

Kerékgyártó Sándor
népművész

Kerékgyártó Sándor a népművészet mestere. Mérés kalácsos Debrecenben.

Tóbiás Áron: Kerékgyártó Sándor
Tükör, 1975. szept. 23 - 14 oldal.

Kerékgyártó Károly

Debreceuben élő népművészet mestere mézeskalácsos.

Szabó Ernő: Népművészek.

Népművelés 1968/6 39 old.

Kerékgyártó Sándor

debreceni mézeskalács forma-öntő mester 1726 körül működött.

Weiner Piroska: Geschnitzte Lebkuchenformen in Ungarn, Budapest, 1964.
49 l

32 l

Kerékgyártó Sándor, MDk

mézeskalácsos

Debreceni népi iparművész. A

népművészet mestere lett.

Kiosztották

—: A népművészet mesterei 3

NÉPSZABADSÁG, 3 p. 1966. aug. 20.

Kerékgyártó Sándor M.D.K.

Debrecen

Népművészet mestere címmel kitüntetve

"Kiváló népművelő" és a Népművészet mestere"

kitüntetések

Magyar Nemzet 1966. augusztus 20. 5. l.

Excelentísimo Señor

Don

MDK

Kerékgyártó Sándor, mézesbábos

1937-ben ezüstkonosús mester, 1966-ban a népművészet mestere lett. 25 kiállításon vett részt a híres debreceni mézesbábos.

—: Vallomás a szívben 6.

ESTI HIRLAP Bp. 1967, ápr. 6.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kerékgyártó Sándor

PESTMEGYEI HÍRLAP

1021

1967. NOVEMBER 18., SZOMBAT

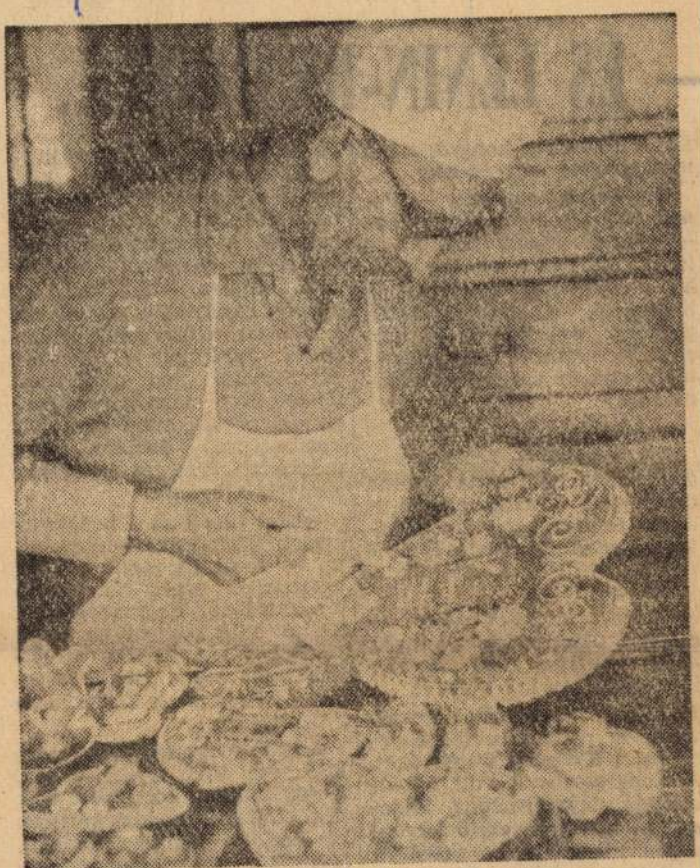

A mézeskalácsos

A debreceni Kerékgyártó Sándor 68. éves. Gyerekkora óta foglalkozik mézeskalácsok készítésével. A családban több, mint 200 éves múltra tekint vissza ez a szakma, amely ma már nagyon ritka, de a tésztába formált különböző népi motívumok, figurák kelendőek. Kerékgyártó Sándor munkássága alatt több oklevelet szerzett, nemrég kapta meg a „Népművészet mestere" címet. Mézeskalács sütésen kívül kedvenc hobbyja a méhészet

— ÉS LENIN-RENDDEL...

tek küldöttek a kongresszusra más magyar egységektől.

Kis Lajos komisszár — *Ványa Siskin* matróz kíséretében — elindult Moszkvába. Az út hosszú volt és a két barát sokat beszélgetett egymással. A harcokról, a győztes csaták egy-egy epizódjáról, a harcoló katonákról... Beszélgettek s egyszer valamelyikük kimondta:

— Lenin...

A komisszár — Kis Lajos — addig még nem látta Lenint, de szerette és *az ő nevével* az ajkán rohamozott előre az ellenség golyózáporában és az ő nevével győztek a katonák a véres csatákban...

— *Most látjuk Lenint!* — mondta akkor Siskin matróz. — És meglátod komisszár elvtárs, beszélgetünk vele...

Másnap megérkeztek *Moszkvába*. A pályaudvarról egyenesen a *Kremlbe* vitték őket. A kongresszus a volt képviselőház nagytermében ülésezett. A terembe vezető folyosó végén megálltak a többiek mellett. Erős kézszorítással köszöntötték egymást a küldöttek. Hamar megindult a beszélgetés az *„ismeretlen — ismerős"* testvérekkel.

Ekkor lépett ki a folyosóra *Lenin*. Sötét ruhában, *egyszerűen*. A küldöttek egyik beszélgető csoportjához lépett és megkérdezte őket:

— Honnan jöttek, elvtársak?

A küldöttek körülvették Lecsel. Lenin kezet nyújtott. Erős, határozott volt a kézszorítása és olyan tiszta, nyílt tekintete volt, mint senki másnak. A magyar divízió állapotáról, harcairól érdeklődött. Minden érdekelte, a *leg apróbb* részletekig: az ellátás, a ruházat, a fegyverzet, a katonák hangulata... Azután egyszercsak nem kérdezett többet. Egy másodpercre maga elé nézett, majd újra Kis komisszárra. Amikor újra megszólalt, nagyon komolyan csengett a hangja:

— Jól *figyeljen* a kongresszuson Kis elvtárs — mondotta. — Amit itt tanul, azt jól hasznosítsa majd, ha visszatér hazájába, Magyarországra. S ha visszatér, ott is olyan *szívvel*, olyan *bátran* harcoljon, *mint most itt* Szovjet-Oroszországban a forradalom győzelméért...

Azután megkezdődött a párt 1919. évi VIII. kongresszusa. A 403 küldött között ott volt Kis Lajos dandárkomisszár is. Hallotta Lenint beszélni, örömtől dobbanó szívvel hallotta annak a táviratnak a szövegét, amelyet Lenin a kongresszus nevében a *Magyar Tanácsköztársaság kormányának küldött* szikratávírón.

És látta, hogy a kongresszus végén — amikor a küldöttek előtt a moszkvai helyőrség katonái díszmenetben elvonultak — Lenin *tapssal* köszöntötte a díszmenet százhúsz főnyi, fegyelmezett, dobbanó léptű magyar katonacsoport-

Kerékgyártó Sándor, mézeskalácsos népművész MDK

A debreceni népművész családjában 200 éves hagyománya van a mézeskalácsos szakmának.

Kerékgyártó Sándor nemrég kapta meg a Népművészet mestere címet. (fényhép)

— :A Népművészet mestere 8.

Népszabadság. 1 Bp. 1967. nov. 23. [Vidéki]

Kerékgyártó Sándor mérnekalános
Debreceni nagymúvési.

„A nagymúvészet mesterre" kitüntetést kapott

Nagymúvelés 1966 IX. n. 42 old.

Kerékgyártó Sándor méreskalásos

Debrecenben él.

„A Négyszögöl mestere"

címet kapta

Négyszög 1966 aug. 20. 2 old.

mdk.

Kerékgyártó Sándor mézeskalácsos mester

kitünö kereskedöi ervékkel rendelkezett a vásározás terén is utolértetetlen. Sátrán felirat: Debrecen egyetlen régi mézeskalácsos családja K. S. Arany és ezüst éremmel kitüntetett ezüstkoszorus mézeskalácsos mester Debrecen elsö vizsgázott mézeskalácsos kütönlegességeket keszitö mestere.

Szabadfalvi József. A debreceni mézeskalácsos mesterség Déri Muzeum Évkönyve 1962.

132. l

Kerékgyártó Sándor

Méz és kenyér

Kevés ember van még rajta kívül, kinek e két szó annyira egyet jelent, mint Kerékgyártó Sándornak, itt Debrecenben. Harminc éve annak, hogy a méz ad neki kenyeret, pontosabban a mézeskalács, mely szinte gyerekkorától végigkíséri. Ezt készítette a nagynénje, majd a maga műhelyében és vitte stárfkocsival, ekhós szekereken, teherautóval, vonattal piacra, vásárokra, búcsúkra. A „hat kislányból" Hajdúnánásra nem győzött eleget vinni; Nyíregyházán a tirpák nénikék a „lovocskát" követelték; Hajdúdorogon a vastag „pólyás babáknak" volt nagy keletje; a pusszedlikből egy mesterversenyre tizennégy félét csinált saját elgondolásai alapján... És senki sem tudta olyan szépen feldíszíteni a nagy, tükrös, mézeskalács szívet, mint ő. Talán ennek köszönheti, hogy népművész lett. Csak közben megöregedett. Szeme még élénk, de vastag civisbajuszát átverte már a dér, a szíve, ez a sokáig jól működő motor is ki-ki hagy már.

— *Mert olyan bohémul élt mindig* — feddi meg kedves zsörtölődéssel a harminc éve mellette aggódó társ, a feleség.

Sándor bácsi csak mosolyog. A hetvenedik éve felé közeledő kéz, régi sárga papírok között kutat. A huszas évekbeli debreceni vicclap, a „Villám" kerül elő. Tréfás verseket olvas, alattuk a név: Kéktó, azaz a mézeskalácsos.

— *Sokat írtam akkor. Viccelődött az ember politikán, adón és az itteni embereken. Csípkedtük egymást* — magyarázza Sándor bácsi. — *Persze azért első volt a mesterség.*

— *Meg a futball* — szól közbe a feleség s egy kopott igazolványt nyújt felém tanúságként, hogy Sándor bácsi, bár a szíve miatt nem lett volna szabad, még ötvenéves korában is rúgta a labdát.

— *Igen, tiltottak az orvosok. De mindent nem tagadhattam meg magamtól. Húsz évig nem ettem húst, zsíros és fűszeres ételeket. Éppen elég volt.*

Erős akarata sokat segített rajta. Ennek köszönheti, hogy nem mondott búcsút a halódó, régi mesterségnek. Mert az életük nem volt annyira „mézes", mint ahogyan mások gondolták. Az idő ellensége lett a mézeskalácsnak, meghozta az ipar olcsóbb termékeit, melyek együtt a sokféle, jó gyümölccsel, halálra ítélték a mézeskalácsot és a pusszedliket.

Vett méheket inkább, s a kalácsok készítése mellett ma már ezzel foglalkozik sokat. Felül a motorra és megy ki a kertbe gondozni a méheket, a gyümölcsfákat, a kevés szőlőt. Tesz-vesz kedvére, csendben. Megöregedett.

RAI KÉPEK

senyt, amelynek szerzői aligha férnének meg egy plakáton. Haydn, Mozart, Kálmán Imre és Modugno dallamai azonban testvérekként találnak utat mindenkihez

★

Ugyanaznap, délután. Gyöngyös, szabadtéri színpad: ezúttal már igazi hangverseny, igazi közönség előtt. Egy fiú hegedűn játszik...

S a nézőtér? Nincs tetetett elragadtatás. A lelkesedés tárgyilagos, a taps, akár a józan szenvedély, reális, és mégis szívből jövő. Ha valaki csak erre a hangversenyre tért volna be, röpke pillanatok alatt meg kellene értenie, hogy hozzáértők ülnek az egykori Orczy-kastély udvarán. Akik azonban tudják, hogy a fővárosi ifjúsági zenebarát klubok vakációzó tagjai a nézők, sőt a szereplők is, azok inkább a holnapi hangversenylátogatók jellemvonásait próbálják belőlük kiolvasni. Mert itt a hozzáértés immár természetes, az életkor (8—18 év) az elgondolkoztató.

Händel, Mozart, Debussy, Bartók és mai szerzők művei szerepelnek műsoron, mintegy kimondatlanul is hirdetve a zenei modernség klasszikus forrásait. Mind a szereplők, mind a közön

Kereki (nagy kereki)

vár

l.

Osváth Pál

Bihar vármegye sárvéti járása leírása

Nagyvárad

1875.

519 és kv ll

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Kerelőszentpáli

templom

l.

Balogh Erdélyben

I. 148. l.

KIRÁLYI EGYETEMI MAGYAR NYOMDA

31 nap **JANUÁR** 4. hét

19 Vasárnap	B. Margit *Sára*
20 Hétfő	Fáb. és Seb. *Fáb. és Seb.*
21 Kedd	Ágnes *Ágnes*
22 Szerda	Vince *Artúr*
23 Csütörtök	Rajmund *Zelma*
24 Péntek	Timót *Tádé*
25 Szombat	Pál megtér. *Pál ford.*

Kerelőszentpáli

Haller-kastély

képe repr-

Biró Erdkast

I. VII. t.

Kerelőszentpáli

Várkastély
Dörre Tivadar rajza
repr.

Bártfalby

201. l.

Kerellő-szentpáli

kastély

Dörre Tivadar rajza
repr.

Szilágyi: Magy. nemzet
tört. V. 419. l.

~~Zabla vasból~~ VII. 244.

Kerelőszentpáli

Kastély

(Marosvásárhely Erzé-
lében)

Kővári Erdépeml.

224. l.
225. l.

Népvándorláskori boglár VI. 132.

Kerellő – szentpáli

várkastély

Képe repr.

Szád Békés G

26.1.

S Z Á M L A

600 Ft, azaz Hatszáz forintró

készitéséért a Műemlékek Orsz

Kerelő-Szentpáli

várkastély

Aranyosszék

l.

Gaali II. 56. l.

8-DIK SZÁM. 1887. BUDAPEST, FEBRUÁR 20. XXXIV. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre 12 frt, félévre ... 6 «. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 8 frt, félévre ... 4 «. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre 6 frt, félévre ... 3 «. Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó.

BÉKÉS GÁSPÁR.*

(1520—1579.)

Erdély történelme legérdekesebb alakjainak egyike: Kornyáti Békés Gáspár. Az erdélyi trónkövetelők között (kiknek a fejedelmek korában mindig bőviben volt ez ország) a legmerészebb s tán a legszeniálisabb. Alacsony sorsból emelkedett fel — csaknem a trón magaslatáig. Az egyszerű köznemesből — Erdély első államférfia, János Zsigmond jobbkeze, Miksa császár kegyeltje s trónkövetelő lett. A hirtelen emelkedést mély bukás követte. A fejedelemségtől elesve, összeesküvést és lázadást szervezett a választott fejedelem, Báthory ellen s megveretvén, a dúsgazdag és hatalmas főúrból nyomorral és betegséggel küzdő hontalan bujdosó lőn s ki előbb egy országot kormányozott, mások kegyéből és alamizsnájából kellett tengődnie. De nem bukott el végkép — s ez mutatja nem közönséges lelkierejét. A lengyel királylyá választott Báthoryval (kinek mint erdélyi fejedelemnek vetélytársa és elkeseredett ellensége volt) kibékült s az ő szolgálatában, mint bizalmas barátja, hadvezére, dicsőségesen végezte viszontagságos életét.

Békés Gáspár békésmegyei törzsökös nemes, de nem előkelő családból származott (1520). Ifjusága idejéről keveset tudunk. Emelkedését első sorban a maga erejének, majd Petrovich Péternek, a Zápolya-ház hű hadvezérének köszönheté, a kinek apródja volt. Ő ajánlotta halálos ágyán Békést Izabella királynőnek és János Zsigmond fejedelemnek, hogy «helyette mind a tanácskozásban, mind a hadviselésben Békésre hallgassanak».

Igy került Békés 1557-ben a gyulafehérvári udvarba, hol szép pályatér nyilott előtte kiváló tehetségei érvényesítésére. És ő rövid idő alatt teljesen megnyerte a királyné és királyfi bizalmát. Az ifjú királynak (anyja halála után) legfőbb gyámola lett, a ki «Békés akaratától körömnyire sem tért el». Föltétlen bizalmát helyezte benne s nélkülözhetlen embere lőn.

Ura királya kegyével arányban haladt a közpályán való emelkedése s meggazdagodása. A komornikból főkamarás, majd kincstartó s első tanácsúr — a köznemes udvarnokból «nagyságos úr», főnemes és Erdély leggazdagabb földesura lőn. Adományul nyerte *Enyedet*, Bihar- és Alsó-Fejérmegyében falvakat, a hires *Görgény* várát s a gazdag *fogarasi uradalmat*, végül a *huszthi* uradalom egy harmadát. S mindezt alig egy évtized alatt.

A rohamos emelkedés elbizakodottá tevé, a szerencse pazar áldása megszédíté Békést. Szerencséjében való elbizakodása okozta bukását. Mert ő nem elégedett meg azzal, a'mivel birt, nagyravágyó lelke még magasabbra vágyott s az országnak, melyet most, más neve alatt bár, de ő kormányozott, egykor önmaga mint fejedelem kivánt élén állani.

A gyulafejérvári udvarban ő adott irányt ez időben a külügyi politikának. Erdély, mint tudjuk, fekvésénél fogva részint a törökre, részint a németre volt utalva s a török és német párt váltogatta egymást a kormány élén. Békés eleinte határozottan *törökpárti* volt, mert a szultán védnökségétől remélte Erdély önállósága biztosítását. Ő vezette János Zsigmondot a Szigetvára ostromára sietö *Szolimán* szultán látogatására a zimonyi táborba (1566. nyarán) s ő volt mozgató szelleme a Dobó-Balassa-féle felsőmagyarországi összeesküvésnek a német uralom ellen.

De a törökben csalódott Békés — s a magyar összeesküvés meghiusulása után (1569.) arra a meggyőződésre jutott, hogy fejedelme és hazája érdekét leginkább biztosítja, ha kibékülnek a császárral s az ő, mint magyar király védnöksége alá bocsátják az országot. János Zsigmond elfogadta a kibékülés és az osztrák házból való házasság eszméjét s követségbe küldé Békést a prágai udvarba. A kiegyezés Speyerben fejeztetett be a német birodalmi gyülésen s innen nevezik azt *speyeri szerződésnek* történetünkben. De az utolsó Zápolya ennek nem soká örvendhetett, mert mig Békés második követségében feleséget keresni járt fejedelmének a főherczegnők között — utolsó nemzeti dynastiánk legvégső sarja, férfikora tavaszán, megszünt élni.

BÉKÉS GÁSPÁR.

* Kornyáti *Békés* Gáspár. Irta *Szádeczky* Lajos. Megjelent a Történeti Életrajzokban és külön Mehner Vilmos kiadásában.

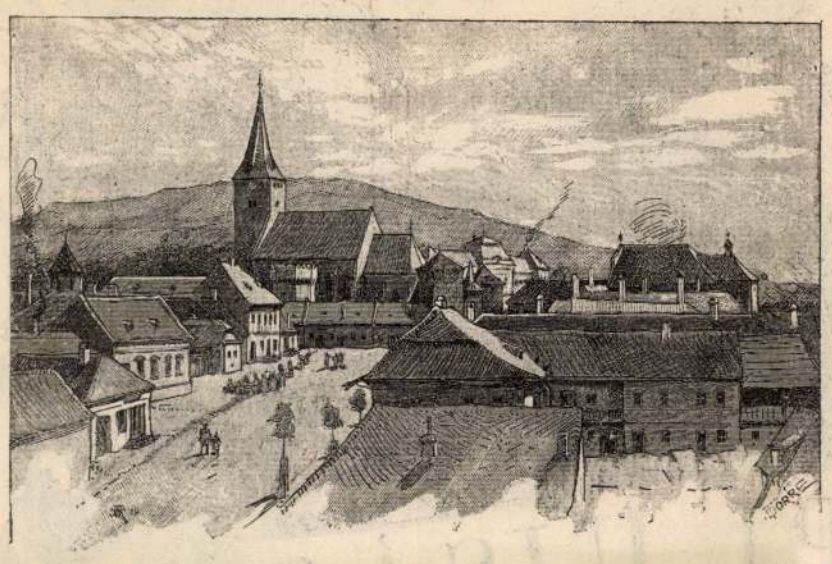

NAGY-ENYED.

KERELLŐ-SZENTPÁL.

A fejedelem halálával Békés szerencse-csillaga is letünt. Hatalma, mely ura kegyéhez, mint repkény a fához volt nőve, összeomlott. Azokkal a könyekkel, melyeket Erdélyből távozva hullatott, méltán sirathatta eljátszott szerencséjét is.

Békés még Bécsben időzött, midőn a fejedelem halála hirét meghozták. És ez nagy hátrányára vált. Távollétében politikai és személyes ellenfelei (a kik számosan voltak) időt nyertek s előnybe jutottak. Most tünt ki, mily túlnyomó a török-párt Erdélyben a német felett.

Az elhunyt fejedelem, igaz, hogy Békést szemelte ki utódául, a császár is őt akarta vajdává kinevezni, de a szultán és az erdélyi törökpártiak Báthory Istvánt kivánták fejedelmül. Békés nem adta fel mérkőzés nélkül a harczot, de a fejedelemválasztó országgyülés 1571 május 25-én végre is Báthory István uramat, «az somlyait, főur öreg nemzetet» választá fejedelmül.

Békés nem nyugodott bele a választásba s nem hódolt meg Báthorynak. S ekkor lépett ama sikamlós térre, melyen előbb-utóbb buknia kellett. Duzzogva vonult vissza megerősített fogarasi várába s csak alkalomra várt, hogy a császár segélyével fegyvert fogjon a fejedelemségért Báthory ellen. Követeket járatott Bécsbe s a császár felsőmagyarországi kapitányaihoz s szitotta az elégedetlenséget bent az országban.

Báthory jól tudta, mi készül ellene Bécsben és Fogarasban. «Két éles kard nem fér egy hüvelybe!» szokta volt mondogatni, s «jobb megelőzni, mint megelőztetni!» 1573. október elején összevonta hadait, Alvinczet és Enyedet egy csapással elfoglaltatá s Fogaras várában ostromzár alá fogta a lázadót.

Békés a vár hátsó kiskapuján szökve menekült s kibujdosott Magyarországra s onnan Bécsbe, fel a császárhoz. «Nem rövidült meg az úr karja», vigasztalá magát szokott szójárásával.

Most kezdődött a nyilt harcz Békés és Báthory között. A császár szivesen fogadta Erdélyből kiüldözött hivét s kész volt segélyt nyujtani neki, de óvatosságból tanácsolta, hogy a portától is engedélyt eszközöljön az Erdélybe ütésre. Békés meghallgatta s követet küldött Konstantinápolyba s fényes igéreteket tett a vajdaságért. (A törökkel 1574. és 1575. évben folytatott eddigelé ismeretlen alkudozásokat a bécsi állami levéltár török okmányai alapján érdekesen tárgyalja az iró.)

A török csak ámitgatta Békést, a császár tényleg megsegité. Felsőmagyarországi hadaiból számosan siettek zászlaja alá, melyet 1575. junius elején Kassán tüzött ki. Az erdélyi elégületlenek s régi párthivei, főkép a székelyek, csak a jeladást várták, hogy fölkeljenek.

Békés hirtelen Erdélyben termett, junius 28-án Torda mellett a Keresztesmezőn állott hadaival. Innen a székely föld felé kanyarodott s Maros-(akkor Székely-)Vásárhely mellett egyesült a székelyekkel. Báthory üldözésére indult, *Radnóth* mellett találkoztak s kezdték a csatározást és *Kerellő-Szent-Pál* mellett (1575 julius 9-én) vívták a véres csatát, a mely Báthory fényes győzelmével s Békés serege szétveretésével végződött.

A szentpáli csatának nevezetes következményei voltak. Békést koldusbotra juttatá, Báthorynak királyi koronát tett a fejére. Mert épen ekkor folytak a királyválasztási előkészületek Lengyelországban s a fényes győzelem népszerűvé tette ott Báthory nevét. A lengyel királyságot *Maximilian* császár óhajtá megszerezni s Báthory ott már vele szemben állott mint vetélytárs.

Békést is ott találjuk mihamar a lengyelországi küzdtéren. A vesztett csata után Magyarországra menekült s Eperjes vidékén huzta meg magát. De a császár most már megtagadta balvégzetű hívét. Mert a kudarczczal végződött erdélyi vállalat sok kellemetlenségbe sodorta őt. A török hadat indított miatta, a lengyelek felzudultak a császár ellen. S Maximilián, hogy tüntessen Békés ellen, nemcsak hogy eldobta magától, mint kifacsart czitromot, de elfogatási parancsot adott ki ellene a kassai kapitánynak. Ez szinleg el is fogatta, de szökni engedé Lengyelországba.

Itt kezdődik Békés életének legszomorúbb időszaka. Elhagyatva mindenkitől s üldöztetve attól is, a kiért mindenét áldozá, bolyong egyik határról a másikra, küzdve nyomorral és inséggel. (Ez a munkának legszebb része, mely eddigelé legnagyobbrészt ismeretlen levéltári adatok alapján van irva.)

A Lengyelországba kibujdosott Békés Báthory legfőbb párthivének, a krakkói vajdának kezébe került, a ki őt Spitkowie várában őrizet alá tétette. Az ellenfelek még csak szépen bántak vele, de a császár nem szünt meg üldözni itt sem: kiadatását kivánta a lengyel szenátustól. A krakkói vajda azonban szabadon bocsáttatá. És ő ott maradt a lengyel földön, mert nem volt hova forduljon: elől tűz, hátul víz. Egyaránt rettegett a császár haragjától és Báthory boszújától. Meghuzta magát egy-egy lengyel nemes házánál, bujdosott hegyen-völgyön, «az egész őszszel (1575.) inkább mind az erdőn háldogált.» Az ellenséges nép között akadt jó barátja is s egyideig Lubomirski rejtegeté.

De a varsói királyválasztó országgyülés (1875. nov.—decz.) véget vetett Békés lengyelországi tartózkodásának. A császár mellett való korteskedésével kihivta maga ellen a krakkói vajda haragját, a ki aztán kiüldözteté Lengyelországból. Békés tehát újra vándorbotot vett kezébe, átlépte a Kárpátokat s a Tátra aljában «egy hitvány faluban Késmárk mellett», Bélán huzta meg magát.

Varsóban az alatt egy helyett két királyt választottak. A szenátus és főurak a császárt, a nemesség óriási többsége Báthoryt.

Békés azt hitte, hogy ütött az ő órája is. Remélte, hogy a császár (kinél lengyelországi követe, Dudith András és Rueber, a kassai kapitány közbenjártak érdekében) újra kegyébe fogadja s Báthory ellen küldi, hogy a lengyel királyság elfoglalásában feltartóztassa. De nem úgy történt. A császár hallani sem akart róla.

Békés ott vergődött a Kárpátok alatt erdélyi társaival, küzdve nyomorral, éhséggel, ruhájuk is lefoszlott róluk, a drága köntösök helyett jó volt most a kassai kapitány levetett foltos ruhája is, mert ő segítette ruhával s élelemmel is, ők magok «nem voltak, Isten látja, tiz forintnak urai».

Béláról 1576. elején Hranovniczára, innen Savnikra vándorolt Békés; végre Késmárkon egy kis házban húzta meg magát, a hol a kassai kapitány élelmet és ellátást rendelt a hontalan bujdosóknak.

De ez is csak addig tartott, míg a császár meg nem tudta, hogy ismét magyar földön vannak. Bécsből rendelet jött, hogy *ő fölsége birodalmát tüstént elhagyja és oda lábát többé be ne tegye!* A szigoru parancsot annál kevésbbé teljesítheté Békés, mert az súlyos betegen találta őt a késmárki kis házban. A halált várta, a mely megszabadítja nyomorától, szenvedéseitől: a helyett a császár újabb parancsa érkezett, hogy a lengyel határt tüstént hagyja el. Békésnek tehát nem volt maradása, Késmárkot is el kellett hagynia.

Báthory pedig, a most is szerencsés vetélytárs, megelőzte a császárt s Krakkóban 1576. május 1-jén az ő fejét diszíté a lengyel korona.

A nyomortól megtört Békést a hontalanúl bujdosás és üldöztetés kijózanitá. Légvárai összeomlottak. A császártól, ki hű szolgálata után határról-határra kergeté, nem volt mit várnia, utolsó menedékül nem maradt más, mint igénybe venni Báthory nemesszívűségét, bocsánatát. És Békés férfias elhatározással felajánlotta szolgálatát, kardját és eszét a régi vetélytársnak, kinek előbb halálos ellensége volt. «Kinek mint győzőnek hatalmát éreztem — irá — úgy hiszem, mint meggyőzött kegyelmét igénybe vehetem».

A lengyel királynak nem volt vetélytársa, mint az erdélyi fejedelemnek vala, s olyan hűséges szolgája lőn, a milyen nem volt több rajta kívül.

A békeközvetítést a krakkói vajda vállalta magára. Most már mind Békés, mind Báthory óhajtván azt, könnyen sikerült. S Békés 1577. január hó 6-án Lengyelországba ment, a hol István király tárt karokkal fogadta a megtérőt.

Nem telt el egy félév (s ez a leghizelgőbb itélet Békés felől), ő lett a királynak legbizalmasabb embere, barátja, tanácsadója, jobbkeze. A pápai nuntius irja Rómába 1577. nyarán, hogy Békés együtt alszik a királylyal hálószobájában, együtt dolgoznak ki minden tervet s a király mindenben kikéri az ő tanácsát.

Békés hűségét és őszinte ragaszkodását a királyhoz a harczmezőn is fényesen tanusitá. A Danczka ellen viselt hadjáratban ő is ott harczol a magyar csapatok élén s a győzelem kivivásában nem csekély része van. Legszebb hadi érdemeit a muszkák ellen vívott 1579-iki győzelmes hadjáratban aratta Békés Gáspár, mint a magyar seregek fővezére. Polock vára ostromlásánál (mely a diadalmas hadjárat fénypontja volt) vitézségét egyhangulag magasztalják a lengyel történetirók. A halálos betegséget magában hordozva, vitézül küzdötte végig az egész hadjáratot.

A diadalmas hadjáratból betegen tért vissza a királylyal Vilnába s innen Grodnóra. S ott rövid idő mulva (1579 nov. 7-én) halálával pecsételte meg önfeláldozó hűségét. Vilnában, a litván fővárosban temették el az általa előre kiválasztott halmon, melyet maig is Békés-oromnak neveznek.

Élete utolsó időszakának nemes küzdelme és hősi önfeláldozása a legszebb engesztelő áldozat, melylyel — tévedései és hibái daczára — emlékét kegyeletessé tevé a magyar és lengyel történelem évlapjain. —*i.*

EGY ELKÁRHOZOTT DALAIBÓL.

I.

Oh jól van így! — megérdemeltem
Ezt a bolondos végzetet;
Elbizakodva és öntelten
Miért hittem vakon neked . . .

Halandó a nyár-déli napba
Ne nézzen balgán, vakmerőn!
Mire szemét róla lekapja:
Már a fény nyomorékja lőn.

Mit nyert a sok pártütő angyal
Hogy az eget ostromolá?
Egyetlen villám jött haraggal
S mind tehetetlen hullt alá.

Kevéky Anna Mária, [grafikus [?] [szinésznő írónő]]

Rajza Egy férfi, aki nem akar

C. posthumus regényéből. Repr.

Gugyilkos lett.

— : Miről szól? 5

A KÖNYV, Bp. 1935. február

π/1

Kereky Anna Mária, grafikus

MDK

Rajza az Egy férfi, aki nem akar c. posthumus regényéből.

Repr

Kereky A.M. öngyilkos lett.

— : Miről szól 5

A Könyv, Bp. 1935. január II/1

Kerényi

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 5. sz. 224. o. Az Iparművészek szabadszervezetének korlamémia.

TELEPY KÁROLY (1828—1906)
A garamszentkereszti püspöki park
Papír, vízfestmény.
Az Ipolyi gyüjteményből.

THAN MÓR (1828—1899)
Pásztorok
Papír, vízfestmény.
Az Ipolyi gyüjteményből.
Gerevich IPGY, 94. l.

)I RAJZOK

EILPOFER
Csavargó
Papír, vízfestmény.

Katona
Papír, vízfestmény.

FLATZ, GEBHARD (német festő, 1800—1881)
Arckép
Papír, színes ceruza.

FÜHRICH, JOSEPH VON (osztrák festő, 1800—1876)
Jézus Lázár sírjánál
Freskóterv, papír, szén.

A hitetlen Tamás

Kerenyi – Kovacs –

Tar

csoport

László

Szabadművelet

1949. 224. l.

A kastély ma

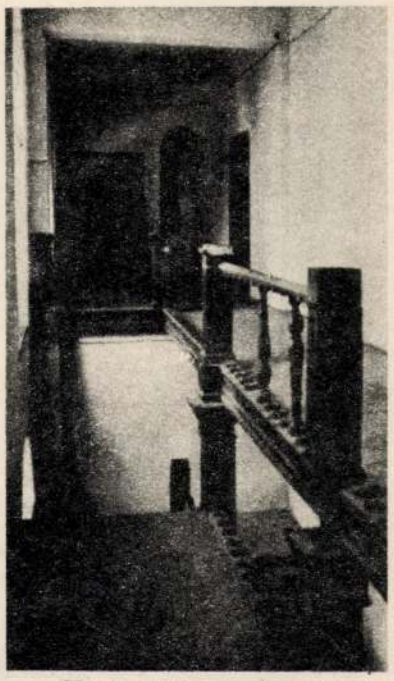

Hová lettek a kőlépcső korlátjai?

majd rövid ideig iskola, később a helybeli állami gazdaság zöldségraktárnak s lakásnak is használja.

Nicolae Mihalcea, az állami gazdaság alkalmazottja, az udvaron áll, és dohog:

— Persze, senkit sem lehet felelősségre vonni. Pedig ez is az állam vagyona!

Később elmesélték nekem az alábbi esetet:

A kastélytól nem messze harangtorony állt. Egyidőben épült vele, azzal a rendeltetéssel,hogy elhelyezzék benne a lovagvár öreg harangjait, amelyeket a kastélyépítő Haller Gábor öntetett a vár régi ágyúiból. Nos, 1950-ben az állami gazdaság akkori vezetője önkényesen elrendelte a torony lebontását, a harangokat pedig ő maga adta el.

A néptanács jelenlegi vezetői és Ferencz András most kézrekerítenék a tettest, nyomoznak a harangok után. Azok árából meg lehetne javíttatni az „Imola" egy részét. A ritka szépségű nyolcszögletű torony — az Imola közepén — Köpeczi Sebestyén műtörténész szerint tán még a török időkből való. Megfigyelőtorony lehetett. Rossz karban van, magán viseli még a második világháború golyóinak nyomát — félős, hogy tán be is szakad a fedele.

Azt is hallottam, hogy többször jelentették a kastély jelenlegi állapotát a felsőbb szerveknek. Azt a választ kapták, hogy a raktár rövidesen kiköltözik.

Az a bizonyos „Imola", a Haller család temetkezési helye, kis hegyen áll, védőfal és négy bástya veszi körül. Erdély legdíszesebb temetkezési helyének tartják. Valóságos múzeuma a régi, faragott köveknek; Haller Gábor a XVIII. században a völgyben pusztulásra ítélt sírköveket ide hozatta fel. A gyönyörű reneszánsz portáléról, amelyen még a Kendy család címere díszeleg, fogalmat alkothatunk arról, milyen lehetett hajdan a lovagvár belseje. Ebben a sírkertben, a nyolcszögletű torony falában található Haller István és fia, a történetíró, sírköve. Itt bent, ahol „a madár se jár", szerencsére épen maradt és még ma is jól kiolvasható az 1697-ből származó felirat: *„Állj meg, úton járó, végy példát rólam. Én fekszem itt Haller János, Haller Istvánnak és Kendy Juditnak a fia. Atyai ágról régi nemzet, anyai ágról Schitiából kijött kapitányok közül vettem eredetet. Míg éltem, az erdélyi fejedelemnek és a római császárnak voltam tanácsosa. Ezekkel nem dicsekedem, hanem tanulságul írtam, hogy akárki voltam is valaha, most a föld porában fekszem..."*

Mihelyt kisarjad a fű, a falu költségén megkezdik az Imola javítását.

SZÉPRÉTI LILLA

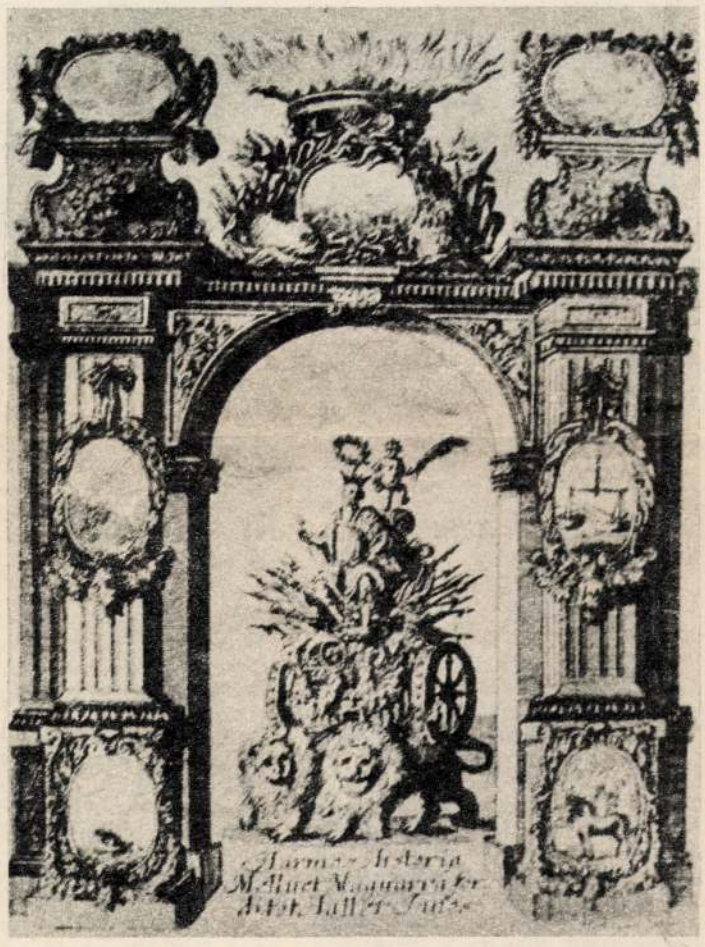

Az egykor oly népszerű Hármas História címlapja

Haller István és fia sírköve a torony oldalában

Az „Imola"

Hófehér műanyag-szál

Az út végén, szinte a mező kellős közepén, kilencemeletes, csupa üveg, csupa acél, karcsú épület; tetején a már lassan világmárkává váló RELON cégjelzéssel.

A főbejárat előtt nagy csoport tizenéves kislány csivitel, várják, hogy bebocsássák őket. Jövendő vegyipari szakemberek, a gyár mellett működő szakiskolában tanulnak. Csöppet sem érzik át a „feladat súlyosságát", nevetgélnek, viccelődnek, pálcikákra ragasztott cukorkát szopogatnak.

A portán egy kis torlódás, a szolgálatos eligazító, egy fiatal leány, türelmesen állítgatja ki a belépőket, udvariasan, határozottan érdeklődik kinél-kinél jövetele céljáról. Pontosan tudja, kihez mi tartozik a hatalmas kombinátban, az ismerősöknek egy mosoly is kijár; mindenki jó hangulatban lép be a hatalmas üvegajtón, mely mintha egy nemzetközi szálloda halljába vezetne. Nincs hangos szó, modora a legrámenősebb üzletembereket is lefegyverzi. Német, olasz, francia szavak röpködnek.

Meglepő a szervezettség, a csöndes, de célratörő munka. Ennél jobb, kellemesebb fogadtatásban sose legyen az embernek része. Huszadik századi ipar — huszadik századi ügyintézés...

A Săvineşti-i Műszálgyár az elmúlt esztendőben hatalmas lépést tett azon az úton, amelynek végcélja az európai méretű vegyipari óriás kialakítása. Az üzem 1972-es árutermelési tervét hetvenmillió lejjel szárnyalta túl, s a minőségi mutatók is a legkedvezőbben alakultak. Egyre nagyobb az érdeklődés a román műszál iránt a külföldi piacokon, a gyár most azon fáradozik, hogy kellő propagandával elmélyítse a külföldi piacokkal tartott kapcsolatait, s újabbakat szerezzen. Ez természetesen feltételezi, hogy megfelelő „háttérrel" rendelkezzenek a piackutató szakemberek. Ez a háttér pedig nem lehet más, mint a kifogástalan minőség és a pontos, határidős szállítás. 1973-ban, 1972-höz viszonyítva, 555 millió lejjel növekedik az üzem árutermelése, ugyanakkor a termelési költségek jelentősen csökkennek... Az első műanyag szállítmány különben 1959-ben hagyta el az üzemet...

— Több mint tíz éve dolgozom a Relonban, ezen az osztályon. Hogy miért nevezik textilosztálynak? Hát mert az itt készülő szálak a textilgyárakba, majd a konfekció- s a kötő-szövő iparba kerülnek. Ebből lesz a műanyag pulóver, az ing, melyet például most maga visel, a nyakkendője, a női harisnya... soroljam tovább? Itt általában lányok, asszonyok dolgoznak. Hányan? Hát vannak vagy kétezren... no persze az én váltásomban jóval kevesebben. Igen, három váltásban dolgoznak a nők is, ezt itt természetes dolognak tekintik, olyan a munka természete, hogy a termelés egy pillanatra sem állhat meg. Hogy vannak-e problémák velük? Némelykor, mert valóban nem könnyű ennyi emberrel szót érteni. De nem panaszkodhatom. Respektálnak, én is tisztelem őket, s így jól kijövünk egymással. Persze, ismerni kell őket, ismerni kell a munkát is, amit végeznek; én magam is itt kezdtem, gépen dolgoztam, tudom hát, mit lehet, és mit nem. A gép mellett könnyebb volt. Azzal nem kell vitatkozni, annak nincsenek „egyéni problémái", ahogy az emberekről szólva néha mondjuk. Különben ezen az osztályon nem ismerjük a pletykálkodást, amire ugyebár mindenki gondol, az első pillanatban maga is erre gondolt, ne is tagadja; nem ismerjük a veszekedést, civakodást sem, erre nincs idejük a lányoknak, túlságosan elfoglalja őket a sokezres fordulatszámmal pörgő cséve. Nem, ilyen bajaim nincsenek velük. Van más; jönnek az asszonyok, az anyák, beteg a gyerek, változtassam meg a beosztásukat, szeretnének délutáni váltásban dolgozni, délelőtt nincs, aki a kicsire vigyázzon. Akad olyan asszony is, aki állandóan délutáni vagy éjszakai váltásban dolgozik, éjszaka a gyerek alszik, nem kell félteni... Ilyen kérdéseket kell megoldanom, az üzem vezetősége belátással kezeli az ilyesmit, szabadon intézkedhetem. Szeretnek is, persze, hogy szeretnek, bár erről még nem beszéltem senkivel sem... Ha nem így lenne, gondolom, már rég el kellett volna mennem innen... De a lányok szívesen jönnek erre a szekcióra, bár nem könnyű ide bekerülni. Nézzen körül, itt nincs por, mint a hagyományos fonodákban, igaz, zajos, de por nincs, olyan, mint egy üvegház. A lányok nem keresnek rosszul, de mondom, nem könnyű ide bekerülni. Ügyes, fürge ujjakra van szükség ennél a munkánál. Nézze meg a lányok kezét, sok közöttük a falusi lány, de olyan a kezük, a körmük, hogy egy színésznő is megirigyelhetné.. Az orvosi vizsgálat egyik fontos része a tenyerek, az izzadságmirigyek vizsgálata. Akinek izzad a tenyere, az nem dolgozhat a habfehér műszállal. Minden meglátszik rajta, s már kész a selejt, méghozzá olyan selejt, amin nem lehet segíteni, és nem lehet érte senkit felelősségre vonni... Tíz éve elmúlt, hogy itt vagyok, a férjem is itt dolgozik. Csoportvezető vagyok, a nevem Ilisei, Ilisei Maria...

Ilisei Maria

Mihăilescu Maria a textil I. részleg pártbizottságának titkára

— Mindent az üzemnek köszönhetek. Itt tanultam szakmát; falusi lány vagyok , igaz, eléggé régen elkerültem már faluról. Itt kaptam az első fizetésem, itt ismerkedtem meg a férjemmel. Szeretem ezt a gyárat.

— Huszonhárom éves vagyok, öt esztendeje dolgozom a szekción. Amikor nemrég összeültünk néhányan, és szóba került, hogyan lehetne valamivel könnyebbé, gördülékenyebbé tenni az osztá-

A ROMÁNIAI MUNKÁSOSZTÁLY POLITIKAI PÁRTJA MEGALAKULÁSÁNAK 80. ÉVFORDULÓJA

Azzal a nagy, történelmi jelentőségű eseménnyel kapcsolatban, hogy 80 évvel ezelőtt, 1893-ban alakult meg Romániában a munkásosztály politikai pártja, a Romániai Munkások Szociáldemokrata Pártja, a fővárosban nagyarányú ünnepségek zajlottak le. Az évforduló alkalmából rendezett történeti kiállítást Nicolae Ceauşescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára, az Államtanács elnöke avatta fel Elena Ceauşescu elvtársnővel együtt. Nagy számú fővárosi lakos részesítette meleg és lelkes fogadtatásban államunk szeretett vezetőjét, pionírok vörös szegfűvel kedveskedtek Nicolae Ceauşescu elvtársnak és Elena Ceauşescu elvtársnőnek. Megnyitó beszédet mondott Mihnea Gheorghiu elvtárs, a Társadalom- és Politikai Tudományok Akadémiájának elnöke, majd a jelenlevők tapsa közepette Nicolae Ceauşescu elvtárs elvágta a kiállítás avatószalagját.

A kiállítás iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg a fővárosi és vidéki lakosság részéről.

Az ünnepi gyűlés színhelye a Köztársasági Palota terme volt. A terembe belépő Nicolae Ceauşescu elvtársat, a többi párt- és államvezetőt a jelenlevők hosszan tartó, hatalmas tapssal és ovációval fogadták. A teremben jelen volt az RKP KB, az Államtanács és a kormány több tagja, mellettük jelen voltak a központi intézményi és társadalmi szervezeti vezetők, a párt illegalitásbeli és a munkásmozgalom harcosai, párt- és állami aktivisták, a tudományos és kulturális élet személyiségei, élmunkások, tábornokok és törzstisztek, diákok és tanulók. Az ünnepi gyűlést Gheorghe Cioară elvtárs, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának tagja, az RKP Bukarest municípiumi bizottságának első titkára, a főváros főpolgármestere nyitotta meg és forró szavakkal köszöntötte a román nép legszeretettebb fiát, Nicolae Ceauşescu elvtársat.

Ezután lelkes taps és éljenzés közepette emelkedett szólásra Nicolae Ceauşescu elvtárs, akinek átfogó beszédét nagy érdeklődéssel hallgatták meg az ünnepi gyűlés résztvevői.

A gyűlést díszelőadás követte, amelynek műsora a nép évszázados nemzeti és társadalmi felszabadítási harcából ihletett versekkel és dalokkal elevenítette fel a romániai munkásosztály politikai pártja nyolc évtizedes dicsőséges útjának kimagasló mozzanatait.

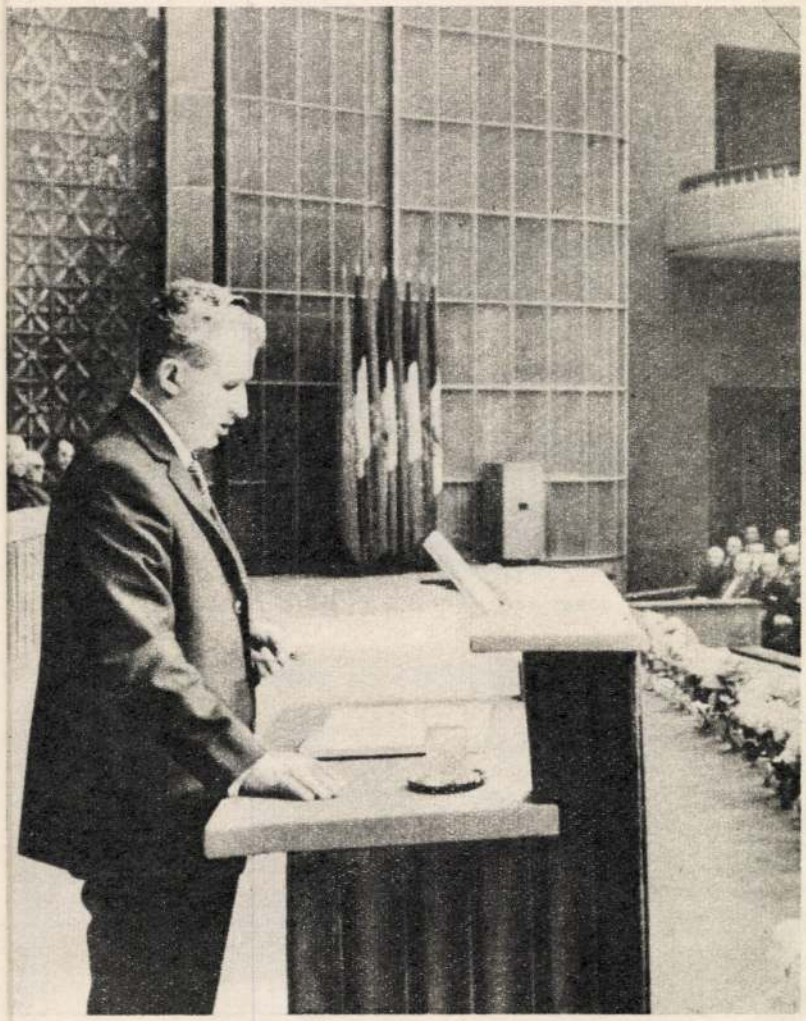

Nicolae Ceauşescu elvtárs beszél az ünnepi gyűlésen

Nicolae Ceauşescu elvtárs és Elena Ceauşescu elvtársnő A romániai munkásosztály politikai pártja megalakulásának 80. évfordulója című kiállításon

Nicolae Ceauşescu elvtárs elvágja a kiállítás avatószalagját

Az ünnepi gyűlés elnöksége

A munkásmozgalom régi harcosainak egyik csoportja

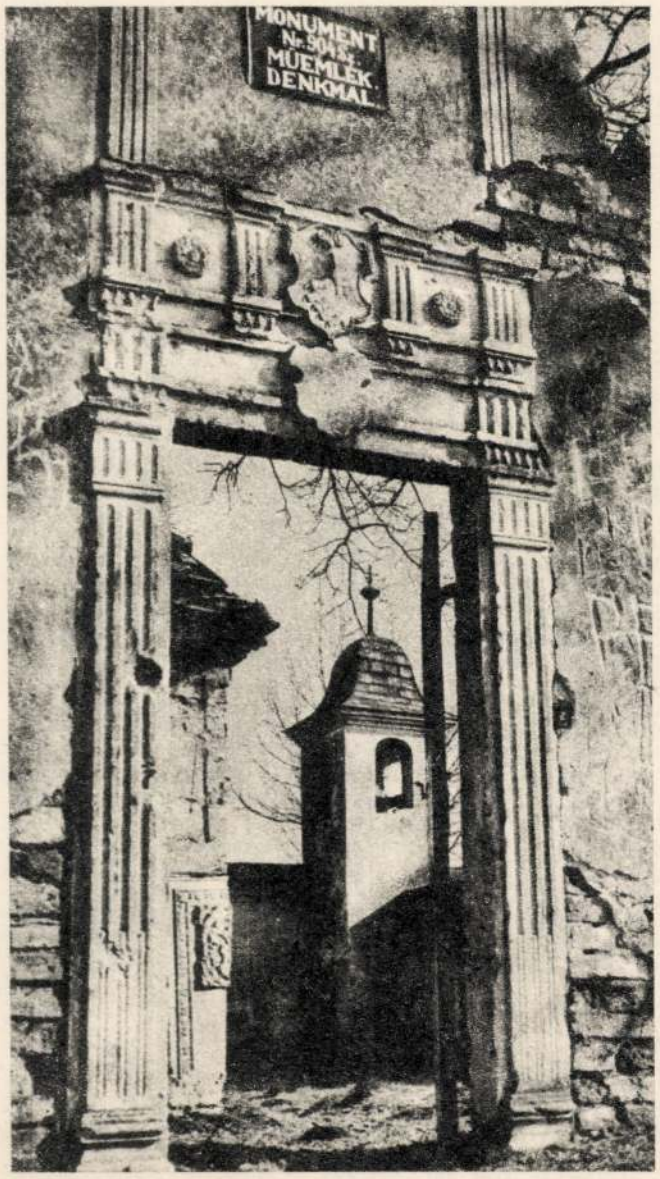

Marx József felvételei

Reneszánsz ajtó az „Imola" bejáratánál

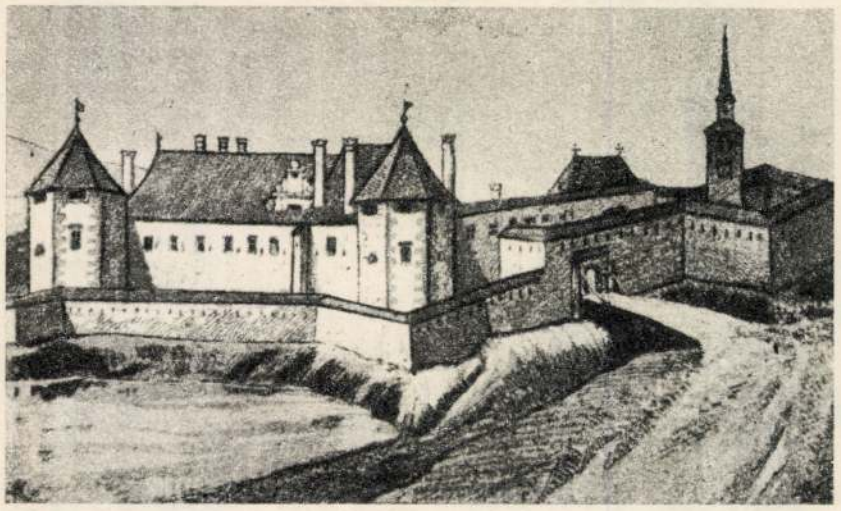

Haller János vára 1674 körül (korabeli metszet)

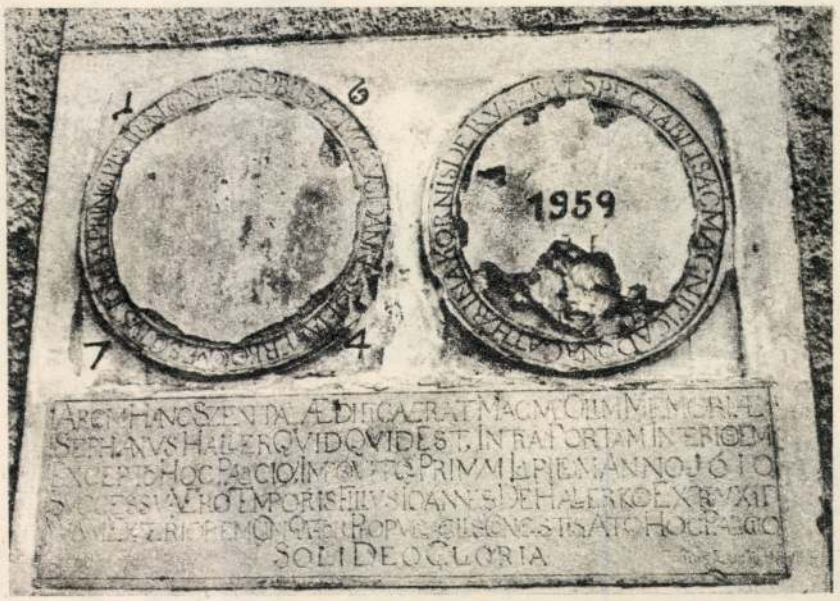

A vár alapkövének elhelyezését jelző latin feliratú kőtábla 1610-ből. Fölötte Haller János címere 1674-ből. A kastélyt 1959-ben renoválták

MŰEMLÉKEINK

A KERELŐSZENTPÁLI KASTÉLY

Kerelőszentpál

Írják meg Kerelőszentpált!" — izente egyik idős ismerősöm. Nem nagyon igyekeztünk, úgy tudtuk, tíz-valahány éve államköltségen helyrehozták, nem lehet hát rossz karban a kastély.

Az idős ismerős arra gondolt talán, hogy a helység viharos, eseménydús történetét megírni csábító, szép feladat. Valóban az. Hol is kezdhetnénk? 1330-cal, a Szentpáli családdal? Vagy a csatával? Idézzük fel vérbő és romantikus alakját a nagy Hallereknek? A kuruc kori harcokat részletezzük? A huszonegy éves Balassi Bálint is elindult a szentpáli csatába, méghozzá a trónkövetelő Békés Gáspár oldalán. Kis híja, hogy el nem jutott a várba — nem a mostaniba, hanem a jelenleginek — mondjuk úgy — „nagyapjába"; a várkastélyt ugyanis háromszor építették újra. Hogy Balassit útközben elfogták, ezt szerencsének kell tekintenünk.

Már látszik a rét, abol 1575-ben a nagy csata zajlott. A vár ekkor Alárdi Ferenc Békés-párti főúr tulajdona volt. A visszaszorított csapat egy része Báthori István elől a várba húzódott be. A hadakozás mindössze egy napig tartott, de nagy emberveszteséggel járt. Békés hívei közül kevesen menekülhettek ép bőrrel a Maroson túlra. Akit a várban elfogtak, azt a fejedelem emberei kivégezték. Két harcos domborművel ellátott sírköve, megannyi ostromot, dúlást, rontást-bontást és újraépítést átvészelve, ma is ott lapul, valahol a keleti szárny bejáratánál, a vakolatban.

Az omladozó vár azután a Kendy családtól házasság révén került Haller István birtokába.

Ez a dúsgazdag főúr, akinek ősei Németországból vetődtek Erdélybe, három fejedelmet szolgált életében. Leghosszabb ideig az öreg Rákóczit, akinek tanácsosa volt, s megbízásából többször járt Bécsben és Lengyelországban. Higgadt politikus lehetett, mert kortársa, Petrityvity Horváth Kozma, emlékiratában leírta, hogy Haller István, mint a *legöregebb* és legelső tanácsos, egyedül helytelenítette II. Rákóczi György szerencsétlen lengyelországi hadjáratát, de hiába próbálta lebeszélni róla a fejedelmet, nem volt foganatja, sőt azt is megérte, hogy az udvarban eszét vesztettnek tartsák. *„Meghalt ezen esztendőben (1657) Haller István, és temettetett el Kerelő Szent Pálon a maga építette várában lévő kápolnájában. Annakutána a pogányság kóborolván Erdélyben, azt a várat pusztán hagyván az emberek, kiásták a testet."*

★

Miközben közeledünk a kastély felé, egy fényképmásolatot nézegetek, amelyen Haller Istvánnak és fiának, Jánosnak a vára látható egy korabeli festményen. Szabályszerű lovagvár, várfallal, tornyokkal, vizesárokkal, felvonóhíddal. Ilyen csak 1674 után lehetett (az öreg Haller a vár alapkövét még 1601-ben rakta le), miután a fia újabb épületrészekkel toldatta meg. Hogy meddig állott ilyen pompázatosan, nem tudjuk, mert Haller János apjával együtt zűrzavaros időszakokat élt át. Mikor a fiú nyugat-európai tanulmányútjáról hazatért, a fejedelem szolgálatába szegődött; előbb II. Rákóczi György, majd Barcsai, végül Kemény János tanácsosa. 1677-ben Béldi Pállal Apafi ellen szövetkezett, ezért Fogaras várába zárták. Ott írta *Hármas Históriáját*, ezt az ókori történelemről szóló könyvet, amelyet Misztótfalusi Kis Miklós adott ki 1695-ben Kolozsvárt. Miután kiszabadult, új életet kezdett, bécsi követ lett, majd országos kincstárnok. Élete végén minden tisztségéről lemondott, visszavonultan élt, 1697-ben halt meg Szentpálon.

★

1704-ben a kurucok Kaszás Pál vezetésével megostromolták és elfoglalták a labanc kézen levő várkastélyt. Kétszáz kuruc esett el a harcban. A falak ekkor súlyosan megrongálódtak, egy darabig omladoztak, majd lebontották őket. 1760-ban újra felépítették — bontott anyagból — a régi helyére a mai kastélyt.

Szentpált 1959-ben az állam súlyos költséggel hozatta rendbe.

A renoválás után az állami gazdaság központja működött itt,

Kerényi

A magyar müvészetben Kerényi béke-szobra/1956/, Hincz,Feledy,Kass,Lukovszky stb grafikái,Blaski üvegablaka/1965/,faliszönyegek bizonyitájak a galamb motivum müfajilag is sokféle előfordulását.

Aradi Nóra:A szocialista képzőművészet jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina Kiadó 1974
93.o.

KERÉNYI, éremművész

Karlovszka Gézának,a gyógyszerészek aranytollú mestérének 1936-ban,készült érmén .KERÉNYI alkotásán az arany tollat egy tekergő kigyó vezérli. 12.old

DR.VARANNAI GYULA: Aszklepiosz és a kigyó a magyar orvosérmeken 11.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1970.Bp.

MDK

Kerényi

csop.kiáll. N.Szal.

Ybl: Képzőművészet. Budapesti Szemle, CCLXIII.
1942. 161-74.

MDK

Kerényi

dombormű a Szab.Nép székházán

Pogány Ö.Gábos: Az I.M.Képzőm.Kiáll. szobrászati anyaga. Szabad Művészet 1950 IV.lo. 369-75 l.

Kerényi

Résztvesz a moszkvai képzőművészeti Biennálén

Nagyvilág 1959. 4. szám 615. oldal

Negativ

Petrás

Kerényiné

228 Kerényi-Mikus: Harcos béka.
szobor.

Korányi Anna

Szerepelt a művészcsoportok műcsernoki kiállításán.

NM 1931. V. 22.

Kerényi A. Mária, amatőr képzőművész

Amatőr képző- és iparművészek kiállítása a Pesti Történeti Múzeumban.

Kerényi A. Mária: Szövés

Vizuális művészeti hónap, Népművelés, 1984. márc. Prold.

KERÉNYI A. MÁRIA

Új Tükör Szabadidő Központ lúcs

GOBELINPORTRÉK

Kerényi A. Mária már gyermekkora óta foglalkozik gobelinkészítéssel. Idén szerzett a bölcsészkaron népművelői diplomát. A Marcibányi térre gobelin használati tárgyakkal és gobelinportrékkal érkezett.

Új Tükör 1982. XIX. évf. 1. sz. 47p.

:TTÖRTÉNETI KUTATÓ CSOPORT
est, I. Uri u. 62.

Kelt:

Ikt. sz.:

Tárgy: Engedély kérés.

1.) MüM sz. rendelet 4. § (2) bekezdése értelmében kérjük,
ngedélyezni, hogy .....
alábbi feltételek mellett munkavégzésre irányuló egyéb jogvi-

-cNYI Dalma

P.SZABÓ ERnő: Éles és még élesebb képek. =
Uj Magyarország, II.évf. 19.sz. 1992. január 23. 13.p.

Kővágóörs, Müvelődési Ház, kiáll. 1991. 10 festő
és szobrász

Qui Sperat in Domino non Confundetur. 81.

Kerényi Galma

szerepelt a felsőfokú vásárhelyi nyári tárlaton.

Csongrádmegyei Hírlap 1967. aug. 9

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1976 NOV 19

MAGYAR NEMZET

Kerényi Ernő, szobrász-művész

— Kerényi Ernő szobrász-művész emlékkiállítása ma fél negykor nyílik meg Debrecen-ben, a Déri Múzeumban.

Kerényi Ferenc M.D.K.

Filmnyomásos ábrasz,repr.

Társtervező: Hegyes Béláné

Ipari művészet Bp. 1960.

Kerényi Ferenc

textil

4. Orsz. Iparművészeti kiáll. MGcs. 1959.dec.

Kerényi Ferenc, textil

MDX

4. orsz. iparműv. kiáll. Műcs. 1959.

MDK

Kerényi Ferenc

Kerényi Ferenc / textil/ műveivel szerepelt
a IV.Orszg.Iparm.Kiall.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiallitas.Műcsarnok
Budapest 1959.Dec. 18 - 1960.Jan. 31.Kat.

Kerényi Tőgyes, szobrász MDK

Kiállítást rendeznek műveitől.

—: Nagyszabású kiállítást rendeznek népszőmű-
vészetünk felszabadulás utáni termésétől

Népszabadság Bp. 1960. márc. 23. 7. l

Mindezt azért is szükséges hangsúlyozni, mert még a neuróziskénti számba vett jelenségek okait is – önmagukban vagy más, élettani természetű okok mellett éppúgy a valóságos életproblémák jelentik, mint más deviánciáknál. Így bármilyen megelőző és korrekciós stratégia – mely a beilleszkedési zavarok mérséklésére irányul – csak a felismerésen alapulhat. Vagyis az önpusztítást elősegítő életfeltételeknek kell megváltozniuk ahhoz, hogy ragályként ne terjedjen tovább. (Kossuth)

KERÉKGYÁRTÓ T. ISTVÁN

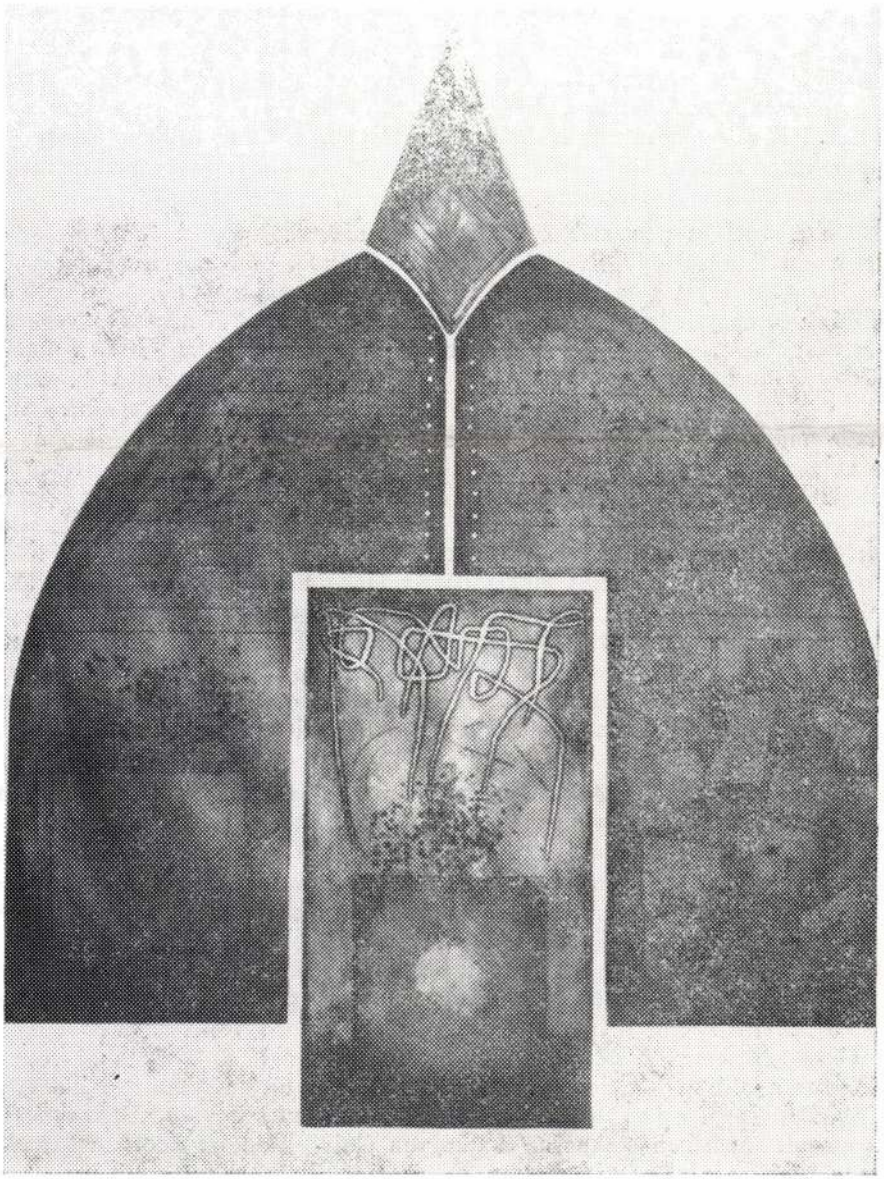

könnyebb is pesszimistának, mint bizakodónak lennünk, a látleleteket olvasva a devianciák megelőzése és mérséklése cseppet sem tűnik illúzorikusnak. Már csak azért sem, mert a beilleszkedési zavarok létrejöttében eléggé nyilvánvalóan szétválaszthatók a szociális-kulturális okok, illetve a személyiségben rejlő öröklött és később kialakult tulajdonságok. *Elszigetelten az egyik vagy másik okcsoportot sem érdemes vizsgálni.* Ha ugyanis csak az objektív veszélyeztető feltételeket tartjuk meghatározóaknak (a lakáskörülményektől kezdve a munkamegosztásban elfoglalt helyen keresztül az érdekérvényesítés hiányáig), jóval nagyobb szerepet tulajdoníthatunk ezeknek a tényezőknek, mint amennyire valójában befolyásoló erejűek. A tömeges elszegényedés sem jár szükségképpen együtt a beilleszkedési zavarok növekedésével. Legfeljebb abban az esetben, *ha az egyének körül hiányzik az a szociális háló, mely védelmet nyújt a teljes lesüllyedés és depriválódás ellen.* Mert akárhogy nézzük, még az egyéni „eltévelyedésként" felfogott deviencia is (akár a túlzott alkoholfogyasztásban, akár a kriminalitásban jelenik meg) mindig valamiféle hiányon alapul, illetve a hiány nem a megengedett eszközökkel való megszüntetésén.

Ha a szociális normatívák betartásának nincsenek megerősítő feltételei, ha a konfliktusmegoldás *tanulható* formái is kívül rekednek a szocializációs intézményeken, s ha a humánszolgáltatás infrastrukturálisan fejletlen, elvárható-e, hogy a beilleszkedési zavarok csökkenjenek? Aligha. Csak egyetérteni tudunk *Illyés Sándor*ral abban, hogy „szociális nézőpontból a szocializációs előzmények, az életvezetés belső pszichológiai feltételei, az aktuális életkörülmények ugyanolyan értékűvé válnak, mint az egyén nem kívánatos magatartása, és az egyén minősítése elválaszthatatlanul összefonódik a társadalom önminősítésével". És ez az önminősítés annak felismerésén is alapul, milyen stratégiát alkalmaz a társadalom a veszélyeztetettség felszámolására. Semmiképpen sem csak a közvetlen beavatkozás szintjén, hanem az önszabályozó intézményrendszerek révén. Hiába működik például telefonos segélyszolgálat, lelki tanácsadás, s hiába növelik a pszichiátriai klinikák, a különböző utógondozó intézmények számát, a devienciák valóságos visszaszorítása egyszerre feltételezi a társadalmi viszonyok humanizálását és a személyiség védelmét. Ha ugyanis a társadalomban *patologizáló* hatások érvényesülnek, ha a mindenkori államraison alig kötődik szervesen ahhoz a társadalomhoz, melyet viszonyaiban megőrizni és védelmezni hivatott, a betegítő tényezők orvoslását nem lehet pusztán az egyénen kezdeni.

Míg a makrostrukturális folyamatokban nem számolódnak fel azok a kényszerítő mechanizmusok, melyek a deviáns életutakat termelik, az egyéni gyógymódok csak időlegesen hozhatnak sikert. A kötet szerzőit is az a meggyőződés vezette, hogy „folyamatosan szondázni kell a társadalom állapotát, ha belső történéseinek irányításában tudatosan akarunk részt venni, és nem csak az elkésett reagálás eleve kudarca ítélt, ‚tűzoltó'-akcióval próbálunk operálni". Csakhogy a tudatos részvétel kezdettől fogva feltételezi a dolgok, folyamatok számbavevő feltérképezését és kritikai értelmezését. Olykor leleplező módon. Főleg ha figyelembe vesszük, hogy a beilleszkedési zavarok esetében a biológiai-pszichológiai és társadalmi okok sokszor a felismerhetetlenségig összefonódnak, s elválaszthatatlan kölcsönhatásban állnak egymással. Ha kimondjuk, ha nem, a deviáns magatartások a maguk nemében csakugyan a „hogyan élni?" kérdésre adott válaszok.

1021

Kerényi Gábor, a Baranya m. i. mův. Közp. művészeti főelőadója

1983.IX.3. - 3. műsor 20,20/Moldvay

Fafaragók a malomban

A riporter: Szabó Zsolt.

- Kerényi Gábor, a Baranyamegyei Művelődési Központ művészeti főelőadója.

- Sokat folyt azon a vita, hogy miért adunk szabályos kistermelőknek iparengedélyt, miért adunk működési engedélyt, miért adunk lehetőséget a létfenntartásukhoz, sok esetben állami kedvezményt és támogatást is, amikor tudvalévő, hogy giccsét/ termelnek, az is tudvalévő és azt is tudjuk, - és azt hiszem, ebben megpihenhet a magyar művelődéspolitika - hogy a a giccs ellen nem lehet harcolni, tiltom a giccset, helyette felmutatom a jót. Szeretnénk máris megjelenni kívül és belül apróbb tárgyakkal. Tehát arról még nincs szó, hogy átfogó berendezési program volna.

- Hiszel-e abban, hogy ezek a tárgyak valamiféleképpen befolyásolják az emberek izlését? Ha úgy tetszik, akkor azt mondják majd egy bazári fából készült ajándéktárgyra, hogy nem, ez azért nem kell nekem.

- Magyarul legtávolabbi remények és vágyak ezek. A gazdaságos sokkal inkább azt érzem, hogy jelenjünk meg egy másfajta kultúrával.

- Egyébként ez az ötlet, hogy a Malommúzeumba került ez a fafaragó központ, ez honnan jött? Valahol ez szimbólum is lehet, mert hogyha az ember megnézi a vizimalmot, akkor ott aztán láthatja, hogy a fa szakmának, a famegmunkáló szakmának az egyik csúcsa.

- Feltétlenül így van. Hozzá kell tennem, hogy itt egy szerencsés felismerésről van szó, de mindenképpen a Janus Pannonius Múzeumot dícséri az, hogy világosan látták azt; ennyi épületet, ennyi helyiséget nem tudnak megfelelő módon kihasználni. Szerettünk volna egyfajta lakottságot biztosítani ennek a múzeumegyüttesnek, s ezért gondolták azt, hogy a kiállítók semmivel sem lesznek szegényebbek, hogyha az egykori molnárnak a házában a kiállítást lrbontják, így akkor felszabadul az a négy helyiség. Itt szeretnénk egy-két hálótermet, egy vendégszobát és egy étkezőz, klubot kialakítani.

- És a kiállítást természetesen átvitték a múzeumba, mert ott voltak olyan szabad helyiségek, amelyeket be lehetett rendezni malomipari kiállításra.

- Pécsről autóval kb. 20 perc alatt érhető el Orfü, Baranya talán legszebb kiránduló, pihenő központja. A győnyö-

rü erdős dombok között részben mesterségesen kialakított tófüzér ezreket vonz ide a hétvégeken Mint ahogy ezrek keresik fel évente a száraz- és vizimalomból, molnárházból álló épületegyüttest, a Malom mízeumot. Augusztusban itt adták át a Baranya megyei fafaragók jövőbeni otthonát, ahová akár családostól is kiköltözhetnek. Ezzel a lehetőséggel egyébként már az idén is éltek néhányan, mint pl. a mohácssi Szatmári család.

- Itt is kiszolgáljuk a férfiakat, hogy minél többet dolgozhassanak.

- Főzés, hüsítő előkészítés...

- ... igen, mosogatás, söprés, hogy körülöttük azért rend legyen és tisztaság legyen. És hát azért mi is jól érezzük magunkat, mert gyönyörü környezetben vagyunk és pihenhetünk közben.

- Mit szól ahhoz, hogy a férje farag?

- Nagyon régóta farag, amikor még udvarolt, már akkor faragott gólyapárt, ilyen kismodern vonalú gólyapárt. Az volt az első faragása tulajdonképpen, aztán próbálkozott emberi alakkal, ilyen súlyemelővel. Az nem sikerült, nem voltak előtanulmányai, csak úgy amit maga gondolt. Utána egy hatalmas kajakot csinátt fából, mondjuk azt nem faragta, de famunka volt. Egy versenykajakot.

- A családé?

- Igen, a családé. Most a Balatonon van. Aztán bútort kezdett faragni Székeket, ülőkéket, fotelt.

- Ezek otthon maradnak?

- Ezek otthon vannak, igen. Az első székei ma már nem tetszenek neki. Nagyon sokat fejlődött, ez tény, de nem volt támogatás, nem volt sehonnan a támogatás. Akkor, amikor ezt megtudta, hogy Baranya megyébe indulunk, akkor nagyon boldogan csatlakozott és remélem, sok öröme lesz benne.

- Ugy érzem, azok az emberek, akik itt, ebben a közösségi munkában résztvesznek, azoknak a szemlélete mindenképpen formálódik. Képesek voltak korábban kialakult faragó és famegmunkáló izlésüket alakítani részben a közösség által, részben müvészeti vezetőink által. Szeretnénk mindig mindent megbeszélni. Borzasztó dolog az, hogy jellemző az mindenre, az élet minden területére, hogy mindig a készterméket kritizáljuk és a késztermék mögött mindig ott áll az ember, aki azt elkészítette és sokkal kisebb önkritikára

hajlamos, nem abszolút a tárgyra, de sokkal nehezebb úgy bírálni; szeretnénk mindent a tervszinten megbírálni, arról elbeszélgetni, s annak az esetleges hibáit, feltételezhető hibáit kiszürni, mert úgy érezzük, hogy akkor a kritika is sokkal jobban müködik és sokkal mélyebbrehatóan müködik és sokkal formálhatóbb a terv készítője, mert még csak tervként fogalmazódott meg.

- Ilyen megbeszéléseket esténként Kerényi Gábor, a tábor vezetője rendszeresen tartott. A következő percek is ilyen esti beszélgetésből valók.

- Ég és föld a különbség. Most hogy minden rendesen. Tavaly is volt faragó tábor, az idén is van, meglesz is, de azelőtt jóformán itt, Baranya megyében sehol semmi nem volt. Nem törődött is senki a faragókkal, még nem tudom, másokkal se.

- Ám nem mondanám azt, hogy faragó tábornak nevezném ezt, mert ott még nem tartunk, mert egyelőre össze kell kovácsolni a népet, ez volt a cél.

- Az elnevezés... az, hogy ez sosem lesz faragó tábor. Egész pontosan, sokkal nehézkesebb azt mondani. Az pontosan egy famegmunkáló tábor. Famegmunkáló. Maradjunk a fafaragónál, igazában a faragót mindig, ha nagyon pontosak akarunk lenni, akkor famegmunkálóval kell hogy helyettesítsük.

- Azt hiszem én is, de azért mégis valahogy jelezni kellene; ezt szavakban nem tudjuk, elnevezésben nem tudjuk jelezni azt, hogy azért itt másról van szó, mint a hagyományos értelemben vett ajándéktárgy készítő faragásról, mert a faragás sokkal inkább az ajándéktárgy, mint a funkcionális tárgykészítés, tárgyi kultúra az, ami hozzácsapódott az utóbbi évtizedekben.

- Mit jelent ez? Miért lehet ez így?

- Hát ez egy hosszú történet. Igazából oda nyúlik vissza, hogy tulajdonképpen az egész ország, de elsősorban Dunántúlnak az egész faragónüvészetét, faragó kultúráját döntő mértékben meghatározza a .../?/ hagyaték, amit viszont nagyon sokan, tényleg szakembereknek a véleményét tolmácsolhatom, hogy ez a hagyaték csodálatos. Tényleg eljutott a végső pontig, végső kifejlésig, nem lehet tovább fejleszteni.

- Mik a jellemzői ezeknek a tárgyaknak?

- Hihetetlenül gazdag motívumvilág, szabadrajzú faragások és nagyon dús felületfaragás. Amíg a kaposi/?/ független attól, hogy döntően díszítő faragással dolgozott, de ajón-

dóktárgy irányában olyan pregnánsan, mint ahogy a későbbi magyar, vagy dunántúli faragók kultúrája elvitte ajándéktárgy készítésben, a kapori/?/ az nem felfedezhető. Nem felfedezhető. Ma most, ebből lehet ugyanakkor üzletet csinálni. Ez az üzleti szellem, vagy az az üzleti felkarolás a kalocsai hímzés felkarolásával. A kalocsai hímzés kultúrájának elszínesedése kimondottan a kapitalizmus kibontakozásának korára tehető, tehát a századfordulótól indul az üzlet, az idegenforgalom beindulásával. Ma is tanúi lehetünk annak, hogy pl. a Furdai Népművészeti Szövetkezet kötelezi a bedolgozóit arra, hogy színes hímzéseket készítsenek, holott az eredeti furdai soha nem volt más, mint kék alapon fehér, esetleg fehér alapon kék hímzés.

- A tábornak van már kész produktuma, néhány pad.

- Igen, az első kezdeményezésünk, amikor megpróbáltunk közösen dolgozni, együtt élni; Magyarlukafán rendeztünk tavaly augusztusban ugyancsak egy tábort. Akkor készített Hajda György Zsigmond tervei alapján padokat másik két vállalat részére. Ezeket a padokat szeretnénk elhelyezni a vállalattal közös megegyezésben a Ságvári Endre Művelődési Központ, a munkásszálló és a .../nem érthető/ vállalat közötti központi parkban. Ebből a padból pillanatnyilag négy van kézben, szeretnénk további 20-25 db-ot ebből elkészíteni. S akkor azt hiszem, hogy egy különlegességet hozunk létre, mert kézimunkával, javarészt kézimunkával, visszafogott díszítménnyel, a gótikába visszanyúló formakinccsel, formavilággal azt hiszem, hogy köztéri parkokat Magyarországon nem nagyon találunk.

- Ez egyébként egy program is, hogy utcabútorokat, padokat játszótérre, játékokat szeretnétek itt csinálni.

- Igen szeretnénk, csak sokszor félek már attól, hogy az elvárások netán nagyon túlzottak legyenek velünk szemben. Azt ne feledjük el, hogy ez egy amatőr faragókból álló tábor, egy amatőrfaragó közösség, tehát nem lehet velünk úgy számolni, hogy nagymennyiségű ipari termelésre rendezkednénk be. Az sem volna rossz, mert bizonyos prototípusokat el tudnánk készíteni, amit esetleg rendelkezésükre tudnánk bocsátani azoknak, akik azt hivatásos famunkások, asztalosok tovább szaporítanák.

- Vallomások. Tóth Árpád, a Dikali Állami Gazdaság karbantartója, s Bednár József, pécsi hegesztő.

- Itt biztos, hogy csak tanulhatnak. Nem népművészekkel dolgoztunk eddig együtt.

- Hallom, hogy kialakult már valamiféle kép erről a társaságról. Tudná őket jellemezni?

- Biztos, egy nagyon jól összeszokott társulat. Ez már akkor látszott, amikor Pécsett találkoztunk velük. Megbeszéltük, hogy a Széchenyi tér 9. alatt találkozunk. Hogy kint, vagy bent, nem tudtam, leültem oda elé és vártam, hogy majd lesz valami. És akkor jött egy bácsi, mégegy bácsi, jöttek sorban, mondom, ez a csoport biztos.

- 25 éves vagy?

- Igen.

- Ez a legfiatalabb faragó itt, Orfün.

- Nyolc éves korom óta faragok.

- Klasszikus autotidakta módon?

- Igen s később rajzolni kezdtem, festeni. Rájöttem, hogy mégiscsak a fa, a kő az én műfajom, azóta csinálgatom.

- Mi örömöt találsz abban, hogy faragsz?

- Eltelik vele az idő és mikor kész, azt nem lehet elmondani Tulajdonképpen a lényege az, hogy amikor kész, megfogni, simogatni; ez az én munkám.

- Ha egy rönköt látok és abból elkezdek dolgozni, sokkal nagyobb kedvvel dolgozik az ember, mintha egy félkész áruhoz tud az ember hozzájutni, mert vannak olyan fafaragók is, akik megveszik az üzletben az ilyen vágott deszkát és valakivel megcsináltatnak egy polcot és akkor ő csak kifaragja. Abban valahogy nincs az a fantázia, mint az, hogy az ember nekiáll egy rönknek, vagy egy darab tuskónak. Majdnem úgy néz ki, mint a kőszobrászatnál is, meglátja azt az anyagot és élni kezd a kezében. Akkor adja meg az embernek azt a kedvet és szeretetet, hogy tud dolgozni.

- Itt mindenki, ha úgy konkrétan megkérdezik tőle, akkor letagadja azt, hogy ért ehhez is, ért ahhoz is, de amikor csinálni kell valamit, akkor kiderül, hogy szinte mindenféle szakmához értenek és a kézműves mesterségekhez meg különösen, nemcsak a faragáshoz.

- Megtanulták, muszáj neki megcsinálni. Egy fafaragónak nemcsak fafaragónak kell lenie, hanem kell müköszörüsnek lenni például. Meg tudja fenni a szerszámait, a fürész, a gyalu nem megy magától. Nem lehet mindig iparost hívni, hogy most csinálja meg.

- Nem lehet aztmondani, hogy na most én megveszek az

- Nem lehet azt mondani, hogy na most én megveszek az üzletben egy szerszámot és én azzal elkezdek dolgozni, mert majdnem minden egyes mozdulathoz más és más szeszám is kellene.

- Ez a szekerce pl. amivel itt háncsol, ez különleges?

- Ez nem, ez már nagyon régi, ez már legalább 20 éves, 25 éves. Ez már egy elkopott anyag, de a minősége elég jó és megszokott már ugye. Vannak olyan vésőim is, faragott vésőim, ami szintén 20-25 éves. Még az édesapám idejéből maradt rám. Eredetileg orgonaépítő szakmunkások voltunk édesapám is, meg én is, úgyhogy már gyerekkoromban a fához nőttem. 1950. óta bent voltam katona, leszereltem 1957-ben és akkor változtattam más szakmát. Most jelenleg a bányában hegesztő vagyok, de viszont a famunkát nem tudom abbahagyni.

- Hacsak a táborépítéssel járó ezernyi más munka miatt nem. A műhelyek környékén pl. útat építettünk, amikor a nyolcadik K-et taposó, egyébként fáradhatatlan Salga Pista bácsi, a mohácsi búsómackók faragója odalépett hozzám, hogy szeretne valamit ő is a mikrofonba mondani.

- Hogy milyen tábor is ez a fargó távor, mondhatom, rendkívüli. A megyében, a megye különböző részeiből összeverbuvált emberek vannak együtt. Soha itt nem voltak, de olyan családias a légkör, hogy ezt a családi légkört saját otthonomban szeretném látni. Nem munkabérért dolgozunk, mindenki szívből, sőt saját költségén. Egy jó barátom, aki szintén népmüvész, megyünk mondom Orfüre, itt van egy faragó tábor. De mondom, mit kaptok? Na mondom, ide figyelj pajtás, mit kapunk? Az életet kapjuk, mindent kapunk. De abból nem lehet enni, azt mondja, mit kaptok? Nekünk nem kell pénz, én ezt szívből teszem és ilyenek az összes munkatársaim. Számtalan esetben néztem a TV-ben az ifjúságnak ezeket a bizonyos kijelentéseit. Mit tesznek? Nem hittem el. Ma nincsen ilyen ifjúság, ez csak egy reklám. Most belecsöppentem egy olyan munkaközösségbe, ahol tapasztalom, hogy vannak munkaközösségek, vannak fiatalok, idősek. Szeretném, ha országszerte is követnék ezt a példát, ami itt van.

- Az még érdekel engem, hogy miből éltek egyáltalán? Tehát hogyan van arra mód, hogy itt amatőrök, akiknek máshol van munkahelyük, idejöhetnek 12 napra és itt dolgoznak?

- Az összefogás, a megértő készség, amit tapasztalok. Ténylegesen üzemek, vállalatok, termelőszövetkezetek; elég vegyes a társaság, sok helyen dolgozunk. Kivétel nélkül min-

denkit elengedtek rendkívüli és fizetett szabadságra, ami a mai gazdasági helyzetre egyáltalán nem jellemző. Nagyon jóleső érzés volt tapasztalni, hogy amikor kértünk, valakitől, üzemektől valamit, akkor mindig a legnagyobb készséggel álltak rendelkezésünkre. Szóval nem tudtunk olyat kérni, hogy minden természetesen ne igen legyen. Kiemelkedik ebből a szempontból a Mecseki Érckutató Vállalat, amely konkrétan pénzzel támogatott minket. Én nem érzem ma már természetesnek azt, hogy a termelés iszonyú hajtó, tipró menetében még mindig vannak vállalatok, akik tényleg képesek törődni a kultúrával és...

- ... két napja itt élek, de egyszerűen azt látom, hogy egyszerűen nincs dolog, amit ti ne tudnátok megcsinálni. Valami fantasztikusan együtt van a társaság és azt mondtad, hogy együtt is volt, mert amíg idáig jutottatok, már borzasztó sok munkát végeztettetek el. Te egyszerűen kritikusan még azt is megállapítottad, hogy már szégyelled magad, hogy mire hajtod az embereket.

- Igen, én szégyellem is magam, meg biztatást is érzek. Amikor hívó leveleket írtam, akkor mindig jöttek és tíznél kevesebben soha nem gyűltünk össze. Amikor aztán az ember tényleg saját maga úgy érzi, hogy elfárad, akkor abból merítkezik, hogy mégis mögötte egy csapat áll.

- Na most azt mondják, a többiek azt mondják, hogy ehhez kell a Kerényi Gábor is, aki egy olyasfajta ember, mint egy mágnes.

- Az az igazság, hogy jól esik, amikor dícsérik az embert. Én így szeretnék élni nemcsak a faragóknál, hanem mindenkivel. Hiszek az emberek békés egymás mellett élésében. Nemcsak a világrendszerek, hanem az emberek békés egymás mellett élésében is. Itt nincsenek viták, nincsenek veszekedések, holott nagyon sokszor komoly szakmai problémákat vitatunk meg és koncepcionális kérdéseket is megvitatunk. Ezt egyféleképpen lehet, hogy komoly barátságok szövődtek. Egy olyan egymást folyamatosan rendbe szerveződtünk valahogy, úgy érzem. Tehát nekem, mint vezetőnek, tulajdonképpen már nincs is szerepem. Szervezőnek még talán valami, de mint vezetőnek már nincs.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Budapest
világváros
1978. VII. 31.
Petőfi. 12. 33

Kerényi György
művészettörténész

- Kerényi Györgyöt kérném meg, hogy mondjon nekünk valamit a felszabadulás utáni középületekről. Mi a véleménye róluk ?

- A középületek a legkülönbözőbb közösségi igényeket hivatottak kielégiteni.
Korunkban a társadalom fokozódó differenciálódásával közösségi igények is megsokszorozódnak és helytelen volna a sokrétü feladatokat egységes formában kielégiteni.
Alapelvként talán azt szögezhetjük le, hogy a jó középület igazodik rendeltetéséhez, az anyag a szerkezet sajátosságaihoz, tömegei változatosak, felületei, textúrái érdekesek, felszerelései berendezési tárgyai gondos formatervezéssel készülnek el.
Néhány oktatási épület, iroda szálloda e szempontok figyelembevételével készült véleményem szerint és sajátos, egényi atmoszférát sugárzó külsejével értékes sikerült alkotásnak mondható, megemlithetném a Kisérleti Orvostudományi Intézetet, a Müszaki Egyetem egyik épületszárnyát, a Budapest Szállót és néhány külkereskedelmi vállalat székházát, elsősorban a Chemolimpex épületére gondolhatunk.

Kerényi György szobrász M.D.K.

Kisplasztikái a bécsi Collégim Hungaricum-
ban rendezett magya r képzőművészeti kiállitás

N apló

Magyar N emzet 1965. dec. 2. 4.1.

Kerényi György szobrász M.D.K.

Kisplasztikái a bécsi Collégium Hungaricum-
ban rendezett magyar képzőművészeti kiállítás

N apló

Magyar N emzet 1965. dec. 2. 4.1.

1021

Kerényi György, művészettörténész

1983.XI.8.Kossuth 18.30/SzLné/

Esti Magazin.

-Aligha tévedek ha azt mondom,hogy a mükincsrablá,s a Szépmüvészeti Muzeumból eltünt 7 festmény sorsa,érdekli manapság leginkább a közvéleményt.Az első tájékoztatások után, még számos kérdés foglalkoztatja az embereket.Vegyünk csak közülük egyet.Voltak-e ezek az olykor nagyértékünek,olykor felbecsülhetetlen értékünek,itélt képek biztositva?A kérdésre alapos,részletes,és csak az első pillanatban meglepő választ ad Bánki Árpád mikrofonja előtt Uzonyi Tamás,az Állami Biztositó nemzetközi osztályának,ügyvezető igazgatója.

-A hét kép nem volt biztositva,azért,mert a muzeum,mint költségvetési szervek biztositást nem köthetnek,a Magyarországon lévő kincseikre.Ha biztositva vannak,önmagában maga a biztositás,nem oldotta volna meg a képek eltünésének a problémáját,és a pótlását sem,hiszen akármilyen összegü forintot téritünk ezek a képek Magyarországon nem pótolhatók.

-Tualdjonképpen az állam az egyik zsebéből a másikba tette volna a pénzt?

-Természetesen és ennek következtében biztositásnak csak akkor lenne értelme,ha erre állna deviza rendelkezésre és az Állami Biztositó külföldön magát tovább biztosithatná, tehát viszontbiztosithatná.

-Hogyha vesszük a két Rafaelo képet,akkor önök ha biztositva lett volna ez a kép,mennyi adtak volna érte?

-Hát erre én igy nem tudok válaszolni,hiszen nem kerestek megminket és igy ennek következtében mi sem néztünk utána ennek a becsült,vagy névleges,vagy akár valódi értékének a nemzetközi piacon.Ilyen esetekre akkor szokott sor kerülni, ha minket megkeres a muzeum,ugyanis előfordulnak olyan esetek,hogy biztositásra kerül sor,amikor külföldre kerülnek kiszállitásra és,külföldön kerülnek kiállitásra.Ezekben az esetekben a muzeum,nemcsak a Szépmüvészeti Muzeum,hanem más magyar muzeum is,biztositást köthet,biztosit is,az Állami Biztositó magától az értéktől függően külföldön viszont biztositja,ennek megfelelően akkor devizában megtérül a kár,és bár egy Rafaelt nem lehet pótolni,de más képeket,más mükincseket,esetleg valamilyen formában a nemzetközi piacon,talán mégis ptóolni lehetne,és be lehetne szerezni.

-Most tételezzük föl,hogy ezeketba képeket biztositották, a Szépmüvészeti Muzeumban,akkor most fizetnének önök?

-Hát természetesen,ha az összes körülményt megismernénk, akkor,a Biztositónak bizonyos várakozási idő után,természetesen fizetnie kellene,és ezzel egyidejüleg a rendőrségi nyomozáson tul,bekapcsolódna maga a biztositó is a maga, saját nemzetközi apparátusával,a képek felderitése, a képek,keresésés érdekében.

-Mik azok a körülmények,amiket önök ilyenkor figyelembe vesznek?

-24 órás állandó fegyveres őrség.Meghatározott,attól függ, hogy milyen a kép,zárható,vagy vitrinben helyezendő el. Bölsádul a bélyeggyüjtemények,ezeket be kell tartani,mert a biztositás csak akkor lép érvénybe,ha ezeket ellenőriztük, illetve ha ezeket betartják és megvalósitják.

-Vajon milyen körülmények lehettek a Rafaeló képeknél?

-Ezekről nincsenek ismeretink,hiszen nem voltak biztositva, tehát ennek következtében,nem is tartozott a mi hatáskörünkbe,a vizsgálata,vagy ennek ellenőrzése.

-Kit terhel felelősség olyankor,ha kiderül,hogy a biztonsági követelmények nem olyanok voltak,amilyenek?

-Nem a Szépmüvészeti Muzeum tulajdonában van,de ott került kiállitásra.A tulajdonost nem terheli a felelősség,,tehát a Biztositónak fizetni kell.Hasonlóképpen,hogyha a Szépmüvészeti Muzeum mindent megtett,de valamelyik alkalmazottja, nem tartott be valamit,akkor,is a Biztositónak fizetnie kellene.

-S ha elromlik a biztonsági berendezés?

-Hátha a biztonsági berendezés elromlik,és nem tettek meg minden intézkedést annak rendbehozatalára,akkor,és nem tettek egyéb intézkedést,például állandó fegyveres őrséget, akkor logikus,hogy a Biztositó nem fizetett volna.

-Most mi a nemzetközi gyakorlat,várhatjuk-e mi azt,hogy mondjuk,most megrendezendő kiállitásra esetleg,kevésbé szivesen küldenek majd hozzánk valamit,ezekután?

-Hát a kérdés nagyon érdekes,abban az esetben ha a biztositást előirják,és tudják azt,hogy biztositással fedezve van,az értéke annak a mükincsnek,vagy egyéb tárgynak,akkor én nem hiszem,hogy ez a lopás bármilyen hátrányt jelentene a jövőben megrendezésre,kerülő kiállitásoknál.De meg kell azt is mondani,hogy számos esetben előfordul,hogy a külföldi tulajdonos,vagy képviselője eljön Magyarországra,és ellenőrzi ezeket a biztonsági intézkedéseket,mint például a Chagall

kiállitás esetén,volt,hogy a Chagall képviseletében biztonsági szakemberek jöttek,nemcsak magát a kiállitás tartama alatt, a meglévő intézkedéseket,hanem magát a kiállitás megrendezése előtt,tehát az előkészités alatt is,hogy elektromos és egyéb biztonsági intézkedések betartásra kerültek-e.

-Ön szerint milyen állapotok uralkodnak a magyar muzeumokban? Megfelelő biztonsági állapotok?

-Én csak azokról az esetekről tudok nyilatkozni,amelyek esetében,biztositási fedezetet nyujtottunk,azokban az esetekben,megfelelő állapotok uralkodtak,mert mi ellenőriztük, mi előirtuk,és azok betartásra kerültek.

-Furcsa rekordot állitottunk föl,ezeknek a képeknek az ellopásával?

-Igen én azt hiszem szocialista országok közül ez az első ilyen nagyértékü mükincslopás,azzal együtt,hogy nyugaton, azért előfordulnak,hiszen nem vitás ezeknek a kincseknek, a piacon való felkutatása szinte lehetetlen.És értékesitése is lehetetlen.Ennek következtében általában csak megrendelésre,szokott előfordulni ilyen lopás.De előfordul,talán ha nem ilyen tömeges,tehát 7 képet egyszerre és tán nem Rafaelót.

-Hogy miként,pontosan hogyan kerültek ki,a Szépmüvészeti Muzeumból ezek a képek,azt most mi még nem tudjuk.Reméljük,hogy egyszer erre a kérdésre is választ kapunk.Azt azonban,hogy hogyan kerültek a Szépmüvészeti Muzeum birtokába ezek a müvek,alaposan ismeri,Kerényi György müvészettörténész.

-A riporter Bánki Ilona.

-Rafaeló Santit,az egyik legnagyobb olasz reneszánsz mesterként tartják számon,ő nagyon fiatalon 37 éves korában halt meg,mégis nagyon sokat festett,többek között,csodálatos Madonnákat.De Madonnái közül is az egyik legszebb ez a bizonyos elrabolt Eszterházy Madonna.Ez a kép azért viseli az Eszterházy nevet,mert az Eszterházy család gyüjteményéből való.Tulajdonképpen mikor jött létre az Eszterházy képtár?

-Az Eszterházy képtár a XIX.század elején,keletkezett, Eszterházy Miklós,mintegy 30 évig gyüjtötte az itáliai festményeket,1812-től a család Máriahilf-i palotájában a bécsi közönség is látogathatta.Hetente kétszer volt nyitva,a palota,a nagyközönség számára.Akkor már a gyüjtemény része volt az Eszterházy Madonna,Rafaelónak az az alkotása,amely firenzei korszakának utolsó évében,készült.Közvetlenül azelőtt,

hogy Rómába utazott volna,a strandzák, a pápai lakosztály kifestésére,

-Tualdjonképpen az Eszterházy gyüjtemény hogyan került Magyarországra?

-1870-ben,az állam megvásárolta, az Eszterházy képtár 637 alkotásq,az Országos Képtárnak nevezett,gyüjtemény alapja volt.Es 1906-ban,épült fel a Szépmüvészeti Muzeum,amelyben az Eszterházy gyüjtemény is uj otthonra talált.

-Visszatérve Rafelóhoz,másik elrabolt képe Az ifju képmása, ugyancsak az Eszterházy gyüjtemény része volt?

-Igen,1820-ban egy katalógus már ezt a képmást is emliti. Sokáig Rafaello arcképének tekintették,azonban ma már tudjuk, hogy egy ismeretlen ifjut ábrázol,valaszinüleg néhány évvel korábbi alkotás,mint az Esztorházy Madonna.

-Goldone képének történetéről mit tudunk?

-Giorgione Ifju képmása,amelynek hitelességéről a kutatás igen sokat vitatkozott,1936-ban jutott állami tulajdonba, Pirker János László egri érsek,adománya révén.Ő még Velencében vásárolta, Tiepoló:Mária szentekkel cimü alkotásával együtt.Ugyanebben az évben adományozta a nemzetnek ezt a képet is,az egri érsek.

-Tiepoló mint tudjuk a XVIII.század egyik legnagyobb,velencei mestere volt?

-Könnyed alkotásaival,légies,viziószerü,és a viziót is reálisnak elhitető müveivel,a korszak kiemelkedő egyénisége, Giovanni Battista Tiepolóról,beszéltem eddig,aki a Mária szentekkel cimü képet festette.A pihenő szent család azonban nem az ő alkotása,hanem Giovanni Domanicho Tiepolónak,fiának az egyik jelentős müve.Ez a kép került legkésőbb a Szépmüvészeti Muzeum gyüjteményébe,1932-ben,adományozta,Beer József, a muzeum egykori konzervátora.

-Na most kihagytuk Tintorettót,pedig hát ő korábban élt, mint Tiepoló.

-ValóbanGiorgione után kellett volna szólunk Tintorettóról, aki a velencei ugynevezett monierista festészet,kiemelkedő egyénisége volt,a korszaknak,tehát a XVI.század második felének,legjelentősebb müvészi egyénisége,Férfiképmása, illetve Női arckép-re,ami a bécsi udvari gyüjtemény része volt,és különös módon,a pozsonyi várban helyezték el,majd Budára került,és a budae kamara elnöki palotából került 1848-ban a Magyar Nemzetu Muzeumba.

M.D.K.

Kerényi Gyula festő

Terefere. olajz. repr.

Tél a művészetben. Bp. 1942, 21

Kerényi Gyula

Tél a műcsarkban.
(Brest, 1941)

Terefere. Kerényi Gyula olajfestménye

Voltam anti-Róma ádáz Hannibálja,
Voltam a holnapok szelíd kannibálja.
Mig átoksujtottan nyugovóra tértem
s bűnöktől tisztultan a seolba értem.
Vajudott a föld és vajudott az éter.
Lettem, hogy ne legyen örök tehertétel
létem a nemlétnek megterhelt ölében.

Feketeség csillant a nagy éjszakába,
fénykévét vetített a voltam-vagyokra,
gigászi atomok, atomnyi nagyokra.
A múltnak, a mának rideg, merev ténye
szilárdra oldottan, sejtelembe hullott.
A feketeségnek káprázтató fénye
a porszem parányát tömbökre bontotta.

Láttam az anyagból bizarr módon tákolt
fény pocsétájában úszó palotákat.
Körötte zengett a jajduló dicsének,
hallottam a síró, könnyes hahotákat,
temetői csendet, fűnek hervadását,
tomboló akarat öntelt megadását,
s dacos elszántságot a nemakarásban.

Kezényi

szerepel a „hagyar szobrászat 1920–45" c.
kiállításon Székesfehérvárott

Kritika 1966 XII. n. 39 old.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KRT 9—11
Telefon: 227-651, 221-285
1954 SZEP 5

Művelt Nép

Kerényi György

Hírek

SUZARRÁBAN az idén augusztus 30-án nyitották meg a már hagyományossá váló évi képzőművészeti kiállítást, amelyre magyar képzőművészek is kaptak meghívást. Művészeink e kiállításon kisplasztikai és grafikai anyaggal szerepelnek. Suzarrának, ennek a Mantova völgyében fekvő kis olasz falunak lakossága igen élénk kulturális tevékenységet fejt ki. A parasztok itt rendszeresen vendégül látják az olasz haladó képzőművészeket, akik témájukat a falu életéből merítik. Az elkészült műveket a lakosság megvásárolja, a legjobbakat összegyűjti és évenként egy-egy kiállítás keretében bemutatja. A díjat nyert képeket »természetben« jutalmazzák. A négy évvel ezelőtt megrendezett kiállításon Kerényi György szobrászművészünk száz üveg vörösbort nyert. A most megnyílt kiállítás díjai: 1 csikó, 1 borjú, 1 sertés. A legjobb, díjat nyert műveket a falu saját múzeumában helyezi el.

*

melynek 31 felnőtt és 32 fiata
növendéke van, közöttük töl
moly tehetség. Szobrász és k
kus tagozat is van a képzőmű
tanfolyamon, ezeknek tavalyi
dékei idénre valamennyien a
zőművészeti Főiskolára, ill
Művészeti Gimnáziumba ke
Az iskola gyakorta rendez s
kiállításokat. (Ottlétem alatt
vészegyüttes éppen az árvízk
tak javára rendezendő ha
senyre készült, mert a »*jó Tata*« — amiként a tatai bá
ságot becézik, — nemcsak á
téssel, vasárnapi különműs
és adománnyal, hanem e ha
seny bevételével is tám

KEREKES PIROSKA

ÚJLIPÓTVÁROSI

KLUB-GALÉRIA

1136. Budapest, Tátra u. 20/b. Tel., fax: 320-53-80

E-mail: ujlipotvaros@chello.hu

honlap://members.chello.hu/ujlipotvaros

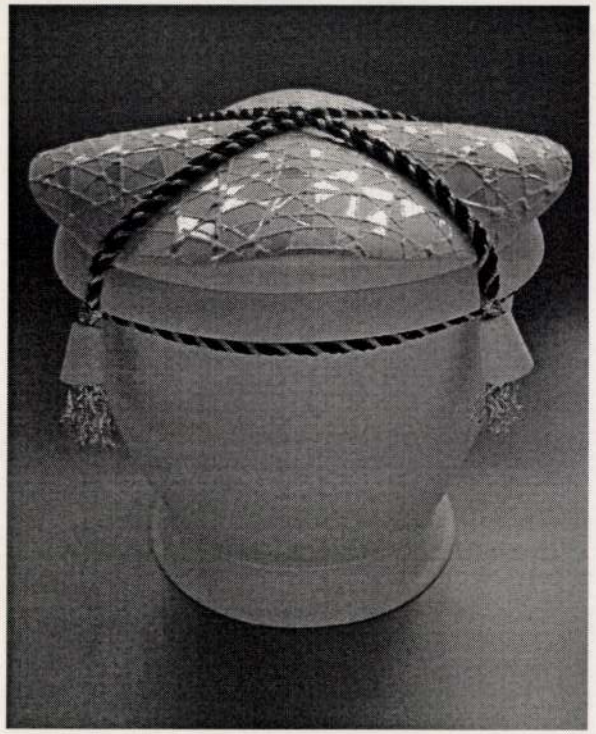

Szeretettel meghívjuk
Önt és barátait

Kerekes Piroska

keramikusművész

Válogatás az elmúlt tíz év
munkáiból
című kiállítására.

A kiállítást megnyitja:
Csemán Ilona

2004. június 2-án (szerdán)
18 órakor.

Megtekinthető:
2004. június 18-ig
hétköznap 14-20 óráig.

Kerémyi Ibolya

az alábbi tervpályázat on megvételben részesült 23. számú pályater v egyik szerzője.

A Budapesti Televizió Adóállomás és Mikrohullámú Központ fejlesztésére kiírt tervpályázat, 197e.
Magyar Ép.műv. 1971.3.sz.2-8.l.
8.l.

Kerényi Imre [?]

L: Ék Sándor

Munkás műpártolók a Csiliben 6.

...badság, Bp. 1976. nov. 6.

Kerényi István:
Figurális képeit elsősorban az erős, dinamikus fényeffektusok jellemzik. Tájképei más jellegűek. Az Ön c. képe pl. az egymásbaolvadó színek hangulatára épül. Sokat merít az elmélkedő gondolatából, emlékeiből.

Szilágyi Dezső:
A Sátoraljaújhelyi Pedagógusfestők kiállítása
Rajztanítás 1969/4-5 54. old

Kerényi

Felvonulók, 1953

A szoborkompozició három fiatal alakja az ösztönös erejü, tettre kész ifjuság tömegét sejteti.

Aradi Nóra: Szocialista képzőművészet jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina 1974 7o.old.

Kerényi István

Hegyaljai művész kiállítását megnyitották a sátoraljaújhelyi Kossuth L. Művelődési házban.

Képzőművészeti nap Sátoraljaújhelyen
Északmagyarország 1961. máj. 3. 4. l.

Kerényi István

fotó

Sátoraljaújhelyi. Kiállításon ~~volt~~ nevezett

Miskolcon. ~~a~~ $

Ésszakmagyarország 1969 XI. 14. 4.

Kerényi István
fotó

Bécsben, Münchenben, Helsinkiben is szerepelt tárlatokon.

Sátoraljaújhelyi tárlat 1969
Északmagyarország 1969 XI. 26. 4.

Kerényi István

Sátoraljaujhelyi művész, 1962-ben a megyei kiállításon kitüntették.

Megyei képzőművészeti kiállitás nyilt Sátoraljaujhelyen.
Északmagyarország 1962. szept. 4. 4.l.

MDK.

Kerényi János/?/

Csontváry szobráról

Csepel Csepel 1965 okt.1.

KERÉNYI János (1949)
124. Augusztus 20., 1987
August 20th
offset, 67x47 cm
j.j.l. Kerényi '87 – Offset és Játékkártya Nyomda Budapest
ltsz.: xy 89.442

A változás jelei : Plakátok, 1988-1990. : Magyar Nemzeti Galéria, 1990.nov.14.-dec.31. A kat. szerk. Bakos Katalin, Bp. : MNG, 1990 19.

KHELL Csörsz (1953)
125. Rocky Horror Picture Show, 1986 (film)
offset, 80,5x56,5 cm
j.n. – Offset és Játékkártya Nyomda Budapest
ltsz.: xy 89.127

A változás jelei : Plakátok, 1988-1990. : Magyar Nemzeti Galéria, 1990.nov.14.-dec.31. A kat. szerk. Bakos Katalin, Bp. : MNG, 1990 12

MDK

Kerényi István, Sátoraljaujhely

Sárgakendős nő, of.

6. Miskolci orsz. képzőm. kiáll. Herman O.Muz.
196o.

Kerényi István

Áttelelt c. képe kiállítva a MÁV. miskolci kulturotthonában rendezett kiállításon.

Hajdu Béla: Több segitséget a MÁV miskolci képző-
művészeti körének
Északmagyarország 1954 jun. 2

Keményi István

"Ősz" c. akvarellje szerepelt 1953-ban a megyei kiállításon.

Hajdu Béla: A borsodi képzőművészek harmadik megyei kiállitása
Északmagyarország 1953. okt. 29.

Kerényi István

Sátoraljaujhelyi festő.

A Képző és Iparművészek Szövetsége borsodmegyei csoportjának 1951 okt. 14-én zárult kiállitásán részt vett.

Északmagyarország 1951. okt. 3.

MDK

Kerényi István áruirányitó

Ülő nő, of.

Ősz, of.

5. Nemzetk. vasutas képzőműv. kiáll. Műcs.
1960.jul.

Helsingissä.

SROMKOVÁ, O. 1954: Die Mod

STEENSBERG, A. 1964: Dansk

STEGMANN, H. 1902- : Die
Anzei-Mitteilungen.des

STEPHANI, K. G. 1902-903_
ne Einrichtung. I-II. A

SWEET, L. E. 1960: Tell To

SZINNYEI J. 1893-96: Magya

TAGÁN G. 1940: A karatepel

TAKÁTS S. 1915-17: Rajzok

TARDIEU, S. 1950: Meubles

TARCHANI, N. 1921: L'altar
Dedalo II/I.

TEMESVÁRY, R. 1900: Volksb

MDK

Kerényi István
festm.:
Jambósapkás férfi olaj 40x30

Hetedik Miskolci Országos Képzőművészeti Kiáll.Herman Ottó Múzeum.1962.Nov.Kat.

Kerényi István MDK

Sátoraljaujhelyi müvészek.
Szabad Müvészet 1948. 2oo.o.

Kerényi István MDK

Sárospataki kiállitás.
Szabad Müvészet 1947. 256. o.

Kerényi István ázuirányító

ülő nő, olaj, 50×60 cm

Ön, olaj, 30×40 cm

Vamfusok 5. Nemzetkön Képzmův Kiáll Bo 1960

Kat. Czerk Kovács János

28.

Kerényi István

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 2-3 sz. 127. o. Szabadszervezet kollaboránysk. - Tokaji képkiállítás.

Kerényi István

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 2-3 sz. 127.o. Szabadszervezeti körlevelek. (Tokaji csoport.)

kezényi István

Szabad Művészet, 1948

II. évf. 5. sz. 200.0.– A Szabadszervezet közleményei.– Látoraljaujhelyi erop.

MDK

Kerényi István, festő.

/Sátoraljaujhely/

Szénaboglya a vizparton. Of.

III. Miskolci Orsz. Képzőműv. Kiáll.
/Hermann Ottó Muz./ 1957.

MDK.

Kerényi István

Kiállitási hiradás

Északmagyarország 1966 okt.3o.

MDK

Kerényi István

Jambósapkás férfi, of.

7. miskolci o. képzőm. kiáll. 1962.nov.
Herman O. Muz.

Kerényi István áruirányitó MDK

Ülő nő, olf.

Ősz, olf.

Mücsarnok 1960. Vasutasok V.Nemzetk.Képzőm. Kiáll.

Kerényi István MDK

Ülő nő, olf.

Ősz, olf.

Műcsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti kiáll.

Kerényi István

Művei Sárospatakon, a „Hegyaljai tájak - hegyaljai emberek" c. kiállításon. „Alkonyat a Bodrogon" c. képe.

Emlékezve

Napjaink, 1962 4. szám, 2. lap.

M.D.K.

Herényi István
festő

Alkotása a tokaji részlet "című képét
a Borsod" megyei tanács vette meg

Magyar Nemzet, 1959. július 9.
Napló.

61.

Kerényi István
festő

M.D.K.

Sátoraljaújhelyen, majd Gyulán
volt kiállítása

Thiel
Művészet, 1961. augusztus — 44 l.

M.D.L.

Hermann Lotzen
Pesth

Jótoralgunkelyen, mojt Gyulán
sok hallikás

Wien
Hüvösvet, 1961. augusztus — 4 Kl.

M.D.K.

Kerényi István

Festőművész kiállitott a képzőművészeti főiskolán.

Péter Imre: A vasutas képzőművészek VI.orsz.kiállitása

Népszava 1956. Aug.16. 4oldal. 193.szám.

Kereényi István
pestő

M.D.K.

A XII. Vasutas Kiállitáson
vett részt

I.S.: A vasutas képzőművészeti körök seregszemlje.
Élet és Irodalom, 1962. julius 28 – 10 lap

MDK

Kerényi István

Szabad Müvészet 1949. ~~2-3~~ 2-3.sz. 127.l.

MDK

Kerényi István

Szerepelt a kiállitáson.

--: Megyei képzőművészeti kiállitás
Sátoraljaujhelyen.

NAPJAINK. 1962. szept. 1.

MDK

Kerényi István

Szere elt a kiállitáson.

és dijat nyert

K.J.: Megyei képzőművészeti kiállitás Sátoraljaujhelyen.

ÉSZAKMAGYARORSZÁG. 1962. szept. 7.

Kerényi István

Pasztelekkel

szerepel az

alábbi távlatban

Bereck József: lyhelyi Távlat 70

Északnagyarország 1970 X. 31

Kerényi István

MIK

1962. jun. 3-án megnyílt kiállításon szerepelt./Sárospatak. Rákóczi Múzeum/.

[illegible] képei.

"Hegyaljai Tájak és - Hegyaljai Emberek"

ÉSZAKMAGYARORSZÁG. 1962. jun. 10.

Kerényi István MDK

Szerepelt a sárospataki Rákóczi Muzeum kiállítási termeiben megnyilt tárlaton.

"Anyám"

Fekésházy Géza: Hegyeljai tájak, hegyaljai emberek
ÉSZAKMAGYARORSZÁG, 1957. márc. 14.

Kerényi István

22. Jambósaplás férfi, olaj,
40×30

Érek M.o-i Képz. műv kiáll 1966
kat. bev. Arudi Nóra Bp. 1966

Kátai Mihály

21.

Kerényi István

Festményeivel kitünt a hegyaljai müvészek kiállitásán a sárospataki Rákóczi Muzeum képzőművészeti kiállitásán.

Hegyaljai tájak - hegyaljai emberek
Északmagyarország 1962. jun. 16 4.1.

Kerényi István

A szerencsi kört képviselte képeivel, grafikáival a IX. orsz. kiállitáson Miskolcon „Merengő" c. tanulmánya és „Rágyújtó" szerepelt.

Hajdu Béla: Vasutas képzőmüvészeti kiállitás Miskolcon

Északmagyarország 1959. aug. 13. 2.1

Kerényi Ishván

Sárgakendős nő c. képe a VI. miskolci országos kiállításon szerepelt.

Hajdu Béla: A VI Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitás

Északmagyarország 1960. dec. 22. 4.l

Kerényi István

emlékkiállítás a sátoraljaújhelyi
művelődési központban.

Észak-Magyarország 1972/50 7 old.

Kerényi István

Kezek ciumi szobrát a diósgyőri Kilián-déli lakótelepen helyezik el.

Uj képzőművészeti alkotások Borsodban

Észak-Magyarország 1972/22 8old.

KERN István

Kern István. 1840. szept. 27-én vették fel a pesti lakatos céhbe,[114] és 1845. febr. 24-én mint pesti születésű lakatosmester kapta meg a pesti polgárjogot.[115] A pesti Vigadó lakatosmunkáit 1864-ben ő készítette.[116] 1867-ben Pest városi bizottsági taggá választották.[117] Az 1870-es évek végén halt meg.

Pecsky 1985 163.

9 Az Ars Hungarica sorozatra vonatkozó idézetek egy he
Magyar Írás, 1934/5. sz.
10 A sorozat köteteiből: Genthon István: *Bernáth Aurél.*, Ár
István., Tolnai Károly: *Ferenczy Noémi.*, Farkas Zoltán: *
Gyula., Kállai Ernő: *Czóbel Béla.*, Nyilas-Kolb Jenő: *Far
roly.*, Gombosi György: *Beck. Ö. Fülöp.*, Fettich Nándor:
11 Magyar Művészet 1919–1945. I. Akadémiai Kiadó, Bp. 1
12 A Szinyei Merse Pál Társaság évi rendes közgyűlésen 19
rendes taggá választotta. Magyar Művészet, 1936/3. 91. l
13 *Berényi Róbert legújabb képei.* Katalógus-előszó, Frankel
14 Pátzay Pál művészete, kézirat, 1938. II. fele
15 A mai lengyel festészet. Magyar Művészet, 1938/4. 104. l
16 Iványi-Grünwald Béla. Jelenkor, 1940/20. sz. 12. lap
17 A Jelenkorban, Rippl-Rónairól értekezve (1943/5. sz. 9–
aki egy kassai előadásán állítólag azon gúnyolódott, ho
a Jelenkort szerkesztőbizottsági tagként is jegyző, egyéb
vissza. A vita Oltványira vonatkozó követelménye: ezer
lenkorban. – Gerecich Centrál kávéházi asztalát évekkel
1947. július 26.), íly módon: az asztalnál „csakis a róm
Rippl-Rónairól szigorú ítélet hirdette két feketekávé köz
korszerűtlen párizsi; csak a vendégként megjelenő Oltv
függetlenségét és Szőnyi István, meg Pátzay Pál óvatos ö
18 Mattyasovszky-Zsolnay László. Nouvelle Revue de Hon
19 Jelenkor, 1940/3. sz. 7. lap
20 Oltványi további szerkesztői munkája: rövid ideig tagja
(Magyar Írás, 1937/1.), 1947-ben főszerkesztőként jegy
27-ig, a II. évf. 13. számig).
21 (Vigil): A Magyar Művészet folyóirat- és a lapengedélye
22 Könyvek művészekről és művészetről. Magyar Nemzet,
23 V.ö.: Magyar Művészet 1919–1945 I. Akadémiai Kiadó, I
társak szemével. Corvina Kiadó, 1967. 44. lap
24 Gách Marianne: Oltványi Imre pénzügyminiszter: *„A d
a magyar szellemi életet felvirágoztassa!"* Színház, 1945/2
képtár. Új Magyarország, 1945. nov. 21. – Cs. Szabó Lá
ciójával megküldte Oltványinak a kinyomtatott cikkét. (
25 Munkácsy Mihály életrajzi levelei. Szabad Művészet, 195
oeuvre-katalógusa. Bp. 1952. aug.

Kerényi István 1

A hegyaljai művészek táborba szervezését elkezdő Kerényi István érdemének tiszteleg a most megnyitott emlékkiállítással. A tavaly elhunyt sátoraljányhelyi festő, művészetszervező nyomban a felszabadulás után hozzá látott Tokaj-Hegyalja képzőművészeti életének megalapozásához. Ő kezdeményezte az azóta hagyamanyassá vált hegyaljai tárlatok rendezését.

Berecz József: A téli évad kiállításai Tokajban.

Észak-Magyarország

~~Ország-Világ~~ ~~1967~~/1972/295 Vold.

Kerényi István, Sátoraljaujhely

~~[illegible]~~

Szénaboglya a vizparton, olaj

III. Miskolci Orsz. Képzőmův. Kiáll.

Herman Ottó Ruz. 1957.

Kerényi István

Az autodidakta festőművész önmaga képzésében is ugyanolyan igényes és szívós volt, mint művészetszervező munkájában. Bár súlyos betegsége mindinkább visszavonulásra késztette, élete utolsó napjáig részt kért, és vállalt a képzőművészeti közéletből. Alkotókeül a nagybányai iskola követője maradt. Gondosan rajzolt és finoman festett tájképei, csendéletei, s családja tagjairól készített, elmélyülten jellemzett portréi maradandóan őrzik emlékét.

Berecz József: A téli évad kiállításai Tokajban.

Észak-Magyarország 1972/295 4 old.

Kerényi István
A tavaly elhunyt ujhelyi festő,
pedig egy szines pasztell csendéléstel
van jelen.

B. J. Hegyaljai tárlat Ujhelyen.

Észak-Magyarország 1972/242 4 old.

Kerényi István
festőművész kiállítását rendezi Tokaj-
ban a Zilahy György Művészetbarátok
Köre. A tárlatot december 1-én nyitják
meg.

Észak-Magyarország 1972/279 11 old.

Kerényi István festő

Művei szerepelnek a Sátoraljaújhelyi Táslaton

Északmagyarország 1970 október 31
4. old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Kerényi István festőművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1972 AUG 11

Kerényi István-emlékkiállítás a Déri Múzeumban

Kerényi István sátoraljaújhelyi festőművész emlékkiállítása Debrecenben való megrendezésének több oka is van. Először az a bensőséges és legszélesebben kulturális mozzanatokban megmutatkozó kapcsolat, amely Debrecen, az északkeleti alföld és a Hegyalja között fennáll. De nem közömbös szempont az sem, hogy egy emlékkiállítást először ne hazai környezetben rendezzenek meg, hanem másutt, idegenben, ahol az életmű erényei és hiányosságai plasztikusabban mutatkozhatnak meg, mint otthon. Utolsóként említhetjük azt a belső rokonságot, ami az úgynevezett alföldi festészet realista törekvéseit, élénk koloratúráját, nem utolsósorban társadalmi tendenciáit összeköti az úgynevezett nagybányai iskola alkotásaival. Kerényi István munkásságát, ha sommásan akarnánk jellemezni, azt mondhatnánk róla, hogy a nagybányai iskola egészséges, finom, lírai hangulatokkal teli utánérzése: a poszt nagybányai festészet szép példája. Ezért aztán művei itt, Debrecenben, az alföldi festészet egyik központjában is itthon vannak. Sőt, ez a kapcsolat egyenesen megköveteli, hogy Kerényi Istvánt megismerjük.

A megismerés Kerényi István esetében tényleges, szó szerint értendő követelmény. Életében is alig ismerték, szűk körben munkálkodott, szerénysége is megfosztotta a szélesebb körű számontartástól. Félő, hogy most, korai halála után, ez a kör méginkább szűkül és valóban elfeledjük.

Anélkül, hogy szuperlatívuszokat használnánk, hogy elragadtatnánk magunkat egy rosszul értelmezett lokálpatriotizmustól vagy éppen a hozzá fűzött barátságtól, meg kell állapítanunk, hogy Kerényi Istvánra emlékezni kell. Természetesen nemcsak most, halálának egyéves évfordulóján, hanem máskor is, az élet mindennapjaiban, mert élete, munkássága sok értéket hordott és szorosan kapcsolódott hazánk egyik tájához, a Hegyalja, Szerencs—Sárospatak—Sátoraljaújhely vidékéhez. Tragikus életpályát futott be, a kisemberek életének teljes tragédiáját: szerény, mondhatni komor gyermekkor, pályaválasztási kudarc, ambícióinak meg nem felelő foglalkozás, betegség, korai halál. Közben állandó küzdelem az életideáért, az óhajtott foglalkozáshivatásért; Kerényi István esetében a festészetért. Az ilyen küzdelem rendszerint nem meddő, nem eredménytelen. Kerényi István esetében sem volt az: a munkásnapok egyhangú, lélekölő robotja közben számos figyelemre méltó festményt, grafikát alkotott. Ezek tartják fenn emlékezetét és kell is, hogy fenntartsák, mert nem egy közülük azok közé a műalkotások közé tartozik, amelyek a legbensőbb átélés és azonosulás hőfokán izzítják össze az élet mindennapi, de mégis oly kevesek által látott tragikumát saját életük tragikumával, valamint környezetük, számukra különös jelentéssel bíró apró mozzanataival. Kerényi István számára ilyen környezeti mozzanat volt a hegyaljai táj, a maga annyi és annyi finomságával, gondolatébresztő inspirációjával. Természetesen nemcsak a táj, a maga ezer és ezer mondanivalójával, hanem az itt élő ember is, a maga nehéz sorsával, kis örömeivel, amiből árulkodóan ki-kikandikál a reménytelenség, a perifériára szorultság.

Kerényi István munkássága javát, értékesebb részét akkor, 1967 óta alkotta. Ekkor ért el tehetsége legmagasabb fokú kiteljesedéséhez. Eljutott élete, munkássága helyes, immár illúziómentes megítéléséhez is: tudta, hogy nem „nagy" művész, festő, a kifejezés általános használata értelmében, de tudta azt is, hogy nem dilettáns. Világossá vált előtte, hogy élete, művészi, közművelődési tevékenysége elsőrenden helyileg érdekes és értékes, az ízlésfejlesztést szolgálja és nemcsak művészeti, hanem általános közművelődési vonatkozásaiban is hasznos, becsülendő. Öntudatosan vallotta, hogy a természet után Ferenczy Károly volt rá legnagyobb hatással, őt vallja mesterének. Ez a vallomás feltétlen bizonyos megkésettséget jelöl, de ugyanakkor minőséget, magatartást is. Ez a minőségkeresés, az igényesség a legjellemzőbb rá; ezért kell tisztelnünk, becsülnünk.

Dankó Imre

lya. (x)

ítők
!
gű beton-
ató.

1. 3.
ari Vállalat

a keresünk
egyetemet
lelmi
ett
tő

ztályunkon
mb u. 5—9.

HÍREK

nk mindazoknak,
K JÁNOSNÉ Les-
megjelentek és
étükkel osztoztak.

öszönetet mind-
RANYI JÓZSEF
egjelentek és mély
étükkel osztoztak.

nk mindazoknak,
ÓZA nyugdíjas bú-
ntek, ravatalára
elyeztek és fájdal-
tkel osztoztak. A

nmal tudatjuk,
szeretett édes-
nagymamánk,
rnőnk, nászasz-
estvérünk és jó

IENYHERTNÉ
Piroska
, türelemmel vi-
ség után aug. 8-
ága halottunkat
főn délelőtt 11
Köztemető I. o.
a ref. egyház
nt, örök nyuga-

gyászoló család
al u. 5.

zés: Mikepércsi út 2
Tárgyalóképes gé
mot végzett technik
dasági technikumot
kaerőt piackutatói
szünk. Hungária Mű
zó Vállalat Debrec
út. Jelentkezés: sze
tőnél.

MEDICOR Debrec
szergyár felvételre
resszorkezelő, lán
fényező-dukkózó
szakmunkásokat.
gyár munkaügyi osz
Kató út 8. sz. Tová
keres az egyéki üze
lanyszerelő szakmu
kezés az egyek—félhalmi üzem-
résznél, üzemvezetőnél.

Felvételre keresünk szakképzett hentes eladót és műszaki előadót. Jelentkezni: Debrecen, Szövetkezeti Áruház, áruforgalmi osztályán. Csapó u. 28—32.

Hídépítő Vállalat felvesz segédmunkásokat, akik mélyépítő munkán már dolgoztak. Különélés, hetenkénti szabad szombat, szállás biztosítva. Jelentkezni lehet: Hídépítő Vállalat Debrecen, Wesselényi u., homokkerti új felüljárónál.

Három műszakos munkakörbe női munkaerőket. érettségizett férfiakat segédművezetői munkakörbe felvesz: Szalag- és Zsinórgyár Debrecen, Bethlen u. 32.

Érettségizett fiatalembert alkalmazunk. Ady Könyvesbolt.

Hentes és mészárost üzemi konyhára vesz fel a debreceni ÁFÉSZ, Hatvan u. 67. munkaügy.

Esztergályos szakmunkásokat, betanított gépmunkásokat, valamint segédmunkásokat azonnali belépéssel felvesz a Mezőgazdasági Gépgyár. Jelentkezés a gyár munkaügyi osztályán. Híd u. 4—6. alatt.

A Konzervgyár 16 évet betöltött női és férfi segédmunkásokat, lakatosokat, műszerészeket, targoncavezetőket és férfi személyportásokat és érettségizett fiatalokat három műszakba alkalmaz. Egészségügyi könyv szükséges.

Eljáró munkakörbe kerékpározni tudó 18 éven felüli dolgozót, valamint portást, anyagmozgatót, gépivarró és gépiköltő betanulókat felvesz a Finomkötöttáru-gyár Debrecen, Görbe u. 4.

Kőműves, épületlakatos szakmunkásokat építőipari segédmunkásokat felvesz a Debreceni Építőipari Vállalat. Debrecen, Irinyi u. 20.

Keresünk betanított munkára női munkaerőt. Az üzem területén leányszállással rendelkezünk. Jelentkezés: Újpesti Papírgyár Budapest, IV., Váci út 83.

Nyugdíjast alkalmazunk postázásra, napi két órai elfoglaltsággal. OMMI, Böszörményi út 146.

ba. Jelentkezés a munkaügyi osztályon: Debrecen, Domb u. 5—9.

Gyakorlattal rendelkező szerkezeti lakatos, hegesztő, szerszámkészítő esztergályos szakmunkásokat, férfi betanított munkásokat és rakodómunkásokat felvesz a debreceni Fémfeldolgozó Ipari Szövetkezet. Debrecen, Vágóhíd u. 3/A.

A berekböszörményi Petőfi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet pályázatot hirdet főmezőgazdasági munkakör betöltésére. Alkalmazási feltétel: agrármérnöki végzettség és legalább 10 éves nagyüzemi termelési gyakorlat. Szolgálati lakást biztosítunk. Alkalmazás esetén az ideutazás költségét térítjük.

A Lőrinci Fonó felvételt hirdet 15 éven felüli lányok részére. A betanulási idő 1 hónap, kereset: 1700—2100 Ft a betanulás után. Vidéki lányok részére szállást biztosítunk. Cím: PIV Lőrinci Gyár, Budapest XVIII., Gyömrői út 85—91.

Lemez és szerkezeti munkákban jártas lakatosokat. vízvezetékszerelő, szobafestő-mázoló, hegesztőket. raktári kiadó segédmunkást, udvari takarítót, segédmunkásokat felveszünk. Bartók Béla út 9.

Adminisztratív munkakörbe most érettségizett fiatal lányt meghatározott időre, továbbá gyakorlattal és vegyianyag ismerettel rendelkező raktárost alkalmazunk. Cím: CHEMICAL Debrecen, Monostorpályi út 5. sz.

Magyar Pamutipar Budapest. IV. ker., (Újpest), Erkel u. 30. felvesz 15. életévüket betöltött lányokat szövő, fonó, cérnázó, csévélő betanulóknak. Szállást biztosítunk. Jelentkezés: személyesen vagy levélben a gyár munkaügyi osztályán.

Hajdú-Bihar megyei Tanácsi Építőipari Vállalat felvesz négy fő épületbádogos szakmunkást és 1 fő víz-, gázszerelő szakmunkást karbantartónak. Jelentkezés: Debrecen, Simonffy u. 34. munkaügyi osztály.

1 fő fiatal, érettségizett adminisztrátort (lehet kezdő is) azonnali belépéssel, meghatározott időre felveszünk. Magyar Vadkereskedelmi Szövetkezeti Vállalat kirendeltsége Debrecen, Diószegi út 3.

A Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalat

18-DIK ÉLETÉVÉT BETÖLTÖTT 8 ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT NŐK

részére 3 műszakos munkára felvételt hirdet. A felvételt nyert és megfelelő üzemi gyakorlatot szerzők részére

MŰANYAGFELDOLGOZÓ SZAKMUNKÁS-BIZONYÍTVÁNY megszerzését biztosítjuk.

Vidékiek részére útiköltség-térítést fizetünk.

Jelentkezés: személyesen vagy írásban a munkaügyi osztályon. Debrecen, Kishegyesi út.

Kerényi Jenő, Kossuth-díjas szobrászművész

A két világháború között ösztöndíjjal az örök város Collégium Hungáriannába küldött képzőművészek római iskola ámhével kerültek a maradi klasszicizmus skatulyájába. Holott az ösztöndíjasok közül a legmarkánsabb egyénségek – Kerényi Jenő, Kurucz D. István, stb. – igazán nem tekinthetők a még oly örökértékű egykori stílusok utánzóinak.

Pogány Ö. Gábor: Nyolcvan éve született Medveczky Jenő. Magyar Nemzet, 1982. aug. 31. 10. old.

Kerényi Jenő szobrász

Pataki Gábor: Konzervatizmus-hegyományok
nélkül
1950-es évek művészete

Művészet, 1982. marcius

Kerényi Ferenc szobrász

Rideg Gábor: Hosszú út hazáig

Művészet, 1983. május

Kurtági Imre szobrász

H.M.: VIII. Országos Kisplasztikai Biennálé

Budapest, 1983. augusztus

Kerényi Jenő szobrász

Wehrer Tibor: köz-tér

Művészet, 1982. február

Kerényi Sezi

Láncz Sándor: Képzőművészeti Krónika

Selczkor, 1984. 1. hó

Kerényi Sen

Láncz Sándor: Képzőművészeti Krónika

Selenkor, 1984. IV. hó

AXIMIT-HUNGARIA Kft.

a SELVA AG Magyarországi Képviselete
1143 Budapest, Hungária krt. 134.
Telefon: 251-1277 Fax: 251-1884

BÚTOR KLASSZIKUS STÍLUSBAN

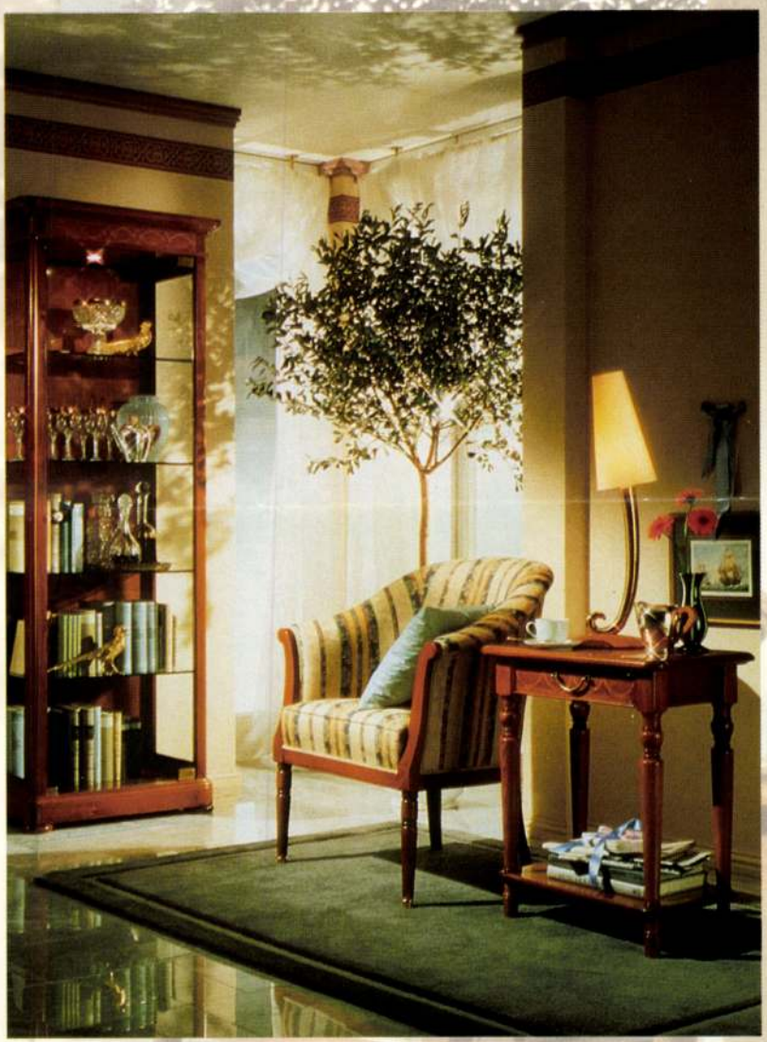

VEVŐSZOLGÁLAT:
1143 Budapest,
Hungária krt. 109.
Telefon: 183-1376

VIKART GRAFIKA

RENESZÁNSZ

Kőfaragó Részvénytársaság

KÍNÁLUNK: TARDOSI VÖRÖSMÁRVÁNY, SÜTTŐI KEMÉNYMÉSZKŐ, SÜTTŐI TRAVERTIN, SIKLÓSI SÁRGAMÁRVÁNY ÉS SIKLÓSI ZÖLDMÁRVÁNY

- *bel- és kültéri padló- és falburkoló lapokat*
- *ablakkönyöklőket, lépcsőket, lépcsőkísérőket*
- *egyedi tervek alapján gyártott dísztárgyakat szökőkutakat, kandallókat, kerti bútorokat*
- *kőhomlokzatok teljes rekonstrukcióját, restaurálását tervezéssel*
- *modern épületek külső és belső burkolatainak kivitelezését*

BEMUTATÓTEREM:
1037 BUDAPEST,
BOKOR U. 10.
TEL: 250-8139,
FAX: 250- 8141

RENESZANSZ

Addig nyújtózkodj, ameddig a RAM-od ér!

– És a szakma mit gondol Önről, mire mondja azt, hogy ez olyan „kerényis"?

– Ez engem is izgatott. Egy ideig nézegettem a különböző időben, különböző technikával készült munkáimat, és nem tudtam megfogalmazni. Aztán egy alkalommal kiprovokáltam Bakos Katalin művészettörténész véleményét, aki megvizsgálva, amit csinálok, úgy nyilatkozott, hogy bizonyos belső rend, jellemző tér- és arányrendszer kíséri végig munkáimat.

– Sosem kerül konfliktusba az ügyfelekkel vagy önmagával?

– Nem volt sok vitám, de ami volt, az kőkemény. A hetvenes évek végén egy nagy arculaton dolgoztam a cég pár munkatársával együtt. A munka négy hónapig tartott. A zsűrizés előtt szóltak, menjek be az igazgatói irodába. „Ez mi?" – fintorodott el a szobába besétáló úr, és lesöpörte a terveket a földre. Erre megkérdeztem, hogy ki ő. Mondta, az igazgató. „Én meg a grafikus, és nagyon szomorú vagyok, hogy annyira se becsüli amit csináltunk, hogy négy hónapig ránk se nézett. Ráadásul az a pénz, ami rendelkezésre áll erre a munkára, nem az Ön rossz ízlését hivatott terjeszteni. Majd ha egyszer saját magának készít arculatot, akkor döntsön ilyen felelőtlenül a mi szakértelmünkről és munkánkról!" – válaszoltam hirtelen felindultságomból. Megsértődött. A munkát bár aláírta, nem valósult meg belőle semmi. Manapság persze más a helyzet. A külföldi, tapasztalt megrendelők mellé felemelkednek a hazaiak. Lassan egyre több vizuálisan képzett ügyféllel találkozom, akik már nem elviselik, hanem elvárják, hogy a grafikus önálló gondolatokkal, meglepő megjelenítéssel, újfajta tálalással álljon elő. Nagyok a lehetőségek, néha úgy érzem, csak az idő, a pénz és ebből következően a számítógépes memória szab határt a lehetőségeknek. Szoktam is mondani egy-egy nagyobb projekt kapcsán. „Vigyázz János! Addig nyújtózkodj, amíg a RAM-od ér!" ◆

Színe és fonákja, oldalpár a Kerényi-könyv első fejezetéből (fotó: Frankl Aliona / 4x5)

Az Ekkora Reklámstúdió nem ekkora helyen dolgozik (részlet a stúdió belső teréből) (fotó: Susu Fotostúdió)

Design univerzum könyvbe zárva (fotó: Frankl Aliona / 4x5)

Tézisértékű oldalpár betűtörténeti utalással (fotó: Frankl Aliona /4x5)

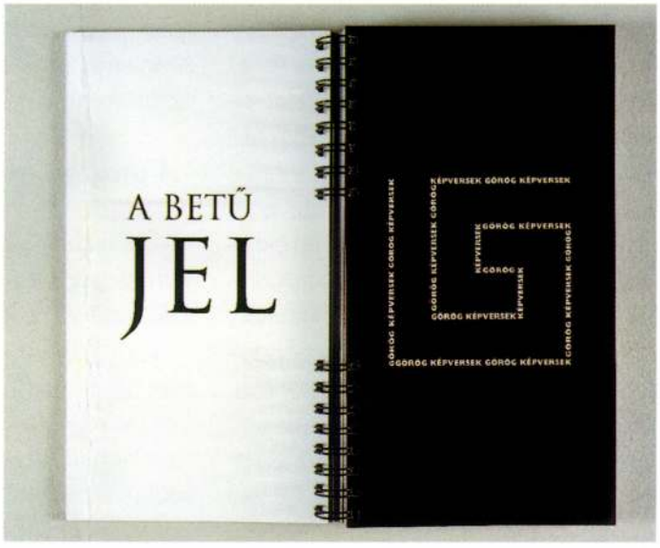

Ritmus, az időbeli zene.
Illusztráció
a Kerényi-könyvből

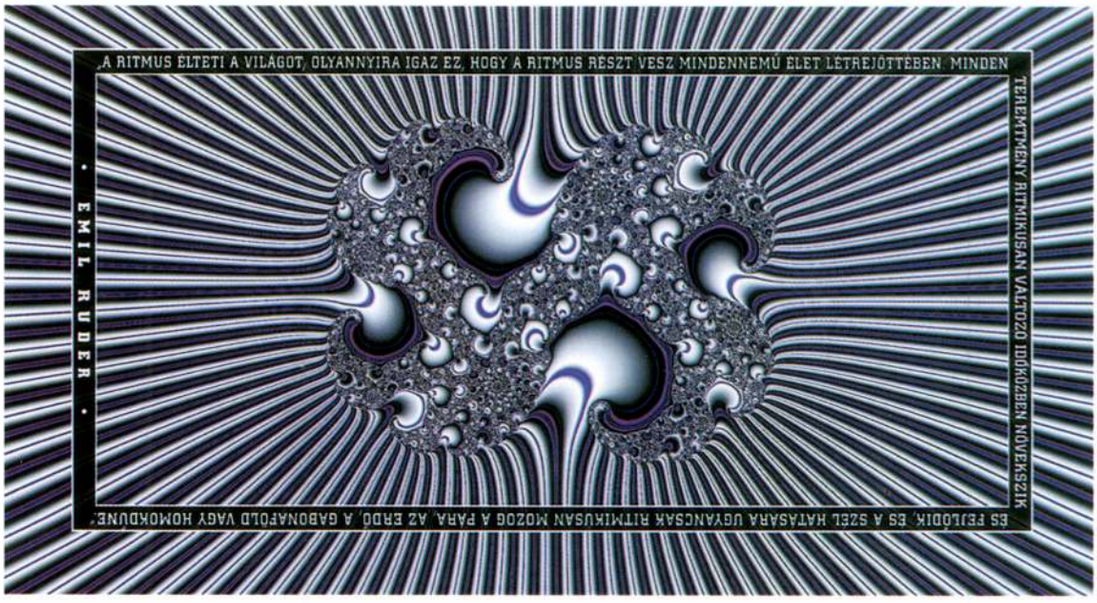

beri fantázia új lehetőségeit. A kiállításon a könyv legsikerültebb oldalait mutattuk be illetve az Ekkora Reklámstúdió utolsó két évének legszebb alkotásait. Csak az emblémák válogatásánál nyúltunk időben vissza. A kollégák így is meglepődtek a mennyiségen, ami nem csoda, hisz az elmúlt húsz évben mintegy 150 elfogadott emblémával büszkélkedhetek.

A „vizuális-környezet-tervező"

– Manapság elég sokan kiírják a cégérükre, hogy számítógépes arculattervezést vállalnak. Az outsiderek nem veszik el a kenyeredet?

– Na igen. Nekem nincs okom a panaszra. Vizuálisan érzékenyebb partnereket rendelt nekem a sors, és ha az ember egyszer már felrakta a lécet, elkényeztette az ügyfelet, csak attól kell tartania, hogy ő maga meg tudja-e ugrani minden alkalommal. A baj azzal van, hogy a megrendelő gyakran bizalmatlan, hisz már sokszor becsapták. Vannak ugyanis olyan tájékozatlan, képzetlen hazardőrök, akik úgy gondolják, hogy a számítógép megvásárlása, annak ismerete elég alap grafikusi ambícióik kibontakoztatására. Az arculattervezést meg szeretik, mert az olyan jópofa, és sok pénzt lehet vele keresni. Jellemző ez tudatlanságukra, mert aki komolyan műveli a szakmát, tudja, mennyi mindent kell figyelembe venni mind gondolati, de főleg technikai téren. Az úgynevezett grafikusok létezését egy műveltebb megrendelői kör kialakulása tehetné lehetetlenné. Addig is, ha bemutatkozom, azt szoktam mondani, „vizuáliskörnyezet-tervező" vagyok.

A Budapest Bank számára tíz évvel ezelőtt tervezett emblémámhoz például nem készült el az arculati kézikönyv a vállalat belső folyamatos átalakulása miatt. Azóta sok ügynökség, sok kampány használta a BB-t anélkül, hogy felmerült volna a technikákhoz és méretekhez szükséges adaptálása és az esetleges együttműködés. A betű finom rajzolata a szakszerűtlen kicsinyítés miatt néhol becsukódik, arányai megváltoznak. A jó embléma csak lehetőség a rendszer felépítésére, de nem biztos siker.

A grafika alkalmazott műfaj

– Az arculat a tervező vagy a megbízó karakterjegyeit viseli magán? És egyáltalán, milyen az arc az arculatok mögött?

– Egyszer rég, egy idős grafikus rokon azt mondta nekem: „Tanuld meg János! A grafika – és a csuklójára mutatott – nem itt kezdődik, és a nyakára mutatva folytatta, hanem fölfelé." Én igyekszem megérteni, amit tőlem várnak. Ehhez kell persze szakmai alázat: nem szabad elfelejteni, hogy amit csinálok, az alkalmazott műfaj. Másrészt általában nem a vizuális élményből, hanem a gondolatból kiindulva építem fel a rendszert, ami persze minden ízében belőlem egy darab. Általában több vázlaton is gondolkodom egyszerre, de igyekszem attraktív megoldásokkal előállni. Sem időt, sem pénzt nem sajnálok, ha a munka bemutatásáról van szó, hisz a prezentáció minősége mérvadó. Mert a munkát ugye el is kell adni. A jó kommunikáció is hozzátartozik a szakmához. Általában igaz, hogy az egyéniség, a hitelesség, a szavahihetőség nélkül nem megy sokra az ember. Néha azonban nehéz minden feltételnek eleget tenni. Nekem egy időben a határidőkkel voltak gondjaim, és mondhatom, drágán megfizettem érte. Bajkai Judittal 5 éve alakítottam reklámstúdiónkat, ahol nemcsak a grafikai minőségre, hanem a kapcsolattartás minden egyéb részletére is odafigyelünk. A saját image-nek minden szempontból pozitívnak kell lennie. A könyv, amely mellesleg egyelőre nálunk vehető meg, szerintem érdekesen körbejárja a műfajban rejlő lehetőségeket, ugyanolyan referencia, mint az, ahogy kinyitjuk az ajtót és leültetjük a vendéget, vagy ahogy gondolkodom a szakmáról.

ÁLOMKÁDAK

A műanyag alapanyagú fürdőkádak feltalálója, az ausztriai Welsből származó Robert Wimmer mérnök 35 éve fejlesztette ki ezt a terméket. Az önmagában színezett akrillemezeket mélyhúzzák egy formába, majd a megerősítések után poliészterrel stabilizálják a formát. Az akrilkád kiképzése testreszabott, a karoknak bal és jobb oldalon kialakított mélyedésekkel és hát mögötti támasztékkal

A fürdőkád arra való, hogy kényelembe helyezkedjünk, kinyújtózzunk benne, magunkat elengedve relaxáljunk, egyszerűen csak jól érezzük magunkat! A kád szélén egy pohár pezsgő, kezünkben kedvenc regényünk... Egyszerűen csodálatos!

SanUb

Ugron Béla
épületgépészet

Az akrilkád testbarát, mert a „káddesign" a színek és formák sokféleségével nem csupán divathóbort, hanem tényleges testi igény. Bárki meggyőződhet erről, amikor kedvelt testhelyzetei egyikét felvéve mártózik meg akril fürdőkádjában. A hat-, nyolcszögű, széles, rövid, hosszú, ovális és sekély kádak formagazdagságukkal azonban nemcsak az emberi test arányrendszeréhez, hanem a fürdőszoba méreteihez is igazodnak, mindig figyelembe véve az ideális helykihasználtságot. Léteznek „takarékos", kisméretű kádak is, de a melegen formálható anyagból sarokkádak és luxuskivitelű körkádak is készíthetők, az akrilból teljesen új, egyedi felépítésű kádak is tervezhetők.

A testbarát kád jól hőszigetel, ezért sokáig melegen tartja a vízbe mártott testet. A beépíthető pezsgőfürdőrendszer pedig segít a fáradt szervezet ellazításában.

A kádak higiénikusak, ellenállnak a vegyszereknek, energiatakarékosak, ütés- és kopásállóak, nem korrodálódnak, és nem vezetik az áramot.

Az akrilkád háziasszonybarát, mert könnyen tisztítható, karcmentes, azaz polírozással nemcsak a cigaretta-, a rúzsfolt, hanem a fürdőszobában játszó gyermek autójának a nyoma is könnyedén eltüntethető a kádról. ◆

A cikk a Sanub Szaniter támogatásával készült. 1065 Budapest, Podmaniczky u. 13. Tel.: 112-1429

KERÉNYI JÁNOS
ATRIUM 1996, 4. sz.

Szöveg: Somogyi Krisztina

EGY ARC AZ ARCULATOK MÖGÖTT

EGY „KERÉNYIS" BESZÉLGETÉS

Kerényi János arculattervező-grafikus munkáival, anélkül, hogy tudná, nap mint nap találkozik az ember. Hisz óriásplakáttól a bankkártyán át szinte mindent tervezett már. Önmagát vizuáliskörnyezet-tervezőnek nevezi, és meggyőződése, hogy a gondolatilag jól megfogalmazott és körülhatárolt arculat grafikai megjelenési formáinak csak az idő, a pénz és a számítógépes memória szabhat határt.

Kerényi János grafikusművész (fotó: Susu Fotostúdió)

– Idén megjelentettél egy könyvet saját munkáidból, illetve megnyílt első önálló kiállításod, ami tekintettel arra, hogy húsz éve végeztél, meglepő. Miért vált most fontossá egy ilyen megmutatkozás?

– Az önálló kiállítás gondolata nem tőlem származik. A Magyar Plakátért Alapítvány kapott lehetőséget a Kongresszusi Központban, és engem kértek fel a nyitókiállításra, amely kiváló kontextus volt az akkor már készülő könyvem bemutatójához. S hogy miért a könyv? Már több mint 5 éve foglalkozom számítógépes grafikával. Úgy éreztem, nem árt vonalat húzni, picit visszatekinteni. Bemutatni azokat a munkákat, emblémától a komplett arculat tervezéséig, amelyekre büszke vagyok. Azonban a könyv készülése alatt sok minden megváltozott, így a korábbi munkák dokumentálása csupán harmada a 170 oldalas összterjedelemnek, a többit már a könyv számára terveztem. A kiadvány vázát a számítógépes illusztrációk adják, felvillantva a programok és az em-

Kerényi Jenő

Magyar Nemzet

Negyven év köztéri szobrai

Az elmúlt negyven év köztéri szobrait bemutató reprezentatív tárlat nyílt hétfőn a *Budapest Galéria* V., Szabadsajtó úti kiállítótermében. A főváros felszabadulásának évfordulója tiszteletére rendezett kiállítás átfogó képet ad a Budapestet díszítő köztéri alkotásokról.

Mint a kiállítást megelőző sajtótájékoztatón *Zsigmond* Attila, a Budapest Galéria főigazgatója elmondta, a felszabadulás óta eltelt negyven esztendőben mintegy nyolcszáz új képzőművészeti alkotással, közöttük számos kiemelkedő jelentőségű, művészi értékű plasztikával gyarapodtak Budapest közterei. A válogatás az utcákon, tereken, ligetekben és parkokban elhelyezett alkotások közül 543 művet, politikai tárgyú emlékműveket, portré- és mellszobrokat, valamint díszítő jellegű plasztikákat, domborműveket és emléktáblákat mutat be kétszáz fotó és az eredeti szobrok hetven modelljének segítségével. A tárlaton több olyan fénykép is látható, a karbantartási és restaurálási munkák folyamatát szemléltetik, így a Millenniumi Emlékmű felújítását és a Kossuth-emlékmű építését is.

A kiállítás alkalmából hiányt pótló katalógus készült, amely időrendbe szedve tartalmazza az elmúlt négy évtized alatt Budapest köztereire került szobrok fontosabb adatait — az alkotó nevét, a mű felállításának évét, helyét és a szobor anyagát is. (Utoljára 1936-ban készült kézikönyv a korabeli köztéri szobrokról.)

A kiállítás tartama alatt — május 8-ig — mindennap videoprogramot, neves szobrászművészeket és alkotásaikat bemutató portréfilmeket vetítenek a látogatóknak. A kiállításra érkezők Kerényi Jenő, *Makrisz* Agamemnon, Mikus Sándor, Pátzay Pál, *Somogyi* József és *Varga* Imre munkásságával ismerkedhetnek meg.

A tárlatot délután 6-kor *Farkasinszky* Lajos, a Fővárosi Tanács elnökhelyettese nyitotta meg.

A NAP

Az utca ábécéskönyve

Debrecenben

Kerényi Jenő p. szobrán

L. Berki Viola

P. Lüus J.: „Hászfonutos" stratégia 15.

Népszabadság, Bp. 1981 szept. 20

Kerényi Jenő

Profán oltár előtt
(Kohán Gyöngy)

Tiszataj 1984/6

Kerényi Jenő

Tóth Menyhért vallomása

Forrás 1983/9

Kerényi Jenő, Kossuth-díjas szobrászművész (1908–1975).
a Tudósklub mai témája: művészet és valóság a
50-es években.
Kerényi Jenő műve a „Felvonulók" c., az szocialista realizmus művészete.
(vetítve).

Tudósklub.
1984. IV. 25., TV 2-műsor 20.00 (S. J.-né).

Kerényi Jenő

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mohácsról

NÓGRÁD

1981 MÁJ _ 1

1021

Kerényi Jenő: Május 1-én című szobra

MÁJUSFA

Az ősi hagyomány tovább él

Az első műsor, amelyben Kóthy Judit a tévében, mint segédszerkesztő részt vett, ezt a címet viselte: Májusfa. Szórakoztató összeállítás volt gyerekeknek, Vitray vezette — valamikor a hetvenes évek közepén. És amiért a televízió néprajzosát megkerestem, beszélgetésünk további témája ugyancsak a májusfa.

— A májusfa állítása a népi kultúrában pogány, valószínűleg germán eredetű, a zöld ág kultuszával függ össze. A régi szokás szerint a május elsejét előző éjszaka vagy hajnalban a legények csoportosan vagy egyenként kilopakodnak az erdőre, onnan fiatal fát vagy gyönge lombos ágat hoznak be, és még virradat előtt kitűzik szeretőjük vagy a lányos házak kapuja elé, a ház elé vagy a kapufélfára. Ez a nap a katolikus naptár szerint Leveles Fülöp és Jakab napja, ezért a Székelyföldön a májusfát Jakab-fának is nevezik, sőt hajnalfának is. Helyenként változik azután a májusfa feldíszítésének módja. Vagy a legények vagy a lányok díszítik fel. A régi szokás szerint Pünkösdig tartják meg a májusfát, akkor „kitáncolják", azaz énekes, táncos mulatságot rendeznek, úgy szedik le, és viszik ki a falu végére.

— A majálisok is a májusfához kapcsolódnak?

— Eredetileg igen. Régen kizárólag május elsején tartották a majálisokat, ez többnyire a városi ember kirándulása volt a természetbe, a megújuló zöldbe. Május elseje és a majális is szoros kapcsolatba került a múlt század vége óta a munkásmozgalommal. A második Internacionálé 1889-ben a munka ünnepévé tette május elsejét. Az első magyarországi munkásünnep 1890-ben volt. Majálisokat rendeztek, közös vidám együttléttel demonstrálták a munkásság egységét, mert a majálisnak mindig volt politikai tartalma! A Tanácsköztársaság tette először május elsejét munkaszüneti nappá, majd a felszabadulás óta hivatalosan is ünnep. A május elsejei felvonulások „májusfái", a középen vitt lombos ág és a róla lelógó szalagokat vivő emberek, azt hiszem, legszebb példái az ősi hagyomány mai továbbélésének!...

(T. A.)

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kerényi Jenő

SOMOGYI NÉPLAP
Kaposvár
1981 MÁJ 1.

1021.

Május 1-én. Kerényi Jenő szobra.

ujnok

i megyei fel-
akkbajnokságot
ersenyzéssel is-
s *János* nyerte
két mérkőzés-
tlent játszott,
adalmaskodott.
n volt megle-
aki közelről is-
sakkéletét. A
zül viszont so-
tek. Pedig 1980-
nyult a leg-
Kecskeméten ő
gyénket az or-
ajnokságon.

a annak, hogy
kkbarátok az
ki címek elle-
találkoznak a
rsenyeken az

al vagyok, je-
nai szolgálato-
n Kaposváron.
adszor szerez-
győzelmet —
78-ban négyes
voltam első.
ig nem indul-
ságban, mivel
óla, csak ami-
kezdődött. Pe-
a K. V. Izzó
zőjeként tar-

n fordulhatott

a gondolattal, hogy itt kéne hagyni a megyét... de aztán a szívem csak itt marasztalt.

— *Mikor és hogyan kezdett el sakkozni, ki volt a „mestere"?*

— A „mesterem" Fischer és Szpasszkij volt... na, nem személyesen! Az 1972-es világbajnoki párosmérkőzést szerettem volna utólag visszajátszani magamnak, s furdalt a kíváncsiság, hogy vajon én miért nem tudok sakkozni? Tizennégy éves

Kerényi Jenő
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
szobrászművész
NÉPÚJSÁG (TOLNA)
1981 MÁJ 1

1021

1981. május 1.

Május elsején

Kerényi Jenő szobra

Ro

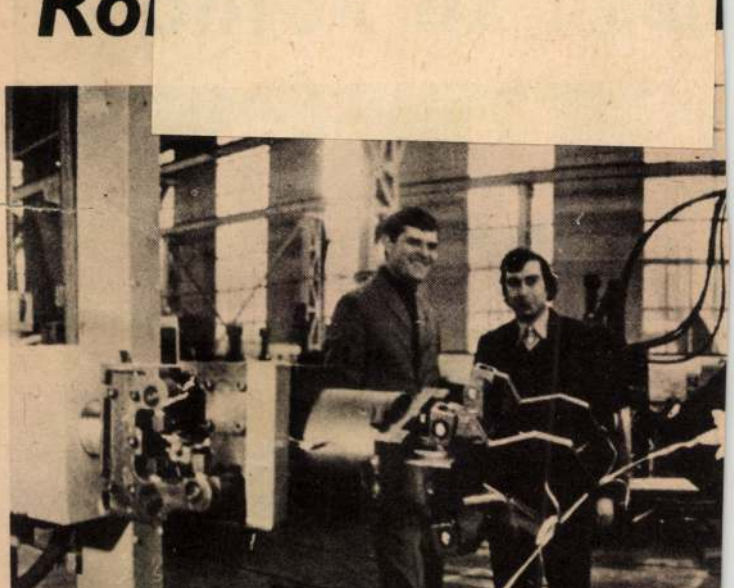

A krasznodari szerszámgépgyárban készült ipari robot „gépi Az acélkézfej képes automatikusan reagálni az „ujjai" alá he erejét úgy szabályozva, hogy ne sértse meg a munkadarab cs virág szárát.

A szovjet üzemekben jelenleg csaknem 5000 ipari robot dolgozik. (A világ ipara mintegy 13 ezerrel rendelkezik.) Ezek a gépek kimerítő, egyhangú, nehéz fizikai műveleteket vettek át az embertől. Olyanokat, mint a fémek öntése, préselése, hegesztése és termikus megmunkálása, az esztergályozó, maró, köszörülő, csiszoló munkák, az alkatrészek festése és krómozása. Az ipari például a szerszámgépeknek olyan robotokkal való kombinálására, amelyek ki tudják szolgálni ezeket a berendezéseket. Többek között a krasznodari gépgyár, amely hengerek, turbinák, generátorok, hajómotorok és más nagy energetikai berendezések megmunkálására szolgáló esztergákat gyárt.

Az itt készülő szerszámgépek képesek gyorsan, műsza-

Kerényi Jenő

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

nokánművé

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1981 MÁJ 1

1021

Kerényi Jenő: Május 1-én

LV

Akár vonaton megy az embe megkapó vidék gát, s fel, egés regényes tájak A Kárpátok von néhol szerpentinne való hegyre föl-völgybe le úton élményszám ba megy az autózás — a legutóbbi baranyai négy fős TIT-delegációnak része volt ebben is.

Az út talán testvérvárosunk bejáratánál romlik el: éppen napjainkban korszerűsítik-építik azt a felüljáró-rendszert, szélesítik autópályává azt a fogadóállomást, amely néhány év múlva minden Sztrij felöl érkezőt ámulatra késztet majd. Egyébként az út, az E 85-ös volt az olimpia útja is: mentén a hegyoldalakban modern és szépkivitelű vendégfogadók, turistaszállók sorakoznak, s ma is hatalmas transzparensekről mosolyog alá Misa-mackó, idézve már a múltnak számító sporttalálkozót...

Jó pár órába telik, míg megtesszük a határtól ezt a 280 kilométert, de a látnivalók az órákat percekké zsugorítják, s egyszercsak azon vesszük észre magunk, hogy a közel 600 ezres lakosú Lvov főútján haladunk, számunkra még szokatlan szaArzenál – ma történelmi levéltár, – az Örmény székesegyház, a városháza.

Az idegenforgalom meglepően nagy — ez részben az ünnepnek is köszönhető –, hiszen lépten nyomon magyar szót hall az ember. Megannyi turistacsoport érkezett, s az Inturiszt hotel – mely a századfordulón épült – a mi Nádorunkhoz hasonló miliővel fogad.

Az árak, nem a mi áraink, s azon tréfálkozunk, hogy egy üveg üdítővízért jószerivel másfél liter benzint lehet tankolni... Csak példálózásképpen: a színes tévé 680 rubel, a kerékpár 60–80 rubel, s egy üveg Zsiguljovka névre hallgató sör 35 kopejka. A benzin literje 20 kopejka.

*

A város épül-szépül. A legújabb „dicsekednivaló", hogy lassan elkészül a sportcentrum, amely világversenyek rendezésére is első osztályú. Csak egy példa: a sportkombinát egyik

1091 BUDAPEST, [illegible]
Telefon: 337-748, 340-[illegible]

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1981 MÁJ 11

1021

Kerényi Jenő Május 1-én című szobra

Világ proletárja

TELEX

✷ **VIENTIANE**

A Laoszi Forradalmi Néppárt május 1-i felhívásában munkavállalásokra, a sok nemzetiségű laoszi nép, a munkásosztály és parasztság összeforrottságának erősítésére szólított fel. A párt felhívására Laosz valamennyi tartományában nagygyűléseket rendeznek.

✷ **BELGRÁD**

Cvijetin Mijatovics, a jugoszláv Államelnökség soros elnöke szerdán este díszvacsorát adott a hivatalos látogatáson Belgrádban tartózkodó Moamer el-Kadhafi, a líbiai forradalom vezetője tiszteletére. A két politikus állást foglalt az országok közötti kapcsolatok fejlesztése mellett.

✷ **ÚJ-DELHI**

Az indiai dolgozók az Indiára nehezedő fenyegetés elleni harc fokozása jegyében ünneplik május elsejét. Az indiai dolgozóknak országuk biztonságáért folytatott harca elválaszthatatlanul összekapcsolódik az életkörülmények javításáért, a munka-

Véget ért

Varsóban csütörtökön hajnali négy órakor, csaknem húszórás tanácskozás után véget ért a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottságának X. ülése, amelyhez határozatot hozott arról, hogy a LEMP kilencedik rendkívüli kongresszusát július 14. és 18. között tartják meg.

A Központi Bizottság elfogadta Józef Pinkowskinak a Politikai Bizottság tagjának, Emil Wojtaszeknek, Politikai Bizottság póttagjának, a KB titkárának, Jerzy Wojteckinek, a KB titkárának (őt a szejm időközben mezőgazdasági miniszterne választotta meg), valamint Zbigniew Zelinskinek, KB-titkárság tagjának le mondását.

A LEMP KB 10. ülés Stanislaw Kania zárszavával ért véget. Zárszavában a LEMP KB első titkára mé tatta a megvitatott terveze

Hanoi mege

Hanoiban, a Ba Dinh pal tában tegnap nagygyűlése emlékeztek meg a kettős ün népről, a vietnami népnek á

Nemeny Jenő, Kossuth-díjas szobrászművész (1908-1975)

az új Fővárosi Képtár premierje.

Kisbronzai (említve).

Népszava,
1983. nov. 25.

Kerényi Jenő

szobránművén

munkái a Pécsi Galériában a
biennálén

Művészet
1982 ano,

Kerényi Jenő

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

nohrány mű vér

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1981 JAN 5

1041

Jenő Kerényi: Kopernikus (1974)
Fünfunddreißig Jahre — fünfunddreißig Künstler

braucht w
dukte a
aufgewert

Der g
kehr m
wird ir
fünf Jahr

Finanzminister Dr. István Hetényi

nen Maschinen und Anlagen, bestimmte technologische und organisatorische Kenntnisse, Grundstoffe, Halbfertigprodukte und Bestandteile für einzelne Bereiche sind nur aus diesen Ländern zu beschaffen. Gleichzeitig müssen wir unsere Ausfuhr auch in diesen Relationen schneller als unsere Einfuhr erhöhen, um unser wirtschaftliches Gleichgewicht wesentlich zu verbessern."

Der stellvertretende Ministerpräsident wies auf die Ähnlichkeit der Richtlinien des Wirtschaftswachstums (siehe Seite 1) mit denen der anderen RGW-Länder hin und ging im Zusammenhang damit auf die Kreditaufnahme im Ausland als auf eine Quelle der Entwicklung ein:

„In der Planperiode wollen wir unsere auf die Aufnahme von ausländischen Krediten gerichtete Tätigkeit fortsetzen. Einer genauen Vorausplanung der Kreditaufnahme sind jedoch innere und äußere Grenzen gesetzt. Die äußeren Grenzen sind offensichtlich: Die Kredite hängen von der Kapitalstärke des Kreditors sowie von der internationalen politischen und ökonomischen Lage ab. Die bereits erwähn-

Kerényi Jenő

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
MAGYAR HIRLAP

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

KELET-MAGYARORSZÁG

1982 MÁJ 1.

Kerényi Jenő szobráról

1021

A VI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szinte szétfeszítette a Műcsarnok hatalmas terét e szobormű, mintegy jelezve, hogy szabad térre kívánkozik, hogy nem bír semmiféle területi gátlást. Kerényi Jenő (sz. 1908.) Kossuth-díjas művész szoborcsoportozatában a május 1-i felvonulók tömegéből három munkás alakját emeli ki. Mindegyik figurája önállóan is kész szobormű.

A művész a három felvonuló munkás együvé tartozását külső jegyekkel is fokozza. A virágos ágat a fiú és a leány közösen tartja, az élen haladó ifjú munkás zászlaját a szél a leány ruhájához sodorja. A statikusságot az is fokozza, hogy Kerényi szándékosan eltúlozza a formákat, szabadabban értelmezve az anatómiai szabályokat. A csaknem kétszeres embernagyságra szabott figurák arányait azonban kiegyensúlyozza a Népstadion szabad tere, ahol véglegesen elhelyezték.

A néző előtt itt már kibontakozott a boldog menetelés ritmikája, s lendülete. Kerényi alkotása azonban mindezeken is túlmutat, e monumentális plasztikában a történelem arculata is tükröződik. Alkotójuk így bizonyította, hogy optimista művész, aki hisz a szocialista eszmék diadalában, a humanista eszmék magasrendűségében. Szobrászati nyelvezete mindenki előtt érthető, a tömegekhez szól.

Dr. Tóth Ervin

— Pénteken mindig pihentünk és szombaton kezdődött a hét. Február 1-én jöttem haza a MALÉV-járattal és tíz kilóval könnyebb voltam, mint két hónappal korábban. Hiába, a hőség, a szokatlan környezet megviseli az embert. Február 8-án álltam ismét munkába, azóta minden szombatom szabad. Így családommal heti egy-két napot valójában együtt lehetünk a jósavárosi magas földszinten. Jó időben kimehetünk a szabadba. Kell is a kiruccanás, mert feleségem az UNIVERSIL egyik zsúfolt munkahelyén betanított munkás, én meg ebben a zajos műhelyben dolgozom.

Kiss Sándor lakatos brigádvezető, a Fémmunkás Vállalat nyíregyházi gyárának dolgozója mondja ezeket. A Líbiában töltött két hónap alatt hozzászokott a „meleg munkához", így edzettebben, könnyebben viseli az itteni hajrá melegét is. A vasak formálása valóban zajossá teszi a műhelyt. Hegesztőpisztolyok árasztják a fényt, a meleget, mozgó daruk lánca csörömpöl, az ajtó közelében ökölnyi kalapáccsal püfölik a sarkított vasat. A „Kiss Sanyi féle", tizenkét fős lakatosbrigád fiatalokból áll. A tizenkét lakatosnak nemcsak

kodása i
hajtás m
fát, gyak
ci. A
betűk
Vasas-dr
tanúsága
mindenk
nem sér
Tobi, Ge
olbőrű,
gádvezet
„Na, hog
talember tömör választ ad: „Kész". Végeztek hát egy újabb munkafolyamattal. Nyilván kifogástalan minőségben. Ezért is szavazták meg nekik május elseje tiszteletére az Aranykoszorús brigád címet.

Kiss Sándor a szó teljes értelmében szerelmese a vasasszakmának. Hegesztővizsgája is van. Hozzáteszi: nem csoda, hiszen 1956-ban a Selyem utcán az akkor 69 éves Varga Feri bácsinál kezdte tanulni a szakmát. A jó hírű műlakatos kisiparos készítette a megyei és a városi tanács kapujának vasalatát. Az öreg bármilyen falevelet kimunkált vasból. Tisztelettel emlékezik rá Kiss Sándor, aki 1959-ben vizsgamunkájával, egy díszes-cirkalmas csillárral harmadik díjat nyert a végzős

hörpint egy adagot. Fontos hogy élénk legyen, hiszen é jel fél 11-ig tart a délutá műszak.

Két kislány apja. Egyik zenhat, másik kilenc éves. kisebb beteges, vele még tö bet kell foglalkoznia hétv geken. Jól jönnek a szab szombatok, kimehetnek a k zeli erdei tornapályára. Va a sóstói vidámparkba. Me a hatodik nap, a szombat igazi pihenés. Vasárnap d előtt felesége főz, ő meg po szívózik, vagy a háztartá gépeket, vagy a kocsij „bütyköli". A kocsit, a kié demesült Wartburgot felj vítva márciusban eladta.

Ez két vasárnapjába t lett, csak a második vasá napon jött létre az üzlet használt autók piacán. Má megrendelte a kis Polsk Szüksége is van a kocsi

Kerényi Jenő
MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Kossuth díjas
NÉPSZAVA
1989 NOV 20

1021

Kerényi Jenőre emlékezünk

Ma lenne 75 éves *Kerényi Jenő* Kossuth-díjas szobrász, a Magyar Népköztársaság kiváló és érdemes művésze, aki 1975-ben bekövetkezett haláláig, majd négy évtizeden át a jelenkori magyar szobrászat egyik meghatározó egyénisége volt. Pályája a harmincas évek második felében indult, de voltaképpen csak a felszabadulást követően teljesedett ki: érzékeny, romantikus alkata, a szociális problémák iránti elkötelezettsége korán a fiatal népi demokrácia támogatói közé állította.

A nagyközönség elsősorban a sátoraljaújhelyi *Partizán-emlék* és a budapesti *Osztapenko-szobor* megalkotójaként tartja számon, ám *ezeken kívül még vagy negyven köztéri kompozíció fűződik a nevéhez, sportszobrok, emlékművek, kútfigurák és épületdíszítő plasztikák* — valamennyi a nagyvonalú és erőteljes mintázás, a közvetlen érzelemkifejezés és a meggondolkoztató véleménynyilvánítás iskolapéldája. Mint kisplasztikus is termékeny és sokoldalú mester volt, aki egyformán reagált az emberiség ősi szorongásaira és aktuális kérdéseire, s ha művei olykor keserű tapasztalatokat is közvetítettek, ellensúlyozta ezt eredendő optimizmusával, a játék, a humor, az irónia, az erotika iránti érzékenységével.

Élete utolsó szakaszában a biblia, a mitológia felé fordult; gyakran foglalkoztatta a próféta, a messiás jelképes figurája. Ezekben a filozofikus hangvételű ábrázolásaiban a helytállás, a küzdelem szépségéről beszélt, amit úgy a társadalomra, mint az egyénre nézve létfontosságúnak tartott. Úgy vélte, hogy csak önmagunk szüntelen megújításával, kicsinyességeink leküzdésével és adottságaink maximális kihasználásával érhetjük el azokat az optimális belső és külső körülményeket, amelyek méltóak hozzánk, amelyek megfelelnek emberi kvalitásainknak. *Szobrászatában, úgy tetszik, éppen ez a szenvedélyesség és személyesség a legkomolyabb érték, őszinte indulata ugyanis arról győz meg, hogy minden korlát, formalizmus, káros megrögzöttség áttörhető, ha akarunk — és ha merünk!*

A jeles évfordulóra emlékezve, közöljük a művész egyik kevéssé ismert szobrát, a Debrecenben felállított *Anya gyermekkel* című kompozíciót.

T. A.

dapesten megke

Rendsz

(Folytatás az 1. o

készülhetett el, de annyi biztos, hogy a különféle segélyezésekre fordított összeg ez évben sem lesz Csongrádban kevesebb, mint tavaly, amikor közel *40 millió forintot* osztottak ki. Az alacsony nyugdíjjal, járulékkal rendelkezők segítésére kis híján *négymillió forintot* kapott idén központi forrásból — *saját meglevő kerete bővítésére* — a megyei tanács.

A *gyermekeknek* folyósítandó segélyekről a gyámhatóságok döntenek, az oktatási intézmények bevonásával. Az utóbbi években a korábbinál sokkalta hatékonyabb a felderítő munka, és *valamelyest csökkent az állami gondozásba vett gyermekek száma.* Így jelenleg *700 kiskorú* részesül rendszeres juttatásban. Számuk majdnem duplája a tavalyinak, a már említett, körültekintőbb munka következtében. Sokszor bizony, a szó szoros értelmében *kutatni kell, hol szorulnak anyagi támogatásra* a családok. Túlnyomó többségben ugyanis dolgos, rendes emberek a szülők; *restellik*, hogy saját erejükből képtelenek gyermekeiknek megfelelő ellátást biztosítani.

Rendszeres *nevelési segélyre idén 5,5 milliót költhet* a Gyermek- és Ifjúságvédő Intézet. További 500 ezer forintot egyszeri ruhasegélyként osztottak ki. *A rendkívüli segélyeket saját költségvetésükből gazdálkodták ki a községi és városi tanácsok.* A keretből elsősorban azoknak a szerény jövedelmű nagycsaládosoknak juttattak, akiknek gondot okoz a *beiskolázás.* A segélyezés jól bevált formája, amikor *a böl-*

közül évente 650-an részesülnek rendszeres, teljes összegű segélyben: jelenleg már a községekben élők is havonta *1700 forintot kapnak.* A tanácsok 6200 esetben fizettek ki rendkívüli segélyt, átlag 1271 forint jutott egy igénylőre.

A megyében a *szociális étkeztetés* 1975-ben kezdődött. Akkor 25-en, ma *495-en kapnak naponta ebédet.* A meleg ételt Tatabányán az egyik étteremből, Bársonyoson, Esztergomban és Komáromban a szociális otthonokból szállítják. A községekben, ahol nincs közétkeztetés, általában iskolákban, óvodákban főznek az öregekre, de itt nem készítenek diétás menüt. Gond az is, hogy az iskolai szünetekben és nyáron, a gyermekintézmények felújításakor nem főznek.

A 43 öregek napközi otthonát 1215-en veszik igénybe. A megyeszékhelyen két évvel ezelőtt lehetővé tették az odajáróknak, hogy hét közben *bent aludhatnak*, ha csak hét végén kívánnak hazamenni. A jövőben néhány községi otthonban is megoldják a bentlakást számukra. Tatabányán 1978-ban, az országban elsőnek hozták létre az *értelmi fogyatékosok napközi otthonát*, ahol jelenleg húszan vannak; dolgoznak, emellett bizonyos szinten általános iskolai tanulmányokat is folytatnak.

Negyvenöt hivatásos és 230 tiszteletdíjas *házi szociális gondozó* segíti mintegy 800 idős, beteg ember életét könnyebbé tenni. A megye 7 öregek szociális otthonában, valamint a két elmebetegeket és a súlyos értelmi

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1976 10
Művészet 22.dd.

VI. Nemzetközi Plakát Bienna

1021

Egy plakátkiállításról szóló tudósítás szinte azonos problémával birkóztatja a hírmondót, mintha trombitaversenyről kellene beszámolnia: a többszáz, egyszerre harsogó trombita közül melyik szólt a legszebben, leghangosabban. A fülnek, illetve a szemnek ebben a próbájában mégis csak sikerült kiigazodnom a nemzetközi zsüri jó ítéletének segítségével. Két nagyobb téma köré csoportosították a rendezők a beküldött plakátokat, illetve plakát-terveket. Az első csoportba az UNESCO 1976. évi felhívására, környezetünk védelmére mozgósító munkák kerültek, a másodikba az ideológiai, kulturális és reklám tárgyú plakátok. A „környezet személyes logikájú és valóságú mű ellenében. A telitalálatokat díjazta, nem az érintéseket, a sejtéseket. A lengyel *Jacek Brzozowski* emberi profilú fejesvonalzót mutató plakátjáért kapta a második díjat. A szintén lengyel *Zenon Porada* az *Egy ember – egy négyzetméter* plakátméretű alaprajzi skiccéért. E kategória díjazottjai közül a bolgár *Peter Petrov* gyárkéményből képződő puskacsöve a technikai civilizáció magunk csinálta bajaira irányítja figyelmünket, ugyanezt teszi a lengyel *Stefan Ignar* füstölgő gyárkéményből és ömlő olajcsőből képezett keresztet mutató plakátján. A maguk módján, maguk eszközeivel, maguk észjárásával vá-

Herbert Fauss: Neokolonialismus.

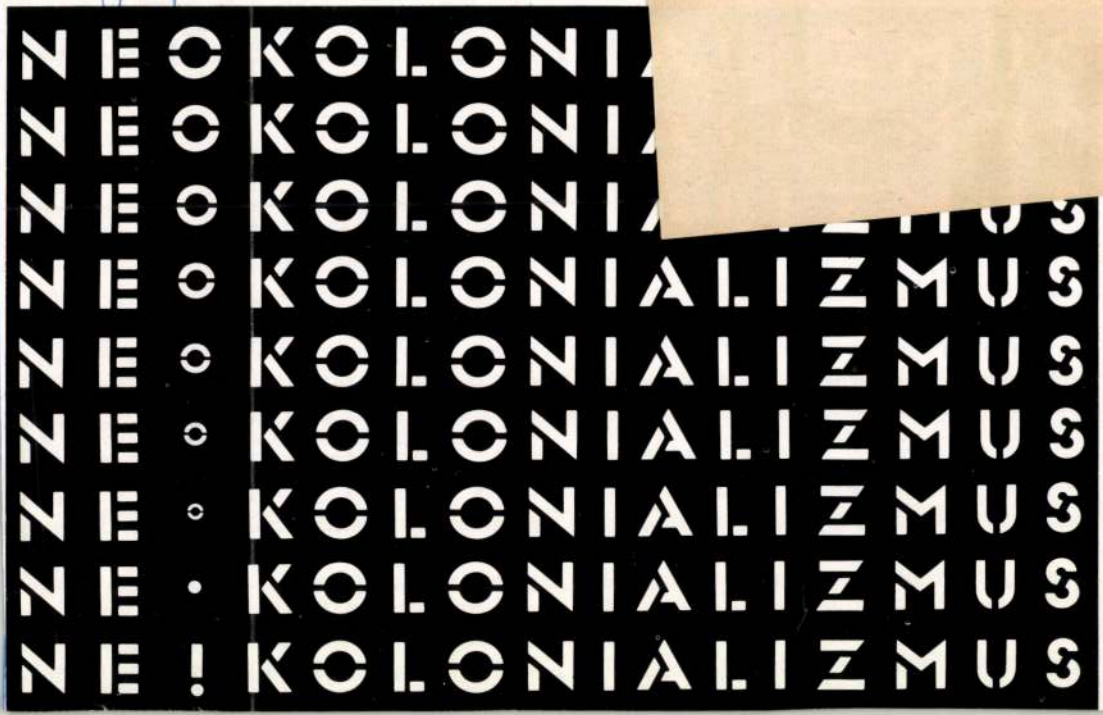

MDK

Kerény József, festőm.

Tanulmányfej. Repr. 17.1.

Anyóka. Repr. 17.1.

Az Otthon. I. évf. 2. sz. 17.1.

KERÉNYI Jozef ep.

Petrovich Andras = Mv 1999/1. 56.

Hungarica, 3, 1973, 2. 339.

+++L'orfèvreriee parisienne et ses sources. = F

1976

Magyarországi Anjou koronák. = Ars Hungari

+++ De cathone in modum firmalii. = Paragon
1980

Hattyú és strucc - Lancaster és Luxemburgi? =
239.

1982

Anjou-reprezentáció: az ötvösség. In: Mûvésze
István király Múzeum, Székesfehérvár, 1982. s
Marosi Ernõ, Tóth Melinda, Varga Lívia. Bp.,
108. ill. valamint tárgyleírások: No.15-17.: 110